

T.C.
ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ESKİPAZAR AĞZI

Yüksek Lisans Tezi

Güner DAĞDELEN

Danışman
Doç. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Erzincan 2011

TEZ KABUL TUTANAĞI
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu çalışma Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı'nda jürimiz tarafından
Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan /Jüri: Prof. Dr. Mukim SAĞIR

Danışman/Jüri: Doç. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Jüri: Doç. Dr. Ercan ALKAYA

Yukarıdaki imzalar, adı geçen öğretim üyelerine aittir.

10/06/2011

Enstitü Müdürü

Özet

Türkiye Türkçesi ağızları üzerine yapılan çalışmalar 1867’li yıllara dayanmaktadır. İlk etapta Yabancı Türkologlar tarafından araştırılan Türkiye Türkçesi ağızları, 1940’lı yıllara gelindiğinde yerli araştırmacıların çalışmalarıyla gün yüzüne çıkmıştır. Daha verimli olan bu yerli araştırmacılar döneminden günümüze kadar kayda değer çalışmalar yapılmıştır. Ancak henüz birçok bölgede ağız araştırması yapılmamıştır. Ağız araştırması yapılmamış, derlenmeyi bekleyen ilçelerimizden biri de Eskipazar’dır. Zengin bir tarihî geçmişe sahip olan Eskipazar’ı, özellikle dil verilerini ortaya koymak için araştırma sahamız olarak belirledik. Kısa aralıklarla ulaşabildiğimiz her köye giderek derleme çalışmalarında bulunduk. Bu çalışmada Karabük iline bağlı Eskipazar ilçesinin ağız (dialect) çalışması yapılmıştır. İlk önce ilçenin her köyüne gidilip derleme çalışması yapılmıştır. Derleme çalışmaları transkripsiyon işaretleriyle deşifre edildikten sonra ses bilgisi ve şekil bilgisi incelemesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eskipazar, Türkiye Türkçesi Ağızları, Türk Dili, Ağız, Ses Bilgisi, Şekil Bilgisi, Gramer, Anadolu Ağızları.

Abstract

The studies on the Turkey Lyrics dialects based on the years of 1867. At first, Turkey Lyrics dialects researched by foreign turkologists has found with studies of local researchers in then the period of 1940 reached. Remarkable studies have been done by local researchers which were more efficient from their period to the present day. However, in many regions, research on local dialect has not been done yet. One of the town waiting to be collected and its research on local dialect has not been done is Eskipazar. Since Eskipazar has a rich historical past, we especially chose it as study area for introducing its language data. We did compilation works at the villages which could go at short intervals. In that paper, the study of local dialect of Eskipazar, which is a part of Karabük province, has been done. At first step, a compilation work has been done by visiting each village of the town. After the compilation works being revealed by the translation signs, the research of sound and shape knowledge has been done.

Key Words: Eskipazar, Turkey Lyrics Dialect, Research On Local Dialect, Dialect, Sound and Shape Examinations.

İçindekiler

I. GİRİŞ	1
A. BÖLGENİN COĞRAFYASI	1
1. İlçenin Yeri:	1
2. İklim:	1
3. Bitki Örtüsü:	2
4. Nüfus ve Yerleşme:	3
5. Eğitim:	5
6. İktisadi Yapı:	6
B. TARİH	9
1. Eskipazar Adının Kaynağı:	9
2. Eski Çağdan Bugüne Eskipazar:	10
C. GELENEK VE GÖRENEKLER	13
D. DAHA ÖNCE YAPILMIŞ AĞIZ ARAŞTIRMALARINDA BÖLGENİN YERİ	15
II. SES BİLGİSİ	18
A. ÜNLÜLER	18
1. Ünlü Çeşitleri:	18
a) a Ünlüsü ve Çeşitleri (â, á, â):	18
b) e Ünlüsü ve Çeşitleri:	19
c) ı Ünlüsü ve Çeşitleri:	21
d) i Ünlüsü ve Çeşitleri:	22
e) o Ünlüsü ve Çeşitleri:	22
f) ö Ünlüsü ve Çeşitleri:	23

g) u Ünlüsü ve Çeşitleri:.....	23
2. Ünlülerde Uzunluk Kısılık:	25
a) Uzun a Ünlüsü:	26
b) Uzun o Ünlüsü:	26
c) Aslında Uzun Olan Ünlülerin Normalleşmesi:	27
d) Aslında Normal Uzunlukta Olan Ünlülerin Kısılması:	27
e) Hece Kaynaşmasıyla Oluşan Uzun Ünlüler:	28
f) Ünsüz Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlüler:	29
3. İkiz Ünlüler:	29
a) Yükselen İkiz Ünlüler:	29
b) Eşit İkiz Ünsüzler:.....	30
c) Alçalan İkiz Ünlüler:.....	30
4. Ünlü Uyumları ve Ünlü Benzeşmeleri:.....	30
a) Önlük-Artlık Uyumu:.....	31
b) Alıntı Kelimelerde Önlük-Artlık Ünlü Uyumu:.....	31
c) Önlük-Artlık Uyumunun Bozulması:.....	32
d) Kökte Ünlü Değişmesine Dayanan Önlük-Artlık Uyumu:	34
e) Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu:.....	34
f) Düzlük-Yuvarlaklık Uyumunun Bozulması:	35
g) Genişlik-Darlık Uyumu:	36
5. Ünlü Değişimleri:.....	36
a) Art Ünlülerin Önlüleşmesi:	36
b) Ön Ünlülerde Artılılaşma:.....	37
c) Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması:	39

d) Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi:.....	40
e) Geniş Ünlülerin Daralması:.....	41
f) Dar Ünlülerin Genişlemesi:.....	42
6. Ünlülerde Düşme ve Türeme:.....	43
a) Ünlü Düşmesi:.....	43
b) Ünlü Türemesi:.....	43
B. ÜNSÜZLER.....	45
1. Ünsüz Çeşitleri:.....	45
2. Ünlü Ünsüz Uyumunun Bozulması:.....	48
3. Ünsüz Değişimleri:.....	49
a) Ünsüzlerde Ötümlüleşme:.....	49
(1) Kelime Başında Ötümlüleşme:.....	49
ç->c- değişimi:.....	49
k->g- değişimi:.....	49
k->ğ- değişimi:.....	49
p->b- değişimi:.....	50
s->z- değişimi:.....	50
s->c- değişimi:.....	50
t->d- değişimi:.....	50
(2) Kelime Ortasında Ötümlüleşme:.....	50
-ç->-c- değişimi:.....	50
-f->-v- değişimi:.....	50
-k->-ğ- değişimi:.....	51
-k->-g- değişimi:.....	51

-t->-d- değişimi:	51
-h->-m- değişimi:	51
-k->-ę- değişimi:	51
-ķ->-ņ- değişimi:	51
-ř->-j- değişimi:	51
(3) Kelime Sonunda Ötümlüleşme:	51
-ķ->-ę değişimi:	51
-k->-g değişimi:	51
-s->-z değişimi:	52
-t->-d değişimi:	52
b) Ötümsüzleşme:	52
(1) Kelime Başında Ötümsüzleşme:	52
b->-p- değişimi:	52
d->-t- değişimi:	52
z->-s- değişimi:	52
(2) Kelime Ortasında Ötümsüzleşme:	52
b->-p- değişimi:	52
-c->-ķ- değişimi:	52
-d->-t- değişimi:	53
-v->-f- değişimi:	53
-z->-s- değişimi:	53
-g->-k- değişimi:	53
-j->-ķ- değişimi:	53
-j->-ř- değişimi:	53

-l->-ş- değişimi:	53
(3) Kelime Sonunda Ötümsüzleşme:	53
-z->-s değişimi:	53
c) Sızıcılışma:	53
(1) Kelime Başında Sızıcılışma:	53
k->h- değişimi:	53
(2) Kelime Ortasında Sızıcılışma:	54
-c->-j- değişimi:	54
-ç->-ş- değişimi:	54
-h->-y- değişimi:	54
-k->-h- değişimi:	54
-k->-h- değişimi:	54
-k->-h- değişimi:	54
-b->-v- değişimi:	54
-c->-ş- değişimi:	54
-ğ->-h- değişimi:	54
-k->-s- değişimi:	54
-l->-z- değişimi:	54
(3) Kelime Sonunda Sızıcılışma:	55
-ç->-ş- değişimi:	55
-k->-h- değişimi:	55
-k->-h- değişimi:	55
d) Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler:	55
(1) Kelime Başında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler:	55

f->v- değişimi:	55
g->ę- değişimi:	55
l->n- değişimi:	55
n->l- değişimi:	55
r->l- değişimi:	55
(2) Kelime Ortasında Sürekli nszler Arasındaki Değişimler:	55
-f->-h- değişimi:	55
-g->-ę- değişimi:	55
-l->-n- değişimi:	56
-m->-ņ- değişimi:	56
-m->-n- değişimi:	56
-n->-m- değişimi:	56
-n->-ņ- değişimi:	56
-r->-l- değişimi:	56
-l->-r- değişimi:	56
-n->-y- değişimi:	56
-ņ->-v- değişimi:	56
-r->-n- değişimi:	56
-v->-m- değişimi:	56
(3) Kelime Sonunda Sürekli nszler Arasındaki Değişimler:	57
-r->-l değişimi:	57
-s->-ř değişimi:	57
e) Süreklileşme:	57
f) Sreksizleşme:	57

j->c- değişimi:	57
-j->-c- değişimi:	57
-j>-c değişimi:	57
-f->-p- değişimi:	57
-h->-ę- değişimi:	57
-h->-k- değişimi:	57
-v->-b- değişimi:	57
y->g- değişimi:	57
g) Süreksiz nszler Arasındaki Değişimler:	58
k->ķ- değişimi:	58
-k->-ķ- değişimi:	58
-k>-ķ değişimi:	58
g->ķ- değişimi:	58
-k->-t- değişimi:	58
-ķ>-t değişimi:	58
-t->-ç- değişimi:	58
4. Kelime İçinde nsz Benzeşmesi:	58
-h->-- benzeşmesi:	59
-hk->-kk- benzeşmesi:	59
-ks->-ss- benzeşmesi:	59
-ls->-ss- benzeşmesi:	59
-nd->-nn- benzeşmesi:	59
-nl->-nn- benzeşmesi:	59
-rl->-ll- benzeşmesi:	59

-rn->-nn- benzeşmesi:.....	59
-rs->-ss- benzeşmesi:.....	60
-rz->-zz- benzeşmesi:.....	60
-şç->-çç- benzeşmesi:.....	60
-şh->-şş- benzeşmesi:.....	60
-ts->-ss- benzeşmesi:.....	60
-vb->-bb- benzeşmesi:.....	60
-zc->-cc- benzeşmesi:.....	60
-zs->-ss- benzeşmesi:.....	60
5. Benzeşmezlik:.....	60
6. Ünsüz İkizleşmesi:.....	61
7. İkiz Ünsüzlerin Tekleşmesi:.....	61
8. Ünsüz Düşmesi:.....	61
a) Kelime Başında Ünsüz Düşmesi:.....	62
-h düşmesi:.....	62
-y düşmesi:.....	62
b) Kelime Ortasında Ünsüz Düşmesi:.....	62
-d- düşmesi:.....	62
-f- düşmesi:.....	62
-g- düşmesi:.....	62
-h- düşmesi:.....	62
-k- düşmesi:.....	62
-k- düşmesi:.....	62
-ı- düşmesi:.....	62

-n- düşmesi:	62
-ñ- düşmesi:	63
-r- düşmesi:	63
-t- düşmesi:	63
-v- düşmesi:	63
-y- düşmesi:	63
-z- düşmesi:.....	63
c) Kelime Sonunda Ünsüz Düşmesi:.....	63
-h düşmesi:.....	63
-j düşmesi:.....	63
-k düşmesi:.....	63
-l düşmesi:.....	63
-r düşmesi:	63
-t düşmesi:.....	64
-y düşmesi:.....	64
9. Ünsüz Türemesi:	64
a) Kelime Başında Ünsüz Türemesi:.....	64
h- türemesi:	64
y- türemesi:	64
b) Kelime Ortasında Ünsüz Türemesi:.....	64
-b- türemesi:.....	64
-c- türemesi:	64
-ç- türemesi:.....	64
-g- türemesi:.....	64

-ğ- türemesi:.....	65
-k- türemesi:.....	65
-s- türemesi:.....	65
-ş- türemesi:.....	65
-t- türemesi:.....	65
-v- türemesi:.....	65
-z- türemesi:.....	65
10. Göçüşme:.....	65
-lv->-vl-.....	65
-mb->-bn-.....	66
-ml->-lm.....	66
-mr->-rm-.....	66
11. Hece Kaynaşması:.....	66
12. Hece Düşmesi:.....	66
13. Kelime ve Cümle Vurgusu:.....	66
III. ŞEKİL BİLGİSİ.....	68
A. Fiilimsiler.....	68
1. İsim-fiiller:.....	68
2. Sıfat-fiiller:.....	68
3. Zarf-fiiller:.....	68
B. İsim ve Fiil Çekim Ekleri:.....	70
1. İsim Çekimi:.....	70
a) Hâl Ekleri:.....	70
(1) İlgi Hâli Eki:.....	70

(2) Yükleme Hâli:	70
(3) Yönelme Hâli Eki:	71
(4) Bulunma Hâli Eki:	71
(5) Çıkma Hâli Eki:	71
(6) Vasıta Hâli Eki:	72
(7) Eşitlik Hâli Eki:	72
b) İyelik Ekleri:	72
c) Çokluk Eki:	73
d) Aitlik Eki:	74
e) Soru Eki:	74
2. Zamir Çekimi:	75
a) Şahıs Zamirleri:	75
b) Dönüştürme Zamiri:	76
a) Şahıs Ekleri:	77
(1) Birinci Tip Şahıs Ekleri:	77
(2) İkinci Tip Şahıs Ekleri:	77
(3) Emir Çekimi:	78
b) Fiillerin Basit Zaman Çekimleri:	78
(1) Bildirme Kipleri:	78
(a) Şimdiki Zaman:	78
(b) Geniş Zaman:	80
(c) Görülen Geçmiş Zaman:	81
(d) Duyulan Geçmiş Zaman:	81
(e) Gelecek Zaman:	82

(2) İsteme Kipleri:.....	83
(a) Emir Kipi:	83
(b) Dilek-Şart Kipi:	84
(c) İstek Kipi:	84
(d) Gereklilik Kipi:.....	85
(3) Fiillerin Birleşik Zaman Çekimleri:	85
(a) Hikâye:.....	85
(b) Rivayet:	86
(c) Şart:.....	87
(4) Cevher Fiili:	87
(a) Şimdiki Zaman:	88
(b) Görülen Geçmiş Zaman:	88
(c) Duyulan Geçmiş Zaman:	89
(d) Şart:	89
C. Fiil Çekim Cetveli:.....	90
IV. SONUÇ	93
V. METİNLER.....	96
VI. BİBLİYOGRAFYA	346

ÖN SÖZ

Ağız çalışmaları Türkiye Türkçesi açısından önemli bir yere sahiptir. Ancak ülkemizde bu çalışmalar henüz sonuçlandırılmamıştır. Bu çalışmalar 20. yüzyılın başında yabancı Türkologların öncülüğünde başlatılmış, 1940'lerden sonra ise yerli araştırmacılarca devam ettirilmiştir.

Karabük yakın zamanda il yapıldığından bölge ağız üzerine yapılan müstakil bir ağız çalışması bulunmamaktadır. Bu da Eskipazar ilçesinin seçilmesinde etkili oldu. Çalışma yaptığım Eskipazar ilçesi, Karabük ile Çankırı arasında geçiş bölgesi özelliği taşır. Bölgenin ağız yapısının belirlenmesinde 2009-2010 yılları arasında yapılan anket ve özellikle derlemeler esas alınmıştır.

Çalışmalarımız sonucu 313 megabaytlık ses kaydı yapılmış, ayrıca soruşturma ve anketlere de başvurulmuştur. Ayrıca yöreyi iyi tanıyan bir emekli öğretmenin bilgi ve tecrübelerinden de yararlanılmıştır. Derleme yapılırken okuma-yazma bilmeyen, bölgeden uzun süre ayrı kalmamış ve yörenin ağız yapısını en iyi yansıtabilecek yaşlı insanların seçilmesine özen gösterilmiştir. Ayrıca bölgenin ağız yapısını her yönüyle yansıtabilmek için derlemeler sırasında konu çeşitliliğine dikkat edilmiştir.

Derlenen metinlerin yazıya geçirilmesinde Türk Dil Kurumu tarafından benimsenen çevriyazı işaretleri kullanılmıştır. Ayrıca fikir edinmek amacıyla bölge üzerine yapılan çalışmalardaki çevriyazı işaretlerine de başvurulmuştur.

Bu çalışma beş bölümden oluşmaktadır: Giriş, ses bilgisi, şekil bilgisi, sonuç ve metinler. Bu çalışmada Eskipazar ağzının Türkiye Türkçesi ağzları içerisindeki yeri tespit edildikten sonra ses bilgisi özellikleri ortaya konmuştur. Bu çalışmanın inceleme kısmı, Prof. Dr. Mehmet AYDIN'ın "Aybastı Ağızı" adlı doktora çalışmasındaki yöntem ve esaslar baz alınarak yapılmıştır.

Beni bu çalışmaya sevk eden, çalışmanın her aşamasında bilgi ve tecrübelerinden istifade ettiğim hocam Mehmet Dursun ERDEM'e teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca bu çalışma sırasında beni destekleyen hocalarım ve öğrenci arkadaşlarıma, Eskipazar kaymakamlığı çalışanlarından Ahmet Bostan'a şükranlarımı sunuyorum.

KISALTMA İŞARETLERİ

AA	Aybastı Ağzı
Alm.	Almanca
Ank.	Ankara
Ar.	Arapça
AÜ	Ankara Üniversitesi
bk.	Bakınız
Böl.	Bölüm
C.	Cilt
çev.	Çeviren
ÇÜ	Çukurova Üniversitesi
DA	Diyarbakır Ağzı
DTCF	Dil Tarih Coğrafya Fakültesi
EİA	Erzurum İli Ağızları
Edb.	Edebiyat
EYA	Erzincan ve Yöresi Ağızları
Fak.	Fakülte
Far.	Farsça
FÜ	Fırat Üniversitesi
GÜ	Gazi Üniversitesi
ha	hektar/alan
hzl.	Hazırlayan
İng.	İngilizce
İsp.	İspanyolca

İst.	İstanbul
İt.	İtalyanca
İÜ	İstanbul Üniversitesi
KBAYA	Keban, Baskil ve Ağın Yöresi Ağızları
KİA	Kars İli Ağızları
km	kilometre
KÜYA	Kütahya ve Yöresi Ağızları
KYA	Kırşehir ve Yöresi Ağızları
Lât.	Latince
m	Metre
mb	Megabayt
MÖ	Milattan önce
MS	Milattan sonra
mez.	Mezuniyet
MİA	Malatya İli Ağızları
Moğ.	Moğolca
MÜ	Marmara Üniversitesi
NYA	Nevşehir ve Yöresi Ağızları
OMÜ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
RİA	Rize İli Ağızları
s.	Sayfa
S.	Sayı
Sl.	Slavca
TDE	Türk Dili ve Edebiyatı

TDK	Türk Dil Kurumu
TFA	Türk Folklor Araştırmaları
Ü	Üniversite
vb.	ve benzeri
Yay.	Yayın
Yun.	Yunanca
ø	Sıfır morfem

ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ

á : a ile e arası düz, geniş, yarı art orta damak ünlüsü

à : a ile ı arası düz, art, yarı geniş ünlü

â : a ile o arası art, geniş, yarı düz ünlü

è : e ile i arası düz, ön, yarı geniş ünlü

é : e ile i arası düz, ön, yarı açık ünlü

ê : e ile ö arası geniş, ön, yarı yuvarlak ünlü

í : ı ile i arası düz, dar, yarı art ünlü

î : ı ile u arası dar, art, yarı yuvarlak ünlü

ï : i ile ü arası dar, ön, yarı yuvarlak ünlü

ó : o ile ö arası yuvarlak, geniş, yarı art ünlü

ò : o ile u arası yuvarlak, art, yarı geniş ünlü

ô : ö ile ü arası ön, yuvarlak, yarı geniş ünlü

ú : u ile ü arası yuvarlak, dar, yarı art ünlü

Ç: c ile ç arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü bir diş eti ünsüzü

F: f ile v arası katı, sızıcı, yarı ötümlü bir diş-dudak ünsüzü

ğ: art veya yarı art ünlülerle hece kuran katı, patlayıcı, ötümlü art damak ünsüzü

ğ̣: katı, sızıcı, ötümlü, hırıltılı, art damak ünsüzü

ḥ: katı, sızıcı, ötümlü, nefesli h ünsüzü

ķ: art veya yarı art ünlülerle hece kuran, katı, patlayıcı, ötümsüz, art damak ünsüzü

K: ön ve art ünlülerle hece kuran, k ile g arasında katı, patlayıcı, yarı ötümlü ünsüz

Ḳ: ķ ile ģ arasında katı, yarı sızıcı, yarı ötümlü bir art damak ünsüzü

ı : art veya yarı art ünlülerle hece kuran akıcı, sızıcı, ötümlü art damak ünsüzü

ñ : art ve ön ünlülerle hece kuran akıcı, patlayıcı, ötümlü, genizsi n ünsüzü

P: b ile p arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü bir dudak ünsüzü

ŗ : düşmeye yaklaşmış, gevşek boğumlanmalı r ünsüzü

S: s ile z arası katı, sızıcı, yarı ötümlü bir diş ünsüzü

Ş: ş ile j arası katı, sızıcı, yarı ötümlü bir diş eti ünsüzü

T: d ile t arası katı, patlayıcı, yarı ötümlü diş ünsüzü

v : katı, yarı sızıcı, ötümlü çift dudak v ünsüzü

ˉ : ünlüler üzerinde uzunluk işareti

˘ : ünlüler üzerinde kısalık işareti

˜ : ünsüzler üzerinde damaksılık işareti

ˆ : hecelerden önce kelime vurgusu işareti

◌◌ : iki ünlü altında ikili ünlü işareti

◌◌ : iki biçim birimi altında ulama işareti

I.GİRİŞ

A. BÖLGENİN COĞRAFYASI

1. İlçenin Yeri:

Karadeniz bölgesinin Batı Karadeniz bölümünde yer alan Eskipazar ilçesi, Karabük ili sınırları içerisinde yer almaktadır. Merkez ilçenin güneybatısında yer alan ilçe, batı ve kuzeybatıdan Bolu dağlarının kuzeydoğu uzantısı olan engebeli alanlarla çevrilidir. İlçe merkezi vadi içine kurulmuştur. Eskipazar, kuzeyden merkez ilçe ve Yenice (Karabük), batıdan Mengen (Bolu), güneybatıdan Gerede (Bolu), güneydoğudan Çerkeş (Çankırı) ve kuzeydoğudan Ovacık (Karabük) ilçeleriyle çevrilidir.¹

İlçenin yüzölçümü yaklaşık 755 km²'dir. Eskipazar, merkez ilçe ve 49 köyden oluşmaktadır. Bunların dışında yayla, bahçe evleri ve değirmenler gibi geçici yerleşme şekillerine rastlanır.²

İlçenin denizden yüksekliği 710 metredir³. Eski adı Viranşehir olan ilçe, 1913'te Çankırı Sancağı Çerkeş kazasına bağlı bir nahiye durumundaydı. 1945 yılında ilçe yapılarak Çankırı iline bağlandı. 1995'te ise köyleriyle birlikte il olan Karabük'e bağlandı.⁴

2. İklim:

Eskipazar ve çevresi iklim özellikleri bakımından daha çok bir geçiş sahası niteliğindedir. İlçenin iklim özellikleri Karadeniz kıyı kuşağından oldukça farklıdır. Kıyı kuşağından farklı olarak yıllık yağış miktarının üçte biri ilkbaharda gerçekleşir. Kış mevsiminde görülen kar yağışlı ve donlu günler sayısı ile yaz mevsiminde yaşanan kuraklıklar; sahası daha çok Karadeniz iklim kuşağı ile İç Anadolu karasal iklim kuşağı arasında bir geçiş özelliğine sahip olduğunu göstermektedir.⁵ Eskipazar'ın

¹Ünal Özdemir, *Sosyal ve Ekonomik Yönden Az Gelişmiş Bir İlçe ESKİPAZAR*, Erzurum 2006, s.1.

² Özdemir, s. 1.

³ *Karabük İl Yıllığı 1999*, s.76.

⁴ Özdemir, s.1.

⁵Özdemir, s. 236.

yıllık sıcaklık ortalaması 10,8 °C'dir.⁶ En düşük aylık ortalama sıcaklık 1,5 °C şubat ayında, en yüksek aylık ortalama sıcaklıklar ise 20,8 °C ile ağustos ayında yaşanmaktadır.⁷

Yeryüzü şekillerinde görülen kısa mesafeli yükselti değişiklikleri iklimi etkilemiştir. Bölgenin batı ve kuzeybatısı belirgin yükseltilerle çevrilidir. Meğri Dağı 1725 m, Hodulca Tepe 1780 m, Soğuk Tepe 1762 m, Kocasivri Tepe 1761 m ve Çaldağ 1673 m yükseltileri ile yaklaşık 700 m'deki Eskipazar Çayı vadisi arasında 5-6 °C'yi bulan belirgin sıcaklık farklılıkları ortaya çıkmaktadır.⁸

Eskipazar'ı doğal yapı ve iklim bakımından; Karadeniz ikliminin hüküm sürdüğü ılık ve yağışlı bölge, karasal iklimin hüküm sürdüğü ve yörede Sırt Tarafı diye tabir edilen bölge ve Eskipazar'ın batısında yer alan, yörede Yalakkuz olarak bilinen yüksek orman köylerinin bulunduğu üç bölgeye ayırmak mümkündür.

3. Bitki Örtüsü:

Bölgenin alt kuşağında nemli-ılıman iklim şartlarında büyüyen, yaprağını döken ağaç ve çalılar, yüksek kesimlerde ise soğuk ve nemli ortamlarda yetişen iğne yapraklı ormanlar yaygındır.⁹ Bölgenin iklimi Karadeniz kıyı kuşağı ile İç Anadolu karasal iklimi arasında geçiş özelliği taşıdığından yörede hem nemli hem kurakçıl hem de Akdeniz kökenli bitki türlerini bir arada görmek mümkündür.¹⁰

Eskipazar'ın batı ve kuzeybatısı büyük ölçüde orman formasyonu ile kaplıdır. Orman İşletme Müdürlüğü verilerine göre Eskipazar'a bağlı 49 köyün 37'si orman köyü statüsündedir. Eskipazar vadisine doğru inildikçe orman formasyonu yerini diğer bitki topluluklarına bırakmıştır.¹¹

Eskipazar Orman İşletmesi verilerine göre ormanlık saha, 25 bin ha'dan fazladır. Orman alanları yakacak temini, yangınlar v.b. nedenlerden dolayı tehdit altında-

⁶ Özdemir, s. 19.

⁷ Özdemir, s. 20.

⁸ Özdemir, s. 21.

⁹ İ. Atalay, *Türkiye Vegetasyon Coğrafyası*, Ege Üniv. Basımevi, İzmir 1994, s.112-114.

¹⁰ Özdemir, s. 47.

¹¹ Özdemir, s. 47.

dır. 1993-2002 arasında gerçekleşen 30 orman yangınında yaklaşık 35 ha'lık alan zarar görmüştür.¹²

4. Nüfus ve Yerleşme:

Eskipazar ilçesinin yüzölçümü 755 km²'dir.¹³ Eskipazar'ın (Viranşehir) nüfusuna ilişkin bazı verilere hicri 937 (1530) yılı Muhasebe-i Vilâyet-i Anadolu defterinde rastlanmaktadır. Adı geçen belgede Eskipazar'a bağlı köylerin nüfusu 4340'tır.¹⁴

1831 Osmanlı İmparatorluğu nüfus sayımlarına Eskipazar ve yerleşmelerinin nüfusu 3.629'dur.¹⁵ 1945'te ilçe statüsü kazanan Eskipazar, sanayi kuruluşlarına yakın olmasına rağmen, az gelişmiş olmasında, göçlerle kaybedilen dinamizmin etkisi çok fazla olmuştur.¹⁶

Nüfus kütüklerine kayıtlı Eskipazarlı sayısı 57.450'dir. Bu nüfusun 28.203'ü kadın, 28.247'si erkektir. 1997 yılı nüfus sayımına göre ilçe nüfusu 8.936'dır.¹⁷ 2000 yılı nüfus sayım sonuçlarına göre Eskipazar'ın toplam nüfusu 16.365'tir. Bu nüfusun % 51,6'sı (8457) ilçe merkezinde, % 48,4'ü ise (7908) köylerde yaşamaktaydı.¹⁸

2010 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre Eskipazar'ın nüfusu ilçe merkezinde 6.966, köylerde ise 5.590 olmak üzere toplamda 12.566'dır. Nüfusun % 55' i İlçe Merkezinde % 45 köylerde bulunmaktadır. 2010 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre nüfus artış hızı Eskipazar'da % 7,2, köylerinde % -13,7'dir.¹⁹ İlçe genelinde kadın nüfusun erkek nüfusa oranının fazla olduğu, köylerdeki nüfusun da giderek azaldığı gözlenmektedir. Bunun nedeni ise şehir merkezlerine olan göçtür.

¹² Özdemir, s. 48.

¹³ Özdemir, s. 1.

¹⁴ Hüseyin Lütfi Ersoy, *Hicri 937 Yılı Muhasebe-i Vilâyet-i Anadolu Defterinde Viranşehir Kazası ve Köyleri*, (Basılmamış Yakın Çevre Araştırmaları).

¹⁵ Enver Ziya Karal, *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831, T.C. Başbakanlık Devlet İstatistikleri Enstitüsü*, Ankara, 1997.

¹⁶ Özdemir, s. 63.

¹⁷ *Karabük İl Yıllığı 1999*, s. 77.

¹⁸ Özdemir, s.1.

¹⁹ Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları, *Türkiye İstatistik Kurumu*, 2010, s. 48.

Yıllara göre merkez ve köyler nüfus artışı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Yıllar	Merkez	Köyler	Toplam
1935	507	16.002	16.509
1950	911	19.009	19.920
1975	2.865	18.245	21.110
1990	8.560	14.126	22.686
2000	8.547	7.908	16.365
2009	6.916	5.667	12.583
2010	6.966	5.590	12.566

Eskipazar Kaymakamlığının internet sitesinden alınmıştır.²⁰

Karabük'te 2010 TÜİK verilerine göre merkez ilçe hariç nüfus artış hızı eksiktir. İlin toplam nüfus artış hızı ilçe merkezlerinde % -57,8 iken köylerdeki artış hızı % -17,8'dir.²¹

Nüfusun yaş guruplarına göre dağılımında ise özellikle 25 yaş üstü nüfus dikkat çekmektedir. Köylerdeki nüfusun önemli bir kısmı 40 yaş üzerindedir. Genç nüfus hızla büyük şehirlere ve Karabük il merkezine göç etmektedir. Nüfusun % 70'i tarım, hayvancılık ve ormancılıkla geçimini sağlamaktadır; kalan % 30'u ise esnaf, sanatkâr, işçi ve memurdur. Köylerde kilometrekareye 22 kişi düşmektedir. Bu oran sulak alana kurulu köylerde 50'ye kadar çıkmaktadır.

İlçe Nüfus Müdürlüğü kayıtlarına göre, Eskipazar nüfusuna kayıtlı olup da, Eskipazar dışında yaşayan nüfus 60 bin civarındadır. Bu nüfusun önemli bir kısmı; Karabük ve İstanbul'a yerleşmiştir.²² 2000 yılı genel nüfus sayımı ve 2005 yılına ait Eskipazar Sağlık Ocağı verilerine göre aradan geçen beş senede 2284 kişi yani % 14

²⁰<http://www.eskipazar.gov.tr/index.php> (10.05.2011)

²¹ Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları, s. 48.

²² Özdemir, s. 63.

oranında azalmıştır.²³ 1981 yılı Köy İşleri Bakanlığının yaptırdığı *Köy Envanter Etütleri* verilerine göre yurt dışına göç eden kişi sayısı 316'dır. İlçede gerçekleşen dış göçler ülke genelinde olduğu gibi Almanya'ya olmuştur.²⁴

1970-1975 Karabük Demir-Çelik Fabrikasının açılmasıyla ilçeden Karabük'e göç dalgası başlamıştır. Ancak 1976'dan sonra demir-çelik fabrikalarının Eskipazar'a vardiya seferi düzenlemesiyle işçiler, ilçeye birlikte Karabük karayoluna yakın Köyceğiz, Hanköy, Karahasanlar gibi köylere yerleşmişlerdir.²⁵

5. Eğitim:

Cumhuriyetten önce Eskipazar, Çankırı'nın Çerkeş ilçesine bağlıydı. Bu dönemde Hamzalar, Bayındır, Kıranköy, Dereemail, Sofular ve Köyceğiz'de okullar bulunmaktaydı. Cumhuriyetten sonra Sofular Köyünde 1932 yılında açılan okul ilk olma özelliği taşır. 1938'de Eskipazar'a bir okul açılmıştır. Nüfus artışına bağlı olarak sonraki dönemlerde ilçe merkezi ve köylerde okullar açılmıştır.²⁶

Sofular, Hasanlar ve Banaz (Mengen) köylerinin yer aldığı Yalakkuz bölgesinde okuma-yazma oranı % 100'dür. Bu durumun ortaya çıkmasında Cumhuriyetin ilk yıllarında açılan okul ile ekonomik imkânların kısıtlı olması etkilidir. Yörede okuma-yazma bilmeyenlerin oranı % 11'dir. Okuma-yazma bilmeyen erkek nüfusun % 63,8'i, kadın nüfusun ise % 74,1'i elli yaş üzerindedir.²⁷

Eskipazar'daki çeşitli eğitim kurumlarına taşınmalı eğitim sistemiyle çevre köylerden öğrenci taşınmaktadır. 1981 yılında eğitime açılan 100. Yıl Yatılı İlköğretim Bölge Okulu önemli hizmetler vermiştir.²⁸

Eskipazar'da okur-yazarlık oranı % 89, okuma-yazma bilmeyenlerin oranı ise % 11'dir. Bu oran, Karabük ilçeleri içinde Yenice'den (% 15,8) sonraki en yüksek değere sahiptir. Okuma-yazma bilmeyenler özellikle ileri yaş gruplarında ve kadın

²³ Özdemir, s. 66.

²⁴ Özdemir, s. 67.

²⁵ Ş. Işık, *Eskipazar-Viranehir-Hadrianapolis* (Basılmamış Yakın Çevre İncelemeleri), Eskipazar, 1980, s. 9.

²⁶ Özdemir, s. 77.

²⁷ Özdemir, s. 78.

²⁸ Özdemir, s. 80.

nüfusu içinde yoğunlaştığı görülür. Okuma-yazma bilmeyen erkek nüfusun % 63,8'i, kadın nüfusun % 74,1'i 50 ve üzeri yaşlardadır.²⁹

Eskipazar'da okul-öğretmen-öğrenci dağılımları aşağıdaki gibidir:

Eğitim- Öğr. Yılı	Okul Sayısı			Öğrenci Sayısı			Derslik Sayısı		
	Köy	Şehir	Top	Köy	Şehir	Top	Köy	Şehir	Top
2006- 2007	2	4	6	247	1401	1648	22	49	71
2007- 2008	2	4	6	227	1275	1502	16	45	61
2008- 2009	2	4	6	209	1200	1409	20	62	82
2009- 2010	2	4	6	215	1082	1297	19	48	67
2010- 2011	2	4	6	200	1044	1244	19	48	67

Kaynak: Karabük Milli Eğitim Müdürlüğü

6. İktisadi Yapı:

İlçe, ülkemizdeki 872 ilçe arasında -0,09796 gelişmişlik endeksi ile 371. sırada yer almaktadır. Az gelişmişlikte coğrafi faktörler etkilidir. Eskipazar'da iktisaden faal nüfusun önemli bir kesimi hizmet sektöründe çalışırken, kırsal kesimde temel ekonomik faaliyetler ormancılık, tarım ve hayvan yetiştiriciliğine dayanmaktadır.³⁰

Sıcaklık dağılışındaki farklılıklar, beşeri ve ekonomik faaliyetleri de belli ölçülerde etkilemiştir. Hanköy, Köyceğiz gibi vadi tabanındaki yerleşmelerde meyve ve

²⁹ Özdemir, s. 78.

³⁰ Özdemir, s. 2.

sebzeçilik faaliyetleri önem taşırken Adiller, Sofular, Hasanlar gibi yüksek rakımlı yerleşmelerde ormancılık ve hayvancılık faaliyetleri ön plana çıkmıştır.³¹

İlçede iç tüketime yönelik tarım yapılmaktadır. Arazi yapısının çok engebeli olması nedeniyle istenilen düzeyde üretim artışı sağlanamamıştır. Tarımsal alanlarda buğday, arpa, yumru bitkiler, sanayi ve yem bitkileri üretimi ile seracılık ve sebzeçilik yapılmaktadır.³² Sulak alanların azlığı nedeniyle daha çok tahıl üretimi yapılmaktadır.³³

Eskipazar'da göçlerle birlikte kır nüfusunun önemli ölçüde azalmıştır. Tarım arazilerinin sadece % 5'e yakını sebze-seracılık faaliyetlerine ayrılmıştır. Köyceğiz, Karahasanlar, Deresemail, Hanköy, Karaören ve Doğancılar yerleşmeleri iklim, toprak ve su kaynakları bakımından sebzeçilik ve seracılığa elverişlidir.³⁴

Karabük ili genelinde hayvan yetiştiriciliği açısından Eskipazar ilçesi ön plana çıkmıştır. Öyle ki, Karabük genelinde büyükbaş hayvan sayısı bakımından Eskipazar % 18,7'lik payı ile Eflani'den sonra ikinci, küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde ise % 20,2'lik payı ile birincidir. Ayrıca kanatlı hayvan sayısı bakımından % 16,5'lik pay ile Yenice'den sonra ikinci, arıcılıkta ise % 16,1'lik payla Safranbolu'dan sonra ikinci sıradadır. Ayrıca Büyükyayalar köyünde mandıra hayvancılığı yapılmaktadır.³⁵

İlçede hayvan varlığı olarak son yıllarda azalmıştır. Mevcut hayvanlar genelde yerli ırk olup, çift tırnaklılar suni tohumlama ile melezleştirilmeye çalışılmaktadır. 1981 yılında başlatılan suni tohumlama çalışmaları her yıl program doğrultusunda sürdürülmektedir. Büyük ve küçükbaş hayvanların kontrolleri İlçe Tarım Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. İlçede beş tonluk Süt Soğutma Tesisi kurulmuş olup, işletimi kiralama yoluyla yapılmaktadır.

³¹ Özdemir, s. 21.

³² Özdemir, s. 172

³³ Özdemir, s. 173.

³⁴ Özdemir, s. 172.

³⁵ Özdemir, s. 180.

Eskipazar ilçesinde rezervi tespit edilmiş en önemli yer altı kaynağı traverten-mermerdir. Yöredeki mermer yataklarının en önemli özelliği de kalite ve renklerinden dolayı Anıtkabir'in inşasında kullanılmış olmasıdır.³⁶

Eskipazar'da mevcut hammadde kaynaklarına bağlı olarak gelişen en önemli sanayi kolu, orman ürünleri işlemeciliğidir. İlçede 1941 yılında orman ürünleri işletmesi kurulmuş ve hâlen faaliyetlerini sürdürmektedir. Hatta ormancılık yüksek rakımlı köyler ve ilçe ekonomisinde önemli bir yere sahiptir.³⁷ 2001 yılı sonu itibariyle 5241 m³ damga, 776 m³ tomruk³, 277 m³ direk, 905 m³ kâğıtlık odun, 1176 ster yakacak odun üretimi yapılmıştır.

Eskipazar'ın kuruluş yerinin Karabük-Gerede güzergâhına yaklaşık üç km mesafede olması, karayolu ulaşımının sağlayacağı katkıları ve ekonomik canlılığı sınırlamıştır.³⁸ İlçede nüfus miktarının az ve alım gücünün sınırlı olması toptan yerine perakende ticaretin gelişmesini sağlamıştır. İlçede perşembe günleri kurulan pazara Eskipazar'ın köylerinin yanı sıra Gerede, Karabük merkez ilçe ve Ovacık'ın yakın köyleri de gelmektedir.³⁹

Sanayi ve ticaret henüz gelişme safhasındadır. İlçe merkezinde bir tekstil fabrikası, bir orman ürünleri işletmesi, bir büz fabrikası, iki hindi kuluçka atölyesi ve beş adet de un fabrikası vardır. İlçede Ortaköy sınırları içerisinde yeni kurulan beton ve parke fabrikası üretime geçmiştir. İlçemiz merkezinde suyu Ozan Köyü sınırlarından çıkan bir adet maden suyu fabrikası mevcuttur. Ayrıca ilçede iki karoser yapım atölyesi, bir adet taş biçme tarağı, bir adet un değirmeni, dört adet un fabrikası ve sekiz adet akaryakıt istasyonu bulunmaktadır. İlçede bir banka vardır.

³⁶ Özdemir, s. 199.

³⁷ Özdemir, s. 201.

³⁸ Özdemir, s. 206.

³⁹ Özdemir, s. 208.

Eskipazar Esnaf ve Sanatkârlar Odasına bağlı işyerleri:

İşyeri	Adedi	İşyeri	Adedi	İşyeri	Adedi	İşyeri	Adedi
Kahvehane	5	Kunduracı	4	Büfe	4	Akaryakıt Bayisi	5
Bakkal	4	Lokanta	8	Eczane	4	Terzi	4
Market	7	İnşaat Müh.	3	Bakır-Kalaycı	4	Marangoz	6
Kasap	6	Elektrikçi	3	Yem Bayisi	2	Mermerci	2
Erkek Kua-för	9	Pastane	2	Fırın	2	Karoser	2
Kadın Kua-för	1	Yufkacı	2	Değirmen	3	Loto Bayisi	2
TüpGaz Bay.	4	Oto Tamircisi	7	Manav	4	Şekerci	1
Konfeksiyon	6	Kaporta	4	Süt Ürün-leri	3	Bijuteri	1
Kırtasiye	3	Oto Elek.	3	Züccaciye	3	Tekel Bayisi	1
Kuyumcu	2	Lastikçi	2	Ayakkabı Tamircisi	1	Toplam	72

Eskipazar ilçesi, birtakım doğal ve beşeri turizm kaynaklarına sahip olmasına rağmen bu sahada henüz istenen seviyelere ulaşamamıştır. Yörenin tanıtılması amacıyla Hadrianapolis ve Asar Tepe’de yapılan arkeolojik kazı çalışmalarına büyük önem verilmektedir.⁴⁰

B. TARİH

1. Eskipazar Adının Kaynağı:

Eskipazar’ın geçmişteki isimlerinden biri Viranşehir’dir. Yazıcıoğlu, Ali Cevad Beyin Memalik-i Osmaniye’nin Tarihi ve Coğrafya Lügati adlı eserinde, bu-

⁴⁰ Özdemir, s. 209.

günkü Eskipazar ilçesinin o yıllarda Gerede kazasına bağlı bir yerleşme olduğu belirtilmiştir. Osmanlı döneminde Viranşehir adı farklı coğrafyalar için kullanılmıştır. Bunlardan biri de Bolu sancağına bağlı Gerede, Mengen, Yenice, Dodurga, Borlu kazalarıyla, Kastamonu sancağına bağlı Araç ve Kengiri (Çankırı) sancağına bağlı Çerkeş kazaları arasında kalan alandır.⁴¹

Selçuklular bugünkü Eskipazar'ı fethettikleri zaman Hadrianapolis kentini harap ve yıkılmış olarak bulmuşlardır. Bu yüzden şehre Viranşehir ismini vermişlerdir.⁴² 1845 yılında Eskipazar Abdülmecit tarafından bucak merkezi hâline getirilmiş ve Viranşehir adı yerine Mecidiye adını verilmiştir.⁴³ Cumhuriyet döneminde bucak olmuş, pazarının eskiliği nedeniyle vali tarafından yerleşmeye Eskipazar adı verilmiştir.⁴⁴

2. Eski Çağdan Bugüne Eskipazar:

Eskipazar'ın bilinen tarihi Romalılar döneminde Roma İmparatoru Hadrianus'un, Hadrianopolis kentini onarması ve yeniden imarı ile başlar. Zira ilçedeki Viranşehir-Hadrianopolis kalıntıları, kaya mezarları Paflagonya ve Roma dönemlerinden kalmadır. En az dört medeniyetin hüküm sürdüğü bölgede, ilçenin bugünkü adının da Paflagonya döneminden beri kurulan pazarlardan geldiği düşünülmektedir.⁴⁵ Bölgeye adını veren Paflagonyalılar Hatti devletinin yıkılmasına sebep olan Ege göçlerinin karmaşası içinde MÖ 1100'de Kuzey Anadolu'ya gelmiştir.⁴⁶ Hititlerden sonra sırasıyla Frigya ve Kimmer hâkimiyetine giren bölge MÖ 543-333 yılları arasında Perslerin hâkimiyetine geçmiştir. Persler döneminde ilçenin de bulunduğu Pafalgonya, Daskykion eyaletine bağlı olarak yönetilmiştir.⁴⁷

⁴¹ Hulusi Yazıcıoğlu, *Küçük Osmanlı'nın Öyküsü: Safranbolu'nun Tarihi*, Şa-To Yay., İstanbul 2001, s. 221-223.

⁴² Yaşar Yücel, *XIII. ve XV. Yüzyılda Kuzeybatı Anadolu Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1988, s. 36.

⁴³ Yaman, s. 27.

⁴⁴ Özdemir, s. 99.

⁴⁵ Eskipazar Maddesi, *Yurt Ansiklopedisi*, C. 3, Anadolu Yay., İstanbul 1982-1983, s. 1959.

⁴⁶ *Yurt Ansiklopedisi*, s. 1948.

⁴⁷ Anadolu Uygarlıkları, *Görsel Anadolu Tarihi Ansiklopedisi*, C. II, İstanbul 1982, s. 270.

MÖ I. yüzyıldan itibaren Roma hâkimiyeti ile birlikte Çankırı'da Germanikopolis adlı önemli bir merkez kurulmuş, Çerkeş (Antipnopolis) ve Eskipazar (Hadrianapolis) da önemli yerleri arasında yer almıştır.⁴⁸ Çeşitli sebeplerle yerle bir olan Eskipazar'ın tarihî yerleşim yeri Roma İmparatoru Hadrianus tarafından tekrar imar edilmiştir.⁴⁹ Roma İmparatorluğunun ikiye bölünmesiyle beraber Anadolu, Doğu Roma İmparatorluğu (Bizans) egemenliğine girmiştir. Bu dönemde Hadrianapolis olarak anılan Eskipazar, dini açıdan büyük önem kazanarak piskoposluk hâline getirilmiştir. Şehir, Bizanslılar döneminde Honarias eyaletine bağlı olarak idare edilmiştir.⁵⁰

X. yüzyılda, yaşanan toplumsal ve iktisadi bunalım nedeniyle meydana gelen göçler sonucunda Anadolu'da nüfusun boşaldığını gören Bizans yönetimi, Germenler, Slavlar, Katalanlar gibi Avrupa kökenli kavimler yanında Peçenek, Uz, Kuman (Kıpçak) gibi Hıristiyanlığı kabul etmiş savaşçı Türk topluluklarını da Anadolu'ya yerleştirmek zorunda kalmıştır. Bizans'ın bir devlet politikası hâline getirdiği bu iskân hareketi Eskipazar ve Eflani'nin pek çok yerleşme noktasından önce Türkleşmesine neden olmuştur.⁵¹

Malazgirt zaferinden sonra, Hadrianapolis kentini de içine alan Paflagonya bölgesi Emir Karatekin liderliğinde Canik ve Ilgaz Dağlarını aşarak Çankırıyı fethe-den Oğuz grubu tarafından (1074-1084) zapt edilmiştir.⁵² Anadolu'da siyasi birliğin sağlanması amaçlı fetih hareketleri Anadolu Selçuklu sultanı II. Kılıçarslan zamanında başlar. II. Kılıçarslan'ın oğlu Ankara meliki Mesud, Kuzeybatı Anadolu'da Sakarya Vadisine kadar yaptığı fetihler sonucunda Devrek'i Anadolu Selçuklu İmparatorluğu topraklarına katmıştır. Selçuklular bugünkü Eskipazar'ı fethettikleri zaman Hadrianapolis kentini harap ve yıkılmış olarak bulmuşlardır. Bu yüzden şehre Viran-

⁴⁸ *İslam Ansiklopedisi*, C. 6, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., İstanbul, 1992, s. 19.

⁴⁹ *Görsel Anadolu Tarihi Ansiklopedisi*, s. 336.

⁵⁰ *Yurt Ansiklopedisi*, s. 1959.

⁵¹ *Karabük İli 2008 Yılı Sanayi ve Ticaret Durum Raporu*, 2009, s. 1.

⁵² Yücel, s. 33.

şehir ismini vermişlerdir. Bölgeye Horasan civarından gelen Kayı boyuna mensup 100 bin çadırlık Türkmen grubu Kastamonu-Ankara arasına yerleştirilmiştir.⁵³

Viranşehir ve bölgedeki diğer şehirlerin tam anlamıyla Türkleşmesi ve imar edilmesi Çobanoğulları ve Candaroğulları dönemine rastlar. Çobanoğullarının bölgede yaklaşık bir asır süren hâkimiyeti döneminde Viranşehir ve diğer yerleşmelere Horasan (İran'dan) gelen Türkmenler yerleştirilmiştir. Bölgedeki Çobanoğulları hâkimiyetine 1309'da Candaroğulları son vermiş ve Viranşehir Candaroğullarının hâkimiyetine girmiştir.⁵⁴ Candaroğullarının bölgede yaklaşık bir asır süren hâkimiyeti döneminde Viranşehir ve çevresi hemen hemen bütünüyle bir Türk şehri görünümü kazanmıştır.⁵⁵

Anadolu Selçuklu Devleti'nin kurucusu Süleyman Şah'ın komutanlarından biri olan Emir Karatekin, 1082 tarihinde Çankırı'yı fethettikten sonra, Karabük çevresinde bulunan kentlere yönelmiş, 1084 tarihinde Eflani ve Safranbolu'yu ele geçirmiştir. Safranbolu ve çevresi 1416 yılında Osmanlı egemenliğine girmiştir. Karabük Köyü ise Candaroğulları döneminden itibaren, kurulu olan köyler arasında yer almıştır.⁵⁶ Bölgede köy adlarında aşiret-boy-zanaat-şahıs isimleri oldukça yaygındır. Bunda, Anadolu'nun Türkler tarafından yerleşmeye açılması ve aşiretlerin yerleştirilmesi etkili olmuştur. Türkay'ın, "Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Zanaatlar" adlı eserine göre Eskipazar'daki şu köyler bu şekilde değerlendirtebilir: Adiller, Bayındır, Çandırlar, Doğancılar, Hamzalar, Hasanlar, İmanlar, Kapucular, Karahasanlar, Kulat, Ozan, Sallar, Sofular, Söbüçimen, Şevkiler ve Tamışlar.⁵⁷

Viranşehir Osmanlılar tarafından ilk kez 1392'de Yıldırım Beyazıt tarafından fethedilmiştir. 1417'de ise kesin olarak Osmanlı topraklarına dâhil edilmiştir. Aynı tarihlerde kaza (kadılık) yönetimi oluşturulmuş ve Viranşehir kaza olarak Bolu Sancağına bağlanmıştır.⁵⁸

⁵³ Yücel, s. 36.

⁵⁴ Yücel, s. 49-50.

⁵⁵ Yücel, s. 129.

⁵⁶ *Karabük İli 2008 Yılı Sanayi ve Ticaret Durum Raporu*, s. 1.

⁵⁷ Özdemir, s. 100.

⁵⁸ Özdemir, s. 99.

Evliya Çelebi XVII yy. ortalarında Eskipazar yörelerini gezmiş, o zamanlar Bayındır Köyünün bucak olduğunu ve Eskipazar'ın Bayındır'a bağlı olduğu kaydetmiştir. Viranşehir Sancağı 1811'de kurulmuş ve yeni bir idari düzene geçilmiştir. 1845'te ise Viranşehir Mecidiye adını alır.⁵⁹ Viranşehir Sancağı 1870'te yürürlüğe giren İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi ile lağvedilmiştir. Viranşehir Sancağına bağlı kazalar Kastamonu vilayetine bağlanmıştır.⁶⁰

Kastamonu Vilayetine bağlanan Mecidiye (Eskipazar) 1894'te 153 nüfuslu bir nahiye durumundadır. O dönemde Mecidiye'de birkaç dükkân ve han yer almaktaydı.⁶¹ 1913'te Viranşehir, Çankırı Sancağı Çerkeş kazasına bağlı bir nahiye durumundadır.

Cumhuriyetin ilanından sonra sancak (liva) teşkilatı kaldırıldığı için Çankırı vilayet statüsüne alınmıştır. Viranşehir nahiye olarak Çankırı Vilayetinin Çerkeş kazasına bağlanmıştır. Kazada kurulan pazarın eskiliğinden dolayı da Çankırı valisi tarafından yerleşmeye Eskipazar adı verilmiştir. 1945 yılında ilçe merkezi olan Eskipazar'da 1946 yılında ise belediye teşkilatı kurulmuş, ilçe Çankırı iline bağlanmıştır. 06.06.1995 gün ve 22305 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 550 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Karabük ili teşkil edilmiş, Eskipazar ilçesi de Çankırı ilinden alınarak kendisine bağlı köylerle Karabük iline bağlanmıştır.⁶²

C. GELENEK VE GÖRENEKLER

Eskipazar ve köylerinde milli kültürün canlı bir şekilde yaşadığı görülmektedir. İlçe, Karabük'ün diğer ilçelerine oranla sanayileşmeden daha az etkilenmiştir. Dolayısıyla Eskipazar ve köylerinde genel olarak geleneksel yapı korunmuştur. Köy odalarında geleneksel Türk misafirperverliğinin en güzel örnekleri sergilenmektedir. Ayrıca bu mekânlarda sosyal olaylar tartışılmakta, düğün ve nişan yapılmakta ve dini bayramlarda insanlara hizmet edilmektedir. Din, yöre insanının hayatının şekillenmesinde etkilidir.

⁵⁹ Yaman, s. 27.

⁶⁰ Özdemir, s. 99.

⁶¹ Yaman, s. 139.

⁶² Özdemir, s. 99.

Eskipazar, ekonomik ve sosyal yönden az gelişmiş bir ilçe olduğundan yörenin gelenek ve göreneklerinde fazla bir değişim olmamıştır. Yörede işler genellikle imece usulü yapılmaktadır. Bu, gelenek ve göreneklerin toplum hayatındaki hâkimiyetinden kaynaklanmaktadır.

İlçe ve köylerinde, ramazan ayında ‘oruç açtırma’ geleneği hâlen yaşatılmaktadır. Ulaşım imkânlarının kısıtlı olduğu dönemlerde köy odalarında misafir ağırlamanın yerini, bugün oruç açtırma almıştır. Ramazan ayında herkes imkânları dâhilinde iftar yemeği verir. Buna da yörede ‘oruç açtırma’ denir. Oruç açtırma köylerde sırayla yapılır. Ayrıca yörede cuma günleri köye gelen misafirlere camilerde ‘cuma yemekleri’ verilir. Bu da oruç açtırma gibi sırayla yapılır.⁶³

Eskipazar ve köylerinde dini bayramların arifesinde ‘ziyarat’ adı verilen dinî merasim yapılır. Ziyrata katılanların evlerinden getirdikleri helva ve ekmekler bir araya toplanır ve çocuklar öncelikli olmak üzere misafirlere dağıtılır. Kuran-ı Kerim ve dualar okunur. Aynı gün mezarlıklar ziyaret edilir, dualar okunur. Köy halkı bayram namazında buluşur. Bayram namazından sonra camii önünde halka oluşturulur, küçükler büyüklerin öperek bayramlarını kutlarlar. Bayramlaşmadan sonra, hangi mahallede yemek verileceği halka duyurulur ve o mahalleye gidilerek topluca bayram yemeği yenir. Bayramın ilk iki günü her mahallede yemek verilir. Yemeği veren mahalle sakinleri yemek yemez, gelen misafirlere ikramda bulunurlar. Buna yemek nöbeti denir. Bayramda yemek nöbeti olan mahalle sakinlerinden biri yemek yerse köy çeşmelerindeki oluğa atılır. Bu yemeklerde akrabaların bir araya toplanmasına özen gösterilir. Bayramlarda kimse işe gitmez, eş-dost ile bayramlaşmalar birkaç gün devam eder.

Her yıl 6 Mayıs’ta Hıdırellez kutlanır. Bu gün için köy halkı birkaç gün önceden hazırlığa başlar. Yemek yapmak için halktan yumurta, pirinç, bulgur, fasulye, nohut, soğan gibi yiyeceklerle para toplanır. Kurban kesmek isteyenler bir gün önceden keser. Toplanan parayla da eksik yiyecekler alınır. 6 Mayıs sabahı köyün kadın

⁶³<http://www.eskipazar.gov.tr/index.php> (10.05.2011)

ve erkekleri toplanıp yemek yapmaya başlar. Öğlene kadar mevlit okunur ve sonrasında köy halkı beraber yemek yer ve dua eder.

Yörede ‘yağmur duası’ geleneği hâlen yaşatılmaktadır. Burada topluca namaz kılınır, kurban kesilir. Kesilen kurbanın etiyle yapılan pilav beraberce yenir. Yağmur duaları halkın teveccühünü kazanmış türbelerde yapılır.

Yörede ölen kişilerin ardından ağıtlar yakılır. Genellikle kadınlar ölünün ardından ağlar ve ağıt söyler. Bunlar, ölen kişinin annesi, eşi, çocukları, kardeşi ve yakın akrabalarıdır. Kadınlar, acılarını çeşitli hareketler yaparak, ellerini dizlerine ve göğüslerine vurarak, ah çekerek dile getirir. Ölü evinde toplananlar ölenin iyi yanlarından bahsederler. Ölen kişiler evlerinin önünde salaca tahtası denilen tahta üzerinde yıkanır. Cenaze yıkandıktan sonra camii önündeki musalla taşının üzerine konulur. Cenaze namazı genellikle öğle ve ikindi namazlarının ardından kılınarak cenaze defnedilir. Cenazeye katılanlara ölenin komşuları tarafından yemek verilir. Vefatın yedinci ve elli ikinci günlerinde mevlit okutularak dualar edilir. Mevlide katılanlara yemek verilir. Ölen kişi için ilk dinî bayramın arifesinde komşulara helva ekmek dağıtılır.⁶⁴

D. DAHA ÖNCE YAPILMIŞ AĞIZ ARAŞTIRMALARINDA BÖLGENİN YERİ

Türkiye Türkçesi ağızları üzerine ilk çalışmalar, 1867-1940 yılları arasındaki dönemde bazı istisnalar dışında genellikle yabancı araştırmacılara aittir.⁶⁵ Türkoloji'nin bir bilim dalı olarak ele alınmasına paralel olarak geçen yüzyılın ikinci yarısında 1860'lı yıllara kadar uzanır.⁶⁶ Türkiye Türkçesi ağızları ile ilgili ciddi çalışmalar 1940'tan sonra başlar.⁶⁷ Daha çok yabancı araştırmacılar tarafından incelenen Türkiye Türkçesi ağızları bu tarihten sonra ekseriyetle yerli araştırmacıların çalışmalarıyla

⁶⁴ http://eskipazar.bel.tr/modules/mastop_publish (10.05.2011).

⁶⁵ Zeynep Korkmaz, “Anadolu Ağızları Üzerindeki Araştırmaların Bugünkü Durumu ve Karşılaştığı Sorunlar”, *TDAY-Bellekten 1975-1976*, Ankara 1976, s. 113.

⁶⁶ Korkmaz, *Anadolu Ağız Araştırmalarına Toplu Bir Bakış*, *Beşinci Milletler Arası Türkoloji Kongresi*, I. Türk Dili, 23-28 Eylül 1985, İstanbul Üniv. Yay., İst. 1987, s. 89.

⁶⁷ Mehmet Dursun ERDEM (2001); *Asarcık Ağızı*, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Samsun, s. 15.

gün yüzüne çıkmaya başlamıştır.⁶⁸ Bu dönemde yerli araştırmacılar önemli bir yere sahiptir.⁶⁹ Yukarıda belirtilen dönemlerde Karabük ağzı üzerine herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Karabük ve yöresi üzerine yapılmış çeşitli bitirme tezleri mevcuttur. Karabük ağzı ile ilgili çeşitli üniversitelerde tezler yapılmıştır:

1. ABALI, Ayşe, Zonguldak Ağzı (Yayınlanmamış Lisans Tezi), AÜ DTCF, Ankara 1966.⁷⁰
2. ACIMUZ, Fahire; Safranbolu Ağzı/KARABÜK/, A.Ü. DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara 1972.⁷¹
3. ALKAN, Nilüfer; Bartın Yöresi Ağzıları, F.Ü. Türk Dili mez. tezi, Elazığ 1986.⁷²
4. AYDOĞAN, Şeref; Toprakcuma ve Yöresi Ağzı /ZONGULDAK/, A.Ü. DTCF Türk Dili mez. tezi, Ankara 1972.⁷³
5. ÇELİK, Ercan; Bartın ve Yöresi Ağzı, S.Ü. Türk Dili mez. tezi, Konya 1993.⁷⁴
6. ERBALTACI, Ebru; Safranbolu (Karabük) ve Karabük İlçelerindeki Yer Adları, Ç.Ü. Türk Dili mez. tezi, Adana 1995.⁷⁵

⁶⁸ Yerli araştırmacılar döneminde sadece Türkiye Türkçesi ağzıları değil, diğer Türk lehçeleri ağzılarıyla ilgili de önemli çalışmaların yapıldığını görüyoruz. (bk. Ercan Alkaya 2008b; “*Sibirya Tatar Türkçesindeki Uzun Ünlüler Üzerine Bir Değerlendirme*”, *Turkish Studies*, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 3/4, Summer 2008, p. 19-42.; Alkaya 2008c; “*Sibirya Tatar Türkleri ve Dilleri*”, *Turkish Studies*, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Fall 2008 Volume 3/7, p. 1-16.; Ekrem Ural Aratan 1965; *Kaşgar Ağzından Derlemeler*, TKAE Yay., Ankara.; Hüseyin Dallı 1991; *Kuzeydoğu Bulgaristan Türk Ağzıları Üzerine Araştırmalar*, TDK Yay., Ankara.; Erkin Emet 2008; *Doğu Türkistan Uygur Ağzıları*, Ankara.

⁶⁹ Korkmaz, *Anatolian Dialect*, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, C. II, TDK Yay., Ank. 1995, s. 249.

⁷⁰ M. Emin Eren, *Zonguldak-Bartın-Karabük İleri Ağzıları*, Ankara 1997, s. 193.

⁷¹ Tuncer Gülensoy, Ercan Alkaya; *Türkiye Türkçesi Ağzıları Bibliyografyası*, Akçağ Yay., Ankara 2003, s. 20.

⁷² Gülensoy, Alkaya; s. 27.

⁷³ Gülensoy, Alkaya; s. 33.

⁷⁴ Gülensoy, Alkaya; s. 54.

⁷⁵ Gülensoy, Alkaya; s. 65.

7. EREN, Emin; Zonguldak Ağzı, H.Ü. Türk Dili Doktora Tezi, Ankara 1991.⁷⁶

8. EREN, Emin; Zonguldak-Karabük-Barın İlleri Ağızları, TDK Yay., Ankara 1997.⁷⁷

9. ORAL, Mine; Safranbolu Ağzı/KARABÜK/, F.Ü. Türk Dili mez. tezi, Elazığ 1995.⁷⁸

10. ÖZTEN, Ali Sait; Safranbolu ve Köylerinin Ağzının Fonetik ve Morfolojik Tedkiki/KARABÜK/, İ.Ü. Türk Dili mez. tezi, İstanbul 1975.⁷⁹

⁷⁶ Gülensoy, Alkaya; s. 66.

⁷⁷ Gülensoy, Alkaya; s. 66.

⁷⁸ Gülensoy, Alkaya; s. 103.

⁷⁹ Gülensoy, Alkaya; s. 110.

II. SES BİLGİSİ

A. ÜNLÜLER

1. Ünlü Çeşitleri:

Eskipazar ağzında Türkiye Türkçesi standart dilinde var olan ünlüler dışında, ünlü ve ünsüzlerin etkisiyle boğumlanma noktası değişen çeşitli ünlüler vardır. Boğumlanma noktasının değişmesi sonucu standart dilden farklı olarak tespit edilen ünlüler şunlardır: â, á, â, è, ê, é, í, î, ï, ó, ô, õ, ú.

a) a Ünlüsü ve Çeşitleri (â, á, â):

â: Eskipazar ağzında yaygın olarak kullanılan bu ses, bir orta damak ünlüsüdür⁸⁰. Genellikle a>â, o>a>â ve bazen de e>â değişimi sonucu meydana gelir. Daha çok ilerleyici ve gerileyici ünlü benzeşmeleri yoluyla bu ses oluşmaktadır. â sesi ünlü benzeşmelerinin yanı sıra, bazı ünsüzlerin artılılaşma veya önlüleştirme etkisiyle de oluşabilmektedir. Özellikle y sesinin önlüleştirci etkisi bu sesin oluşumunda büyük rol oynar. Bununla birlikte y, c, ç, ş, f sesleri ile ön damak g, k ünsüzleri, ön avurt akıcı l sesi ve akıcı r sesinin yanında bu ünlü oluşmaktadır. Özellikle y sesinin yanındaki kullanımlar bölge ağzında sistemli bir özellik arz eder.

a>â: yâpiyón 3/64, yâşlı 4/12, yârim 6/9, selâtdin 3/1, háyatda 5/92, râhmetlik 5/28, çây 2/119, fâtma 1/1, ğarargâh 30/124, Filân 2/3, dükkân 3/32, lirâ 4/77, şârhdaki 29/28, hâlde 5/28, hârb 6/54, zâttan 3/68.

e>â: tükândi 4/87, aynân 3/34, âvraç 3/40, sahtâ 3/50, bârabar 19/115, bâfât_êtdi 21/53, ğúrgân 56/102, dâvamlı 11/52, beledyâ 11/83, ârzah 43/12, bâraat_êtdük 39/33, câvap 39/4, tâhlikési 56/16.

o>a>â: êdiyâ 3/3, vèriyâlla 5/18, ğurtuļamiyâñ 6/36, vuriyâla 32/49, yâhiyâ 4/16, ğórúniyâ 5/70, ekiyân 40/53, süriyâ 51/3.

⁸⁰ Ahmet Bican Ercilasun, *Kars İli Ağzları*, GÜ Yay., Ank. 1983, s. 51.

â: Dudak ünsüzleri ve yuvarlak ünlülerin etkisiyle oluşan a ile o arası bir sestir. Bu ses o>â ile a>â değişimi sonucu oluşmuştur.

a>â: dâvuçcu 2/81, râmoğ 9/63, fâson 9/137, tâpu 9/150, mâzot 11/20, istâsyónda 13/23, fâsulyé 14/17, tâuḥ 17/186, bâbam 4/69, fâtura 33/20.

o>â: teslim_ëdiyâllardı 5/31, telefân_ëtdi 6/31, milyân 9/55, otâcamciyâ 11/47, pâlen 14/133, sâudu 14/134, banyâluḥ 17/109, bilmiyân 17/113, pâşede 49/204.

â: a ile ı arası dar bir ünlüdür. a>â ve ı>â değişimleri sonucu ortaya çıkar. a>â değişiminde y ve c ünsüzleri, ı>â değişiminde ise ilerleyici veya gerileyici ünlü benzeşmesi yoluyla a ünlüsü etkilidir.

a>â: yâpâcaḥ 2/11, ğapadâcam 2/16, hêlvâyi 2/26, burâlara 2/63, bâbası 2/75, olâcaḥ 2/131, oġârah 3/10, orâyâ 3/80, burdâyın 3/82, fazlâydı 4/27, yânındâyın 4/36, olâcîdi 6/18, zâman 6/19, ârhâdaşları 6/30, hocâyı 6/33, baġtâyi 6/41, hastâyâ 6/68, âlmâyâ 7/37, arabâyı 9/18, ğapatâcuuz 9/87, ğapadâcam 2/16, olâcaḥ 2/131.

ı>â: aşââ 2/56, bıçaâ 4/55, daâlım 4/91, barmaâmı 6/63, baârda 6/69, ufaâmışım 6/77, baâriyê 7/23, hasandaâ 8/18, ayââ 9/102, aârıı 9/138, bâânı 51/11, aşââ 3/1, barmaâmı 6/63, kââtılar 15/31.

b) e Ünlüsü ve Çeşitleri:

ê: Eskipazar ağzında sıkça karşılaşılan bir sestir. İlk hecede sistemli bir biçimde kullanılır. e>ê, i>ê ve o>ê değişimleriyle oluşan, i ile e arasında boğumlanan kapalı bir ünlüdür. Kapalı ê olarak isimlendirilen bu sesin aslı oluşu konusunda birçok tartışma mevcuttur.⁸¹ Nitekim e>ê değişimi olarak verilen örnekler içerisindeki bir kısım kelimelerdeki kapalı ê'lerin, bir değişimden öte kanaatimizce asli şekillerin devamı olduğu görülmektedir.

⁸¹ bk. Erdem – Gül, Münteha (2006); “Kapalı e (ê) Sesi Bağlamında Eski Anadolu Türkçesi-Anadolu Ağızları İlişkisi”, *Karadeniz Araştırmaları, Balkan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri Dergisi*, S. 11, Güz, Karam Yayınları, Çorum, s. 111-148.

e>è: şey 1/1, dedim 2/2, kilometre 3/2, gece 4/11, şejd_ oldu 5/8, hüsèyin 6/1, cèbimde 6/46, hèyèlan 7/2, gèrdèşim 7/8, kèçi 7/28, tèlden 8/34, yèmine 9/35, gèçirmedim 9/65.

i>è: èndünise 5/82, èkinci 6/10, gèymiyòñ 6/37, èhtiyárlıK 6/134, èşitmedük 12/11, hékmet'e 13/34, hèç 14/70, èhàlesini 17/11, ènersiñ 11/73, gètdile 26/2.

o>è: olmiyè 3/29, patliyè 29/8, hoşlanmiyè 30/31, hazırlanmiyèmiş 33/204, çalışiyè 40/101.

ê: e ile ö arası bir sestir. Genellikle e>ö ve ö>e, bir örnekte de o>e değişimi sonucu meydana gelir. e>ö değişiminde dudak ünsüzleri etkilidir. Ayrıca ö ünlüsünün düzleşmesiyle meydana gelen biçimleri de vardır.⁸²

e>ê: çèvürür çèvürmez 9/70, çètüören'e 14/104, yèvmīnen 17/17, dèvlete 19/55, cèüzlüdere'de 22/46, dèmürcü 33/113, gopuvèrüse, çèürdü 42/212, övèy 43/61, dèlük 56/131, çèvürmüş 13/86.

ö>ê: dèuş 3/66, gètürüyódum 5/36, bèyle 5/59, tèvbe 5/92, èldümeden 6/36, èyle 6/93, nèbeti 9/31, ètegileri 15/150, nèbed_èderdük 17/21, bèyüdü 17/87, bèyüç 17/93, yèrúç 26/23, bèle 29/26, 33/118, ète 35/242, èlünüñ 35/53, èylelik 44/229, gètü 56/134, dèuş 3/66, tèvbe 5/92, èldümeden 6/36, nèbeti 8/31, èyle 12/13, dèvlete 22/13.

o>ê: kilèmetre 21/42.

é: e ile i arasında boğumlanan ve yöre ağzında oldukça fazla kullanılan bir sestir. é sesinin oluşumunda y ünsüzünün önlüleştirci ve daraltıcı etkisi çok büyük rol oynar. y ünsüzün yanındaki değişimler bu anlamda sistemli bir görünüm arz eder. Yine y sesi dışında c, ç, ş gibi diş ünsüzlerinin de bu sesin oluşumunda etkisi göz ardı edilemez. Daha çok o>e>é, i>é ve a>é değişimiyle meydana gelir.

e>é: èdemeyècek 17/5, tencere 49/127, gayıncè 44/36, gelècek 31/85, cijèrinden 17/164, yèvmiyè 9/55, tèsviyè 3/57, bèlediyè 3/78, nèreyè 2/126.

⁸² bk. Muzaffer Tansu, *Durgun Genel Ses Bilgisi ve Türkçe*, TDK Yay., Ank. 1963, s. 47.

o>e>é: milyéni 17/79, ğayınçé 44/36.

i>é: cévardan 31/23, ābé 49/87.

a>é: liréyá 6/44.

c) ı Ünlüsü ve Çeşitleri:

ı̇: ı ile i arasında boğumlanan bir sestir. Orta damağın i'ye daha yakın bir bölgesinde boğumlanan ve ı ile i arasındaki ses basamağında bulunan önlüleşmiş bir ı ya da artlılaşmış bir i ünlüsüdür.⁸³ Yarı önlüleşen bu ı çeşidi daha çok ön ünlü olma yoluna girmiştir.⁸⁴ Eskipazar ağzında sıkça kullanılan bir ünlüdür. Genellikle i>ı̇, ı>ı̇, a>ı̇ ve birkaç örnekte de u>ı̇ değişimi sonucu oluştuğu gözlenmektedir. Bu sesin oluşumunda y ünsüzü büyük role sahiptir. Ayrıca ı>ı̇ değişiminde c, ç, ş ve f ünsüzlerinin de etkisi vardır. i>ı̇ değişiminde ise k ünsüzünün artlılaştırıcı etkisi görülmektedir.

ı>ı̇: misír 47/34, Fılan 42/16, aynı 21/34, hancı 18/45, dışardan 2/140, sessiz 14/109, yıldırım 15/56, muhtarıyın 22/8, misír 37/8, başımdan 3/71, bıcağ 4/48, tarafı 6/25, acığ 6/132, bubası 12/23, hayır 9/24, hacı 9/111, yıldırım 15/56, parçayı 28/9, odiyí 30/50.

a>ı̇: çalışıcān 18/49, paşıyá 8/46, satmıyá 8/32, aşılıycuz 4/1, paıavrıyí 41/54, paçıyí 42/220, ayvíyá 14/130.

i>ı̇: biraz 2/49, kıydeki 35/10, kırko 33/115, sigara 16/33, sessiz 14/109, óteki 2/58, kı 13/43, sávkiyát 24/28.

u>ı̇: yııaf 49/42, yımuşahdu 23/59, ğomşí 13/4.

ı̇: ı ile u arasında boğumlanan yuvarlak bir ünlüdür. u>ı̇, ı>ı̇ ve bir örnekte de e>ı̇ değişimi sonucu meydana gelir. Bu sesin oluşmasında diş ve dudak ünsüzlerinin büyük etkisi vardır.

⁸³ bk. Korkmaz(1994b); *Nevşehir ve Yöresi Ağzları*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

⁸⁴ bk. Korkmaz(1994a); *Güney-Batı Anadolu Ağzları Ses Bilgisi(Fonetik)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

u>ı: mihda^lıh 3/75, biçu^h 4/27, yúmirta 6/70, yifğa 6/81, birda 14/81, mirādım 19/62, havız 24/32, mektıbimi 31/30, misdafa 46/98.

i>ı: damızlu^h 4/46, gaçırmadım 2/75, firuna 6/115, yápmışız 7/22, a^lır 9/134, gārşı 51/45, a^lışınuz 25/85, başlamış 35/86, arsız 45/47, a^lırım 56/54, a^ldırış_étmedi 58/147.

e>ı: cıuzle 14/56.

d) i Ünlüsü ve Çeşitleri:

ı: i ile ü arasında boğumlanan bir sestir. i>ı ve ü>ı değışimleriyle meydana gelen bu sesin oluşumunda gerileyici ve ilerleyici ünlü benzeşmeleriyle birlikte dudak ünsüzleri de etkilidir.

ı>ı: mērdıvenne 2/14, bılı 2/73, yetişımlig 3/61, sevgi 4/65, māfile 5/44, gēçidüm 5/52, için 6/98, biyümüz 6/114, bişüriyó 13/58, evli 15/11, şebekémiz 16/46, yiyébilüsen 17/189, çivi 19/24, árık 24/18, misāfir 25/69, çektik 25/77.

ü>ı: dikkán 3/57, pırçük 9/70, kóti 9/130, iç 51/12, ömir 9/70, biyütdük 12/15, dınyānıñ 12/16, çınkı 12/91, kispesini 17/38, yúklı 18/20, tınel 21/70, tecribe 30/15, sókiyó 30/35, gózimiz 31/112, eyib'e 33/87, sürmiş 42/115, sipiriyódum 44/193, kıyını 46/27, fasilyé 46/85, sömiricek 51/35, kıyılı 55/2.

e) o Ünlüsü ve Çeşitleri:

ó: o ile ö arasındaki bu sese Eskipazar ağzında sıkça rastlanmaktadır. ó sesi ü>ö>ó, ö>ó, o>ó ve bir örnekte de u>ó değışimiyle ortaya çıkmaktadır. Daha çok y sesinin önlüleştirici etkisiyle oluşan bu sesin kullanımı Eskipazar ağzında şimdiki zaman çekimlerinde yaygındır. Ayrıca ó sesinin art damak g, k ünsüzlerinin artlılaştırıcı etkisiyle oluşan biçimi de yaygın olarak kullanılmaktadır.

ü>ö>ó: gózeldi 6/87, hókımet 9/37, góyá 19/16, gózel 42/26, góçcúunuñkı 50/73.

u>ó: yóharı 2/4.

ö>ó: góçmen 54/114, kómüş 39/30, gör 49/96, kór 3/24, kóylerimizde 2/21, kótú 4/1, kóşğ 5/66, kómmüş 13/23, góçmüş 30/57.

o>ó: yónsa 56/71, guđlanamiyósañ 58/160, ıstasyónnda 5/10, oñuyóduđ 19/35, yóđuş 21/73, gamyónculuđ 36/20.

ò: Boğumlanma noktası o ile u arasında olan bir sestir. o>ò ve u>ò değişimleri sonucu oluşur. u>ò değişimlerinde ilerleyici veya gerileyici ünlü benzeşmeleri etkilidir.

o>ò: ónnarı 2/39, çócuđ 3/45, demiryólundan 3/60, óryá 13/73, yóđu 17/135, gónuşdum 46/123, çóđ 2/51.

u>ò: gólat 47/56, gólađlarım 50/38. Bazı örneklerde bu değişim ilerleyici benzeşme yolula meydana gelir. çóonu 52/13, yóđu 3/13, çóó 5/32, yóorduñu 6/102, sođu 13/20, soğda 28/27.

f) ö Ünlüsü ve Çeşitleri:

ò: ö ile ü arasında boğumlanan bu ses Eskipazar ağzında sadece birkaç örnekte tespit edilmiştir. Bu ünlü Türkiye Türkçesi ağzlarında pek rastlanmayan, zayıflamış bir ö ünlüsüdür.⁸⁵

hósüsü 2/45, söndü 53/21.

g) u Ünlüsü ve Çeşitleri:

ú: Orta damakta boğumlanan u ile ü arası bir sestir. ú sesi genellikle ü>ú, u>ú ve bazı örneklerde de ı>ú, o>ú, e>ú ve ö>ú değişimleriyle meydana gelir. ü>ú değişimi sonucu oluşan ú sesinin oluşumunda ğ, k ünsüzlerinin arhlılaştırıcı etkisi görülmektedir.⁸⁶ Ayrıca u>ú değişiminde p, c, ç ve k ünsüzlerinin de etkisi vardır.

⁸⁵ Mukim SAĞIR, “Anadolu Ağzlarında Ünlüler”, *TDAY-Bellekten 1995*, TDK Yay., Ankara 1997, s. 386.

⁸⁶ Mehmet Dursun Erdem, Esra Kirik, Sibel Üst, Güner Dağdelen (2009); “Türkoğlu Ağzı (Kahramanmaraş Ağzları-1)”, *Turkish Studies*, Volume 4/8 Fall, s. 2522-2565; Mehmet Dursun Erdem, Ramazan Bölük (2011); “Kaş (Antalya) Ağzı Ses Özellikleri Üzerine”, *Turkish Studies* - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/1 Winter 2011, p. 406-447.

ü>ú: ğúmüŝ 6/2, obúr 9/44, buún 9/155, kıótú 4/1, dúúnnen 4/14, óğúzümüz 12/78, ğúderkén 28/7, yúıksek 41/71, ŝúkıúrler_olşun 2/6, túıkenmez 2/52, ğúııcıú 4/16.

u>ú: mapúsde 4/50, buıúıı 5/48, cúmaertesı 12/56, Fasúlyé 14/17, mahkúm 17/51, mútılaııa 9/50, ğayúııların 17/125.

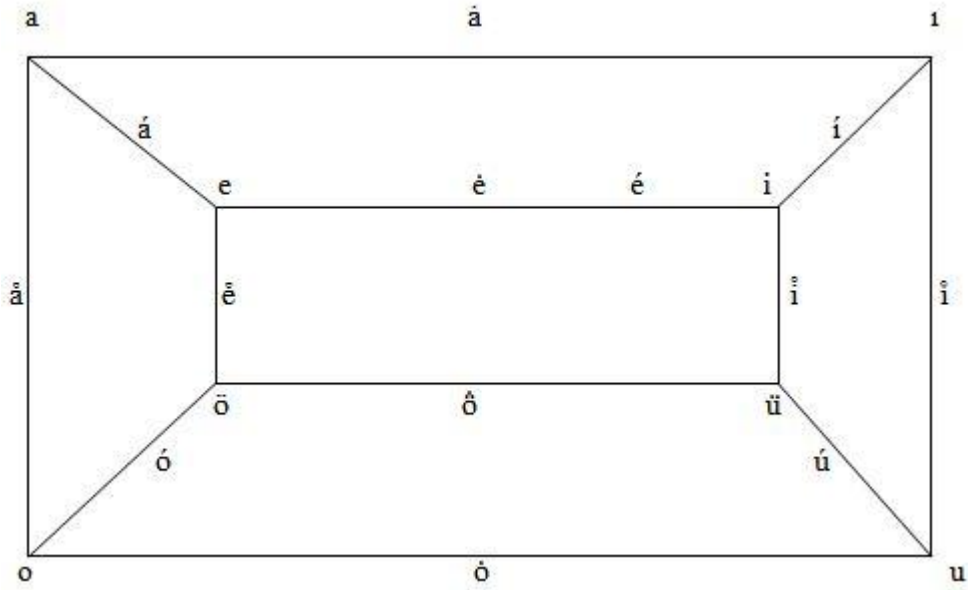
ı>ú: aıúıĝ 5/55, sayúııurun 21/15, ecúık 4/7.

i>ú: delúık 24/14, bitúrdúık 19/96, bilesúık 58/91, cıúız 17/171.

o>ú: anıııyúdan 25/40, yúııııan 26/27.

e>ú: cúvap vérememiŝ 33/218.

ö>ú: dúvecek 44/11, dúvennerı 6/21.

Eskişazar ağzında únlúleri ğosteren ŝema

2. Ünlülerde Uzunluk Kısalık:

Türkçede ünlüler uzunluk ve kısallıklarına göre tasnif edilmemiştir. Türkçede asli uzun ünlüler sorunu henüz kesin bir biçimde çözümlenememiştir.⁸⁷ Faruk K. Timurtaş, bazı şiveler dışında Türkçede uzun ünlü olmadığı görüşündedir.⁸⁸ Uzun ünlüler Irak'taki bütün Türk ağızlarında, Kabil Avşar ağzında, Afganistan Türkmen ağzında, Kuzeydoğu Bulgaristan Türk ağızlarında da tespit edilmiştir.⁸⁹ Türkiye Türkçesi ağızlarındaki uzun ünlülerle ilgili ilk çalışmayı KORKMAZ yapmış ve Batı Anadolu ağızlarında asli uzun ünlülerin varlığını ortaya koymuştur.⁹⁰ Yine Türkiye Türkçesi ağızlarında asli uzun ünlülerle ilgili en kapsamlı çalışmayı ERDEM yapmıştır. ERDEM'in çalışmasında Anadolu'nun hemen hemen her bölgesinde asli uzunluklara rastlandığı görülmüş ve bu uzunlukların listesi verilmiştir⁹¹. Eskipazar

⁸⁷ Talât Tekin, *Ana Türkçede Aslı Uzun Ünlüler*, Ankara 1975, s. 34.

⁸⁸ Faruk K. TİMURTAŞ, *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul Üniv. Yay., İstanbul 1977, s. 46.

⁸⁹ Daha geniş bilgi için bk. Alkaya 2008, Tabaklar 1996, 145; Buluç 1972, 181; Bozkurt 1978, 206-207; Bozkurt, 1981, 39-79; Dalı 1991,72.

⁹⁰ bk. Korkmaz(1953); "Batı Anadolu Ağızlarında Asli Vokal Uzunlukları Hakkında", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten 1953*, s. 197-203.

⁹¹ Erdem, "Anadolu Ağızlarında Görülen Birincil Ünlü Uzunlukları", *Journal of Turkish Studies*, Volume 27/II, (Ed. Sinasi Tekin-Gönül Alpay Tekin), Published at the Department of Near Eastern Languages and Literatures –Harvard University 2003, p. 79-110. Birincil uzun ünlüler konusunda ayrıntılı bilgi için bk. Özcan Tabaklar, "Türkmen Türkçesi'nde Ünlülerin Uzun Okunmasını Gerektiren Durumlar ve Eklerdeki Uzun Ünlüler", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1994*, TDK Yay., Ank. 1996, s. 145; Sadettin Buluç, "Mendeli (Irak) Ağzının Özellikleri", *Bilimsel Bildiriler 1972*, TDK Yay., Ank. 1972, s. 181; Mehmet Fuat Bozkurt, "Kabil Avşar Ağzı", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1977*, TDK Yay., Ank. 1978, s. 206-207; Bozkurt, "Afganistan'da Bir Türkmen Ağzı", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1978-1979*, TDK Yay., Ank. 1981, s. 39-79; Hüseyin Dalı, *Kuzeydoğu Bulgaristan Türk Ağızları Üzerine Araştırmalar*, TDK Yay., Ank. 1991, s. 72; Alimova, Cıldız 2007. *Kırgız Türkçesinde Asli Ünlü Uzunlukları*, *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, *Osman Nedim Tuna Armağanı*, (Ed. Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN-Dr. Mehmet Dursun ERDEM), Volume 2/2, Spring 2007, p. 28-40; Cahit Başdaş, 2007. *Türkiye Türkçesinde Asli Uzunluk Belirtileri*, *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, *Osman Nedim Tuna Armağanı*, (Ed. Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN-Dr. Mehmet Dursun ERDEM), Volume 2/2, Spring 2007, p. 89-101; Brendemoen, 1993: Bernt Brendemoen, *Pronominal syntax in den türkischen Schwarzmeerdialekten: Syntaktische Innovation oder Archaismus?*, *Sprach und Kulturkontakte der türkischen Völker Materialien der zweiten Deutschen Turkologen Konferenz*, Raischholzhausen, 13.-16. Juli 1990, Wiesbaden 1993; Brendemoen, 1996a: Brendemoen, *Osmanlı ve Çağatay Şiirinde İmâle ve Aslı Uzun Ünlüler*, *Uluslararası Türk Dili Kongresi 1992*, TDK Yay., Ank. 1996; Halide Gamze İnce; 2006. *Asli Uzun Ünlülerin Kelime Sonundaki Ünsüzlerin Tonlulaşmasına Etkisi*, *Büyük Türk Kurultayı Bildirileri*, Bilkent Üniversitesi Yayınları, Ankara, s. 608-619; Korkmaz, 1995a: Korkmaz, *Batı Anadolu Ağızlarında Aslı Ünlü Uzunlukları Hakkında*, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, c. II, TDK Yay., Ank. 1995; Korkmaz, 1953: Korkmaz, *Batı Anadolu Ağızlarında Aslı Vokal Uzunlukları Hakkında*, *TDAY-B 1953*, TDK Yay., 1988.) *Araştırmalar*, c. I, TDK Yay., Ank. 1995, s. 491-508; Korkmaz, 1995c: Korkmaz, *Eski Anadolu Türkçesinde Aslı Ünlü (Vokal) Uzunlukları*, *Türk Dili*

ağzında bazı ses olaylarının etkisiyle oluşan örnekler dışında ünlülerde asli olarak nitelendirebileceğimiz şu şekillere rastlanmıştır:

a) Uzun a Ünlüsü:

gārşı: gārşısu 51/6, gārşıya 14/4, gārşısında 42/17, gārşıladı 16/19, gārşılamış 45/33, gārşılama 44/37.

gār: gār 13/23.

gāl: gālmadı 13/76, gālđı 51/30, gālmış 13/7, gālma 14/119, gāldurduđa 13/109.

gārdaş: gārdaşı 14/34, gārdaş 42/10.

gālħ: gālħar 17/124, gālħacın 35/3.

gān:- gāndudu 22/44.

gāş: gāş 23/55.

gār:- gārma 26/21.

gāş:- gāşmış 45/100.

b) Uzun o Ünlüsü:

gōrh:- gōrhma 4/26, gōrhudan 7/24.

Elde edilen malzemeye bakarak derlemelerin zenginleştirilmesi yörede, burada verilen listenin dışında birçok asli uzun ünlü tespit edilebileceğini bize göstermektedir.

Üzerine Araştırmalar, c. I, TDK Yay., Ank. 1995, s. 443-458; Ligeti, 1942: Ligeti, Lajos, *Türkçede Uzun Vokaller*, *Türkiyat Mecmuası*, C. 7-8, 1942, s. 82-94; Talat Tekin, 1995a: Talat Tekin, *Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler*, Simurg Yay., Ank. 1995; Tuna, 1988: Osman Nedim Tuna, *Göktürk Yazılı Belgelerde ve Uygurcada Uzun Vokaller*, *TDAY-B 1960*, TDK Yay., 213-282; Zikri Turan 1993. *Teshil'in İmlâ Tezahürleri Işığında Eski Anadolu Türkçesi'nde Ünlü Uzunlukları*, Açiksöz Yayınları, Malatya 1993; Zülfikar, 1996: Hamza Zülfikar, *Yabancı Kökenli Kelimelerde Uzun Ünlü Aşınması*, *Prof. Dr. Zeynep Korkmaz'a Armağan (Türk Kültürünü Araştırmaları Dergisi, XXXII/1-2)*, Ank. 1996, s. 393-402; Erdem, "Birincil Ünlü Uzunlukları ve İmâle", *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 3/6 Fall 2008 s. 251-276.

c) Aslında Uzun Olan Ünlülerin Normalleşmesi:

Türkiye Türkçesinde yabancı dillerden alınan kelimelerdeki ünlü uzunluklarının genelde Eskipazar ağzında korunmadığı gözlenmektedir.

bâraat_êtdük 39/33, dâvamlı 11/52, náayétinde 14/132, sávhiyátınan 24/24, hökúmeti 17/76, mahkúm 17/51, teslim_êtdile 5/41, ğabul_êtmiyóm 9/26, cúmaërtesi 12/56.

d) Aslında Normal Uzunlukta Olan Ünlülerin Kısılması:

Aslında normal uzunlukta olan ünlülerin Eskipazar ağzında kısılmasında çeşitli fonetik sebepler etkilidir. Bunun yanında ünlülerin vurgusuz durumda ve çabuk konuşma sırasında kısılma eğilimi gösterdikleri tespit edilmiştir.⁹²

Ünlü türemesi yoluyla alıntı kelimelerin başına gelen ı- ve i- ünlüleri genellikle kısadır.⁹³ ıraatımız 2/22, ırêçbellij 3/20, ırêceb 9/63, ıramazandan 18/59, ırahatsızlıu 12/26, ılazım 49/16.

Cevher fiili yazı dilinde düştüğü halde r sesinden sonra korunan ı ünlüsü kısılır: varısa 49/64, veznedarımış 25/3.

ı ve i ünlüleri yabancı dillerden alınan kelimelerin ortasında kısa şekilleriyle karşımıza çıkar: edıraf 17/123, metıre 7/25, mesırafı 9/47, metıre 29/12, edıraf 6/25.

Eskipazar ağzında bazı çekimli fiillerin orta hecelerinde bulunan ı ve i ünlülerinin kısaldığı görülür. verırüz 18/19, ğıldırırın 3/156, ğurtarırın 6/48.

Ayrıca yükleme hâl eki ile iyelik üçüncü teklik iyelik şahıs ekini alan bazı kelimelerde de ı ve i ünlülerinin kısaldığı görülmektedir: ğısmını 16/19, ilerısiñe 2/148, şeyısi 25/16, ikısi 42/3, vezirıne 45/14, 50/159, orılardan 17/48, pıanını 30/4, yázıcı 31/50, biñbaşısı 35/20, ğaynınam 44/130, yóharısı 46/161, yánını 18/16, canını 27/13.

⁹² Gerhard Doerfer, "İran'daki Türk Dilleri", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1969*, TDK Yay., Ank.1989, s. 5.

⁹³ Mehmet Aydın (2002); *Aybastı Ağızı (İnceleme-Metin-Sözlük)*, TDK Yay., Ankara, s.15.

Yabancı dillerden alınan birkaç kelimedede de orta hecedeki e, ı ve i ünlülerinin vurgusuz söylenmesi nedeniyle kıaldığı görülür: vizītiyé 25/44, gırīza 50/159, héyēlan 7/2, hāsīyēti 24/10.

Cevher fiilinin ekleşmesi sırasında da aslında uzun söylenmesi gereken ünlünün bir örnekte kıaldığını görmekteyiz: öleşe 4/4.

Yöre ağızında kimi örnekler sistemli olmayıp kişisel kullanımlar sonucu vurgu ve tonlamaya bağlı olarak normalden daha kısa söylenmektedir. Bu kısa ünlüler yine iç hecelerde kıalmaktadır: geredē' de 9/5, ötēden 33/53, gerēde' niñ 48/40.

Eskipazar ağızında bazı kelimelerin sonlarındaki dar ünlüler normalden daha kısa söylenmektedir. Bu kısa ünlü örnekleri de sistemli olmayıp kişisel kullanımlar sonucu oluşur. dedī 8/37, ikī 23/42, yēdī 42/82, şindikī 49/55.

e) Hece Kaynaşmasıyla Oluşan Uzun Ünlüler:

Bazı ünsüzler iki ünlü arasında yumuşayıp eriyerek bu iki ünlüyü bir uzun ünlü biçimine sokarlar.⁹⁴ Eskipazar ağızında -y-, -h-, -k ünsüzlerinin erimesiyle uzun ünlüler meydana gelir: yāpmīcaḥ 2/11, zabahlīn 5/97, öylīdi 5/98, baḥacīsañız 44/110, demīcek 49/4, şīdi 49/52, aşāda 5/64, zabahlīn 5/97, harcīcān 9/35, nīse 17/18.

Ayrıca yan yana bulunan ünlülerden birinin erimesi sonucu da uzun ünlüler oluşmaktadır: māmelesi 25/13, göpertifi 22/6, kōperatif 41/32, māḥağ 2/127, māvini 14/115, tāhütlü 15/62.

Yöre ağızında iki kelimenin birleşmesi esnasında meydana gelen hece kaynaşmaları sonucu uzun ünlüler oluşmaktadır: şāpardı<şey yapardı 18/58, nōldu 12/41, nōle 3/71.

Eskipazar ağızında özellikle gelecek zaman ikinci teklik şahısta, ekleşme sırasında ünsüz düşmesi sonucu sistemli olarak uzun ünlü görülmektedir: dinnīcēñ<dinleyeceksin 6/3, dīcēñ<diyeceksin 51/112, bilecēñ<bileceksin 51/125, ēdicēñ 11/41, kēsecēñ 17/185, içmīcēñ 17/191, ēyilmīcēñ 50/143, binecēñ 50/191, ēnecēñ 50/191, annadicēñ 52/21, girecēñ 56/22.

⁹⁴ Aydın (2002); s.15.

f) Ünsüz Düşmesiyle Oluşan Uzun Ünlüler:

Eskipazar ağzında kelime ortasında bulunan -h-, -v-, -n-, -ñ-, -g-, -ğ-, -f-, -r-, -k-, -k-, -y- ünsüzleri düşerek kendinden sonraki ünlülerin uzamasını sağlar. Yok olmaya ya da ünlüleşmeye doğru giden ünsüzün kaybettiklerini, genellikle yanındaki diğer bir ünlü üzerine alır. Böylece yok almaya doğru giden sesin geride bıraktığı mirasla güçlenen ünlü daha belirgin ve boğumlanma süresi daha uzun güçlü bir ses haline gelir.⁹⁵ ehālīnen 17/17, içgüvəsi 5/5, rēmetli 14/88, pēlivan 33/114, mēzu 42/133, ētiyārıdı 43/82, İsanına 12/117, İşallah 9/142, çīçilik 51/13, İtilaİ 19/128, sōna 2/13, sōra 2/64, ōsüzleri 14/68, atulūdu 6/27, mūtārİİh 51/37, oİusa 11/69, oturacūsun 33/22.

3. İkiz Ünlüler:

Yabancı dillerden alınan kelimeler dışında Türkiye Türkçesi yazı dilinde ikiz ünlülere rastlanmaz. Ancak Türkiye Türkçesi ağızlarında kelime ortasındaki bazı ünsüzlerin düşmesi ünlülerin ikizleşmesine sebep olur.⁹⁶ Eskipazar ağzında -g-, -ğ-, -h-, -n- ünsüzlerinin düşmesiyle ikiz ünlüler meydana gelir.

a) Yükselen İkiz Ünlüler:

Birinci unsuru ikinci unsurundan daha dar olan ikiz ünlüler, yükselen ikiz ünlüler diye adlandırılır.⁹⁷ Eskipazar ağzında -g-, -ğ-, -h-, -n-, -v- seslerinin yumuşayıp erimesiyle meydana gelen yükselen ikiz ünlüler görülür: çuāİ 51/143, muşasebeci 32/28, muāKğaK 32/47, buā 33/18, uā 33/55, muāfaza 39/35, askérİİç 3/4.

⁹⁵ Ahmet Buran; “Çağdaş Türk Yazı Dillerinde ve Türkiye Türkçesi Ağızlarında İkincil Uzun Ünlüler”, *II. Kayseri Ve Yöresi Kültür, Sanat Ve Edebiyat Bilgi Şöleni*, Erciyes Üniversitesi, 10-12 Nisan 2006, Kayseri, Prof. Dr. Ahmet Buran Makaleler, Turkish Studies, 2008, Ankara.

⁹⁶ Ercilasun,, *Kars İli Ağızları*, s. 61; Efrasiyap Gemalmaz, *Erzurum İli Ağızları*, (1.Cilt). Atatürk Ün. Yay. Erzurum 1978, s. 119-125; Korkmaz(1994b); *Nevşehir ve Yöresi Ağızları*, s.42-44; Tuncer Gülensoy, *Kütahya ve Yöresi Ağızları*, Ankara 1988, s. 29-31; Emin Kalay, *Edirne İli Ağızları*, TDK Yay., Ank. 1998, s. 20-21; Cemil Gülseren, *Malatya İli Ağızları*, TDK Yay, Ank. 2000, s. 49-50; Fatma Özkan, *Osmaniye Tatar Ağzı*, TDK Yay., Ank. 1997, s. 12-13; Ahmet Günşen, *Kırşehir ve Yöresi Ağızları*, TDK Yay, Ank. 2000, s. 29-31; Sağır, *Erzincan ve Yöresi Ağızları*, TDK Yay., Ank. 1995, s. 72-74.

⁹⁷ Erdem (2001); *Asarcık Ağzı*, s.29.

b) Eşit İkiz Ünsüzler:

Aynı türden iki ünlünün oluşturduğu ikiz ünlüler eşit ikiz ünlüler denir. Eskipazar ağzında -h-, -ğ-, -g-, -y-, -n-, -ñ- ünsüzlerinin düşmesiyle eşit ikiz ünlüler meydana gelir: baa 30/71, istiraat éderdi 2/111, imtaana 2/141, buún 9/155, şeerde 17/72, şijne 17/18, bilijim 18/34, uumden 19/83, saa 23/3, isteğ 34/2.

Ayrıca saa 13/49, baa 6/1, oa 49/9 kelimelerinde saña>sağa>saş şeklinde bir gelişme olduğu düşünülebilir.⁹⁸

c) Alçalan İkiz Ünlüler:

İkinci unsuru birinciye göre dar olan ikiz ünlülere alçalan ikiz ünlüler denir.⁹⁹ Eskipazar ağzında alçalan ikiz ünlüler -h-, -v-, -g-, -ğ- ünsüzlerinin erimesiyle meydana gelir: pādişayı 20/4, gāuncu 17/174, başçauş 35/27, daıllu 41/13, boın 42/26, coız 50/189, şeire 57/89, mutfaın 2/10, şejd 5/6, daıtım 18/12, yāu 19/11, doımlıyım 24/2, toıı 18/24.

4. Ünlü Uyumları ve Ünlü Benzeşmeleri:

Bir sözcükteki ünlülerin artlık-önlük ve düzlük-yuvarlaklık yönüyle birbirine uymasına ünlü uyumu denir. Bu olay Türkçenin en göze çarpan özelliği olup, köklerde veya eklerde, bir kelimenin bütün ünlüleri, yukarıda belirtilen bakımlardan birbirine benzerler.¹⁰⁰ Anadolu'nun pek çok ağzında ünlü uyumu dikkati çekecek kadar belirgin ve kuvvetlidir.¹⁰¹

Eskipazar ağzında yukarıda belirtilen sebeplerle oluşan ünlü uyumları önlük-artlık uyumu, düzlük-yuvarlaklık uyumu ve genişlik-darlık uyumu olmak üzere üç bölüm hâlinde incelenecektir.

⁹⁸ bk. Aydın (2002); s. 26; Saadet ÇAĞATAY, “Türkçede ñ~ğ Değişmesine Dair”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1954*, TDK Yay., Ank. 1988, s. 20.

⁹⁹ Buran, *Keban, Baskil ve Ağın Yöresi Ağzları*, TDK Yay., Ank. 1997, s.30.

Erdem (2001); *Asarcık Ağzı*, s. 30.

¹⁰¹Gülensoy, “Rumeli Ağızlarının Sesbilgisi Üzerine Bir Deneme”, *TDAY-Belleten 1984*, TDK Yay., Ank. 1987, s.99.

a) Önlük-Artlık Uyumu:

Önlük-artlık bakımından vokal uyumu, Türkçede her devirde sağlamdır.¹⁰² Eskipazar ağzında önlük-artlık uyumu yerleşmiş durumdadır. Yazı dilinde önlük-artlık uyumuna aykırı alıntı kelimeler ve eklerin Eskipazar ağzında uyuma girdikleri görülür. Fakat bazı eklerde görülen y ünsüzü önlük-artlık uyumuna aykırı biçimlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

b) Alıntı Kelimelerde Önlük-Artlık Ünlü Uyumu:

Önlük-artlık benzeşmesi başta Arapça ve Farsça sözcüklerde olmak üzere alıntı kelimelerde etkisini gösterir. Eskipazar ağzına yerleşen bu kelimelerin bazıları dil benzeşmesi denilen ilerleyici ve gerileyici benzeşmelerin etkisi altındadır.

İlerleyici Benzeşme Yoluyla:

a-e>a-a: zattan 3/77, habarımız 6/135, rahmatlık 15/9, bahçalara 4/20,

a-i>a-ı: fabrıgayá 4/57, faırdııı 17/75.

a-i>a-a: sahabı 21/28, cahaım 46/43, vaııaa 3/1.

a-e>e-e: ebdesimnen 15/22.

e-a>e-e: evlet 50/57.

ı-e>ı-a: gıymatı 19/13.

Gerileyici Benzeşme Yoluyla:

e-a>a-a: maraıııyın 4/43, davām 13/76, baraıt_étıle 33/187, esas 58/138.

a-a>e-e: mehelle 4/92.

i-a>ı-a: ıstasyónıa 5/10, fııan 15/60, sıgara 17/162.

a-e>e-e: rehmet 12/94, edres 50/50.

i-o>ı-o: sıgortam 17/73.

a-i>e-i: nessib 32/30.

¹⁰² Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul Üniv. Yay., İst., 1977, s.26.

Ayrıca terefi(<teravîh) 19/14 ve barabar 19/43 örneklerinde çift yönlü benzeşme söz konusudur.¹⁰³

Önlük-artlık uyumuna uyan bazı alıntı kelimeler ön sıralı ünlülerden art sıralı ünlülere, art sıralı ünlülerden ön sıralı ünlülere dönüşür: hızmat 5/34, seet 14/146.

Yazı dilinde ünlüleri benzeşmeyen bazı kelimeler Eskipazar ağzında önlük-artlık uyumuna uymuştur: hanı 28/32.

Yazı dilinde önlük-artlık uyumuna aykırılık gösteren bazı eklerin Eskipazar ağzında uyuma tabi oldukları görülür:

-daş eki, *gārdaşı* 9/2 kelimesi önlük-artlık uyumuna uymuştur.

-ken zarf-fiil eki Eskipazar ağzında genellikle önlük-artlık uyumuna uyar: oynarhan 6/11, goşarhan 15/83, çoşluhanan 24/9, yâpduruhana 5/13, çocuqan 7/46.

-ki aitlik eki genellikle önlük-artlık uyumuna tabi olmuştur: uranıñhı 51/89, bunuñhılar 51/135, zongulda'ınkı 49/217.

c) Önlük-Artlık Uyumunun Bozulması:

y ünsüzü önlük-artlık uyumunun bozulmasında büyük etkiye sahiptir. y fonemi, genel dilde, belli kurallara göre kendisinden evvelki e, a seslilerini i, ı seslilerine çevirir.¹⁰⁴ Bu daraltıcı etkisi yanında y ünsüzü yanındaki ünlüleri önlüleştirir. Eskipazar ağzında şimdiki zaman ekinde kararsızlık görülür. Bazen aynı kaynak kişi bu eki değişik biçimlerde seslendirebilmektedir.

Eskipazar ağzında şimdiki zaman çekimi esnasında önlük-artlık uyumu, art sıradan ünlülere sahip kelimelere ön ünlülü eklerin getirilmesi ve ön sıradan kelimelere tabiatıyla art ünlülü şekillerin getirilmesi suretiyle iki şekilde bozulur.¹⁰⁵ Ayrıca şim-

¹⁰³ bkz. Turgut Günay, *Rize İli Ağzları*, Kültür Bakanlığı Yay, Ank. 1978, s.49'da baraba.

¹⁰⁴ Ömer Asum Aksoy, *Gaziantep Ağzı*, c.I, TDK Yay., İst., 1945, s.87.

¹⁰⁵ Aydın (2002); s.18.

diki zaman ekinin uyuma aykırılığını, ekin, nispeten yeni bir gelişme sonucu meydana gelmesiyle açıklayabiliriz.¹⁰⁶

bilmiyõñ 1/1, isdemiyõñ 3/59, ekmiyõz 5/17, bitiyõ 3/21, diyõñ 7/35, seviyõñuz 12/31, geziniyõsuñ 2/14, dèyyõ 7/13, èkèmiyõz 1/3.

oturiyõrum 2/3, çalıřiyõsuñ 9/136, oturiyõsuñ 58/121, ğazaniyõsuñuz 9/51, taniyãm 9/28, alıyõñuz 52/23, ùramiyõsuñuz 50/9.

şimdiki zamanın üçüncü çokluk şahıs ekleri genellikle uyuma aykırılık gösterir: geliyõlla 4/36, gitmiyãlla 4/89, ekiyãlla 5/19, gidiyõlla 51/12, çalıřiyãlla 49/36, yãpiyãlla 49/54.

Emir kipi birinci teklik ve çokluk şahıs çekimlerinde de önlük-artlık uyumuna aykırılık görülür: ğonuşim 6/4, ğonuşim 17/131, durmiyãlım 19/19.

Cevher fiilinin bulunma hâlinde sonra gelen biçiminde de uyuma aykırılık vardır: yãřımdiyin 4/38.

Eskipazar ağızında -ınca/-ince zarf-fiil eki önlük-artlık uyumuna aykırılık gösterir. Bu ekin olumsuz fiil tabanlarına eklenen biçiminde -y- ünsüzünün araya girmesiyle bir önlüleşme olmuş ve bu sondaki ünlüye de tesir etmiştir.¹⁰⁷ almıyınca 12/11, ołmıjınca 56/35.

Gelecek zaman eki bazı şahıslarda ve özellikle olumsuz çekimlerde ünlü uyumuna aykırılık gösterir: harcıcãn 9/35, yãpıcısıñ 12/107, ğarıřıcaħ 51/25, ğuymıcãñız 44/153, çalıřdumiyicaħla 23/35, sıfırlıcaħla 42/127, ğãlmıyãcaħ 21/21, hatırlıyãmiycam 29/2.

-ki aitlik eki Eskipazar ağızında genellikle önlük-artlık uyumuna girmemiştir: onuñki 51/22, bacajmdaki 55/13, arħamdaki 55/42, yãnındaki 55/43.

-ken zarf-fiil eki de bazen önlük-artlık uyumuna aykırılık gösterir: ğonuřukén 11/95, otururkène 8/34, gelükán 31/42, yãparkén 29/24.

¹⁰⁶ Mecdut Mansuroğlu, “Türkiye Türkçesinde Ses Uyumu”, *TDAY-Bellekten 1959*, TDK Yay., Ank., 1988, s.89.

¹⁰⁷ bkz. Ünlülerde uzunluk-kısalık. (Aydın (2002); s.19)

-daş isimdem isim yapım eki de uyuma giren örneklerinin yanında aykırılık gösteren örnekleri de tespit edilmektedir: ğārdēş 29/1, ğārdēşiniñ 29/28, ğārdēşim 33/21, ğārdēşle 35/117.

İsmlere getirilen “ile” edatı bazı kullanımlarda uyuma aykırı bir biçimde ekleşir: ğazayınan 35/59, çapayınan 40/78, saçmiyınan 42/109, arabayınan 56/85.

İsmlere gelen cevher fiili, -y-‘nin etkisiyle art sıradan ünlü taşıyan kelimelere ön ünlülerle ekleşmiştir:¹⁰⁸ urdıyiduğ 4/8, yaşındımışımış 3/52, şeymişimiş 11/54, amanetimişmiş 11/54, kişiyidük 26/8, fazliyımış 13/27.

Yükleme ve yönelme hâl ekleri ünlü uyumuna göre ekleşir. Ancak art sıradan ünlülerin bulunduğu bazı örneklerde y ünsüzünün önlüleştirci etkisiyle ünlü uyumuna aykırı bir ekleşme meydana gelir: çarşiyá 9/30, ariyá 13/106, haciyá 18/74, ğuziyi 29/18, ğapiyá 33/230.

d) Kökte Ünlü Değişmesine Dayanan Önlük-Artlık Uyumu:

Eskipazar ağzında birkaç kelime çeşitli sebeplerle art sıradan ön sıraya, ön sıradan da art sıraya geçmiştir: seet 14/146, emme 39/49, hizmet 5/34.

e) Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu:

Diğer bir adı da dudak benzeşmesi olan düzlük-yuvarlaklık uyumu, yalın ya da ekler ile genişletilmiş kelimelerde, ünlülerin düzlük-yuvarlaklık bakımından ilk hece ünlüsüne göre ayarlanması olayıdır.¹⁰⁹ Düzlük-yuvarlaklık uyumu, önlük-artlık uyumu gibi Türkçenin ilk devirlerinden itibaren genel bir kural olarak karşımıza çıkmaz.¹¹⁰

Eskipazar ağzında düzlük-yuvarlaklık uyumu sağlam bir görünüm arz etmez. Bazı kelimelerde yazı dilinden farklı olarak düzleşme yönünde bir değişim görülür: mıhdalğar 3/79.

¹⁰⁸ Erdem (2001); *Asarcık Ağzı*, s.34.

¹⁰⁹ Korkmaz(1994b); *Neveşchir ve Yöresi Ağzıları*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, s.53.

¹¹⁰ Aydın (2002); s.19.

Ancak bölge ağzında yuvarlaklaşma yönündeki gelişme de yazı diline oranla daha ileri düzeydedir: touhla 17/148, çouş 19/77, boulnan 31/43.

f) Düzlük-Yuvarlaklık Uyumunun Bozulması:

Eskipazar ağzında düzlük-yuvarlaklık uyumu çeşitli sebeplerle genellikle yuvarlaklaşma yönünde bozulur. Bu ise uyum dışına çıkma hadisesinden çok, Eski Türkiye Türkçesindeki asli biçimlerin devam ettirilmesi hadisesidir.¹¹¹

Asli biçimlerin devam ettirilmesinden kaynaklanan uyumsuzluklar Eskipazar ağzında yaygındır: altun 58/102, artuh 22/96, gendümüz 5/72, ğadundu 5/49, çalışduramadım 9/71, vérgüsüne 40/37, temüzlemek 3/7.

Eskipazar ağzında -ır / -ir geniş zaman eki Eski Türkiye Türkçesinde asli şeklini devam ettirerek -ur / -ür ve -u / -ü şeklinde uyuma aykırı biçimiyle karşımıza çıkar: bilürsün 8/29, zanursun 9/41, évlenü 2/79, beyénür 3/23, ğazanur 9/34, gelirüz 2/60, giderüz 9/52, gelüsünüz 11/59, vèrürsünüz 14/52.

Görülen geçmiş zaman birinci çokluk şahıs eklerinde yuvarlaklaşma sistemlidir: aşduh 3/32, bitürdüğ 3/5, gitdüğ 4/11, biçiyóduh 6/47, satduh 51/29.

Birinci çokluk şahıs fiil çekimlerinde yuvarlaklaşma sistemlidir: bitürdüğ 3/5, aşduh 3/32, bunamışuz 6/124, çıhmamışuz 31/15, çékécüz 9/81, gidecüz 12/53, giderüz 9/52, ataruz 51/22.

Üçüncü şahıs bildirme ekleri bölge ağzında -du / -dü biçimindedir: varđdur 3/44, ğabadu 4/7.

Eskipazar ağzında -dur- / -dür- ve -ur- / -ür- fiilden fiil yapım eklerindeki yuvarlaklık korunmuştur: yápduracam 2/11, dişdüreceksiñ 2/115, doyúracah 6/118, yápduracaz 51/74, yáturacãñız 17/78, çalışdumiyicahñla 23/35, dođduracahñla 49/194.

¹¹¹ Timurtaş, “Şeyhî ve Çağdaşlarının Eserleri Üzerine Gramer Araştırmaları I Ses Bilgisi”, *TDAY-Bellekten 1960*, Ankara 1960, s. 95-144.

Yuvarlaklaşma olayı Eski Türkiye Türkçesinde düzlük-yuvarlaklık uyumunun aleyhine gelişen bir durumdur. Batı Türkçesinde Osmanlıcanın son dönemlerine gelindiğinde bu uyumun kuvvetlendiğini görmekteyiz. Türkiye Türkçesine gelindiğinde de bu uyum kuvvetli bir biçimde kendisini göstermektedir. bk. Muharrem Ergin (2003); *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Basım-Yayımları-Tanıtım, İstanbul, s. 82.

Bölge ağzında bazı fiilden isim yapma eklerinde asli yuvarlaklıkların korunduğu görülür: açuḥ 53/14, vèrgüsüne 40/37, ilgilendu 40/21, ğayúḥların 17/125, delúk 24/14.

İsimden isim yapma eki -lı / -li, -lu / -lü bölge ağzında düzlük-yuvarlaklık uyumuna girmemiştir: değrlü 5/49, demürlü 16/23, élvèrişlü 33/58, yáḥışuḥlu 45/154, haḥlu 58/19.

Eşitlik ve küçültme bildiren isimden isim yapma eki -cuk / -cük Eskipazar ağzında yuvarlak biçimleriyle görülür: ecúk 12/83, işdecúk 46/32, yúrecúk 54/7, acúk 44/141, ovacúk 47/52.

Eskipazar ağzında dudak ünsüzlerinin etkisiyle yuvarlak ünlülerin devam ettiği görülmektedir: demür 5/9, temüzlemek 3/7, müsāfirle 44/141.

-dikça / -dikçe zarf-fiil eki bölge ağzında yuvarlaklaşır: erüdúkçe 24/30.

Bazı örneklerde iyelik eklerinin yuvarlak biçimde eklediği görülür: beyéndüñ 6/50, yimemüz 4/21, bıraḥduñuz 9/18.

g) Genişlik-Darlık Uyumu:

Eskipazar ağzında, çeşitli Türkiye Türkçesi ağzlarında rastlanan¹¹² genişlik-darlık uyumunun geliştiği görülmektedir: aşıā 2/56, daālım 4/91, zabānan 12/72, káātılar 15/31, beyāā 17/215, hékmet'e 13/34, çucu 14/107.

5. Ünlü Değişimleri:

a) Art Ünlülerin Önlüleşmesi:

a>e değişimi: Bu değişim alıntı kelimelerde ilerleyici ve gerileyici benzeşmeler yoluyla ortaya çıkmıştır: ébdesimnen 15/22, heteme 19/93, esger 11/108, tene 45/95, mezellié 6/72.

Bazı alıntı kelimelerin kökünde değişim meydana gelir: seēt 14/146, terefi 19/14.

¹¹² Aydın (2002); s.21.

Bazı örneklerde de -r- ve -l- ünsüzünün etkisiyle değişim meydana gelir: len 9/27, ehbābı 9/146, erpa 51/22, erħadaşım 24/1.

a>á değişimi: Bu değişime a>e değişiminin tamamlanmamış biçimi de denebilir: ğaplıcāyi 49/67, çāy 2/119 fātma 1/1, Filān 2/3 lirā 4/77, řārħdaki 29/28, yāzın 1/3, oryā 2/1, hārb 6/54.

a>i değişimi: Bu değişim ekleşme sırasında -y- ünsüzünün önlüleştirici etkisiyle meydana gelir: pariynan 2/143, liriya 4/79, sofriya 5/68, ğafiyā 8/3, fazliyımış 13/27, oriyi 17/118.

a>í değişimi: Eskipazar ağzında -y- ünsüzünün daraltıcı ve önlüleştirici etkisiyle meydana gelir: aşılıycuz 4/1, paşavriyi 41/54, paçiyi 42/220.

ı>í değişimi: Bu değişim ı>i değişiminin tamamlanmamış biğimidir. Bazı örneklerde ekleşme sırasında -y- ünsüzünün önlüleştirici etkisiyle meydana gelir: parçiyi 28/9, odiyí 30/50, muhtarıyın 22/8.

Ayrıca bu değişim -ç-, -c- ve -y- ünsüzlerinin önlüleştirici etkisiyle kelime kökünde de görülür: hayır 30/76, mısır 37/8, bıçaħ 4/48, hayır 9/24, hací 9/111, yıldırım 15/56.

o>i değişimi: Bu değişim sadece bir örnekte tespit edilmiştir: paydis 46/5.

u>ü değişimi: Birkaç örnekte görölen bir değişimdir: hödüdü 5/57, düble 8/18, mütlāħa 15/26, üsül 54/18.

u>i deęiřimi: Bu deęiřim -y- ünsüzünün önlüleřtirici etkisiyle meydana gelir: hořlanmiyē 30/31, ğuziyi 29/18, ołmiyē 3/29, mapisde 4/58, fasilyēdir 12/105, duyınca 42/91.

b) Ön Ünlülerde Artlılaşma:

e>a, á değişimi: Bu değişim daha çok alıntı kelimelerde ünlü benzeşmeleri yoluyla meydana gelir: aħseriyēti 3/7, bahçālara 4/20, hışmat 5/34, merduman 51/35, duvan 12/13, barabar 19/43.

Bazı örneklerde de bu değişim ilerleyici ve gerileyici ünlü benzeşmeleri yoluyla oluşur: aynán 3/34, ávraķ 3/40, dávamlı 11/52, árzađ 43/12.

i>ı değişimi: Bu değişim daha çok alıntı kelimelerde ilerleyici ve gerileyici ünlü benzeşmeleri yoluyla kelime başında, ortasında ve sonunda görülür: vağıt 2/79, fiłan 3/30, fabrıgayá 4/57, ıstasyóna 5/10, hađđı 6/33, sığara 17/162, bařtaķı 27/4, çıvı 50/169.

e>o değişimi: bu değişim yaygın olmayıp sadece bir örnekte ortaya çıkar: couz 50/189.

i>a değişimi: Bu değişim ilerleyici ünlü benzeşmesi yoluyla ortaya çıkar: vađđa 3/1, sahabımağ 9/47, sahabı 21/28, sahapsız 41/62, cahağım 46/43.

i>u değişimi: Daha çok yuvarlaklaşma temayülü sebebiyle dar ünlülerin yuvarlaklaşması sonucu i>u değişiminin meydana geldiği tespit edilmektedir: dedüü 4/67, merduman 51/35, çıuremezdi 12/7, cüzle 14/56, ilgilendüü 40/21, musâfirlere 44/50, uçun 46/115.

ö>ó değişimi: Eskipazar ağzında sistemli bir biçimde karşılaşılan bu değişim art damak ķ ve ğ ünsüzlerinin etkisiyle meydana gelir: ķóylerimizde 2/21, ķótú 4/1, ķóşđđ 5/66, óđüzümüz 12/78, ķómmüş 13/23, ğóçmüř 30/57, sóyletme 35/3.

ö>u değişimi: Bu değişim sadece birkaç örnekte görülür: duvan 12/13, duviyó 46/128.

ü>ú değişimi: Bu değişimde art damak ķ ve ğ ünsüzleri etkilidir: óđüzümüz 12/78, ğúderkén 28/7, ğúmmüş 6/2, ğúzel 7/10, hóķúmet 9/37, túķúrsen 13/59.

Ayrıca g ünsüzünün düşmesi de bu değişimde etkilidir: ğúçcúú 4/16, müdürlüú 26/9, dúún 36/9.

c) Düz Ünlülerin Yuvarlaklaşması:

ı>u değişimi: Eskipazar ağzında ı>u değişiminden çok Eski Türkiye Türkçesindeki yuvarlak ünlülerin devam ettirilmesi söz konusudur:¹¹³ çaruḠ 4/90, artuḠ 44/246, ğadundu 5/49.

Bu değişim bazı fiilden fiil yapım eki almış kelimelerde de görülür: çaluşduramadım 9/71, varduumuz 3/10, aşulanursa 4/3, arturan 17/13.

i>ü değişimi: Bu ünlü değişimi de aslında ı>u değişiminde olduğu gibi bir tür arkaizimdir.¹¹⁴ Bu değişimde dudak ünsüzleri etkilidir: müsâfirle 44/141, mevlütlü 55/81, temizlemek 3/7.

Geniş zaman çekimlerinde de bu değişime rastlanır: yirüz 17/167, içerüz 26/34.

Bazı kelimelerde yine arkaik olarak yuvarlaklaşma temayülünün etkisiyle i>ü değişimi tespit edilmektedir: çevrülü 30/49, için 33/153, vèrgüsüne 40/37, şindü 2/21, için 3/30, südük 12/28.

a>o değişimi: Bu değişim kelime ortasında -v- ünsüzünün düşmesiyle meydana gelir: touḠla 17/148, çoḠuş 19/77, boḠlan 31/43.

a>â değişimi: a>â değişiminde dudak ünsüzleri etkilidir: dâvuḠcu 2/81, bâbam 4/69, râmoḠ 19/64, fâson 9/137, fâtura 33/20, dâvuḠlan 44/19, tâpusunu 50/119.

e>ê değişimi: Bu değişimde dudak ünsüzleri etkilidir: çevürmüş 13/86, çevürür çevürmez 9/70, yevmînen 17/17, devlete 19/55, demürcü 33/113, ğopuvêrüse, övêy 43/61.

e>ö değişimi: Bu değişim sadece bir örnekte görülmektedir: dövlet 22/98.

e>o değişimi: e>o değişimi Eskipazar ağzında bir örnekte meydana gelir: coḠuz 50/189.

¹¹³ Aydın (2002); s. 22.

¹¹⁴ Ahmet Caferoğlu, "Anadolu ve Rumeli Ağızlarında Ünlü Değişimleri, *TDAY-Belleten* 1964, TDK Yay., Ank. 1964, s.12.

d) Yuvarlak Ünlülerin Düzleşmesi:

Eskipazar ağzında yuvarlak ünlülerin düzleşmesi yönündeki değişime şimdiki zaman çekimi dışında pek rastlanmaz. Az sayıda Türkçe ile bazı alıntı kelimelerde rastlanır.

u>ı, í değişimi: Genellikle alıntı kelimelerde karşımıza çıkar: bıçık 8/38, mıhdar 9/131, bêddıvāsını 19/52, mıtfaḥ 41/68, gomşı 13/4, yılaḫ 49/43.

u>i değişimi: Bazı alıntı kelimelerde görülür: mapisde 4/58, fasilyedir 12/105, hoşlanmiyè 30/31.

Ayrıca -y- ünsüzünün etkisiyle oluşan örneklerle karşılaşmak mümkündür: duyınca 42/91, ołmiyè 3/29, oldı 44/27, ğuziyi 29/18.

ö>ê değişimi: Bu değişime birkaç örnekte rastlanır: dêúş 3/66, tèvbe 5/92, êldümeden 6/36, nêbeti 8/31, êyle 12/13, dêvlete 22/13.

o>á değişimi: Bu değişim şimdiki zaman -yor ekinin düzleşmesi sonucu meydana gelir: áhiyá 4/16, ğórúniyá 5/70, ekiyán 40/53, süriyá 51/3.

o>a değişimi: Birkaç alıntı kelimeye görülür: prafasördü 15/72, damatis 54/30.

o>â değişimi: Bazı örneklerde -y- ünsüzünün düzleştirici etkisiyle o>â değişimi meydana gelir: êdiyâllardı 5/31, telefân 6/31, milyân 9/55, banyâluḫ 17/109, pâşede 49/204.

o>e değişimi: Bazı alıntı kelimelerde tespit edilmiştir: milyéni 17/79, preje 30/49, ğayınçè 44/36, kilemètre 54/6.

o>è değişimi: Bu değişim şimdiki zaman -yor ekinin düzleşmesi sonucu meydana gelir: ołmiyè 3/29, patliyè 29/8, hoşlanmiyè 30/31, hazırıaniyemiş 33/204, çalışıyè 40/101.

ü-i, í değişimi: Bu değişime bazı alıntı kelimelerde rastlanır: dıkkán 3/57, otobiznen 13/25, nivusda 14/1, şiphe 15/24, çüngi 2/7.

Bunun dışında birkaç örnekte daha görülür: bıyütdúk 12/15, biyúk 2/88, kıyılışın 8/1, süpiriyón 12/60, yürüyemez 17/155, şipeleniyóm 21/6.

e) Geniş Ünlülerin Daralması:

a>â değişimi: Eskipazar ağzında rastlanan bir değişimdir: ğapadâcam 2/16, oĵacaĥ 2/131, oĵaraĥ 3/9.

a>ı, í değişimi: Bu değişime Eskipazar ağzında sıkça rastlanır. Bu değişimde -y- ünsüzünün daraltıcı etkisi vardır: ğadıstırodan 3/34, dabancıyı 4/54, sıĥortıyı 13/78, sıĝarıyı 15/66, aşıĵıycuz 4/1, paĵavrıyı 41/54, paçıyı 42/220, oĵıcaĥ 17/100, ğonuşıcam 21/4.

a>u değişimi: Bu değişimde dudak ünsüzleri etkilidir: bubam 2/146, buarsıĝlarda 43/32.

a>i değişimi: Eskipazar ağzında sık rastlanan bu değişimde -y- ünsüzünün daraltıcı etkisi vardır: pariynan 2/143, liriya 4/79, bariynan 4/80, sofriya 5/68, ğafıya 8/3, fazliymış 13/27, oriyi 17/118, oyniyán 17/178, iĵāĝadar 19/61, baĥmiya 31/60.

e>i, ı değişimi: Eskipazar ağzında sık rastlanan değişimdir: yiniyó 2/32, patatisden 3/39, şiyi 4/27, gelicek 5/35, tencire 5/69, mahkémıyé 6/49, pencireden 13/22, tiřeĝĝúr 17/44, tēzkiriyi 17/49, yirüz 17/167, çıuremezdi 12/7.

o>u değişimi: Bölge ağzındaki o>u değişimi lehçe tabakalaşmasını da gösterir.¹¹⁵ Eskipazar ağzında sistemli olarak rastlanan bir değişimdir: unnar 2/118, ğuyácāñ 6/56, doĥdur 6/63, urtaoĥuĵ 7/17, ramuĝlara 7/20, moturnan 9/92, ğuvana 11/18, uva 13/1, vaĝunnarı 13/23, ucaĵna 13/71, çucuĥu 14/107, huca 17/135, paytun 144/249.

o>ó değişimi: Eskipazar ağzında ilerleyici ve gerileyici benzeşme yoluyla meydana gelir: ónnarı 2/39, çócuĥu 3/45, demiryólundan 3/60, óryá 13/73, yóudu 17/135, ğonuşdum 46/123.

ö>ê değişimi: Yöre ağzında sistemli olarak tespit edilen bir değişimdir: deŷř 3/66, tēvbe 5/92, êldümeden 6/36, nēbeti 8/31, êyle 12/13, devlete 22/13.

¹¹⁵ Aydın (2002); s. 24.

ö>ü değişimi: Birkaç örneklerde rastlanır: ütekini 11/84, üüdüp 17/34, türenne 17/142.

ö>u, ú değişimi: Bu değişime birkaç örneklerde rastlanır: urası 3/14, duvan 12/13, duviyó 46/128, dúvecek 44/11.

f) Dar Ünlülerin Genişlemesi:

i>a değişimi: Bu değişim alıntı kelimelerde ilerleyici benzeşme yoluyla meydana gelir: vaıııa 3/1, sahabınıñ 9/47, sahabı 21/28, sahapsız 41/62, cahaıım 46/43.

i>e, é değişimi: Eskipazar ağzında bu değişime hem alıntı hem de Türkçe kelimelerde rastlanır. zenciri 9/81, şeerde 17/72, ekmeýáııa 49/41. Alıntı kelimelerde ilk hecedeki h- ünsüzüne komşu i ünlüsü genişlemiştir:¹¹⁶ hékmet'e 13/34, héç 14/70, ehālesini 17/11, ehtiyárlıı 6/134. Türkçe kelimelerde i>e değişimi, eski şekillerin bölge ağzında devam ettirilmesi suretiyle karşımıza çıkar: éndünise 5/82, ékinci 6/10, gèymiyóñ 6/37, éşitmedúk 12/11, énersiñ 11/73, gètdile 26/2.

ı>a değişimi: Bu değişime sadece bir örnekte rastlanır: buársıııarda 43/32.

ı>á değişimi: Bu değişimde gerileyici ve ilerleyici ünlü benzeşmeleri etkilidir: aşıa 3/1, barmaıımı 6/63, káatııar 15/31.

u>a değişimi: u>a değişimi bir örnekte tespit edilmiştir: ğıriza 49/158.

u>ó değişimi: Bu değişime sadece bir örnekte tespit edilmiştir: yóıarı 2/4.

u>ó değişimi: Bu değişim ünlü benzeşmelerinin etkisiyle meydana gelir: yóıdu 3/13, çoó 5/32, soóu 13/20, ğóııııarıım 50/38.

u>ö değişimi: Yalnız bir örnekte görülen bir değişimdir: hödüdü 5/57.

ü>ö, ó değişimi: Bu değişim aslında bir arkaizmdir:¹¹⁷ ösdüñe 12/6, böyüü 13/97, sördürüp 15/12, ğóyá 19/16, ğózel 42/26, kıóp 44/142, ğóçcúııunuñkú 50/73,

¹¹⁶ Aydın (2002); s. 24.

¹¹⁷ Aydın (2002); s. 24.

6. Ünlülerde Düşme ve Türeme:

a) Ünlü Düşmesi:

Ünlü düşmeleri kelime ortasında ve sonunda farklı fonetik nedenlerden kaynaklanmaktadır. Eskipazar ağzında görülen ünlü düşmeleri aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir.

Yabancı dillerden alınan bazı kelimelerde orta hecedeki vurgusuz ünlü düşer: zahra 44/146, idda 54/106, kımtan 33/177.

Eklerle genişletilmiş en az üç heceli kelimelerde orta hecenin ünlüsü düşer. Türkçede orta heceler vurgusuz olduğundan, kelime ortasında vokal düşmesi pek fazladır:¹¹⁸ burdan 2/5, ordan 5/1, uryá 5/50, oıcağ 14/36, şurdan 15/40, nêrden 7/5, têlvizyónnara 17/63, ğaztesi 48/73, yúharsıñı 2/147, nassıñ 11/61, birsi 3/55, ilerde 8/29, éytime 13/61, bêledyéden 5/11.

Cevher fiilinin ekleşme sırasında düştüğü veya yerini y ünsüzüne bıraktığı görülmektedir: şeydi 2/40, başğaydı 2/67, hāneydi 3/2, fazlāydı 4/27, yāssādı 4/49, varmış 2/99, zenginmiş 16/24.

“ile” edatının ekleşmesi sırasında, kelimenin başındaki ünlünün düştüğü görülmektedir: sipillernen 3/15, dúñnnen 4/14, merképlernen 6/39.

b) Ünlü Türemesi:

Eskipazar ağzında kelime başında ve ortasında ünlü türemesi görülür. Kelime sonunda ünlü türemesi görülmez. Kelime başında ünlü türemesi r ve l ünsüzleriyle başlayan alıntı kelimelerde görülür.¹¹⁹ Bu tür kelimelerin başına genellikle dar bir ünlü getirilir. Çünkü diğer Türk lehçelerinde ve Türkiye Türkçesi Ağızlarında kelime başında akıcı ünlüler kurallı bir şekilde bulunmaz:¹²⁰ ıraatımız 2/122, ireşbellik 6/95, irêcep 13/101, ıramazana 18/59, ırast 19/37, ırañıları 44/62, êrceb 51/3, êrezil 19/52, ireçbellig 11/24, irehmetliñ 19/26, ilāzım 19/130.

¹¹⁸ Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, İst. Üniv. Yay., İst., 1977, s. 40.

¹¹⁹ Gemalmaz, s.143.

¹²⁰ bkz. Cevdet Şanlı, "Kırklareli Ağızlarında Ses Olayları", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1994*, TDK Yay, Ank 1996, s. 119.

“ile” edatının ekleşmesi sırasında, kelimenin başındaki ünlü düşerken, edatın sonunda “n” ünsüzünün sistemli olarak türediği tespit edilmektedir: sipillenen<sipiller-ile-n 3/15, düünnen 4/14, merképlernen 6/39.

Bölge ağzında çeşitli sebeplerden dolayı kelime ortasında ünlü türemesi meydana gelir. Başında ve ortasında çift ünsüz bulunan alıntı kelimelerde bu iki ünsüzün arasında bir ünlü türer: edıraf 6/25, filim 17/3, metıre 29/12, moderinleşdi 41/5, ğadıstırodan 3/34, metıro 19/137, abıca 31/75, ğontıroļu 42/143.

Ayrıca şu örneklerde de ünlü türemesine rastlanır: abıļa 50/126, dohızan 4/39, yalıñız 19/62.

Fiillerin birleşik zaman çekimlerinde cevher fiilinin düşmediği durumlar da tespit edilmektedir. Ancak bu durum bir ünlü düşmesinden öte arkaik şeklin devamı olarak tanımlanabilir: saħladımıdı 4/54, gidıyódumudu 15/7, vemişimiş 18/36, yapıyóllarımışmış 17/141.

Cevher fiilinin yöre ağzında isimlere ekleşirken de bazı örneklerde düşmediği ve asli şekillerin devam ettiği görülmektedir: ğardaşuduħ 5/3, ğısmetimiş 6/79, seniñimiş 9/124, fazliyımış 17/27.

B. ÜNSÜZLER

1. Ünsüz Çeşitleri:

Eskipazar ağzında yazı dilinde bulunan 21 ünsüzün yanında bu ünsüzlerin farklılaşmış şekilleri de mevcuttur. Bu ünsüzler şunlardır: Ç, F, ğ, h, ħ, k, K, K̄, l, ñ, P, r, S, Ş, v, T. Bu ünsüzlerden bazıları Eskipazar ağzında sistemli olarak görülürken bazıları da kişisel kullanımlara, vurgu ve tonlamaya bağlı olarak az sayıda, sistemsiz olarak tespit edilmektedir.

Ç: Katı, patlamalı, tonlu diş eti ünsüzü “c” ile yine katı, patlamalı, tonsuz diş eti ünsüzü “ç” arasında boğumlanan, bir bakıma “c” ile başlayıp “ç” ile tamamlanan müşterek boğumlanmalı bir ünsüzdür.¹²¹ Eskipazar ağzında kişisel kullanımlara bağlı olarak ortaya çıkmaktadır.

haÇca 4/17, minübüsÇülüg 18/6, ölüñÇiyé 18/49, ğulaħÇa 50/33.

F: v ile f arasında boğumlanan ve daha çok f’ye yönelik bir sestir.¹²²

Filen 6/90, misāFiri 14/15, Fasúlyé 14/17, İaFını 14/57, Faydası 17/93, Fondan 21/32, niFúsda 23/19.

ğ: ğ ünsüzü Eskipazar ağzında sistemli olarak görülen bir art damak ünsüzüdür. ö ve ü ünlüleriyle kullanıldığında boğumlanma noktasını biraz geriye çekerek yarı art ünlülerin oluşmasını sağlar. Aslında damak ünsüzlerinin hepsinde görülen bu durum Orta Türkiye Türkçesi ağızlarını karakterize eder.¹²³ Ayrıca art damak k̄ ünsüzü Eskipazar ağzında genellikle ğ ünsüzüne dönüşür.

ğızım 1/2, ğapıdan 2/2, ğümüş 6/2, ğırK̄ 7/1, buğún 8/3, ğúbre 51/25, ğótüriyódu 12/4, ğónderdile 13/25, ğózel 15/16.

¹²¹ Sağır, “Anadolu Ağızlarında Ünsüzler”, *TDAY-Belleten 1995*, TDK Yay., Ank., 1997, s. 394-395.

¹²² Sağır, “Anadolu Ağızlarında Ünlüler Ünsüzler”, *3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996*, TDK Yay., Ank., 1999, s. 995.

¹²³ Korkmaz, “Ağızların Tarihi Devirlerle Bağlantısı Üzerine”, *Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni*, TDK Yay., Ank., 1999, s. 63.

h: Eskipazar ağzında yoğun olarak karşımıza çıkan bir art damak ünsüzüdür.¹²⁴ Art damak ünsüzü h ve k'lar genellikle h ünsüzüne dönüşür.

yóh 15/2, muhdarı 16/3, tahsi 17/2, çocuğ 18/3, ahlıma 19/1, çarmuhlar 20/12, ğırh 21/1, hocam 22/5, ğonuşduğ 23/2, erhadasığ 24/1.

k: Eskipazar ağzında sistemli olarak kullanılan bir art damak ünsüzüdür. Kelime bağındaki k'lar genellikle daha arkadan boğumlanan bir -k/-g veya K sesine dönüşürler. İç ve son sesteki k'lar ise h olur.¹²⁵ Bu ses i, ü ve ö ünlüleriyle kullanıldığında, bu seslerin boğumlanma noktasını biraz geriye çekerek yarı art ünlülerin oluşmasını sağlar.

kóyümüz 24/3, okuđ 25/9, ğótüdüđ 26/4, yók 27/3, biyúđlerimiz 28/13, kótúluđ 29/11, yıkıyım 30/37, mığdarda 32/64, ókúznen 31/1.

K: Tonsuz, patlayıcı ön damak ünsüzü k ile tonlu, patlayıcı ön damak ünsüzü g arasında bir ünsüzdür.¹²⁶ Eskipazar ağzında az rastlanan bir sestir.

Kişi 24/18, hanKi 47/50.

K: k ile h arası bir ünsüzdür. Şu örneklerde karşımıza çıkar: banKadan 49/125, baKıyóđlardı 50/111, yánnızlıK 51/26, Kırđ 54/80, Kómutannında 55/8.

ı: Eskipazar ağzında art ünlülerle beraber görülen ve sistemli olarak karşımıza çıkan bir art avurt ünsüzüdür. Gevşek boğumlanmalı ve akıcı bir sestir.¹²⁷

hayvancılığ 55/3, muhtarlığ 56/3, atladığ 57/4, suğah 58/5, altı 41/1, yapılışı 42/2, ğuruplara 43/7, alıyım 44/2, ğalabağımız 45/2.

ñ: Türk dilinin bilinen en eski dönemlerinden beri dikkati çeken seslerinden biridir. Hemen hemen bütün Eski, Orta ve Yeni Türkçe dönemlerinin yazı dili durumundaki lehçe ve şivelerinden kalma metinlerdeki imlaları dolayısıyla, Türkoloji dünyasındaki çevriyazılarında “ng”, “ñ” veya “ñ” gibi şekillerde tespit edilen bir

¹²⁴ bk. Seláhaddin Olcay, *Erzurum Ağzı*, TDK Yay., Ank. 1995, s. 29.

¹²⁵ Gülensoy, Buran; *Tunceli Yöresi Ağzlarından Derlemeler*, Boğaziçi Yay., İst. 1992, s. 18.

¹²⁶ Gülseren, s.73.

¹²⁷ Aydın (2002); s. 45.

sestir.¹²⁸ Eskiden adı “sağır nun” olan dil ardı /N/ sesi, Türkiye Türkçesi ağızlarında oldukça yaygındır.¹²⁹ ñ ünsüzünün boğumlanması, dil sırtının yumuşak damakta kapanması ile oluşur.¹³⁰

gètsiñ 36/2, biñ 37/2, taburunuñ 39/12, dèrseñ 40/2, dedemiñ 41/4, hocamiñ 42/6, seniñ 43/22, doñuz 7/22, buñardañı 11/6, oñarıyón 12/59.

T: t ile d arasında bir ses değerine sahiptir.¹³¹ Eskipazar ağızında nadir kullanılan bir ünsüzdür.

haTdāneniñ 19/58, Tır Tır ètdi 46/159.

v: Çift dudak v’si biçiminde adlandırılır. Bölge ağızında az sayıda kelimedede tespit edilse de, bu kelimelerde sistemli olarak kullanılan bir ünsüzdür.

ğavğa 6/28, davarı 7/29, ğovanı 51/145, dèvürdü 13/107.

S: z ile s arası sızıcı bir sestir. Eskipazar ağızında yaygın olarak kullanılmayan bir ünsüzdür.

bıraS 31/69, Sabaa 35/3, Samānından 35/11, temiS 39/38, Satan 55/16, hepSi 57/66, Sōna 9/102, bèSleme 13/59, haSırılıñ 19/46, Sevdasından 27/38.

ř: Erimek üzere olan r sesidir.

nèreleř 27/49, varđı 28/2, oluř 31/87, vèrürse 32/30, kéndiř 33/119, iyidür 35/119, yápiřtıřdı. 36/20, çoğduş 41/12, vař 42/9.

¹²⁸ Hâtil Ersoylu, “Türkçenin Bazı Yabancı Kökenli Kelimelerindeki Damaksı Genizsileşme”, *İlmi Araştırmalar*, İlim Yayma Cemiyeti Yay., İst., 2000, s. 97.

¹²⁹ Hendrik Boeschoten, “Avrupa Türkçesinde Anadolu Ağızlarının Yansımaları”, *Türkçenin Ağızları Çalıştay Bilidirileri*, Hz. A: Sumru Özsoy-Eser E. Taylan, Boğaziçi Yay., İst. 2000, s. 96.

¹³⁰ Sağır, “Anadolu Ağızlarında Ünsüzler”, s. 402.

¹³¹ Bozkurt, “Kâbil Avşar Ağızı”, *TDAY-Belleten 1997*, Ank., 1978, s. 211.

Eskipazar Ağzının Ünsüzler Cetveli

ÜNSÜZLER	Katı Ünsüzler							Akıcı Ünsüzler			
	Patlayıcı			Yarı Sızıcı	Sızıcı			Gerileyici	Yanak	Titrek	Yarım ünlü
	+	*	-	+	+	*	-	Patlayıcı	Sızıcı	Sızıcı	Sızıcı
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Çift dudak	b	P	p	v̇				m			
Diş-dudak					v	F	f				
Diş	d	T			z		s	n	l		
Diş eti	c	Ç	t		j		ş			r	
Ön damak		K	ç					ñ			y
Art damak	g	Ƙ	k		ḡ			ñ			
Gırtlak	ğ		ķ		ḡ		h				

+: ötümlü ünsüz

-: ötümsüz ünsüz

*: yarı ötümlü

2. Ünlü Ünsüz Uyumunun Bozulması:

Türkçede bazı ünsüzler ön ve art damak olmak üzere iki çeşittir. Ön damak ünsüzlerinin ön ünlülerle, art damak ünsüzlerinin de art ünlülerle kullanılmasına ünsüz uyumu denir.¹³²

Ünlü ünsüz uyumunun k, g (>ķ, ḡ), ñ ünsüzlerinin ses çevresinde kısmen bozulması olayı Eskipazar ağzında da görülür.¹³³ Eskipazar ağzında ķ ve ḡ art damak

¹³² Ercilasun, *Kars İli Ağzıları*, s. 104.

¹³³ Aydın (2002); s. 27.

ünsüzleri, ö ve ü ünlüleriyle hece oluşturduğunda bu ünlülerin boğumlanma noktasını geriye çekerek artılaştırır.¹³⁴

köyümüz 24/3, kötülük 29/11, oküznen 31/1ğümüş 6/2, bugün 8/3, gúbre 51/25, gótüriyódu 12/4, gönderdile 13/25.

3. Ünsüz Değişimleri:

a) Ünsüzlerde Ötümlüleşme:

Eskipazar ağzında ötümlüleşme kelime başında, ortasında ve sonunda olmak üzere üç şekilde meydana gelir.

(1) Kelime Başında Ötümlüleşme:

Eskipazar ağzında kelime başında ötümlüleşme sistemli olarak görülür. Kelime başında ötümlüleşme, Güney-Batı Türkçesinin ayırıcı bir ses özelliğidir.¹³⁵

ç->c- değişimi: Bu değişim sadece iki örnekte tespit edilmiştir: cingene 15/42, civi 19/124.

k->g- değişimi: Eskipazar ağzında sistemli olarak görülen bu ötümlüleşme, Güney-Batı şivelerinde bir kural olarak karşımıza çıkar.¹³⁶ Eski Türkçedeki k-‘lerin Batı Türkçesinde g- olarak inkişaf ettikleri görülmektedir.¹³⁷ Yazı dilinde k-‘li biçimlerinin kullanıldığı birçok kelime Eskipazar ağzında g-‘ye dönüşür.

gişi 3/6, gendi 3/32.

ķ->ğ- değişimi: Eskipazar ağzında çok sık görülen bir ünsüz değişimidir. Alıntı ve Türkçe kelimelerin başındaki ķ ünsüzleri sistemli bir biçimde ğ’ya dönüşür.

ğızım 1/2, ğuvana 11/18, ğırıldı 36/20, ğasa 40/6, ğarpuz 40/63, ğoħar 50/67, ğadro 2/144.

¹³⁴ Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağzları*, s. 73.

¹³⁵ bk. Günay, *Rize İli Ağzları*, Kültür Bakanlığı Yay, Ank. 1978, s. 84.

¹³⁶ Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağzları*, s. 89.

¹³⁷ Timurtaş, *Eski Türkiye Türkçesi*, s. 49.

p->b- değişimi: Eski Türkçede kelime başında p ünsüzü bulunmaz.¹³⁸ Eskipazar ağzında Eski Türkçede bulunan kelime başındaki b-‘ler korunmuş, alıntı kelimelerde ise tmlleştirilmiştir: bariynan 4/80, bişriy 13/58, brşembe 52/6, biysay 54/87.

s->z- değişimi: Bu değişime birkaç örnekten rastlanır: zablijn 2/4, zanursun 9/41, zbze 17/175, zna 45/52.

s->c- değişimi: Bu değişime Eskipazar ağzında sadece bir örnekten rastlanır: cığarası 30/94.

t->d- değişimi: Eskipazar ağzında sistemli olarak görülen bir değişimdir. Eski Türkçede kelime başında d ünsüzüne rastlanmaz. t->d- değişimi Batı Türkçesi devresinin başında görülen bir ötümlüleşme eğiliminin sonucudur.¹³⁹ Bu değişim alıntı kelimelerde daha ileri noktadadır: dabanca 4/54, dutdum 5/49, dağım 5/68, ddilleri 6/94, daş 13/71, dper 15/23, dpe 17/201, daş 21/80, dyze 43/62, duzsuz 56/59.

(2) Kelime Ortasında tmlleşme:

Eskipazar ağzında kelime ortasında ses değişimleri yaygındır. Batı Türkçesinde iki ünlü arasında hece başında ötümlüleşme yönündeki nsz değişimleri önemli bir yer tutar.¹⁴⁰

-->-c- değişimi: Sonunda  ünsüzü bulunan kelimeler, ünlüyle başlayan eklerle genişletildiğinde hece başında bulunan ‘ler tmlleşir. Ayrıca bölge ağzında hece başındaki diğer ‘lerin de tmlleştiği görülür.¹⁴¹ Bu değişim isimden isim yapım eki -cı‘nın bulunduğu örneklerde tespit edilmektedir: ıfcılık 3/3, tanđıcydım 3/6, gağıclığığ 5/62, nbeciyi 8/38, yazđıđıclıđa 16/45, lafcı 20/3, ziraatcığa 40/19.

-f->-v- değişimi: Yöre ağzında bir kısım örnekten diğer ötümlüleşme türleri kadar olmasa da -f->-v- değişimine rastlanır: cver 11/15, vziveni 20/70, nivusda 14/1, řvđatine 35/57, muvvız 41/7, trevik 43/7, şavağığ 54/26.

¹³⁸ Aydın (2002); s. 28.

¹³⁹ Caferoğlu, “Anadolu Ağızlarında Konson Değişimleri”, *TDAY-Belleten 1963*, Ank. 1964, s. 21.

¹⁴⁰ Aydın (2002); s. 29.

¹⁴¹ Aydın (2002); s. 29.

-k->-g- değişimi: Eskipazar ağzında Türkçe ve alıntı kelimelerde kelime ortasındaki k'lar ötümlüleşerek g'ya dönüşür. Fakat bu yöndeki değişimler sızıcılışma kadar yaygın değildir.¹⁴² fabrıgayá 4/57, barglandı 13/15, loğanta 57/45, ağraba 57/49, ehlağları 58/60.

-k->-g- değişimi: Eskipazar ağzında alıntı ve Türkçe kelimelerde bazen kelime ortasındaki k'ler ötümlüleşerek g'ye dönüşür: çüangi 2/7, asgerlik 4/30, gişiyé 4/91, çeligde 5/9, belgi 9/40, ségiz 51/11, pisgüvüdü 17/192, hergés 31/127, eligle 42/89, céget 55/98.

-t->-d- değişimi: Bu değişim Batı Türkçesinde oldukça yaygındır.¹⁴³ Eskipazar ağzında hem Türkçe hem de alıntı kelimelerde bu değişim sistemli ve yaygın olarak tespit edilir: südü 2/134, işde 9/34, posda 13/93, hafda 19/13, noędalıyáım 29/36, muğdarı 16/3, doğdura 6/64.

Yöre ağzında aşıağıda verilen değişimlerde olduğu gibi bir iki kelimedede tespit edilebilen sistemsiz ve kişisel kullanımlara bağlı olarak ortaya çıkan değişimler de vardır:

-h->-m- değişimi: mümāsebecilik 18/7.

-k->-g- değişimi: kóşę 5/66, tişegęúr 17/44.

-k->-ñ- değişimi: yónsa 56/5.

-ş->-j- değişimi: çarjıdan 13/83.

(3) Kelime Sonunda Ötümlüleşme:

-k>-g değişimi: Eskipazar ağzında yaygın olan bir değişimdir: çoę 2/104, goymağ 3/8, gırğ 5/39, ołaraę 37/2, gāıduę 27/16, haığ 45/63, başıığ 55/71.

-k>-g değişimi: Bölge ağzında yaygın olmayan bir değişimdir. Bazı ötümlüleşmelerin ulama yoluyla meydana geldiği görölmektedir: gitmeg 3/62, teg 5/68,

¹⁴² bk. Gemalmaz, *Erzurum İli Ağizleri*, s. 173; Ercilasun, *Kars İli Ağizleri*, s. 109; Günay, s. 86.

¹⁴³ Aydın (2002); s. 29.

müdürlük 6/17, ikilig 9/88, asgellig 5/88, üsdelig 9/59, tēzzeg 11/33, õretmenlig 13/39.

-s>-z değişimi: Bu değişime sadece bir örnekte rastlanır: iflāz_ētdile 9/4.

-t>-d değişimi: Yaygın olmayan bir değişimdir: áhmed 14/39, faħad 45/59, mehmed 18/27, had 31/8, vücüd 35/4, mütāyid 56/61, dörd 6/113.

b) Ötümsüzleşme:

Eskipazar ağzında ötümsüzleşme, ötümlüleşme kadar yaygın değildir. Bu, Batı Türkçesindeki tonlulaşma eğiliminden kaynaklanmaktadır.¹⁴⁴ Ancak Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu ağızlarındaki ötümsüzleşme yönündeki değişimler de az değildir.¹⁴⁵ Eskipazar ağzındaki ötümsüzleşme eğilimi de bölge ağızıyla uyumlu olarak yaygın bir görünüm arz eder.

(1) Kelime Başında Ötümsüzleşme:

b->p- değişimi: Alıntı kelimelerde nadir görülen bir değişimdir: pohçelerde 2/28, pisküvüt 17/188, pangayá 50/155.

d->t- değişimi: Alıntı kelimelerle Eski Türkçedeki biçimlerini koruyan kelimelerde görülür: taha 3/52, tefter 17/160, tōru 30/46, tisiplin 47/8, toħdor 19/93.

z->s- değişimi: Sadece bir örnekte sistemli rastlanan bir değişimdir: satten 5/79.

(2) Kelime Ortasında Ötümsüzleşme:

Kelime ortasındaki ötümsüzleşmeler çok yaygın değildir.

b->p- değişimi: Bu değişim bazı alıntı kelimelerde görülür: ipruu 50/157, tåpur 48/113, mapisde 4/58.

-c->-ç- değişimi: Bu değişim sadece iki örnekte görülen bir değişimdir: ançah 6/77, pēnçere 16/27.

¹⁴⁴ Aydın (2002); s. 29.

¹⁴⁵ bk. Gemalmaz, *Erzurum İli Ağızları*, s. 173; Ercilasun, *Kars İli Ağızları*, s. 109; Günay, s.

-d->-t- değişimi: Eskipazar ağzında bu değişime sadece alıntı kelimelerde rastlanır: citdi 2/72, heteme 19/93, sonta 56/45.

-v->-f- değişimi: Yöre ağzında birkaç kelimedede sistemli olarak karşılaşılan bir değişimdir: tufāletine 4/75, pıladı 17/163, terefi 19/14, sifil 35/24, arşifde 49/109.

-z->-s- değişimi: Bu değişim birkaç alıntı kelimedede görülür: ğarpuşçu 17/175, rüskár 17/123, tēlevisyóndan 33/90.

Eskipazar ağzında kişisel kullanımlara bağlı olarak bir iki örnekte tespit edilen ötümsüzleşmeler şunlardır:

-g->-k- değişimi: rüskár 17/123.

-j->-ç- değişimi: baraç 19/60.

-j->-ş- değişimi: viraşdan 40/35, ğaraşlarda 50/165.

-l->-ş- değişimi: şıra 44/42.

(3) Kelime Sonunda Ötümsüzleşme:

-z->-s değişimi: İki örnekte tespit edilen bir değişimdir: biras 11/15, doğus 48/96.

Yazı dilimizde kelime sonunda kurallı bir ötümsüzleşme görölmektedir. Eskipazar ağzı benzeşmeler yoluyla oluşan hece sonu ötümsüzleşmeleri haricinde, yazı dilinden farklılık göstermez.¹⁴⁶

c) Sızıcılaşma:

(1) Kelime Başında Sızıcılaşma:

Eskipazar ağzında sızıcılaşma sadece k->h- değişiminde görülür.

k->h- değişimi: Sadece iki örnekte görölen bir değişimdir: ğasdamonu'yá 25/5, ğomutanım 42/171.

¹⁴⁶ Aydın (2002); s. 30.

(2) Kelime Ortasında Sızıcılışma:

-c->-j- değişimi: Bu değişime alıntı kelimelerde rastlanır: sajdā 2/45, hajdan 6/126, mejbūr 7/31, sejde 48/12, vijdānım 58/34.

-ç->-ş- değişimi: Eskipazar ağızında yaygın olan bu değişim, kelime içinde hece sonunda sızıcı ya da patlayıcı bir ünsüzden önce meydana gelir: aşduḥ 3/32, suşladı 3/41, gēşdi 3/54, harşlıḥ 6/56, reşbellik 6/98, göşdü 7/2, felşli 12/20, dinşlik 12/62, bilinşli 58/75.

-h->-y- değişimi: Bu değişim alıntı kelimelerde tespit edilmiştir: sāyip 2/74, vaḷḷāyi 6/124, vāyid'İN 11/84, neyāyēt 30/96, fēyim 56/116.

-k->-h- değişimi: Doğu ve Orta Anadolu ağızlarında kurallı bir biçimde görülür.¹⁴⁷ Bu değişim Eskipazar ağızında yaygındır: tanḥcıydım 3/6, başḥa 3/13, aḥşam 5/21, daḥım 5/68, raḥı 8/19, anḥara'da 16/4, sıḥı 26/8, oḥuḷ 27/19, şarḥda 29/4, noḥdaḷıyālım 29/36, ḡoḥar 40/67, çocuḥlar 55/59, faḥat 55/74.

-k->-h- değişimi: Yöre ağızında sistemli olarak görülen yaygın bir sızıcılışmadır: vaḥıt 2/79, aḥseriyēti 3/7, zamanḥı 4/75, şurdaḥı 11/3, maḥinesi 17/104.

-k->-h- değişimi: Bu değişime iki örnekte rastlanır: göḥçek 5/38, yühseklig 14/81.

Yöre ağızında birkaç örnekle sınırlı ve kişisel kullanımlara bağlı olarak oluşan sızıcılışma türleri de vardır:

-b->-v- değişimi: ḡúvre 11/23, buvam 19/43.

-c->-ş- değişimi: haşdīdım 31/125.

-ḡ->-h- değişimi: sıḥara 2/70.

-k->-s- değişimi: yüssek 49/57.

-l->-z- değişimi: zira 6/43.

¹⁴⁷ Gemalmaz, *Erzurum İli Ağızları*, s. 180; Ercilasun, *Kars İli Ağızları*, s. 111; Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağızları*, s. 86-90.

(3) Kelime Sonunda Sızıcılaşma:

-ç>-ş değişimi: Yöre ağzında sistemli olarak görülen bu değişim -k>-h değişimi kadar yaygın değildir: üş 2/107, biğāş 3/33, hiş 12/91, aş 15/7, oruş 54/22.

-k>-h değişimi: Bu değişim Eskipazar ağzında kelime sonunda yaygın ve düzenlidir. gırh 1/6, yóh 5/82, gaçah 6/38, acih 6/132, gavaḥ 9/84, bulduḥ 13/7, ołarah 3/9,

-k>-h değişimi: Bir örnekte tespit edilmiştir: everduḥ 3/55.

d) Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler:

Eskipazar ağzında sürekli ünsüzler arasındaki değişimler çok yaygındır. Değişimler genellikle kelime ortasında görülür.

(1) Kelime Başında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler:

f->v- değişimi: İki alıntı kelimedede tespit edilmiştir: viłan 3/82, videsi 40/58.

g->ğ- değişimi: ü ve ö ünlülerinin artlılaştığı kelimelerde meydana gelir: góyá 19/16, gúderkén 28/7, gúşlú 29/26, gócebe 30/9, góçmüş 30/51, gózel 42/26, görüşdüümüz 3/15, gúle gúle 51/38.

l->n- değişimi: Nadir tespit edilen bir değişimdir: nira 9/57, nütfi'yé 19/23.

n->l- değişimi: Yaygın değildir: ļaylonda 49/124.

r->l- değişimi: Sadece bir örnekte tespit edilmiştir: ļapor 33/60.

(2) Kelime Ortasında Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler:

-f->-h- değişimi: Sadece bir kelimedede sistemli olarak karşımıza çıkmaktadır: mühtü 46/107.

-g->-ğ- değişimi: Eskipazar ağzında oldukça yaygın görülen bir değişimdir. Bu değişimde ön damak ünsüzlerinin artlılaşma temayülü etkilidir: hanğı 6/33, sürgún 55/116, gúrgán 56/102, düzgúñ 58/76.

-l->-n- değişimi: Türkiye Türkçesi ağızlarında sık rastlanan bu değişim, “ile” edatının kelimelere ekleşmesi esnasında meydana gelir: ğamyónnarınan 3/27, azayınan 3/67, aylesinen 4/17, aylınan 4/62, parayınan 4/78, aradaşınan 7/19.

-m->-ñ- değişimi: Bu da bir değişim değil, asli şekillerin devamıdır: ğoñřu 17/85, doñuz 42/44.

-m->-n- değişimi: Bölge ağzında yaygın olmayan bir değişimdir: şindü 2/24, çenbere 33/47, tenbel 33/67.

-n->-m- değişimi: Bu değişimde b ünsüzü etkilidir: ısdambu’da 1/2, om beş 5/47.

-n->-ñ- değişimi: n>ñ değişimi, bir ünsüz değişiminden öte asli şekillerin devamı olarak karşımıza çıkmaktadır. Yazı dilindeki kullanımından farklı olarak Eski-pazar ağzında asli biçimiyle kullanılır:¹⁴⁸ tınar 12/79, deñiz 29/9, soñra 35/20, bařbuñar 5/2, baña 5/41, saña 6/12, dññur 6/24, baħsaña 11/25, doñar 13/36.

-r->-l- değişimi: Yöre ağzında sistemli olarak r>l değişimi tespit edilmektedir. Bu değişime, Türkiye Türkçesi ağızlarında sık rastlanır.¹⁴⁹ ğüleşli 6/21, kemele 51/61, biaderi 13/100, selbes 21/9, ferçli 22/45, melhem 27/45, sevelek 27/47, motoum 40/39.

Eskipazar ağzında birkaç örnekte aşağıdaki sürekli ünsüzler arasında değişimler de tespit edilmiştir:

-l->-r- değişimi: ğörgede 33/2.

-n->-y- değişimi: diynen 44/148.

-ñ->-v- değişimi: ğokbuvar’dan 37/4.

-r->-n- değişimi: ğannide 19/30.

-v->-m- değişimi: merduman 51/55.

¹⁴⁸ Erdem (2001); *Asarcık Ağzi*, s. 65.

¹⁴⁹ Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağızları*, s. 90-91; Caferoğlu, “*Anadolu Ağızları Konson Değişimleri*”, s. 29.

(3) Kelime Sonunda Sürekli Ünsüzler Arasındaki Değişimler:

-r>-l değişimi: tekral 93/10.

-s>-ş değişimi: herkeş 6/52, fayâş 53/16.

e) Süreklileşme:

Süreklileşme Eskipazar ağzında sık rastlanan bir değişim değildir. Ancak değişen “abıca” kelimesinin bu kullanımı yaygındır: abıcamın 11/108, meymur 49/154, hanhı 56/3.

f) Süreksizleşme:

Eskipazar ağzında birkaç örnek dışında süreksizleşmeye pek rastlanmaz. Bu durum da Türkiye Türkçesi ağızlarındaki genel eğilime uygundur.¹⁵⁰

j->c- değişimi: Bu değişim alıntı kelimelerde görülür: candarmıydım 17/46.

-j->-c- değişimi: acansında 42/17, avantacı 39/38, procektor nan 42/53.

-j->-c- değişimi: garac 40/84.

Yöre ağzında birer örnekte karşımıza çıkan, kişisel kullanımlara bağlı olarak oluşan süreksizleşme örnekleri de vardır:

-f->-p- değişimi: sipillernen 3/15.

-h->-ğ- değişimi: sağde 3/40.

-h->-k- değişimi: makkéme 9/127.

-v->-b- değişimi: báfât_étدی 21/53, többe 33/127.

y->-g- değişimi: gene 6/53.

¹⁵⁰ Erdem (2001); *Asarcık Ağzı*, s. 32.

g) Süreksiz Ünsüzler Arasındaki Değişimler:

k>ğ değişimi: Eskipazar ağzında ön damak ünsüzlerinin art damak ünsüzlerine dönüşme temayülü çok baskın bir ses olayıdır. Diğer damak ünsüzlerinde olduğu gibi k ünsüzünün de artılılaşarak ğ ünsüzüne dönüştüğü görülmektedir. k>ğ değişimi kelime başı, ortası ve sonunda yöre ağzında sistemli ve yaygın bir biçimde tespit edilebilmektedir.

k->ğ- değişimi: kıylerimizde 2/21, kışğ 5/66, kı 6/45, kımmüş 13/23, kımürü 50/66, kıyüh 51/4.

-k->ğ- değişimi: şükür 4/38, oküz 6/43, ğaharkın 49/51, orkıyden 7/5.

-k>ğ- değişimi: geldük 3/5, bölük 3/10, şindük 51/5, yimedük 53/6, biyük 54/38, düşük 56/26.

Yöre ağzında k>ğ değişimi dışındaki süreksiz ünsüzler arasındaki değişimlere çok az örnekte rastlanır.

g->ğ- değişimi: kımecin 30/83.

-k->-t- değişimi: eletirik 9/136.

-ğ>-t- değişimi: ğirt 8/14.

-t->-ç- değişimi: nöbeciyi 8/38.

4. Kelime İçinde Ünsüz Benzeşmesi:

Bir kelimedede yan yana gelen veya söyleyişte birbirini takip eden iki kelimededen birinin sonunda bulunan ünsüzle diğerinin başında bulunan ünsüz birbirlerine tesir ederler.¹⁵¹ Bu sırada ünsüzlerden biri kendisine yakın boğumlanma özelliği olan ünsüz tarafından kısmen ya da tamamen benzeştirilir. Ünsüz benzeşmesi bu şekilde oluşur.¹⁵²

¹⁵¹ Tahsin Banguoğlu, *Türk Grameri*, Birinci Bölüm: Sesbilgisi, İst., 1959, s. 6.

¹⁵² bk. Korkmaz(1994a); *Güney-Batı Anadolu Ağzları Ses Bilgisi(Fonetik)*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, s. 72; Korkmaz, *Nevşehir ve Yöresi Ağzları*, s. 93.

Doğu Anadolu ağızlarında yaygın olan ünsüz benzeşmeleri¹⁵³ Eskipazar ağızında da görülüp ilerleyici ve gerileyici olmak üzere iki şekilde meydana gelir.

-hç->-çç- benzeşmesi: Gerileyici benzeşme yoluyla oluşur: baççe 14/55.

-hk->-kk- benzeşmesi: Eskipazar ağızında “makkéme 9/127” kelimesinde görülür.

-ks->-ss- benzeşmesi: Yaygın olmayan bir benzeşmedir: yüssek 49/57, yüsseliyè 49/169.

-ls->-ss- benzeşmesi: Bir örnekte tespit edilmiştir: ossun 5/45.

-nd->-nn- benzeşmesi: İlerleyici benzeşme yoluyla oluşan bir benzeşmedir: şinniki 4/78.

-nl->-nn- benzeşmesi: Eskipazar ağızında sık rastlanan ilerleyici bir ünsüz benzeşmesidir. n ünsüzü ile biten bir kelimeye l ünsüzüyle başlayan bir ek geldiğinde ilerleyici benzeşme yoluyla n sesi, l sesine dönüşür. Avurt dişi sesi olan l ünsüzü, önündeki ünsüzle çok defa benzeşir.¹⁵⁴ tonnuh 3/27, yátsınnar 5/37, çaydannık 5/68, gövannarı 13/107, dinnendik 54/95, ramazannarda 55/82.

-rl->-ll- benzeşmesi: Eskipazar ağızında ekleşme sırasında kelime sonundaki r sesi, gerileyici benzeşme yoluyla l sesine dönüşür: basaııardı 2/24, ayáııamışla 2/105, dévillerde 3/17, askéllik 36/18, billijim 37/12, déllerdi 41/15, diyóııla 42/33.

-rn->-nn- benzeşmesi: Nadir görülen bir benzeşmedir: gannııı 46/53, gannıide 19/30.

¹⁵³ bk. Ahmet Caferoğlu, “Anadolu Ağızlarında İçses Ünsüz Benzeşmeleri”, *TDAY-Bellekten* 1958, Ankara 1958, s. 1-11.

¹⁵⁴ Emil Boev, “Bulgaristan-Türk Ağızlarında İçses Konson Benzeşmesi”, *Bilimsel Bildiriler* 1972, TDK Yay., Ank. 1972, s. 216.

-rs->-ss- benzeşmesi: Geniş zaman ikinci teklik şahıs çekimlerinde görülen bir benzeşmedir: bİLÜSSÜñ 56/59, bÈslenÜsse 17/155, bÈklesseñ 33/223, ayıĥDIRUSSUñ 58/86.

-rz->-zz- benzeşmesi: Bir örnekte tespit edilen benzeşmedir: ezzÚrum 22/120.

-şç->-çç- benzeşmesi: Gerileyici benzeşme yoluyla oluşan bir benzeşmedir: baççAVUŞ 15/67, iççisi 23/62.

-şh->-şş- benzeşmesi: Bir kelimedede tespit edilmiştir: meşşur 17/167. **-tç->-çç- benzeşmesi:** Bir örnekte görülür: nöbeççiyi 8/38.

-ts->-ss- benzeşmesi: Yaygın olmayan bir benzeşmedir: yássiYá 18/65.

-vb->-bb- benzeşmesi: Gerileyici benzeşme yoluyla oluşan ve bir örnekte görülen benzeşmedir: tÖbbe 33/127.

-zc->-cc- benzeşmesi: Sadece bir örnekte rastlanan bir benzeşmedir: eccÚĥ 14/18, accıĥ 45/191.

-zs->-ss- benzeşmesi: Eskipazar ağzında sık rastlanan bu benzeşme, ekleşme sırasında meydana gelir: buĥamassıñ 2/129, bilmessiñ 5/21, bilemessin 11/84, içemessiñ 49/209.

5. Benzeşmezlik:

Benzeşmezlik, boğumlanma noktaları aynı veya birbirine yakın iki ünsüzden birinin boğumlanma noktasını değiştirerek uzaklaşmasıdır.¹⁵⁵ Benzeşmezlik hece

¹⁵⁵ Gülensoy, “Rumeli Ağızlarının Ses Bilgisi Üzerine Bir Deneme”, *TDAY-Bellekten 1984*, TDK Yay., Ankara 1987, s. 130. ; Banguoğlu, *Sesbilgisi*, s. 177.

sonunda ç sesinin, yerini süreklisi olan ş'ye bırakmasından da kaynaklanır. Bu, süreklilik süreksizlik yönünde benzeşmezliğe neden olur.¹⁵⁶

aşduh 3/32, suşladı 3/41, güşdi 3/54, harşlıh 6/56, reşbellik 6/98, göşdü 7/2, felşli 12/20, dinşlik 12/62, bilinşli 58/75.

Bazı örneklerde r ünsüzünün tekrarından kaçınılması sonucu bu ünsüzlerden birinin l'ye dönüştürülmesiyle benzeşmezlik meydana gelir.¹⁵⁷ tekraļ 11/10, ļapor 33/60, biļāderi 13/100.

6. Ünsüz İkizleşmesi:

Bir kelimedede bir ünsüzün çeşitli nedenlerle iki kez söylenmesine ünsüz ikizleşmesi denir.¹⁵⁸ Kelime şekillerinin bir özelliği, her unsurun tek bir fonksiyona sahip olmasıdır. Gramer fonksiyonu unutulmuş veya değişmiş olurken onu ifade eden başka bir unsur kelimeye katılır.¹⁵⁹ Eskipazar ağzında t, ş, ç, ğ, s, b, c, m ünsüzlerinin ikizleştiği görülmektedir: emme 33/110, otturu 2/5, aşşā 3/14, zatten 3/35, ğuççúğ 4/66, mottorumuz 6/8, eşşekleri 9/120, doğğuz 48/31, nassı 49/93, zabbālīn 50/79, goccā 51/14, yāssaḥ 56/77, tēzzeg 11/33.

7. İkiz Ünsüzlerin Tekleşmesi:

Eskipazar ağzında Arapçadan alınan bazı kelimelerde ikiz ünsüzlerden birinin düşmesiyle ikiz ünsüzlerde tekleşme meydana gelir: èvelsi 2/130, vaļa 9/142, ğuвет 13/92, muharem 16/8, sıhatim 30/107, sıhi 58/56.

8. Ünsüz Düşmesi:

Eskipazar ağzında kelime başında, ortasında ve sonunda ünsüz düşmesi meydana gelir.

¹⁵⁶ Erdem (2001); *Asarcık Ağzı*, s. 69.

¹⁵⁷ Erdem (2001); *Asarcık Ağzı*, s. 69.

¹⁵⁸ bk. Gemalmaz, *Erzurum İli Ağzları*, s. 215.

¹⁵⁹ A. M. Şçerbak, "Tarihî Bakımdan Türkçe Kelimelerin Şekil Yapısı", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1994*, TDK Yay., Ank. 1996, s. 123.

a) Kelime Başında Ünsüz Düşmesi:

Kelime başında ünsüz düşmesi Türk dilinde fazla yaygın değildir.¹⁶⁰ Eskipazar ağzında kelime başında sadece h ve y ünsüzlerinin düştüğü örnekler mevcuttur.

-h düşmesi: elvası 2/45, erkès 2/98, ayvanı 17/35, oca 6/33, aparlüyé 25/80.

-y düşmesi: üz 6/15.

b) Kelime Ortasında Ünsüz Düşmesi:

Eskipazar ağzında kelime ortasındaki ünsüz düşmeleri yaygındır. İç seste d, f, g, ğ, h, k, k, l, n, r, t, v, y, z ünsüzlerinin düştüğü görülür.

-d- düşmesi: Bir örnekte tespit edilmiştir: éfenim 4/45.

-f- düşmesi: Sonu çift ünsüzle biten bir kelimedede f ünsüzünün düştüğü tespit edilmiştir: çīçilik 51/13.

-g- düşmesi: İki örnekte rastlanmıştır: ósüz 6/113, buun 14/51.

-h- düşmesi: Eskipazar ağzında alıntı kelimelerde çok sık rastlanır: zabālijn 2/4, rāmet_étsiñ 2/76, vaļļa 3/1, şājtlik 3/41, ğāvéyé 3/75, istıraat 4/37, müşaaade 6/49, mūtarlıh 51/37, ğasıļāne 16/24, maāllesi 17/24, itilal 19/128, pēlivan 33/114, nasiat 45/185, rāmetlik 49/9.

-k- düşmesi: Bir örnekte tespit edilmiştir: āşama 5/59.

-k- düşmesi: Bazı alıntı kelimelerde iç seste k ünsüzü düşer: istiham 8/30, elátirik 56/17. Bunların dışında bir örnekte daha tespit edilmiştir: yūseklj 9/90.

-l- düşmesi: Bazı kelimelerde iç seste l ünsüzü düşer: asfatdan 17/70, ğahdı 17/142, māzeme 22/101, asfatdan 32/11, atmış 14/2.

-n- düşmesi: İki ünsüzün yan yana geldiği bazı kelimelerde iç sesteki n ünsüzü düşer: sōra 3/9, mot 8/19, dek 51/10, īsanna 12/117, īşalļa 26/1, squndan 44/109, fayáš 53/16.

¹⁶⁰ Yervand V. Sevortyan, "Türk Dillerinde Kelime Başındaki Ünsüzlerin Düşmesi", *Bilimsel Bildiriler 1972*, Ankara 1972, s. 43.

-ñ- düşmesi: Bazı zamirlerde ekleşme sırasında meydana gelir: düür 55/64, qa 14/23, baā 30/71, buā 33/18, baā 6/1.

-r- düşmesi: r ünsüzü bazı örneklerde kendinden önceki ünlüyü uzatarak düşer: sōna 2/50, bigāş 3/33, āhadaş 19/15.

-t- düşmesi: Bölge ağzında genellikle f ile s ünsüzlerinden sonraki t ünsüzü düşer: çifçiniñ 33/215, assubayımış 42/170, abdes 48/12.

-v- düşmesi: Alıntı ve Türkçe kelimelerde rastlanır. İkinci hecesinde dar ünlü bulunan kelimelerde daha yaygındır: dōuş 2/94, civcijiñi 9/137, çuā 51/143, ceüz 14/61, touhla 17/148, ğauncu 17/174, çouş 19/77, boulnan 31/43, yōmiyé 33/71, laabo 40/43, mēzu 42/133, ceap 52/7.

-y- düşmesi: Yaygın bir ünsüz düşmesidir: büyük 2/28, böle 2/92, óle 3/34, içgüvəsi 5/5, ğoduļar 5/41, şöle 16/50, şijine 17/18, ameļat 19/91, oļmijnca 56/35.

-z- düşmesi: Bir kelimedede görülen bir ünsüz düşmesidir: acih 6/132.

c) Kelime Sonunda Ünsüz Düşmesi:

Kelime sonundaki ünsüz düşmeleri kelime ortasındaki kadar yaygın değildir. Kelime sonunda h, j, k, l, r, t, y ünsüzlerinin düştüğü gözlenir.

-h düşmesi: Alıntı kelimelerde meydana gelir: mes 4/89, terefi 19/14, fes_ oldu 19/18, pādişa 45/24.

-j düşmesi: “sondaj” kelimesinde görülür: sonta 56/45.

-k düşmesi: Bu örnekte k ünsüzü düşerek kendinden önceki ünlüyü uzatır: yō 5/64.

-l düşmesi: Yazı dilinden farklı olarak bölge ağzında rastlanan bir ünsüz düşmesidir: nası 6/132.

-r düşmesi: Eskipazar ağzında yaygındır: ğada 3/2, va 5/68, hiçbi 12/58, bi 19/19.

Ekleşme sırasında yaygın olarak görülür: evlenü 2/79, oļu 4/2, gitmezle 12/89, ğoşalla 13/49, yāpalla 13/49, gelüdü 1/5, diyómuş 29/10, hocaļa 2/143.

-t düşmesi: Bazı alıntı ve Türkçe kelimelerde sondaki t ünsüzünün düştüğü görülür: teröris 4/30, dürüs 12/47, üs 14/79, ébdesimnen 15/22, sêlbes 21/9, ras 35/130, turis 42/40, üslük 4/29.

-y düşmesi: Bir örnekte tespit edilen ünsüz düşmesidir: şe 17/204.

9. Ünsüz Türemesi:

Eskipazar ağzında ekleşme sırasında iki ünlü arasında türeyen ünsüzler dışında ünsüz türemesi yaygın değildir¹⁶¹. Kelime başında, ortasında ve sonunda ünsüz türemelerine rastlanır.

a) Kelime Başında Ünsüz Türemesi:

h- türemesi: Geniş-düz ünlülerden önce h türemesine rastlanır: hambarlarda 4/24, hêvet 51/40, hâvļusunda 25/5, havya<ayva.¹⁶²

y- türemesi: Bir örnekte tespit edilmiştir: yêsir 33/46.

b) Kelime Ortasında Ünsüz Türemesi:

Kelime ortasındaki ünsüz türemelerinin büyük bir kısmı ünsüz ikizleşmesi sonucu meydana gelir.

-b- türemesi: Ünsüz ikizleşmesiyle meydana gelen bir ünsüz türemesidir: zabbahlîjn 15/80.

-c- türemesi: Ünsüz ikizleşmesiyle meydana gelen bir ünsüz türemesidir: göccâ 51/14.

-ç- türemesi: Ünsüz ikizleşmesiyle meydana gelen bir ünsüz türemesidir: gûççûğ 4/66.

-g- türemesi: Geniz n (ñ) ünsüzünün etkisiyle meydana gelen bir ünsüz türemesidir: çengemize 35/101.

¹⁶¹ bk. Banguoğlu, (1959); *Türk Grameri, Ses Bilgisi*, TDK Yay., Ankara, s. 119.

¹⁶² Anket yoluyla elde ettiğimiz bu kelime metinlerimizde yoktur. Bu tür örnekler için bk. Astrid Menz, "On Some Features Of Rumelian Turkish Dialects", *Türkçenin Ağzları Çalıştay Bildirileri*, Boğaziçi Yay., İst. 2000, s. 102.

-ğ- türemesi: Ünsüz ikizleşmesiyle meydana gelen bir ünsüz türemesidir: doğğuz 48/31.

-k- türemesi: Ünsüz ikizleşmesiyle meydana gelen bir ünsüz türemesidir: vakkit 2/13.

-s- türemesi: Ünsüz ikizleşmesiyle meydana gelen bir ünsüz türemesidir: nassı 49/93, yássaḥ 56/77.

-ş- türemesi: Ünsüz ikizleşmesiyle meydana gelen bir ünsüz türemesidir: aṣṣā 2/57, aṣṣıḥ_öldum 6/73, eşşekleri 9/120.

-t- türemesi: Ünsüz ikizleşmesiyle meydana gelen bir ünsüz türemesidir: otturu 2/5, zatten 3/35, mottorumuz 6/8.

-v- türemesi: İki ünlü arasında oluşan bir ünsüz türemesidir: bêddivāsını 19/52.

-y- türemesi: Alıntı kelimelerde iki ünlü arasında meydana gelen bir ünsüz türemesidir: ısmayıl 6/31, hayındır 9/25, iyādeniñ 20/121, fayizine 17/77, āyit 21/67, dayresini 22/93, èyhāleyé 23/64, israyil 33/31, vayız 33/214.

-z- türemesi: Ünsüz ikizleşmesiyle meydana gelen bir ünsüz türemesidir: tēzzeg 11/33, yázzıḥ 11/54.

10. Göçüşme:

İki komşu ünsüzün yer değiştirmesine göçüşme denir.¹⁶³ Bazen uygun yapıya ulaşabilmek için ünsüzler arasında göçüşme gerekir.¹⁶⁴ Ancak göçüşmeleri bir kurala bağlamak kolay değildir.¹⁶⁵

Eskipazar ağzında alıntı kelimelerde komşu olan ve komşu olmayan kelimelerde olmak üzere iki tür göçüşmeye rastlanır.

-lv->-vl-: hēvle 12/98.

¹⁶³ Aydın (2002); s. 36.

¹⁶⁴ Gemalmaz, “Türkçenin Morfo-Sentaktik Yapısının Fonolojisine Etkileri”, *TDAY-Belleten 1992*, TDK Yay., Ankara 1995, s. 172.

¹⁶⁵ bk. Hasan Eren, “Türk Dillerinde Metathése”, *TDAY-Belleten 1953*, Ankara 1953, s. 161. ; Caferoğlu, “Anadolu Ağzlarındaki Metathese Gelişmesi”, *TDAY-Belleten 1955*, TDK Yay., Ankara 1988, s. 1.

-mb->-bn-: Komşu olmayan ünsüzler arasında gerçekleşen bir göçüştür: buñarek 31/44.

-ml->-lm-: çölmeğçiler 49/76, melmekét 52/24.

-mr->-rm-: yúrmuḡla 42/161.

11. Hece Kaynaşması:

Eskipazar ağzında ekleşme sırasında y, h ünsüzlerinin erimesiyle hece kaynaşması meydana gelir. Aynı zamanda hece kaynaşması yoluyla ikincil uzun ünlüler oluşmaktadır. aşāda 5/64, zabahlīn 5/97, harcīcān 9/35, nīse 17/18, şāpardı 18/58, alīsan 48/111, şāpardı 18/58, nōldu 12/41, nōle 3/71.

Komşu ünlülerin kaynaşmasıyla oluşan hece kaynaşmaları vardır: māyétinde 5/29, tāhütlü 15/62, māviniñiñ 19/48, māmelesi 25/13, māḡaḡ 2/127, nōle 3/71, nētsen 4/75.

12. Hece Düşmesi:

Eskipazar ağzında hece düşmesi yaygın değildir. İki kelimedede -ür ekinin düşmesi sonucunda oluştuḡu tespit edilmiştir: gótdüle 17/52, otduymuz 30/78.

Ayrıca yazı dilinden farklılaşması sonucu “kitli 16/15” kelimesinde de hece düşmesine rastlanır.

yāssādı<yāsak idi 4/49 kelimesinde -k sesinin ve cevher filinin düşmesi sonucu hece düşmesi tespit edilmiştir:

Bazı alıntı kelimelerde de hece düşmesi tespit edilmektedir: patis 1/3, ḡalfer 4/16.

13. Kelime ve Cümle Vurgusu:

Vurgu, bir kelimenin heceleri üzerindeki farklı soluk baskısına denir.¹⁶⁶ Bir başka ifadeyle vurgu, bir hecenin ötekilere karşı aldığı durum; bir hecenin öteki veya

¹⁶⁶ Nevin Selen, *Entonasyon Analizleri*, Ankara 1973, s. 15.

ötekilerden daha fazla belirtilmesi demektir.¹⁶⁷ Cümle vurgusu ise, cümledeki kelimelerden birinin diğerlerinden daha baskılı söylenmesidir.¹⁶⁸ Vurgu, kelime ve cümle vurgusu olmak üzere iki bölüm hâlinde incelenecektir.

Bölge ağzında iki veya daha fazla heceli kelimelerde vurgu son hecededir: a'çılı 2/2, b'ólúk 3/10, ğu'ruş 5/45, ğa'çağ 6/35. Bu kelimeler eklerle genişletildiğinde vurgu son heceye doğru kayar: reşbel'lik 6/8, ğonuşa'cağ 8/11, ta'lla'dan 11/3, ğórúmce'niñ 12/10.

Vurgulu heceleri kaynaşmış kelimelerde son hecedeki vurgu kaynaşan hece üzerine aktarılır: yápdura'cam 2/11, gide'cin 6/140, dī'cēn 51/112, gide'cēz 29/14, gidi'yóm 5/64, seviyó'ñuz 12/31.

Eskipazar ağzında -ki, -kéne, -(ı)nan, -me ekleri vurgusuz olduğundan yazı dilinde olduğu gibi vurguyu önceki hecelere kaydırır: gi'rerkéne 8/20, otu'rurkéne 8/34, be'nimki 12/119, ura'nıñhı 51/89, söy'letmen 12/22, tèle'fonnan 2/17, sipil'lernen 3/15.

Yalın yer adlarında vurgu ilk hecededir.¹⁶⁹ Bu durum şahıs adları için de geçerlidir: 'ehmed 11/106, 'ardahan'da 13/18, 'çötler 14/6, 'bircan'ın 14/166, 'çandıllar 15/1.

Eskipazar ağzında cümle vurgusu genelde yükleme en yakın kelimededir. Konuşan kişiler üzerinde durulması gereken yeri vurgulayarak belirttiğinden konuşma sırasında devrik cümleler oluşur:

şindi yétmiş_üşde 'asgere gitdük. 15/2

'burayí ğapatacuuz_ābi. 16/36

tadilde 'orda duracımiş da. 17/44

'adamları ğāndudu onna. 22/44.

¹⁶⁷ Korkmaz, *Gramer Terimleri Sözlüğü*, TDK Yay., Ank. 1992, s. 168.

¹⁶⁸ Aydın (2002); s. 37.

¹⁶⁹ Ömer Demircan, *Birleşik Sözcük ve Birleşik Sözcüklerde Vurgu*, *TDAY-Belleten 1977*, TDK Yay., Ankara 1978, s. 275.

III. ŞEKİL BİLGİSİ

A. Fiilimsiler

Yapılan çalışmaya yapım eklerinin tamamı dâhil edilmemiş sadece ağız tasnifleri veya ağız haritaları yapımında ölçü olarak kullanılabilcek olan fiilimsiler incelemeye dâhil edilmiştir. Bununla birlikte diğer yapım eklerinin yazı dilinden işlevce farklılık göstermediği, Şekil olarak farklılık gösteren öbür yapım ekleri ise incelemenin ünlü ve ünsüz değişimleri kısmında yeri geldikçe örnekler içersinde verilmiştir.

1. İsim-fiiller:

-mağ / -mek / -meg: Bu ek Eskipazar ağızında çeşitli fonetik olaylar sebebiyle yazı dilinden farklı Şekilleri de kullanılmaktadır. yürütmeg 2/35, vurmağ 2/40, temizlemek 3/7, gelmek 3/62, ğútmeg 4/46, ũrařmağ 51/48, geçinmek 12/66.

-ış / -iş: Bu isim-fiil eki bölge ağızında yazı dilindeki biçimleriyle kullanılır: ıhışta 2/37, gelişimde 2/130, yürüyüşe 3/7, gidiş 7/34, yürüyüşe 23/69.

-ma / -me: Bu isim-fiil eki yazı dilinden farklılık göstermez: évlenme 3/22, ğālma 4/19, almayı 7/37, ğazanma 16/52.

2. Sıfat-fiiller:

-an / -en: *giden_oldu* 2/7, mapisinde *yatan_adam* 4/58, talıaları *ekén* va 5/18, *oturan* yirmi kişi 16/41, *ğazanan* benim 8/4, óküzünü *açan* 12/116.

-acağ / -ecek: mağını *saşacağ* bi řè 2/59, *ğonuşacağ_adam* 8/11, ğalóferi *yáhacağ_adam* 14/98, nefsiği *ķórledemiyécek* bi durumdağı kiřiyé 33/29.

-müş: *ölmüş_adamı* yálançılıđla suřliyó 3/47.

-ır: türkiyé'yé *yáhıřır* bi başbaşan 42/15.

3. Zarf-fiiller:

-alı / -eli: geleli 1/2, gideli 4/38, ğālhađı 51/9.

-ıp / -ip /-up / -üp: gelip 2/7, yíhiyip 3/7, yárip 3/46, yápup 4/19, uzadup 9/81, satıp 51/72.

-e: diyi 2/18.

-madan / -meden: gitmeden 2/72, gılmadan 5/50, dołanmadan 6/67, yimeden 7/13, gelmeden 12/43, béslemeden 17/35.

-arak / arah / -erek: olarah 3/9, kıfréderek 15/7, súrtünerek 43/47, severek 52/17, ollah 3/51.

-ınca / -ince / -unca / -ünce / -incek / -ıncağ / -ıncağ / -uncağın / -ıncağın: açılınca 3/14, bilmünce 3/71, gelince 6/65, gāldurınca 8/21, geçinemünce 9/31, almiyınca 12/11, verince 12/59, góçüncek 7/43, oluncağ 7/29, yasağlanıncağ 7/31, guymüncağ 7/31, oluncağın 19/69, olmuncağın 19/109, yaşayıncağ 7/44.

-incekin: ediyincekin 3/46, diyincekin 20/4, gósderincekin 33/189.

-dúk / -duğ: ohuduğdan 2/27, yatduğdan 4/50, dóndúktan 13/70.

-dunda / -dunda: açıldıunda 3/52, varduında 13/52.

-dúkçe: erüdúkçe 65/30.

-ken / -ğın / -ğın / -ğın / -kéné / -Kın / -kın: giderkén 4/42, gonusukén 11/95, késerkén 14/65, içerkén 16/38, oynarğın 6/11, goşarğın 15/83, çoğalğın 24/9, dèrkéné 3/52, girerkéné 8/20, otururkéné 8/34, gelúkene 13/83, şurdığın 4/68, yápduruğın 6/13, çocuKın 7/46, gelúğın 31/42.

-...A / -...A: baarda baarda 6/71, söe söe 14/87, gúle gúle 19/42, goşa goşa 31/18.

-asiyá / -esiye: alışasiyá 7/12, edesiyé 12/66, gidesiyé 17/60, galasiyá 33/16.

-...er / ...-mez: çevürür çevürmez 9/70, çihar çıkmaz 33/180, guğınır guğınmaz 42/158.

B. İsim ve Fiil Çekim Ekleri:

1. İsim Çekimi:

İsimlerin fiillerle ve kendi türünden kelimelerle ilişki kurması için getirilen ek-
lere isim çekim ekleri denir.¹⁷⁰

a) Hâl Ekleri:

(1) İlgi Hâli Eki:

Hâl eklerinin temel görevi, ismi içinde olduğu duruma göre fiile bağlamaktır. Fakat ilgi hâlinin böyle bir işlevi yoktur.¹⁷¹ İlgi hâl eki, üzerine geldiği isme belirtme, sahiplik, mensubiyet, ilgi vb. anlamlar kazandırır.¹⁷² Eskipazar ağzında ilgi hâl eki-
nin şu şekilleriyle karşılaşırız: -ıñ / -iñ, -uñ / -üñ, -nıñ / -niñ, -nuñ / -nüñ: kùltürüñ
2/21, kóyüñ 3/2, askérlüñ 3/5, jandarmanıñ 4/27, bunuñ 5/7, tałlaaların 6/9,
gomutanıñ 7/13, kéfeniñ 8/5.

İlgi hâli ekine ikiz ünlülerde de karşılaşılır: mutfaın 2/10, savcılıın 31/100,
çeliın 34/3, hayvancılıın 41/70, bacanaın 14/140, uşain 31/77, daın 35/43.

(2) Yükleme Hâli:

Yükleme hâli, cümle içinde ismi kendisini etkileyen geçişli fiile bağlayan hâl-
dir.¹⁷³ Eskipazar ağzında karşılaşılan yükleme hâli ekleri şunlardır: -i / -ı, -u / -ü, -(y)ı
/ -(y)i, -(y)u / -(y)u: éyitimi 3/6, armudu 4/2, asgeriyéyi 4/63, sınıfı 6/10, énehderi
44/66, şeyini 48/5.

Yükleme hâli eki ikiz ünlülere sahip kelimelerde de görülür: aylı 2/68, askérlü
3/5, baılı 3/38, hócılı 4/9, rāzılı 6/24, topraı 51/25.

Yükleme hâli eki bazı örneklerde gerileyici ünlü benzeşmesi yoluyla á ünlüsü-
ne dönüşür: bıçaá 4/55, barmaá 6/64.

¹⁷⁰ Gemalmaz, *Erzurum İli Ağzları*, s. 263.

¹⁷¹ Buran, *Anadolu Ağzlarında İsim Çekim (Hâl) Ekleri*, TDK Yay., Ankara 1996, s. 61.

¹⁷² Leylâ Karahan, “Yükleme ve İlgi Hal Ekleri Üzerine Bazı Düşünceler”, *3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996*, TDK Yay., Ankara 1999, s. 608.

¹⁷³ Buran, *Anadolu Ağzlarında İsim Çekim (Hâl) Ekleri*, s. 99.

Art sıradan ünlülerin olduğu bazı kelimelerde bu ek y ünsüzünün etkisiyle ön- lüleşerek önlük-artlık uyumu dışına çıkar:¹⁷⁴ loḥantiyi 50/63, ğablıcıyi 54/42, arabıyı 54/94, zobıyı 56/73.

(3) Yönelme Hâli Eki:

İsmi yaklaşma ve yönelme bakımından fiile bağlayan hâldir. Eskipazar ağzında bu hâl ekinin -e / -a, -(y)e / -(y)a şekilleriyle karşılaşırız: namaza 1/4, ilkbahara 2/16, ğörüşüme 2/34, hāneyé 3/2, bazara 4/3, fabrıqayá 4/60, argadaşa 7/22, ğafiyá 8/3.

Yönelme hâli eki kelime sonunda yer alan bazı sızıcı ünsüzlerin aşınması so- nucu ikiz ünlülerin arasına da girer:¹⁷⁵ mēzalııa 2/26, askérlié 3/4, aııaa 3/59.

Bazı zamirlerde n/ñ ünsüzünün düşmesi sonucu da ikiz ünlüler oluşur: saā 13/49, baā 6/1, qa 49/9.

(4) Bulunma Hâli Eki:

Cümlede işin meydana geldiği yeri gösteren hâl ekidir. Eskipazar ağzında bu- lunma hâlinin ötümlü biçimleri görülür: -de / -da. yóḥarda 2/5, anda 3/2, şekilde 3/47, évde 4/4, çeligde 5/9, şeyde 6/11, askérde 7/7.

Cevher fiilin geniş zaman ve hikâye çekiminde daralma meydana gelir: namazdídım 2/9, isdambul'dídım 2/61, kıoydídúq 2/77, van'diydı 5/26, yaşımdiyın 4/38.

Zamir çekimlerinde bulunma hâl ekinden önce ünlü düşmesi meydana gelir: burda 2/3, orda 56/87, şurda 57/44.

(5) Çıkma Hâli Eki:

İsmin fiille ilgisini uzaklaşma, çıkma, ayrılma vb. yönüyle kuran hâlidir. Eski- pazar ağzında çıkma hâl ekinin ötümsüz biçimlerine rastlanmaz. Bölge ağzında çık- ma hâlini bildiren ekler -dan / -den biçimindedir: ğapıdan 2/2, érúqden 4/1, bëledyéden 5/11, évelden 6/15, kıoyden 7/2, yóıdan 51/3.

¹⁷⁴ Aydın (2002); s. 41.

¹⁷⁵ Aydın (2002); s. 42.

Çıkma hâli eki bazı zamirlerde kendisinde önceki ünlünün düşmesine neden olur: burdan 2/5, urdan 3/4, ordan 5/1.

Bu ek bazı örneklerde de -araḥ zarf-fiil ekinden sonra gelir: oḷaraḥdan 42/29, çalıḫaraḥdan 58/103, yápdıraraḥdan 58/104, bayáraḥdan 55/51.

(6) Vasıta Hâli Eki:

Bu hâl, ismin belirttiği nesnenin vasıta olarak kullanıldığını, fiile vasıta olduğunu belirtmek için kullanılır. Eskipazar ağzında vasıta hâli ekleri -inan / -inen, -nan / -nen, -la / -le şeklindedir: ğamyónnarınan 3/27, aylesīnen 4/17, aylınnan 4/62, arḫadaşınan 7/19, tēlefonnan 2/17, sipillernen 3/15, merkēplernen 6/39.

Yazı dilindeki şekliyle birkaç örnekte görülür: yáḷancıḫḫla 3/48, zorḫa 58/104.

Birkaç örnekte Eski Türkçedeki -n vasıta hâli ekiyle karşılaşıyoruz: yázın 1/3, ğışın 2/103, ilkin 2/112.

(7) Eşitlik Hâli Eki:

Eşitlik hâli eki cümlede isim veya isim görevinde kullanılan kelimelerin belirttiği kavramla yüklem arasında bir benzerlik, bir eşitlik veya bir karşılaştırmanın sözü konusu olduğunu gösterir.¹⁷⁶ Eskipazar ağzında eşitlik eki -ca / -ce'dir: bence 2/36, ölece 6/49, boḫca 7/7.

Eşitlik ekinin -cene biçimine bölge ağzında sadece bir köyde rastlanmaktadır: ğózelcene 42/173, ğózelcene 42/223, ğózelcene 42/226.¹⁷⁷

b) İyelik Ekleri:

İyelik ekleri sahiplik, mülkiyet bildiren ekler olarak, getirildikleri isimlerin karşıladıkları varlıkların hangi şahsa ait olduğunu bildiren eklerdir.¹⁷⁸ Eskipazar ağzında iyelik çekimi aşağıdaki gibidir:

¹⁷⁶ Aydın (2002); s. 43.

¹⁷⁷ Münir Erten, *Diyarbakır Ağzı*, TDK Yay., Ank. 1994, s. 37.

¹⁷⁸ Günşen, *Kırşehir ve Yöresi Ağzları*, s. 110.

Birinci teklik şahıs iyelik eki: Yazı dilinde olduğu gibidir. ğızım 1/2, tüylerim 3/47, davarım 4/25, evlatlarım 4/63, aǵbeyim 5/4, sülālem 5/80.

İkinci teklik şahıs iyelik eki: Eskipazar aǵzında ekin asli biçimi korunmuştur. dedeñi 3/47, beyéndüñ 6/50, anneñ 6/111, dedeñ 6/111, èbeñ 6/111.

Üçüncü teklik şahıs iyelik eki: Bu ek Eskipazar aǵzında yazı dilindeki gibidir. bahçesi 2/4, yáşantısı 2/65, forumu 3/19, evlenmesi 3/22, yeri 3/40, suyú 4/20, aǵrabası 5/7.

Birinci çokluk şahıs iyelik eki: Bölge aǵzında bu ek -mız / -miz, -muz / -müz, -ımız / -imiz, -umuz / -ümüz biçimindedir: kültürümüze 2/20, kıyümüz 2/56, yimemüz 4/21, ğafamız 4/47, ğeyimimiz 4/89, ūraşımız 9/61, maaşımız 51/65.

İkinci çokluk şahıs iyelik eki: Bu ek Eskipazar aǵzında -ñız / -ñiz, -ñuz / -ñüz, -ıñız / -iñiz, -uñuz / -üñüz şeklinde görülür: dedeñiz 9/16, bıraǵduñuz 9/18, ikiñiz 9/76, ğóreniñiz 13/31, aǵtıñızda 17/102.

Üçüncü çokluk şahıs iyelik eki: Bölge aǵzında -ları, -leri şeklindedir: añıları 3/5, ğafaalarını 3/68, sesleri 5/38, ğasaaları 51/10, yijceklerini 15/84.

c) Çokluk Eki:

İsimleri çokluk yapan ektir. Eskipazar aǵzında çokluk eki -lar / -ler biçimindedir: çocuǵlar 2/25, binalara 3/10, yóllar 3/28, babaalar 4/1, érúklar 4/3, ihtiyaállar 16/39.

Eskipazar aǵzında çokluk ekinin son ünsüzü -r'nin bazı kelimelerde düştüğü görülür: çocuǵla 2/37, piyādele 4/28, çocuǵla 4/44, békçile 6/48, kıyülle 7/34, ormanla 9/10.

Bölge aǵzında çokluk ekinin bazı kelimelerde gerileyici benzeşme yoluyla n'ye dönüştüğü ve yine bazı kelimelerde de son ses -r'nin düştüğü gözlenir: fiłannar 9/41, gelinner 12/109, izinner 15/73, odunnar 17/99, mērdıvenne 2/14, ékinne 4/24, ormanna 9/11, türenne 17/142.

d) Aitlik Eki:

İsimlerden sıfat ve zamir olarak kullanılan kelimeler yapan, anlamca bağılı bulunduğu kelimeye aitlik, bağılılık ve içinde bulunma ifadesi katan ektir.¹⁷⁹ Eskipazar ağzında bu ekin -ki / -hı şekilleri vardır: şākır'inkine 3/73, evlerinkile 5/76, uranıñhı 51/89, bunuñhılar 51/135, benimki 12/119, seniñkinnen 17/67.

e) Soru Eki:

Bölge ağzında soru eki yazı dilinde olduğu gibidir. Eskipazar ağzında bu ek mı / mi / mu / mü şeklinde olup hem isimlere hem de fiillere gelmektedir: tēlāşe mi 4/5, alur muyúm 5/43, vadın mı 5/82, yápar miyím 5/91, yimediñ mi 7/14, öyle mi 7/46, siziñ mi 9/10.

¹⁷⁹ Aydın (2002); s. 44.

2. Zamir Çekimi:

a) Şahıs Zamirleri:

Eskipazar ağzında şahıs zamirlerinin çekimi şöyledir:

	1.Teklik	2.Teklik	3.Teklik	1.Çokluk	2.Çokluk	3.Çokluk
Yalın	ben	sen	u , o	biz	siz	unna, onnar, unnar
Yükleme	beni	seni	onu , unu , uñu	bizi	sizi	unnarı, onnarı
Yönelme	baa, baña, bana	saa, sana, saña	ona, oa, oña, uña,	bize	size	onnara, unnara
Bulunma	bende	sende	onda, unda	bizde	sizde	onnarda, unnarda
Çıkma	benden	senden	ondan, undan	bizden	sizden	onnardan, unnardan
İlgi	benim	seniñ	onuñ, unuñ	bizim	siziñ	onnarın, unnarın, unnarıñ,

b) Dönüşlülük Zamiri:

Eskipazar ağzında dönüşlülük zamirinin ilk ünsüzü k>g değişimi sonucu g'ye dönüşür. Dönüşlülük zamirinin şahıslara göre çekimi aşağıdaki gibidir:

	1.Teklik	2.Teklik	3.Teklik	1.Çokluk	2.Çokluk	3.Çokluk
Yalın	gendim, kéndim	kéndañ, gendiñ	kédisi, gendi, kendi, gendisi	kéndimiz, gendümüz, gendimiz	kéndañız, gendiñız	kéndileri, gendileri
Yükleme	kéndimi, gendimi	kéndini, gendiñi	kéndini, kéndisini,	kéndimizi, gendimizi	kéndañızı, gendiñizi	kéndilerini, gendilerini
Yönelme	kéndime, gendime	kéndine, gendiñe	kéndine, kéndisine, gendine	kéndimize, gendimize	kéndañize, gendiñize	kéndilerine, gendilerine
Bulunma	kéndimde, gendimde	kéndinde, gendiñde	kéndinde, gendinde	kéndimizde, gendimizde	kéndañızda, gendiñızda	kéndilerinde, gendilerinde
Çıkma	kéndimden, gendimden	kéndañdan, gendiñden	kéndinden, gendiñden	kéndimizden, gendimizden	kéndañızdan, gendiñızdan	kéndilerinden, gendilerinden
İlgi	gendimin, kéndimin	kéndinin gendiniñ	kédisiniñ kéndiniñ, gendinin	kéndimiziñ, gendimiziñ	kéndañızıñ, gendiñiziñ	kéndilerinin, gendilerinin

3. Fiil Çekimi:

Fiilin zaman, kip, şahıs ve sayı belirtmek için girdiği değişik biçimlere fiil çekimi denir. Fiillerin zaman, kip ve şahıs belirtmek üzere aldıkları bu eklerle de fiil çekim ekleri denir.

a) Şahıs Ekleri:

Şahıs ekleri fiillerde işi yapan şahsı bildiren eklerdir. Şahıs ekleri zamir kökenli olup, zamirlerin ekleşmesiyle oluşmuşlardır.¹⁸⁰ Bu ekler üç başlık altında toplanabilir:

(1) Birinci Tip Şahıs Ekleri:

Birinci tip şahıs ekleri, geniş zaman, gelecek zaman, duyulan geçmiş zaman, şimdiki zaman ile gereklilik kipi çekimlerinde kullanılan eklerdir. Eskipazar ağzındaki birinci tip şahıs ekleri şu biçimdedir:

Birinci teklik şahıs: -ım /-im / -um / -üm, -ın / -in / -un / -ün, -m, -n, -ñ

İkinci teklik şahıs: -sıñ / -siñ / -suñ / -süñ, -ñ, -sın / -sin / -sun / -sün

Üçüncü teklik şahıs: ø

Birinci çokluk şahıs: -ız /-iz / -uz / -üz, -z

İkinci çokluk şahıs: -sıñız / -siñiz / -suñuz / -süñüz, -sız / -siz / -suz / -süz, -ñız / -ñiz / -ñuz

Üçüncü çokluk şahıs: -lar / -ler; -la / -le

(2) İkinci Tip Şahıs Ekleri:

Eskipazar ağzında görülen geçmiş zaman, istek ve şart çekiminde iyelik eki kökenli ekler kullanılır. İkinci tip şahıs ekleri şunlardır:

Birinci teklik şahıs: -m,

İkinci teklik şahıs: -n

¹⁸⁰ Buran, *Türkçede Kelimelerin Ekleşmesi ve Eklerin Kökeni*, 3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996, TDK Yay., Ankara 1999, s. 209.

Üçüncü teklik şahıs: ø

Birinci çokluk şahıs: -k/-h

İkinci çokluk şahıs: -nız / -niz / -nuz / -nüz / -ñız / ñiz, -ñuz / -ñüz

Üçüncü çokluk şahıs: -lar/-ler; -la/-le

(3) Emir Çekimi:

Emir ekleri diğer iki tür şahıs eklerinden farklı olarak şekil ekleridir. Yalnız emirde her şahsın ayrı bir şekil eki olduğu için, o şekil ekleri aynı zamanda şahıs da belirtirler.¹⁸¹ Eskipazar ağzında emir ekleri aşağıdaki gibidir:

Teklik 2. şahıs: ø

Teklik 3. şahıs: -sıñ / -siñ, -suñ / -süñ

Çokluk 2. şahıs: -ñ, -ñız / -ñiz / -ñüz / -ñüz

Çokluk 3. şahıs: -sınna / -sinne, -sınnar / -sinner

b) Fiillerin Basit Zaman Çekimleri:

(1) Bildirme Kipleri:

Bildirme kipleri, müspet ve menfi olarak, yapılan ve yapılacak olan hareketleri haber verdiğine göre hareketin zamanını gösteriyor demektir. Şu hâlde fiillerin zaman bildiren bütün çekimleri şekil bakımından bildirme kipleri içinde toplanır.¹⁸²

(a) Şimdiki Zaman:

Şimdiki zaman eki yapı ve ses itibariyle Türkiye Türkçesi ağızlarında yazı dilinden çok farklı biçimlere girmiştir.¹⁸³ Türkiye Türkçesi ağızlarında çeşitli değişiklikler göstermiştir. Mahalli fonetik farklılıklar dışında Batı ve Orta Anadolu'da genellikle -r sesini kaybederek -yo, Doğu'da ise bazı değişikliklere uğrayarak -ir veya

¹⁸¹ Muharrem Ergin, *Türkçe Dilbilgisi*, Boğaziçi Yay., İstanbul 1981, 2. 288.

¹⁸² Ergin, *Türkçe Dilbilgisi*, 2. 289.

¹⁸³ Korkmaz, *Ağızların Tarihi Devirlerle Bağlantısı Üzerine, Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni*, TDK Yay., Ankara 1999, s. 64.

ünlü uyumu ile -ır / -ir / -ur / -ür bazı yörelerde de -yi veya -y biçimini almıştır.¹⁸⁴ Şimdiki zaman eki Anadolu ve Rumeli ağızlarında geniş ve dar ünlülü şimdiki zaman diye iki farklı biçimde ele alınabilir.¹⁸⁵

Eskipazar ağızında şimdiki zaman ekinin şahıslara göre değişen şu biçimlerine rastlanır: -(i)yá, -(i)yè, -(i)yi-, (i)yó. Ayrıca yazı dilinin etkisiyle şimdiki zaman ekinin -(i)yór biçimine de rastlanır.

Birinci teklik şahısta -yóñ, -yórum, -yóm, -yán ve -yám olmak üzere beş şekli vardır: bilmiyóñ 1/1, oturiyórum 2/3, isdemiyoñ 3/59, gidiyóm 5/64, yapabiliyán 6/61, taniyám 9/28.

İkinci teklik şahısta -yósuñ, -yóñ olmak üzere iki biçimi vardır: geziniyósuñ 2/14, diyóñ 7/35, giremiyósuñ 7/45, çalışıyósuñ 9/136, öğreniyósuñ 57/57, oturiyósuñ 58/121.

Üçüncü teklik şahısta -yá, -yè, -yi, -yó, -yór şekilleri kullanılır: oliyó 2/4, devám_èdiyá 3/3, bitiyó 3/21, kèsiyè 3/31, farg_ètmiyè 6/72, dèyyó 7/13, işiyódur 7/26, gelmiyè 8/4, tasdıgliyi 33/11, biliyór 2/29.

Birinci çokluk şahısta -yóz, -yóruz şekilleri kullanılır: ekémiyóz 1/3, oliyóz 2/7, çalışıyóz 3/17, genceldivèyóz 4/1, ekmiyóz 5/17, bilmiyóz 6/14, biliyóruz 48/37.

İkinci çokluk şahısta -suñuz ve -yóñuz şekilleri görülür: gidiyósuñuz 9/51, gèzaniyósuñuz 9/51, seviyóñuz 12/31, èdiyóñuz 12/119, alyóñuz 52/23.

Üçüncü çokluk şahısta -yólļa, -yálļa, -yólļar olmak üzere üç farklı biçimi kullanılmaktadır: geliyólļa 4/36, ekiyálļa 5/19, gidiyólļa 51/12, çalışıyálļa 49/36, yapıyálļa 49/54, diyálļar 32/55, yapıyólļar 49/219.

Şimdiki zaman eki olumsuz fiil çekimlerinde -ma / -me ekinin ünlüsünü daraltır: gitmiyálļa 4/89, ūramiyósuñuz 50/9, bilmiyóz 6/14, farg_ètmiyè 6/72, giremiyósuñ 7/45.

¹⁸⁴ Brendemoen, "Trabzon Ağızlarındaki Zaman Kipleri Üzerine Bir Not", *Beşinci Milletler Arası Türkoloji Kongresi*, C. II, İstanbul 1987, s. 33; Gülensoy, "Anadolu Ağızlarındaki Şimdiki Zaman Eki", *Türk Kültürü Araştırmaları İbrahim Kafesoğlu'nun Hatırasına Armağan*, Ankara 1985, s. 281-295.

¹⁸⁵ Karahan, *Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması*, TDK Yay., Ankara 1996, Harita 21.

(b) Geniş Zaman:

Eskipazar ağzında geniş zaman eki şu şekillerde karşımıza çıkar: -ar / -er, -ır / -ir, -ur / -ür, -u / -ü.

Birinci teklik şahısta -r, -ar, -er, -ır, -ir biçimleri görülür: giderin 2/10, sorarın 2/112, tanırım 7/45, yáparın 9/47, çekérin 9/113, diyébilirim 35/72, gelirin 2/12.

İkinci teklik şahısta -ar / -er, -ır / -r, -ür / -ur eklerinden sonra -siñ / -siñ, -sün / -sun şahıs ekleri gelir: geçersiñ 2/47, alırsiñ 2/53, temúzlersiñ 3/8, bılırsün 8/29, zanursun 9/41, bahsédersiñ 9/50, énersiñ 21/73, gezersiñ 35/45.

Üçüncü teklik şahısta -r, -ar / -er, -ır / -ir, -ur / -ür, -u ve -ü şekilleri vardır: çalar 2/25, évlenü 2/79, beyénür 3/23, oļu 4/2, yáar 4/31, gider 6/24, gazanur 9/34, alır 37/27, gidilir 44/80.

Birinci çokluk şahısta geniş zaman ekinin üzerine -ız, -iz, -uz, -üz şahıs ekleri getirilir: gelirüz 2/60, gideriz 5/84, bilürüz 6/86, giderüz 9/52, girmeyüz 9/54, ataruz 51/22, gālharuz 11/55.

İkinci çokluk şahısta geniş zaman eklerinin üzerine -siñiz / -siñiz, -suñuz / -suñuz şahıs ekleri getirilir: gelüsüñüz 11/59, vürsüñüz 14/52, bilmezsiñiz 14/53, gidersiñiz 14/54, annamassuz 14/132, görersiñiz 16/19.

Üçüncü çokluk şahısta gerileyici benzeşme yoluyla oluşan şekiller görülür: gitmezle 12/89, goşalla 13/49, yápaulla 13/49, gideller 14/154, bułamazlar 15/31, dókúülle 16/45.

Geniş zamanın olumsuz biçimleri birinci teklik ve çokluk şahıslarda -ma / -me ikinci ve üçüncü şahıslarda ise -maz / -mez ekleriyle yapılır: diyémezsiñ 3/24, bilemezsiñ 6/91, bilmem 50/107, heļāl_étmem 15/33, açmam 31/95, bilmezsiñiz 33/92, gátmazsiñiz 25/36, démezle 39/44, söylemezler 44/126.

(c) Görülen Geçmiş Zaman:

Eskipazar ağzında görülen geçmiş zaman ekinin ötümsüz biçimlerine rastlanmaz. Bu kipin birinci çokluk şahıs çekimindeki yuvarlaklaşmalar bakımından yazı dilinden ayrılır.

Birinci teklik şahıs: annadım 2/2, başladım 3/4, ğaldım 4/12, geldim 5/1, kèsdim 6/63, yápdım 7/6, iflāz_ètdim 9/4.

İkinci teklik şahıs çekimindeki -n eki genizsileşmiştir: hoş geldiñ 2/1, sordun 2/71, suşladıñ 3/47, órendin 4/29, kèsdin 4/58, dinlediñ 5/87, evlendin 6/30, dödün 6/108, yimediniñ 7/14, ğonuşdun 9/42, nètđiniñ 51/14.

Üçüncü teklik şahıs: gitdi 1/4, düşdü 3/2, oldu 3/14, gitdi 4/11, ğırız geçirdi 5/8, öldü 6/10, göşdü 7/2.

Birinci çokluk şahısta yuvarlak ünlülü biçimlerle karşılaşırız: aldıh 1/6, bitürdüğ 3/5, aşduh 3/32, gitdüğ 4/11, biçiyóduh 6/47, èndik 7/2, başladıh 8/2, satduh 51/29.

İkinci çokluk şahıs: hoş geldiñiz 2/1, gördüñüz 2/15, vèmediniz 9/98, almadıñız 9/103, ètdiñiz 12/118.

Üçüncü çokluk şahıs: şikāyét_ètdile 4/53, ğótdüler 5/27, teslim_ètdile 5/41, çıhardıla 7/10, aşdıla 9/3,

(d) Duyulan Geçmiş Zaman:

Eskipazar ağzında duyulan geçmiş zaman çekimi yazı dilinde olduğu gibi -miş / -miş, -muş / -müş zaman eklerine zamir kökenli ekler getirilerek yapılır.¹⁸⁶ Duyulan geçmiş zaman Doğu Karadeniz ağızlarının aksine yaygındır.¹⁸⁷

Birinci teklik şahıs: unutmuşun 4/55, eşitmişimdir 6/17, atıvemişim 6/45, olmuşum 8/14, uyumuşum 8/34, ğórmüşün 16/11, yapmışım 29/35.

¹⁸⁶ Aydın (2002); s. 49.

¹⁸⁷ Brendemoen, "Doğu Karadeniz Ağızlarındaki -miş'li Geçmiş Zaman Üzerine Bir Not", *3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996*, TDK Yay., Ankara 1999, s. 200.

İkinci teklik şahıs: ekmişsiñ 6/96, içmişsiñ 29/4, dõmüşsüñ 31/118, yimişsiñ 36/102, bahmışsiñ 43/25, gaçmışsiñ 45/71. Bu şahısta fonetik bakımdan farklı eklerle de karşılaşılr:¹⁸⁸ annamışın 30/117, almışın 30/117, yapmışın 31/92, yimişin 35/104, çıhmamişindu 35/8.

Üçüncü teklik şahıs: götürmiş 2/132, geçmiş 3/34, olmuşdur 3/66, atıvemiş 7/34, dahilmişdir 3/75, gõtürüvemiş 5/20, gुरुılmış 6/15, gurtarmış 7/38, gonusmuşdu 9/25.

Birinci çokluk şahıs: vemişiz 6/49, bunamışuz 6/124, têmizlememişiz 7/9, yapmışız 7/22, şey_étmişüz 17/87, gāybēdiyómuşuz 17/89, yimüşüz 18/14, çıhmamişúz 31/15.

İkinci çokluk şahıs: gırmışsiñiz 12/79, gormüşsüñüz 22/77.

Üçüncü çokluk şahıs: çekmişle 3/72, dikivemişle 3/81, basmışla 5/28, bulmuşla 7/36, çıharamamışla 9/74, gomuşla 11/8, vemişle 12/19, vemişle 14/106.

(e) Gelecek Zaman:

Eskipazar ağzında gelecek zaman çekiminde yazı dilindeki kullanımların yanında fonetik bakımdan farklılaşmış biçimlerine de rastlanır. Bölge ağzında gelecek zaman eki -acaḥ / ecek biçimindedir. Ancak çekimler sırasında ekin sonunda yer alan -ḥ ve -ḳ ünsüzleri üçüncü teklik ve çokluk şahıs dışında düşer.

Birinci teklik şahısta -acam, -ecin, -cām, -cem, -cün eklerine rastlanır: yapıduracam 2/11, gidecin 6/140, dīcem 7/7, aḷacām 9/123, oḥudabilücün 17/42.

İkinci teklik şahısta -acaḥsiñ, -eekesiñ, -acān, -īcēñ, icisiñ, -īcān gibi farklı biçimler görülür: dıḷşdüreceksiñ 2/115, çıhacaḥsiñ 2/127, dahilacān 3/63, dinnīcēñ 6/3, yapacān 8/6, harcīcān 9/35, bahacān 51/48, dīcēn 51/112, yapıcisiñ 12/107.

Üçüncü teklik şahısta acaḥ / -ecek ekleri kullanılır: yapācaḥ 2/11, gidecek 2/126, gelicek 5/35, topḷaşıcaḥ 5/76, doyúracāḥ 6/118, gaḷacaḥ 9/35, gaḷışıcaḥ 51/25.

¹⁸⁸ bk. Gemalmaz, *Erzurum İli Ağzları*, s. 351.

Birinci çokluk şahısta -cuz, -caz, -ecüüz, -ecüz, -acaz, -cauz, -ecez biçimleri görülür: aşılıycuz 4/1, yátcaz 5/69, édecüüz 9/19, çekécüz 9/81, yápduracaz 51/74, yátacaüz 51/33, késecez 25/29, gidecēz 29/14, gidecüüz 12/53.

İkinci çokluk şahısta gelecek zaman çekimi -acāñız, -éceksiñiz, -acāñız, -ecēñiz, -acaħsıñız: yáturacāñız 17/78, yiyéceksiñiz 17/162, oļacāñız 19/77, gidecēñiz 23/41, ğuymīcāñız 44/153, ğıracahsıñız 45/169.

Üçüncü çokluk şahıs çekiminde yazı dilindeki şekilleri görülür. Ancak ekin sonundaki ünsüzler yumuşayarak h'ya dönüşür: gelecekle 16/1, yápduracaħlar 22/26, çalıřdumiyaħla 23/35, atacaħla 25/47, sıfırlıcaħla 42/127, doļduracaħla 49/194.

(2) İsteme Kipleri:

(a) Emir Kipi:

Emir kipi çekiminde bazı fonetik farklılıklar mevcuttur.

Birinci teklik şahıs çekimlerinde -im / -iim / -iyim ekleri kullanılır. Bu ek yazı dilinde olduğu gibi Eskipazar ağzında da istek işlevinde kullanılmaktadır. ğonuşım 6/4, ğonuşiim 17/131, ğonuşiyim 14/135, diyim 33/21, oturiyim 17/111.

İkinci teklik şahıs çekimi yazı dilindeki gibidir: otur 2/1, yáp 2/114, gidedur 4/5, dīne 6/1, āñat 7/14, hēsapla 7/39, bořvēr 8/2, sürün 8/39, say 51/3.

Üçüncü teklik şahıs çekimlerinde ekin sonunda genizsi n vardır:¹⁸⁹ dursun 3/57, oļmasıñ 3/59, kaļsın 4/5, ğabuļ_étsiñ 4/17, yáħaļasıñ 4/58, biriksiñ 11/32

Birinci çokluk şahıs çekiminde -alıım / -elim ekleri kullanılır. Bu ek yazı dilinde olduğu gibi Eskipazar ağzında da istek işlevinde kullanılmaktadır. baħalıım 2/11, diyélim 2/125, gidelim 4/3, ğonuşalıım 11/101, ğārřılııyálıım 16/49.

İkinci çokluk şahıs çekimlerinde de ek sonunda genizsi n bulunur: aļıvēñ 6/77, ğediñ 22/44, annatıvērın 26/19, ğāļduruñuz 33/54.

¹⁸⁹ Gülensoy, *Kütahya ve Yöresi Ağzları*, s. 109.

Üçüncü çokluk şahıs emir çekimi -sınnar / -sinner, -sınlar / -sinler ekleriyle yapılır. Ancak bazı kelimelerde ekin sonundaki r ünsüzü genellikle düşer: yápsınna 44/6, sâlasınna 58/48, uydumasınla 12/64, vèsinler 44/224, gelsinne 43/91.

(b) Dilek-Şart Kipi:

Dilek-şart kipi çekimi ikinci şahıslardaki genizsi n dışında yazı dilindeki gibidir. İkinci şahıslardaki asli -ñ ve -ñız / -ñiz’li biçimler devam ettirilir.¹⁹⁰

Birinci teklik şahıs: ekmesem 5/19, iflâz_étmesem 9/4, çalışsam 9/33, çabałasam 9/33, sâyib_olmasam 9/71, dèsem 12/88.

İkinci teklik şahıs: olısañ 2/60, yáparsañ 2/137, gelseñ 3/63, öldüseñ 6/37, annatsañ 7/17, ğonuşsaña 9/14, satsañ 9/34, ararsañ 51/110, túķursen 13/59, çékébülüseñ 17/96.

Üçüncü teklik şahıs: olısa 2/137, şey_étse 4/42, yátsa 4/50, gelse 5/79, ğarışsa 6/54, varsa 9/7, ğósderülse 47/28, vèrüse 49/72.

Birinci çokluk şahıs: inanmasaķ 3/78, yáparsaķ 7/18, üzülsek 8/5, olmasaķ 9/18, açabılısek 25/41, dèsek 27/2, vèrsek 44/221, gezsek 46/29.

İkinci çokluk şahıs: ğiderseñiz 14/53, açamazsañız 25/41, èndürüvèrüseñiz 25/65, dèrseñiz 14/87, ğuyársañız 44/153.

Üçüncü çokluk şahıs: ğataļlarsa 25/64, ğāldıļarsa 33/176, vèrūļlerse 49/95, öldülerse 5/37, ğarışdırurļarsa 15/32.

(c) İstek Kipi:

Eskipazar ağzında istek kipinin sadece birinci şahıs çekimleri vardır. Diğer şahıs çekimleri ise emir ve şart çekimiyle ifade edilir.

Birinci teklik şahıs çekimlerinde -am / -em ekleri kullanılır: baħam 6/1, varam 8/38, bilem 51/125.

Birinci çokluk şahıs çekiminde -aħ eki kullanılır: ğonuşaħ 9/86.

¹⁹⁰ Aydın (2002); s. 51.

(d) Gereklilik Kipi:

Eskipazar ağzında gereklilik kipi -malı / -meli ekleriyle yapılır: yaşamaalı 4/73, gitmeli 4/74, görmeli 4/74, farh_étmeli 58/75, olmalı 58/76, yaşamaalı 4/73, annatmalı 46/102. Metinlerde geçmeyen diğer şahısların gereklilik kipi çekimi aşağıdaki gibidir: gelmeliyim, gelmelisiñ, gelmeli, gelmeliyiz, gelmelisiñiz, gelmelile.*

(3) Fiillerin Birleşik Zaman Çekimleri:

Basit zamanla çekimlenmiş bir fiile cevher fiilinin duyulan geçmiş zaman, görülen geçmiş zaman ve şart biçimlerinin eklenmesiyle birleşik zaman meydana gelir. Yazı dilinde cevher fiili birleşik zaman çekiminde ekleşmesini tamamlamış durumdadır.¹⁹¹ Fakat Eskipazar ağzında bu ekleşmenin bazı çekimlerde tamamlanmadığı görülür.

(a) Hikâye:

Basit zamanlı bir fiilin görülen geçmiş zamanda gerçekleştiğini bildirir.¹⁹² Fiillerin hikâye çekimi yaygın olarak fiil tabanı + zaman veya şekil eki + cevher fiili + görülen geçmiş zaman eki sırasına göre yapılır.¹⁹³ Ancak bu sıranın bazen bozulduğu görülür.

Görülen geçmiş zamanın hikâyesi: Birinci teklik şahıs çekiminde şahıs eki birleşik zaman ekinden önce gelir: aldıydıñız 7/5, çıhıydı 2/91, alıvédimidi 2/112, çekivédimidi 3/73, sahlıadımıdı 4/54, gitdīdi 11/7, satdımıdı 11/18.

Duyulan geçmiş zamanın hikâyesi: demışdi 9/25, alınmışdım 11/38, satmışdı 22/68, yapmışdım 37/17, darałtmışdı 22/63, yapmışdım 38/6.

Şimdiki zamanın hikâyesi: Eskipazar ağzında üçüncü çokluk şahıslar dışında hikâye birleşik çekimi ekleşmesini tamamlamıştır: geliyóduh 2/124, yapıyódu 3/53, giriyódu 4/47, çalışıyódu 5/28, yapıyóduğ 7/28.

* Metinlerde örneği olmayan fiil çekimleri soruşturma yoluyla tespit edilmiştir.

¹⁹¹ Aydın (2002); s. 51.

¹⁹² Erdem (2001); *Asarcık Ağzı*, s. 100.

¹⁹³ Aydın (2002); s. 51.

Yöre ağzında şimdiki zamanın hikâyesi birinci teklik şahıs çekimi birkaç örnekte vurgu veya hikâye çekiminin işlev kaybetmesi dolayısıyla ikinci kez hikâye çekimine sokulmuştur. ğúdiyódumudu 12/62, gidiyódumudu 15/7.

Gelecek zamanın hikâyesi: Bu çekimde cevher fiili ekleşmesini tamamlamıştır: ołácıdı 6/18, édecekdü 51/11, daşınacıdı 51/58, duracıdı 12/44, paralıcadı 15/79, bozacıdı 15/79, yázduracıdın 19/103.

Geniş zamanın hikâyesi: Bu çekimde üçüncü çokluk şahıslar haricinde ekleşme tamamlanmıştır: ékérduđ 1/3, gelüdü 1/5, dóverdiñ 2/58, sürerdúđ 12/13, giderduğ 13/47, dérdúđ 17/22, ğālharduđ 12/72.

Gereklilik kipinin hikâyesi metinlerde geçmemektedir.

İstek kipinin hikâyesi: Bölge ağzında yaygın değildir: çoşaydı 3/43, alımyıdıñız 12/18, yárdım_étmiyéydi 21/55, yáħalanıdı 31/107, sabrétmiyéydim 33/235.

Şart kipinin hikâyesi: Bu çekimde şart ekinin ünlüsü daralır: ołsıduđ 2/59, ołmasıdı 2/110, mürācat_étsıdı 4/60, éndünise 5/82, ğórsıdın 7/25, ğıtsıdı 9/129, déseydi 58/29.

(b) Rivayet:

Rivayet birleşik zaman çekimi, basit zamanlı bir fiilin duyulan geçmiş zamanda meydana geldiğini bildirir. Metinlerde daha çok üçüncü teklik şahısların çekimlerinde kullanılır.

Duyulan geçmiş zamanın rivayeti: şey_étmişmiş 4/9, yétişdimişmiş 51/8, vemişmiş 18/36, diyivemişmiş 12/114, hazırlanıyemişmiş 33/204.

Şimdiki zamanın rivayeti: diyómuş 29/10, alıyómuş 5/30, geliyómuş 13/106, yápiyómuş 15/77, ğāybèdiyómuşuz 17/89, dikiyómuş 40/34, içiyómuş 44/55.

Alaya alma, işlev kaybı veya vurgulama durumlarında rivayet işlevindeki ekin üst üste iki kez eklendiği görülmektedir: dóviyóllarmışmiş 7/37, geliyómuşumuş 15/52, vèriyómuşmuş 5/13, yápiyóllarıymışmiş 17/141, yápiyállarmışmiş 17/205.

Gelecek zamanın rivayeti: édecımiş 3/39, duracımiş 17/44.

Geniş zamanın rivayeti: yemin_ederimiş 45/81, yapıllarımış 55/117, atarımış 9/153, nalıarımış 45/80, çıkarımış 45/80.

Şimdiki zaman rivayet çekiminde de görülen alaya alma, işlev kaybı veya vurgulama durumlarında rivayet işlevindeki ekin üst üste iki kez eklendiği görülmektedir: sataııarımışmış 54/58.

Şart Kipinin Rivayeti: düzenlesimiş 3/40.

(c) Şart:

Şart birleşik çekimi, cevher fiiline şart ekinin eklenmesiyle oluşur.

Görülen geçmiş zamanın şartı: söledise 15/80, gövdise 19/83, yapıdiya 22/18, çııııııııııııı 43/94, gitdiise 44/145, dedise 29/33, girişdiise 37/35.

Duyulan geçmiş zamanın şartı: hatamız_olmuşsa 47/9.

Şimdiki zamanın şartı: götüriyosa 9/50, güveniyosanız 25/36, saniyosañ 45/163, bırakıyosa 50/63, aliyosañ 58/72, kullanamıyosañ 58/160.

Gelecek zamanın şartı: yapacısañ 9/86, yapacañsañ 9/115, tahıverücisen 17/105, bahacısañız 44/110.

Geniş zamanın şartı: yaparsam 2/15, zannedersem 3/20, aşılanursa 4/3, eline düşerse 4/72, bilüssen 6/93, sayarsañ 51/3.

(4) Cevher Fiili:

Cevher fiili isim ve isim soylu kelimelere eklenerek onları yüklem yapar.¹⁹⁴ Bu fiile, isimlere fiil özelliği kazandırdığı için isim fiili adı da verilir.¹⁹⁵ Eskipazar ağzında cevher fiilinin yazı diline göre bir aykırılığı yoktur. Cevher fiilinin rivayet, hikâye ve şart çekimlerinde ekleşmesini tamamlamamıştır.

¹⁹⁴ Erdem (2001); *Asarcık Ağzı*, s. 103.

¹⁹⁵ Gülzura Cumakunova, "Kırgız Dilinde i- Fiilinin Gelişmesi", *3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996*, TDK Yay., Ankara 1999, s. 235.

(a) Şimdiki Zaman:

Birinci teklik şahıs: memnūnum 2/13, emekliyim 2/62, yánındayın 4/36, yaşımıdiyın 4/38, doğumlıyım 5/2, kişiyim 5/19, ğalöriferciyim 8/6, selāmetliyim 51/54.

İkinci teklik şahıs: zorundasın 3/7, varsındur 9/40, kıyılısın 9/42, öğretmenisin 9/48, nassın 11/61.

Üçüncü teklik şahıs: vardır 3/44, nedir 4/4, ğabadu 4/7, vā 5/5, öyledir 7/15, uzmandır 51/117, genişdir 25/26.

Birinci çokluk şahıs: kıydeyüz 1/3, iyiyüz 2/69, üsdünüz 9/38, kıydeyiz 51/19, emekliyüz 51/64, susuziyüz 11/9, kıydeyiz 18/3.

İkinci çokluk şahıs: iyisinüz 4/5, öğretmenisiniz 6/29, şoforsunuz 9/76, adamsınız 9/76, salamsınız 19/76, öğretmenisiniz 22/14, nesiniz 33/11.

Üçüncü çokluk şahıs: burda deşiller 52/5, ısdanbul'dalar 52/5.

(b) Görülen Geçmiş Zaman:

Birinci teklik şahıs: namazdım 2/9, tağçıydım 3/4, eriydim 5/34, istigamdım 5/51, şofördüm 8/9, adamıdım 9/5, depedim 11/27.

İkinci teklik şahıs: sivaslı mıydın 11/33, va mıydın 49/32, burdın 22/37, meşğuldun 30/42.

Üçüncü teklik şahıs: şeydi 2/40, başğaydı 2/67, hāneydi 3/2, fazlaydı 4/27, yassadı 4/49, vardı 5/9, kımandıydı 5/27, öretmendi 6/11, ğözeldi 6/87.

Birinci çokluk şahıs: mahalliydük 2/21, kıydıdük 2/77, urdiyiduh 4/8, evlidik 4/28, ğardaşuduh 5/3, evdük 12/48.

İkinci çokluk şahıs: Metinlerde ikinci şahıs çekimiyle ilgili örnek yoktur.

Üçüncü çokluk şahıs: iyüdüle 4/63, insannardı 5/46.

(c) Duyulan Geçmiş Zaman:

Eskipazar ağzında cevher fiilinin duyulan geçmiş zaman çekimi ünlü uyumlarına uygunluk gösterir.

Birinci teklik şahıs: ufağamışım 6/77, yaşındımışım 17/105.

İkinci teklik şahıs: adammışsıñ 31/126.

Üçüncü teklik şahıs: varmış 2/99, nasip déjlmış 2/62, nāhīmişdü 6/17, müdür-lüümüş 6/17, ğismetimiş 6/79, seniñimiş 9/124, zenginmiş 16/24, fazliyimiş 17/27.

Yine bu çekimde de alaya alma, işlev kaybı veya vurgulama durumlarında ri-yayet işlevindeki ekin üst üste iki kez eklendiği tespit edilmektedir. yaşındımışımış 3/52, şeymişimiş 11/54, amanetimişmiş 11/54, öleymişmiş 17/112.

Üçüncü çokluk şahıs: vamişla 33/95.

Yöre ağzında cevher fiilinin duyulan geçmiş zaman çekiminde fiil + zarf-fiil + iyelik üçüncü teklik şahıs eki + cevher fiili + duyulan geçmiş zaman eki şeklinde kullanımlar tespit edilmiştir. ğonuşuvêresîmiş<ğonuşuvêr-e-si-i-miş 3/39, yâpasîmiş 3/39, ğonuşasîmiş 3/48, diyésimiş 3/49.

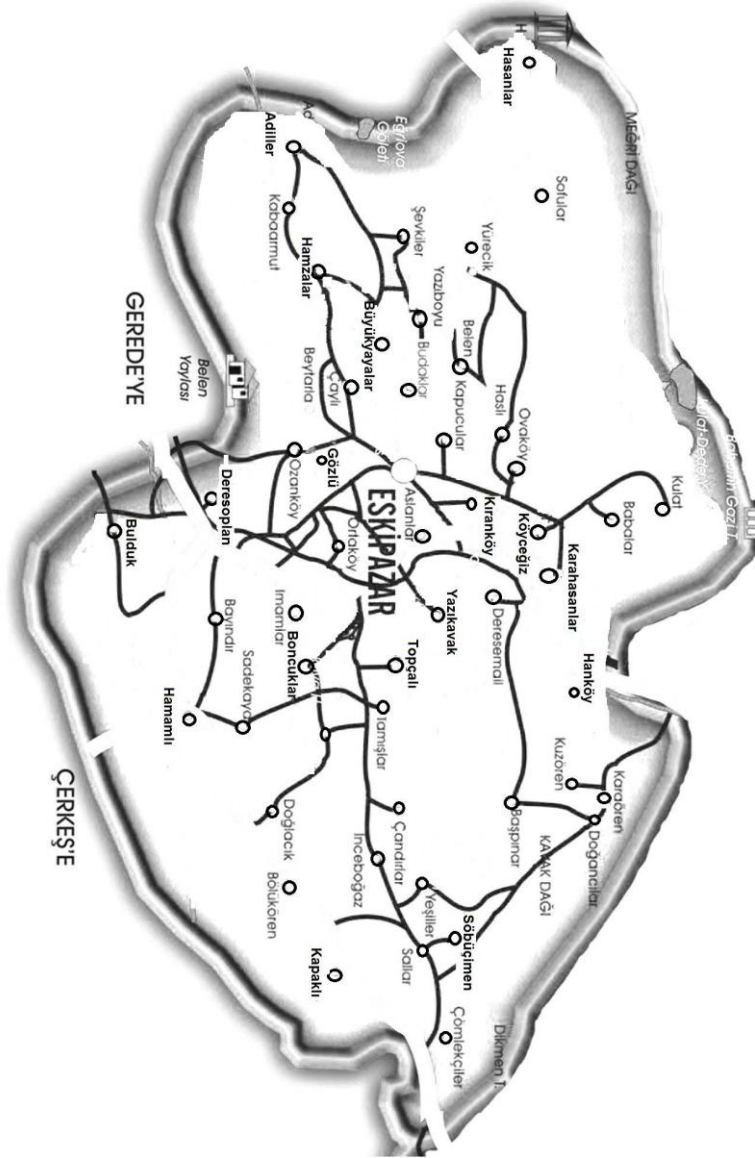
(d) Şart:

Ekleşmesini çoğunlukla tamamlamamış olan cevher fiilinin şart çekimine me-tinlerde pek rastlanmaz. Metinlerde sadece üçüncü teklik şahıs çekimleri bulunmak-tadır: öleşe 4/4, nasısa 4/55, varısa 33/148, nasībısa 17/101, sâısa 23/38.

C. Fiil Çekim Cetveli:

		BİLDİRME KİPLERİ				
		Şimdiki Zaman	Geniş Zaman	Görülen Geçmiş Zaman	Duyulan Geçmiş Zaman	Gelecek Zaman
Basit Zamanlar		alıyóm	aırım	açım	aımışım	aıacam
		alıyóñ	aırın	ađıñ	aımışın	aıacın
		alıyán	aırsıñ	ağı	aımışsıñ	aıacaırsıñ
		alıyám	aır	ağıı	aımışın	aıacán
		alıyósuñ	aı	ađdıñız	aımış	aıacısıñ
		alıyóñ	aırız	ağıla	aımışız	aıacaı
		alıyó	aırsıñız	ağılar	aımışsıñız	aıacaz
		alıyá	aıllar		aımışla	aıacuz
		alıyé	aıllar		aımışlar	aıacáñız
		alıyi				aıacaırsıñız
		alıyóz				aıacaııla
		alıyósuñuz				aıacaılar
		alıyólla				
		alıyálla				
Birleşik Zamanlar	Hikâye	alıyódum	aırdım	ağımdı	aımışdım	aıacídım
		alıyóduñ	aırdıñ	ađıydıñ	aımışdıñ	aıacídıñ
		alıyódu	aıudu	ağıydı	aımışdı	aıacídı
		alıyóduı	aırduı	ağıyduı	aımışduı	aıacıduı
		alıyóduñuz	aırdıñız	ađıydıñız	aımışdıñız	aıacídıñız
		alıyóduıla	aıuduıla	ağıydıla	aımışdııla	aıacídıla
	Rivayet	alıyómuşum	aırmışım		aımışmışım	aıacımışım
		alıyómuşuñ	aırmışsıñ		aımışmışsıñ	aıacımışsıñ
		alıyómuşmuş	aırmışmış		aımışmış	aıacımış
		alıyómuşuz	aırmışız		aımışmışız	aıacımışız
		alıyómuşsuñuz	aırmışsıñız		aımışmışsıñız	aıacımışsıñız
		alıyóllarmışmış	aıllarmışmış		aımışmışla	aıacımışla
	Şart	alıyósam	aırsam	ağıysam	aımışsam	aıacısam
		alıyósañ	aırsañ	ađıysañ	aımışsañ	aıacısañ
		alıyósa	aırsa	ağıysa	aımışsa	aıacısa
		alıyósaı	aırsaı	ağıysaı	aımışsaı	aıacısaı
		alıyósañız	aırsañız	ađıysañız	aımışsañız	aıacısañız
		alıyóllarsa	aıllarsa	ağıysaıla	aımışlarsa	aıacısaıla

		İSTEME KİPLERİ			
		Emir Kipi	Şart Kipi	İstek Kipi	Gereklilik Kipi
Basit Zamanlar		alıyım	alısam	alıam	alımalıyım
		alı	alısañ	alıasıñ	alımalıısıñ
		alısıñ	alısa	alıa	alımalı
		alıalım	alısağ	alıah	alımalıyız
		alııñ	alısağ	alıasıñız	alımalıısıñız
		alııñız	alısañız	alıala	alımalııla
		alısınna	alısaıla		
Birleşik Zamanlar		Hikâye	alııdım	alıaydım	alımalıydım
			alııdıñ	alıaydıñ	alımalıydıñ
			alııdı	alıaydı	alımalıydı
			alııduğ	alıayduğ	alımalıyduğ
			alııdıñız	alıaydıñız	alımalıydıñız
			alııdııla	alıaydııla	alımalıydıla
		Rivayet	alısaymııım	alıaymııım	alımalıymııım
			alısaymıııñ	alıaymıııñ	alımalıymıııñ
			alısaymııı	alıaymııı	alımalıymııı
alısaymııısız	alıaymııısız	alımalıymııısız			
alısaymıııııñız	alıaymıııııñız	alımalıymıııııñız			
alısaıarmııı	alıaıarmııı	alımalııarmııı			
Şart			alımalıysam		
			alımalıysañ		
			alımalıysa		
			alımalıysağ		
			alımalıysañız		
		alımalııarsa			

Harita: Eskipazar ve Köylerini Gösterir Harita

IV. SONUÇ

Eskipazar ve yöresi ağızları bu çalışmada ele alınmıştır. İnceleme kısmında tam bir fonetik incelemeden sonra şekil bilgisi kısmında ağız özelliklerini ortaya koyacak ve ağız haritaları yapımında ölçü alınacak morfolojik unsurlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Bütün bu veriler ışığında çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Eskipazar ağızı, Karabük ve Çankırı arasında bir geçiş özelliği taşımaktadır.
2. Ağız özellikleri bakımından Zonguldak, Bolu, Kastamonu, Çankırı; Orta Karadeniz ve Orta Anadolu ağızlarıyla genel özellikler bakımından benzerlik gösterir.
3. Ön damak ünsüzleri k ve g art damaksılaşma eğilimi sonucu k ve g'ya değişmiştir.
4. Damak ünsüzlerindeki artılılaşma sebebiyle ö> ó, ü> ú değişmesi Eskipazar ağızının karakteristik özelliğidir.
5. Eski Türkiye Türkçesi döneminde yaygın olan yuvarlaklaşma temayülünün Eskipazar ağızında da korunduğu, ancak düz ve dar şekillerin de azımsanamayacak kadar yaygınlaştığı görülmektedir.
6. Yöre ağızında ilk hece dışında dudak ünsüzleri yanında bulunan ünlüler yuvarlaklıktır. Özellikle v sesinin erimesi sonucu ilk hecede bulunan düz ünlülerin de gerileyici benzeşme sonucu yuvarlaklaştığı görülür. tavuk, çavuş,
7. Eskipazar ağızında bir kısım kelimedede asli ünlü uzunluklarının korunduğu tespit edilmektedir.
8. Özellikle ilk hecelerde kapalı e sistemli olarak tespit edilmektedir. Bu durum yöre ağızı için karakteristiktir.
9. Bölge ağızında y, c, ç, ş gibi ünsüzlerin önlüleştirici etkisi çok kuvvetlidir.
10. r düşmesi Eskipazar ağızında oldukça yoğun görülür.
11. “o, onu” gibi zamirlerdeki geniş ünlünün daralarak u sesine değiştiği tespit edilmektedir.
12. “bana ve sana” şahıs zamirleri baā ve saā şeklindedir.
13. Eskipazar ağızında -acak / -ecek gelecek zaman eki birinci şahıslarda yuvarlaklaşır.

14. Art damak ünsüzlerinin ön ünlüleri artilaştırması sebebiyle ikinci hecelerde ünlü artilaştırmaları görülür. geldük, getdük
15. Sınırlı sayıda da olsa ñ>y değişimi görülür.
16. ñ sesi kısmi olarak keskinleşse de genel anlamda kullanımı yoğun olarak devam etmektedir.
17. Yöre ağzında v sesi bir kısım kelimedede sistemli olarak çift dudak v'sine (v>v) dönüşmüştür.
18. Eskipazar ağzında şimdiki zaman eki -ya / -ye, -yo ve -yi şekillerindedir. -yi şekli metinlerimizde sadece bir örnekte karşımıza çıkar. -ya / -ye şekli yöre ağzında en baskın şekildir.
19. Alıntı kelimelerdeki uzun ünlüler normal süreli ünlüye dönüşse de uzun ünlü olarak asli şeklini devam ettiren kelimeler de azımsanamayacak kadar vardır.
20. Önlük-artlık bakımından ünlü benzeşmesi sistemlidir. (habar, varıdı, acamı)
21. İyelik birinci çokluk şahıs ekinin ve fiil çekimlerindeki birinci çokluk şahıs ekleri yuvarlak ünlüdür. (yimemüz)
22. Ön damak ünsüzü g, y ünsüzleri iki ünlü arasında eriyerek ikiz ünlülerin oluşmasına sebep olmuştur. (buun, duun)
23. “öle, böle, şöle” kelimelerindeki y ünsüzü erimiştir.
24. Bir kısım kelimelerde kelime başında h türemesi görülür.
25. Önlük-artlık bakımından ünlü uyumu bölge ağzında tam anlamıyla yerleşmiştir. Düzlük-yuvarlaklık uyumu ise yöre ağzında gelişimine devam etmektedir. Bu iki uyumun dışında gelişimine daha yeni başlamış olan genişlik-darlık uyumunun örnekleri de tespit edilebilmektedir.
26. Özellikle patlayıcı ünsüzler başta olmak üzere birçok ünsüzün kelime içinde ikizleştiği görülür. Bunun yanında az da olsa kelime içindeki ikiz ünlülerin tekleştiği örnekler de tespit edilmektedir.
27. Birleşik zaman ve cevher fiilinin rivayet çekimlerinde işlev kaybı sebebiyle -mış ekinin üst üste iki kez söylenmesi Eskipazar ağzı için karakteristik bir özelliktir.
28. Özellikle vurgusuz orta hece ünlüleri ve ekleşme sırasında vurgusuz duruma düşen hecelerin ünlüleri ya düşer ya da süre bakımından kısa ünlü olur.
29. Eskipazar ağzında iç ve son seste k>h değişimi yaygındır.

30. Ön, iç ve son seste k>g ve k̄>ğ değişimleri Eskipazar ağzında en yaygın ötümlüleşmelerdendir.
31. Bölge ağzında az da olsa kısa ünlüler kullanılmaktadır.
32. t->d- değişimi ileri derecede görölmektedir.
33. Hece kaynaşması ve hece düşmesi bölge ağzında sıkça görölr.
34. Ön, iç ve son seste ötümsüzleşme görölr.
35. İç ve son seste ç>ş değişimi yaygındır.
36. Fiil çekimlerinde birinci teklik kişi için -n ekinin kullanıldığı görölr.
37. Eskipazar ağzı KARAHAN'ın tasnifine göre Batı grubu ağızları altında üçüncü alt grubun üçüncü sınıfında yer alır. Buna göre Bolu, Ovacık, Eskipazar (Çankırı), Karabük, Safranbolu, Ulus, Eflani, Kurucaşile ağızları dar anlamda aynı ağzı grubunu temsil eder.

V. METİNLER

-1-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Adiller Köyü

Adı: Fatma Öksüz

Yaş: 70

Konu: Aile

⁽¹⁾*bölmeli*'yiz biz *bölmeli*. bir, bir_ isim. *fátma öksüz*. bilmiyóñ va||lahi hiç şey. var, ⁽²⁾var. āmin. bi o|an bi ğızım va. *ısdambu|*'da unnağ da. iki sene, iki sene oldu geleli. eşi işde ⁽³⁾böyle. yazın hep kıydeyüz. patis matis_ ekérdúk. yá hiç, hiç, hī ğaç senedür biz ekémiyóz, ⁽⁴⁾biçemiyóz. yóh, hiç kimse yóh. dede namaza gitdi namaza. namaza gitdi. taniyóñ. ⁽⁵⁾benim_evüme çok gelüdü. aleykümüse|am. o|sun. evli, evli, ikisi de evli. bi ğız, bi o|an va. ⁽⁶⁾a|dıh. ğırh milyára. ğırh milyára.

-2-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Adiller Köyü

Adı: İzzet Öksüz

Yaş: 70

Konu: Ev, Eski Gelenekler, Evlilik, Köy ve Çevresi

(1)hoş geldiñiz, sefā geldiñiz. hoş geldiñ. sen de hoş geldiñ. ottur, ottur oryá otur.
(2)ğapıdan_annadım. dēdim yá ben bu ğapıyı açılı birañmadım_ama. *izzet*. seniñ? saol, allah
(3)rāzı ossuñ. vała işde ši yápdıñ be. kimse otumı ğaçırmadım yó Filán. burda oturiyorum.
yóharı çıhamam (4)ki ben. şimdi şey_olıyó. yóñ, şimdi şu anda hiç düşünmiyóñ. kırğ. bahçesi
Fılan biyúğ. (5)yóharda burdan fazla bahçe va. otturu, otturu, otturur. é iyisiñüz inşallah? allaha
çoh (6)şúkúrler_olsun yá. boyne, bunnağ nē, diyórum. yá diyórum hacı buryá bize kimse de
(7)gelmiyó. nē oliyóz biz bile diyórum. emīn_ol böyle. çüñgi gelip giden_oldu mudu
(8)insan_iyi oliyór. yāni rahat_olıyór. onuñ_üçün. aleykümüselam. aleykümüselam.
(9)namazdīdım. inşallah. burası yáñın. namaza da zabāliñ de yētişiyórum, gidiyórum. hemen
(10)sabah her sabah giderin yāni de. geliyó, geliyó. geliyó. şimdi şeyi dēdim. şu mutfañ
(11)mermer yápduracam uñlarını, Karşısını filán. heralde bañalım u da yápacañ mı, yápmīcañ
(12)mı? gelirin dēdi çocuh_ama. biraz buñları, biraz tāmiri var. içersiniñ tuvalet tarafı filán, u
(13)şeyler filán. ben çoh memnūnum. é vañña çoh memnūnum. vakkit geçiyó. sōna çıñdıñ mı
(14)hēmen ğapıda şöyle bi geziniyósuñ, bi şe yapabiliyósuñ. u mērdīvenne yáplıcañ işde
(15)gördüñüz yá işde şey yapılaçağ. onu, onu biçimli gelen yapıcañ. mērdīveni yaparsam biçimli
(16)gelen yapıcam. ğayri bu ilkbahara dōru filán bañalım üsdüñü filán ğapadıcam. (17)yóharda
urdan şey_oldu muydu iyi oñu. burdan tēlefonnan zili çaldı mıdu sorarsıñ (18)tēlefonnan. kim_o
diyē sorarsıñ. hēmen o, şu dēr. hēmen ışık yāniyó da. bi de kim o diyē (19)soriyósuñ é burdan
tēlefonnan. şey_olıyó.

(20)kültürümüze sāyip çıKarsaK biz, gerçek söyliyorum, bu çoğ_iyi bi şey. bizim
(21)kóylerimizde vañña bu esgidenki dēseydi últürüñ yarısuñ yóñ. şimdi biz_iki mahalliydük. nası
biliyó (22)musuñ? iki mahalle. şimdi her_ev bi şey yapañlardı. u faķir insannar, u zamanda. şimdi
(23)her_imkán var. şekēri bulunmıyán insannar u zaman hēlva yapañlardı, unu ğavuruñlardı
(24)böyle. hēlva, tabañlara basañlardı böyle. ondan sōna şindü beri yāñki mahalle şey,

(25)mèrkèz_oliyó. biliyó musuñ? şimdi herkes uryá birer tabaḥ biraḥur. hélva çaḷar çoçugḷar.
(26)hélvayi çaḷar, dōru şeyé gider. oryá, bayram yeriñe. bayram gún mézallıḷa çıḷaḷlar. hoca oḷur.
(27)ohuduḷdan sōna u hélvaları u iki mahaḷleniñ, iki kōyüñ, iki mahaḷleniñ hélvasıñı (28)böyle
büük pohçelerde, şöyle pohçeler vardı şu kilim gibi, Ḳadınna önüñe sarallardı. biliyór (29)musuñ
onnarı, bilmiyórum. he unnara doḷduruḷlar. bi harman_édeller. ama herkes de oryá (30)dóker,
gider uryá. undan sōna oturur böyle Ḳurupḷaşıḷla böyle, böyle aynen bizim gibi böyle.
(31)herkesin burda gāş tabaḥ var? beş tabaḥ var, on tabaḥ var. nīse. urdan her tabaḷa gōyallıdır idi.
(32)paylaşma. bu, bu né oliyór? herkesiñ şeyi yāni ekmiyi bir günñe yiniyó. (33)gèçiyó yāni hiç
hep birbirine gidip misāfir olaḷabiliyóñ mu? olaḷmiyó işde. gidemiyósuñ, (34)olaḷmiyósuñ. amma
urda herkesi birbiriniñ şeyinden bir Ḳaşıḷ da olsa bi şe benim görüşüme (35)góre óyle u zaman.
işde bu ādetle fıḷan ḷaḷḷdı. yāni işde yúrútmeg, kùltürü yúrútmeg çoğ_ıyi (36)bi şey bence, ben-
ce iyi bi şey. óyle yapaḷlardı. buḷlarda da öle deḷ midir? undan sōna bu séfer (37)çoçugḷa şeyé
bayram bitdigden sōna böyle biliyósuñ cāmiden çıḷıḷta hep (38)bayramḷaşıḷla. bu séfer de
çoçuḷlar birbirine taş_atar, iki kōyüñ çoçuḷu birbirine. u gūnu (39)undan sōna értesi gún bizim
kōyé gelir meseḷa. bizim kōy_önnarı gōvaḷar. óyle işde. yāni (40)vurmaḷ fıḷan deḷil, taş_atıp da
óyle şey deḷil de. yāni çoğ_ıyi bi şeydi. çoğ_ıyi bi (41)geleneklerimiz vardı. ama işde zamanḷa
herkes şeyé, şeyé düşdü. yāni ekmek davāsiña (42)düşdü, ğurbete düşdü, gitdiler. yóḷsaki gene
yapılırdı. ama gitdiler. óyle sabāliñ_olur, (43)herkes_elini öper. el öpmeyé fıḷan şimdi né,
şey_olmiyó. öle bi zevk yóḷ gibi. né? olmuýó (44)tabī. olmiyó. bizim hep kéndileri yapaḷlardı.
hūsūsū undan. óyle dıḷardan_aḷma yóḷ. tabī. (45)hōsūsū undan. kéndi, kéndi unuñdan urdan
yapardı. un_élvası. ğavuriyóḷlar saḷda. biliyósuñ (46)belki de. biliyósuñ. he, he iyi de oḷu. biraz
pıtıḷı oḷu áma.

(47)bizim dāñ_ekmiḷ, yimesi boḷdu. hani, da orman dērsiñ geçersiñ yá. baḷ ğozasıñdan
(48)faýdaḷanırsıñ, mantarıñdan faýdaḷanırsıñ, otuñdan faýdaḷanırsıñ, odunuñdan (49)faýdaḷanırsıñ.
her bunnar, her zaman çıḷan şeyler dāda. biraz sōna, ilkbaharda mantar çıḷar. bir, iki ğızıl
(50)çıḷar. u biter, undan sōna öbür mantar biter. *ġannica* biter. *ġara mantar* biter. *ḷirtıḷ* biter.
(51)biliyósuñ. hēle hēle bu sene çoḷ vardı, çoḷ vardı. bütün kōyle de gelü. burası ta burdan,
(52)*esgibazar'dan* bütün_arabaḷa urayá gelü. yá tūkenmez dāñ şeyisi boḷ. (53)kérestesiñden para
alırsıñ. tomruḷ yaparsıñ, alırsıñ. odun yaparsıñ, alırsıñ. né bīḷim ben her (54)şeyi kōylüyé göre
var yāni.

(55)ben kıoyü biraħmadım. ben Őimdi baħ. ben saňa onu da söyliyim. Őimdi biz, meseļa
(56)Şöyle bi Şe var. bizim kıoyümüz otuz hāne. Şimdi otuz hāne āmma aħtıms tāne aŐaā yóħarı ev
(57)yapıldı, yeni ev. hep bētonarma evler yapıldı. Şimdi erāziler dar bizde. Şimdi aŐŐaā yóħarı
(58)eyēr Őindiyē ğada bölünmiŐ_olŐıduħ sen beni döverdiñ, ben seni döverdim, ótekı. çünkı
(59)maħıñı saļacaħ bi Şe yóğ. gelir yóğ. ha bu ğurbet_açıldı. bundan sōna herkēs Şimdi ēmekli.
(60)ēmekli de olŐañ yazın kıoyē gelir. yazın gelirüz biz kıoyē, yóħarı çıķaruz. ğışın burda. yā
(61)isdambuĭ'dīdım ben. Şimdi isdambuĭ yētmıŐ yāŐında, atmış yāŐında adam va. ben (62)ēlli bēŐ
yāŐında biraħdıım. ēmekliyim ben. ellı bēŐ yāŐımızda biraħduħ. işde böyle yazın (63)kıoyde
duraruz, ğışın burālara inerüz. ben, isdambuĭ'da benim_evim var. ama urda da
(64)duramıyórum. burası serbest. her Şeyi. ondan sōra çıħar gelirüz. bizim yāni hağġaten yāni
(65)kıoy yāŐantısı iyi oliyór amma işde. her Şey. aħŐam_oldu mudu böyle o zaman_amma Şimdi
(66)Şimdi yóħ. daħarı böyle ğoyunu bi saļaħlardı yāylanıñ_içine aħtı yüz, biñ ğoyun böyle. bi
(67)yāyılır böyle Şey gibi. hēy yāvrum! o ğünne de başğaydı. o ğünner de bi Şeyisi varıdı. ama
(68)Şimdi herkēs paraħı oldu. herkēsıñ bi aylı var, herkēsıñ bi ğuvencesi var, (69)herkēsıñ bi Şeyi
var. yiyiyó, içiyó. ondan sōna nē bilim ben işde iyiyüz bē.

(70)ben mi? Őimdi ben saňa bi söyliım mi? bizim kıoyde sıħara içmeme fıħan zorudu.
(71)sordun da asgere gidip de ēvleneni ben hatırlamıyórum. yāni herkēs askēre
(72)ğitmeden_ēvlenü. baħ ben saňa söyliım. hayāħ hatırlamıyórum, citdi söyliyórum böyle
(73)herkēs_askēre gitmeden bi ğız yāħaħlar. kıoy_ufağ. Satan kim kimi aħacını bilü. kimse
(74)kimseniñ Şeyine sāyip çıħmaz. u ğız una mı ğaynur, bi dúun yāpar, Şey yāpar, ēvlenir. ben
(75)mi? yā ben Şimdi ğaçırmadıım. ğaçırmıyā fırsat biraħmadı. bunuñ bābası, aħħah rāmet_ētsiñ,
(76)bēŐ tāne ğızı vardı. ğüzel ğüzel çıħartdı hepsiñi. Şimdi ben, vaħħa Şey, (77)haķġaten Şe
yāparım. işde diyóm yā herkēsıñ bi ğızı vadu kıoyde. oludu u zaman. kıoydídúķ (78)yā. undan
sōna işde. birisi Şunu aħacaħ dēdile mīdi daha unu, u ğıza kimse sāhip çığmazdı. (79)hiç kimse
sāhip çıħmazdı u ğıza. u artığ unuñ maħı. nē vaħıt ēvlenü bilmiyóm. vērmezse (80)ğaçırır.
haķġaten söyliyóm vērmesinne, ğaçırır bağ ğaçırır. āma benim ben iyi benim rāmetli (81)babam.
bu mazaħ vardı zurnacı, séydi ehmed, dāvulcu. séydi ēmmed dāvulcu. bizim (82)dúunneri hep
séydi ehmed yapdı u mazaħnan fıħan. ē ābimiñ, benim, biħaderin. biħaderin (83)dúunuñü babam
Şe yapardı böyle Şey biraħdururdu. merahlıydı da dēmek insan u zaman. (84)ğüreŐ fıħan_olurdu.
Şey iki, bizim esğibazar'nan gerede ğazası ğüreŐ yapardı. ğüreŐde kim (85)baŐarıħlı olusa işde

başıña bi şeler kèçi, oġaġ, dana, maġ ġoyálla, ġúreşillerdi. ⁽⁸⁶⁾ben, ben bunda da başı şey_aldı. *bülbül* vardı, tanır mısıñız bilmiyórum. şeyi yíhđı. şeyi ⁽⁸⁷⁾yíhđı *bülbül, deli cemał'i* yíġdı rāmetlik. hepsi bunna haġ. dünyáda aġlah ġani ġani ⁽⁸⁸⁾rahmet_étsin. biġāderin dúñünüñde şimdi ġúreş başladı hocam. biyúġ yazı tabi bizim yáyıñıñ ⁽⁸⁹⁾yázısı çoġ biyúġ_orman. ova ova dıġ, orman da. yazı, ova. yazı, düz. ova, düz, yáyı. ⁽⁹⁰⁾yóġarda tabi bilog şeyler var, gedikler var, evler var o aşşāda şey. şimdi ġúreşe bi hocıñan ⁽⁹¹⁾bi de bizim *esgibazarlı* kim çıġıdıydı yá? *geredeli* bi hoca vardı. ġene bu ⁽⁹²⁾*esgibazar'dan bülbül* mīdi ġene birisi böle şey_étđi. tamam_unna var da. ġúreş, başġa ⁽⁹³⁾ġúreşde yēnişemedile bunnar. ikisi de ikisi de birbirini biliyóġlar tābi. ben de o arada ileri ⁽⁹⁴⁾ġitdimidi. bizim urda taġlamız vardı. ura bi dóúş çıġıyē, bi ġavġa. u evleriñ_önüñde belki ⁽⁹⁵⁾yúġklerden_odun var. üç yúġ, bēş yúġ odunu biliyósuñ böyle yúġı, böyle Ķatar_étmişle. ince ⁽⁹⁶⁾odunu sóyle şu çaydanlıñ şeyisi gibi faġan. bre ġārdēşim, herkēs bi odunu aġmış. nē evleri ⁽⁹⁷⁾ġoriyó ne odun var ne bi şe var. o una, o una. ama bizimkiler *geredelileri* dōđü u zaman. ⁽⁹⁸⁾unna u yāna ġāşdıġa. ġayri bizim ġóy bu yāna ġāġdı. bizim ġóy ġāġdı. erkēs daġıdı. sōna yirmi ⁽⁹⁹⁾bēş deliġanlı ġeldi. onnarın da şeyleri varmış. onna dā altında ġitdile. işde ⁽¹⁰⁰⁾dóúş_olu yálnız silāh patlamaz bizde çoġ. şey yāni óyle bāzı mēmekētler gibi óyle. hē, ⁽¹⁰¹⁾dóúş_olur ama. olur, illā olur yá. dóúş_olmaduġ hiġbi ši olmaz. dóúş_olur da silāh ⁽¹⁰²⁾patlamaz. yāni birbirlene ateş_étmezler. óyle şey çıġmaz. dóúş yāpaġlardı.

⁽¹⁰³⁾ġışın hep ġóyde işimiz. evler çoġ iyi. yá bi bilseñ. haġġaten_evle ü. herkēs yēni ⁽¹⁰⁴⁾yápdı. yēni yápdıġa yá. herkēs. baġçe de iyi, ayġu da var. çoġuna çocuuna da çoġ_ihtiyāci ⁽¹⁰⁵⁾yóġ. herkēs kēndisi ġeçiniyó. çocuġlar kēndisini ġezdiriyó. ayāġlamışla sātan şeyine ġóre. ⁽¹⁰⁶⁾benim bi oġum var, bi ġızım var. dēmin ġız tēlefon_étđi, ġonuşduġ. onuñ tabi işde oturiyē, ⁽¹⁰⁷⁾dāġresi var. oġanıñ var. ġız mı? oġan şey_emekli oldu. üç dōrt sene oldu. üç sene mi oldu, ⁽¹⁰⁸⁾dōrt sene mi oldu? oġuġ servisi atiyó. o biliyósuñ_oġuġ servisleri var yá unnardan şe yāpiyó. ⁽¹⁰⁹⁾iki oġuġ_aġmış. birisi tātil_oldu, birisi olmadı. işde bilmiyóm. birisi olmadı. niyē ⁽¹¹⁰⁾ġāġduġlarını valġa hiġ bilmem ben. birisi tātil_oldu. oġmasıdı ġelüdü, burda bulunurdu. işde ⁽¹¹¹⁾bi on on bēş ġún şöyle istıraat ēderdi. arabası şey araba var. mastır diyóġla, reno ⁽¹¹²⁾mastır diyóġlar. onnardan_aldı. ilkin pejo aġıvēdimidi. ilkin bi ġuruyēmiş açduġ, olmadı. ⁽¹¹³⁾zarar_éttiler. undan sōna işde bi ben dēdi oġuġ servisi atacam dēdi, buba dēdi. at_oġum ⁽¹¹⁴⁾dēdim. sen yēter ki yāp. undan sōna bi ara pejo aġıvēdim. ē bi iki sene sōna isdemedi oġuġ.

(115)dédi bunu dijşdüreceksiñ. undan sōna kéndisi aldı ğayın bunu ödedi. bu sene bitirdi borcunu
(116)fiñan. araba kéndisiniñ_ oldu heralıda.

(117)torun var. òlandan iki ğız var torun. ğızdan da iki ğız, bi òlan var torun. çoñ şúķúr.
(118)unnar tēlefon_édeller. ben tēlefon_éderim. benim burda işim_olmaz. şu tēlefon var yá,
ben (119)de yirmi bēş_ otuz lira, ayda yirmi lira, on bēş lira çáy parası vērürün. tēlefon parası
vērürün. (120)canımı sıhar, şurda otururum, hēmen tēlefon_ açarım. dērim ki yá böyle böyle.
ĝonuşmağ (121)oşuma gider. una sorarın. benim ğız, òlandan olan ğız bÍraz bu sene dēdi ki, dede
altıncı (122)sınıfa gidiyóm bu sene, dēdi. iyi oliyó. yāni burda da İraatımız iyi valıa. yazın hēmen
(123)çİharım. nīsan dēdim mīdi kóydeyüz. undan sōna bura ğapaalı aıllah (124)nāsib_éderse böyle.
ĝışın da óyle geliyóduñ. iyidü. çoğ_ iyidü. bañ şimdi bizim kóyde ğaç (125)ĝişi var? otuz kişi
var. diyélim ki otuz kişi var. otuz_ adam, otuzu da cāmiyé gelir. yāni kél (126)ūvyázmaz. kél
yázmaz. gelille. é iş yúñ ĝārdēşim. nēreyé gidecek? sātan iki ğapı var. bi (127)ĝapıdan
çİhacañsıñ, bi ĝapıyá gireceksiñ. māñğ başĝa nēreyé? yápacañ bi iş yóğ. é bi iki (128)ĝişiniñ
maıı var. heb_ émekli. birisi işde bizim tēyze òlu. bu sene, iki senedü maıı édindi. (129)unuñ var.
óteki de iki ineg_alıyé bi tānesi de. yá süt. olmassa buıamassıñ. işde ben (130)buryá geldim de
şeyden süt buıamadım ilk gelişimde. sōna şimdi ĝetirdürüm. évelsi ĝún (131)tēlefon_étdim süde.
dēdi, dayı dēdi bizim inek buzaıadı dēdi şey. é dēdim süt né olıacañ. ben (132)dēdi ĝetürürüm. bu-
ĝün ĝetirmiş. ĝārşıdan, şu *bahçebuñar'dan* geliyó. o ordan gelür. ordan (133)geliyó. unuñ_inej,
ineg dēdi buzaııyıcañ dēdi. yirmi ĝüne ĝada dēdi. u (134)başĝasından_ aldı da getirdi südü.
bilemiyóm o ĝadarını bilmem. é siz nasıı sıñız? ha bağ, (135)şeyi izler misiñ?

(136)di mi, kótile di yāni. yāni adam nērlerden nēler çİKartdı. her şeyi işde dēmek ki.
(137)iyilik yáparsañ hiş şey de olısa kimse bi şē yápamiyó hocam. di mi? kimse müdür de olısa
şey (138)de olısa seniñ_ işe doñunamıyó. ben_ o o diziyi izlerim. hoşuma gider benim. yāni bāzi
(139)şeyleri hani biz cahil_ olduñumuz_ için. ben_ ali oñulu mēzuniyim. ali oñulunu biliyósuñ?
(140)ilkoñul da dijil. ilkoñulu aldım. işde díşardan_ aldım. atmışda aldım şeyi. atmış bēşde
díşarda (141)bi imtaña girdim de aldım. ali oñulu u. bizim şeyimizde. ĝurana gitdim. kóyde bi-
zim u (142)zaman şeylikde hoca dutaıılardı kóyé altı aylıuna ĝışın esgiden. altı aylıuna hoca
(143)dutaıılardı. o insannar hoca parasıñı vērirdi. sōna çİğdı hocaıa pariynan fiñan bizim. cin
(144)hocaıarı, ĝadro hocaıar sōna geldi. biz_ urda ĝışın oñurduğ. hoca bizi oñudurdu bizü,
(145)herkēsi. bizim kóyde herkēs bilir. bu kóylerde de óleydi çoğ yerlerde. oñuturdu, altı ay sōna

(146)giderdi eve. értesi sene gène başlarduḥ. dèrkéne işde rāmetli bubam baña dèdi ki, yá òlum
(147)hani daha biraz taḡa yúḥarsıñı oḥutmaḥ_istedi. adam fakir ama. faḥat biz de u zamana ḡada
(148)dèmek büyüdüḡ, ne ołdısa işde daha ilerısiñe gidemedim. ha ha, o da etkén de var yāni. u
(149)etkén de var. u etkén de oıdu. tabi oıdu, oıdu. óyle şey de oıdu. yāni undan sōna biyúdüḡ
diyi (150)şè yápamaduḡ. yāni ama şimdi ḡuranı oḥurum. hatta dèdi ki geçén èvelki (151)sene. yá
oıur mu! saol, aıılah razı ossuñ. aıılah razı ossuñ, aıılah razı ossuñ, çoḥ saol. yāni (152)işde u za-
man diyórum oḥuyámadım. geçén dèdi ki arḥadaşın birisi *sabanlıḡ ḡóttü'nde* (153)oturiyóz.
sabanlıḡ ḡóttü dèdiyim bizim kóyleriñ birleşdiḡ yèrdir. böyle bi ufaḥ şey ḡoyáııa. (154)oturulla,
urda ḡonuşulla. her şey ḡonuşulu ḡari. dèdiḡodu midigodu bi şey ḡarışır da. baña (155)namazı
ḡııduracaḥsıñ dèdi. sen dèdi, davāciyim ben senden dèdi fııan. sōna namaz da (156)ḡııdırırın ara-
da hoca oımaduḡ zaman. şè yápıveriyórum. idāre èdiyóruz. yáv aıılah razı ossuñ. (157)yá amma
bi çay içsıdıḥ iyi oıu. méyve oısun getir be.

-3-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Arslanlar Köyü

Adı: Selahattin Sertkaya

Yaş: 64

Konu: Askerlik Hatıraları, Evlilik, Miras, Köyün Geçimi

(1)*selátdin. sertgáyá. yáš atmış dört. vallaa kıy_atmış aşıa yóharı otuz_otuz bês*
(2)*hāneydi. şindi şu anda on bês hāneyé gada düşdü. üç kılómètre. kıyüñ şeyi aynen_işde*
(3)*çifcilik, małcılığ. aynen gēne aynen devām_ēdiyá.*

(4)*askerlijē ban anhara'da başladım, etemesut'de. tanğcıydım. urdan urfi'yá düşdüm.*
(5)*urfá'da askerlij bitürdük, geldük. yirmi dörd_ay. askerlijñ_añıları tabi, çoğ. yá ben*
(6)*tanhcıydım meseła. tanhcınıñ meseła un bês gişi mürettebādı oļu unuñ. ēyitimi çoğ zor_oļu.*
(7)*çoh zor_oļu. bi yēre yürüyüşe gitdüü zaman ahseriyēti onu temüzlemek zorundasıñ. yihiyip*
(8)*ğoymağ lāzım. tabi her tarafını temüzledüm yá. anca temüzlersiñ, bês_altı kişi zor*
(9)*temüzlersiñ. anca temüzlersiñ. ben_undan sōra çoğ_uzun sürmedi. ben şeyci olārah gitdim,*
(10)*inşaatçı olārah. devamlı bólük binalara Filan varduumuz zamanları oldu. undan sōra bi de*
(11)*tōren var içerde. sēkiz on kişi ērat aluduk. devamlı guma giderdük firat nehrinde. firat*
(12)*nehrinden gótürüdük.*

(13)*urfá'da u zamannarı balıhlı gól'den başha bi su, başha bi yer yóodu. emma şindi (14)tabi*
her taraf su oldu. tünel_açılınca her taraf su oldu şindi. urası aşşaa yóharı biz oraniñ
(15)*araplar'innan, sipillernen görüştüümüz zamannarı gonusuvērülleridi. on sēkiz tene kıy va*
(16)*dēllerdi bi aaniñ_emrinde. biz aaniñ_emrinde çalışiyóz dēllerdi. bizim kēndi topraamız*
(17)*yóh dērdi. biz aaniñ_emrinde çalışiyóz. aa bize bahiyó dērdi u devillerde. emma şindi*
(18)*tēlevizyonlarda görüyóz çoh şaane. her taraf su basar_olmuş. pamuh taļlası, bilmem nē*
(19)*taļlası. dēmek kin zāten toprağ forumu da urdan başladı da. undan_ileri geldi. unnar şindi u*
(20)*anda zannēdersem düzeldi. bu anda düzeldi. işde bizim kıyün de ireçbellij işde aynen. emme*
(21)*devamlı, devamlı bitiyó.*

(22)*ēvlenmesi basit_oļu. ēvlenme, ēvlenme şindiki gibi dijil. şindi askerde bizim*
(23)*ēvlenme zamānımızda ğızı ğörme, gitme, gelme yóodu ku. anası, bubası ğorer, beyēnür,*

(24) tamam. olay bitdi. isderse kõr_olısuñ isderse topa!_olısuñ olmaz diyemeziñ. è tabı, tabı ki.
(25) başda aynısı oldu. yóh canım! nérde yá! tabı. tabı. he, kırğ_üç sene oldu yá. benim kıy
(26) ben_évlendim zamanda bi defa minübüs yúudu *esgibazar'da*. ğamyónnan gétduk, bês
(27) tonnuh esgi ğamyónnarınan. şindi o ğamyón nérde? múdahäle éderdi. onnan gitduk.
(28) gelin_alma öylidi. kıylerde yollar çamur. ataraba bilmem nè.

(29) yá baħan bu işlere olmiye şindi. verâset de çoh_oldu için. verâset de çoh_oldu
(30) için iş fılan_olmiye. biliyón_ışde. aşıları vèren, ğözü açan gidiyè, dohiip geliye. kèsiye,
(31) odun_èdiyè, alıp gótürüyó. úraşmam yá. ben kèndi işimnen úraşamiyám yá. gendi işimnen
(32) úraşamiyám. işde olana bi dükkán_aşduh mèsela urda. ben olaniñ yanına (33) úrayamiyóm.
bigâş tene ma! yápiyóz kıyde. onnan kèndimizi oyáliyóz. yóhsa başga túllü. öle yá! tã
(34) başdan_aşşaa bölünmemiş. ğadıstırodan geçmiş emme billesúk tabu óle aynán kèsilmiş,
(35) geçmiş. bölünmedi, hissedarı aynan. adam úraşmiyó hu zatten. şindi gene öyle.
(36) hiç_úraşmiyó. sen kèndi kèndine, birbirinen_úraş. billesik_olarah tabiyi kèsip geçip
(37) gidiyó.

(38) ondan u émelete şey çıhardı yá. bizim, bizim bu balı yalancı çıhardı yá. u
(39) zamannarı uña ğonuşuvèresimiş. patatisden mühür yapasımiş, bilmem nè édecimiş. *uur'un*
(40) bubasından yeri yúrdu ğompile almış. yãni saĝde ávraĝ düzenlesimiş. *uur'u* mahkémeyè
vedı (41) işde burda şãitlik yapdı şey, emine. yãni dedesini yalancı çıhartdı, yalancılıhla suşladı.
(42) mahkème soñunda o haħ sayibi oldu. yariyá yari déjl. çünkü şiyin yeri de va yá. bizim
(43) ğaynananiñ yeri de va yá. bir_ara bi coşaydı ondan. hē, ğayınçóniñ ğızı. şeyde
(44) *ĝarahasannar'da* şindi. *ısdambul'da* şindi. *ısdambul'da* sarı bi şey varđur, adam varđur.
(45) onuñ_olu va. ğúvennik ğórevlisi *ısdambul'da*. unnan_évli. şindik iki dene çocuı va. ara kèz
(46) gelüdü, bilmem nè éderdi, baña da gelüdü. faħat unu öle yapıp édiyincèkin dèpe tüylerim
(47) ayaa ĝahdı. yalancı dãhi olsa dedim sen dedeñi suşladıñ bu şekilde. ölmüş_adamı
(48) yalancılıhla suşliyó. *uur* mèsela torunum diyó. aynan u lafi ğonuşasımiş, böyle böyle yapdım
(49) diyésimiş emme şaha emme aslı va. unü da dutmuş mahkémede ĝerçekle dutdu, dedesiñi
(50) suşladı yalancılıhla. yãni sahtá ávraĝ yapılmış. amcasınıñ yerini, bilãderiniñ yerini
(51) kèndiniñ_ollah saymış. halbusa adamıñ senedi var. çoĝ_úraşmış yá. benim hanım u
(52) zamannarı taha bês_altı yaşındımışımış u mākème açıldıında. yã o u hākim dèrkene şindi u

(53)şey avuğadlıg yápiyódu, *atca'da* hākimlik yápiyódu u zamannarı. en_az yirmi yā. işde
(54)kóyüñ maļı masadı geldi gēşdi.

(55)benim_iki çocuḡ, üç çocuḡ var. iki tānesini everduḡ_işde birisini *garabúk'de* birsi
(56)*angara'da*. ikisi zatten gız çocuḡ. bi iş yápdı yóḡ, şindi év hanımı. oļan da *mermer'de*.
(57)*mermer'de* tāmirci. torna tēsviyé tāmircisi. dursun_işde dursun diyi bi dıkkán_aşduḡ. işde
(58)orda kéndisi, kéndi işini kéndi góriyó. baña fazla yúku de yóğ. yárdımı da yó. ben yárdım
(59)isde miyóñ zatten. baña yúğ_olmasñ da. ben yárdım_isdemem. ben kéndi kéndime. aļļa
(60)şúkúr. demiryólundan_emekli. işde bi yēdi yüz_elli, sēkiz yüz filán. yá işde üş dōrt hayva-
na (61)yētişimlig bi yēr ēkiyóñ. ēkiyóm, biçiyóm, onnan da vahđımı geçiriyóm. şindi *esgibazar'a*
(62)gitmeg, gelmek, bilmem né ētmek hoşuma gitmiyó. né lüzúm va? şindi (63)*esgibazar'a*
gelseñ, mútlaḡa bi pislíg daḡılacān. dēdiğoduyá daḡılacān. emma urda üş bēş (64)maļ yápiyón.

(65)iyi aļļa şúkúr. kóylümüzde huzur_ēyi işde. gómşu da ēyi hepsi de. bizim kóyde
(66)hiç dēüş, gāvga münāgaşa daḡ aļļa şúkúr bi teg gişi olmuşdur. daḡ şindi şu ana gadar
(67)silahla vurulmuş bilmem né olmuş. bi Kāzayınan oldu bi de bi muḡdaļlıḡ yüzünden_işde
(68)kéndi gafaļarını gullanmaduḡları üçün. u sēçimdeki zátten_esgi. birisi birisini dutdu, birisi
(69)birisini dutdu. dēynekcile gitdi bir arada. muḡdaļlarnan ilgisi yóḡ. ayāhcıla. u da baḡımı
(70)ihtiyāç mázaç yóğ. satlıḡ_adam gibi bi hāl işde unnarım. tābi, hē aynısı işde, ne oļacaḡ! yá
(71)şindi bi hikāyé bilmijnce nōle annadicān. aļļa şúkúr başımdan hiç_ōyle bir dert, beļa bi
(72)şey gēşmedi. gēçmedi. hē, bilmen ben_işde ōle. motoruñ_arḡasına bi araba çekmişle. onu
(73)bekliyóm boyne. çekivēdimidi. *gasap şākir'inkine* bēñziyē. hā, oļabilü. oļabilü. sıfır_altı
(74)dijl, dijil. yētmış sēkiz u da. yá u da çekmişdir_işde girmişdür yá bazara girmişdür yá gāvēyé
(75)girmişdür, daḡılmışdır bi yēre. şindi miḡdaļlıḡ sēçimi, şu sēçimi bu sēçimi. millet birbirine
(76)daḡılıyó gayrı. gēçiyó, gēçiyó. emme şu anda bizim ōle bi sorunumuz yóḡ. ha? gūsura
baḡma (77)bu sēfer heralde gidicek. işde dayı va bu sene. şindi u zattan esgiden beri gelen
muḡdaļlıḡa, (78)bēlediyé başganiña inanmasaḡ dışardan gelen oynan_alıyódu. gūsura (79)baḡma.
sābid_oyá imkán yóḡ. yá şindi biraḡ miḡdaļlar arasında, dērnek arasında, (80)miḡdaļların kéndi
arasında bi defa sevilen bi adam dējl. yá oráyá işde gótümüşle, dikivēmişle (81)ōle yá. kimse
yóḡ. sen gel, buriyi idare ēt, dēmişle yá. sēçimnen fiļan kim gelme viļan dijil (82)yá. hā, dil
çalışları. her yöreniñ bir dil çalışı var. ben burdayın. ben şurda şu arabayá (83)baḡıyódum.

-4-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Babalar Köyü

Adı: İbrahim Gültepe

Yaş: 83

Konu: Fisan Aşılama, Evlilik, Şive

(1)babalar. şunnarı genceldivéyóz yāni. şunnarı aşılıycuz şu kıótú érúqden. bu da kıótú
(2)érúq. érúqleri oldu. yō, ğaraahlad_o. şu armudu olu ámma belki de bōle durar yāni
(3)ğaraahlat. há, şu érúqler aşılanursa şey_èdiyá. è hedi buyruñ_ève gidelim. hacı bazara gitdi
(4)şindi. hā buyruñ nedir? bi telāşe, şey mi va? ölèse éve gidelim yāni yá. évde gelin va, şey va.
(5)yāni ben de giderin_ève. gidedur ben ben kıalsın. nè o, bi şe telāşe mi? hā, öle mi? tabi ben
(6)tanıman da oılan. yá éve gidelim burda olmaz yá.

(7)esgi dil ecúq ğabadu. şindiki dili dutmaz, ecúq ğabadu. öyle mi? *irfan'ın* oılan
(8)*isdambul'a* gidiye. urdíyiduh. mēmür_oıarağ gidiye. ğörevli oıarağ ta *isdambul'a* gitdi,
(9)urdíyiduh. sağat on_ıkide fılan geldúq yāni. ataması yapıldı. zāti hocaıı şey_étmişimiş.
(10)hocaıı sėkzen puan ğazanmış mēmurııa. bi kere mēmurııa táyin_oıdu. ha, ğeşdi. bu da
(11)gece urayá gitdi de biz de urayá gitdúq. urdíyiduh yāni. *babalar'dan* ben miyim? benden zāti
(12)yáşlı yóh *babalar'da*. zāti yáşlı ğālmadu. *babalar'da* en yáşlı ben ğaldım yá. è *babalar'dan* nè
(13)ānadım? kıóyde zāti kimse ğālmadı.

(14)ben dúúnnen_évlendim. dúúnnen_évlendim. dúúnnen_évlendim, aldım. başğa bi
(15)şey yāni öyle dúún_oıdu. tam birağdı yāni. benim üç üç_oılan, iki ğız var. beş çocuğ var. è
(16)oılan birisi ğalfer yāhiyá ortanı. en ğúccúú fabriKada. en biyüü de emekli oldu, şimdi burda.
(17)bııldır sene haÇca gitdi, aıılah ğabul_etsiñ. hacı oldu aylesinen. başğa bi şe yāni yóh_öyle.
(18)kıóylerde şindi maı yōh, bi şe yóh hiç, aşıā yóharı. èdiyóz, bahça yápiyóz. yápiyóz bahça.
(19)yāni bahça yapup da évin_önünde bi şöyle şey var, ufağ bi yer bubadan ğālma
(20)havuznan_işde onuñ suyú. aşıāhı bahçalara fılan gelme yóh şindi. he, yápiyóz anca. yó
(21)bazara, biz_içün kėndi yimemüz_üçün_ura. şindi ufağ bi yer. aşıāhı tarıaları ekmiyóz. è
(22)uıllara yónca atduğ. öyle yónca duriyá. var, aşıālarda var. bu kıóyde de va da kıóydeki taııaları
(23)ekmiyóz ki zāti. hiç_ekmiyóz taııaları. iki üç senedü ékin_ekmiyóz. tā öteki (24)ekinne

duriy  y ni hambarlarda. he he, ma masat z ti g lmedi. ide aa  y hari.  oh ⁽²⁵⁾da varım vardı, sırım vardı  mma hepsini de g td le. d ru.

⁽²⁶⁾asgerlij *van'da* y pdım. g rhma, g rhma, k pek. *van'ın  zalp* g z sında jandarma ⁽²⁷⁾olara y pdım. iki bi u sene y pdım. u zaman jandarmanın Şiyi fazlaydı g revi. iki sene ⁽²⁸⁾Şeyde y piyodu piy dele. ben iki bi u sene y pdım.  vlidik. yeni  vlendim de gitdim z ti. ⁽²⁹⁾buņu  rendin. asgerlikden eslik  sl k b yle bi Ő  y du y ni. asgerlik y ni bu gada sıkı ⁽³⁰⁾d jlidi. uları da Şey ter ris grubu filan bi Şeyle y du. gara ollarında asgerlik y pdım. g r ⁽³¹⁾ ok y ar. baga bi Ő  y h. y ni bu sene, y  bıldı sene olsun bu sene olsun g r_ ide Şu gada ⁽³²⁾g r va. Şu gada g r b le vardı. vazifiy  gidemezd k y ni. y , urda gayah y hdu. y hdu. ide ⁽³³⁾dalgaı ar zi. d z_ ar zi d jlidi.  yle bi, hi bi baga tel Şe y g. yeter,  pijı doldu ⁽³⁴⁾hera.

⁽³⁵⁾Şindi. biader va. biaderin de hanımı  ld . benim hanım da  ld  Şindi de. biader ⁽³⁶⁾olannarın yanında benim hesap. ben de olannarın yanındayın. he he, geliy lla,  yle y zın ⁽³⁷⁾geliy lla. ide gışın b yle bi istiraat_  decek yere gidiy lla. baga tel Şe y g y ni alahıma ⁽³⁸⁾ ok Ő k r. buy r.  ok Ő k r_ alahıma. s kzen_  c y şımı diyin. ha ca gideli, iki bi b Őde ⁽³⁹⁾ mrey  gitdim. doızan altıda da ha ca gitdim. he doızan b Őe iki bi b Ş. h  Őey   mrey  ⁽⁴⁰⁾gitdim. doızan b Őde Şey doızan_ altıda da ha ca gitdim.  c aylına hem. iyi ⁽⁴¹⁾uları da gezd k alaha Ő k r. ib detimizi y pduk. buy r.  h! Şindi, Şindi gene diy n ah, Şindi ⁽⁴²⁾Şey_  tse. bu s fe olannan giderk n beni de g t  dedim. y h dedi. sen g lan y tdi dedi. Şindi ⁽⁴³⁾ben Şu y da gene maralıyın_  mma vel sılı gitmiy  imk n da y h. tabi y Őlı. hem de ⁽⁴⁴⁾ ocula Şindi Şey_  diy .

⁽⁴⁵⁾ fenim?  meklilik y h, y Őlı aylı aliy n.  meklilik y h. ide u zaman tabi damızlu ⁽⁴⁶⁾var, ma da vardı. unu tabi g tmeg_ i in hem de  ocuları Şey u gada esgiden g famız ⁽⁴⁷⁾ alıŐmıyodu.   Şindi olŐıdı,  c_ ay g n  olanı Őiy  giriyodu, fabriKaya h men giriyodu. ⁽⁴⁸⁾ Ş_ ay da g n m vardı. birisi Őik at_  tdi.  vi aradıla, bi bı a  ıhdı. bı ala filan y ssadı y  ⁽⁴⁹⁾u zaman. bi bı a  ıhdı.  c_ ay g n_ aldım. ben_  c_ ay y tdım. Şindi  c_ aydan k ri, ⁽⁵⁰⁾y tdudan k ri bi g nun  ıhdı. y ni map sde y tannara, bir_ ay da y tsa işe aliy lardı. biz de ⁽⁵¹⁾gitmed k gene o maın Şiyine. bı a m sele bi y sa  ıgdı g nunda. unu tabi ⁽⁵²⁾bilemiy n_  mma halk partini iktidar aldıu bi senidi. gırg b Őde midi bilmiy m. gırg ⁽⁵³⁾d rtde deprem_ oldu z ti  mma bu, unda ta  s ra. ide undan bi Őik y t_  tdile. ide dabanca ⁽⁵⁴⁾va bunda diyi. dabancıyı bulamadıla tabi dabanca y du. bı aları da saladımıdı.

va||la unu ⁽⁵⁵⁾da bi b|çaḥ nasısa ḡālmıḥ. he unutmıḥsun u zaman. b|çaḥ yásaḥ. urda b|çaḡa ⁽⁵⁶⁾bu|du|a. jandarma tabi arama yápdı, bu|du. bize cezāēvi daḡ. böylelikle işde undan da yátduḥ ⁽⁵⁷⁾biraz. fabrıḡayá da giremedúḡ. fevgālāde giriyódum u zaman. bu ḡānun çıḡdı. mapisinde ⁽⁵⁸⁾yátan_adam, biyúḡ_odun , dādan biyúḡ_odun késdin. ormancı yáḡalasıñ. ona bi cezā ⁽⁵⁹⁾vėrsiñ. mapisinde yátıñ, bėş ḡún, on ḡún. aliyódu o zaman. ŗiyé aliyódu yāni fabrıḡayá. ⁽⁶⁰⁾ŗindi biz ŗey mūrācat_étmedúḡ. mūrācat_etsīdim giriyódum ben fabrıḡayá. ⁽⁶¹⁾mūrācat_étmedúḡ. öylelik_işde. ta||a, ma|| masat va; giden yóḥ tabi. onuñ_üçün ⁽⁶²⁾yápamadúḡ. nasip déjlmıḥ. ŗindi de yaş_aylunan ḡeçiniyóz yá. zātı benim yaş_aylu, a||lah ⁽⁶³⁾berekét vėrsiñ ḡēne de, ço||uḥ çocuḥ baḡiyá. he, baḡiyó ço||uḥ çocuḥ. hā evlatlarım iyüdüle ⁽⁶⁴⁾yāni çoḥ ŗúḡúr. baḡiyóla, rahatım da iyi a||lahıma.

⁽⁶⁵⁾yáu ŗindi u dėviriñ bi itaat vardı. yāni itaat vardı. birbirine itaat, sevgi vardı, ŗey ⁽⁶⁶⁾vardı. ŗindi yāni biyúḡ ḡúççúḡ belli déjil. biz kóy_odasına varudúḡ. ne geziñ, ḡapınıñ óñúne ⁽⁶⁷⁾oturudúḡ. ileri nėreyé ḡeçiyóñ? u zaman vardı. dėduu gibi ileri oturamazduḥ. yāni ŗindi ⁽⁶⁸⁾benim babam ŗurdīhan ben bi suç_işliñ, gelü ötden bi biyúḡ baña bi toḡat vurardı. benim ⁽⁶⁹⁾bābam, niyé o||an toḡat vurdun diyėmezdi. ve biz de ḡārŗı da gelemezdúḡ. öyle bi dėvirdi. ⁽⁷⁰⁾öyle bi sayḡı dėvir var, ŗey vardı. işde öylelig yášaduḡ efendi. āmin. yóḥ bundan da uzun ⁽⁷¹⁾o||an çoḥ. ḡülme. hah, hayırlısını vėrsiñ. ŗindi insan hani yášlanıp da ço||uñ çocuñunuñ_eline ⁽⁷²⁾düşerse daha fena olur. unnar da bizden kúselle yāni. insan tufaletine çıḡamazsa ⁽⁷³⁾çoḥ biyúḡ_olu insana. onuñ_üçün. yüz yaşına ḡada yášama||ı da kėndi ⁽⁷⁴⁾tuvāletini o||sun gitmeli. ihtiyācını ḡórmeli. eyér baŗḡasınıñ_eline düşerseñ unu da ⁽⁷⁵⁾nėfret_ėder, u da nėfret_ėder. seniñ de hālin kótü o||u. nėtsen insan insana a||r ⁽⁷⁶⁾gelür_ėfendi. bu ḡadar efendi.

⁽⁷⁷⁾baŗlıḡ parası vėrdim. yirmi bėş lirá baŗlıḡ parası. o zamanḡı dėvirde yirmi bėş lirá ⁽⁷⁸⁾da yirmi bėş lirá ema. yirmi bėş lira. ŗini u parayınan nė diyém ŗinniki paraniñ aŗaḡa yóḡarı ⁽⁷⁹⁾yirmi bėş milyón lira fılan o||ması. ŗindi ḡóriyóñ bi dúún aŗaḡa yóḡarı yirmi liriya çıḡıyá. ⁽⁸⁰⁾yirmi milyár liriya yāni. uranıñ ŗeyi hani esgi bariynan yirmi milyár liraya çıḡıyá. en_aŗaḡa ⁽⁸¹⁾on milyára. ben gelinneri en soñ_on milyár lira aldım. on milyár lirıñan yāni dúún_ėtdim. u ⁽⁸²⁾zaman ŗindi ben kėndim yirmi bėş lira vėdim. u dėvir öyle. u zaman da u yirmi bėş milyón ⁽⁸³⁾çoḡ dėdim ben, yirmi bėş lira. u da yāni bu||maḡ mėseliđi. bi davar elli lira, a||tmıŗ lira. baba ⁽⁸⁴⁾bi ėrkėç. satsañ elli a||tmıŗ lira. ė ŗindi bi ėrkėç bėş yüz lira. işde u zaman o||ıği. a||lahıma ⁽⁸⁵⁾ŗúḡúr bu dėvranıñ sır vėreni yāni hāli.

⁽⁸⁶⁾tabi hazır_èkmeq yiyóz. èkmeq_ètmiyó!a. bizim imkán yóg. adamlar_èkmeq her
⁽⁸⁷⁾an èkmeq tükánda mi git baǵǵaldan èkmeq_a! o hambarlarda ékin do!u. bizim burda bile yá
⁽⁸⁸⁾unu va da èkmeq_ètmiyó. èkmeq_a!iyóz. benim gelin bu da. on milyárlıǵ gelin bu. dèdim
⁽⁸⁹⁾ben_émme gitmiyá!la. gèyimimiz öyle yá. gèyimimiz böyle ayáǵǵabı, mes nérde? çaruq.
⁽⁹⁰⁾çaruq. şindi u da yãni iyi bi ma!ın bi şu belkémúünden a! da boynuňa ğada u da!ım_iyüdü.
⁽⁹¹⁾babam_undan_a!amazdı kı. etek ğónú a!ıdu. etek ğónú ço! ğişıyé sèkiz ğún gitmez. ⁽⁹²⁾ölidi
işde bu. ben *baba!ar kıyü* mehelle. *iPrahim düzdépe*. são!

-5-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Başpınar Köyü

Adı: Süleyman Başkaya

Yaş: 73

Konu: Aile, Şehitlik, Askerlik Hatıraları, Günlük Yaşam

(1)elli birde geldim, ordan buryá ben. elli birde geldim ben ordan. *başgáyá*, évet.
(2)*başbuñar, başbiñar, başbiñar*. otuz, biñ dohuz yüz otuz bësh doymlıyúm ben. yétmiş_iki,
(3)yétmiş_üç. yétmiş_üç. benim mi? benim, benim, benim dohuz gārdaşuduñ. iki tãnesi öldü.
(4)aabèyim_öldü, bubam_öldü, annem_öldü. işde hepsi *ğarabúk*'de şindi. yázım geliyálla, iki
(5)biłader vā kıoyde. ben buryá içgüvəsi geldim elli birde. benim burda sorarsan, benim dört
(6)tãne oılan_öldü. hā ben, *şaban* vıılan benim şey vardı. néydi unuñ_adı, öldü adam *şahap*.
(7)*gócevez*'den_évli bē. benim oılan esrar gaçırdı. bunuñ şeyi ahrabası oliyá. benim birisi
(8)şèjd_oldu *haKğāri*'de. biri şèjd_oldu. biri şèjd_oldu. biri ğiriz geçirdi *ğarabúk*'de.
(9)komisyón yáziñanesi vardı. o ğıt geçindi, u da biraz etki ètdi. iki oļu va. demür çeligde, birisi
(10)postabaşı *ğarabúk*'de. birisi yáziñacilig_èdiyè yèni ıstasyonda *ğarabúk*'ün. bi dènesi
emekli (11)*yüzüncüyıl*'da, bēledyeden. bi tēnesiniñ voļvesi va, tırı va şindi. bi dènesi tarım mü-
dürlüunde (12)şèit gārdēşi yázdılla. *ğarabúk*'de tarım müdürlüunde. birisi de cember fırladı
(13)*izmir*'de. cember, tırın cemberi. yápduruhana hava vèriyómuşmuş. havası az dèmiş. gèndi
(14)tırımızda, u da öle gitdi. bi son oļum dağ vardı benim. amin, işde ben de elli birde buryá
(15)geldim. ben de buriyí bekliyõñ_ışde hanımnan ikimiz bõle. işde benim hanımıñ
(16)dayısınıñ_oļu hoca.

(17)biz mi? biz yá işde bi bahçe èdiyóz biz kıoyde. ékin mekin ekmiyóz hiç. yóñ,
(18)ekmiyõñ, ne èdiyim ben ékinini? ékmek, ékmek ekén va. buyday, ékin vèriyálla. talıaları ekén
(19)va. ekiyálla üç bësh yárim. zaten de iki kişiyim ben. hiç_ekmesem zatan her ğún araba geliyè
(20)gidiyè. aħşam dāmat geldi. bi çuval_un ğótürüvemiş. *esgibazar*'ın halğ_èyitim müdürü
(21)*remzi* va. bilün mü *remzi*? bilmessiñ. sen_unnarı bilmessiñ. aħşam_onnar vardı. işde benim
(22)şiyim bõle. elli birde ben buryá geldim. burda işde yúva dutduğ. aşığ yóharı elli sene
(23)vıılan_oliyè, elli sene bi şey. ilk_insanım, ilk_insanım_öldü. *esgibazarlıydı*, óteki
(24)mahaļleli. dörd_oılan bi ğız ğāldı benim. ğız *iskénderun*'da. bunu sōra èvlendim, dörd_ay

(25)sōra evlendim ben. bundan şeid_olan, *ğarabúk'deki* tarımda hı Fılan bunuñ_ölu. o
(26)doħsan_ikiniñ, ikinci ayın yirmi doħuzunda. şeyde *hakkāri'dīdi*, *van'diydı* billüjü.
(27)*haKkāri'yé* tatbiħata gótdüler yāni. yēdi aylıħ, sekiz aylıdı dāha. ħumandıydı. o āşam yīmi
(28)doħuz dēne şeit vemiş Saten. ħaraĝolu basmışıla. rāhmetlik hálde çalışıyódu, *ezzurumluħarda*.
(29)o *antaıyálı* çoħdur hálde. buba dērdi otuz tēne ĝız va māyétinde dērdi. bahçeden
(30)maı_alıyómuş. bahcaıatdıriyómuş tabi. *ğarabúk'e* havale ēdildi. yāni *yúsf yılmaz* diyi biri
(31)vadı *ğarabúk'de*. onnara çalışıyóđum. her şeyi uña teslim_ēdiyāııardı. uşahıarım da orda
(32)çalıştı çoğ zāten.

(33)ben_asgerliğ *hakkāri'de*. yóħ. *hakkāri'den* şey geldim. *isgenderun'un*
(34)*ğırıħhan'dīdim* ben. hızmata_ēriydım ben. *ısdanbuılu* yüzbaşı olan. hiçbi şe yóğ. hızmata_ēri,
(35)u zaman hızmata_ēri vardı. yāni çarşıdan bi şe gelicek. hanım ne dērse unu (36)ĝētürüyóđum
ben de. şunu al gel_işde, evde işde çay demle, bılmem bi şe işde. ē (37)rahatığım, ben. on sekiz
ay ĝāıđım hızmata_ēri. aııah, nur yüzünde yátsınnar öldülerse (38)bılmiyón da. hiç de sesleri
çıkmyá, *melih göhçek* diyi bi yüzbaşıydı. *melih göhçek*. dııl, o (39)dııl, o dııl. *melih göhçek* diyi
bi yüzbaşıydı. hanımı da, ĝēndi ĝırĝ yáşında, otuz beş (40)yáşındıydı. hanımı yirmi yirmi beş
yáşındıydı. bi teg_ölu vardı, õretmēdi heral. *antaıyá'da*. (41)ēvi bir_ay fılan baña tes-
lim_ētdile. faħat dēndile. para fılan ĝodular, fılan_ētdi. undan (42)sōra ēvi teslim_ētdile. on
sekiz_ay ēvlerinde ĝāıđım. masanıñ_úzerine, ĝastēniñ_aııtına (43)para ĝoyiyáıa, baħam aliyá
mı diyi yāni. aıur muyúm ben dēđim. meseıa ondan sōra ēvi (44)teslim_ētdile baña. ēvde yátar,
ĝāııhardım ben. māııle giderdúk, ĝēce (45)yēmiyē Fılan. öyle bek aııah rāzı ossun yāni
maşş_aldı mı üç beş ĝuruş vērüllerdi. beni (46)üç_ay_izine yóııladııa buryá. her bayramda
ĝónderdile. değerli insannardı. burdan meseıa (47)hava değşimine ĝeldi *ısdanbuı'a*. ben
ğızııırmah'dan ĝayrı buryá ĝeldim ben. om beş yirmi (48)ĝún durdım. o zaman on iki buçúħ lira
ısdanbuı. edrēs vērđiler. ordan *ğalata kóprü'den* bi (49)taħsi dutdım, ēve vadım. ĝāyınnası vardı
yüzbaşınıñ. o ĝada değerlü ĝadundu. sen dēđi, *eyüp* (50)*sulıtan'da* cāmi, cumā namazı ĝııımadan
ĝētme öıum, dēđi. beni uryá ĝótúrdü cumāyá. bi ĝún (51)o ĝadun, ĝayınnaıarı yāni. dindar bi
ĝadundu. veıāsııı işde ondan sōra unuttım yāni. ĝēndim (52)ĝırız ĝēçıđım. ĝalb
anjıyóđan_öldüm *anğara'dan*. yóħ, hiç hiç. zaten_orada *izmir'dīdim* (53)dörd_ay acemilığden.
izmir narııdēre'diyđim. yó, bu boğaz_öyle. istiħam taburiydi, (54)istiğamdığım. yóħ, yóğdu,
yóğdu. ordan *ğırıħhan'a* ĝıtdım_işde *iskēnderun'a*. *ğırıħhan* açúğ (55)bi arazıdır *ğırıħhan*.

gırıhhan. *iskéndérun'dan* daı aşdın mı *bélen dāñndan* ⁽⁵⁶⁾hemen görüniyé orda yá. *sūryé'yé* yáhm yáni. gaçaııcı, *kilis'e* Fiıan gitdim ben, çoı gezdim. ⁽⁵⁷⁾hödüdü *sūryé'dedü*, *sūryé'de*. yáni orda hiçbi şe yáıalamaduı. ben_öyle şey ilgilenmezdim. ⁽⁵⁸⁾ben hıızmat_erıdım zaten. u mahalleden *alevilerden* süt fııan gótüriyódum ⁽⁵⁹⁾ben. o ğapı vardı, béyle germe ğapı. paıa gibi ğeçineyállardı. oıllarda gezerdim_āıama ⁽⁶⁰⁾ğadar. çaımak, cüzdan Fiıan gótürüllerdi asgere. saılı sataılarıdı, çayırlardı böle. çadıılarıdı. ⁽⁶¹⁾asgeriyé çadırlardıdı. o zaman öyle bi şe yódu, öyle bi yá. öyle terör Fiıan hiç yódu. yóı ⁽⁶²⁾yóı yóı. gaçaııcıııı var, terörü Fiıan yódu. halıı çoı_ıyı iınsandı. *alevi* emme çoı_ıyıdı. ⁽⁶³⁾asgeriyéyi çoı şey_édellerdi, dutaılarıdı yáni. asgeri çoı dutaılarıdı.

⁽⁶⁴⁾yó, cāmiyé gidiyóm, bahçeyé gidiyón. ecúı bahçe yápiyóñ aıada. ecúı ⁽⁶⁵⁾fasulyéden yápiyóz işde öyle. gendimize éyliyóz. bahçemiz Fiıan_éyi. kiraz, elma fııan ⁽⁶⁶⁾hepsi var. yóı, yó, yó, yó. ğúçcümüz, ğúcümüz yetduı ğada biz bahçe ediyóz. bu yáz kóıı ⁽⁶⁷⁾yápdım_orde gelmiyóz, yátcaz baıanesile. kóıı, sayfan, sayfan. bétonarma. évet. bir teg_oda ⁽⁶⁸⁾va. teg_oda va. bi sofriyá yetim şey daıım va içinde orda. çay, çaydannıı, tabaı, tencire, ⁽⁶⁹⁾masa, oturaı, sandale, oturaı var. bu evin sayibi çevre rēisi. baı şu boyalı yer görüniyá baı. ⁽⁷⁰⁾bitiııı_olısun dábi. ama def_oldu, gitdile. şu evlerdi. bunnar zaten öldüle adamıa. iyi ⁽⁷¹⁾olduıardı şófór, *üçevler'e* gitdi. he, ormanıı dibi. su aıadan geliyó, su yóı. ⁽⁷²⁾urda suyumuz vardı baı, kēsildi. üç, üı sene oldu u da. gendümüz gótduı. bu ⁽⁷³⁾suyúı_üzerine *esgibazar'da* su yódu. kēsildi, şindi iki senedir yóı. hic_ahmiyó, ⁽⁷⁴⁾hic_ahmiyó. baı, içinde ahmiyó. baı, orda, şurda depo yápdıı_evlere aldıduı. şurda ⁽⁷⁵⁾arıada depó vadu. urdan buryá sebil_ahiyódu, kēsildi. burda az, hep *ısdanbuı'da* çoó. şu ev, ⁽⁷⁶⁾şu evlerinkile *ısdanbuı'da*. o, yirmi hāne Fiıan va bu kóy, iki kóy. yirmi iki, yıımi üç hāne va. ⁽⁷⁷⁾yázın toplaıcaı. şu ğadunuı baı kimsesi yóı. uıaılarınıı yánında *ısdanbuı'da*. şurda iki ev ⁽⁷⁸⁾Fiıan va *ısdanbuı'da*. şu ev, *ğarabúı'de* bu evle. bizim, yó geliyállıa yázın çocuı. gelse de ⁽⁷⁹⁾ziyārete geliyállıa. ne yápsııı_ışde. satten çocuı çalıııyá. yázın geliyállıa ⁽⁸⁰⁾biraz bā bahçe zamanı. benim sülālem gelmiı. ben *ğarabúı'de* duramiyóñ hemıerim yá. bu ⁽⁸¹⁾kóy hayátı iyi, temüz havası va. ben gitmedim, ev de va. üı ğat ev va *ğayabaıı'nda*. bu su ⁽⁸²⁾tarafı. *ğarabúı'e* endünise, soı tarafda. yóı soı tarafda. cuma bazarına vadım mı? o ğarşıda, ⁽⁸³⁾şöle kóprüden ğeıdin mi u tarafda. üç ğat_ev va. birinde kirācı oturu altda. üst ğatda gendi ⁽⁸⁴⁾oturiyó oıan, gelin va. alt ğat boı. biz gideriz bi eıyám Filen var_orde

yã. hep o, döşeli hepsi ⁽⁸⁵⁾ev yá. pis pis ámma iki āşam yátamadum, gitdim ben. suyú bile içilmiyá yá ⁽⁸⁶⁾ğarabúk'ún vaııa.

⁽⁸⁷⁾yá bi çayımı iç hoca. vaııa bi çayımı iç. yá dinlediñ_işde. yá ben_annamam öyle ⁽⁸⁸⁾bi şey. atduķ paıavra zāten. atduķ, paıavra atduķ, annatduķ. asger, asgellig iyi gēşdi. tabi ⁽⁸⁹⁾izmir'den iskēderun'a gitdim. ğırııhan'dīdim ben. hızmēt_ērīdim, raatım_ēyīdi, yüzbaşı ⁽⁹⁰⁾da. hanımı antaıya'da õretmēdi. beni işde om bēş yirmi ğún bir_ay bi dēdile beni. para ⁽⁹¹⁾Filen ğoduıar masanıñ_úzerine, ğasteniñ_áıtına Fiıan. ben_unnarı yápar miyim zaten. ⁽⁹²⁾tēvbe sūlālemizde yóıdu öyle bi şe háyátda. undan sōra evi teslim_ētdile baña. subay ⁽⁹³⁾ıojmanları vardı böyle. oryá yátarduĝ biz. gitmezdúķ tabura. iyi yēmeg var_ise, iki ⁽⁹⁴⁾ğab oldu miydi hadi taburdan yēmeg, iyi yēmeg vērürseler bizim arĝadaşlara yēmeē öyle ⁽⁹⁵⁾giderdimidi vaııa. velāsıı her bayramda izine ğōnderürlerdi. om bēş ğún, yirmi ğún gelūdüm ⁽⁹⁶⁾izine yāni. o zaman şey Filen yóıdu öyle yāni angara'dan araba Fiıan. şe yóıdu o zaman ⁽⁹⁷⁾ĝızılıırmaıı'da ēndim zabahlīn doıuzda trenden. tam aışşam doıuzda ğada bekledim_orða. ⁽⁹⁸⁾ĝitsiñ_angara'yá, angara'dan ĝelsiñ yá. yã öylīdi işde yá. ne va? öylīdi ⁽⁹⁹⁾tabi. zarar_olısa bu memlekēte gelmezle. he, he gidiyóñ mu, ĝitmiyóñ mu. tabi öyle ⁽¹⁰⁰⁾ĝonuşuyóz, kıy yerinde öyle tabi. gidiyóñ mu, ĝitmiyóñ mu? ĝonuşdur, iyi. tabi. bunuñ?

-6-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Bayındır Köyü

Adı: Hüseyin Gümüş

Yaş: 72

Konu: Askerlik, Köyün Tarihçesi, Eski Düğünler, Ormancılık, Hac, Günlük Yaşam

(1) tamam_annadım, ānadım. sāde baḡa mı sorıyōñ hep soru. hē dīne baḡam. hūsēyin.
(2) ḡümüş. yāş yētmīşı ḡēşdı. ēvet. otuz yēdide yō, otuz yēdi ne diyōñ_ēlli yēdide. ēlli yēdi, ēlli
(3) doḡuzda ḡeldük. asgerlik neyi dinnīcēñ? acemiligden usdaḡa ḡēşdü. şófór_adayīdük.
(4) bilmem_ōle işde. unutamadım *édremit'de* acemilik yápdım. neyi, başḡa ne ḡonuşım ben?
(5) yirmi ḡırḡ ḡún mú durdum ne. undan sōra şófór_adayı ayrıldıḡ. *ḡırḡlareli'ne* ḡeldük.
(6) *ḡırḡlareli'nde* dōrt búçuḡ_ay ḡurs ḡórdük. unu da bizi fazlaḡıḡ ḡeldi, ḡazandumadıḡa.
(7) *edirmi'yé* ḡitdük.

(8) önceden reşbellik yápiyōdum. mottorumuz va. yōḡ. şini yápiyōz ḡene reşbellik az
(9) çoh. az çoh_ēkiyōz, ān bēş yirmi yárim_ışde. taḡḡaların hepsini ēkēmiyōz da birazını ēkiyōz.
(10) kimsem yōḡ, oḡum yōḡ. oḡum vardı, öldü, öretmen. ne bilḡin? ēkinci sınıfı oḡudiyōdu işde.
(11) şeyde, *mermer'de* öretmendi, on bēş senelik_öretmendi. top_oynarḡan bi ḡiriz ḡeliyō. saña
(12) da. yáşiyō. tek çocuh. bi de ḡızımız vardı. ḡızımız çıḡdı. var, bi de oḡan, (13) bi ḡız torun var.

(14) bu ḡōy, bilmiyōz ḡı ḡaç yíḡḡıḡ_oḡduunu. ne bilem, di mi, hā? esḡiden dē yüz sene, iki
(15) yüz sene, üş_üz sene ēvelden bu ḡōy bēş yüz, bēş_asırdan bēri bu ḡōy böyle ḡurulmuş.
başḡa (16) yērden ḡelme mi, ḡitme mi bilmiyōz yāni. aḡ, nāhiyēsini bilmiyōñ ben de. ēzelden,
(17) ēvelkilerini ēşitmişimdir yāni. nāhīmişdü, müdürlüümüş bu ḡōy. buḡda müdürlüḡ varımış.
(18) undan sōra *esḡibazar'a*, yāni bura ḡazā maza oḡācīdi da *esḡibazar'a* ḡaydı işde. *esḡibazar* hiç
(19) yōḡodu belki u zāman. bura müdürlüüdü. bizim *çérkēs* şeydi, şey biz ḡazāmız. bu tarafda,
(20) seniñ tarafda.

(21) buyúr. ēveli dúñneri ḡüleşli oḡudu dúvenneri. üç ḡún ḡüleş_oḡudu. sen ne bilüsün
(22) ḡüleş yápannarı? dēy mi? ḡüleş_oḡudu; baş, orta, bilmem ne. millet şe yápardı her ḡōyden
(23) ḡelen_oḡudu ḡüleşe çoḡluḡ. baş, orta bilmem ne. he, yādan başḡardı. ḡız isdeme tabi ilkin
(24) düñür ḡider_adam. rāzı ēdebīlüse bubasıñdan isder ḡızı. bubasıñdan anasından. rāzıḡı varısa

(25) oлуғ bu işle. rāzılığ yōsa olmaz. èveli gúleşli oлуғ dúınne. her tarafı kóy, edıraf yáhındı. kóyle (26) gelüdü, gúleşe gelüdü, yāni dúıne rahınan gelüllerdi yāni. rahı fılan içülüdü, içülüdü. rahı da (27) iđer. gèşlik_ içerdi yāni gèndini bilmezler. atulüdü. jandarma gelüdü emme. dólúş gāvğa (28) olmasın diyi jandarma gelüdü.

(29) nèrde òretmensinüz siz? *erzincan'da*. nèrde? *ovakóy'de*. nèrde òretmenlij nèrde (30) yápiyón? taPı burdan_ evlendin. tabi tabi. benim òlanın da çoğ_ arhadaşları vardı *van'da* (31) manda. o şey_ *ismayıl* kúrt, telefán_ ètdi baña òlan_ öldüü zaman. amca dèdi, vaııāhi (32) gārdèşim ölıdı bu ğadar acımazdım, dèdi. başladı ālamiyā. eyér_ ābim ölıdı bu ğadar (33) acımazdım. hangı *osman hocayı?* İa tanıamaz miyiz osman_ oca yá? hoca gelmez mi, on bès (34) hoca geldi baña. *süleyman'ı* bilen hocaıa geldi u zāman, öldüü zamanda.

(35) önceden dağ çıhıyóduğ, bizi şindi çıharmiyólar dağ. ğaçah da gótümiyóz yāni. ğaçah (36) yāni, adam èldümeden fena. şimdi dağ gitseñ, bi çam kèsseñ ğurtulamiyāñ. adamnan (37) dólúş_ ètseñ, öldüseñ yāni o ğada cezā gèymiyón. şindi orman cezāsı fazla bizde. buyúr. (38) ğaçah da yápiyódu. yirmi ğún odun vèrüllerdi, bıharduğ ğāyri, bi ğún bitsin odun diyi. (39) arabaların gótürüdüğ, merkèplernen sözüme_ oña. işde böyle. bizim dèdiğın gibi u da oldu da (40) balıtamızı alıdu dèy ordaki şey. yúklú gelükén balıtamızı alıdu. giderdüğ, on lira vèrüdük, (41) yāhut iki yárim bi yárim_ atına arpa vèrürdüğ, şey_ èderdüğ, alıduğ balıayı. yāhut (42) mahkémeyé vèrüdü. baña bi baña bi cezā geldi, alıtı yüz zira. alıtı yüz lira u zaman iki bi çift (43) óküz parası. alıtı yüz zira geldi *çèrkèş'de*. burda ifade vèdüğ *esgibazar'da*. *çèrkèşde* cezā (44) kèsilmiş alıtı yüz lira. yüz liréyā ğücüm yètmiyó u zaman. dèy otuz ğırh sene èvel. benim bir (45) dayım vardır. dayıma káıdı gótmüş. vèdi. ben de imza atıvèmişim. alıtı yüz yóh ku, alıtı ğuruş (46) yóh cèbimde. alıtı yüz lira cèza geldi, ğırh sene èvel. yátırduğ ğāyri. sèksen sèksen taħsite (47) dólúşdüğ. sèksen sèksen taħsite yátırduğ. taħsid_ ètdük. biz çam bıçiyóduğ çam. ètmedi. (48) békçile bizim yāhınardı. *bulduğ* dèriz, *bulduğlıdı*. ben seni ğurtarıın, dèdi. balıta ölece (49) mahkémeyé vèmişiz, dèdi. vèdi mahkémiyé işde cezā geldi. biz müşāade vèdüğ, burda (50) *esgibazar'da*. *çèrkèş'de* alıtı yüz lira geldi. iki yüz liryā beyèndüün_ óküzü al. (51) üç_ óküz parası üç. üç tavlı óküz parası.

(52) yóh yā, aylıh yóh, yıllıh. şindi aylıh_ almiyán yóh şindi. èşikden bèsje ğada herkèş (53) aylıh_ aliyè bah. hókümet iyi yétiriyó ğene parıj di mi. bağ herkèş, sen ne aliyón. bi milyár (54) lira olsun. torbayı dolıdurdu herif. è bu hókümetin bi ğarışsa bozgunnuğ_ olısa, bi hárb olısa

(55) aḷabılü mü? késemez mi? késer. aṣaḷa endürü yāut gúcünün yètdüü ğadar. di mi? èveli aylıḷ
(56) fıḷan yóḷ yá. iki yárim_ekin satacāñ da harşlıḷ ğöyácāñ, bilmem ne ğuyácāñ. va bāğurda,
(57) bāğur. üç yüz_èlli, üç yüz_atmış. kóyde işde reşbellig_èdiyóz. tavuğ, ğaz_èdiyóz, inek
(58) èdiyóz. èkin_èkiyóz. ekmiyè, una para vèmiyóz yāni. yá çalışan ğene baḷ bunuñ hem ev
(59) hem bu. arabası da va, iki moturu da va, on bès yirmi iniyi de va. ğúci yèten yápiyó. ğúci
(60) yètmeyán yápamiyó. ben ne yápayın şinden sōra yètmış yáşında. anca bi inek iki inek
(61) yápabiliyán. baḷmam, ben ne yáparım. ben altını temizliyémem. ayáḷda ğāldın yá.
(62) bitmedi mi dağ?

(63) yóğ hasdalıḷ, hiç taḷ doḷdur yüzü ğórmedim. barmağımı kèsdim yáñız dāda. şu
(64) barmağ kèsdim baḷ. barmağ kèsdim, doḷdura gitdim. ğāştıdi yā. atmış birde, asgerden
(65) gelince. biḷāder var. biḷādernen_ayrıduḷ, ğavğa ètdük. bi kótú merkép sözüme_ōna.
(66) unnan_odun_èdiyódum. békçile geliyó fıḷan dèdile. biz_acelinen dōrt bès daḷ kèsiyóduḷ
(67) doḷanmadan biliyōñ mu? dahıldıdı da arḷası şeyé daḷ dōru elime. elimi barmağımı kèsdim,
(68) atdım_ışde. şey yódu, para yóḶ, puḷ yóḶ. ğarabúk'e hastáyá şeyé gitdük, doḷdura gitdük,
(69) belediyé doḷdoru. bağarda bağarda dikdi benim barmağ argadaş. bu barmağ şıñik. yāhu bu
(70) kèyük yúmırta gibi bèyni açıvèmiş. dūme gibi ikisiniñ_arasında bi şe vā, unu oynadan. u
(71) düşdü, barmağ da düşdü. bağarda bağarda dikdi beni, ĩne de vurmadı ha. o barmağ atdım yá.
(72) kómdük mezelliğ barmağ. èdiyóz da farğ_ètmiyè yá. pek_ayr iş tutmınca farḷ_ètmiyó.

(73) aşıḷ_oldum, aşıḷ_oldum. nèneniñ habarı yóḷ, biz ğeriden ğeri aşıḷ_olduḷ.
(74) şahin'in ğızı dèller benim ğariyá. yá déjl yaḷ, şajin'in õlunu fıḷan bılısün. nejeded'i Filen de
(75) biliyōñ yā. yāni şajin'in ğızını baña alıvèrin dèdim_ışde bizimgilere. benim yeñgem vardı,
(76) anaḷım vardı. anam ölmüş ğuççúyukén. anam bilmiyōñ öldüünü. anam öldüünü bilmiyōñ.
ben (77) ufāamışım, ançah iki yáşında. baña alıvèñ fıḷan dèdim ğızını dèdim. gitdile, u da ben
(78) varmam ben fıḷan dèmiş tabi. bi de işimiz yóḷ henı. baḷma, çahma yóḷ. ğeriden ğeriyé
(79) alıvèdiler ğızı. ğismetimiş temsili oldu. bi õlumuz, bi ğızımız_oldu. bi de öldü. õlan da otuz
(80) bès yáşında õretmendi. om bès senelik_õretmen. u da öldü, biz Kaḷduḷ yáḷuuz. bi ğızım va,
(81) şurda kóyüñ_çinde işde. zabahlıñ yıfğa vèrdi işde bize. è bōle hocafendi bizim işlerimiz.
(82) başğa başımızdan gelenne. tam èlli seneden_èvelden ğonuşuvèriyóz, (83) asgerlikden.

⁽⁸⁴⁾ *atatürg'ü* ben_ otuz sekizde ölmüş diyî duyârdım çocuhân. hadır!amazdım *atatürk'ü*.
⁽⁸⁵⁾ elli yêdi de gitdim. elli yêdi de gitdim, elli dohuzda geldim. *gıprıs* savaşı dün taha yâ. şey,
⁽⁸⁶⁾ *ecevit* tankla çıhartdı. unnarı bilîrüz dabi.

⁽⁸⁷⁾ kóy çok gózeldi émme kóyde kimse gālmadı. bu kóy şindi üç yüz_âne olması
⁽⁸⁸⁾ lâzımıdı. üç yüz bês yüz_âne olması lâzım. *fahat*_adam, *dörd_ölu* olan şu adamıñ, şu evin
⁽⁸⁹⁾ *dörd_ölu* va. hepsi çekdi gitdi, hiç kimse yóK. evleri böyle gālđı. üsdünden damla ahiyê,
⁽⁹⁰⁾ *vérâne* olijyê yâ çönuñ. çōK. kimse gālmadı kóyde. yāni bayramda *Filen* gelürse gelü.
⁽⁹¹⁾ bayramda yāni bilemezsiñ gelenlerin çocuhlarını, deliğanlıları. bu kimin, bu kimiñ_ölu
⁽⁹²⁾ bilemessin. aynı seniñ gibi gelü buriyá. bu kimiñ, *āmed'iñ* mi, *mēmed'iñ* mi bilemessin.
⁽⁹³⁾ şahsından bilüssen bilüssün. eyle, herifiñ yeri yúrdunda ekip biçen yóh yāni. gelmiyó, yáz
⁽⁹⁴⁾ dādilleri de gelmiyó.

⁽⁹⁵⁾ benim_olan bile rahmetlik, buba sen niyé ireşbellik édiyóñ dêrđi baña. yāv
⁽⁹⁶⁾ çoh_ekmişsiñ *Fiñan* dêrđi. ben de defoļ git dêrdim. harmandan govardım bāzı. gıpgırmızı
⁽⁹⁷⁾ çıhardı, bi şe demezdi. gaçardı uran. yō, gatiyén işine gelmezdi. kimiñ_ōretmeni
⁽⁹⁸⁾ reşbellik_édiyó dêrđi baña. lā ölüm, ben seniñ_ıçün édiyóñ_ışde ben. kime biraħacāñ? ben
⁽⁹⁹⁾ şindi *remzi'yê* ev_alıvêdim şeyden, *garabúk'den*. torunlara elli milyára. dāñre alıvêdim,
⁽¹⁰⁰⁾ sıcacuh dāñrede garófelli yátiyólla, hem de oturiyólla. *mermer'de* evim va temsili, kirāsını
⁽¹⁰¹⁾ alıyólla. è burda reşbellik_édiyóñ, unūñu êkmiyini yólliyóñ, yımirtasıñı yólliyóñ, südüñü,
⁽¹⁰²⁾ yóğórduñu yólliyóñ. hepsiñi kéndim_édiyóm temsili. on bês günde bi on ⁽¹⁰³⁾ bês yirmi kiļo
yóört, süt, otuz gırh yımırta. êkmiyini édiyóz burda. temiz her bi şeyini ⁽¹⁰⁴⁾ yólliyóz burdan.
minübüs de gelip gidiyá her gün. burda geliyólla, alıyólla uşahla. işde böyle ⁽¹⁰⁵⁾ hocafendi
bizim_işlerimüz öyle. alļah_alļah. aynı seniñ dêdüñ gibi *süléyman* daha ⁽¹⁰⁶⁾ rahmetlig on_üç
on dört yaşındiydi *emre* gibi. araba doļduriyóz u zāman anasınıñ_eli ⁽¹⁰⁷⁾ gabarmış. ufağ_ellidi
seniñ hêsap benim_olan. eli gabarmış. bi gavğa ⁽¹⁰⁸⁾ êtmiş, anca urdan gāşdı gitdi. anası dêdi
ki evde nası o ara olanı niyé dōdün dêdi baña. ben ⁽¹⁰⁹⁾ de vurdum mu nêtdim. çayá *Fiñan*_atar
kéndini. bu ana, anaļar çoh ⁽¹¹⁰⁾ şey_êder_evļādını. hah çoh gorurla. bi ši olmaz dêdim, cehen-
neme gitsiñ dêdim. derhaļ ⁽¹¹¹⁾ öldü temsili. şindik de ölünce alıyóz temsili. alıyóz yāni. dünyá
işî. anneñ, dedeñ, ebeñ ⁽¹¹²⁾ varmışdu, dedeñ varmışdu.

⁽¹¹³⁾ ebem varıdı rāmetlik. è bizi analıh_ebem_êtdi. dörd dāne ósüz gālđuh biz. en
⁽¹¹⁴⁾ biyümüz altı yêdi yasında, en gúççúumüz bi yasında. dörd dāne çocuh. işe yaramazduh.

(115)êbem bésledi bizi. géce firuna giderdi èveli. biz yátar, uyúh_lardu_h. bizi uy_hudan gâlduru,
(116)èkmek yédürüdü bize. èveli böyle bol şey nêrdîdi yâv. şindi bol_lu_h dünyâ. tabi tabi. a_hşam
(117)têlevizon nêrde u zâman, radyó nêrde, şu nêrde, bu nêrde? yátar çocu_h, uyúr. u da fırından
(118)gelecek de gârnıñı doyúraca_h çocu_hların. tarla var_èmmè ta_llî édebiliyóñ mu? ókúznen çif
(119)süriyóñ. buun bês yüz yárim_èkin gúyiyóñ, biñ yárim_èkin gúyiyóñ ama o zâman yüz
(120)yárim_èkin gúyámiyóñ. gúze yá_hın azı_un túkeniyó. deyimende gidip azı_lı_g_alıyâ. yálan
(121)yó_q. gúPre yó_h. ókúznen, sabanıñ zoruy_nan nê o_lu? ço_h yêr ekémiyóñ. yá_hından bi iki
(122)parçayı.

(123) bu a_llar nêreli bunna? lan ali osman_oca_yi bilemedim_ar_hadaş. yâ biz
(124)bunamışuz_ar_hadaş va_llâyi bunamışuz. öteki? ali osman_oca ba_h, òretmenli_ğ bira_hdı sifile
(125)dönüvédi. è hoca taha nê gonusı_ğm?

(126)gitdú_ğ, gitdú_ğ. do_hzan yédide gitdú_ğ. önce mi yâ. hajdan hacca gitdú_ğ, o do_hsan
(127)yédideydi. hanımınan gitdú_ğ. yêñgeynen gitdú_ğ_i_şde. otuz_otuz_üş gún durdu_h.
(128)medîne'de durdu_h. gır_h va_hıt namazı tamamladu_h. undan sôra şeyé gitdú_ğ, mekké'yé
gitdú_ğ. (129)şeyleri geydú_ğ. gurban gurbanna késilinciyé gada çı_harmadu_h. i_şde böyle. uça_hla
(130)gitdú_ğ kú.

(131)oSman_oca bilemedim ben seni yâ. va_llâyi bilemedim. bu ar_hadaşla yüz yüze
(132)gölüyón èmmè. nası o_lam yâ. maşallahın va. ki_lo a_lmışsıñ ba_hsaña. acı_h az yê az. ève
(133)gidelim dèsem yêngen yó_q. ben çay demliyivèrrün, gârnızı da doyúrrun. gıza çauru_ğuz,
gıza (134)çauru_ğuz. boşuna bize gonusma. aldı, aldı. orac_ı bilemiyón, èhtiyárlı_ğ. yâ bizim
habarımız (135)yó_h_aa. şeyé git dèmiş de sülèymen_aaniñ_ò_lu ölmüş, öldü. adam hún_ğúr
hún_ğúr a_liyó. (136)bizim de başımıza geldi sülèymen_aa. ne yápa_lım, dèdim, a_llahın ta_hdîri.
öleniñ_öñüne (137)gèçilmiyè i_şde. iyiyin, zararım yó_h. iyi dèsem de i_şde bôş. o_lanıñ şeyi de bizi
ço_h şe ètdi. (138)yêñgeñi de beni de çok yípratdı.

(139)ben duramiyân garabú_ğ'de. gèçen sene garabú_ğ'e gitdim, iki ay durdum, üç_ay
(140)durdum. ben gidecin dèdim. ikinci ayda hanımı godu_h. yêñgeni godum, geldim. gitdim,
(141)çêrkêş'de bi ineg_a_ldım. şindi eviñ_a_ltında öyle. şindi gâdınım gelecek yâ, üç gün_uüne
(142)gitdi. uşa_hları górecek. uşa_hla va yanında i_şde. anası vardı biraz şey anası var, kèndi anası.
(143)henife'niñ_anası vardı yanında. gârdêşi gidiyó yúsuf. biz gidiyóz. hem gomşuları ço_h_iyi
(144)osman_oca. unuñ u gibi du_ğ gâdınna va yanında. biliyóñ mu? sizlerden iyi o_lmasıñ,

çoh_ıyi ⁽¹⁴⁵⁾yāni. éyiler birbirine. biribirine bālı yá. aļlah iyilernen ġārşuļaşduşsun. yā təcèllisi
öylimiş ne ⁽¹⁴⁶⁾yápaļım onuñ da bizim de. eve gididúk yā.

-7-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Belen Köyü

Adı: Mehmet Solmaz

Yaş: 40

Konu: Askerlik, Ormancılık, Hatıralar

(1)yõ, āza. āza. *mehmet solmaz*. yāş grıK. öyle ābi. āmin, cümlemizin_ābi. yā kıyümüz
(2)ormanıñ_çinde ābi. kıyuden endik buryá yāni. ev evle göşdü, hēyēlan (3)bölgesinden doıayı.
ābi ormanda yāhacaK ihtiyāç mēselesini ġārşılıyē yāni, undan yāni. (4)ğredi vēriyó dēvlet.
aıamiyóz yāni. ġredi vēriyódu. esgiden vēriyódu da şindik. siz nērden (5)aldıydıñız, orkıyden
mi aldıydıñız? nērden aldı, kim aldıydı orkıyden?

(6)askéllig şeyde ābi, *aydın söké'de*. *aydın söké*. yóh, acemi billij *samsun'da* yápdım. yá
(7)askérde bolca sopa yēdúk, ne dīcem başha ki. askérde *aıçati'yá* ġada bi sopa yēdúk ġardēşim.
(8)yá şindi ġardēşim cumā ġünneri oııyó sılah baıımı, biliyó musuñ. sılahımızı
(9)tēvizlememişiz diyē ābi bizi ēyitim, ēyitim_aıannarı var. makinik_ēyitim_aıanı
(10)dēller_ũna. uryá çıhardııa bizi ābi. ġúzel bi dōvdüle bizi urda yāni ābi biz ġúzel bi sopa
(11)yidúk urda. yāni asgerlik mācerası nası annatsañ yāni. usda birlij iyīdi şimdi, usda birlij.
(12)acemi birljinde aıışasiyá ġada ne bi darbe yidúk yāni. sētten_adamıñ biri dēmiş. benim
(13)askéllijim bitdi dēmiş. hiç sopa yimedēn mēlmekēte gidiyóm dēyyó. onu da ġomutanıñ biri
(14)duyiyē ābi. sen sopa yimedıñ mi oıum dēyyó, iki çahiyó. hedi şindi git āñat *ahmed'e*
(15)*mēhmed'e* yāni. asgellik_anıları öyledir yāni. ġardēş işde bu bēyle.

(16)var_ābi. ġayrı elinden_öper iki tēne. biri biri gitmiyó oıuıa, tā altı yāşında. biri orta
(17)bire gidiyó işde, şeyē ortaoıuı bire gidiyó, urtaoıuı. ben_ābi, belilli bi iş yóg. ameıe, sāda
(18)soıda bi iş yáparsaK unu yápiyóz. belilli iş yóg yāni. inşaat, şey.

(19)orman hikāyēsi arıadaşınan bu, bu yázın bir yátduK yāni ormanda. Kıardēşim
(20)ramuıılara daıdııı çadıırı. arıadaşınan yátıyóduı. ayı, ayı üzerimize geldi bi ġēce yā. ciddıı
(21)diyórum baı. ayı gelmiş yánımıza ābi, homur homur_ēdiyó. ateş_oımasa bizim yánımıza
(22)gelecek yāni. ayıñıñ iniñiñ_üzerine yápmışız biz yāni şeyi. bizim arıadaşa baıdıım. doıuz
(23)ġovaliyē. bu bar bar baıriyē. ābi böyle orman mācerası, öyle işde. ayı yápamadı, gelmedi

(24)ābi. ateşe gelemiyó, yánaşamiyó ateş oldu mu. gelmiyó. görhudan_ābi bi ramuğ_odun
(25)yáhdıg. górsidin çevre yāni elli metire gareyi buñan ateşin_ıñı yāñsiyódu yāni şöyle. di mi
(26)öyle, ölıdi yāni. ıñıyódur yāni gārdēşim. yāni öyle bir sahatlıh geçirdik yāni. hayıllısiyan
(27)bi şe yapmadı yāni. e gārdēşim bēyle işde.

(28)maıçılıh yapıyórduğ u da gāhdı. orman_işinde bizim kēçi vardı. ormana guyma
(29)yāsah_oluncah kēçi davarı hep satduğ gompile yāni. bizim şu arhadaşın u haslı fıñan hep
(30)gıtdi diyi mi? bunnariñ para batdı da biz gurtarduğ yāni. bizim. ābi *adabazarı'nda* mı
(31)topladılar da. yāni milletin kēçileri yāsahlanıñcağ, ormana guymıñcah millet mejbür gāldı
(32)satmıyá. yā ucuz tabi. adam topladı, gēşdi gitdi. milletin parasınıñ da vemedi. vemedi ābi.
(33)sāde rahmetli babamıñ dükkanı varıdı burda. dükkána bi zarfinan bi belirli bi gısım para
(34)atıvemiş oryá. yóğ_ābi, cāhillik kóylüle esgiden. seniñ de gitdi miydi? yāni o gidiş gitdi
(35)yāni? bi de elimiznen yúkleduğ yāni davarı. ellerimiznen yá. sen ne diyóñ_aa. adamla
(36)*ısdanbul'a* gitdi adamı aramıyá. adamıñ yerini bulmuşla. adamıñ bi de bırağ sen para
(37)almayı adamları dóviyóllarmışmış. adamdan para almáyá giden canını zor
(38)gurtarmış_oran. yā gārdēş. ābi aña yóharı bim bēş yüz varmışdı yá, bim bēş yüz kēçi. yá
(39)iki, üş üş tıra mı yúkleduğ yá? üş tıra yúkleduğ üç. tır, tırnan gitdi. yá yüz_elliden hēsapla
(40)ābi. yüz_elli. sen ne diyóñ_ābi yá. adam dē servet_oldu, çıgdı. serveti gıpdı. yā hāriç.
(41)yétmiş doñuzda vėdi. goyúna başladıh. goyúna başladıh_ābi işde. tağ de var kóyde bi gaç
(42)kişide var yāni de. bi kişi de fıñan var. randıman var yá, yapıyólla adamla. randıman yapıyó
(43)yāni. yā bizim_ev góçüncek sattan bizim de varıdı da öyle, gitdi, satduğ, mejbür gālduğ.
(44)hēyélan bölgesinde yaşayıncağ devlet āfet_ėvleri diyi urayá bi gırmızı hat çekdile. urayá
(45)giremiyósuñ yāni. bēyle oldu gārdēşim. *lütfi ābi'yi* çok tanırım, iyi tanırım. ābi *lütfi ābi*
(46)*paşagil'den* dij mi ābi? paşıyá ben çocuñan çok gitdim, yátdım_urda. paşa. öyle mi?
(47)*muñtdin* şeyde, *bartın'da* ābi. *bartın*. oldu çoğ, bēş_alı sene oldu. siz de paşa diyi hani.

-8-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Belen Köyü

Adı: Metin Erbaş

Yaş: 51

Konu: Askerlik Anıları

(1)ben de aynı *mēmed'in* kıoylisijn. *mētin_erbaş*. yaş elli bir. etmiyó di mi? bi iñsaf, (2)bir iñsaf_olsun iñşallah. yá dünyáyá mıh mı batumayá başladıh. yāni her şeyé boşvér. bi şeyi (3)ğafiyá dahmam yāni. yāni yānmış, yihılmış. he, aynı kıoy. yá yāni bugün şurda benim param (4)batmış, maım batmış hiç_agluma, nası olsa gázanan benim. yāni gēri gelmiyē, her ne gádar (5)üzülsek. bāzı insan var, bu pariyá çoğ_önem vērü. kéfeniñ cēbi yóK. olsa ne yápacān? ben (6)şindi gálöriferciyim. gálörifer yáhiyóm. yá üç senedi gálörifer yáhiyóz_ışde.

(7)ben_askerlij *erzurum'da* yápdım. *erzurum, hağgāri, sarıgamiş, van. hağgāri,* (8)*sarıgamiş, van. hasanğale'de, pasinler'de. sarıgamiş'in*_içinde. *ğarsğapı'da, ğarsğapı'da.* (9)ben_urayá asgeriyē arabasında şófördüm. ben devamlı bi tırnan asgerin, çekiciyē de tır (10)diyóla yá, önnan devamlı gider gelirdim. ben yētmiş dohuzda yápdım, yētmiş sekiz yētmiş (11)dohuz. merāba hoca. asıl_ormandan gónuşacağ_adam bu işde. *táşmandağı, táşmandağı* (12)bizden bi yúharda. valıa ben askerlijimde çoğ_sopa yidim. ben on_áltı yášimda gitdim (13)ben_askere. yášım biyúk yazılmış. hāyır, şimdi bi tane ğız var benim biyüüm. ben onnarın (14)biyüü olmuşum. yóhıama çıhdı. ğirt dohuz kiło, ğirt dohuz boy geldi, almadıla yāni bir ğirt (15)dohuz geldi. bi sene bēkledúk, ondan sōra aldıla yāni. on_áltı yášımızda gitdúk_asgere. (16)ezmedile, idāre ētdile beni. işde asgerde en biyúk şeyim, bi olayım_oldu. hemşerilerim vardı (17)benim. o zaman biz *čanKırı'yá* bālidyduk. bunna içki içerdı tamam mı gádemede. ğāzi diyē ki (18)git, bize düble iki tāne rahı al, gel. şini subayla fılan beni seviyē yá ufahlıh_aşağ ufahlıh (19)yóharı. gitdim ben iki rahı aldım. şindi mot şey mont biyúk geliyá baña, parké. ğollarıña (20)sohdum. nizāmeyē girerkēne orda āile çay salonu, bahçesi va. bizim nöbetçi subay da (21)ordmiş. pat önümüze çıhdı. sełam vemek zorunda gāldım. şini ğolumu gāldurınca (22)şışe (23)uşağ düşdü. o ne dēdi. dēdim şişe. gel baham dēdi. bi de şeyi, ğolumu yóhıladı, bi de orda (24)va. vāduh gádemiyē. artıh ēpiyi bi sopa yēdúk yāni urda. unu hiç unutmam yāni. tabi onna (24)benden fazla yēdi de. yā işde beni seviyólardı. biz de hani oña aldanduh veyá baña bi şe

(25)sormaz diyi. çoḥ, daha önce çoḥ gitdim ama hā. en sonuñda paçcayı ele vèrdúḥ yāni. en son
(26)yáḥayı ele vèrdük.

(27)yá askérliğde çoḥ şey var da annatmīnan bitmez yāni askérlik hātırası. şimdi biz
(28)céphānelikde gāḷduḥ dört_ay. hasandaḡ diyé bir yér va şeyde, *gúnlüç kıoyü* faḷan va, belki
(29)*erzurum'da pasinler'den_ilerde. gúnlüç kıoyü* var, belki bİLÜrsün. çay kénarı sıra gidiyó. orda
(30)bizim istiḥam taburuna dört kılómètre var. céphānelik vardı. bizi uryá vèrdile. şindi gış
(31)mevsimi, şindi gèce üç bēş nēbeti baña çıḥdı. şindi biz nizāmiyéde bēklemiyóz biliyóñ mu
(32)yāni góuşdan bēri gózetliyóz. ben şindi sıḷahı gápınıñ arḥasına soḥdum. on_iki on_üş tāne
(33)de kıópek var orda. unnar havladı mı biz gidiyóz hemen. gitdi biri, geldi. ben hāla orda
(34)otururkéne uyumuşum. bizim gizli gápılarımız var telden. nöbetçi subayı geliyó, órđan
giriyó (35)içeri. geliyó, benim sıḷahı alıyó. undan sōra gāfama biri vurdu. bi de baḥdim nöbetçi
subayı. (36)ne yāpiyóñ didi. oturiyóñ gomutanım didim. şu tūfij ses yāpmadan_alı, gel baḥam
dēdi. ses (37)yāpmayalım dēdi de tıķ yóḥ. o yāna dōndúķ, bu yāna dōndúķ. gel dēdi nöbet yérine
varam (38)sennen dēdi. óbir nöbeçciyi aldı. bize ordan yāt baḥalım, dēdi. bi bıçık kılómètre sü-
rün (39)baḥam sürün, sürün baḥam sürün. iki ay da bi cēzā alduḥ. gırḥ bēş gúnüñü burda yāpdım
(40)gelince. asgerden gelince. iyi süründúķ.

-9-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Beytarla Köyü

Adı: Raif Işık ve komşusu

Yaş: 59

Konu: Ticaret

- (1)bu *beytarla* kıoyü. *beytarla. rāif. ışığ. ışığ.* elli sèkiz elli dohuz_işde.
(2)babamıñ_amcasınıñ_ölu. birer_amca çocu bábamnan. évet. u da gārdaşı, osman_işde.
(3)muzaffer mi? muzaffer. genç gitdi. *isdambu!*'a gitdi işde. *isdambu!*'da mutfah_aşdıla işde.
(4)iflāz_étmile benim gibi. iflāz_étdim tabi. ben iflāz_étmesem benim kıoyde nè işim va? ben
(5)esnaf_adamıdım. bağğal Filen va da işde bağğal. ben *gèredè'de* iflāz_étdim. urda
(6)benzinnig_aşduh, benzinnig_iflāz_étdürdi. iflāz_étmez_ölu mu, işde édiyó. üçkâtıcılarıñ
(7)varsa. çalmasıñ. allahıma biñ şúkúr. allahıma biñ şúkúr. şúkúr rabbiyé vücütüm sèthatde.
(8)ben uyiýóm şimdi. ilkin_uyúyámıyódum da şimdi uyiýóm. ilkin telāşe biraz fazlıydı. ilkin
(9)telāşe fazlıydı. hoca biliyé işde.

(10)-bu ormanla siziñ mi yá?

(11)-ormanna bizim tabi ki. kimiñ_olacağ başha?

(12)-devletin di mi?

(13)-è dévletin de. biz olmjınca dévlet_ölu mu? dévlet_olmjınca biz_ölu mu la?

(14)-gonuşsaña gārdəşim.

(15)-dévletsüz millet, milletsüz dévlet_ölu mu?

(16)-türbe oliyó, türbe. o da bi dedeñiz mi, şıh mı siziñ sülāle?

(17)-şıh. ismayıl_ocá. babamıñ dedesi, annesiniñ babası ismayıl_ocá. sālīh hoca dayısı.

(18)burda yátıyó. arabáyı biraħduñuz yèrde. bu orman kimiñ hacı? biz olmasağ dévlet nè

(19)édecek bu ormanı? dévlet_olmasa biz nè édecüjüz bu ormanı? hoca buyúr. buyúr hoca.

(20)buralı. tamam, buralı.

(21)-*sefer hoca* bu lafi konuşmaz bi kère. ben inanmiyóm, ben inanmiyóm. yáhüdi

(22)kélimesini konuşması mümkün déjil.

(23)-yáhūdiler gibi olamiyóz kı biz. nè va?

(24)-hayır, zengini de olısuñ şeyi de olısuñ yáhudi kélimesini āzından_atmamışdır. ama
(25)demişdi ki hayındır veyát óyle bi kélime ğonuşmuşdu. bu ğadar digğat_eder ğonuşmasına.
(26)onu ğonuşmaz. onu Fılan ğabul_étmiyóm. seniñ_o dedúķlerini ğabul_étmiyóm.

(27)-len yáhūdile bizden dōru, hoca. yáhūdile bizden dōru dürüst. bunnarı hep taniyám.
(28)ben seni taniyamadım. *ramazan*, unu da biliyóñ. *ramazan'ın* dāmādı. rahmetlik. *çaylı'dan*
(29)*ğara mēmed'in* de ğızı olácaħ heral_unda. öle mi?

(30)yá ticāretcilij, bura çarşiyá yáħın. çarşiyá yáħın, beş kilómètre. çarşiyá yáħın, bi
(31)ĝeçim ğaynağ da yóħ. kóyde adam ĝeçinemünce nè édiyó? mecbur kéndini yāni şimdi
(32)*İsdambul'a* atduu gibi u zaman şehire atiyó ĝeçim ğaynağ olmaduundan. óyle dij mi? bence.
(33)óyle dij mi he hocam? şindi kóyde benim ĝeçimim nè ğada ūraşsam, çalışsam, çabałasam
(34)işde senede bi dana satsañ, iki dana satsañ. üç beş milyár lira para ğazanur. iki üç milyár para
(35)harcicān yemine, şuñuna, buñuna. ğalacaħ sana bi milyár, iki milyár para. nè vèrim biłāder?
(36)birazcılığ_atılığannıħ. atılığannıħ. atılığannıħ. ticāret alışķannı. tabi óyle (37)dēvam_édiyó.
sēydi, hókümet hepsi. unnar da buralı.

(38)-hocam biz_orman_olarah hep üsdüñüz. siz de böyle ğörevli fılan mesleki
(39)yèrlerde. şindi bu da şeyden geliyó heralde hı yāni ğene çevreden. bu müütiden. siziñ_urdan
(40)sāde bi òretmen belgi sen varsındur. va mı iki üş tene? bizde de òretmen fılan az çıħar_işde.
(41)aynı *sefer_oca*, *halil hoca* fılan var. yá nè zanursun! *bursa'da*. bu bizden çevrede, yāni
(42)çevreden bizim. sen bennen ğonuşiyóñ. ben sen kóylüsün. kimnen ğonuşdun nè oldu? o
(43)zaman biz şu ğada maħdā de dedim. burda bu rāif tüccar_olmuş. meseła kóyden bi kişi, işde
(44)şöyle iyi, böyle iyi. ben marāħ_édiyóm. bu da marāħ_édiyó. obúr ğomşusu da
(45)marāħ_édiyó. veyát onuñ yanında çalışiyó. öle ilelletiyé işi.

(46)-şófór diyé ki iki yüz mètre mağ yapmış. ben niyé üç yüz yapmiyın? üç yüz de ben
(47)yáparın. mağ sahabınıñ mesīrafi oldu müdu niñnen ĝeçine? ğaynağ nè? orman, ormannan.
(48)sen_òretmensiñ. òretmen, òretmeniñ yánına varcān diyé işde şurda oħuduħ da şurda şöyle
(49)étduķ de işde şurdan éfendim şöyle geldúķ, şöyle gitduķ. òretmenligden, oħuldan
(50)bahsédersiñ di mi? mútlaħa. çevre néyi ğótüriyósa.

(51)-o zaman siz para üçün maħtāyá gidiyósuñuz dedim, di mi. para ğazaniyósuñuz.

(52)-biz odun_ için giderüz maḥdāyá.

(53)-biz de odun_ için gidiyóz. araba zarar_ ediyó yāni.

(54)-biz odun_ için giderüz maḥdāyá. odun_ olmasa biz maḥdāyá girmeyüz. bi adam
(55)bulduğ. iki yévmiyé vedúḥ_ adama. otuzardan_ atmış milyân nira vedúḥ. évelki sene mīdi
(56)yáyılıññ ġārşisuñda? èlli bēş milyân lira para aḷduḥ. otuzardan_ atmış milyân lira vedim. iki
(57)adam buldum. bi adam buldum. otuzardan_ atmış milyón nira vedim. maḥdā yapdım
(58)yáyılıññ ġārşisuñda. bi de kéndim çalışdım. ġarı, uřaḥ çalışdı. atmış milyân nira para vedúḥ.
(59)geldi èlli aḷtı milyân kúsúr lira para. bi de bi de üsdelig kéndimiz_ ařaā sürütdúḥ yóla ġada
(60)maḥdāyí. sürütdúḥ, èlli bēş milyân èlli aḷtı milyân para aḷduḥ. atmış milyân para vedúḥ.
(61)ğendi ūrařımız va. ama iki rámoğ_ odun_ aḷduğ. bizim, odun işde kārımız_ odun. oduna
(62)çalışıyóz biz. maḥdāyá odun için gidiyóz.

(63)-iréceb_ abi odunu da kár deül. bi ġazā geçürdüm ben. bi rámoğ yarım
(64)rámoğ_ odun_ alamazdım. bizim damper var. yāni ben èlli dōrt yaşımdıyın. ařaā yóḥarı on
(65)dōrt yaşından beri řofórluum va. ben_ óyle ġaza geçirmedim orman sayésinde.

(66)-di mi ormanda?

(67)-ġayiyé yá motorda hem şeyde austosda ġızağ ġayár gibi yá. motoru řóyle bi
(68)çevirivedim şeyle pirçúkle ġabarmıř. biliyó musuñ sen?

(69)-çamın püskülü.

(70)-çamın şeyi, yápraḥlarına pirçúk dèlle. direksonu çevürür çevürmez
(71)çalışduramadım yá. aḷdı, gitdi yá motor. direksiyóna sāyib_ olmasam nère gidecimi ben
(72)bilmiyóm.

(73)-yá işde bu sene *izzetdin'in* ölü. iki tāne motorları va. motoru çıḥaramamıřla şeyin
(74)başında, *aḥyár'in* başından. başından, urdan çıḥaramamıřla. birñen ötekini çekiyóla.
(75)arḥasında ufaḥ ramuğ. çıḥmanıñ imkānı yóğ. yóḥarı geldüle. yá böyle böyle. biz motoru
(76)çıḥaramaduḥ. iki tāne motor. *musa* ikiñiz de siz řofórsuñuz, şey_ adamsıñız. vallāa
(77)çıḥaramaduḥ. iyi baḥam. gitdúḥ, şindi aḷt yānda bóyle çam va. motor burdan bóyle gelecek.
(78)motoruñ_ üst yānında, dingiliñ_ üst yānından daḥmıřla motoru. motor_ önden asıldıu
(79)zaman alt yānı çama yásliyó. üstden_ asıldıu zaman çama yásliyó. undan sōna geldúḥ aḷt

(80)yánına aldım şiyi. şurdan bi tağ çek baħam dëdim. eyér burdan çekmezse üst yánda çam va.

(81)zenciri uzadup çamiñ arħasından dōru ōle çekécüz. é bu burdan çıħacah, burda ğalacah şiyi

(82)yóħ. óyle çekém dëdim. ált yánından dahınca üst yánından çekdi aldı motor.

(83)yázın késiliyó. ha, yápdıun dépo aşıaħı boş. burda ğışın bile késildi dëmek. çoħ az

(84)bi su va. ğavaħ dikduħ. ğavaħla mavaħla ğuruvëriyó.

(85)-yápan mı var şindi.

(86)-ama şindi yápacısaħ şindi ğonuşah.

(87)-bi ton yëdi yüz kiħo. ğapatácıuz. ğāşlıħ ğullaniyóñ dëmiri? hep on_ikilig mi?

(88)sëkizlig, on_ikilig. nasi ğapatiyóñ üsdüñü? üsdüne bêton mu atiyósuñ_unuñ?

(89)tëmizlemeg_ için mi? şindi bizim kıyüñ déposu bi oda şeklinde. dōru mu söyliyón? onu

(90)yápiyó musuñ? yūseklıj ne oliyó déponuñ? iki mètre yükseklük. tamam annadım.

(91)-ëllişer tonluħ bizim_u. işde ámma işe yáramiyó ki nè.

(92)-dëmıcek dë mi? var. su aldım ben evime çaydan. moturnan. motorınan. çiftlié unu

(93)dëpolıcan. niyé yëtmiyó ābi? şamandıra ğoyácın_oryá. këndisi çalışıcaħ bitdüünde.

(94)-yóħ yá! dālarda su mu ğāldı ki ne?

(95)-şu suyú vëmedile. vardı bi su. unu şıħ vëmedi. çekémedile çiftliĵ. bizde var. unnar

(96)da var, bizde var.

(97)-hacı böyle çekémez gibi ğonuşma aħlah rızāsı için.

(98)-vëmediniz tabi.

(99)-aħlah rızāsı için ğonuş. aħlah rızāsı için ğonuş.

(100)-şindi hoca aħlah için ğonuşacuz. şu, şu dereden su aħiyó. bu su derede kırĵ senedü,

(101)ben ëlli yášındiyın, kırĵ senedir boşa aħiyó u su. kırĵ senedir boşa aħiyó. bu suyı

ben_aldım. (102)ondan Sōna bu sudan bizim_ayáa, ayáa bize geliyó diyi suyú vëmedi. niyé

şindiyé ğada (103)aħmadıñız bu suyú? çekémemezlik dëy mi bu? hiçbi şe yóħ. niyé çekémedin?

çekémemezlik (104)dıjil mi?

(105)-yálan söyleme. yálan söyleme. araba burda baħ. giderüz şindi baħaruz.

(106)-nire baħacun?

- (107)-suyún başına. yálanı biraḥ. yálanı birağ. kim yálan.
- (108)-ikisi de bizde.
- (109)-senelerden beri bize aḥiyó su.
- (110)-aḥmiyó su.
- (111)-hací!
- (112)-aḥmiyó su. yèmin_èt aḥiyó diyi.
- (113)-vaḷḷaha aḥiyó. burdaḥıların hepsiniñ vèbālini çekérin u suyún bize aḥduuna. peki bi
(114)de sen çek. bi de sen çek bóyle. milletin vèbālini bi çek. hádi.
- (115)-bu kıoylü böyle hocam. ilerde bi şe yapacaḥsañ_engel_olur.
- (116)-dereniñ başından, dereniñ başından bize şeynen aḥiyó büzünen. bêton büz
(117)yápduduḥ şeyde.
- (118)-şeyde, *góvez dağ'nda*. biz goyduḥ uni. sınırı *góvez dağ'ydi*. aynı böyle bu ğada su
(119)va.
- (120)-afèdersiñ_èşşekleri saḭivèrrün mèrképleri. büzün şeyini ğor, ne o ğor. atmış birden
(121)büzünen basduḥ. şindi bu suyún başında faḥat iyādeniñ altında aşıaḷardan çıḥan su da
aşıaḷa (122)derede toplanıyó derede. derede burdan arḥınan geliyó burdan ikisi billeşiyó. biri,
biri (123)billeşiyó. bu dereden çıḶan suyú bu hacı, ben dèdi bu suyú aḷacám dèdi. yine aldı. iş
(124)mahkémeyé düşdü. mahkéme bize vèdi. mādem bu su seniñimiş, bizim dijlimiş de bu su
(125)mahkéme niyé vèdi, bize vèriyé bu suyú? öyle mi, öyle mi hocam? mahkéme nè (126)yápar?
- (127)-makkéme oḷmasiñ. ben makkéme Fiḷan gitmedim.
- (128)-mahkéme niyé var? adālet_ için.
- (129)-dinne! makkémeyé Fiḷan gitsīdim ben o suyú aḷurdum. makkéme. bu ğārşısındaki
(130)dayım benim *osman_ocá* dayım_olu benim. dayımınan kıotı olmiyim diyi miḥdar da
(131)bunnardan oḷdu, miḥdar. unuñ_ için ben el saḷladım. miḥdar oḷarah isdesīdim alırdım ben o
(132)suyú. ūraşmadım.
- (133)-büükbaş hayvandan ğuzel_alıyóñ. raat. ğozel baḥarsañ randımanıñı aḷırsiñ.

(134)-a_lir_u zaman g_uzel ba_harsa. a_lir. iki bi_n_a_lamaz. şimdi en az_on d_ort bi_n
(135)g_uyaca_hŝi_n, on d_ort mily_{ar}. bi de bi y_uz mily_{ar} harc_can, y_uz yirmi b_eş mily_{ar}. su da l_{az}ım,
(136)y_ol da l_{az}ım, e_lettirik de l_{az}ım. n_e parasını? şini biz ŝirk_etnen _çalıŝıy_osu_n. ŝirk_et seni_n
(137)civc_ij_ni v_eriy_o, y_emi_ni v_eriy_o f_ason_o_larağ. sen ba_hiy_osu_n. teslim_e_diy_osu_n canlı a_grlı,
(138)boyne para _odiy_o sa_g iyi ba_harsa_n. g_uzel ki_lo_lu g_ot_umen gerekiy_o y_{an}i. y_emi de u v_eriy_o u.
(139)ba_hsı_n. ısıtma Fi_lan sobayla ısıdiy_oz, k_om_ur sobası. y_oh. ısıtma, e_lettirik, ba_hım sa_na _ajt.
(140)i_lacı sa_na _ajt. geliy_e veteriner Fi_lan unnarın_adamı. işde ba_hım_iyi o_lursa fena d_ijl.
bi_n_u_ç (141)y_uz do_hsan lira. iki b_iç_uğ ki_lo g_ot_uri acımıy_olar.

(142)*k_ema!* benim_ad. va_la biz k_ot_i d_emiy_oruz y_{an}i. biz inşallah_a_lacaz y_{an}i. işallah,
(143>işallah, işallah. f_ahat y_{an}i şa_ha ma_ha d_ejl y_{an}i umutluy_um y_{an}i a_ll_an izn_ile. y_{an}i _çocu_h ben
(144)şimdi onu_n u g_ada _çalıŝac_{an}ı umuy_odum y_{an}i. _çoğ g_uzel _çalışdı y_{an}i. *h_us_eyin 'i_n* tek bi ha-
tası (145)var. biraz b_ele azı_cığ disiplini biraz sa_lv_edi son zaman. başga hi_çbi şeyi y_oh y_{an}i.
insannara (146)y_{al}vardun mu onu_n_ehb_{ab}ı o_lu, bi şe o_lu. y_{ah}allar. *ramazan'da* da sen
(147)vardun.

(148)-iyi _çalışdı. ba_na g_alusa y_{an}i _çalışması fena d_ejl *h_us_eyn 'i_n* y_{an}i bence.

(149)-b_elediy_ey_e hi_ç zarar gelmez_undan. hi_ç zararı y_oğ. c_ebinden şini anado_lu o_hu_luna
(150)baŝlatdı. t_apu iŝlemlerini va_llaha c_ebinden harcamıŝ. o g_apı_cınan d_ejs_e_tdi. bi b_olece bi, bi
(151)ŝ_eler d_edi y_a.

(152)-bizde avcılı_h y_oh. pa_lavra da y_oh bizde. bizde avcılı_h y_oh. adam avcımıŝ da_g ava
(153)gitmiş. adam işde atarımış. buba d_emiŝler, sen _ço_h_atıy_on. ŝ_oyle biraz _çoğ y_{al}an s_oylıy_on.
(154)bunu d_emiŝ birazcığı g_isa at. işde bi g_un ava gitmiş g_ene _olan. y_{an} y_{an}a otumuŝla bubas_inan.
(155)bu_un d_emiŝ, bi tilki vurdum d_emiŝ. g_uyru_u iki m_etre varıdı d_emiŝ. (156)_olan_uzadiy_on diy_e
d_urtm_uç__olan. y_o d_emiŝ, bi b_iç_udu d_emiŝ. bi ta_g d_urtiy_e g_ene _olan. (157)yirmi b_eş san-
tim_e_riy_o tilkini_n g_uyru_u. la bu tilkini_n hi_ç mi g_uyru_u y_odu diy_o. diy_o (158)millet. onu_n
h_esabı, avcı atar. *musdafa* avcını_n işi atma_hdu. d_eyı mi? avcını_n_işi atma_hdu. (159)tilki. *h_us_in 'i_n*
g_avede.

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Boncuklar Köyü / Pelitçik Mahallesi

Adı: Şaban Ölmez (45) ve arkadaşları (Şaban oğlu Ramazan, Nusret)

Yaş: 75

Konu: Karma

(1)tamam. tamām. aleykimseļam. dayım hoş geldiñiz, safa geldiñiz. burda on sêkiz (2)hāne Fılan va. tabi canım. ğışın yázın bozulmaz. yázın çoǵlu da ğışın_azaļmaz. yêr_yi. (3)evet, *pelçúq. boncuĥlar*'a bālı. *pelçúq, pelitçik* ne sayársañ say yá, hepsi o. cāmi *érceb_ābi*. (4)cāmi şuradan bi zahmet.

(5)-*doļacu*'a şu yóldan gidiyê.

(6)-şurdan gidiyê, şuryá düşiyê hēmen. tamam, *hatıplar*_unuñ bi ğārşısu. gitmez_olu (7)muyúz yā *hatıplar*'a fılan! va, va, var. bi hoca da *yáycılar*'da yápmış. saļatalıĥ Fılan (8)yêtişdimişmiş, *musdafa* bilmen ne dedemiñ zamānında. hadi eve gidem vaļla şaĥa dēmiyón.

(9)yárim mētre ğār varıdı. iki ğún_oldu ğāļĥalı. ha, yárim mētre vardı, u ramuĥların (10)ĝasaļarı Fılan doļdu. vellāa doļdu. vaļaa hiç dek gelmedim. arıları mı? işde hasda hasda (11)bāānı Fılan şey_ēderse yóĥsa başĥa ne ēdecekdü de. ĥoca yápiyó şunda. bēle. on sēgiz (12)hāne var_ābe. yá *istanbul, angara, ğarabúĝ*_evet. gidiyólla, yázın geliyólla. iki iç_ay (13)duriyólla. ben çıçilik yápiyóz_ābi. evet inek, dana.

(14)-hoş geldiñ. nētdiñ sen yá? ō düşer mīdin bullara yá? ābi hoş geldiñ. ē iyi ētdiñ. tabi (15)oldu. iyiyüz de hedi gidelim bi çayımızı için. ne?

(16)-ābi var ğēne, vār.

(17)-*ĝarabúk*'de çalışiyê. evet.

(18)-tabi iyi diyê canım, iyi diĥl yá. iyi diĥl_*érceb_ābi*.

(19)-ē iyiyiz. daā nēdelim_işde? bildiñ gibi kıydeyiz. biz gitmiyóz *recep bey* (20)kıyüñ_en diĥşmez_elemanı biziz şaban'nan.

(21)-öyle. dōru, dōru.

- (22)-buyday, erpa, buyday, fiy. maļcuļuh.
- (23)-sèkiz, on. az hocam_az.
- (24)-az, az. bizde hepsi az. õle de yóh.
- (25)-topraļ ekmesine ġarişcaħ ġayrı. baħsaña vaziyét. ha ġúbre ġeçen ġeçen sene yĩmi
- (26)bèşidi ġúbre bu yıl sèksen_oldu. u *dap ġúbresi* ben yirmi yirmi atiyóm mèseļa. sèksen
- (27)milyón. hã, evet.
- (28)-è ne yapacaħ? fiyatlisini aļamıyó hı vatandaş.
- (29)-satduħ, satduħ.
- (30)-yóh satamaduh, satamadumuz da ġãldı yãni taha var yãni. háyvancılıħ bu sene
- (31)pek_iyi gitmedi be ābi be.
- (32)-iki senedü olduu yerde sayıyó hocam yá.
- (33)-yá iyi gitmedi yãni.
- (34)-iki senedü olduu yerde sayıyó.
- (35)-yá vadur mutlaħa tabi.
- (36)-on senede bi vurar. önceden ġalaþalıdı, hep dolıdi.
- (37)-mūtarlıħ. mūtarlıħ_orası işde. bi tarafı mūtarlıħ, bi tarafı yèmek vèriyóz.
- (38)-ķóy ġonaļ *érceb_ābi*.
- (39)-ķóy ġonaļ.
- (40)-hèvet.
- (41)-gelecek tabi canım. işi oldu mu muhtar_orda duriyó. ġārşı ķóydeki muhtarlıħ.
- (42)-bura cāmi.
- (43)-va imamımız Fiļan va, hepsi va.
- (44)- yáyla, bizim ķóyden bi farhı yóh yá. nèreyé baħıyóñ nèreyé? içeri buyrun.
- (45)-başganiñ_evi şu ev. ġārşuda va yá şu ev *musa ekleme*. ha, ġārşı maļleden,
- (46)*ısdanbuļ*'a gitdi u da. yã! evet, ķóşij döndü u. ne ètsiñ? iki iş dāire aldı.

(47)-biz yapamıyóz yá! dāĩre mayre aľduh. hedi bi şu yóh, bu yóh. ben şindi kóyde
(48)ğaliyóñ. genç. yóh, yóh, biz de olmaz hocam yá. yetiřse de ūrařmağ lāzım yá. yá maľa mı
(49)bağacān uña mı bağacān. su yóhdu su. *erzurum*_ayárında bura. *erzurum*'da otłara girildiđi
(50)zaman bułlarda da giriliyē aynı.

(51)-öyle öyle.

(52)-áynisi *erzurum*'nan. *erzurum*_ayárında bura. yēni ğāğdı, burda da vardı.

(53)-yēni ğāğdı.

(54)-biłāder gidiyó. řunu ben bi selāmetliyim.

(55)-böyle. yá isder_isdemez. *isdanbuł*'a. ğırğa yáğlařduh. merduman dayáduh.
(56)*isdanbuł*'da. biz ğenelde *isdanbuł*'da yápdıh. var. yá ben gitmedim yá. *isdanbuł* Fıłan bize
(57)ğóre diğl. benim va evim Fıłan da *isdanbuł*'da. Pek bize ğóre diğl yá *isdanbuł*. bi yāni bilirlri
bi (58)yářtan kēri pek çekilmiyó ābi. vaľa çekilmiyó. ben bu sene dařınacídım. bağdım
hiç_olmadı. (59)tabi yá. tabi tabi diğřdidük, ēlli beř ēlli ałtı va māvilerden. névet_ābi. ē tağlayá
ğullaniyóz. (60)tağla yápiyóz. kēmre, hayvan ğúbresi. eñ kóyde bendedü ğúbre fazla ołanıñ. biz
de kēmle. o (61)benim_ałtı, iki senelik fıłan. řurayá, řu tağla benim ğompile. átiyóz vağla,
(62)bilmiyón ğı. ğamyón ğētü, tır ğótü. ne ğótürüsen ğótür. ğāğdı dayı di mi onna?
(63)ğúbrelik_iřde o. benim yáğım yerde. sen né ētdiñ, ēmekli ołduñ? en_iyisini etdiñ canım be.
(64)tabi benim_üş dört sene Fıłan ğāğdu yá ēmekliliē. yá iřde biz ēmekliyüz sātı da. yāni
(65)bizim bi ałtı yüz milyón mağşımız va her_ay. yóğ canım! üç yüz lira ne oliyó ābicijim biz
(66)gibi adama be! çay parasıña gider şeyde, ğāğvede yá. *ismet_ābi* bilmiyóñ ğı yá. o evde. he
(67)he *irmed_ēniřte* burda, burda. ēniřtem_olıyó. hağamıñ ğızı va unda. baharıñ *çerkēř*'de,
(68)*aytaş*'ta.

(69)-*érceb_aa* hoş geldiñ.

(70)-işde şey_ētdikden sōra u adamıñ geliyē şey.

(71)-evet. ğózel_olşa ney.

(72)-dīdar gibi satıp gidecek miyüz?

(73)-satar saña arāzıj nūsret. neyē ğücü yētmeyē? yēter dayı.

(74)-su vurduğ su ābi. ğuyú gibi bi şey yápduracaz.

- (75)-şebeké suyú var. başı işde ordan. biri de dè gārşı mağalleden.
- (76)-yázın yètmiyó, yázın yètmiyó ābi. yázın_ışde tankérimen vılan_ışde çeşmelerden
(77)getiriyóz. tankérimen vılan taħviyé èdiyóz. hayvannarı saliyóz yázın yá. şeyde gırda da
(78)ıçiyólla.
- (79)-patron hoş geldiñiz.
- (80)-tanıyóñ mu sen bunnarı?
- (81)-tanımaz muyúz yá.
- (82)-seniñ çevreñi tanımiyán yóhdu yá. vaлла yóhdu.
- (83)-hocam sen mantara fiñan gelmedin? *hátıplar'ın*_urda vılan bi mantar vardı. millet.
(84)seniñ çetiören'de vılan_öyle mantar yóhdur. bu adam gótdü. böyle gıpgırmızı. tabi!
- (85)-çóh topladı tabi. yá *hátıplar* diyi bi şe yóh kı ābisi. kóy sınırında sātı ora. yá sen
(86)bizim kóyün yāni *dōlacuħ*_olduuna ne baħiyón?
- (87)-ben gāveniñ_önüñde satiyódum. cāmiñún gārşısında.
- (88)-*dōlacuħ'dan*, bu taraıdan, gārşıdan.
- (89)-çok güzel_olıdu uranıñhı yāu.
- (90)-*bozdépe'den*. bizden_olmadı canım benim, şu *boncuħların*_urda. *sādeyāha'yá*
(91)giderkén sāda.
- (92)-bozuļu, bir iki seniye bozuļu o.
- (93)-çamdan_oldu demek, esgiden_hiç olmazdı yá.
- (94)-tabi çam_olan yerde olur.
- (95)-vaллаha gāynadı yá bu yıl yá.
- (96)-uļlara gitmedúķ yá bu sene. ura Křistan memlekéti dayı ura Křistan. kim? ūrar
(97)uryá!
- (98)-kim va da.
- (99)-*satılmış hoca* gitdi heraļ otumiyó.

- (100)-yóğ yá orda kimse yóh, muhtar va.
- (101)-hoca va.
- (102)-bi de *gadir* va.
- (103)-*selman* kıoyde mi?
- (104)-yóğ *anğara* 'da hastanede.
- (105)-hasdalandı mı gène?
- (106)-hanımı hasda.
- (107)-*selman gárabúk* 'deydi amma gène mi *anğara* 'yá gitmiş?
- (108)-ne édiyóla? onna góyámiyóla buzaıları. deli aa geliyó, gızar_amma. bağ
- (109)kıoyüñ_aaası geliyó, deli aa. evet, zengin_aadu. geliyó bağam ne étdi. var va, hepsi vadu.
- her (110)meslek vadu. ne ararsañ vadu.
- (111)-yázılı bi daş vardı. aaniñ maıı māsumdadı. uñu tārif_édemiyóz.
- (112)-bende harıta va dıcēn böyle böyle. maı, u işleri iyi bilür_u. māden, aıtın, dabanca
- (113)her şey vadu.
- (114)-özèllikle dıcēn iyi bi maı vadu.
- (115)-*mecid* diyi bi yèr varımış. neredü sen de uña?
- (116)-bağdın şeyi birağmaz. gelü az sōra.
- (117)-gelü. *ramazan*. benim mi, şāban_ōlu ramazan. u işleri, u işlerde bu uzmandır
- (118)hocam.
- (119)-aa hoşgeldiñ.
- (120)-*isdanbuł* 'da geliyó dayım.
- (121)-bilmiyóm ğayrı. nèrelı oıduunu biliyóm.
- (122)-kimiñ, bunuñ?
- (123)-dayım bile soriyó. biliyó.
- (124)-nèrelı, hangı adamı biliyóñ bunuñ?

- (125)-nèrden ne bilem yá, ne bilecèn yáu.
- (126)-taníyám.
- (127)-gónuşıyè yá.
- (128)-sen burdan öyle dołanıvè, *sallar'ı* bul. gāveniñ urdan.
- (129)-nèrden buıdun bu yólu?
- (130)-nèrden? *dōlacuḥ* tarafdán çih. yāv *dōlacuḥ* tarafından gidecèn sen u zaman.
- (131)-sırtá dōru git dayí. arı urlarda olu. olmaz dayí.
- (132)-burda arıcıla va burda. onuñ üçün.
- (133)-çoh arı vardır bunuñ yá.
- (134)-esgi düzen yoh be.
- (135)-bunuñ bunuñhılar gidiyè.
- (136)-kilidin altında zor eyliyódu.
- (137)-iki yüz arsı vardı daha adamıñ yá.
- (138)-şindi adam kèndi malımı yúkle.
- (139)-iki yüz arsı. arılar basdı bizim yá. yúklendi arılar.
- (140)-yúklendi yá.
- (141)-çoh bal vèrdi çoh.
- (142)-dayí tavatir şekér vèrdi adam yá.
- (143)-u çayıra atiyó şekéri, siziñ gibi şeyé suyá fılan atmiyó. bi çual şekéri üç ayda
- (144)serpiyódu.
- (145)- dè üç yüz èlli fılan góvanı vardı adamıñ yáu.

-11-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Bölükören Köyü

Adı: Recep Taşkese, Bilal Yaşar

Yaş: 47, 65

Konu: Tarım, Hayvancılık, Askerlik Hatıraları, Günlük Yaşam

(1)kóyúñ ğonuşmasını işde bizi bilmiyóñ mu? récep taşkése. yāş, atmış_ikiliyim. ğırh
(2)yèdi mi oldu? òle. hikāyé nè annatácān? maļa masada baĥiyóz_ışde. biliyón. evet, var. bizim
(3)taļladan, şurdan. şurdaĥı suyú. şurdaĥı mı, şurdaĥı mı? şindi baĥ bi aşāda va ğavaĥların
(4)dibinde. o çıldırdı, o. çıldırdı. çamları sen mi dikdiñ? tanımiyóm. hoca aşā gitdidi emme
(5)geldi mi ki o şeırde? çayırdan_aldıļa, çayırdan. sondaj. yóĝ, ğalduĥ susuz. yā şindi bizim
(6)suyú, buñardaĥı suyú vèdi. bizim bi arĥadaş va. buñardaĥı su vèrili mi kóyün (7)hazinası?
çayırdı va su mèseļa. şeyé yā, biz yāni buryā havuz yápdıļa, dèpo yóĥarıyā. (8)çayırdan
ĝótúmediler suyú. şindi buñarın da şey aşşā indi. aşşā ĝomuşļa suyú, şeyi motoru. (9)motor
yandı. şindi susuziyúz. ğayri motorları da ĝomuşlar bizim_eve de. ğayri tekraļ şeırden
(10)ĝètürecek heral, susuziyúz. ĝerçi ĝāļmiyóz susuz da tuļumbaļardan va. şindi ğavaĥ
(11)Fiļan_almiyón ğayri di mi?

(12)ĝócüvez, ĝócüvez. belçiĥa'day dè ĝızı aļtun. yāver'deki ĝızı dèmiyóñ mu? hā o
(13)şeyiñ, aļmancınıñ ĝızı. aļmancınıñ ĝızı. buraļı déļl. mehmed_aĥtaş'in ĝızı. siz şu tarafda. on
(14)ĝişi, sèkiz_on ĝişi ĝāļduĥ. récep, récep. şurda va bizim hüseyin_aa. işde biļal va şurda.
(15)aļaqtin va. cāver_aa va, irfan va bıras canım. durmuş va. hoca va. yāzın bèş_alı ĝişi gelür
(16)ĝene. yāni èkinnerini ğuyāļļa, gidelle.

(17)bèşāne yóĥ. işde sır, bèş_alı sır va yā kéndimize. iki dana var, unnarı da
(18)satdımdı. ben_arıcılıĥdan_āñamiyóñ. bi arı fenni ğuvana ğuydum. bilmiyóñ öldü mü, nè
(19)ètdi. taļļa èkiyóz_ışde. buyday. yā èfendi bu yıl_az_ekdüĥ. seniye hiç ekmiyüz.
(20)maļ_olmasa ben hic_ekmen. è şindi ĝārdaş ğupre sèksen milyón lira. è māzot öyle. nèy, nè
(21)kār va unda? nè iş yápar? aynı parañınan aļmış_oliyón. èkmij sen bèş yüz ziriya yiyón.
(22)ben iki biñe yiyóm vaļļāhi, inan buña yāni. biz yirmiyè yirmi ataruz. yā bilmiyóñ_ışde. bi de
(23)çimene ataruz biz. çimene ğuvre atiyóm ben. yā bi çay_içelim ayāĥbaşında. ben ne

(24)ānatiyim? ben masa! bilmem, bilmece bilmen_işde biz ireçbellig_èdiyóz, ma!
(25)masad_èdiyóz. o ğada işde.

(26)asgerlij *dama! ğars'da* ètdim. yóh, yóharda. yóh yóh, hèmen üsdünde yá topçu
(27)taburunda. tuğayın üsdündidim, yóharda dèpedidim. acamı billim *ma!atyá'ydi. ma!atyá'da*
(28)ben, ğurs ğāybı vardı. *ğars'da* daamlı ğāldım_urda. tuğay. tuğayá, şeyé èkmiyé fi!an
(29)giderdúk. èkmiyé fi!an giderdúk. o şeyé bi gidemedim yáu. ğārşıda bi şey varmış_öle neydi
(30)u? ğaliyé ha ğaliyé gidemedim. dīnemedim de gitmedim de ğaliyé. ben gitmedim ğaliyé.
(31)topçu. iki ğún bi kémre atdım, öldümidi. iyi oldu èmme. tēzeledúk. yóh bē. dört ramoh
(32)dün_atdım, dört de buún yeter. yáza da o ğada biriksiñ, éyi canım. yāhiyóz, ğuru (33)èdiyóz
ma!ların_altını. tēzzeg fi!an yāhiyóz. sen sivaslı mıydın? māni, yāver_āsında
(34)ānadı_èmme. yāver_ aa. yóh yá. èsgellij ètdúk, geldúk_işde. né yápam. *ğars'da* on
(35)dörd_ay mı, on dörd_ay. u zaman ğaçıdı yá, ğaç_aydı? on sèkiz ay, yóh om bēş ay mı
(36)neydi. da işde atmış_iki doımlin. ğúni ğúniñe gitdúk yá. bir dēvre gitdúk. sèksen. ğene
(37)ölidi heralde. *ma!atyá'da* ben yirmi yedi ğún mü né ğāldım. ğurs ğāybı o!arah gitdúk yāni.
(38)şófór, şófór yārdımcısı alınmışdım ben.

(39)yāpmiyón_ābi, bira!dım va!la yāpmiyón. yáu ābi a!acıni a!amiyóñ, vèriyóñ. unnan
(40)mı ūraşin? kéndim bēş altı ineg_èdiyén. unñ bızasıını satarın. niyé ūraşin_ābi unnan
(41)bunnan. ço! param ğāldı. iki üç milyár şey dört bēş milyár_a!amiyóñ. né èdicēn? a!ışvèrişde
(42)Fi!an kár yóh ğārdaş. yóh_ābi işde bi şindi ineg_èdiyóñ. biñ dört biñ bēş yüz liriya aliyóñ.
(43)bızası ğancı!_o!usa üç yüz zira, dört yüz zira. è bunuñ yidúú, işdúú. işde mejburi
(44)yāpiyóñ_ābi. iki tāne üş tāne o!an va èvlenécek. inan hayvancılı! da yāpmam. baña bēş yüz
(45)zira ço!. tarımdan_aliyóm ben maaşı. bēş yüz zira baña, bēş yüz yirmi bēş lira
(46)maaş_aliyén. yètiyé baña. yeter baña.

(47)uşa!ların biri şeyé girdi *ğarabúk'de*, otācamciya. biri de üniversdiyi bitüdü iki yıl!ı!
(48)bilgisayar, bilgisayar bölümünü. işde o da boş şu an. şeyi, aç!horetim ohiyó (49)*ğarabúk'de*.
orda èv va benim. uşa!ların orda ğalan. biri varmış_çalışiyé işde çocu!ların. (50)üç, dört, bēş
çocu! va canım. ikisi ğız, üçü o!an. biri *esgibazar'da* ğızım hocada. (51)*durmuşlar* yāhın dī mi
esgibazar'a. durmuşlar'a ğótdúk_uryá hocayı. tamam, tamam. o!an (52)şey o!an dāvamlı
moturnan çalışiyá. odun ğótürüvedi bize bu yıl_o!an, damat. paráyé fi!an (53)tamah_ètmiyé a!la

rāzı olsun. ilgilenü. var bi torun, ufaḥ. *ismetpaşalı. ahmed*⁽⁵⁴⁾*hocanıñ_ölu.* hacī, gel buryá, gel. yázzıḥ, o şeymişmiş, amanetimişmiş yāni.

⁽⁵⁵⁾arḥadaş, zabbāliyin doḥuzda ġāḥaruz. hayvannara bi saman yem vèrrün. undan ⁽⁵⁶⁾sōna çayımızı içerüz, on_on bir_olu. undan sōra yárim saat_olu. on ikide Fiḥan da ⁽⁵⁷⁾maḥḥarımızı suḥaruz. ondan sōna birde fiḥan bi oturusun tām_āşam doḥuz_ona ġada yát ⁽⁵⁸⁾ġayrı. bi iki ġúñ şurda çalış. o da zor_ābi işde ġene yáz da déjil maḥ ġútmeler. yá efendi ġırķ ⁽⁵⁹⁾yılıda bi gelüsüñüz. çay_ıçeydük_olmaz mıydı? *hüsiyin_qa* olıdı hikáyé ānadıvèridi. ⁽⁶⁰⁾kim, ben mi?

⁽⁶¹⁾-sefa geldiñiz dostum. nassiñ baḥıyım?

⁽⁶²⁾-o ġünü bi şè mi vardı hacı? çay_ıçelim bu aḥşamléyin. olsun hocam bundan ⁽⁶³⁾sōna.

⁽⁶⁴⁾-māni ānatıvèr bunnara māni.

⁽⁶⁵⁾-nè? *biḥal yáşar. yáşar, yáşar.* benim mi? altmış dört, altmış beş_o araḥar. aḥḥah ⁽⁶⁶⁾yárdım_étsiñ. bu hikáyeci adam bu séfer. biz burda diyóruz.

⁽⁶⁷⁾-sen şindi git, fiḥan gelsiñ. il başġanlı yapdı.

⁽⁶⁸⁾-yá aḥḥah nè vèrürse öyle olsun tamam mı. benim dèmemle de olmaz, siziñ demeniz ⁽⁶⁹⁾de olmaz. ama nasīb_olısa. aḥḥah_aḥḥah! insaniñ bi yáḥını olsun_orða. şu olu, bu olu. aḥḥah ⁽⁷⁰⁾ömür uzun vèsin. evlādı va. yapduun işi vāziveni yapacān. şu kóyde, şu kóyde ⁽⁷¹⁾durum ne baḥ. yóḥlarıñ hāline baḥ. yapduun zaman yapacān. sen işiñ bitdi mi tamam. o ⁽⁷²⁾sandalyé yóḥ. kóylü işi, kóy işi bitdi. pröje bitdi. otüdü müydü éveḻa kóylü vatandaşıñ ⁽⁷³⁾haḶġını arıycān. tamam da āniyóñ da. niçin yāni niçin. tabi yá, tabi cānım_aḥḥah_aḥḥah.

⁽⁷⁴⁾-ġışın şindi beş_altı ev va.

⁽⁷⁵⁾-gıtdüm.

⁽⁷⁶⁾-o *vāyit* vardı, biliyóñ mu? onuñ_ölu ġeçen sene öldü. bi ölu vardı. sen duydun mu? ⁽⁷⁷⁾*vāyit, hatıplaḥlı.*

⁽⁷⁸⁾-érceb'in, érceb érceb.

⁽⁷⁹⁾-*kémaḥ'in_ölu.* *kémaḥ* vardı, *kémaḥ, kémaḥ, kémaḥ bey.* *kémaḥ'in_ölu* öldü, ⁽⁸⁰⁾*kémaḥ'in.*

- (81)-*kémal'in*_ölu. bizim.
- (82)-*guru kémal* vardı yá guru.
- (83)-şindi torunu va. beledyá rejzi. sen onu bilmen. o araba uलयında gaza yápdı, öldü.
- (84)-*kémal'i* bilü yá. *kémal'i* da tanır da. hah *vāyid'in*_ölu, évet. ütekini bilemessin.
- (85)üteki de *kémal'in*_ölu.
- (86)-buranıñki kimdi o zaman? buranıñ_öretmeni kimidi?
- (87)-buranıñ şey. buriyí yápan şey yá. *murat* yápdı, bizim *murat*, *çérkéşli*. bilemedin?
- (88)-*murat* yápdı. gelip gitmez miydiñiz u zaman birbirleriñize?
- (89)-*tamışlalı*. kısa aaç. *şihlar'da*. yá esgi hocaılar. gënş bi çocuudu, gënç. u çamları sen
- (90)mi diktiñ? cennet_ayajını buldun, birañ. tabi. burda *mēhmet hoca* vardı u zaman ölise.
- (91)*çérkéşli*.
- (92)-ordıydu sen u işi yápdıunda.
- (93)-*gurupınar*.
- (94)-*çérkéşli*. *gurşunlu*, şeli, *saçahlı*.
- (95)-gazā yápdı biliyóñ? burda gazā yápdı, gazā yápdı. bizle gonusukén arabayá bindi,
- (96)gazā yápdı o adam. öle gazā oldu, gitdi meseļa. bizim buryá, bizim buryá bu çamları dikén
- (97)*mēhmed hoca*.
- (98)-*mēmet*, *mēmet*, *cāfer*.
- (99)-yá nise, önemli dijl.
- (100)-*cānip* vardı bi de. çalıştın tabi. yerini biz vedúk bañ. urda daşla va. urdan öle şullar
- (101)yolumuznan yelleri vedúk. ne gonusalım biz hocayá? o vañıtlar bitdi ābi bu işle (103)bitdi.
- biz nası söylerüz.
- (104)-*hatıplar'a* gelmişdü.
- (105)-buryá mı geldi? *ehmed*, *ehmed*.
- (106)-*eyri ehmed_aa*. o zaman şey vardı urda. bi hoca vardı. néydi unuñ_adı yá?
- (107)*mıstıh_ocá*. bëygiri vedúk mü saña dúüne gitmiş. bëygiri sofu étmiş bizim. *mıstıh_ocá*.

(108)seniñ abıcanıñ, abıcamın_esger arhadaşidi. vèdúk bèygiri. biner mi yáv, gelin_ałma õlıdı

(109)esgiden.

(110)-temüz_iş yápdı. iyi oıdu.

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Budaklar Köyü

Adı: Atiye Eser

Yaş: 82

Konu: Evlilik, Eski Bayramlar, Mutfak Kültürü

(1)herkêş kéndine. ağan da kéndine satan da. átiyé èser. átiyé èser. yâş de aldı, gidiyó.
(2)vadu, vadu. ben tam bilmiyón. şini cahilin yá, olduundan bilmiyón şini. işde óyle. budahlar
(3)kýü. kim? vardı, vardı. dört yüz zira para dijildi bu zamanhıgı zamanda. azdı. dört yüz zira,
(4)dört yüz zira demek né demek, di mi. bi buzaâ parası da dîcên. u zaman_óyle gótüriyódu a
(5)yávrum. o zamanhı zamanda óyle gótüriyódu. buradan, buryá da geldúúmde işde bi ğaynıña
(6)fişan vardı. ğaynata fişan vardı. ğaynata óyle ösdüñe basa basa söylerdi. bed, bed, bed, bed,
(7)bed dèrdi. çüremezdi. dişleri var mıydı? hémî. óyle dèrdi. işde unnan Fişan ğún geçirdúk. iki
(8)éltinan ğún geçirdúk. on beş kişidúk on beş kişi. bi evde. beş tene benim, beş tene (9)benimdi.
altı teneydi. biri ğuççúdu tağ. dört dene de éltiniñ vardı. bi de ğórúm bi de (10)ğórúmçeniñ vardı.
tam on uşaðı. iki élti u zamandan bu zamana ğadar vaht geçirdúk, ğún (11)geçirdúk. bi şe
éşitmedúk. bi yıldan kèri bi ğaynım vardı. beni alımıyınca bi yere gitmezdi. (12)büyük ğaynım
vardı. hocıdı. beni alımıyınca bi yere gitmezdi. ğúz ğúzlardúk. tabi ézelde şey (13)vardı. óküzinen
sürerdúk. talıayi de ğüzü de. óyle sürerdúk. duvan fişan varıdı. işde éyle (14)béyle ğún geçirdúk
şu zamandan şu zamana ğada. şindik de çoluğlandığ çocuğlandığ. (15)geliñ_aldúk. oğan
biyütdúk. buğüne érdúk. alıahım başha kótü ğún ğósdermesiñ. işde béyle (16)étdúk ey
ölüm_ışde né édicên ölümli dınyãniñ yüzünden. é kótülüg_édeceg dınyã dijil émme (17)édiliyó.
di mi? édiliyó. şu, şu adam ölmüş gitmiş. parası ğālmiş. néyiñize naza (18)ğaza? almiydiñiz né
oıacıdı? dèrdiñi borcuñu véreydiñiz. ékmîni ğúzel véreydin iki kişinen. (19)bi ékmijni vemişle.
içerde dört gişi va. hepsiñin de parası vardı. adamın parası, parasuz dijildi (20)adam. dört sene
bubam yátdı. dört sene anam yátdı. üç sene anam yátdı felşli. seniñ gibi bi (21)ğārdaşım vardı.
anama da bağdı, bubama da bağdı. anam öldúúnde bu ğuççúğ ğārdaşımın uşað üç (22)yâş, iki
aylığ mı, üç aylığ mı yálan söyletmen. bu ğadayıdı. anam_uña bağdı, anama da ğız (23)bağdı.
anası yándı, bubası yándı. anası öldü, bubası ğāldı. işde şindiki hál çoluğ çocuğ işde (24)öle

unnarnan gún geçiriyó!la. ah yávrum! hēr kótí gún kótí gidiyó dēmiş. iyi gún öldüriyó. ⁽²⁵⁾işde böyle. ac dēlisi gibi şey_öldüm. lafi da bi çevüremiyón gayri.

⁽²⁶⁾dēdē on bir senéyi gēşdi. ĩrahatsuzluu, öyle bi hasda da dijldi. seniñ gibi böyle ⁽²⁷⁾gomşuļa geldile saolsun undan kēri aħşam_otduh_mötduh. ille bu başımı ğırhacān dēdi bu ⁽²⁸⁾ōļana. undan kēri gomşuļa gitdi. başıñı ğırhduh. benim dēdi südük, tuvālete erdirin beni ben ⁽²⁹⁾dēdi uryá gideciñ dēdi. bu āşam dēdi, heyátta dēdi undan kēri beni bahacaħ dēdi. bu āşam ⁽³⁰⁾uyúmīcaħ, yátacauz dēdi. seniñ gibi gomşuļa geldi. böyle ikimiz şöyle şe étđi. amān dēdile, ⁽³¹⁾etiye yēñgeñizi de nē ğada çoħ seviyóñuz Fılan dēdi. unnan şindik bizim dēdi haydi haydi ⁽³²⁾zamānımız dijldi ėmme dēdi. öyle dēdi, bōle dēdi gomşuļa gitdi. işde yárim sáat mı durdu, bi ⁽³³⁾sáat mı durdu gayrı yálan söyletme geçmiş gún. aman! adam upuzun uzadı, ⁽³⁴⁾ölüvėdi. bi dāda, dāda ğāldı. sūra sūra ben gidiyin dēdi. beni şurayá ğada çıharıvé dēdi. ⁽³⁵⁾çıharıvédim. öylen_öldü, adam gelecek, yóğ. bah, yóğ. burı bah, yóğ. buñı gayrı ⁽³⁶⁾buļamadım_adamı. surla gelmiş. dē gitmiş *çaylı'niñ* uļlara ğārşıyá dōru. adam yōh. adam da ⁽³⁷⁾hasdañnıñ, dāda ğālmış. çıhdım bahdım dālarda. baırdım, baırdım *fērāmi, fērāmi!* gayrı ⁽³⁸⁾*iPraam* diyėmiyón. adı *iPraam*_ėmme. *iPraam* diyėmiyón. işde diyėmedim. ondan kēri ⁽³⁹⁾*fērāmi, fērāmi* yóğ. yōğ, adam uçmuş, yóğ. kóyé geldim ğēne yóğ. bahdım maļlara ta ıha a ⁽⁴⁰⁾buryá gitdim şu çaylıniñ ğārşısına. urdan gótđüm maļları. adam yóğ. u da işde ğalbi mi ⁽⁴¹⁾durdu, nōldü? bi meşeniñ di-bine yátmış böyle, alt yánı da şey uçurum. ben_ölüsem ⁽⁴²⁾dēmiş, burda ölüsem ben, bura beni dēriyé uçarsam beni bu kimse buļamaz dēmiş. gótün ⁽⁴³⁾gótün, gótün gótün, gótün gótün urdan_ėnmiş. ben gelmeden gelmiş kóyé. urda dēmek ğālbi ⁽⁴⁴⁾mi duracıdı, nē ėdecıdı? hasdıdı yá sātı. işde ėylelúk bóylelúk gún geçirdúk ėpiñ. undan kēri ⁽⁴⁵⁾üç sene taā yaşadı. işde öyle. işde on on on seniyi gēşdi heralda. işde böyle gún geçirdúk ⁽⁴⁶⁾ay_oul. işde ne sayársan say. şindi iki lafi bi yere gótüremiyón bile. ğuļāam duymiyó dōru ⁽⁴⁷⁾dürüs.

⁽⁴⁸⁾bu evdıduķ bu bizim. şu evi yeñi yápduh. dam yápduh. dört, dört dāne bina yápduh ⁽⁴⁹⁾billiķén de. uryá bi samanlıh yápduh, buryá bi samanlıh yápđıh, bu evi de yápduh. en ⁽⁵⁰⁾soñ_ahır bu evi yápduh. iyi yápduh. billiķén yápduh hep. ėvet, çoļuh çocuh nē yápicān ⁽⁵¹⁾ay_oul? vallaha işde bi çekiş_ėdip de bi kēre şöyle birbirimiznen bi ğavġa ėtmedúk. iyilik ⁽⁵²⁾unuduļmiyó, kótülük de hiç ğārniñdan çıhmiye di mi? böyle ėtdúk işde a yávrum işde nē ⁽⁵³⁾bilijm ben. şindik de ğocaduh_ışde gayrı. bi yere de gidemiyóz. gideciñiz, gideciñiz zabaħ. ⁽⁵⁴⁾zabaħ mı gideciñiz, öbirsü gún mü gideciñiz? *isdambul'a* gideciñiz_ışde. kimseniñ yánına

(55) gitmecijn. gızım va. ikisi de *isdambul'da*. biri şindi kóyde, şurda. buryá kóyé geldi. u, oñan
(56) everiyó. bu cúmaertesı gún dijil de hafdayá cúmaertesı gún dúünü va. oryá gidecüüz.
(57) kóyüñ_ içinde gızım va.

(58) hiçbi şe. valıa her işi de dutiyón. gidiye. ekméj dādiyón, suyú da gótüriyón, damı
(59) da oñarıyón, mała da bañiyón, sıra da bañiyón. nè edicijn_oul? bi kişiyé hepsiñi vèrince
(60) oliyó mu? emme yávan emme iyi emme kótü işde şurda gún gózünü süpiriyón, damı
(61) oñarıyón, uune yimēñi goyiyón. işde böyle ediyón. başha bi işim yóh. ézel sıır
(62) gúdiyódumudu. gúdiyódumudu sıırı. şindi bacahlarım dutmiyè işde dinşlik. è buña da şúqúr
(63) biñ kère. alıah bundan kóti gún gósdermesün. alıah çoluça çocuça da ahıl fikir vèrsin. alıah
(64) şeytana uydumasınla, rapbim! bóyle işde burası. kim? ben mi? geçim. geçim, her
(65) şeyimiz_ iyi valıa. valıa esgiden de iyiydúk. bi çeyreyi bu eltinen bu evleri yápdırdı şey
(66) edesiyé gada. on tâne uşañnan geçinmek epij bi mürüvet. bağ iki uşañnan geçinmiyè şindi
(67) millet.

(68) şimdi de dañar gúderdi dañar. işimiz çoódu, buazımız da çoódu. şindi alıah va.
(69) múnkúr mi gelijm gúnüme. hiç múnkúr gelemen. sèkiz günde bi dañar yirdúk be. onuñ_ için
(70) dirisiñ dèrler baña. yalıyi çoh yèdin dèller, onuñ_ için de gayrısıñ dèlle. işimiz de emme
(71) çoódu. iki garijduh iki. u bosdannarı da ediyóduh. tam dī dèPelere geceleri dañar sāmaya
(72) giderdúk. zabāñnan gún doarhan gālharduk. tām_uryá çıharduk. iki eltiyidúk. valıa hişbi
(73) kóti gún görmedúk alıaha şúqúrler_olsun. alıah bundan kóti gún gósdermesin. bunda
(74) bunnara da alıah_uzun_uzun_ömür vèrsiñ. çoluça çocuça ahıl fikir vèsiñ_alıah. azdırıp
(75) sapdumasıñ.

(76) esgiden de ékin_ékérdúk. anam bi yünnar yıarduñ dè ev gibīdi. nası yıarduñ?
(77) böyle ókúz_olu viz arabaı viz tıñır, tıñır, tıñır. sürerdúk dueni, gayri āşama gada döv.
(78) ógüzümüz. alıduñ yábiynan. yába vardı. şindi bi yába gālmiş diyóm ben. hayát diyón u
(79) yábanıñ da diyóm barmañanı gırmışıñız. bu yába ne gada tıñar savururdu diyóm. amān! dèy
(80) o zamanhı zaman dèyó. böyle öşgerden hep ayırırduğ böyle yúharda. şindiki, şindik irahat.
(81) ayáñnan gid_ayáñnan gel. seirt, seirt, seirt tā araba dolasiyá gada séirt, kóyé gel. çoluñ
(82) çocuñ vardı. çoluça çocuça bañamazduñ çoğ. valıa işden bañamazduñ ku ne. iki gari, nèreyé
(83) bañacañ? gayniña vardı. gayniña işde ecúk gocıdı. u da öyle yún_áyırdı, çorab_órecijn
(84) diyé, satacijn diyé. eli ğuruş, èlli ğuruş. şindi èlli ğuruş nè ? èlli ğuruş para mı şindi di mi? u

(85) zamanhı zaman öyle gótdü. vaļļaha ŗındiki aļļaha ŗúķúr, biñ kere ŗúķúr_olşun bu gúnümüze.

(86) aļļaah bundan kóti gún gósdermesiñ.

(87) gėnşlerden de memnūniñ hepsinden de memnūniñ aļļaaha ŗúķúrlar_olşun. çoh, çoh.
(88) nè edim, nè edim? kóti dęsem kim dejšdürüvericek? vaļļaaha kimse dejšdümez. aynı sen de
(89) ben de dururun. hiç iraa gitmezle. e ŗu geline diyim ki kótisiñ, amān dęsem! bi gónul
(90) goyacañ belki baña di mi? öyle. gocağarı ama dęr, amān nè ġarışur benim_işime dęr. dęmez
(91) mi? aynısıñı dęr. ben biliyón çinkú. emme biz dęmedúķ. hiş dęmezdúķ. aır aır gelin dęrdi.
(92) biz çaydan gelirdúķ. *çaylı'nıñ* ġarşısuna ġeçiyóz be! hem_işi dutacāñ hem u davarı sāacāñ.
(93) ġene iş dutdun. çoluñ çocuñ da doyuracāñ dayı. yún_eyiriyóñ dęyi ġaynıña çoğ bañmazdı bi
(94) ŗeyé rehmet_olası. aļļaah cennet mekān_olşun. işde böyle böyle gún (95) ġeçirdúķ, ŗu zamana
erdúķ. aļļaah ermiyėnneri de ersiñ. aļļaahım ġormiyėni de ġórsün. aļļaah (96) ahlı fikir vęrsin ġeride
ġalañ uşahlara.

(97) bayramlarda burda, burda Fiļan pılav bişürmezlerdi. bizim *góyne'de* ŗeyé ġoca ġoca
(98) ġazanlarda pılav bişürürlerdi. bañlāva edellerdi. her ŗey_édellerdi. hęvle edellerdi,
(99) daıdıllardı. ziyrat_édellerdi öyle böyle. vañıt ġeçirdúķ iyi kóti. ziyrat işde hęvle idellerdi.
(100) ŗöyle türbe oludu. eme burda cāmiyé ġidellerdi. burda, burda biz_öyle ederdúķ bizim
(101) uşahlıymızda. hęvleyi böyle doğdurullardı. hep bi ŗe edellerdi. tabaħlara ġuyallardı. hep
(102) daıdıllardı böyle ġısım ġısım, ġısım ġısım. öyle súrerdúķ. burda etmezdile. onu burda
(103) ġórmedim ben.

(104) yá yapıliyódu ġene. acımızı ediyóduñ, bañlamızı ġıriyóduñ, ġurudiyóduğ. ġış
(105) zenaatimizi ġorıyódu herkeş. çoluñ çocuñ_işde fasilyedir, ev maħarnasını edersiñ. ŗunu
(106) edersiñ, bunu edersin. bi sürü bi ŗe edersiñ. nè edecēn? ġidişāta ġore bāliycāñ_işi. di mi?
(107) kim? pękmez nęrden yapıcisıñ? burda yeñi oldu, dutla fiļan oldu. ŗindi yapıyóz yá. dut doğu.
(108) hep dibinde, vaļļaahi dibinde. ŗunu dóħuyivęrin de ben ġaynadiñ de bękmez_ediyn diyón.
(109) dóħuyivęmiyāla baña. dóħuyivęmiyāla, ben cık ġada ŗey edtim, onu da gelinner ġoyúvedúķ,
(110) aldu da gitdi. esgiden vardı. ŗöyle bi ŗeyde, ŗişede durıyódu. bıldır_édimididi. ŗöyle ŗöyle
(111) ŗişeyé ġoydumıdı. ŗişe de ġene durıyó heralda doğlapda. her ŗey ederdúķ. hiçbi ŗeyé
(112) mızāħımız yódu aļļaaha ŗúķúr. ġeldúķ de hiçbi ŗe ġórmedúķ. uç kere yáñmış bu ev. (113) bu
eviñ yeri üç kere yáñmış. işde yáñmış_ézeli. bizim ġaynata Fiļan ta oħçiyé (114) diyivęmişmiş.
yáñmış yá ay_ouñ. nęden olduñ nè mālum? ézeli bu kóy böyle Fiļan diñlidi, (115) çoh_iyidi. ŗoy-

le bi ęırda Fiġan ęāġdın mıydı ęúzün arabasını ęapan ęelüdü. dúęeniñüz, ⁽¹¹⁶⁾dúęen sürmiyé ókúzünü alan ęelüdü. Şindi kimse kimsiyé baġmiyó. Şindi bir tuhaf_óġdu ⁽¹¹⁷⁾ortalıġ. bi tuhaf_óġdu İsanna. hıyānetleŐdi millet birbirine. u ęada mutiyıdı ęóy, bu ęóy. ⁽¹¹⁸⁾bizim ęóyümüz de öylıdı de Şindi her Şeyin tadı ęitdi, vaġġa tadı ęitdi. siz né ètdiñiz baġam? ⁽¹¹⁹⁾siz né èdiyóñuz? benimki túęendi. *esgibazar*'ı da seviyón, ęóyümü de seviyón, her yeri ⁽¹²⁰⁾seviyón. Şinden keri sevmesem né èderin a yávrum, ben Şinden keri? amān işde geldim işde ⁽¹²¹⁾gidiyón. harab_óġsun Şu dünyá.

-13-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Bulduk Köyü

Adı: Kadir Yavuz

Yaş: 62

Konu: Köyün Adının Hikayesi, Askerlik Hatıraları, Askerlik Sonrası, Ardahan, Kaza, Aile, Arıcılık

(1)kimi? kırım_âa mu? kırım_âa şu şeyde di mīdi? uva o tarafdīdı yāni adını (2)duydum. yā giderüz de nē? benim_ismim *gaddir. yāvuz.* atmış_iki. *buldu'un_ aşşası çaylaḥ* (3)üst yanı yáylaḥ demiş. bulduḥ demiş, bulduḥ. öyle demiş. yáy şindi bizim kóy şu bölme va. (4)bölme *esgibazar'in* úsdünde. o kóyden bölünmüş diyólla. şindi onna bize gomsı dēlle. şindi (5)buryá, oıadan dönüñce buryá gelmiş. gelince demiş ki, buranıñ_alt yanı çaylaḡ, üst yanı (6)yáylaḡ, bulduḡ, bulduḡ demiş. bulduḥ_ondan ḡālmış diyólla. böyle isimde ḡālmış (7)diyólla. bulduḥ böyle isim ḡālmış diyólla. bunu diyólla. è tabī yerleşdile. yerleşdile işde (8)orayá. şindi bulduḥ, bulduḥ dēdile bizim kóyé. bizim kóy mü? on dörd_on beş hāne şindi yā. (9)otuz otuz beş hāne vardı yáy. millet, gēñç gelmiyó şehirden yá. onuñ_ichün biḡaç yaşlı ḡāldı. (10)işde on beşe zor çıḥar. èmme iki mahāliyiz. iki bulduḡ. birisi aḡa mahālle, birisi yóḥarı (11)mahālle. o yóḥarsı işde bi on altı fılan aḡâsı da on fılan. o ḡada bi şey ḡāldı. yá gēñşler (12)gelmiyó. şindi kóylerde her_iş aḡra çatdı. nē oldu? adam şehire şey yap diyó (13)kēdini. bundan oldu yá.

(14)benim mi? va. sen, yá dinne. benim şindi altı çocuḡum va. altı çocuḡun ben şimdi dōrt (15)tānesini èverdim. barḡlandı, gitdile. iki çocuḡ va yanımda. çocuḡların ikisi *ısdambul'da* (16)çalışıyólla. ben de kóydijn hanımınan. işde biḡaç maḡ va, baḡiyóm bunnara. bu işde. taḡlamız (17)va. az çoḡ bi şeıe ekiyóz.

(18)askérliḡ_ardahan'da. yóḥ, *ardahan'dīdım* ben. *ardahan'ın_ichindīdım* ben. (19)mahāllelerini de bīlürün_ardahan'in ben. yirmi ay ḡāldım *ardahan'da* bīlürsün. bölüü de (20)bīlürün. yá oranıñ soḡu doḡunmiyē adama yá. doḡunmiyē. ben *erzurum'a* vaḡdım. şimdi gece (21)saat birimiş, tiren o zaman. bi de şura ev, bura *erzurum* dēdile. yá bi baḡijn şuryá dēdim be! (22)tireniñ ḡompartumanıñda yátıyódum ben yóḥarda. bi de şóyle èndim, pencireden bi (23)baḡdım_istāsyonda. vaḡunnarı ḡār kómmüş böyle. dümdüz ḡarıñ_ichinde ḡörünıyó. yá biz (24)bu mēmlekētte dēdim yaşıyamayız yá. ölürüz bē. ordan ha baḡam işde gitdük ḡalan. *ḡars'a*

(25)vaduğ. *ğars'dan_ileri* tiren gitmiyó. *ordan_otobiznen* bizi gónderdile. İa bura nê?
(26)ardahan. *ardahan'a* varduğ. *ardahan'da* tabi bölüglere dağtdıla. Şimdi ğúñuz éyitime gidersiñ.
(27)böyle bi baĥarsiñ, bi duman tüter ğarıñ_ıçinden. İa bu duman nêrden tütiyó? dêrsiñ ki sanki
(28)maara. ğār kıómmüş, bacasıñdan duman çığar. öyle bi ğār vadu, cıłğadan çıhamadım. tam bu
(29)ğada ğār va. böyle anca cıłğadan gideceksiñ. yól yāni, yól. patıga yól. ğār açıyósuñ, ordan
(30)çıhamazsiñ. çıhdın batarsiñ. orada hedik vadu. douğa hedik ayına askér biz hedijnen
(31)yáparuz o éyitimi. batarsiñ. hedik góreniñiz va mı? douğa askéllik yápan va mı? ğalbur,
(32)ğalbur evde ğalbur evde. onu buryá bāłarsiñ. batmazsiñ, onnan gideceñ. éyitime gelúқан
(33)daĥacāñ boynuña. unnarı öyle géydim ben. orda, asgerliğ orda bitürdüğ hayırlısııla. yalıñuz
(34)oraniñ soqu doĥunmaz bağ_adama. *hékmet'e* de. hiş de bi şe olmadı. hasda da olmadı.
(35)orda bi *ğura* nehiri vadu. *ardahan'ın_ıçinden* geçer. o *ğura* nehiri bi buz dutar. revó o
(36)üsdünden geçer, ğırılmaz ğışın. o ğada buz dutar. çêşmele Fiłan_émme doñar (37)tamamen
dışarda u ğārinan. ben mi? ben atmış yédide gitdim_asgere. ora mı? ura *ğars'a* bālı (38)dijldi be.
ardahan_anıliyèdi, *ğars'a* bālı déjil midir? ğars başĥaydı, öyle midir ki? (39)*erzurum'da*.
erzurumlu bi énişdemiz va bizim. u *erzurumlu*. öretmenlig yápiyè (40)*ismetpaşa'da*. *erzurumlu* o
da. benim bilāderin çocuunuñ ğızı va. öretmen gèndi (41)*ismetpaşa'da*. o kéndisi *erzurumlu*,
ğarabúğ'de onna da. *ismetpaşa'da* öretmenlig yápiyó.

(42)nèyè? nèyè? biz tipi ğara dèyóruz. ğara dèyóñ dè mi? Şimdi tipiyè, tipi altında
(43)asger_éylemezdi kı. tipi yāduu zaman biz dersāne ders yáparduñ içerde, yémekĥānede ders
(44)yápdı. ava gitmezdik ki. orada öyle bi tipide asger ava gitmezdi. içerde ders yápar. şeýè
(45)bindim ben, ğayāa bindim ben. gèndim bindim ben ğayāa. üç_ay ğayāh yápdım. Şu ayāa bālı
(46)ğayāğla var yá, Şindi bu ğayāh yápiyólla yá, o ğayāa bindim üç_ay. bizi ayırdıla böyle bi
(47)yirmi yirmi beş_asger. biz dāvamlı ğúñuz ğayāa giderdúğ. yèmiyè geldúğ. he yá unu öyle
(48)ğada gitdile bizi. ğayā bilmen. şeý_onnarın ğızağları vadu Őindi baĥ. *ğars'da* Őindi taĥsi
(49)çalışmaz. unnarın ğızağ vadu. atlara ğoşalla. onna yápalıla yólculuu sağ soła, şeý (50)douğa.
ğars'da yāni. orayı da bilürün. üç_ay da *ğars'da* ğāldım da. *ğars'in_ıçinde* (51)levāzımda
ğāldım, istāsyónda. Şimdi ben *ğars'in* tam tiren_istāsyónuñ kénerında ğāldım. (52)tam orda
dépoda ğāldım ben_orða. yá asgeriyè evine vardım da üç_ay ğāldım orða. yāni (53)asgeriñ yi-
yécek, arzāanı éndürüdúğ tirende doĥuz kişi. orda da ğāldım üç_ay. Şindi ben (54)*ardahan'da*
ğórdüm. ğaz yimedúğ de. onna ğaz bèsleme bilmezle. ğazı bési yapmaz unna. (55)Şindi baĥ saña

tamamen t̄arif_edicem ben, ḡord̄üm. ſindi bunna ğar ȳacıyēne ȳahın ğazı ⁽⁵⁶⁾k̄esiyó bunnar. hep k̄esiyó ğazı. bunu yóliyó, temizliyólla. ev̄unde t̄ele düziyólla bunna. t̄ele ⁽⁵⁷⁾ha, b̄eyle isk̄eletlerini diziyólla. orda duriyó. b̄eyle ordan ſey_ētd̄üi zaman bi t̄āne aliyó, ⁽⁵⁸⁾b̄iſüriyó, yiyó bi t̄āne. orda duriyó u ğazla. unnarı ḡord̄üm ğapılarınıñ_óunde ben. ğışda da ⁽⁵⁹⁾ſindi ğaz ğoħar ki yá. orada z̄āten t̄úķursen yere düſmiyó. ğaz b̄ēSleme bilmezle. öyle de ⁽⁶⁰⁾onnarı çoħ ſeyr̄ētdim. baħ dört mahalle si vadu *ardahan'ın*. ſindi *yēni mahalle, halil_āa* ⁽⁶¹⁾*mahałlesi, ğaraĝól mahałlesi*, hesd̄āne sırtı. ołları da bilür̄ün. d̄avamlı ēytime gitd̄üüm̄ ⁽⁶²⁾ȳerler.

⁽⁶³⁾tanımıyóñ. sizin k̄óyler n̄ere? ſindi k̄erim_āa k̄erim_āa diyi. davarı ⁽⁶⁴⁾bubaniñ_ēsgiden çoħmuş. *ĝúziren'den* bi çocuħ çoħ ğiſiniñ davarını dutmuş. ſeyde, ⁽⁶⁵⁾*mermer'de* uña k̄erim_āa k̄erim_āa d̄eller ſindi. k̄erim_āa d̄eller. adı ȳunis haÇca fiłan ⁽⁶⁶⁾gitdi. ołanı tanırım ȳāni, ēyi tanırım. k̄erim_āa. nási ȳāni? ȳáy ſindi ben n̄e olayı anlatıyın? ⁽⁶⁷⁾bizim burada olay_anlatacin. baħ ben atmış_iki ȳaşımdiyin. ben on_iki ȳaşım̄da fiłan bi ⁽⁶⁸⁾małcułıya baſladım. małcułıya bilāderle ortah, małcułıya d̄avam_ētd̄ük fiłan. asgerliē geldi, ⁽⁶⁹⁾asgere gitdim ben. asgerden gelince onna iſe girdile. tabi ben asgerden dönd̄üm, evlendim. ⁽⁷⁰⁾ayrıldıħ. tabi böyle bi ſeler ānatdurac̄ān bize. dönd̄ükten k̄eni ȳetmiş birde fabriĝaniñ ⁽⁷¹⁾daſ_ucaına girdim ben_iſe. bilādeller ȳāni ikisi de üç bilāder_urda çalıſıyóz. iki ay ⁽⁷²⁾çalıſduħ. bizi çıħardıla ordan. çıħarıyınca *iſgenderun'un* ĝuruluſuna gitdim ben. *iſgenderun* ⁽⁷³⁾ȳēni ĝuruliyó fabriħa. óryá gitdim. baña altı yúz zira para v̄erdile. ȳetmiş birde altı yúz zira ⁽⁷⁴⁾bizim k̄óyden çıħmiyódu o zaman. altı yúz zira bizim k̄óyden çıħmiyódu. o ğada para yóħdu ⁽⁷⁵⁾milletde. orda yirmi üç ĝún gezd̄im ben, iſe giremedim. ordan dönd̄ük, geldük. bizim nasip ⁽⁷⁶⁾k̄óyümüş d̄edük. k̄óyde małcılıya davām_ētdim. baſħa çāre ĝālmadı. ȳāni biz bunnarı ⁽⁷⁷⁾annatdurcan. bu ȳāni bu her k̄óyden bi ſe ałac̄ān di mi? bunnarı ĝonuſalıım. k̄óyé dönd̄ük, ⁽⁷⁸⁾małcılıya baſladuħ. sıħortıyi c̄ebimden_ōdedim. hem mał yápdım hem sıħortamı ⁽⁷⁹⁾ōdedim. ałlahıma biñ k̄ere ſüķúr ēmekli oıdım. ałlaha biñ k̄ere ſüķúr. çocuħla *ısdambuł'da* ⁽⁸⁰⁾çalıſıyólla. ben de k̄óyde b̄eſ_alı mał va. baħiyóm unnara. iſde hepsi bu. bóyle, ałlaha ⁽⁸¹⁾ſüķúr_oısun biñ k̄ere. iſimiz bu.

⁽⁸²⁾benim dayımın_ōlıydu *hürem*. dayımın_ōlıydu. o on dört sene ĝāldı *ałmanyá'da* ⁽⁸³⁾o. on dört sene ĝāldı. onuñ_olayı ſeyden ĝelükene çarjıdan, bizim orman yólu va k̄óyün ⁽⁸⁴⁾yóħarda. ordan ĝelük̄en nası oıduysa virajdan ſe yáparħan. yá kimisi diyó kı n̄e moturun ⁽⁸⁵⁾diyóla, ſeyi dahılımış diyóla. débriyáj dahılı ĝālmış diyólla. u mottoru deriyé

(86) aṣṣaā_çevürmüş o. deriyé aṣṣaā gitmiş_adam. şindi adam_ölmüş_ordan. düşmiş oryá bu
(87) bóyle yátmış, ölmüş. böyle de dutmuş kéndini böyle. sālammış mi taḥ u zaman? motur_alt
(88) yánda dikilmiş böyle. moturu çalışıp duriyè urda. tabi bi sır çabanı gelúқан görmiş.
(89) adam_ölmüş. ordan_işde gitdi, habar vérdile fiłan. adamı ordan çıharduğ, aldığ geldük.
(90) böylelikle öldü. kéndi uçmuş, moturunan gitmiş. orda ölmüş. *hürem'in*_oıayı öyle oldu. iyi
(91) biliyón ben. şaban_aa gelüdü. bizim kıoyé gelüdü şaban_aa. ha şaban_aa gelüdü.

(92) biz giremedük. gitdim girmiyé, gitdim de ğart védile. ğuvet_olmadı. bi ğún benim
(93) hātırıma duruvé. bi posda başında bi ğún. yirmi üç ğún gezdüğü_orda. ordan döndüm,
(94) geldim. bizim nāsip yóḥ dedük. başladıḥ maıçıluğa, gitmedim daha bi yère ğalan. biładerleğ.
(95) benim biładerlerin biri hasan yávuz biri kémaı yávuz. bunnarıñ_ikisi de *cumāyání'nda*
(96) daş_ocaandıydı. onnarın ğuvvetine girdimidi ben zāten. şindi biri öldü. ortancamız_öldü.
(97) böyüü de *yüzüncüyıl'da* olunuñ yanında. ama şékérden bacağarı késdile adamın. dabi o
(98) girdi, yétmiş bés yaşına Fiłan girdi o. hacca macca gitdi, geldi onna. öyle oldu. zamanlar
(99) böyle geldi ğeşdi, ayrıldıḥ. herkeş kéndi başına oldu. onna çoıuunu çocuunu aldı *ğarabúķ'e*
(100) gitdi de biz de kıoyde ğalduḥ. şimdi *mermer'de* va. *esgibazar'da* iki biładeri va. bi de
(101) *ğarabúķ'de* va. ısmayıl_acı, ısmayıl. iPrağam. iPrahim. ikisi de émekli. kim? irécep mi?
onuñ (102) polisi va, uzman çavuş va. bi tağ va heralde yá asgeriyéden_o. dörd_ölu, biri de
çalışıyó (103) heralde. dörd_ölu. iréceb, iréceb.

(104) *ğadir*. benim arı yóḥ. yáy şindi arı vardı, bi üç dörd_arı vardı. söndü. dilinden
(105) anılamıyince yapmiyón ben. baḥ *buıdu'un* nāmı va da bunuñ dilinden anlıyácān,
(106) baḥabilecēñ_ariyá. öyle kıórletmeynen_olmiyó arı. bize gelmedi de *ğúzören'e* geliyómuş
(107) yazın. ğövannarı Fiłan dévürdü dedile. kıoyden dışarı olan u ğövannarı dévürdü dedile. bize
(108) gelmiyó. şindi bi geldi. *buıduķ* kıóprüsüne dōru *orduıuğa* Fiłan çoḥ_arı ğetdi yá. o zaman
(109) ğāymaḥama söyledi, şe étidle, ğāıdurtduğa. onnarı éylemedile.

-14-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Büyük Yayalar Köyü / Durmuşlar Mahallesi

Adı: Harun Yılmaz, Halime (Güllü)Yılmaz

Yaş: 69, 70

Konu: Karma

(1)niyé? otur, otur. otur, otur. beni piyásada *hārūn* tanırılar, nivusda *hasan*. nivusda (2)*hasan* gayıtılı benim_ad. yılmaz. yáş_atmış dohuzuñ_úzerinde. işde atmış dohuzu gēşdi. (3)burası *durmuşlar* mahaļlesi. gazayá bālı. *biyükyáyalar*, mērkēz gārşısı mērkēz. maļlesi, (4)*durmuşlar mālesi*. *ķopekler* dēruz. gārşiyá da öyle dēruz. gārşımıñ maļle dērle. diyólļa, (5)bilmiyón hoca ben. valļa bilmiyón_ışde heralde.

(6)-gārşı tarafa da *çötler*.

(7)var. bolļuđdu bolļuđ. ēkdüg bırascı ēmme aam. ēkin duracağ. nohsan bitdi biraz, ala (8)bitdi biraz. iri de olmadı. nohsan bitdi ābi. olmadı diyér yerler. ğurağ, ğuru ğuru ēkdile. (9)suladuğ da taviñu ğaçurduļar. bizim didüümüz zaman ekmedile. ğuriyınca ğuriyınca olmaz, (10)bitmez. bitmeyyó.

(11)-öle dērler.

(12)-öle dērler. sen yárin ne örecēñ? hoca geldi.

(13)-geldi mi?

(14)-bizim hoca. o da hoca. hoca āşam şeyé gitdīdi, ğayınpēderiñe gitdīdi. āşam bi (15)*yálaĝĝuz'dan* misāFiri gelmiş de. u unuñ tanuduuymuş. unnan beraber gitdilerdi. ufağ çucucu (16)va. u da raatsuzmuş. hem de unuñ_īnesi yapduracağlardı. aman_ışde ğoşduriyóz hoca. bā (17)bahçede işde ufağ tefek. burda fāsulyé yapıvėrriz biz. Fasulyé, misır. tağ domates ıvır zıvır (18)ışde bi sürü sebze. işde her bi iş yētişmiyē işde. bēyle bi var, sataruz ğēne. sataruz ğēne. (19)fasulyé fiļan sataruz fasulyé sataruz, yáparuz. heh hō! o da çalışur_o.

(20)-bu kóyú hiç birağmadı kı.

(21)-kóyúñ burlarda devamlı çalışdım. u zaman çalışdım. o zaman çalışdım kóyde (22)böyle.

- (23)-uşaḡları da büyütdük sözü̇m_öa hep daıtduḡ da şindi. bês.
- (24)-bês çocuḡ va hoca. şindi iki ğız, üç_ölan. ölanıñ birisi şeyde *çanaġgale*
- (25)*aıltunuıluḡ*'da.
- (26)-birisi *burhaniyé*'de. *baııgeSi burāniyé*'de. birisi burda. kıy_ışlerine baḡan_ışde,
- (27)bunuñ_adamı. *burhaniyé, baııkéSir'in burhaniyé. edremıt burhaniyé. edremıt burhaniyé.*
- (28)*burhaniyé, ġazā* işde *burhaniyé*. tabi deniziñ ġıyısında, deniziñ ġıyısında. deniz ġıyısında.
- (29)-ordan birbirlerine de safranboıu ġada ıraġ.
- (30)-gittim.
- (31)-gelini aıdım. burdan şey yápdım. aıdım, ġodum da geldim_uryá. geliniñ birini
- (32)*ġócevez'den*_aıdım.
- (33)-hep bu çevreden.
- (34)-ziyá vadu ġārdaşı, bılısün. biri o, biri de bu. biyúk gelin bu işde. ortanca u. en
- (35)ġúççúunu da *ġarahasannar'dan*_aıdım. *iPrajm* vadu. aynı, yétmiş. neyi? aman buıamıñce ne
- (36)èdecek? ariyá ariyá uryá geldi. benim başımı doıaşdudu ġārdaş, yávrum. ne oıcaġ. amān!
- (37)ġeçinemiyoız yáşlanıñca. aḡsilik çıḡariyá. sen şindi yáşlandıġdan keri dèyi mi oıġunıuşacān.
- (38)odáyá yáttıp oturacān. *kıoste'niñ* ġārşısı bañaz. belki de bılırsüñ_esgileri, *baııcı áhmed*
- (39)dèrlerdi bubama da. arusu varıdı böyle. nasip! faydası yoḡ_ışde. bilmez_ölu muyúm? ġız
- (40)ġārdaşım orda şey vardı *saPrı, mart dede* fııan *yúrecük'den*. işde unnardadı (41)abıam da. èvel biyúúmüz. seniñ kıy? oısun. hep. öyle mi?
- (42)-ha iyi bılırüm.
- (43)-şey diyi mi? *şerife'niñ_ölu. şıy şerife'niñ_ölu.*
- (44)-tabi bilmem mi? iyi, ayıp dııl canım, aḡrabaııḡ var.
- (45)-unuñ ġızı da bizim_áġrabada. kèrime, tabi. şıyin *paıa'niñ* ġızġārdaşı oliyo di mi?
- (46)tabi *zelhe*. şey_ amān! *şerif'dicēn şerif. şerif'in* ġızı bizim_áġrabada.
- (47)-*angara'da.*
- (48)-şıyi dıicēn *şerif'in* ġızı dııl. onuñ_ölıunda bizim_áġrabada ġızı. dörü.
- (49)-buyruñ, *receb_efendi* buyruñ. otu, otu, otu.

(50)-hanKıSı?

(51)-buun geldüñünüzde *dañaz* 'a vadınız? ha *yálagguz* 'da? dōru.

(52)-baña mı diyóñ? dúyn mu édecēn yōsa sen? dúyn mu édecēn? vèürsüñüz_émme.

(53)bilmezsiñiz_émme o yána da giderseñiz ne éderse? yá! u da var. u da va. ödünc_almáyá

(54)gidersiñiz.

(55)-vallaa gōzèllik be. kōyde şahit. gūnde bi ömür geçiyó. şu yánda baççe Fiñan, unnar
(56)benim. cūzle va. he_onnarı orałarı şe étmiş, unnarı késdim.

(57)-aşaá gitdim lütFi, laFımı késdim, urda biri düşmüş şeyde.

(58)-*ğapcılar* 'dan.

(59)-ğarğa.

(60)-ğarğa düşmiş ğarğa.

(61)-bi de telefon_èdiyóz kōyé. ben ceüz budiyóñ. hadi bañam. baña diyó hı hálime (62)dur
aşaáda. nası duriyin dedim. bu da çılmış ceúze. ağına ne gelüse oryá gidiyó.

(63)-èvelsi gün mü ne olmuş hoca iki gün_olmuş. yeni olmuş. kési motoriynan beraber
(64)düşmiş kési motoriynan beraber.

(65)-ğāyruñuvemiş dañı yóhardan ašaa motorınan gendi. ğāyruñuvemiş dañ da késerkén
(66)késim motorınan billig_énmiş gendi.

(67)-yá ayáñdañı dañı késmişdü yá. ben bilmez miyim yā.

(68)-ölmesi ilázım ösüzleri ğāldı ğayrı. di mi? düşmiş, ğafası yarılmış_ışde.
(69)bilmiyóm_ışde. bilmem dişarda. Fiñan va demiş. uña bi zévce birañdı.

(70)-ben yóódum. hanğı *muzaffer* 'i? hayır, ben_orada bi şe rahatsız_olmadım hēc.
(71)hayır, hayır. ben yóódum yá. öle bi şe olmadı benim. bi şe olmadım muhtar fiñan. ne zaman,
(72)hanğısı? yōğ canım! ben hiç, hāyır késinnikle. ben_öyle bi şey. doĝsan dörtde. yá şey vardı.
(73)*nijat goyuncu* bey gitdidi yá. hayır. bi tēnesiniñ bi müdür vardı şöyle bi uzun boylu, kırt.
(74)arpacı, *emin_arpacı* déjl. u da déjl. işde undan, undan bi tēe dağ vardı undan. šaki bi
adamıdı (75)yá. bilmiyóm be. *ihsan dēste*. u, ihsan dēste. bi dēne dağ vadı. *ihsan dēste* vadı, há
sāoñası. ne (76)müdirler geldi gitmiş çetin beyéfendi hēy!

(77)müdürlernen déjl de galeli vardı. o galeli, gılaḥları çĩnesiñ, u baña şey_étدی son (78)zamannarda. işi gúcü yúdu unuñ hoca. galeli. ben zāten mevsimlik işçisīdim ben. geçici, (79)gelir geçici. bi āşam zemheriniñ_ayázında üşümüş gece. ğarısı vardı, zaten_üs yānda evi (80)vardı. ğalórifer yāḥiyóz biz de. zabbalıñ ğaḥdım saat beşde. óylece ayáĝĝabılarını şurda (81)birda bóle ānı bu şekde şey va, yühseklig va bóle. ara yerde işde ğapı açıldı. bi ara yerde ğapı (82)vardı. gece zabbalıñ ğocuunu şóle çekmiş ğafiyá. arḥasını gılaḥlarının ğāldumuş şóle. geldi (83)şuryá dikildi baña. şuryá, şuryá dikildi. ben de şurda ğapaḥları aşdım Fılán. boyne çalışana (84)ötüyé hem de zabālīñ. eşi de burda. ne yāpiyóñ dēdi. müdür bey bi dēdim ataşliyá (85)dēdim. seniñ_ataşlıciñ şeyi ne ēdim dēdi baña. ama kúfúr_étmedi baña, sóvmedi. çıldı da (86)gitdi. at taḥımları dēdi baña. elimde bi demir var. kúrek mi dutacuz yá? at taḥımları dēdi. (87)ben, müdür bey siz ne dēseñiz_u olu dēdim ben. sōe sōe sōe sōe gitdi. ara yeriñ ğapı açıldı, (88)ĝāşdı. çıldı işletmiyé şeyé dāireyé. unu da u rēmetli *kémal* va, *ĝirankóylü kémal*, santralda. u (89)uymuş herife bi defa. unu da ğafałamış. dış ğapı açıldı. eviñ yóluña kitdi. yāv dön_işiñe gel (90)yāv! bi meraba. hayret. ğene baña ğaynadu. nēyse bize gece siñir_ólduñuz müdür bey (91)dēdúk, gitdim. gitdi. bi taḥ ūramadı. ben yāḥdım_ataşı, baḥdım suyá. ğüneş duuyó zabālīñ. (92)*erda!* va, şindi o kóşedeki ōlan. u da zarflara baḥiyé. ğüneş duarḥana (93)müdür_uñu çaáırmış, *erda!*'i. uñdan sora *hārun'u* çaár dēmiş. *hārun'u* çaármış. ha çaármış. (94)ĝaraca ōramış, ĝaraca doḥanmış. *hārun* çaár dēmiş. biz *ĝadıkóy'é* esas duruş ğósderdúk. (95)dönivērdúk. galeli dēdi, taḥsi'n çatıda mı dēdi. ıslanmış, yáš dēdim. şindi sırası mı, dēdi. (96)başla dēdúk. eviyiñ saçaḥdan ĝār_ēndi, ēndi de evi taḥsi'niñ üsdünde geçiyé bóle. üst (97)yāniñda bóle ĝār. unu da burda vé dēdi. başla dēdi. undan sōra dost_ólduḥ. başĝa bi ḥıñzır (98)lāzım_ólaydı def_ólur giderdi. seni kim arar! işletmeyé ğalóferi yāhacaḥ_adam mı yóḥ. (99)vaḷḷaha şeyé ğóre, birilerine ğóre daha az çaldım ben. gece on ikide birde gider sūt (100)ĝótürürdüm maḥalleden. sen déjl de saña yāsızım dēllerdi. baña yālı dēllerdi bizim işçiler, (101)arḥadaşlar. ben çalışudum on bir_ay, unnar çalışudu sēkiz_ay, yēdi ay. hoca üşümüş (102)yāni ğoyá ğaliferi ben zamānında yāḥarım, zamānında ğaçarım. ğapaduruz yá. saati (103)vēḡmemişim. üşümüş, geldi adam_işde. geldi, bize bóle dēdi. biz unnarın şeyé baĝmaduḥ (104)yá. *çētüören*'e gelmiş, *çētüören* gelmiş geçennerde. baña habar ğöndermiş, seḷam sóylemiş, (105)seḷam ğöndermiş. vaḷḷaha yá! gelmiş yá. adam şindi nēme lāzım severdi. bi tānesi geldi (106)*emin_arpacı* geldi. burayá becāyiş_ólduḥ zaman şey vémişle, ōlaĝ vémişle, çucuḥ vardı (107)urda oḷlaĝ. ōlaĝ

vemişle. oġaj biyütdük, biz şey_etdüq, yetişdüdük. tayini çığdı, giderkéne ⁽¹⁰⁸⁾oġaj dèdi, bu kèçiyi aġ Fıġan sen dèdi, ġoy řurýá.

⁽¹⁰⁹⁾-sessíz ġonuřu musun?

⁽¹¹⁰⁾-benim ġonuřmam öyledir zāten.

⁽¹¹¹⁾-sen öyledü, sen gidiyón zāten. vaġġaha. bu kèçiyi dèdi, kèçiyi aġ dèdi *hārun éfendi* ⁽¹¹²⁾dèdi. aġman ben müdür be dèdim. yá yóġ dèdi, aġacān dèdi. kèçiyi vèdi bize. ġótdük ⁽¹¹³⁾buryá.

⁽¹¹⁴⁾-yíġadıġ, yíġadım, yíġadım.

⁽¹¹⁵⁾-müdüür māvini bu arada becāyış oġdu. bunu dèdi müdür māvini. hem benim ġazan da ⁽¹¹⁶⁾soba var. ġurumsuz bunnar dèdi. ġurum.

⁽¹¹⁷⁾ gendimiziñ, bizim gendimiziñ. eġmá vardı, eġmá satiyóz bóyne. şindi hoca şindi řè ⁽¹¹⁸⁾hısım, buruşmaması bu eccúk sıcaġlıġ_olusa undan buruřuġ bu. baġ depolar ⁽¹¹⁹⁾oġan_eviñ_alıñda. yāni şey aynı buyn ġāġma gibi, taġ yiñi ġoparmış gibi. souġ hava, souġ ⁽¹²⁰⁾hava depōsu. yāġıñuz_u depoda bunuñ dadı, unuñ dadı da déjšivèrü yāġıñuz. déjšür. souġ ⁽¹²¹⁾depō olmasa bunuñ dadı da déjšür. bu datġıdu. oġımingı yème bi iki ġasa mı ne ġāġdı. benim ⁽¹²²⁾hèç yóġ yá.

⁽¹²³⁾-benim_adım ġúġlü, ġúġlü. buña yāziyōñ de mi? buña yāziyōñ mu?

⁽¹²⁴⁾-vaġġa u nası çıġdı şindi. o nası çıġdı? suġu suġu. ġoġden şu. şu elma ġoġden déġl. o ⁽¹²⁵⁾egři di mi, egři mi?

⁽¹²⁶⁾-eñ_ařāda bi ġuru daġ vardı, unuñ_aġması o. *hālid'ıñ*_aġması dèduumuzden. ⁽¹²⁷⁾túġenmiş o.

⁽¹²⁸⁾-ègři elma oġu. şu ègřidü işde. yá elma niyé yèmiyōsuñ hoca? efendim? dōngāġ mi? ⁽¹²⁹⁾dōngāġ *aġdař* va, bi *aġdař'in* va. en_iyi *aġdař'da* oġu bizim, bildüümüz. şeyde vadu ulġarda ⁽¹³⁰⁾dōngāġ canım. ayviyá zor düřiyó diyóġlar. ayva şöyle oliyó. ativèriyó elma, èyva. oliyó, oliyó. ⁽¹³¹⁾aġuc_atmaz canım! aġuc_atmaz yá. è bizim va benim_aġucdan. è hep aġuc vardı buġlarda. ⁽¹³²⁾buġları açacuuz biz_unnarı. dutdu mu unnarın nāġyétinde? annamassuz. nètduz bu ġadar bi ⁽¹³³⁾şey. yārim_aşı ařıġadım ben. pālen dutmiyè bāzı. hep yānmiş. ařāda bi elma dutmuş yá. ⁽¹³⁴⁾havaġar çoġ çoġ sāudu. dōrudu.

- (135)-ne ğonuŝiyim ben? bi şe bilmiyón hu.
- (136)-*muzeffe*r'in ğazā ne oldu? uñu soriyó.
- (137)-ne enıp baħmadın_ aŝā?
- (138)-paġa orda mı? yóħ canım yá.
- (139)-u ğada yerden ğeçiyón yáħınca. adam bi hasdaniñ ziyāretine dēr de ūrar.
- (140)-tabi tabi, oġu. bu bacanaġn var_ işde. aħlıma geldi mi hoca!
- (141)-aman çoġ ğúlelle beni deli gibi ğonuŝduriyósuñ diyi. siziñ geliniñ ğórúmcesi oliyó,
- (142) sizin ğızın.
- (143)-tabi tabi, dōru.
- (144)-cenābı aġlahıma işde ğuç gibi uçarħan_ öyle oldu. anca ĩttiyācını defēdebiliyēdi
- (145) elinen. baŝħa bilemiyón. dāda öldü. aaç çarpmış da. ğeçe gitmiş, aramışla, bulamamışla.
- (146) gelmişle yēñiden ğene gitmişler. seet birde viġan bulmuşlar. *boli'yá* gitmişle. kım? hoca
- (147) *ismiyil* bu yıl_ öldü.
- (148)-öldü.
- (149)-öldü. bu yıl. *iyip* duriyó. *eyip* duriyó. *ādil*_ öldü, *iPrehem*_ öldü. en ğuççúġleri
- (150) öldü. en biyúġleri de öldü. *ismiyil* ğarısınan viġan_ u öldü. ētegileri ğarıları viġan sā. ikisiniñ, (151) üçünüñkú. duriyó.
- (152)-duriyó, *nevzat* duriyó.
- (153)-miħdar_ o. miħdar, miħdar. hasda, iŝde öyle bu yıl belki dējšür.
- (154)-unna ğideş bu ğāveye canım. devamlı ğideller yāni. ta *ķóstane'yé* gelülle *fahri*.
- (155) seniñ_ inşaat yóħ mu? unnariñ hepsiñi tanırıñ canım. hep gelür hī!
- (156)-gelin_ aġmāyi kim_ aldı burda? şey *deli paġa'niñ* ğızı sende mi yōsa?
- (157)-ha ha biġāderinde.
- (158)-tabi tabi.
- (159)-ha, çoħ.
- (160)-tabi, ōledir. yā tabi yāni.

(161)-benim gārdaşımıñ şiyinde işde. gārdaşımıñ ğarısınıñ gārdaşında, şeyin *ġuş'unñ*.

(162)-bizim *_ayhan hoca?*

(163)-*yázzıh!*

(164)-*çocuġları iyi, maşallah _iyi, çocuġları oġgundu.*

(165)-*ğètdi ısdanbuġa yá. tabi yá.*

(166)-*bircan 'ın ğarısınıñ de yó di mi unuñ? unu bilmen de bircan 'ı tanırım.*

(167)-*qu sıra gidip de ġózel ġózel ġósdermünce ne oġur? tabi. hah, ġócévez'de va bi*
(168)*ġızġārdaşı. iyi orda baġ. he, iyi. hem u çalışan, bu biraz bëceremiyó bosdan _işini,*
(169)*burdaġı.*

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Çandırlar Köyü

Adı: İhsan Çuhadar

Yaş: 56

Konu: Askerlik Anıları, Köyün Adının Tarihçesi, Çandırlar Köyü

(1)çandıllar. ihsan çuvarar. yaş_ellí altı. ben paıavra faıan bilmen. şindi yetmiş_üşde
(2)asgere gitdük. asgerden geldim. *aydın sóke'de*. añılarım dij bi şi yóh. işde ğıPrıs hárbi
(3)sırasında asgerdídım. áfándım nè biliyim. tohat yimedim, dayımınñ sâyésinde tohat yimedim.
(4)tohat yimedüm de fahat ölüm habarı geldi. faıan_oldu, bi şeyler, vurıldı diyi. haıbuķısa ben
(5)*ğıPrıs'a* fııan gitmedim. velhāsılı ordan döndük, *çandıllar'a* geldük. özel bi ğurşun yidük.
(6)ğurşun yidük. ondan sōra. ben mērkēbin dēpesinde patıha yólda kıyde (7)gidiyódumudu.
adam önüme ğeşdi. direkmen kıfrēdere, aş lan_āzını, dēdi, vurdu. (8)vuran_adam_öldü
şindi. av tüfēj. seksen yēdide. seksen yēdiden_ışde ben hesdāneden (9)çıhdıhdan sōra rahmatlık
bubam, sen dēdi kıyde durmijcān. durarsañ dēdi, başın beıāyá (10)girer. urdan gidecēn didi
esgibazar'a.

(11)çoluğ çocuğ dört ğız bi oıan var. üçü evlí. oıanıñan ğızın biri bekár. işde emekli
(12)olduğ, heyātımızı sördürüp gidiyóz. oıan şu anda boş sayúıur, teksilde. oıan épéy bi şeyler étđi
(13)baña. épéy bi şeyler_étđi. yá ğārdēşim, yá tamam. ğabul_ēdiyórum. ē şimdi bi taħsi aliyóz
(14)diyé alduğ. ğeçen sene ramazan bayramında *ğarabúķ'e* gidiyón diyi gitđi. giderkēne gitđi,
(15)gelúķene beş taħla atiyó. benim ğız yánında. bereget vēsün o adamın da emniyét kēmeri
(16)bālīmüş. oıana bi şe olmiyó fahat arha tarafda ğız, bi ğózel işiñi bitirmiş. aşşāa yóharı yirmi
(17)iki ğún kıomada yátđı. taħsiyi şeyé vedük, hurdiyá vedük faıan. aııaha, buğúnümüze
(18)şúķúrler_olsun. çocuğ hiçbi şiyi yóğ şindi ikisiniñ de aııaha şúķúrler_olsun. (19)sādece bi-
zim bi sermāyé gitđi.

(20)ğelişinden mi gidışinden mi ben de bilmiyórum. yēmin_ēderim beni vurdu adam. u
(21)adam_öldü, ben de ölecīn. ben ufacıh suçumu bilmiyórum, beni niyé vurduunu.
(22)yēmin_ēderim, ēbdesimnen söyleyóm bunnarı. cúnķú elli atmış hāne bizim kıyümüz. atmış
(23)hāneniñ hangisiniñ ğapısına varur da ğafasına dēper girerim. hani benden_ufacıh bir kimse
(24)ğız mēselesi oısun, şu oısun bu oısun ufacıh şiphe étmedi, yápman da. yápman. dünyá ve

(25) ahret biyúú anam, gúccúú gızgārdaşım_olsun. ama adam davar çobanıydı, oldu işde.
(26) dünyanıñ_ışı, mütlaħa alın yázısu demek ki ne bu, oluyó. çıħar, muħağah çıħar. mütlaħa,
bêş (27) sene sürmez. bêş sene sürmez. mutlaħa. hāyır sürmedi. şu *ahmet* va yá işçilik
(28) yápan_ahmet. onuñ bubasıgil vurułdu undan sōra. dabi, unuñ bubası vurułdu yá. ben
(29) bilmiyórum tałlada sınır gāvğasından vurmuşla. è birisi *mermer'de* ġarısıñı kėsdi bu séfer.
(30) vałla yüzde hem bu ōle bıçaynan. davar yüzer gibi. oliyè, bizim kóy bizim. yirmi bir sene
(31) oldu. nivusu tahi yáhdudum. nivusu tahi yáhdudum. ben káatlar nāmına bulamazlar. nivusa
(32) ġit beni bulamassın *çandullar'da*. belki eski kütúġleri ġarişdirurlarsa u ōle bulunur. tabi
(33) rāmetli bubam_öyle dèdi, haĶĶımı hełāł_étmem saña dèdi. eyér kıoyde durarsañ haĶĶımı
(34) hełāł_étmen dèdi. ōle diyé biraħdım geldim. var canım, duriyè unnar. unnar duriyè. yá
(35) bizim kıoyuñ her tarafı tałla, bāçe olsa nè olur yāni. ałlahıñı seversen nè olur? (36) tamam.

(37) yāni şindik çuħadar demek, aa ōlu demekmiş. sen tahsillisün bizden, sen taha
(38) iyisünü bilüsün. çuħadar demek aa ōlu demekmiş benim şey_edişime ġöre, duyúşuma. yá
bu (39) bilmiyórum. *çandullar* vałlahi bilemiyórum_ışde. heralde bizim kıoyümüzüñ yèllisi, hiç
(40) sādan sołdan, şurdan burdan geleni yóħ. bizim kıoyümüz kıoy yèllisi bi kıoy. ama *kósekıoyú*,
(41) *kulat*, *incebuaz* olłar hep sādan sołdan gelenner. bizim kıoyümüzde ġattiyén şey yóġ, sādan
(42) sołdan gelenner. il dışı dijil. kimisi diyó kıurt kimisi diyó cingene, nè olduı belli déjl. işde
(43) bunnara bilemezsün. dèy ilerisini ben bilemem.

(44) asgerlikde sene yétmiş dōrt. *ġiPris* savaşında tam asgerdeydimidi. ġitmedim.
(45) ġitmedim feġat ben torpillidim dayımdan da kıunyélerimi atdım. fincanci ġatırınıñ_āzābı
(46) bumimiş diyé atdım ben kıunyéleri. bi tānesi kıunyiyi, benim kıunyéleri dahmış, ġitmiş. o da
(47) *ġiPris'a* düşmüş. adam_orde ölmüş. benim kıunyéler buryá şūbiyè geldi. benim bi şeden
(48) haberim yók. bubama çağariyóla rahmetliyè. sen *ihsan çuħadar'in* nesisiñ? bubasıyım diyó.
(49) amca sen şōle soyłusun, sen bōle boyłusun, şōlesin fałan. biraz şey_étdúġden sōra, amca
(50) *ihsan* şeyt düştü, başıñ sāolsun diyółla. bubam sandalyadan aşşaa gidiyó. şeyde,
(51) *déresemail'de* gızgārdaşım va. unuñ ġaynı vardı. yá bu adam diyó *ġiPris'a* ġitmedi. *ġiPris'a*
(52) ġitse nīse. bu nasıl_olur? hēmen yānıma geliyómuşumuş. bi de unuñ dükkānı vardı
(53) *ġarabúġ'de*. dükkāna giriyó. dükkānıñ_altından bi zarf, mektub_atılmış. bi de baħiyó benim
(54) mektup. ałlah_ałlah, ölen_adamuñ mektubu gelü mü? ben şōle dépōda oturiyóñ.
(55) dépōcuydum levāzımda. santrałda bēyle yáħın. santrałcı bağardı, seniñ yıldıırım tēlġrafın va. u

(56) zaman yıldırım t lgrafını fılan kim biliy  kim ne  diy  y ni. k s lan d dim, n  yıldırım
(57) t lgrafi gelecek, kimden gelecek ben de d dim. va lahi dalga ge men.  le her zaman  a a
(58) y piy ladı bizim b l kde. bi de  ndim,  lo d dim. *ihsan* sen misi  d di, beniyn d dim. sen
(59) kim? *r sim 'im* ben d di. ba ladı  lamiy . gızg rdaşımın gayınp deri. ba ladı  lamiy . *r sim*
(60) bi tel şe mi va, niy   liy n? y g bi tel şe fılan diy .   peki niy   liy n? y   lamadan
(61) gonusamiy . y  *r sim* bi k re dur. va lahi bi tel şe y h d di. y l niz ben sa a
(62) gonusamiy rum. iy deli t h tl  mektup yazarın, hepsini  nadurum_urda. ve mektup  
(63) g n n_ i inde mektup geldi.   g n n_ i inde. mektubu o udum,  le bi defa daha o udum.
(64) o iy m. seni _  l m haberi  geldi fa an.  yvah d dim anami  benim  zerime n  gada
(65) d şd unu ben biliy n.  yvah! anam d dim  lm şd  bu s fer.  le bi  rpıda mektubu
(66) bit d m. y hınlard d k. y hınnard d k. ondan s ra sıgariyi y hdım. d p da sıgara y hma 
(67) y sa . ba cavuş  le gapiy  dikilmi , beni g zetlemi . va lahi g rmedim. ben ba ladım
(68)  lamiy . ba ıma geldi, n  u an d di. izinne gapa ı. beni izine g nderiy n mu, g ndermiy n
(69) mu d dim, direkman ba cavuşa emir v r r gibi. n  oldu d di. va laha on t ne n bet i goysan
(70) bu gece gene ga acacım. ben d di  y  bi gidiyim, a ay gomutanı n y nına. mektubu aldı gitdi
(71) a ay gomutanı na. a ay gomutanı n y nına gıtd kden k ri beni g ndermemiy  imk nı y g.
(72) torpilliyin d dim y . dayım *angara'da* prafas rd . undan s ra ory  gidiy . bi de beni
(73)  a ardı a. izinner gapa ı d di. *garab k'e* on g nl k g rev k dı y pın bu a. a şam da do uzda
(74) var ara. h men a şama y t şd rd le a lah r zı olsun. do uz_arabasınan, araba gider mi y ?
(75)  indiki arabalar gibi fa an d jdi. g ldır g ld r, g ldır g ld r hayd  (76) bind k_ a şam
do uzda. sabahliyin y diy  on ga a zor_ ndim. ondan s ra geld k_ i de. (77) k ydekiler i de
rahmetlik_ annemgil yemek y piy mu . yemek y par ana.  kmek (78) y piy mu , yemek
diy m. ben geldim,  a ıriy  h sabı geldim, gapiy  dikildim. eli _adamı (79) gapiy  dikil  m ?
k ndini paral c dı. gapiy  bozac dı. va laha. ondan s ra geldi n yise ho  (80) b ş_  td k. babam
namazd m ş, ikinci namazında. kim s led se s lemi  b yle b yle. *ihsan* (81) gelmi . y  bennen
diy  dalga ge me. *ihsan* n rden gelecek?  ld  *ihsan*.  vde oturiy  *ihsan*, (82) geldi diy m ben.
biraz  le  y m yilli  ve  ıhar an. y min_  derim  ş s fer y hı dı. ben (83) g z minen g rd m.
ba a go ar an  ş s fer y hı dı. on g n g ldım, y icini t min_  tdim. (84) adam y ş ı. y ceklerini
t min_  tdim. odunnarını t min_  tdim. ordan  ekdik, g risi  (85) g risiy  gitd k. a laha
 uk rler_ olsun. bu un_ a du  i de. bi  y d j.

-16-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Çaylı Köyü

Adı: Nuri Yurdabakan

Yaş: 40

Konu: Köy Konağı

(1)gittiler de yārın buryá gelecekle. yá orası işde mahkémelig_olmasıñ. bi görün,
(2)górelim. evde babam. burayá gelemez_ābi. hı hı, rahatsız. nūri yūrdabaḥan. yūrdabaḥan. yáš
(3)kırk. *çaylı'nıñ* muḥdarı. *abdulla yūrdabaḥan*. benim_amca oḷu. milli éyitim baḥanlıynda.
(4)baḥanlııḥda. önceden şeydīdi ticāret lisesindīdi *yēni maḥalle'de. yēni maḥalle'de, anḥara'da*.
(5)ticāret lisesi müdürüydü. undan sōra da baḥanlııḥda gēşdi şindi. baḥanlııḥda, baḥanlııḥda personel
(6)müdürü şu anda.

(7)yá bizim şindi yázın kóyde üç kişi oluruz, şey gışın. yázın da bütün evle doḷar. (8)yázlıg
bizim bura. yá kimisi *anḥara'da* çocuunuñ yánında kimisi *isdambul'da. muharem* (9)*varoḷ, varoḷ,*
varoḷ, varoḷ. aşada, *varoḷla* aşada, mérkézde. tamam biliyóñ, biliyóñ. şeyden (10)aday_oldu ta-
mam. onna aşada ābi unnarın mahalleleri. mérkézde onna. *hamzaḷar'a*. bizim (11)burası fena
dējl. tanıman. górmüşün_ema nérde, ne zaman górdüm. bilmiyin ki yāni kóyé (12)fazla
gelmeyénneri. ama górdüg_ama górmedük yāni. tanıman. esgile bi zamanda bi kitap (13)gibi bi
şē çıḥardı. orda tamam_ohudum, tamam. *çaylı'dan*. oḷabilir. illā ki vadu yá. abi (14)şindi bizim
fazla dērine indüün zaman illā ki bi aḥrabalıḥ çıḥıyó.

(15)ḡonaḡ gezdüdü mü? ibrajm anaḥdar sizde yóḥ mu la? buranıñ. açuḡ. içerden kitli be.
(16)*ibrajm*_anaḥdarı aḷ da aç bi be. ābi buranıñ, işde usdam yápdı. évelki sene başladı. bu sene
(17)bitürdü. gēçen sene başladı. he, iki biñ sēkizde bitdi. buranıñ burası bize yüz_on yüz yirmi
(18)milyára maḷ_oldu. buranıñ yüzde élli bēşini mi diyélim ḡayri, élli bēş atmış civārını kóylü
(19)ḡārşıladı. gēri ḡalan ḡısmını da, şurda villa va çıḥışda górerseñiz *kémaḷ demürlü* va, o
(20)ḡārşıladı. tabi zengin, aa taḥımı. onuñ_āzında dījl mīdi ābi? āzında bi anaḥdar vardı la. yóḥ,
(21)yóḥ şurda baḥ, baḥ, baḥ. buḡda anaḥdar va baḥ. ibrahim burda. yüz mētre ḡaréyé
(22)teḥabül_ēdiyó işde. tabi yüz_on milyárın yüzde élli bēş atmış civarı kóylüden çıḋdı. işde o
(23)civarlarda, atmış veyá atmış bēş_ işde yétmiş dē. gēri ḡalanıñı da *kémaḷ demürlü* va, o
(24)ḡārşıladı. ābi dēmek ki né zenginmiş ki yápmış işini. altda tuvalet var, ḡasıḷāne var.

(25) abdes_alm̄a yeri feḷan var. bu ḡatda, ŗura cāminiñ giriŗi, burası mutfağ. ŗura bayānların
(26) yēmekhāne. bura bayānların oturma yeri. ŗura zāten burdan ḡozukiyē. burası mutfağ,
(27) mutfağımız. giriŗi urdan. bunnar ġayan pēnçere ġayrı. böyle ađiyōz, servis yāpma imkānı
(28) vēriyā. kōy ġonađ burası. misāfir bi de ramazannarda biz orucu ađdiriyōz yā. yā burda elini
(29) yihiyō, burda vatandaşlar bütun kōy toplaniyō. civar kōylerden gelen_oliyō. he, orda
(30) aārliyōz. bura bayānların. yēmek yiyōla, ābi yēmekhāne burası yēmek hāne. buranıñ ġapısı
(31) ağıh. ayriyēten bah_ordan giriŗ var cāmimize, bayānara. burdan giriyōr bayānlar cāmiyē
(32) terāvih namazı Fiḷan ġıḷarkēn. bah bura da ērkēkleriñ yēmek saḷonu. ābi ōle iŗde bizim yer
(33) ġısıtlı olduundan bu ŗekli aldırabildük_anca. burası sığara iğennere. sığara içme odası.
(34) balh̄ondu ġapatduđ. burayı biz sığara iđenleriñ_odası yāpduh. bu taraftaki de
(35) devām_ēdiyē. ŗurayā. nasīb_oḷusa burası. yōh, ōbir taraftan geliyā. burdan bayānlar
(36) ġēçiyālla. burayı ġapatacuuz_ābi. buryā çay_ocağ, ŗunnar çay_ocađınıñ. böyle bi ŗē
(37) yāpılaçađ. yāni egsüümüz de va yāni. cāminiñ_u ġapısı u taraftan. ōle ŗey yāpduh. ŗindi
(38) ihtiyārla rağsız_oliyē ābi sığara iđerkēn. ŗindi ġenŗle burada sığara iđiyōz, ġapıyı de
(39) ġapadiyōz. ihtiyāllar da urda oturiyō. burdan bahdın zaman *esgibazar*'i feḷan rağ
(40) sēyredebilirsiñ. ŗu anda sis va da. tabi ġórúnür. ŗu anda çoh kōmür yāhiyōllar_evde. yōđ.

(41) ābi bizim burası hāne oḷarađ yirmi beŗ de oturan yirmi kiŗi feḷan çıhar. yāzın dērkēn
(42) ŗindi bizim burda duranna heb_ēmekli yüzde yüzü. yüzde yüzü, ben hāriç dıer taraf
(43) heb_ēmekli. ŗini vatandaş iki ay üç_ay *anđara'da, isdambul'da* evi var. orayā gidiyō ġıŗın.
(44) odun kōmür teḷāŗesi burda çoh_ābi. oryā gidiyō. ŗindi mart on beŗ dēdi midi, mardın on
(45) beŗinden sōra ġari bizim yāzlıh̄cıla bahçe ekmiyē tēkēr tēkēr dōkūlülle bahçeleri
(46) yāpmađ_ıçün. suyumuz var. ormandan geliyō ābi, ŗēbekēmiz var. bā bāçe için aynı suyú,
(47) aynı suyú. iŗde yāzın biraz_idāreli ġullaniyōz_ābi. yōđ. sēçimde bi piḷan dağ yāpduh_ābi.
(48) buranıñ yüzde ġirh̄ını ġārŗılayān vatandaş va yā, o iŗde dēdi benden size on milyār para,
(49) gereküse on beŗ de yāpabülürün. ġeri tarafını da kōylü ġārŗılyālım. birazını da *kōydes'den*
(50) ġārŗılyālım. çaydan su basd̄idi ŗindi burayā. dēpomuz va. ŗindi biz ŗöle dūŗüniyōz, ŗu anki
(51) suyumuz çoh ġüzel. bu suyú içme suyú oḷarađ, çaydan basd̄umızı da bahçede. bizimki ġada
(52) taḷlası oḷmaz. yōh yā! heb_öyle yāni. para ġazanma amaçlı dığl burdağı bahçeler. zāten para
(53) ġazanamaz burda. burda hēmen para ġazanamaz. dōu bu taraf, batı, ġible bura ābi. cāmiyē de

⁽⁵⁴⁾baḥ, hepsine de baḥabilürsüñ. hānemiz_acıḥ. beni münāsip górdüle, biz de ⁽⁵⁵⁾oıduḥ yāni.
abdes yeri aıtda. oryá da gótúriveriyón. bura da cāmimiz.

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Çömlekçiler Köyü

Adı: Burhan Kocabayır

Yaş: 52

Konu: Muhtarlık Seçimi, Eski Panayırlar, Göç, Tarım, Hayvancılık, Askerlik Hatıraları, Evlilik, Emeklilik, Orman Köyü Statüsü, Köy Mimarisi, Eski Kışlar, Eski Bayramlaşmalar, Yöresel Yemekler (Bandırma, Malah), Oyun-Eğlence, Yer Adlarının Hikâyesi

(1)bizim bura sêkiz_âne bu kıy. varuz. tamam ben burdiyın. isdemez minderi, sen_ağ.
(2)burhan göcabayır benim. efendim? uñu biliyóz yá. aşam da o tahsi duray vardı. orda bi o
(3)şeyiñ örencisi çıhdıdı. ayáınıñ_üsinde Fiñan durduriyódu filim_icábı. siziñ gibi nêden sôra
(4)tanışdııa? efendim? yó baña bi şè. tabi, yá oñabülü. o zaman ilerisini o ğada
(5)şey_êdemeyêcek. tabi her yeriñ tarzi va, deşşiyá. çérkêş bize yáñın, biz çérkêş bizim
(6)ĝonuşmamızı dutmeyá. dutmeyá.

(7)ben_öle bilmem hikâyé. ğalabañıñ, bizim otuz terāvih Fiñan_olmuş bura şindi de o
(8)zaman. panayır_olu, şu çayırda olurdu. *hatıplar'ı* bılürün. İsan bılmen kimsiyi. yêtmış_altı.
(9)yêtmış_altıda *ĝarabúk'dîdim*. şejrde çalışiyódum_o zaman. ben şindi şu arañar. yá
(10)panayırda, bazarlarda ne ĝün duriyisa mèseña tārihi oludu. doñuz en çoñ doñuzuncu ayın on
(11)bêşinde Fiñan_oludu. ğazālarda şeylerde êhālesini yápduruduñ. orayá hayvan añım satımına
(12)gelüllerdi. unuñ burda da bi êhāle yáparduduñ panayırı. yāni bi orda bi yêr para ĝordu orayá
(13)bi. mèseña yüz lira. unuñ_üzerinden başlar, yúñarı arturan_alıdu kim_alısa. yānına adam
(14)toplardı bêş_altı tene. oña dèynekçi dèrlerdi yāni gelen mañı, satılan mañı ĝayri parasınıñ
(15)ĝārşılıñı añmañ_üçün. unuñ bi ondañı vardı. aşam mañdan para para aliyêlardı. yāni mañbuz
(16)parası gibi bi şey yāni. öle mañbuzu da kêsellerdi. aşam ne ğada para toplanmış. o adam
(17)mahyālarda o êhālînen, ótegileri de saña beni yêvmînen dutar mèseña onu alır. her nîse saña
(18)vêrir. ĝeride ğalan parası da ĝendiniñ_oludu. o şekilde parayı. hayvan, şijne ĝöre deşşüdü.
(19)yüz de gelü, yüz_elli de gelü. senesine ĝöre, ĝünüñe ĝöre, hava iyi olu. o zaman herkezde
(20)dañar vardı, çoñdu dañar. dañar, dañar bizim de nêbedidi. kıyüñ ğalabañıñdı biz (21)de
nêbed_êderdük. bir ayda Fiñan bi nêbet yá gelü yá gelmezdi Fiñan. kêsig há, kêsig bi (22)nêbet
dêrdük. nêbet he.

(23)bizim bura mı? bura maalle, üç maalle bura. he, bi mütarih üç maalle. *haydarlar*,
(24)*gızılcäören*, bura mèrkèz maalle *çölmekciler*. *haydarlar* hèmen şu yán tarafımızda. obür
(25)tarafda *gızılcäören* va. ordan_ótesi de zaten şeyé bālı, *çèrkés*'e. toplam sèkiz burda va, yèdi
(26)de *gızılcäören*'de va, on bès. dördte orda dörd de orda va. bès de işde hocīnan bès. hepsi o
(27)ğada gāldı yāni. gālanı bura otuz hāneydi bu kóy. şindi sèkiz gāldı. fazliyımış u
(28)*gızılcäören*'de sèksen hāne vardır. benim bildüümde vardı sèksen hāne daa. daa ilersini ben
(29)bilmen. sèksen dohsan hāne vardı benim bildüümde zāten. yāzın gelen bizim burayá o çoh
(30)gelen olmeyè o gadalıh, az_oliyè yāni. bāzı kóylerde çò ahın èder yāzın. u gada dijil
(31)burda.

(32)èkdi. gelü. talıaları èkdi. buri gèçimi hayvancılıh, ìresbèllig_èdiyöz. arpa,
(33)buyday_ekiyöz. unnarıñ samarıñı hayvannarımıza yèdiriyöz. dènesini gèndimiz yiyöz
(34)dejmende üüdüp. u şekilde gèçiniyöz. tarım, hayvancılıg_öyle. u yüzden_esgiden bèri
(35)öyle. bèsicilig yóh. biz dışardan yèdiřdirip satiyöz yāni öyle bèslemeden. ğurbanıñ ayvanı,
(36)yódu ğurbannıh hayvan. va da biz ğurban gomeyöz, masraflı oliyè diyi yèdinci ayda
(37)satiyöz. yāni dışardan içeri ğuymadan satiyöz. o aralarda ma_ıyi para èdiyá. onuñ kīspesini
(38)hèsaplıjca o zaman kārlı geliyó, o zaman vèriyón. durum böyle.

(39)çocuğ iki òlum va, iki ğızım va. unna üç tānesi evlí, iki òlannan bi ğız. biri ohiyyá o
(40)uşahlarıñ yánında, *ésendèpe*'de *ġarabúk*'de ortaohılda. dörd tāne çocuğ va. ābileriniñ
(41)yánında he. *ġarabúk*'de. yá ötegileri burda kóydīdi bu. zamānımız yódu, ohutamaduğ. şindi
(42)cajl bi ğız gāldı. işde o ohursa ben onu ohudabilücün yère gada ohudacijn de (43)ohuyabilü
mü bilmeyán. orta soñ. ġārnesini ğórmedim. *bèşbiñevler*'e ablasınıñ yánına (44)gitmiş on bès
ġún. tadilde orda duracımış da. tişèġgúr_almış. o şekilde. burdahı ohuğ ġène (45)nèrden bahsan
yirmi sene olmuşdur.

(46)asgerlij ben_aydın'da yápdım. *aydın*'da ben candarmıydım. *aydın*'iñ taburda.
(47)acemi billijm ordiydi. dörd_ay gāldım. daıtıma çıhdı. ġazāsı va *paçahlı* diyi, *paçahlı*'da.
(48)undan sōra orda gitdim. aşşā yóharı, bi kóy ġaraġolu vardı, üç_ay da orda gāldım *sóhe*
diyi. (49)ordan tèzkiriyi aldım *aydın*'dan. başha ġari ġoyá ġār fılan yāmeyá. bu kóyden? o
mèlūd'ünen (50)gitdim bu kóyden. biz *angara*'yá varınca ayrıldığ, dohuz ġiřidúk aslında biz de.
herkès bi (51)yère ayrıldı. o *yóġat*'da yápdı. benim yánıma Fılan da geldi. orayá mahkúm
ġótdüle (52)*mūla*'yá. ġèçerkène benim yánımda bi ġèce yátdıla, misāfirim_olduğ ġaraġolda.

(53) onu góriyince geldim ner varsa onda da var hani. ben zāten bize o zaman_izin çıhmadı. izin
(54)ğullanmadan_on dohuz_ay durdum ben. yirminci aydan üç günü aldımıdı. yirmi yedi
(55)günüm gāldıdı, izin çıhdı. têmelli téskéremi dođduruvérdile orda.

(56)önce. on_altı yaşında evlendim. dört senelik_evlđimidi, iki tene de çocuğ vardı
(57)asgere gitmeden. bi ołannan bi gız vardı. asgerliđ yétmiş yédide yápdım. élli yedi
(58)doımıuyúm. yáhlaşih_olarah yóh, o zaman. yóh górucú üsülü Fiłan déjl. işde anañ bubañ
(59)beçniyé, biz tamam dedúk. öyle oldu yāni. řindiki gibi fiłan dđjl. é řindi emma é řindi emma
(60)almayá gidesiyé gada górmédim ben yāni. unna *uvacuğlıdu. esgibazar'a* ne almayá gótdüm,
(61)o zaman górdüm. yóh, evlđim. iki dene de çocuğ vardı. evlđim, evli gitdim. yá, şindi öyle
(62)dđjl! şindi gonusiyálla. az olmuş diyálla, iki üş sene geziyálla. biz tanuşamaduh. gene de
(63)bilmeyón, tēlvizyónnara Fiłan bañiyón temel dutmeyó. boyine bořaniyálla.

(64)nasībise oluzuz. yáu şu şu tarafı gompile o gırı ekiyóduđ biz. beyáudu birağduğ
(65)olłari kóyde kimse olmiyınca. sāde řu kóyüñ gıyıları biz *garabúk'e* gidennerinkini de ekiyóz.
(66)unna bize yetiyá. ben dönümü Fiłan bilmeyón da bu sene yárim_olarah, biz yárim dēruz, iki
(67)tēnekiyé bi yárim dēruz. gırh bēř yárim buyday_ekdim. seniñkinnen dohsan. (68)yāni
yálağuzuz zāten. uřahlar da izin Fiłan geliveriyálla, gelmiyiveriyálla unuñ_üçün fazla
(69)ekémeyóz. unuñ_üçün arāzi gompile gārşuları ekiyóduđ biz. tabi bu ötegi gārşudađı
(70)asfatdan öte dōru gidiyóduđ, birađduđ. ařaada o, *esgibazar'dan_ařaā* talłalar biyúk_olu.
(71)ařaā çoh_ekelle de yāni biz burdan gidemiyóz, ekémiyóz. kimsemiz yóh.

(72)emeklilik benim, ben yétmiş_altı işde bi sene orda şerde çalışdımıdı. orda bi sene
(73)sıgortam bi sene sıgortam vardı. ordan geldükden sōra bi yere giremedim ben. sēksen bēřde
(74)burayá zorunnu olarah dedile bilmeyán bāğura gāydētdile beni. her_evden bi kişi (75)zorunnu
dedile. o zaman burda da ben vardım, gáyıt olđum. o zaman fahırdığ, yóhsuzluđ. hiç
(76)ödiyemedim ben_onu. on_üç sene ödemedim, hiç_ödemedim. şu *erbañan* hökúmeti başa
(77)gēřdi. *çiller'inen* bi řē gurdularıdı, góalisyan. o zaman gēride gālan paraniñ fayizine af
(78)vrdu. ana parasını yáturacāñız dedı. o zaman atmış sēkiz milyón para dutmuş, u zamanıñ
(79)parasınan. atmış sēkiz milyéni yátudum ben, ödedim on_üş seneyi. ótegi o bi seneniñ
(80)sıgortanıñ_üzerine oliyé dedile. isdeç bālı sıgortayá dilekçe verdik. orayá, üzerine gēřdim.
(81)üş buçuğ senede burdan isdeç bālı ödedim. bu kóyden dōru *vagıfbañ'a garabúk'e*. undan
(82)sōra emekli olđum. mał satduđ. mał vardı, mał satduđ. sıur vardı. řindi emekliyiz. idāre

édiyá. ⁽⁸³⁾ałlah bèrekét vèsiñ. altı yüz gırh milyon Fılan maşş_aliyóz, yèter. kira yóh. eláttirik va, ⁽⁸⁴⁾télefon va. talıa. kómür de yáhiyóz. şurda bi samanlıh varımış. ben samanlıu aldım. goñşu, ⁽⁸⁵⁾kóyden gitdi, góşdü. unuñ kèresdesini yáhiyán. şini genéllikle gálan kómür herkez ⁽⁸⁶⁾kómür_aliyá.

⁽⁸⁷⁾o çoh bèyüdü. budama Fılan yápduh da biz ordan şey_étmişüz. odun vémeyálla ⁽⁸⁸⁾bize. orman kóyü dijil. bi maddeden, otuz biri mi otuz ikisi mi ne orman kóyünü bi maddeden ⁽⁸⁹⁾gâybediyómuşuz biz. orman kóylüsü dijiliz biz. tabi yá çoh fazla. her şeyden Fazla. *ovacıh* ⁽⁹⁰⁾bahiyé bizim şeyé gada *ovacıh*. va. *gapanboqazı* 'na gadan ne bahiyó, şurda ⁽⁹¹⁾*gapanboqazı* va. *ovacıh* bahiyá. ha şeflik, şeflik. yá müdürü de va heralde yá. geçén sene ⁽⁹²⁾müdüdü varımış da sivil savcı sorgulamış da ora öyle aradıla yá. *ovacıh*_orman_olarah ⁽⁹³⁾bèyüq, *esgibazar*'dan Fılan bèyüq orman_olarah. orman kóyünüñ Faydası senede bir hafda, ⁽⁹⁴⁾üş dört gün odun vèriyálla. ormandan bize odun çekdiriyá orman kóylüsü parasız, ⁽⁹⁵⁾sèrbest. cezāsı Fılan yóh. mèsela bi hafda Fılan_odun vèriyálla. ābi burda üç gün, beş gün ⁽⁹⁶⁾niyise. o gün içinde ne gada çekébülüseñ çekiyán. bize o yóh. bizim bi odun yáhaładın mı ne ⁽⁹⁷⁾yápacān, odun gáçağ giriya ha! gáçağ, cezā yáziyálla. ha paraynan_alıcağ_olsan şeyden, ⁽⁹⁸⁾dépōdan. anca biz öyle ałabiliyóz siter_olarah. odun vèriyá, başha bi şe yóh. odun odunnar ⁽⁹⁹⁾sèrbest. siteri otuz milyonmuş gúz soñu ne otuz milyon ne. biyüq gelir_işde. ⁽¹⁰⁰⁾bizim bi hayvan. u gada gelmeyá yá. yüq hayvanıña sarduun şeyden biyüq Fılan ne olıcağ o. ⁽¹⁰¹⁾o gada gelmez, gelmez. muhtar nèyle yápıcān? nasībisa. o da aday. gezersıñiz, yá oturun. ⁽¹⁰²⁾alıñızda araba.

⁽¹⁰³⁾unu yápan_adam_öldü. bizim şurda *kúçeğler* diyé kóy vardı, oralıydı. adamıñ ⁽¹⁰⁴⁾mañinesi başha bi şeyi yúudu burda elnen yápmış oñu. çay dèmlenmemiş dağ yá. şurayá ⁽¹⁰⁵⁾tañivèrücisen. bu mu? èlli doñuzda yapılmış. ben iki yáşındımışım bu ev yapılduunda. ⁽¹⁰⁶⁾yápmadım. şeyi şu o èlli doñuzda oldu. bunuñ bir yándaydı tavan Fılan şeyini, çatısını. ⁽¹⁰⁷⁾ev_èlli doñuzda yapılmış, ben iki yáşındımışım. yāni ben yapılduunu bilemeyán. elektririk ⁽¹⁰⁸⁾yóh, yirmi yirmi beş sene oldu heralde geleli. bizde sedir. ha bize sorsañ, kime sorallar ⁽¹⁰⁹⁾sediri? öyle her yerin bi şeyi var. yóh, u esgiden banyáluğ dołabıdı. şindi dijil de o zamannar ⁽¹¹⁰⁾yāni. şindi deşdi, şöbenli mohbenli oldu da o esgi şeyi, banyalığ dołabı o. ābi ⁽¹¹¹⁾bañ adam baña ev bubam unuñ_üçün yápdımuşudu. misāfirin gārşısıñda oturiyim ben diyi. ⁽¹¹²⁾tam o zamannarı òleymışmiş dayınıñ dèdüü gibi. kóşe dèller. ben mi? ben_ānatacijn de ben ⁽¹¹³⁾siz sormijnca ben bilmiyān.

(114)şeyde *dōlacuh*'da o. ben unu aynı seniñ bildüin ğadar biliyân ben de. *dōlacuh*
(115)çayırında bi adam_ölmüş üç_ëlliniñ_üçünde. tağ va yâni o zamana üç_ëlli. tağ o zamana
(116)va. o zaman sòuhdan_ölmüş yâni. tabi adam. üç_ëlliniñ_üçimişmiş. üç_ëlli yâni
yüz_ëlli. (117)kaç tağ sèksen bès. ha yüz_ëlli üçüncü ğün. ha ona ğöre öyle oliyá. orasını (118)ben
bilmeyón hı. oriyi bilmeyón ben ori. ben sâde o ğada bi şe bildim. üç_ëlliniñ_üçünde
(119)*dōlacuh* çayırında adam_ölmüş. dëlle yâni ğış geldi, yáz geldi diyi öyle bi. bizim
doğuzuncu (120)ayda bizim burayá yadı, ben biliyân. panayırñ zamanı böle dört barmağ Fılan
ĝār vardı. (121)sōra bi ğün_açıldı. bi saate ĝālmadı, eridi, gitdi. burda mı? sen şindi burda başha
(122)mevsimleri birağ, burda ĝār_olması lāzım. ayrıca dozer Fılan_açar yólları öyle. edıraf bu
(123)sene ahyel çıhdı, rüskár ĝarı eritdi yâni. normalında üçüncü ayñ sonuña dōru (124)Fılan
ĝālğar bizde başha zaman, her sene yâni. yól ĝapaniyá. dozerler açmijnca imkânı yóh. (125)öyle
ĝār yájyódu burayá, u şegilde. ĝayúğların bi daası ğün ĝarıñ_úzerinde. biz ĝayığ dërüz (126)uña,
ĝızah dè. böyle şeyimizi unnar binmeg_içün kóyüñ deliğanlıları. şeyin ĝarın yüzünden.
(127)şehre arabalar var, direkdór var. direkdórnan yâni işimiz oldu zaman (128)direkdórnan
gidiyóz, olmazsa arabınan.

(129)evi mi? hazır doğuma dijil, unnarı biz satın_alduğa. bizim burda kóyde yapılan öyle
(130)bi şey yóh, zeneat yóh. sediri sókem diyálar da ben sókdürmeyân. ben ĝanepede
(131)raat_èdemeyân. raat_èdemeyân yá. şu açuğları. yine vağla nèyden ĝonuşim, siz soruñ ben
(132)cevablandurijn. şindi ağılma bi şe gelmeyá. asgerlij annatduğ yá. başımdan ĝeçen. yóğ, pek
(133)ğavğa ĝúrúltü yápmazdım. ben_uysal_adamım da. dè mi hoca? yá ben hiçbi şe (134)ahğıma.

(135)bayramlarda vılan bizim_öyle bi şey yódu huca yá. öyle bi gelenek vılan yódu
(136)hu. bayramda hiç bayramlaşiyóz_işde cāmide. êrkékler bayram namazına gidelle. şöle sıra-
yá (137)ğèçelle. en biyúu başa ĝeçe. undan ĝúçcüü, ĝúçcüü; öyle sıra sıra öyle elini öpe öpe baş-
la, (138)böyle halğa gibi doğanu, bayram namazını bitirüverü işde herkès. yóh, o
(139)çocuğlar_içün. bizde yâni biyúğ_adamlarıñ şeyi Fılan_öyle ĝonuşiyân. kóyliler_için.
(140)bayramda otuz kişi Fılan va mıydı huca? yóh muydu? bitiyè bi ğünde. esgiden_öyle
(141)yápiyóğlarımızmış. bi ğün bizim kóyde oliyómuşmuş. üç mahalle yá. bi ğün orda, bi ğün
(142)orda öle öle yemek, eylence şeyi oliyómuşmuş. bizim şindi öyle yóh yâni. ĝahdı u türenne.
(143)eve dijil, odaları kóyüñ_odaları va. kóy_odaları va her kóyde. bizim vadu. urdan, arabaniñ
(144)ğoduñuz yerde kóy_odası bizim_ora. kóyler ziyâretde. kóylü. halğ buun (145)bızım_ise

bizim kóylü, yárin_orayá gitdüümüzde unnarıñ kóyü gétürece, gótúriyá. tabi, ⁽¹⁴⁶⁾öyle bi evden yápmah_dijl, her evden geliyá. o_lu. u şeKilde.

⁽¹⁴⁷⁾tavuh_yápiyóz. tilki aliyé, gündüz_aliyé. guş_gribinden o zaman bizim burayá ⁽¹⁴⁸⁾gelmedile de öldümedile de. duriyè toq_hla yãni o zaman bizim burda toplamadu_la. gaz_şindi ⁽¹⁴⁹⁾bizde gaz esgiden vardı, bañdırma_yapa_lardı. bañdırma_dêrüz biz. unu bir_ay_bêslellerdi. ⁽¹⁵⁰⁾önce ekmij_késer, ince ince_yapa_lardı. yáa_banduru_lardı. durer_durer_siniyé ⁽¹⁵¹⁾yãları, dâvet_édellerdi. gaz_yájna. gaziñ_yájna. gazın, unuñ_yarım_tencire bi_tencire_yáj ⁽¹⁵²⁾çihardı iyi bêsledin_mıdi. her tarafı_yã_o_ludu. yóh, gëndisi_dijl. hısımını_ah_rabasını, êşini ⁽¹⁵³⁾dostunu dâvet_éderlerdi. dâvet_éder_yãni. gazi_dêy bir_ay_Fılan_gazi_bêslerle. goda_ła ⁽¹⁵⁴⁾dêrdúk biz. imúüne_dihiyán. öyle yémnen_dijl, hoda_ła_yáparduh_şöle_parma_h_gibi. hoda_ła. ⁽¹⁵⁵⁾unu bir_ay_gazi_bêslersin. bir_ay_içinde iyi bêslenüsse hiç_yüriyemez_hâle_gelü_gaz. ⁽¹⁵⁶⁾yüriyemez, adım_atamaz. iyi_bâzısını iyi_bahar, eliñi_yára_édeller. adım_ataca_h ⁽¹⁵⁷⁾adım_atamaz_yãni. bi_yatar_böyle. undan_sóra_késelle. unuñ_her tarafı_içi_miçi_yã_o_lu. yájını ⁽¹⁵⁸⁾etinden_ayırulla. bi_tencirede_eridürle. êmek_yapa_lla. böyle_u_ekmij_yóha_yóha_o_lu_ince_ince. ⁽¹⁵⁹⁾ekmij_de_dörde_Fılan_bölelle, késelle. ekmij_o_gaziñ_yájna_şöle ⁽¹⁶⁰⁾bileklerinden_ata_lar_ucundan_tavada_şöle_gayvêrür_şapur_şapur_tefter_yápra_j_gibi_tek_tek ⁽¹⁶¹⁾şeyé_bañardı_yájın_içiñe. unu_bu_halde_şeyé, siniyé_çiharu_lla. dürelle, edırafını_sininiñ ⁽¹⁶²⁾edırafını_böle_do_landuru_lla. yiyéceksiñiz_eyni_böyle_sıgara_böre_j_gibi. u_şekilde ⁽¹⁶³⁾dâvet_édelle. unuñ_pılavı_o_lu. gaziñ_pılavı_çoh_datlı_o_lu, yájından_pılav_yapa_lla. o_lmaz, ⁽¹⁶⁴⁾çoh_ıyi_o_lu. hamur_da_édelle. ciérinden_hamur_yapa_lla_şöle_şöle_késip_hamurdan_onuñ ⁽¹⁶⁵⁾yájynan. ciérinden_gata_lardı_unuñ_içiñe. çoh_gözel_o_ludu_yãni. unuñ_dadı_baş_ha_o_lu. bu ⁽¹⁶⁶⁾yãlara_Fılan_benzemez, iyi_olu_yãni.

⁽¹⁶⁷⁾meşşur_yemek_öyle_belli_başlı_bi_yemek_yóh. hepsünden_de_yapa_lla_da_yirüz_de. ⁽¹⁶⁸⁾kóyde_he.mala_h_dêrlerdi. aynı_dêduum, tarif_étduum_şey. yáj_unu_şeyde, unu_gaynar_suda ⁽¹⁶⁹⁾ğarişduriyá_lla_ğarişduriyá_lla, özeyá_lla. Bu_arada_ğaşuunan_çihariyálar_képçinen. gâşuunan ⁽¹⁷⁰⁾bêyle_bêyle_loh_ma_loh_ma_késiyála. tepsiyé_yıjyála. üzerine_doldur_yáj, ye. undan_sóra_unu ⁽¹⁷¹⁾ciúz_seven_o_lu, sevmeyén_o_lu. yãni_şüne_göre_dejşi_yãni. yóh, bi_şe_olmeyó_yá. o ⁽¹⁷²⁾hamur_işi, mıdeyê_oturur_bah. tabi_o_zaman_esgi_adamlar_çoh_yápiyáladı.

⁽¹⁷³⁾ne? burda_bizimkinde_késmeyáları_hiç. u_ismetpaşa'da_olıyodu. orda_késellerdi ⁽¹⁷⁴⁾devamlı. késilmezdi. çerçi, manifaturacı_Fılan_hep_sâde_sur_dijl, hepsi_gelüdü. gâuncu, ⁽¹⁷⁵⁾ğarpuşçu_yãni_u_şekilde_manav_şij_de_öle_her_şey_gelüdü_satılı_h_içün. yá_burda_işde_zêbze,

(176)ğauñ ğarpuz bu şey uľbad_üzerinde. ğauñ, ğarpuz, sovan. ciúzler Fiľan halen de ğene aľulla (177)yǎni. unu u mēşurdu ha ğózlerde. hoca ben doľdirijñ yá, ayıb_olıyá be.

(178)oyún yóh burda, oyún yóh. cember_öyle oyún_oyniyán yóh. öyle bi şe yóh. (179)yüzúğ_oyunu varıdı. oynadı. dedem vardı, anamıñ bubası. anam bu kóyüñ_ıçinden. o çoh (180)oynardı. uşahları başına toplardı. doľuz ciúz ğabuunu ortasından yáraľla, içini çıhardıñ mıydı (181)boş ğabu ciúzun. doľuz tâne oľu undan. işde hepsiniñ_ıçine dizelle. bi teginiñ (182)ıçine bi şe saľlar bi tegi ğārşıdaıı ğórmeden. işde unu buluvèren her bulduunu, bulamadunu (183)yáut sayı aľudu. aynı işde yèniliyadı ğārşı taraf kim_ıyi bılıse u şegilde. dayáh yóódu (184)bunda. bizim cezā yóódu, bi şijne oynalardı. yá ğārşusuña bi şe ğorlardı (185)meseľa ğaz késecèn, yáut tuuna. öle bi şey. cezā oľarah bu yǎni. sen cezā diñce ben dayáh (186)mayáh_ãnadım. ğaz oľabilü, tâu oľabilü. kóy yerinde burda şindi bu ortamda ne bulunusa o (187)ãşam yiyicimiz u oľabilü yǎni. şini bazardaıı şeye burda oynıyamazsıñ. (188)şejr_uzah bize. öyle yóódu. beş pisküvüt yiyólardı. beş pisküvüdü aľulardı, yüze ğada (189)sayalardı, yiyébılıseñ onuñ bi şij vardı ğārşuluunda bi şı. çou yiemezdi yǎni yinmezdi. (190)adamıñ_ãzı daraľıveyá. yiyemezlerdi yá yüze ğada saymiyá beş pisküvüdü. ha onu (191)yiyemesseñ bi kilo pisküvüt aľacān sen de. yáu su Fiľan_ıçmıcèn, içirmeyólardı. beş (192)pisgüvüdü yüze ğada sayasıyá ğada yiyébılıseñ ğurtariyán. yiyemesseñ bi kiľo (193)pisgüvüt_alıacān, onu yemezseñ, ğārşu tarafa. dúñnerde oľmeyó, dúñnerde bizim zātı öyle (194)oyún şey_oľu. ğına ğecesi oľu ğadunnarın ğendi arasında, ğadunna yápar. bizimkinde davuľ (195)zurna, èrkéklerinki de davuľ zurnınan_oľu. kóçeknen_oľu, bizim öle oľu aľseriyá. şindi (196)esgideki ğada bulunmeyó, ğahdı émme ğene de devām_èdiyá. o da aha o tarafda.

(197)yá işde isimleriñ_ilerisiniñ nèrden gelduunu ben de bilmiyán. benim soyismim (198)meseľa ğocabayır, şu bizim evin başındaıı yere ğocabayır dèyómuş kóylüle yǎni yere, (199)toprağa, depeyè. ordan_oranıñ_adı ğocabayır_oľduundan bizim ismimizi ğocabayır ğoduľa. (200)onuñ ben de bilmeyón ilerisini. bah ordaıı depeyè ğocabayır dèyáľla bizim (201)evleriñ_üsdündekine. o sivridèpeden ötede bi depe va musdafâ'niñ_eviniñ üst yánda. o (202)dèpeniñ adı da sivridèpe. şöle düşünusen de oľandan buliyán yǎni. ilerhı adamlardan (203)duymadım da. aľlına gelen de öle bi şe demek ki.

(204)çömlekçiler_işde esgiden çömlek Fiľan mı yápiyódu? onu da şe èden, bilen yóh. (205)soriyalľa, siziñ burda çölmek mi yápiyalarmışmış? nèrden çölmekçiler diğ ğomuşla? biz

(206) bilemeyóz yāni urda şeyi. u *góceler* ötede, o *çérkés*'e bālı. dijil, u *çérkés*'e bālı. *gókke* şey
(207) huca *gókke elvannar*'ın divanbaşı. *gókçeler gókçeler* o zāten. divanbaşı üç kóyün, mērkēz
(208) kóyüne divanbaşı dērdúk, dērüz. mēseła şini bizim iki maǵlemiz va. bura *çölmekçiler*,
(209) divanbaşı nēre dēller. *çölmekçiler* divanbaşı, bura. divanbaşı dēlleridi. hāni bi mūtaǵıııh bi
(210) divan ğuriyē yā öle dēllerdi. divanbaşı çölmekçiler dēller bizim bu kóy_ için.

(211) bayramlar, unu ben bilmeyón. *dōlacu*'ların o cāmi va yā esgi cāmi hep orda
(212) yapaǵarmışımıš kóylü toplaşup da. orda bayram namazını ğılaǵarmışımıš işde onu dēyān.
(213) her bi ğún bi kóyde, bi ğún bi kóyde bayram yapaǵarmışımıš toplaşup da böyle yēmekli
(214) sohbetli. o bize, o *sóbüçimen*'e ayitdi *daııcuıar*. *sóbüçimen*'iñ. bizimki *çölmekçiler*. bi
(215) bardaıı daıı iç. çıııdı mı beyāıı? āfiyēt_ oıısun.

(216) yaş elli iki. *burhan ğocabayır*. nāsib_ oııusa óyleyüz. *çölmekçiler*. *ğúzviran* ğalaııalııı.
(217) ora ğalaııalııı. bi kóy taıı va şurda *haydarlar*. *musa* aday dijil, başııa bi tēne (218) çıııardıııa. yāu
taha hiç u da şindiyē ğada oıısun vııan fııan oıısun dēmiş, şe étmiş. taıı hiç (219) unnarnan
ğonuşmadııı da ğonuşmayüz da. unnarıñ kóyüñden bi aday çııımış. vaııa oıınu (220) bilmeyóñ.
temür'e ğāıımadı, ğēndiniñ u ğada edıırafı ğāıımadı. ğēndi sāde oturacıdı u da. (221) ğēndi
biııāderin_ oıııarını yāz mışııa. unna ğalıyā unnar ğēri çekildi o. u çekildi, unnarıñ (222) kóyünden
bi tēne çııımış. nasip neyise u oııu. o ara. āmin, cümlemize. tabi baııa óyle bi şe. (223) sen sen de
elli aııtııı mı sıııñ, elli bēş mi? kimse yóıı. hanımnan ben varın. u da ben şindi (224) başııa bi
kóydıııdim.

-18-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Deresemal Köyü

Adı: İsmail Aydoğan

Yaş: 70

Konu: Askerlik, Köyün Şebekesi, Aile, Günlük Yaşam Hikayeleri

(1)vā. yóğ, bu şe étmiş de isābetli gişile gelmişle yāni. dādan gelen bu da. muhtar da
(2)yóh. *esgibazar'dīmiş*. usda éve gidelim yā. hadi gēnşler, iyi günler. *başbıñar'ı*. iyúlik
(3)gúzeļlúğ, ne yápaım kóydeyiz bē. ġaribanıñ ne éder, kóyde ġalu. çoļuğ çocuğ_ışde ġocağarı
(4)va yánımızda. bi oġan va yánımda. o oġan fırında işçilik yápiyá. *esgibazar* (5)ğarajında. iki, bi
tēnesi *anğara'da*. minibişçü tanırıñ, tanırıñ, tanırıñ. muharrem. ben (6)yétmişñ_üzerindēyim.
aġtmış doġuz émme yétmiş varım ben. üç. üç. biri minübüsçülüg (7)yápiyē, biri de *anğara'daġa*.
orda mümāsebecilik yápiyá. bi ġızım *ısdambuġ'da*. aġtı, yóh (8)sēkiz sēkiz torun. giderin, git-
mez_olu muyún? *anğara'yá* giderin, *ğarabúğ'e* giderin. (9)tamam_ışde şeyi bulduñuz_emma.
yóh.

(10)*çanağğali'de* éyitim ġórdüm, *izmir'de* askérlıj bitüdü. trennen, trennen, trennen,
(11)trennen. *esgibazar'a*, *ısdambuġ'a* ġada trennen gitdúğ. *ısdambuġ'dan* vapura bindúğ,
(12)*çanağğali'yé* vaduğ. *çanağğale'de* aġtı ay éyitim ġórdúğ. ordan *izmir'e* daġtım_olduğ_ışde.
(13)tabi lüzum mu va demeyé. yá arġadaş tabi mütlaġa asger_ocaġ, bubañ şeyi dıl yá. bizim
(14)buryá uyána ġadar, sā soġ yápana ġadar bi dayáġ yimüşüz tabi.

(15)bēriki diğér *réceb'iñ*. sennen berāber yápdı u da. öle oldu. sen hem inşaatçılığ
(16)yápiyóñ? baġ bu tarafındaġı *mevlüd'ün*, sen yápdıñ. öbır yánını da *ércep* yápdı. ha o
(17)*nūri'niñ. nuri'niñ*. u, unu önceden yápdıdu. onu da *érceb_usda* yápdı şeynen. *ğóyneli* he.

(18)su aġiyó, suyumuz boġ_abi yá. aġlaha şúkúr_olsun. var, çoġ var. vaġla ben ne ġadar
(19)olduunu bilemiyóñ da ayda déj, üç_ayda bi verırüz. atmış, atmış bēş, yétmiş_ışde. hāne
(20)başı. üç_ayda bi. yúklı yá, dē mi? cēyrannı, cēyrannı. üç kilómètre vadu. yóh şindi o ġada
(21)dutmaz da mēseġa ġēne de benim biraz maġım va, biliyóñ mu? maġı da ben zorġarsam u su
(22)kēsiliveriyá. zēmheride Filen maġı da burda suliyón yāni u şeyde. undan_ileri geliyē yóġsa

(23) dutmaz_o ğadar. évet, öyle oliyá. bigâş maġımız va tabi kıyü békliyécene. kıylünüñ maġı,
(24) toyyu, arısı olmassa geçinemez. maġı, tavuyı, arısı. öyle mi? emeklîjım var.

(25) gitdim. iki biñ_üşde haçca gitdim, iki biñ yedi de úmreyé gitdim. saql. uçaġla.
(26) hayır, yénice. sizin şeyde bi mēmed_oca béklemiş. o vardı ğāfile başımızda. è *sündeg'de*.
(27) cāmiyé Filen çoh_ yárdım_étmiş bi *kúrt* hoca vardı. mehmed dī miydi unuñ_adı? *ahmet*,
(28) *ahmet bulut*. o vardı. u zaman ğene bu şey vardı, bizim buryá gelen hoca. *hasan hoca* vardı.
(29) hocamız_iyi bizim yá hocam yá. haġġaten_iyi. baġ_üçevler'de şe étdiler_adamı émme.
(30) évet. helbet ġayét tabi. şindi meseļa *üçevler'nen* bizim, *üçevle* bizden bölünme. aynı ha, sen
(31) de bizi biliyón. sen de bizim *esgibazar'ın* bi uşaysın. ölümümüz, dirimimiz veyá meseļa saña
(32) şe sölîjım. bi mevlüde çihiyón, o hoca gidemiyór yá, bu hoca gitmiyá. geliyó, o (33) geliyó. u
bizim can ġardaşımız_émme ġerçekten şindi samimi olşan meseļa, ben cāmiyé (34) varırın, hiç
böle ala kıpek, ġara kıpekden ġonuşmaz. ébdesden, namazdan yāni ne bilîjım (35) ben ki seniñ
ġafaña bi kélime ġoyácāñ diyé sennen_itüşür. benim çoluğum çocuğum itişmez (36) bennen. o
itüşü. yā öle de işde *niyāzi hoca* bi dilekçe vemişimiş burda békleme şey gidecim (37) benim
çocuğum diyi. işde o da burda onuñ bunuñ haġġında şey toplamışlar Fiñan. işde ölelig (38) bi olay.
hocamız çoh_ çoh_iyi bi imam.

(39) baġ bizim bu, bura on sékiz hāne, lafını késdim ben. on sékiz yirmi hāne. iki kişi
(40) orda var, bi kişi de şurda var, öle. bi de ben varım. hem *ġarabúk'e* marabúke yázın doġar. o
(41) taraf bozulmadı taġ. u taraf bozulmadı. ġārşı. biz meseļa namaza gelürüz. şindi ġāş kişi?
(42) sékiz kişi, doġuz kişi varuz. ben_iki, iki ġún gitmesem benim yerim boş ġaġu. sorar
(43) arġadaş. nérdeydin_ arġadaş, neryé gitdiñ sen buyn? hasdañ mı vardı veyá birbirimizi araruz
(44) yāni. bizim toplumumuz iyüdü burda. bu arġadaş daha iyi bilü. *üçevle* oldu, *üçevle*
(45) ġarışığ_ābi. *üçevle* hancı, yólcu.

(46) hékmet mi? eşi burda unuñ da bē. hiç sıhılmam. hā, kıyüñ_ işi bitmez. ö olmaz oġu
(47) mu! bura böyle. ben şindi zabbāliyin ġālġarım, namazımı ġıġarım, maġlara baġarın. undan
(48) sōna bahçeyé giderin, méyva budarın. yāni kéndim, benim_ işim bitmez. kıyde işi, kıy_ işi
(49) bitmez. niyé? ölünçiyé ġada çalışıcān, böün sen de yīcēn. yārın ölücek gibi ibādetini
(50) yapácāñ, ölmīcek gibi de çalışıcān ġücüñ yétduu işi. bizim súyümüz ásāsan bu ġadardı. bu
(51) súyü çevre de idāre éderdi.

(52)bilmen. dèy_asır_ların_asır_ları. hékmet bey gelmiyó mu, nérde bu? u unuñ kóylüsü.
(53)kimnen? sen de va mudu hocalıh? gène de kéndiñi bılısüñ canım. yāni biliyóñ dèrkén
(54)arhadaş, şindi ğuranu alırsun, gidersiñ; èbeñ, dedeñ, babañ başına bi oħursun. yāu
(55)seniñ_éliñe mèsela arhadaşım sen esnaf_adamsuñ, eliñe acuduğun zaman bu acı, mèsela
(56)barmañ_acıdı, içersi acıdı. sen bi haram yiduğun zaman_çersine kár_édicini bilmiyóñ
mu? (57)barmañ acuduğunu biliyóñ da haramıñ ne olduğunu bilmiyóñ mu? şindi ābi bah,
(58)yápmadım dijl bah. mèsela bizim şurda bi odamız vardı. orda şāpardı, namaz ğılarduğ. o
(59)evlere şe yaparduğ. hoca ĩramazandan ĩramazana dutarduğ. şindi mèsela bu hoca geldi bize
(60)fevgālade bizi feci sókdü. on kişi varız. hacı aşıya én_aşaa. hep sevdük. daha né diyóm
(61)ben altmış yètmış yaşında varım. héce sókdümeç dimek né dimek? yóh, bi sene oldu.
(62)niyāzi oca mı, niyāzi oca iyidi canım, niyāzi oca da iyidi ğayrı. kótúlık dèyé bi şe yók. sen
(63)nè ğonuşiyóñ yā sen ne ğonuşiyóñ? mèsela yètmış yaşındaħı adama héce sókdümeç dimek
(64)nè dimek. tabi. vèriyé yā. ğadunnara, ğadunnara. om bēş dijl. mèsela bizim maħı masadı
(65)dama girdi mi, gelin dèr. āşamdan başvurur yāssiyā ğada bizi oħuduğ. öleden kèri de
(66)ğadunnarı oħuduğ o. ben_eskibazar'da kóylerde birinci tutarım yāni. yāni bilmiyóñ, taha
(67)vadu belki. hem mèsela gitmedijimiz kóylerde Fiłan_émme çoK vaazı da iyi dinner.

(68)orman kóyú. tabi, tabi. efendim? var tabi, olmaz_olu mu? ısidıcı daħıvèdi, orman
(69)kóyú oldu üçüñ daħdı.

(70)-selameléküm. hoşgeldiñiz.

(71)-burda ne öriyóñuz díşarda?

(72)-bu adam *sarpını* arhadaş.

(73)-biliyóñ canım. biliyó beni de. sen burda nédiyóñuz burda? é biz yóħardıdıħ yā.
(74)ħaciyā şey sarıyóz.

(75)-ben de gidem dèyivèdim_émme şe yapmadı. gitmek_istemedi.

(76)ha o tencire işi benim çoħ canımı yāħdı, bildüñ gibi déjl. yā bizim ğaduna bi şey
(77)vemişle. yāni sāce ineyimi satdım da dèdim borcundan. ğurtuğduğ tabi iniyi satınca. yüz
(78)lıraniñ yānına, iki üç yüz zira vèrseñ yémeyé ğurt mu yóh? oldu, hedi ğüle ğüle. eve gidelim.
(79)ismayıl_aydoan. yètmış. iyi ğünnerin olsun.

-19-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Deresoplan Köyü

Adı: Feyzi Ünal

Yaş: 77

Konu: Askerlik, Muhtarlık, Lakap Takma, İmamlık, Muhtarlık Seçimi, İnşaatçılık

(1)iyi de ahlıma getiremedim işde, tanıdım. ğonuşduh da ben şey de seniñ hatta (2)kókúñ biliyán ben seniñ yã! he he, *kérimo* 'yú bilmem yãni biliyóm da işde ahlıma gelmiyó (3)*kérimo*. iyi. bize de kúlcigil dèlle işde. añadın? *kérimo* seniñ ikimiziñ de hanımı ölmüş Fiłan (4)şè ètdi, hanımı öldü fiłan dèdi. u da ölmüş u. hã, *kérimo*. ha ayğaz, ayğazcinen de iyi (5)ğonuşuruz. sen saten u sülâleye beñziyóñ canım, *kérimo* sülâlesine beñziyóñ. hã! tabi İsan (6)herkéşe.

(7)hiç yapmadım. ben bu edirafda *ĝóycéjz*, *daşlıh*, *sobałan* meseła *ĝaduıar*, *ören* urdan (8)başha yere çılmadı. *ören* 'e de durmadım ben örene. ben şeyé gitdimidi, *yèñice* 'yé gitdúk, (9)gidecüz yãni. bi de arhadaşlarınan iki dene arhadaşı bulduh. *yıñice* 'yé imam duruvédile. bi (10)de *mēmed'in* yanına bi ūriyin dèdim. *mēmet* ben didim *yıñice* 'yé gidiyóz biz arhadaşlarına. (11)yáu sen nè èdicēn *yıñice* 'de dèdi. hasda olur masda olusun dèdi. aı ĝardaş (12)dön bahıjn. şu èlli liriyi aı, èlli biñ liriyi dōru kóyü dut dèdi baña. yá işde unnan dut bi hafda (13)olşun olmasıñ ĝıymatı. şindi ā bèlimi ĝırdın *mehmet* dèdim. ben en iyisi biraıdım geldim (14)buryá. ben geldim, iki ĝún sōra *ören* 'de de şey olacaı, terefi ĝılınacaı. o ĝúççúĝ *mēmüd'ü* (15)bılısün, ĝúççúĝ *mēmüd'in* şey geldi, kimidi yá bi yánda bi āhadaş geldile. (16)öylece sen dèdi, bizim imam gelmedi. imamımız yóĝ. ĝayri uryá gitdúk. ĝāli ĝóyá ĝoñşuyúz (17)çünkü mecbur gidicēñ. ondan sōra u sene de uryá gitdim. aıllah raPPime riyá (18)olmasın. u ĝızla dèdim gelinne veyãt da temsili o biyúk şeyle dèdim namaz sırasını oıusun. (19)bi zaman boş durmiyáım. kóyé gelmedim. kóyé didim gitmiyim ben. öle unna da öle ĝótdü (20)yóıladııa, şè ètdile. raPPime riyá olmasın. undan sōra u sene de öyle ĝeçdi. undan sōra her (21)yér ĝadroıu oldu şindik. işde bóyle oldu, naşıp.

(22)unu bilmem *başbuñarlı* emme. şey u vaılla bu sene vııan bildüumi bile biraz. yás (23)yètmiş_ıltı, yètmiş yèdi. yã *nütfi* 'yé bile ĝızmiüvèdúk. bu kómdü uryá. bundan da yèdig yãni (24)bi yána bükivèdúk. unu da ĝuyú ĝazmuşduĝ. oliyé yá ne yápacān, öle dēl mi? daıarını ĝóden (25)ĝurdu ĝóriyá. yá aııla rāzı olşun bu ĝúzün de baña yárdım èdivèdi. ben uña

şey_êdivêdim. ⁽²⁶⁾işde bõle bõle. irehmetliḡ ġara *mēlūd'ünen*. bunuñ bubasıña dèlle *ġara mēmet*. benim ⁽²⁷⁾bubama dèlle *ġara kāmīl*. kóylü āzı, taḡma. bubamıñ_adıña *ġara ġālip*, *ġara kāmīl* diyi ⁽²⁸⁾daḡdıla yá. *ġara mēmed* gilin dèller. adı *mēmed*, ġara gibi ġósderiyé, sarı déjl. ⁽²⁹⁾sarı olmiyán_adama ġara. u ġara Ői aḡlıma Őu geldi. *anġara'da* bubamnan biñ doḡuz yüz ⁽³⁰⁾ġırḡ_alıtda bubamnan Őe êtdúḡ. u zaman_èkmek ġannīde. undan sōra birisi baġariyó. kāmīl, ⁽³¹⁾kāmīl tabi kāmīl baḡmıyó. *ġara kāmīl* diyi hēmen bubam döndü de baḡdı. u *çérkéşlīmiş*. ⁽³²⁾bubamıñ mūtariḡında yáu dēdi Őu kóylede *anġara* gibi yēde, kóy dilinde. ⁽³³⁾ġonuşmiyim dēdim, dēdi. baña illa kóylü dilinde ġonuşmıjca, beni braḡmadı dēdi. u ⁽³⁴⁾ġucaḡlaşdıla birez fiḡan. baḡ dēdi, èkmek bēyēn dēdi, ġārne hani bi zaman ġārniyé biniyé. ⁽³⁵⁾ġırḡ_alıtda bu. ġayrı bi de aḡla razı olsuñ dēdi. bu ġuran oḡuyóduḡ. ġadunna ġuran oḡiyólar. ⁽³⁶⁾unna diyólla yá háтта ekmij alan ġannīnen aḡıvériyólla. bõyle bi mērhamet va tabi Őu ⁽³⁷⁾*türkiyé'niñ* diliñde. yá ne mezālimdi! saḡl dēdi, bõyle aḡıvériyóllar dēdi. aḡlah_ırast ġetüre, ⁽³⁸⁾vériyé dēdi. undan sōra da işde biz_orða bir_ay durduḡ şeyde.

⁽³⁹⁾biliyāñ, bilmem mi? u giderdi. *mēmūd_eli*. *pirtükçü*, *mēmūd_eli*. *saPri* ⁽⁴⁰⁾torunuñ_evde. *saPri* kóyde. u da *izmit'de* mi u? yápdı. bēş sene muḡdarluḡ yápdı. dōrtü, ⁽⁴¹⁾bi sēni de érteledile. yōḡ, kékémīnen savaş vemeduḡ be! yō, bennen_u annatdum, ⁽⁴²⁾ġazanamadım. ben daḡ, aḡlah biliyé, ġazandım diyi óvünijim mi? ne yápaḡım, ġüle ġüle ⁽⁴³⁾ḡayrını ġórsüñ. *inōni'ynen* barabar_otduḡ, ta o zamanda *yúnus* çıḡdıdu. yáu buvam ⁽⁴⁴⁾ırahmetlik şeyidi, ben fabriḡayá gidecin diyi eyāa ġaḡdı. *ġudret bey* varıdı şeyde. benim ⁽⁴⁵⁾dayım *kópeklēlli*, *ḡırbı* dērle. u ġızı Őiyé vēdi, *ġudret bey* diyóllar, *ingilīzce* tercúman. altı ⁽⁴⁶⁾yēdi yüz lira para aldı haSırlıḡ. *ġóġġóz* gilin_ismayıl fiḡan vadı. bunnaḡ da arayá girdile, ⁽⁴⁷⁾vēdi. herkēşi işe ġuyiyó. *iḡāmi*, bennen_ıḡāmi enişdeyi işe ġuydu. bılüsün sen, *iḡāmi* müftü ⁽⁴⁸⁾māviniñiñ. ben de gireciñ_işe dēdim. bubam bi baḡrdı baña. ben tēz kēsdim_emme hēmen ⁽⁴⁹⁾bu gitdi Őiyé dīvāna, beni mıḡdarlıa nişannadı beni. dayı ben mıḡdar olācam fiḡan diyi ⁽⁵⁰⁾dēmedim yāni. kóyé gidecek diyi burdan yāni beni kóyé nişannadı. işde öyle ⁽⁵¹⁾ırahmetlik tabi viḡankēSler tabi hiç. yóġ. yalıñız düşmannımız çoġ. çúñġú unnarıñ ⁽⁵²⁾bēddivāsını ben_aḡludumdu. onna érezil_oldu. *nütfi* biliyé bizim_èhtiyálları. kimisi topaḡ ⁽⁵³⁾kimisi. bubamı bilmez sāde. ne yápaḡım? unnarı ġörüp de nası gidecēn? bu evi bõyle ġoyúp ⁽⁵⁴⁾da nası gidecēn? işde aḡlahdan.

(55) ha millet yāni millete yárar, dēvlete yárar_adam vēr baña dēdim. aḷlah rāzı oḷsun. (56)evet, undan sōra. yāni bi *hūsiyin*'i oḷdamaduḡ. u da namazıñı vıḷan ğıḷar aḷlah şey, raPPime (57)riyā oḷmasın. ğuran_oḷıyó. kēndisine bēller dēmek. hocīdi, hocilij biraḡdı. (58)kātıplıġ gıyácadı *mehmet*, şey zabıt kātıplıne. haTdāneniñ, böyle dēdi. birisi geldi. (59)buñ_aḡıma geldi. Őu dēmiş, Őu çayı dēmiş bi şe yápacın. yāni u bunu gerdürüp de Őu (60)buḷunduyn yere seniñ unnan biri fiḷan geldīdi. *bāyúndurḷu*. baraç. (61)bāyúnduḷḷular_ıḷāḡadar_oḷmadı. adamlara şe étmedile. u hatta iḷāġadar_oḷmadıḷar (62)vıḷan_işde. irehmetlik *angara'dan* gelükan bi mirādım va dēmiş. yalıñız bi baraç (63)yápduracın dēmiş. yāni aḷlah nāsīb_ederse bi daġ oḷusam ben. hazıḷıḡ yápiyódu satan şeyé. (64)ha, işde bi şe taġ yápacıñ dēmiş émme unuttum yāni. böyle dēmiş yá. öyle bi hızmet (65)meselesi. baḡ *nütfi'niñ*_esger_erḡadaşı. ne ġadar çoḡ da esgellik_arḡadaşı. arḡadaşıḷı bu (66)mu dēdi yá. aḡadaşıdi bu. on_iki ay biliyódu. Őindik.

(67)yó, yápmadım ben. benim_ōḷan yápdı bu. ben diḡ. ben_asgere bile gitmedim. (68)gitmedim. benim_amelyát_oḷdum böyriñ tekini aḷdıḷa benim. çürük raporu vėdile. (69)esger_oḷuncaḡan bunu dēdile, ġósder dēdile baña. ben taġ u zaman on dōrt yáşındıdım, on (70)iki yáşında. undan sōra ben de bubama vėdim buñu tabı. undan bir_ay yátdım hasdānede. (71)unu u raporu duriyó. esgellik çıḡdı, ben raporu ġósderdim. ġósderincekin beni şeyé (72)ġónderdile *angari'yá*, hiyėte. hetta on sėkiz yirmi kişiydük. hiyėte ġónderdiler. onuñ kimisi (73)topaḷ kimisi kōr kimisi mēseḷa. esgibazar'dan, Őu edirafından. tabı yāni otuz dōrt doḡumlu (74)oḷanna. undan sōra gitdük_ordan. benim *hūsiyin* vardı bi şeyden *yáhyálar'dan hūsiyin*. (75)elinden bi ġazā ġeçmiş. *ġatır hūsiyin* dērlerdi yāni ona. undan sōra u *hūsiyin* vardı. bi de şey (76)vardı. ikimize siz dēdi sālamsıñız. bu kōrler, topaḷlar size ayit baḡ. biriñiz onbaşı biriñiz (77)çouş_oḷacañız, oḷduñuz dēdi. bizi yóḷladıḷa. bindük_arabiyá. bileti vıḷan bi şey kėsdile. yāni (78)húķümet ġónderiyė, para fiḷan_almadıḷa. bizi savḡ_ėtdile. bi de vardıḡ millet (79)bi de baḡdı, ā biz ġalaḡalıyız, yirmi kişiyiz. biz vāzifiyi üzerimize, ben dēdim ġideciñ, benim (80)biḷāderim va burda. *bėşbiñevler'de* çalışiyó. benim biḷāderim va dēdi. seniñ biḷāderin varsa (81)benim dēdim arḡadaşım var, hısımımız var dēdim *bėşbiñevler'de* çalışan. İa arḡadaş e ne (82)ėdecüz? ben dēdi ūden çıḡıyın millete dēmeden. sen de arḡamdan gel dēdi. (83)şurda birleşelim dēdi. uymden çıḡdı gitdi. arḡasıñdan da ben gitdim bunnarı urdan ġovdīsa. (84)herkėşiñ başı can_atiyė asgeriyėyé. yátmaduḡ. undan sōra geldük *bėşbiñevler'e*. (85)*bėşbiñevler'e* şeyé bėşinci duraḡ diyóḷḷa, şeyde *yėñimaḷle'de*. *angara'da* bizim duraḡ bılısüñ (86)sen. nīse urda

yátduh. zabāliyın_erden gahduh niyse. értesi ahşam da, şey *imannarlı* şey ⁽⁸⁷⁾varıdı yá *misdafa* *misdafa*, *mēmet çâuş'un_õ*lu. tañırsıñ, *guru* diyivérürdü uña. *misdafi'yi* ⁽⁸⁸⁾tanırsıñ belki hatip gilin ēmet çâuşun õlu. unnan bizim de enişdiydi u, ⁽⁸⁹⁾ahrabałardan. unnan yátduh, unnan gahduh. ałlah rāzı ossun. mevğiyá ha. şeyé gitdúk, her ⁽⁹⁰⁾hesdāneyé gitdúk. çúnkú gayrı savh_étirdile. undan sōra hepsinden yāni rapor_ısdedile. en ⁽⁹¹⁾son gāldı, hepsi bitdi. beni amelāt_etdúúm yere savh_étidle. amelyát_étdürmedim. bi *gara* ⁽⁹²⁾*fátma* vardı şeyli *gızııcamamlı*. bubam çoh_ıyi ğonuşurdu. bu sēfer_az_ıdi, hasdaıı bitdi ⁽⁹³⁾de uña *fátma bacı* böyle böyle dēdim. hēmen yánıma bi tohdor ğatdı, heteme ğatdı urda. ⁽⁹⁴⁾háteme yā. tohdur_undan sōra çıharıvēdi, buluvēdi Fılan ğaylıh. bizim biñ dohuz yüz ⁽⁹⁵⁾ĝırh_altıda amelet olduım yıldı. undan sōra velāsılı geldúk, bitürdúk. arhandan rapor gelü ⁽⁹⁶⁾dēdile baña. inşaııah dēdúk, biz geldúk. yirmi ğünde bitürdúk yāni. hēyēt hedi birden ⁽⁹⁷⁾bitmiyó. bi ğún bi ğózden_olıyõñ. bi ğún mēseıa şeyden_alıyõñ iç hasdaııundan Fılan. ⁽⁹⁸⁾mütıaıha hepsinden ğeçiyón. ha bevlıyēde gālduh. bevlıyēde ğayrıh şe étidle bizi. unu da ⁽⁹⁹⁾ĝorecek. seniñ_arhandan rapor gelü dēdile baña. gidin baıam. geldúk buryá. işde u arada ⁽¹⁰⁰⁾da bi mıhdar_olduh. hiş şeyé gitmedúk. yāni mıhdar_olduh. üç ay cenderme dēdi sen dēdi ⁽¹⁰¹⁾yáu asger ğaçasıñ dēdi. sen sabıtıyõñ mu dēdim yá. esger ğaçanıdan mıhdar_olur mu ⁽¹⁰²⁾dēdim. sen kēndi kēndine ğonuşıyõñ. vaııahi dēdi seni *angara'da* fılan dēdi ğórsünne dēdi. ⁽¹⁰³⁾şūbiyē ğórúnicin şūbeden yazduracığın dēdi. bi şūbiyē fılan hiç gitmedim. undan sōra ğaylıh ⁽¹⁰⁴⁾ha yazı gelmiş. õlıse dēdim tamam, ben bu hafda ūrarın şūbiyē dēdim. ūradım ⁽¹⁰⁵⁾gālı urdan raporu da aldım.

⁽¹⁰⁶⁾oldu, oldu, oldu. ğāymaıam ğovmuş. gidin dēmiş yáu! oynan geldi bu adam dēmiş. ⁽¹⁰⁷⁾yāni bu dēmiş ğııcırı búkmeden mıhdar_olmiyó. bi de girdim. ğāymaıam dēdi yáu dēdi seniñ ⁽¹⁰⁸⁾ĝoñşula geldi. böyle böyle esgellik_étmedi fılan dēdi. ben de dēdi çıhın dēdim, ğovdum ⁽¹⁰⁹⁾dēdi. deli mi diyi sordum, yó dēdile diyi. deli raporu deli olmıjncaıın bu anca deli aıılı ⁽¹¹⁰⁾başında olmiyan mıhdar_olu. bu esgerlerin içerişinde ben tālim mi étdürecin. ⁽¹¹¹⁾ğāymaıamınan da iyıdı aram yāni. ğazandug. işde bōlelik yá oldu işde. vahıt ğeşdi. şindi ⁽¹¹²⁾ōrenmiş temsil benim mıhdar_olduumu. bah_unutmamış. yō, ĝırh_altıda dııl, u zaman ben ⁽¹¹³⁾taıa yēni amelyát_olđum. atmış beşde, atmış dōrtde. u zaman ilkinde ğazanduh yā. ilkin ⁽¹¹⁴⁾ğazandım *nüttıı bey*. benim esgi mıhdar vardı. bizim on beş senelik mıhdar varıdı, esgidi. u ⁽¹¹⁵⁾esgi mıhdarnan bārabar u otmaduh. u oturıncııın biz de otduh. bizim *mēmet belge* vardı.

(116) *musa'niñ* bubası *mēmet belge*, unuñnen_otduh. çoh_āzālīh_ētdi u *mēmet* (117) *belge*. *gōyce'niñ* mīhdarı u zaman, mīhdallıu ben şeyé vèdim ğayrı *niyāzi'yé* vèdim, (118) *mēlūd'ūñ* bubasıña. uña vèdim ben. ben çıhdım, uña vèdim. uña vèdim, ğónúllü vèdim. bēş (119) sene sōra ğene otduh, ğazanamaduh. ěmme kimsiyé bi kōtúllúum yōhdu yāni. bu şey belli (120) olmiyó. edam dost gibi ğórúniyó. dost_olşun, dost_olşun diyi eyiliyó, bükülüyó.

(121) bu, bubamdan ğālma biñ dohuz_úz ğırh_üşde. u ğārşıdahı bundan sōra yapıldı. (122) ğırh. bu ğırh_üşde, çatıyı ğırh dōrtde. hèreketin_olduu sene çatılđı, çatıydı. tabi çarmuhları (123) Fılan_ecúk bi şe ětmış ěmme yiñiden bubam çivi çahdudu. şeyden çivi aldı, ũ seniñ şey (124) varıdı yá. çivı vèdile eme biz húsusu maļ çivisi aldı bubam. demür civi de dıļ yá, biyúk (125) böyle. undan sōra seniñ şey bilüsün sen *hāşim'in* bubası varımış, *hāşim*. (126) *hatıplaļlı* *hāşim* varıdı. ben bilmen bubasıñı da. dayı dèmiş, şey va mı dèmiş. çivi va (127) dèmiş. la ne çivisi dèmiş! çivi fılan yōh dèmiş. kim dèdi saña dèmiş. çivi de yásaamış u (128) zamanı. şey yásaah, satması yásaamış. bilmiyōñ ben. yō, itılaļ fılan yōh. bēyle bi. bubama (129) dèmiş. sōna aşşaa ěnmiş. tabi u deyyüsleriñ yanında, u adamların yanında dèmiş çiviye kim (130) saña dèdi isde. çivi isdenü mü dèmiş yā! ne ğada ilāzım çivi dèmiş yāni. sen_unu söyle (131) dèmiş. yāni eliñ_içinde yōh dèmiş. sōnadan bubam gizli iyi ğonuşudu. benim ěbem (132) *saraycuħıudu*. tabi yá. undan sōra u da *hatıplaļlı* u şey de, *hāşim* de. undan sōra ğālđı vèrmiş. (133) aldı, geldi bubam. undan sōra bu zamana ğada bubam_üsdüne alduracđı. sen bu üst ğatıñı (134) alıvè dèdi usdiyá. *kāmil_aa* dèdi üst ğatıñı aluruz_ẽmme elli lira paranı alurum. düşündü, (135) düşündü. yapamamış mı bu, bulmuş dèdi. boşvè dèdi. bi de dèdi u elli lire mi vèrem dèdi, (136) yıhmiyè dèdi. öyle ğālđı ğaylıh. undan sōra u zamana ğada üst ğatıñı (137) alđumaduh. u evde, bu evidi esgi evi, urada yıhılıncaħın on mètiro maļ_aldı, undan kèri unu (138) da buryá yapıdı. bèriyè yapıdı. yāni bi iki de abıcam va. dèdi ne oļu ne olmaz. onu da yapıduh. (139) öyle ğālđı. abıcala da öldü. abıcam vardı iki dène de bubamıñ ğārdaşları. undan sōra zāten (140) ayrılmadım. bu eve ayrıluh girmedı. ben de bi ōliyım sattan bēş ğız, bi ōlan. (141) undan sōra da işde öyle. yètmiş_altı. *fēzyi ünaļ. deresoplan*. sen nèrde çalışıyōñ? (142) *erzincan'da*, ěyi. olşun. ěyi, dāmat, olşun. iyi, alļah.

-20-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Deresoplan Köyü

Adı: Feyzi Ünal

Yaş: 77

Konu: Fıkra, Günlerin Yerel Adları

(1)senden_évvel de. şindi dèdim millete dèmişle ki bu yolu gazaım. buın pādişah
(2)geliyó. pādişa bizi sorarsa, niyé gaziyoñuz buriğ dèrse, biz de esgi pādişahdan pādişa ariyóz
(3)diyélím dèmişle. pādişah gelmiş. bubam temsiliñi gonusiyón gālî bubam lafci yá irahmetlik.
(4)bu da gazmiyá başlamış pādişah. hāni millet esgi pādişah da pādişah ariyoñ diyincekin. u da
(5)gazmiyá başlamış. sen niyé gaziyoñ dèmişle bu sèfer de. ben de esgi milletden millet_ariyoñ
(6)dèmiş pādişah. bah yāni bi adamın_úzerinde diğl bu. ne diyé esgi pādişahdan pādişah galdı
(7)ne esgi milletden millet gāldı, dèrdi bubam.

(8)hā óyle! giriye dèrdik cümārtesi. boľubazarı. boľubazarı şey gún, bazartesi gúnuñe
(9)boľubazarı gúñú diyó. bazartesi gúne boľubazarı. sālî, salı bèlli. çarşamba da bèlli. pèrşembe
(10)de bèlli. cumā da bèlli. cumāertesi, cumā cumāertesi de bèlli. pazar giriye geliye yá, giriye
(11)diyóz yá. undan cumāertesine giriye geliye. biz uña da giriye diyóz. tā esgiden bōle bi ādet
(12)vadu buranıñ. hā şey, çarmuğlar tabi ne dèsen aralanmış. çarmuğ şeyin çarmuğları. bah sen
(13)gène aşdıñ ha! *zoñgulda'man* gālmış. inşaallah. ne söyliyim? *fèyzi ünađ. fèyzi ünađ, fevzi diğl,*
(14)*fèyzi ünađ. deresoplan. yètmış_alı.*

-21-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Doğancılar Köyü

Adı: Mustafa Yasal

Yaş: 44

Konu: Köyün Durumu, Eğitim, Geçim Şartları, Çobanlık, Aile, Yazlık Köy, Ev Yapımı, Ortaklık

⁽¹⁾*musdafa. yásaļ.* ğırĥ dört. yá ben ne ğonuşıcam? tamam_o zaman. iki dāne çucuh ⁽²⁾var. yóĝ, ufah tağ. birisi dört yaşında, birisi iki yaşında. nasıl yāni? şindi unu bilemen. şindi ⁽³⁾kimisi geliyē kimisi gidiyē. şindi hocam benden dağ iyisiñi bilü. şindi ğurbete giden_oliyá ⁽⁴⁾mēseļa şindi dañuğ. dört di mi? dört mahalle. ben *ĝuzyáħa'da*, ta ormanıñ_orde duriyán, ⁽⁵⁾duriyódum yāni önceden. şindi buráyá ev yapıduğ, buráyá endim. ğışın buráyá daşınıyán, ⁽⁶⁾yázın_oráyá çıkıyán. şindi bah. baña mı ğúlüyósuñuz? şindi şipeleniyóm bunna ğúlünce. ⁽⁷⁾şindi toplum_içerisinde ğúldúún zaman. yá iyi de şindi bağ. tamam. yóħarda üş dört mahalle ⁽⁸⁾şey va, hāne va. yázın yirmi yirmi beş ğada bi ğoyúnun va. unnarı ben tabi yóħarı ⁽⁹⁾çihmağ zorundiyım. burda olmeyó, sıcağ. tabi evet. ğoyún selbes, şey dijł, kēçi yóħ. kēçi ⁽¹⁰⁾yóħ. ormanda olmasa da şey_arāzi var yāni şey taļļa. ğışın burda. nasıl? dört beş_ay. tabi ⁽¹¹⁾orman kóyü. yá yer va, yer ekiyán karnıñı doyúracah ğadar, fazla ekémeyón da yāni aç ⁽¹²⁾ĝālmiyácağ ğada. devlet_işde bu sene şu eve yárdım_ētdi. he, onuñ yárdımcısı oldu.

⁽¹³⁾askéllij, acemi billij *erzincan*, usda billij *adana*. nasıl? şindi çoh_oldu. yá ğış ⁽¹⁴⁾mevsimidi. şindi üç_ay tabi üç_ay ĝāldım; bi şe ðrenemedúğ yāni. yá şindi geldi, ĝēşdi. ē ⁽¹⁵⁾şindi hiçbi ahlımda, cāhil sayúłurun yāni şindi ilkoħuļ mēzunu. ilkoħuļu oħudum. biraz de ⁽¹⁶⁾ĝuran ğursuna da gitdim. yóħ, *esgibazar'da* vardı, yátılı. orda biraz şe yapıdim. işde böyle ⁽¹⁷⁾yāni.

⁽¹⁸⁾traħdór işde bābamdan ĝālma, yēdi hıssaļı. dört, fiyat. işde dedijim gibi yirmi yirmi ⁽¹⁹⁾beş ğada ğoyúnun va, onnarnan ēyleniyón. bi işe ğiremedúğ. bunu da işde yāni zornan gibi ⁽²⁰⁾ĝuļlanıyóz. yēdi hısaļı dedim yá. şindi benden sōra altı hıssası daha va. he, ortağ. yóħ, hiçbi ⁽²¹⁾şe yóħ. işde ĝoļay zor yāni işde dedim yá aş ĝālmiyácağ ğadar. onu da ğirediyen_aldımdı. ⁽²²⁾on iki milyár borcinen altısını ödeditim, altısı duriyá tağ. nasıl yāni? hocam hiçbi şe bilmiyón ⁽²³⁾ben. yāni benim işim çalıřmīnan, yarıřmīnan.

(24)çõğ, çoğ, çoğ. tabi gāyét gurt da óyle çoğ doñuz da. bi sene dört dāne bōdu gurt.
(25)gurt dört dāne goyún bōdu. ertesi sene iki dāne şe yapdım. ondan sōra baħdım olmayacaħ,
(26)afēdersiñ köpek bēsledim iki dāne gangaħ gibi. şindi gelemiyē, yānaşamiyē yāni. işde saña ne
(27)dēdim dört dāne bōdu bi sene. baña zarar vemedi. baña zarar şe yapmadı. o da tabi can
(28)sahabı şindi görħiyó insandan ne de oħsa. hayvan varħana insana zarar vērmez. hayvan şindi
(29)o ġārniñı doyurmaħ_isdeyē biliyóñ mu? tabi bouyē, yiyē. āsında tabi yiyēcij bi tāne, o
(30)hepsini tūketmeyē yāni öldürmeyē çalışiyó. tabi heni afēdersiñ heni burda şindi filistin (31)mi
ora, aynı onuñ hesābı tamamını öldürmeyē, onuñ düşmanı da o yāni.

(32)şey merinos. Fondan vėdiler bize. tabi. gāymaħamlıħ. ben_ikinci evlilijim benim bu.
(33)bi evlendim, biraħdı gitdi. ben_onu anliyamadım da. o ġafa tam dijlimiş, biraħdı gitdi.
(34)ondan sōra aynı şeyden *esgibazar'dan* tekrar_evlendim_onuñ_içün. ufaħ cocuħ va. hayır
(35)yóg. öyle işde. biħaderi muhtarın. bunna yārdımcı oldu bu evi şe yapmiyā. çoħ yārdımcı
(36)olduħa alħah rāzı oħsun. haġġı ödenmez benim kēndi mahallemeñ_insanı dējil yā. ben
(37)*doqanciħaħliyiım*, unna *ġaraörenli*. şindi herkēsiñ burda yeri va. var, benim de orda iki dönüm
(38)bi yer vardı bābamdan ġālma. orayā gāymaġamlıħ, gāymaġam_olarah gāymaħam geldi,
(39)baħdı burayā dēdi ev yapacam diyi. unnarıñ vāsitasinen, yóħsa ħı ben kēndi bildüümnen
(40)mümkün dējil. tabi para uħarah da yārdım_ėtdi. tabi muhtar_uħaştı gāymaħama. baħdı
(41)gāymaħam yeri. tabi oturduumuz yer de iyi dijldi biráz.

(42)nasıl? yēdi kilēmētre Fiħan va. yōğ, hiçbi şe yóg. hepsi o. buña mazotu ġuyārsañ
(43)gidiyā. ġuymassan yóħ. yóg, herkēsiñ_işi ġücü va *safranbolu'nda*, *ġarabúk'de*, *isdanbul'da*.
(44)yā şindi benim durumumuñ_iyi olmadı için baña biráz şey taniyēħa. biráz de ben hepsiniñ
(45)bēyóuyün. ġārdēşler, he ġārdēşler yāni. şindi ġārdēş de oħsa, seniñ de vardır tabi ġārdēşin. ne
(46)de oħsa şindi ortaħ mı bi şey olmiyē yāni. tabi, tabi deġşiyē yāni ne de olsa yāni. yāni
(47)ġısġançlıġ ta evelden varmış zāten. yāni hepsi şe yapmasa bile bi iki tānesi ġısġaniyē.
(48)hanımları mēseħa, o yüzden.

(49)bi tāne o şey_ėrkék va, o *safranbolu'da* ġañöferci. mēseħa onuñ hanımı, kēndisi bi
(50)şe dēmiyē ama hanımı biraz aħsi. yönlendirüyē yāni. ötekile. dört bēş dört tānesi ġız, bi tāne
(51)annem va. annem de biraz cāhil tabi şindi. tabi onuñ_üçün ben diyi çoħ ġormiyēn yāni
(52)cāhil_olduu için. tabi meġbur. benim yanımda da ġalıyā, óbúrķıların yanında da ġalıyā,
(53)hepsiniñ de şe yapıyā yāni. bābam bāfāt_ėtdi, dört sene Fiħan_oldu. u bāġurdan_ėmeklidi.

(54)tabi ne ğada aldıuunu bilmiyón. baña da parasa! yónden (55)yárdım_étmez yāni. işde tabi ben para yárdım_étmiyéydi de ğene de şe yápmam yāni. yá (56)békler de şindi tabi békler de béklesse de umuduñ_olmiyincahın ses_étmeyón. yóh. (57)hiç_öteki biłādere vèrü. onu demek ki çoğ seviyá, o yüzden. bi ğızı va, unu da evlendüdü. (58)başğa bi şe de yóh.

(59)yāni işde tabi evet. işde ğoyunnara şe yáparuz. èkin ğúz geldimidi, tałla va. bũday, (60)arpa hani ihtiyácın ğadar. fazlasıñı zāten yápamiyón, yalıñuzum. var, tałla çoğ. yāni burda (61)sèkgiz dönüm ğada bi yèr va. yóharda va, yóharsı su yāmur yáarsa oliyè. tabi susuz. yāmur (62)yāmazsa yóh. yúksek, yá ne ğada şe yápsa çoğ sıcağ_oliyá susuz oldu için hava yāmazsa (63)eyér. içmeyé anca. iki ğişi va. yóh, bi kıy hocası. cāmi yápduduğ_orayá bèyük cāmi. hoca (64)vèrmedilerdi. işde iki senedi vèdile yāni. hocānan bi ğomşu va. unnarın da tabi başğa yerde (65)evi olmadı için. muhtar_ası! doqancıların ğuzyáha mahallesinden inme. (66)doqancılar aşışada ğaliyá. mahalle, dört mahalle dèdim yá: *ğuzyáha, acemler* bi de *doqancılar* (67)üç, bi de burda *böyük tałla* dört. sèkiz hāne, dördü bu muhtara āyit dördü öbirkına āyit.

(68)oğul va da ğapandı oğul. bizim zamānımızda o oğulda oğuduğ tabi biz. ğārda (69)meseła şindi biz o kıyè çıkarduh. şu boyú ğār oldu. yerine ğöre üzeriñden gidemeziñ, (70)alıtdan tınel gibi giderduğ. şindigi çocuğlar rahat. şindi evden_oğula. öylen yerine ğöre öylen (71)yemijine eve gidiyè. biz eve gelemezduğ. gelme şansıñ_olmazdı yá. yóh, yörüme. ğurt (72)ğörhusu vardı meseła. yóh, öle bi şe dek gitmedi de tabi ne de olsa insan ğörhiyè dabi. uzağ, (73)yóhuş bi de. sabāliñ_on dağğada ènersiñ yóhardan_aşaa. aħşam yóhuş. tabi tabi orman (74)içersinnde. biz_u şekilde, şindikile. nası? yóh, şindi hep şehire gitti yá millet. oğul (75)ğapalı. meseła burada olanna burda bunna dolmuşnan gidiyálla *üçevler'e*. şu *esgibazar'a* (76)giderkéne sāda, *çaykıy'ü* ğeçince. böyük bi mahalle va orda.

(77)nası! askéllik. yóh_öyle bi şey. severin, onuñ sāyesinde yápdım ben bu evi. tabi o, (78)bu, *ramazan_ābi* bunnar çoğ yárdımcı oldu. ābisi. bu yāndağı. tábi onna şe yápdıla. u da (79)yárdımcı olu da. u biraz_uzah. *doqancılar* yá, *doqancılar* bura arası uzah yāni. ğuma. (80)bèton_atacān. içerde donma şansı olmaz biliyón mu? ğapalı. daş dabana daşı döşediñ mi? (81)bir eviñ girişi. onu bilemeyécejm şindi. şindi ğum biraz ğum va da yétmez diyi onu anca biz. (82)artmijince yétmez. iki oda, bi mutfah, bi sałon. yéter baña, yéter. ilkin_otduğ yer_iyi (83)dijlidi benim. havasız, çocuğla hasdalandı. burda. yóh, kira dijil de. onuñ_üçün. *yüzałtı'dan*. (84)*yüzałtı, safranboļu* tarafında. şindi *yüzałtı* demijince burda kimse bilmez. ora (85)ğum

ocaınıñ_adı. yá ora onuñ mevkij *yüzaıtı* heralde tahminim. dij mi *mēmed_aa?*
(86) gum_ocaınıñ oıduı yer ğompile *yüzaıtı* olarağ ğeçiyé di mi? ben_öyle biliyóñ da yāni. diyé
(87) bāzen cāhil ğafa.

-22-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Doğlacık Köyü / Hatipler Mahallesi

Adı: Kadir Yeniaydın, Durali Bük

Yaş: 65-56

Konu: Askerlik, Hatıralar

(1)-*ğadir yèniaydın. yèniaydın. yaş_atmış bês. ğırh_alıtoımluyúm ben. atmış_üçe*
(2)*düşiyé da ana yáşı. burası mı? esgerlij unuttum gitdim ben_asgerlij. ben esgerlij izmir'de,*
(3)*ben_isdambul'dídım ğartaı maltepede. ğartaı maltepe'de. iki sene. evlídım. evlídım.*
(4)*ben_atmış_üşde evlendim huca.*

(5)-*hocam gine arada sırada gidiyóñ mu angarı'yá? gitmezsiñ. biraıdñ mı sen şindi (6)şey*
işini, o şey işini. ğöpertifi? arıñ va mı, arıla duriyó mu? baı çoh muydu bu sene? dayısı (7)benim
ismim duráli. búk. yaş_elli altı, biñ doıuz yüz_elli üç doımluyúm. évet, dölacık (8)kıyúnñ de
muhtarıyın.

(9)-*siğortadan_emekli.*

(10)-*var. ben siğortadan_emekliyin.*

(11)-*ikimiz de. ben de emekliyim. emekliyiz_işde baıam devlet vériyé üş bês ğuruş.*
(12)*alıışar yüz zireden aliyóz, alııah bèrekét vésiñ.*

(13)-*yétiyé, alııah bèrekét vérsiñ देंvlete. hiç olmasa ne olacağı? kıótu. hocam*
(14)*siz_öretmen misiniiz? siz nérde öretmensiñiz? ezircan'da.*

(15)-*benim acemi birlijim asgerde erzincan'dı. erzincan'ıñ hémén, şindi o zaman*
(16)*bilmiyóz kı. ğurbete çıımaduıumuzdan. yalıuz erzincanlııa asgere biraz_o zaman benim*
(17)*şeyde óyle देंllerdi, sérin baıalıardı asgere yáni. bi देंprem_olmuş_orda.*
(18)*deprem_olıyınca asger_işde yáma mı yápdı ne yápdıysa o yüzden asgere şe yápdı.*
(19)*muhabere taburu vardı. ölçme taburu vardı. yirmi sékiz, yirmi sékiz ğún ğáldım ben*
(20)*zäten_orda. şeyé ayırdıla bizi, şófór_adaylıına ayırdıla. ankıara polatlı'yá geldim_orдан.*
(21)*sen ğāş doımluydun? elli bêsé üç, benden sóra gitmişsiñ. elli üçe üç gitdim ben. yirmi ay*
(22)*yápdım. bi de ğuru soıu çódu oranıñ. ben_on birinci ayda gitdim oryá.*

(23)-seniñ_o ğadar yóh. sen burda mı yápdın? bizim kóyde yápdın. tabi siziñ (24)şeyiñizde öyle bi şe oldu yāni. *musdafa hoca* da vadı, bizde yápdı.

(25)-şindi ğene o çıhdı. o ğānun ğene var şindi, ğene geldi o ğānun. asgellere şeyé (26)öretmen_olarah yapduracaħlar aslında şey_öretmennere asgerlij. öğretmen_olarah. sen (27)yápdın di mi asgerlij? yóh, hiçbi şe yóh. işde kēndi hālinde.

(28)-ava fılan gitmek dē dizlerde o şey_olacaħ. bizim dizlerin baj çēzildi ğalan. yóh (29)yá! ne genci yá! bende de va şey yá. broñşit hasdaħ bende de va. ben yóħuşa yúħarı biraz (30)gittim mi, hağğaten bacahħlarımnda derman yóh yāni. şey ğullaniyēn, hap ğullaniyēn. o haplar (31)bizim dermānımızdı kēsiyó.

(32)-*izmir'de* dijildi. *izmür'de* acemiħımdı benim. *bornova'dıdım*, *bornova'da*. (33)topçuydum ben, topçuydum. aħayda sen? *ġāziemir'e* gitdiñiz. sen piyāde mīdiñ? ulaşdurma, (34)ulaşdurma. bizim zamānımızda yúudu yá atmış altıda.

(35)-hoca *mermer'de* oturiyóñ di mi sen, o dayrede?

(36)-seniñ çoluħ çocuħ hep_işe mişe? *bursa'da*. *erda!* dij bi şey vardı. benimgi de yá (37)onuñ_adiñı kim ğodu yáv? sen burdīdun o zaman hocam. seniñ vardı yá. benim_evin (38)yánında oda vardı, orda dōdu. ğomşīduħ hocīnan. yá biz_o ğada ľaf bilmiyóz hocam. sen (39)ğonuş da biz dīniyelim. sizin gibi işde bundan bi şe ānamiyóz da. ne şekgil oľu bilmiyóz. (40)hani siz hocam hāni. yóh, ben bilmen. hiçbi şe yóh hocam. herkeşin. *mevlūd* benim biľāderiñ (41)ğayınçosu. yóh, benim hanım *şıħlar!* dijil, hocam dijil. biľāderde, biľāderiñ hanımı (42)o.

(43)-sā. döndü yeñge sā. şey sā, *abdúl'inki* sā. *ġāllı* duriyē *ġāllı aa*. *ġāllı* gitmedi. (44)*sāmi'niñki* de sā. *rāsim'in*. adamları ğāndudu onna. ğēdiñ, siz ğidiñ dēdile. gitmiyivēdile. (45)benim_analıym va, o sā o. o sā da on_iki on_üç senedü ferçli o. *ġarabúk'de* şindi o. oña biz (46)bi bahııcı bulduħ_ordan, bahıdiyóz. yóh, çoluħ çocuħ yóh. *cēüzlüdere'de*. orda bi ğadın (47)yalıñuz tek başına bi ğadın va orda. o bahıyó. dört yüz_ēlli milyón lira aylıħ vēriyóz. yá (48)benim_annem ben bēş yáşındayħan_ölmüş. tabi o analıymıdı, vardı. *doullalıydı*, *yēni* (49)*órennidi* diyēcēn_onuñ_adiñı daa yá. kóyünüñ_ismiñi sóylelle kóy yerinde. *kēzban'dı* (50)onuñ_adı da o da *kóseköy* dēller. sā. sen burdīdun belki u óldúunde. odanıñ_óunde di mi, (51)oda vardı orda. odanıñ_óunde bi ğırız ğēçirdi. ondan sōra öldü de. şeyi biliyóñ mu sen? (52)sālim_aa vardı. sālim_aayı bilirsıñ_o zaman şurda aşşāda.

(53)-*hasan 'in* Fiłan ġārdaşıdı.

(54)-ōļunuñ yánında fiłan duriyódu dèmek.

(55)-dèmeg_o òlmiş.

(56)-*imanlarlınıñ* fiłan bu hasdaļuyunda burdıdı u zaman. onuñ_ için sordum.

(57)-o dèyidi ha unu diyóz. hani şey_onu dèdiñ yá.

(58)-yóg yóg, fabríkada çalışıyó. fabríkada çalışıyó.

(59)-fabríkadıdı.

(60)-*miłan miłan*. ne èfendisi yá! *hasan_ aayı* şişüren *miłan 'ıdı* zāten. tabi canım. sen, (61)o *aļmanyá'dıdı*. oña ġazı vèren hep şeyidi işde o *miłan 'ıdı*. en sonuñda ġurşunu yidi. *hasan* (62)hahlıdı o araļar. yá arada bi işde sınır ġavġası kóyde. adamıñ_önüñe ġeşdile iki ġārdaş, o (63)*hasan* dèdijimiz hocanıñ. o da işde başı daraltmışdı dèmek ki. o *èhsan 'ı* vurmuş. yátdı, (64)temizden suçsuz_ olduundan çıġdı yāni adam. yá on bir fiłan yátdı da. şindi (65)ġārdaşınıñ, vuruļanıñ ġārdaşınıñ_ ismi de *hasan*, vuranıñ_ ismi de *hasan*. bitdi yáu. ikisi de (66)ikisi de öldü, ikisi de öldü, ikisi de. *miłan* da öldü. *miłan* da öldü. yá şeyde temyizde temiz (67)şey_étدی, bozuġ geldi, çıġdı işde. yá ġeçe çıġardıļa. başlangıcı sınır burdan bu *ġocabıyılı* (68)vardı yá. *fehmi 'niñ* bilāderi vardı *esgibazar'da hāşim* diyi. o şeye *yúnuzlara* satmışdı şeyi, (69)tarļayı. ġārdaşlarınıñ habarı yóh tabi ki. şindi aļuduñ_ aļmazdın. bunna da yer (70)máraħlısiymişmiş. yeri aļmışļa. ġavġa étidle öle talļada. *hasan_ aā* giliñ de talļası va orda. (71)*hasan_ aā* giliñ talļasınan sñır. şindi *ġocabıyılı'm* talļasını aldıļa yá ġayri u da sñır_ atmış (72)şeyé, *hasan_ aā 'niñ* fiłan. urdan şe yapdıļa di mi *ġadır?*

(73)-ordan_öle oldu.

(74)-ordan_öle oldu.

(75)-sñırın yüzünden.

(76)-yáu işde seniñ dèmen gibi kimse de yüzüne bahmiyè. boş_arāzi. yōh, en ġeñç (77)biziz, èhtiyarı da biziz, genci de biziz. bi o hocıyı ġormüşsüñüz işde ecúk o. *ero!_ ecúk ecúk* (78)bizden ġuççúkdü, *ero!* bizden ġuççúkdü taā.

(79)-*ero!* benim_ oļannan, *sithi 'nan* bir canım. sende oħumadı.

(80)-şimdi mi? şimdi oğul taşımalı sistem var. *ismetpaşı*'ya gidiyó. araba góturiyó.
(81)şeydi, sıvacıdı kéndisi. bérinde bérinde, cāminiñ yanında. *ğarabúğ*'de o, sā. *kısaş*'dan_evlidi.
(83)bi oļu vardı. problem, geç yürüdü o geç. şindi prublemi yóğ, şeyde *ğarabúğ*'de tabuda
(84)çalışıyê şindi. mēmur. tabu ğadastroda. *ilhāmi* mi? *İsa*. *İsa* var, *mūsa* var. iki tāne oļu var. *İsa*
(86)oļabilir mi?

(87)-*İsa* da oļu.

(88)-*İsa* şeyé gitdi yá. *İsa* ovacuğ'da oğudu. musā şeyde *ğarabúğ*'de hatdānede (89)çalışıyó,
şeyci ğaynağcı. işde orda çalışıyó. *İsa*, onuñ bi biyúú anğara'da. emekli oldu. emine (90)şini öldü,
beyi sā. sādığ. *ğarabúğ*'de ğene yapıyó, yapıyó aynı şeyleri. *mūsa* (91)bēledyeden_emekli
oldu *ğarabúğ*'de. heralda *bēşbiñevler*'de mīdi, *yüzüncüyıl*'da mı nērde (92)bi yērde bi olunda
oturiyó.

(93)-dayresini bilmiyón da.

(94)-*ēsendēpe*'de mi? *ēsendēpe*'deki evleriñde bubası oturiyó. işde oğan da şeyde,
(95)dayresi nērde? *yüzevler*'de mi *yüzüncüyıl*'da mı nērde bilmiyón_onu da. orda oturiyó.
(96)*kēmağ*_aa sā, hanımı da sā. è yaşlandı tabi artuğ.

(97)-halime, hocam biliyó bağ_unutmamış. iki mi ğāğdın sen burda? bura esgi bina. (98)tabi
orman_işde, ormandan. o zaman vēriyóğlardı yāni kēresde dövlet işde. deyil, şindi (99)ormandan
çıhardığa bizi. orman kóyüydü ilkin. benim çocuğluğumda yāni. ben ğıt biliyóm (100)buğların
yapılduunu. işde olıdi ğeçen_işde esgile bōle. o zaman şōle, vesāit yóğ. hani (101)çēkécek,
māzeme gótürecek. óküz_işde manda işde unnardan ğoşallardı. sora tírektór (102)çıhınca hepsi
hepsi şindi tírektór_oldu. ireşbellig_öliyó usuğ_usuğ, usuğ_usuğ. şōle ğúPre (103)bahağı, şindi
ekēmiyón_icābında. yóğ yúğ, ekse de az va, az. az_ekiyóz. dabi (104)az_ekiyóz. bahağı ğúPre
mupre. ğúcüm yētmiyē. ğúPre de olmıjnca olmiyē şindi ēkin. bēş, (105)bēş_ineyim va benim.
bēş_inek va. yóğ. unna ne? birağduğ zāti yēyán. bunnarı da zoran (106)yapıyóz *durali*. kóyde
İsaniñ canımız sıhılıyē da oun_üçün yōsam. ne yapağım hocam? (107)şindi hocam şōle namazı
ğığduğ. āşamdan ben de eve çığdım yá dit dit tēlefon çaliyē. ev (108)tēlefonum çaliyē şeyi
ğāğdurunca kēsiliyē benim nēyse.

(109)-seniñ sesiñ geliyó. seniñ tēlefon mu bozuğ bizimki mi bozuğ ben bilmiyón.

(110)-benimki bozuğ.

(111)-seniñki òmme buryá geliyè ses, benim sesim gitmiyè.

(112)-gāldudum mīdi şè ètmiyè, seniñ sesin gelmiyó. eļo diyón, 1 1. sōra cèp tèlefonu
(113)nèydīnce ben.

(114)-bahđım_aşşaağan da çıharamadım yóhardan da. cèp tèlefonuñu belki èdiyim
(115)dèdim.

(116)-o bi yèr bozulmuş_unuñ da ben bilmiyán.

(117)-sen buyúr hocam. nası? hocam buyúr_otur. yá hocam.

(118)-nası!? èlli atmış yíllıh bina yā. tabi ben burda dōmuşun. yèni yāni yèni yápmışla
(119)ben burda dōmuşun.

(120)-tabi *ezzúrum*.

(121)-èkmekleri şuryá go hoca. bah ben èkmek yóh zannèdiyón. o èkmekleri niyè ağdın
(122)aşşaađayá? ben, hoca sofrada dursun_aman gózüm.

-23-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Doğlacık Köyü / Hatipler Mahallesi

Adı: Kadir Yeniaydın, Durali Bük

Yaş: 65-56

Konu: Arıcılık, Köylerin Durumu, Fidan Dikimi

(1)bunuñ gibi olmaz bizdegi bał. o madımañ. otelmiş, madımañ_oteli. toplaniye işde (2)ot bu yá ot. bu da pırasa. yéter ğalan yá, epiy ğonuşduñ yá. arı ğoyámassıñ bułlara. *rāfet_aa* (3)da ğodurtmaz. sağ ğodurtmaz, unuñ da va arısı. sañın ha gelmeyin. arıları boşaltduñuz ğún (4)şeyi getiririn buryá. cendermeyi her şeye zararı var canım. bizim_arılara zararı va meseła. (5)arı arı da şindi bi çiçek var meseła. çiçee, meseła bi çiçee bi arı ğonar. ğalabañuh_ołusa (6)bêş_arı gelür, aynı çiçee ğonar yāni. şindi. e tabi canım. yá bizde laf vadu hāni añ kópün (7)pamuñçiyá zararı doñunuñ deller. yóñ çıñmaz. kėsinligle, kėsinlikle ğörñma. yáñ kėsinligle (8)ğörñma sen, yi. kėsinligle sen yi. tükenniñce ğene ğétürürüz. va arñası dağ.

(9)-ben hoca. bał yidim ben_emme canım_isdemiye benim. arı yóñ benim canım. arı (10)ne gezer? bał_arada geliyó işde.

(11)-abıcasınıñ_olunda var_ışde.

(12)-yá mūtār diyó işde nası ołsa yá ābey_ikimiz ğāldıñ. ben de gidersem bunu ğurtlar (13)yir burda. bał yimedim, bał yimedim. e bi şe yiyelim. neydiyin, ben de gidersem neydiyin?

(14)-benim āzām hem, hem bėkçim ne ediyin?

(15)-uşañla zāti ğavğā edip süriyó. neydim muñdarım. ye hocam yi. yóñ yá. ne edecēn (16)başña? kim va zāten?

(17)-üç yüz bėş lira maaş_aliyóz. yirmi bėş milyón lirasını şey kėsiyó dēnek. işde iki (18)yüz sėksen bėş fılan maaş_aliyóz. Saten bi dēnek va şindi. óbürü fes_ołdu, dañıldı o ğāli. (19)mēmed_ali va yá niFúsda çalıñan, ordayúz biz. şindi dağ ne yapañım? Saten kóylerde kimse (20)yóñ. işde iki kişiyé devlet ne yárdım_edecek? ğene iyi bañ bu sene işde sėksen sėkizde işde (21)biz ğayli çıñduñ çıñan sene. yüz_elli milyár para harcadı devlet. buryá su ğótdü, dört kóyē (22)su. evlerde şindi hep su va. kóydekileriñ hepsini satsañ trahtórünü, mañını masadını yüz_elli

(23)milyár zor_èder yá. ġanalizasyon çalışması şindi su yóòdu yá su yèni geldi, bundan sōna
(24)inřalla. su olmijnca. yápar da èveļa nifūsu ġalaġaluġ_olan yerleri yápiyó. (25)muhaġġaġ, tabi
ki. olmiyó. siziñ muġtar_ormanda çalıřiyó di mi?

(26)-kim_o? *musdafa mı?*

(27)-*musdafa* mı siziñ muġtar? burda çalışdı o bizim_u ormanda. o *musdafa çelik*.
(28)muġdar dijl mi?

(29)-o *ādem* vardı *ādem* çaycı? öldi yá o. o da çalışdı, bunnan çalışdı. şindi kèndi
(30)muġtar_oldu. hem çalıřiyè taġ hem muġtar. gidiyóm ben. *ġulaġlı* olannan çalışdı yá şey. o da
(31)mı *ġulaġlıydı* yá şey?

(32)-öldü, öldü. o trafik ġazāsından öldü.

(33)-o trafik ġazāsı yápdı, öldü.

(34)-burda çalıřdıļa. burda *dōļacuġluļa* bize şey geldi, bizi çalıřdurmaġ_isdemedile. biz
(35)o zaman *řāban namaļ'in* yánında *āzāyduġ_ikimiz* de bunnan. bunna çalıřmīcaġ burda
dèdile. (36)*dōļacuġ'dan* zor_aldı yá yèri. öyle dijnca ġāymaġam da, *esġibazar'in* ġāymaġamıñ
řófóriydı (37)o *mısdafa'niñ* ġārdařı. bunnarı aldı geldi buryá şey, aāřlandırma şefi *çèrkèř'in*. şini
(38)biz_unna gelince gitmedúġ tabi. bizi dèdúġ çalıřdumiyicaġļa. sājsa ġulaġları çīñasıñ o şef,
(39)biz bi *çèrkèř'e* gitdúk. oryá gidiyóñuz mu sāyé dèdi. gitmiyóz şefim dèdim. niyé
(40)gitmiyóñuz dèdi. è bèkçi geldi oryá bizden sōra. yáu biz_unnarı dèdi formalite icábı gótdúġ.
(41)gidecēñiz işiñizin başına dèdi. gidiñ dèdi. öyle dijnca biz ġāli kóyüñ_içine ūramadan
(42)dèreden dèpeden gitdúġ biz bir_ay ikī ay öyle. devām_ètdúġ. hāni kóylü yá ormana
(43)vèř memekde çoġ direndile yāni.

(44)nè diyóñ sen yá, nè diyóñ! bu sene eve tonnarnan mantar topladıļa tonnarnan vaļļa.
(45)her taraf, sāde dōļacuġ dijl. yá bu çevre, *ismetpaša*, *bayındur*, u *çandıļlar* tarafı fiļan hep
(46)geldile. iyi bilürün. *pōļcúġ* filen *pōļcúġ* ayáñıñ dibi. nē *pōļcúġ'den*, *sādeyáġa*, ta
(47)*èřřióren'den* va. *èřřióren* va, şu *çèrkèř'in*_ordan bile geldile. burda olmiyè yá. olmiyè,
burda (48)olmiyè. bilmiyón_işde. burda baġ buriyí on sene oldu. ben ilk muġtarlıymda buriyí
vèrdim (49)orman_işletmesine. çam dikdídúġ burda da olmadı. iki sèfer dikdile, iki sèfer
sürdüle, (50)olmadı. şindi tekrar dilekçe vèdim. belki bu yıl yazın ġene sürelle. yá kóstebek
(51)çoġ, ondan mı olmiyó? yá o çamļa baġ, *dōļacuġ dōļacu'a* dikilen çamļardan belki on sene

(52)èvele dikildi bura. dijil mi? baḥ *dōlacu'unḥi* gēşdi, bura gēne böyümiyó. tabi topraḥda bi şe va
(53)muhagḡaḥ yá.

(54)-yétmiş_áltıda şe étdindi.

(55)-yétmiş áltı, sēksen sēkiz gāş sene? olmadı.

(56)-otuz_iki sene.

(57)-öyle aşırı guriyán_olmadı şeyde, çamlarda. büyümiyó, áltı mı daş? áltı kis. kizde
(58)taḡ iyi bitiyé ama şey. *dōlacu'un* kis yēllerde çam taḡ iyi bitiyó. *dōlacu'un* da kis_émme ora
(59)tabi áltı belki yímuşahdu gine.

(60)-vaḷla hoca şindi şöyle çam dikmeden dikmeyé de. fidancısı da çoódu. burda fidancı
(61)tabi şeylerden_āñiyé. şindi şöyle şeyé vèriviriyólla mütāyide. mütāyit dikdiriyó. iççisi yāni
(62)nası dikiyá nası dikmiyó.

(63)-orıy tabi tabi.

(64)-onu dēdim tabi onu. éyhāleyé vedüün zaman mütāyide.

(65)-tāne hesābı dikiyólla onna. ḥora geçmiyó işde. öyle oliyó öyle. *adana'dan*,
(66)*mardin'den. mardinnile* çalışiyó çoḥ zamandır. şindi yóḥ, yāzın geliyó. ben biliyóm hocam.
(67)ben biliyóm hocam. *esgibazar'da* fondan yārdım bile étdile onnara. gāḥma hoca baḥ
(68)misāfirlerin_ónúnde.

(69)-bu, burda õretmenikén şeyé ta yürüyüşe *anḡara'yá* gitdi. va otuz gırḥ tāne.
(70)bal_ışde satiyóz çat pat. eşe dosda işde. bizim balımızı ben şini aḷsam gótsem *esgibazar'a*,
(71)tanımünca bu şékér dille aḷmazla yāni. aḷan da aḷan da bi daḡ istiyó yāni bigāş hēmen şe
(72)yápdıñ mı. bilmiyó. aḷmiyó, eve aḷmiyó, aḷmiyó yāni dōru. süzmij satabiliyóñ mu? süzme
(73)bal_olmaz tabi. yá bunu aḷan süzmij aḷmiyé, süzmij aḷan bunu aḷmiyé. herkeşin damaḥ
(74)zevki.

(75)-musdafa hoca da çoḥ yápiyé canım. õretmen. o da burda yápdı.

(76)-arıcıḷu burda yápdı o.

-24-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Gözlü Köyü

Adı: Dursun Albayrak

Yaş: 75

Konu: Hatıralar, Askerlik

(1)ortalā. *dursun_albayrah*. şimdi esgiden va||ı||ıdan_annadam mı? şimdi erhadaşım
(2)benim yāşım yétmiş bēş. ben otuz_üç doymliyım. bu tiren de hatdı da tiren de otuz bēşde
(3)gelmiş de. şimdi bizim o durumlarda, bizim kıoyümüz hānesi zātı yēdi sēkiz hāne. şimdi bēş
(4)hāneyüz de. böyle biyúq yāşlı adamla bize annadırdı. o||um dērdi, u dēvirde yüz para ğuruş
(5)varıdı, ğırh para, yüz para, bēş ğuruş, on ğuruş. va||ı||ıdan annadı||ırdı, birbirlerine sorarlarıdı.
(6)yüz lira toptan seniñ cēbine girdi mi dēllerdi. yüz lire dēllerdi. şimdi u dēvirde bu yānı
(7)benim_atmışda fılan mi asgerde o||mam lāzım_u şeyde? hah! u dēvirde geldúq. u sıralardı
(8)şı benim kēndi aramda yāni. şimdü geldúq, bi milyónluq çı||dı. işde filen_adam bi
(9)milyónluq, ğücü va. u yānı bu yānı para ço||aluhanan. hah! u dēvirde bi de dēdile ki para
(10)ço||alaçaq. yāni insanıñ insanıñ yānında hāsıyēti o||mıyıcāq. para ço||alaçaq. ondan, u zaman
(11)*mēnderes'i* de mi asdı||ağ nē ētdile o? ha undan sōna. para artacaq, ē! zaman gelecek para
(12)ço||alaçaq, kimse kimsiyi tanımyıcaq. bērekēt ğāl||hacaq. ben bunnarı biliyóm. hağığı de ğanāt
(13)vēriyóm baq.

(14)bilmem ki unnarı ben. aqa nē diyóm saña dēlúq ğapda su durar mı? ğaFa esgidi.
(15)şurda söyledüümü burda unudiyón_işde. şu camın_ounde söyledümü buryá gelince
(16)unudiyóm. şimdi ilk zaman bu *çérkēs_ormanıñdan vēriyó||lardı* bize. he, *yēşilören'den*
(17)burdan_aldu||a *çátóren_ormanıña*. şimdi u||larda şalqamı fazla ekiyó||la yá. şimdi bizim
(18)bu||larıñ_uşaq||arı şalqam, árik. üç Kişi girdi böyle birisiniñ şalqam||una. hağığı böyle.
(19)şimdi ğadun baırdı: “nē ēdiyóñuz?” diyi. sırtlı dēmedi. “niyé yó||uyóñuz?” dēdi. önden
(20)bizim_arhadaşım biri de dēdi ki: bura dēdi ēbem gilin bosdanı dı||l mi dēdi ğaduna.
(21)onuñ_içün yó||iyóz dēdi. dōru. va||la çoq şeyle duydum_emma saña nē diyóm ben, bendeki
(22)hikāyéler kimse yó||du emma.

(23)asgerligde bi, asgerligde. onna benim şeyim dı||l ki, emsālim. bizim zamānımızda
(24)sāvhiyātınan giderdúq biz. böyle pusulañı alıyınca. nē diyó? kimiñ? ne ğonuşıyóduq ||a?

(25) unuttum gène. sávĥiyátta vaġunna iki ġún *esgibazar'da* ŝube vardı. ġeyindúk biz, urda
(26) ġālduh ġeyinuk. yáĥinna dèdi, kóyüne ġidebilü dèdi. rahmetlig érceb_aaynan biz ġeldúġ. u
(27) da bennen ġitdi. ikimiz. iki ġún burda ġezdúġ_esger_elbisesinen. ondan kèri bindúk, bizi
(28) topladıġa şubeden. aĥ çentele sırtımızda ġótdüle istasyána. aşadan sávĥiyát treni ġelecek.
(29) unnara doġdurduġa. ġara voġunnara bindúk yávrum. ondan kèri mumları da yáĥduĥ.
(30) yátduĥ_áltına èmme mumġa erüdúkçe hep bizim ġabutġara, şeylere fılan yáġıŝmıŝ saĥız gibi.
(31) ondan kèri vara vara varduĥ *iskénderün'a*. *iskénderun'da* aġayın_oune düşdü heralda.
(32) aġayın_ounde bi havız varmış. millet yandı susuzluġdan. ben ġeceliġin bi su işdüġ. bi de
(33) zabāliġin baĥduġ adam tıraŝ_olmuş. o cilet bıçaġlarınıñ poşet ġapları Fılan hep_içindimiŝ.
(34) èfendim yèdi sèkiz kişi biz ŝeydeydúk ġaravanada. yemeġ, sōra üç_ay_ācemi èyitimini
(35) vèrince *iskénderün'a* ġeŝdüġ. *iskénderun'da* yüz dördüncü bataryáda asgerliġ bitüdüüm,
(36) ġeldim ben. u zaman bi de bize mázurret mi vurdu, nètidi? ġırĥ bès ġún èveli ġura ġeldi.
(37) ġózlü kóyü.

-25-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Hamzalar Köyü

Adı: Ali Rıza Göcen

Yaş: 70

Konu: Sakal-ı Şerif ve Tarihi Cami, Köprünün Yapılış Hikayesi, Sağlık Problemleri, Hayvan Ticareti

(1)O işde benim ğayınbilâderdür. hadi gidelim_eve de bi çay_içelim yá. ğayınbirâder. (2)şindi bu bizim ğayınpederiñ hâlası, ğayınbilâder de annatmışdır yá, (3)isdanbul'da pâdişahın yanında veznedarımış bêyi hâlanıñ yâni. *araşlı, araşlı* bu. aynı *araş'da*, (4)aynı cāmi, aynı tipde. cāminiñ yâpdırdı cāminiñ hâvlusunda mezarı. ben şeyé, *hasdamonu'yá* (5)ziyârete gitdik yá, ordan dönüşde bahdıq. o cāminiñ hâvlusunda şeyi, mezarı. işde aļlah biñ (6)kére rāzı ossuñ, adam aynı tip cāmiyi oryá yâpiyó. bi de bizim burayá yâpiyó (7)hâlanıñ sâyesinde. ve ilk_oñul da, *esgibazar'da* en_esgi ilk oñul bizim budur. şimdi onu da (8)yâpdıriyór. adam, aļlah rāzi ossun, orada pâdişahın sâyesinde demek ki sahaļı şerif hem oryá (9)hem buryá aliyór yâni. oñul da yâpdırdı. zâten bizim buranıñ_oñulu, biz yüz ğırh talebe (10)oñuduymuzu biliyórum ben. *ādiller, şevkiller, biyúkyâyâlar, yázıboy'dan* bütün talebeler (11)gelirdi buryá. tabi ğabaarmut. biñ doquz yüz ğırK doñuzda çıhdım ben. ğırh sekiz ğırh (12)doñuzda iki sene ilkoñul beşi oñudum ben oñulun birincisi olduım hâlde. annemiñ_üzerine (13)métres_oñarak yâzdılar. mâmelesi yókmuş_annemiñ. nüvis kâdı (14)oļmiyinca bizi şeyi vèrmediler yâni, diplómâyı. şâdetnâmeyi vèrmediler. ikinci sene almiyá (15)şey yâpdıq. on bi yaşında aldım ben diplómâyı. oñulun birincisi olduım hâlde *hasdamonu* (16)ğóļkóy öğretmen_oñulu. oryá ğóndermeyé ğayret_étدی *esgibazar'ın* şeyisi. mevłā (17)nasib_étmedi işde. bu memlekétimiz, bizim rızıq da böyle şey yâpiyór yâni. ne bilsün (18)canım! bâbam da bilmez. bilmez. tabi pâdişah zamânında tabi. şindi pâdişahın yanındañı (19)veznedar yâpdıriyó buñu. hâni şindi biz şey diyóz, bangalardañı şeyler var yá demek ki (20)hazına bu adamlardâyımış yâni.

(21)hadi gidelim_eve be. vallaha gitdúk dèrim, şaha şeyinden fiñan déil. şindi hocam (22)kóprü burdan sağ dönüñce kóprü, aļlah rāzi olsun, benim_öñan feñan sèbep_oñdu. *hacı* (23)*māmut* feñan. siyâsetinen yâpduraļım dedúk_ama siyâsete yâpduramaduk. işde benim_öñan (24)bıraz şeydir yâni. yó, frenci oļu mu canım! şeyde *isdanbul'da* emekli o şey *mēhmed_ali*

(25) *şahinnen* feġan_araġarı çoġ_ıyiydi yāni. *isdanbuġ'uñ* zenginnerine, kéndini (26) ġurtaramadı ama böyle háyır yöne de böyle bi yángın āfat oldu mıydı yárdımı çoġ genişdir (27) yāni. zenginneri gezdürür yāni. bu bizim şey var *iPrahim. şereFedın'de* geliniñ sahibi. (28) denizer, onnan feġan araġarı çoġ ġúzeldir yāni.

(29) benim, benim. yā hocam_iřde biz bunuñ ġókúñü késecez de. ben rahatsuzum, hacı (30) rahatsız. yetmiş. şindi hocam, şindi ben bundan_üş sene ével üç_ay ġapı dışarı çıġmadım. (31) *isdanbuġ, anġara'da* iki defa yátdım. benden ümidi késdiler. üre bařladıġa, beř (32) ġún hava deşşimi vèdile. yāni beř ġüne ġadar bu ölür diyi. ben dèdim *isdanbuġ'dan* benim bir (33) raporum var. *türkiyé* çapında ameġat, dünyá çapında ameġat yókġlar, amelyátı yók bunuñ (34) dèdiler. értesi sabah pırġanta gibi iki tāne doġdor ġapıyá dikildi. doġdurġara ben dèdim, sayın (35) doġdor béyler ben size imzayı vèrdim. siz benim izdiġāmımı önnersiñiz, ömrüme ömür (36) ġatmazsıñız. ben kéndime ġüvenemiyóm, siz kéndiñize ġüveniyósanız be size teslimim, (37) dèdim. hemen dosyáyı bi inceliyóġla yirmi bir ġún hava deşşimi, ġünlük (38) doġuz hap, aġşam saba ġne. burda *esġibazar'da* yápiyóġla. undan sōra yirmi bir ġún sōra (39) ġitdik bařġa bi servise düřdüġ. aġġah seġāmet vèsin, bi ij profāşöre isābet_ètdik. çocuġlar (40) dèdi, bu hastada dèdi, ġalp yók, damarġarı açıġ. bunuñ dèdi, epese ile dèdi, anġiyúdan doġayı (41) ġireceksıñ. açaġilüsek açaruz, açamazsañız hacı řańsıña, dèdi. hem yüzüme söyliyó buñu. (42) undan sōra bi ġún aç biraġdıġa, sıra gelmedi. ikinci ġún o profāşarın ġünü, ġene sıra gelmedi. (43) üçüncü ġún ilk sıra māvı ġómlek geldi. ben dèdim ġariyá, baġmıyácān. *halil béy'é* oġacām (44) ben, dèdim. doġdorġar tabi tehir_ètdiler beni. doġdor řeyé geldi, vizitiyé geldi. sayın hocam (45) dèdile, bu hasta saña oġmaġ_ısdıyó dèdi. doġdor doġdoru ġötüler mi? (46) ben_onnariñ yánında yèdi sene çalışdım. çocuġ hacı dèdi, ben epese yápmasıñı bilmiyóm, (47) dèdi. oġmiyóm dèseñ bizi ġapı dışarı ataçaġġa. aġġah biñ kère rāzi oġsun, aġşamüstü ġiriřdiler (48) bize. bi āletde anġiyú yápdıġa. undan sōra aynı sedyīnen bařġa bi odıyá súrdüle bizi. u ġoca, (49) ġocam, yükse ihtisaġda ġalbi oġan bi adam urdan ayrıġmaz. illa ki oryá ġitsiñ. anġara'da. (50) şindi oryá sedyīnen varduġ. ġarşımda televizyón gibi ālet. öbür_odada adamı ġórdüüm yók. (51) baġriyó, çoġ_ıçme, az_ıç, bilmem ne ét. ordan_u āletnen berāber bizim (52) anġiyú řiyi ařdıġar yāni damarı ařdıġar. çoġ řúġúr ama ben de hál yók. şindi hēr basamaġda (53) bir dinnenme řart. ġalp var. iřde řúġroġsun, buna da hamdoġsun hoca.

(54)hocam ben çoK yıprandım. bah, şu arāzi şurdan dut, ta yóharlı yóla ğadar ben bunu (55)satın_aılmaK ğaydıle. bu bina feġan benim para. ben kéndimi çoK yıprandırdım. bu cocuġları (56)aç_açuġ biraġmıyálım deyi didindúk, didindúk zermāyé vèrecüüz diyé. bi seġam vèsiñ yá. bi (57)seġam vèrseñe canım. deseñe baba hālin ne. işde hayıllısı oġsun. ne yápaım muġadderat bu, (58)böylimiş hocam. aġlah aġıl fikir vèrsiñ. ne yápaım. soñu, soñu onnar da (59)yètişdiriyó. ben_üç yáşında yètim ğāldım. ben baba yüzü ğórmedim. şu kóyde en düşük (60)biz_idik aşıa yóharı. kóyüñ_çinde bi sayılan seviyeye geldim. dünyā maġı önemli déjl. (61)hocam ben ben_otuz sene *esgibazar*'da esnafliġ yapıdım. ğafamı soġmaduım_ış ğālmadı. tā (62)şeyé gitdim, *kéldépi*'yé. ğuziyi aldım. şeyé dōru, sizin *kúplü'nüñ*_urayá dōru gelincesi (63)adamlara aġşamdan parayi vèdim. zabahlıjn pişmanlıġ, vesvese geldi baña. İa dedim benim (64)ónúme bu ğuzuyú ğataġlarsa ben hanġı yóla gidecimi bilmiyōñ. ben dedim, paradan (65)vazġeşcem. beni dedim, *esgibazar* hudūduna endürüvèrüseñiz sözüm söz. ğuzu burda üç (66)buçuK yarımlık yer_aldı, bi devreniñ ğuzusu. yüz yüz ğuzu vardı. ondan sōra adamlar (67)endüdüler. *kúplü'nüñ*_oryá gelincesi, ben_olsam u saatde ġeri dönmem u ormanda, ġeri (68)döndü tek ġişi. *ovakóy'üñ* oryá dōru geldim, yá ben ne yapacın. ġarşu mahalleyé bi döniyin (69)dedim. yáu beni dedim mısāfir_alan_oġu mu ġu? seġamālüküm dedim. ālükümseġam (70)dediler. dediler yá durum böyle beyle. beni mısāfir_alı musuñuz dedim. adamlā bizi ismen (71)taniyó, ben şahsen taniyón. yá *ali rıza eġendi* dediler, seni mısāfir_almayúp da kimi aġacuzuz (72)biz. yátduġ ğuzuyú. undan sōra aġduK geldük şuryá. şu bahçe benim. yüz küsür ğuzuyú (73)ġuyduġ buryá. hanımınan altımıza bi yataK. ġeçe ğuzu o yána sıçrar, bu yána sıçriyó. on beş (74)ġún sōra vurdum şeyé, talġa mayısına ğuziyi. üç buçuK yarımlıġ talġa aldım. o ğuzunuñ (75)kariynan. ġara, ġara oġanıñ. bubamınan da bi şe yapıdı. bubam rahmetlik *mēhmed_aa* (76)şey_ètdi yá ben satmaġdan vazġeşdim dedi ġoyunu. bazarda bazarlı yapıduK. (77)aġşamüstü gidiyóđum. bi de parayı çektik baġadan. o zaman_en biyüK para on biñ nira. (78)ondan sōra paraniñ şeyde, hızarçılarıñ ġāvesiniñ_önünde, paraniñ yárisi demetden düşüyó. (79)buryá gel-dim. benim hör_ōġan dedi, yá buba bu cömert dedi. biraz_az gelen dedi. bi de (80)sayduġ atmış milyón lirası yóġ. İa dedim, hayıllisi oġsun. bi de aparlüyé vedük. o *durmuş_aa* (81)bulmuş, *şıġlarlı* bizim. şiyé vèmiş, beledyeye vèmiş. beledyede diyá ne ġada para nuġsan. şu (82)şekil. adedi ġaç? şu ġadar. şeyi ne ġadar? ondan sōra çıġartdıġa, parayi (83)vèdile. aġlah biñ kere rāzi ossun. hocam benim baturduım para, sèksen_üş tāne ġoyunu (84)ġatıvèdim *balıkésirlileriñ* öñüne. ne sen. yóġ. iki yüz lira para aldık. yüz biñ lira para aldıK. (85)onu da *balıkésir*'e git,

mahkéme masrafı o da öyle gitdi. her işe alışınuz hocam. geliñ, bi ⁽⁸⁶⁾çayımı için bē. va!la,
va!la hadi gidelim yā. haydi. *hacı ali rıza gócen. gócen. yaş ⁽⁸⁷⁾yètmiş.*

-26-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Hanköy

Adı: Ramazan Özkaya

Yaş: 65

Konu: Askerlik, Aile, Köyün Kuruluşu, Eğitim

(1)ben *esgibazar*'a geliyóm bē. ne var ne yóh? yá iyi, hayırdır *İşalla*. iyi iyi. alduh (2)yá. *hanqóy*. *ramazan ózkayá*. yaş_atmış bēş, atmış_áltı işde o aralar. kéndimden (3)bahsēdiyín_ışde. esgiden tūlacılığ yapduğ, ğamyóncılığ yapduh filan_ışde. her tarafa (4)ğótüdüğ aşşâá yóharı. ğótürdüñ. tā *İran ğapiyá* ğadar gitdük. he, ğâyét tabi canım. *tanıdım* (5)*ramazan* 'i. tābi tanırım canım, çoğ tanırım. dēy ğırğ senedir tanırım.

(6)asgerlij ben *denizli*'de yapdım. ondan sōra da *malatyá*'da bitdi. atmış_üç. ben (7)piyádīdim şeyde işde asgerlik dáyresinde. yōğ canım o zâman yóhdu. rahatıdı. yóğ. yóğ yá, (8)bizim bi işimiz yóğdu, öle bi sıhı işimiz yóğdu hu. zatan sēkiz kişiyidük. yóğ, orda biz (9)piyâde olarah_asgerlik dayresēdi benimki. şübá, asgerlik dayresi, inşaad_emlağ müdürlüğü (10)üçü bi aradiydi.

(11)áltı. çocuğlarıñ bi tanesi *ğarabúk*'de beñzinlikde. bir tānesi de *esgibazar*'da *tek*'de. (12)iki ěrkék çocuğ bi tēne ğız va. onu da satdıh. ğétdile. burda évdeyiz_ışde yūñ. ěmekli, bā (13)bahçe işleri. ěkin, bahçe va işde ğārşıda. elma bā bahçesi vadu. nē ānatijim? hoca va burda. (14)olu mu öle şey! yá birağduğ om bēş sene oldu yáğlaşıh. dēy çoğdan bēri yáu. o zaman (15)bekáridi yá. benzintlüünde çalışuhan. dağ Fazla yá. yirmi bēş yaşında ğızı vadu yá. otuz sene, (16)otuz otuz bēş sene var. tanışırız, tanışırız. siziñ mēmeleget nēresi? erzurum. yóğ. avcılığ yóğ. (17)farğlılaşdı. geliyón dērsiñ, gidiyón. yáni geliyórum dēmicēñ burda. mēsela (18)bağçeyé. kóy, kóy dili.

(19)buranıñ mı? ha buranıñ ğuruluşu aşşâá annatıvērín. burda hiçbi şey yóğdu önceden. (20)burayá işde şurayá üç_év geldi. adı *üçévler* diyé ğondu. ondan sōra işde gelen geldi, çoğaldı (21)burası. ğārma, burda her taraftan vardır_aşşâá yúharı. sırttan yóğdur. ābi amma bēlki de (22)vardır yá. yóğ_orða yóğ, yóğ. yá yüzde sēkseni ğārşidan gelme. şu ğārşı taraf. *samayıl*. yá (23)şurda *yérúk* var, ordan gelme. bilmiyóñ ki yá nērden geldi. orda ortağulumuz var, ilkoğul

(24)var. *yáşar* amca öldü yá. yá önceden bu çevre yóôhan *ğarahasannar*, *saray*, *hankýoy* bi divan.

(25)mūtarlığ bi. aslında şur da oñu! vada ilkoñu!. *ğarahasannar* _ *ilkoñu!* diyi yázar.

(26)en soñu nè yapacuz _ işde bēşinci sınıfdan çıñduğ. dağ ne isdiyón? he, ilkoñu!.
(27)bizim, bizim kýoyé ğırñ sēkizde açıldı ilkoñu!. bağ mēmlékētdē oñu! yúñhan dēy ğoca
(28)ğayániñ dibinde ilkoñu! varmışmış. bu çevreden _ orda oñumuşlar. yáni da bizden ottuz sene
(29)önce olannar mēseła. vardı bizim kýoyde. ğārşı esas bizim kýoy. ğārşı kýoy. yól ğapaniyódu
(30)bāzen açılıyódu, açallardı yá. ğurt vardı canım. olmaz _ oñu mu, olma mı yá! ğurt da vardı.
(31)sır çoh _ o zaman. ğurd _ olmaz mı o ğadar sıyrñ _ oñduy yērde. ğēne *erzincan* ğada yóhdur
(32)ğurt. çōñ. evde vār. ğapat televizyónu, televizyónu ğapat. şeyiñ yá bağğalım (33)torunnarı mı
ne? kim? yá ābi ğonuşdum, ben niyē ğonuşmadım yá. bi bardañnan (34)ğonuşmazdım hēmen. ē
niyē baba çay may _ içerüz. õle mi, niyē?

-27-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Hasanlar Köyü

Adı: Muhittin Özkan

Yaş: 76

Konu: Göç, Evlilik, Mani

(1)sálámaleyküm. hoş geldiñiz. hoş geldiñiz. iyiyiz. sen nassıñ? saolun, allâ iyilik (2)vésıñ. nêreyé gidecēñiz? kitlidü. baħan yóħ. hoca yóg, va dèsek yáħan. hoca olısa dábi açar, (3)açuħ_olur. bilmiyóñ kı yók, biliyóz dèsek yáħan. *çola'ın*_evi mi? şu góruñen ev. góriyó (4)musuñ? baştaķı. onuñ_evi_o. ayáħdíydı émme biraz da raıtsız yãni. biliyón. evde işde. hiç (5)ne yápiyá bilmiyón kı. bóyle gidilü şu yóħdan oráyá çıķa. burdan da doħaniyá, burdan da (6)çıķa. ha dábi. bu yól da çıķa oryá. dabi. bu yóħdan mı? burdan da gidülü de yóħarı çıķınca (7)döñecēñ böyle. devãm_ediye yól yãni. è şindik pek yápamiyó, yápiyó dèsek yáħan. yóg, (8)onuñ çoluıu çocuıu yóg, va dèsek yáħan.

(9)ne yápiyóñuz baħam? saolun, siz de saolun. éfenim? gãħmadı, gãħmadı. millet (10)kóylerine, evlerine gitdi kóylerine, burda yóg. yãni gelen giden birazcıg geliye (11)gezmeg_içün. başga. kimiñ cenãzesine? kimiñ cenãzesi vardı? gãrřıda mıdı? ben de bu (12)kóydeniñ. işde bu ev benim_ev_işde. bu ev benim_ev. çoluı çocuğ üş tãne õlum va. (13)gurbetdele onna. doħařiyáħħa u yánda bu yánda. canını ğurtardıħa unna da. ğurtardıħa, (14)gurtardıħa. *mujtdin* benim adım. *öskan*. yář yétmiř_áħtı. yétmiř_áħtı yář. ğırħlıyım ben, (15)biñ_üç yüz ğırķ doıumħu. yétmiř_áħtıyá düřiyó.

(16)burdaydım. u yánda bu yánda ğaçıvèrdim. burħarda gãħduğ, kóyé gitdik. kóy vardı, (17)ařádaydı. *hasannar kóyü*. *hasanna* bura dèñmezdi de kóyü vardı. ha kóyü var yãni. *hasannar* (18)*kóyü* diħil, burası *hasannar*. *hasanna* dèlle de. buryá bi saıatde Fıħan varuħu, bi bıçuğ saıat. (19)tamam mı? èvet, böyle. oħuħ yóg, va dèsek yáħan. kèndilijne bi oħuħ dutiyóħħa işde árdá (20)oħiyá, bilmem ne. çocuğħa, çocuğ ne geziye! oħan da ğaliye. bilmem. éfenim? è çocuğ (21)ğısırħařdı dábi. *hasannar'ın*_õretmeni. *hasannar'a* dèñir. *hasannar* ğarib_oliyór ğarib. bura- (22)*çaKır gil* dèlle uryá. bize *durmuş gil* dèlle. bu ev de benim_ev.

(23)ébe sã, sã. vırt_édiyi. sã diyán yãni sã sã. édiyó, édiyó. canlı taha canını. yãni ölü
(24)dèsek yálan şindi. dábi. gãş dqumlusun? élli üç mü? benimki de yètmiş sèkiz. var var. bura
(25)benim_işde. bu ev benim. gezeller u yánına bu yánına işde. éfenim?
(26)domates_ekmiyóz_oļlara, ekiyóz dèsek yálan. tâuĥla ora şè étdile, ġaruşdıruļla. mèyve
(27)oļma mı, oliyó. o anda oliyó dábi. varısa mèyve oļu. unnar kimle ordaĥıļar? dábi dábi,
(28)dõru.

(29)ġãrşıļarda gezerin

(30)inci mercan dizerin

(31)ķóylü benim káhyám mı

(32)vurgunumunan gezerin

(33)dãļar dãladı beni

(34)ġóren_ãladı beni

(35)ayırdı zãļım félek

(36)derde bãladı beni

(37)dãļarın_arķasından

(38)öldüm yár Sevdasından

(39)bileydim_ayrılık var

(40)giderdim_arķasından

(41)ayrılıĥ varsa duruļmiyá, arĥa sıra gidiyá.

(42)uyú dèmiyè geldim

(43)seni ġórmiyé geldim

(44)yávrum yárañ nèreñden

(45)mèlhem_olmiyá geldim

(46)neler vardı? ğórdüm, ğórdüm, ğórdüm. aġaġoduġ yāni. aġaġoduġ. ğızıdı yāni o
(47)zaman. nē diyin? sevelek canım. anne baba nērde ġāldı! *ġonyalı, adanalı, samsun, seyhan,*
(48)*siirt, gevaş*_orıġlardan. tabi tabi. ġóyünü, mērkēzini bilebilüsen bildin, déjl mi? ne yápiyón
(49)baġam? gidecēñiz mi? nēreyé gidiyóñuz? yólcusuñuz. nēreleġ mēmlekēt? *esgibazar* tarafını
(50)biliriz de ġóylerini, gidip geliriz, unuduruz yāni. *haslı'yı* bilirün, bilirün. *haslı'dan* vaııāyi
(51)taniyóñ dēsem yálan yāni. unutduġ hepsini yāni. aġı! yóh ġu. *haslı* mı? hadi ġüle ġüle. hayıııı
(52)yóıcuıuġ, iyi ġünner. saġıun. biz de oryá öle gezmeg_ıçin geldük. öle ġoıali durma yóġdu
(53)yāni. ġóyümüz da aşıada. évet ġóyümüz. burda durmiyón. bura yáyıa gibi geliyáııa,
(54)buııarda oturuliyó. u daġ_orada. ne ġada? *bazarġóy* yáıındıġ yáıın, bildin. hadin ġüle ġüle.
(55)hayıııı yóıcuıuġ size. hadin ġüle ġüle. saġıun, aıııah rāzı oıısun.

-28-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Hasanlar Köyü

Adı: Zeki Kütükkıran

Yaş: 62

Konu: Hastane Günleri, Avcılık, Ulaşım

(1)buralıyın. esgiden vardı yá. eşâa yúharı ottuz dört senedir biraħdım, ottuz dört (2)senedir biraħdım. *haslı'dan* mısıñ? şey vardı bi de *ibrahim* diyi birisi va mıydı? *haslı'da* (3)daıarcı. öldü mü o? *yáplarıllıydı*. çoğ ğarip bi adamıdı yá. *angara'da* ameıat_ıdu. babam (4)ben_o zaman *anħara'dıdım*. ben servis çalışıyodum. art sinámasında çalışıyodum. unna (5)ğavatar yápiyó, ğavatar yápiyodum ben de. u zaman doıdolıar faıan_ıdu bizim. geldi buryá (6)baıdı işde adamı yemeg_alamiyé ki topaı ayıınan. üzıldüm dedim ki yáı hocam bunnara (7)bağ bu adama, şe yap. tamam didi. daıar ğúderkén düşmüş hafif bóyle, kémik_ezilmiş. (8)asgere gidiyó faıan sóna temelli şe étmiř. geldi doıdor. beyéfendi dedi uryá (9)bi parça ğoyacıı_amma bu ğaynar mı ğaynamaz mı diyi düşüniyórum. nitegim parçıyı (10)ğoyduıa, ğaynatdııa. undan sóna adam ğallden gitmiş kıoyde. oıu da hetta şey *efıani'de* bi (11)yérde çalışıyodu biri.

(12)yóğ. yóğ yáni ğenşlik ğāımadı yáni bi kére. oısa da yáni şimdi giden yóğ. yá biz (13)súrencıduı_ışde. ne bilim biyúklerimiz giderdi. zaıarı ğoyvérsiñ, şu deıpeyé çııarsıñ, (14)adamı súrenlerde békler. yúharıdan súren yapııduı zaman elig, giyig, domuz neyise unu (15)aşaı bunna tıııa. ğaraca, ğaraca. oıııdi esgiden. aşaı yóharı otuz beş ğırı senedir gidemiyón. (16)yá adam ğāımadı yáni. tabi yāřlandı ābi herkés. esgiden şimdi sen geldiın zaman en_azından (17)şurda sėksen doısan kişi vardı. hep ğurbet *anKara, isdambuı*. yá ğurbet, a benim üç çocuım (18)var: bi ğız, iki oıan. oıanıa *anħara'da*, ğız *bartın'da*. é gelü de burda (19)çalışu mu, ne yapıcaıı burda? yáı taııa da şey, ekdúın_alamiyósuñ hı burda. alamiyóñ. var, (20)az_ışde üş beş ğiřiniñ maıı var yáni. bı kiřiniñ daıarı var, yóğ yáni. ābi şimdi ğurtarıı, (21)ğurtarmaz diıı. her şey kéndiniñ_olıcağ. traıdór kéndiniñ_olıcağ. kéndiñ_āletin her şey (22)kéndiñ_olıcağ belki ğurtarur. bi dónúm taıııya atmiş milyón aliyó. é ğúPre olmuş yáni (23)yétmiř sėksen milyón. ama ğoıay bi şe diıı tabi.

(24)*esgibazar'a*, aıřariyédi *esgibazar'a*. nādirdür, nādirdür nādir. var, muıdarın (25)minübüsü var. belki ğórmüřsüñüz. mavi bi minübüs gelmişdü belki önceden. *esgibazar'a*

(26) gitdi buğún. yúharda var_araba, taḥsiler var. tırahdórnen ğışın gidilmez. gidili mi ābi yá? bu
(27) soq̄hda nèreyé gidiyóñ? yóğ yóğ tanışmıyóz. ben doḥsan bēşde émekli oğdum. artıḥ_öyle
(28) geldim buryá. ben devamlı kıyde déjil, *anḥara'dıydım* ben. doḥsan bēşde. *anğara'da* ben
(29) tarım ğredi ğōperatifleri var. *art sináması* var ónuñ işde ğavatarıdım. (30) ğarsonnuḥ,
ğarsonnuḥ yāni. şu anda yirmi yirmi bēş hāne var. milletiñ_ahsarisi duriyá. (31) gelüler, hep
gelüler ğompile yázin.

(32) bu su nérden gelür biliyóñ mu? hanı řu biyüek çamlar var yá, ta urdan gelür bu sułar.
(33) dépo var tabi, suyumuz dépoıu. her_evde su var yāni. çēşme dijl, yāni evlerde de su var. tabi
(34) tabi řēbeké. řēbeké diyém de saāt maāt yóḥ. aḥiyá. azaımaz, aynen böyle devām_eder. aynı
(35) soq̄luḥda. *zēki kütúğıran*. yáš aıtmış iki. hadin ğüle ğüle.

-29-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Haslı Köyü

Adı: Lütfi Yaka

Yaş: 53

Konu: Şeyh Halil Semerkandi

(1)üç gârdêş_u êrmişler. *şeyh halil sêmergandi*. bi de *şeyh_ahmet* var. ben diêriniñ
(2)ismiñi hatırlıyamiycam şu anda. bunna *horasan'dan* çihiyólla, geliyólla. müslümanlı, *şeyh_ahmet*
(3)islahiyéti bu mêmlekéte yáymah_ için geliyólla. bi tãnesi buralara geliyó. *şeyh_ahmet*
(4)şarhda ğaliyó. ê burayá geliyó. bu mahalleyé geliyó, *şihlar mahallesine*. burası o zamannarı
(5)sekiz hãne. ğadınnar bũday yihiyólla, êkin yihiyólla şeyde oluħlarda. oluħlarda. şeyh halil
(6)sêmergandi abdês_ alacaĶ ğadınnar yánaşdırmıyór. abdês_ almiyá, şeyé çeşmiyé, oļu nêyse
(7)o zamannarı. ondan sōra şeyh halil sêmergandi burayá geliyó, suyún oldu yere. orda
(8)asasını vuriyó topraĶ, yá múbarek patla diyó. su ordan patliyé, cãminiñ_ içindeki su. ondan
(9)soñra su yáyiliyó. yōħ, canım. hiçbi şe yōħ burda. su yáyiliyá, bu vãdide oliyó bi deñiz
(10)halĶin ğözünde. ondan sōna halħ diyómuş da êkinnerimizi sêl_ aldı, su oldu. undan sōra şu
(11)oldu, bu oldu undan sōna. şindi bi kótúlúk ğórdi yá abdês_ alamadı için. işde aşâ aşâ urası
(12)ĝaş metîre. yirmi otuz metîre aşâ êniyó, yá múbârek diyó bu su bunnara hayret vëdim,
(13)burdan bat diyi. âsâsıñi uryá vuriyó, urdan da batiyó.

(14)ondan sōna *ĝúziren* kóyde, biraz sōra ğidecêz, çoban duriyó. ama u arada şunu
(15)söyliyó. bu göyé bêddua êdiyó. segiz hãne doħuz olmasıñ diyó *şihlar maħllesine*. *şihlar*
(16)*maħllesi* ismiñi de şeyh halil sêmergandiden alıyó baña dëmiş. aynı şey zãten. *ĝúziren*
(17)kóyde çobannı ğidiyó. orda sūr ğúderkén vatandaşa diyé işde *ahmet_aa, hüsijn_aa,*
(18)*mehmet_aa* ala ğuziyi yárin ğurt yiyécek. kóylú buna inanmiyó. óküzü nitelim ğurt yiyó.
(19)işde derisiñi aliyó, ğótúriyó. o bi mûcize oliyó. ondan sōna işde buzaĶları şeyé ğatmiyólla,
(20)anneleriniñ yánına, ineglerin yánına sūra ğatmiyólla. undan sōna ne var, annesiñi êmer.
(21)êmmez diyé yá, siz ğatın. êmmiyé buzaĶla, o bi mucize.

(22)aañiñ şiyi inegleri. ondan sōna sūruları êkiniñ_ içiñde ğúdiyó, bũdayların_ içiñde
(23)ğúdiyó. bũdaylara hiç zarar vërmiyó, o bi mucize. ondan sōna *ĝúziren* daında gine çobanlıħ
(24)yáparkén aynı ortamda, u zamanıñ pâdişahi *bursa'da*. *bursa'da* milleti sıtma hasdaĶ tutiyó.

(25) ısıtma, sıtma işde. ısıtma hasdaļu tutiyó. yóh, ısıtma hasdaļu, çekirge bizim yörede. ısıtma
(26) hasdaļu tutiyó. üş tãne veziriãzam çihariyó ordan yóla. bêle gúşlú guvatlı dayanılabilen. ama
(27) *şeyh halil sémergandi'den* haberi yóh pãdişahın, bu yörede olduundan. şeyiñ haberiñi aliyó.
(28) *şeyh ahmed'in*, ğãrdêşiniñ haberini aliyó şarhdaki. orayá ğadar gidin, *şeyh ahmed'i* getirin,
(29) bu hasdaļa bi çãre bulsuñ diyó pãdişah. tesãdüfen *şeyh halil sémergandi'yé* (30) rasliyólla
orda tesãdüfen. *şeyh halil sémergandi* diyó ki işde anlatiyólla, siz_orayá gitmeyin (31) diyó, beni
ğótürün diyó. ondan sōna ğótürüdü, işde oldu olmazdı, bize pãdişah böyle emir (32) vèmedi
diyóllar. bi tãnesi de diyó hı yá bu çılğın, ğuduz_adamdan diyé ne şe yáparsıñ,
(33) mēded_umarsıñ. gidelim biz diyé, pãdişah ne dēdise unu yápaım. ordan *şeyh halil*
(34) *sémergandi* diyó hu, baħın diyó, siz beni ğótürüñ. ben diyé o işe çãre bulurum. o benim
(35) ğãrdêşim diyó. faħat ne dēdise şeyle inanmiyó. vezirle inanmiyó *şeyh halil sémergandi'niñ*
(36) sözüne. noħdaıyáım. yáqa. yáš èlli üç.

-30-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Haslı Köyü

Adı: Dursun Akpınar

Yaş: 75

Konu: Hayrat Çeşmeleri, Tahsildar Hikayeleri, Muhtarlık

(1)bi baħdı, gèç *delúk hoca* dèdi. *dursun_ahpınar*. yètmiş bès. *haslı kıyü*. kıyüñ_esgi
(2)muhtarı. şindi ğadın bi baħdım sèksen yaşında yáu, yirmi altı sene. su késilmiş. anām dèdi
(3)yáu son ğótdúķleri olısuñ bu suyú dèdi, son ğótdúķleri olısuñ dèdi be! yáu sen yirmi altı sene
(4)içmişsiñ. hani ben de ordıyın. bu suyún şeyiñi, pıanını projesiñi yápduran, ğótüren, bu
(5)milletiñ başına bu hékmeti iten, yápan benim. ben_olsun, olmayın_urda. baħ şindi bu
(6)nanķórle va, nanķórle. tamām. bi de yirmi altı sene içmişsiñ sen bu suyú. ha şindi cāmiyé
(7)seniñ yápinca cāmiyé gelecek. ben yirmi sene, yirmi altı sene suyú içmiş bi kişi soñ ğoddu
(8)olsun diyé benim yánımda. sen cāmi yápicāñ saña kim aılla rāzı olsun diıcek. tamam, o
(9)biliyó, o biliyó. şindi *esgibazar'da* ğóçebe çoódu. o ğóçebeleriñ biri, bi personel beni ariyé
(10)yána yána. uña soriyó, saña soriyó, buña. dèmişle fılan yèrde. geldi ğóçebe. yá dèdim beñi
(11)niyé ariyóñ sen? buldum ben kéndisiñi. yá ben dèdi cāmiyé bi kilim seriverecim siziñ
(12)cāmiyé. unuñ_için_ariyón seni muhtar dèdi. iyi. seniñ_adiñi biliyóm ben de soyádın ne
(13)dèdim yáu. ne yápacan dèdi, kilimiñ_ucuña yazacın dèdim. yóh yóh, onu yazmiyácān dèdi.
(14)niyé? unu aıllah yázar uryá. seniñ yazmañnan ben bi şe ğazanman dèdi. yāni her şey tecrıbe
(15)méselesi. yá şeyiñ dèdiğ dōru. aıllah yápar, satar, bu böyle.

(16)şindi buñu, buñu ğerçekten şu dönemde meseıa bizde şeyle vardı, kıyüñ_aaları
(17)vardı: şe *izzet_aa*, *hüsuf_aa*, *ahmed_aa*, *mémmed_aa*. bunlarıñ bir ğün şeyé dèdim yá
(18)esgiden sırgat dèyi bi şey vardı. yirmi ğuruşudu. hayvan başına yirmi ğuruş devlet para
(19)alidyódu. ha buñu da çoğ ğişi ödiyemiyódu. yüz davarı varısa èllisiñi ğiriyódu, ormana gidip
(20)saħliyódu. èllisiniñ de gelip parasıñı yátıriyódu. uña da yáħaıarsa ğırh ğuruşdan alidyódu. u
(21)ayırdıuñ_u èlliye yáħaıarsa ğırh ğuruşa çıkıyódu unuñ vèrgisi de. *izzet_aa* dèyi bi adama
(22)sordum, dayı ğāş davarın var, eñ soñ ğāş davarıñ va bu sürü dèdim. dayısıñı dèdi doħuz yüz
(23)davarın ğoçan dèlledi, şindi maħbuz_oldu. yāni ğopyé oldu. ğoçannan ğopyéyé döndü.
(24)ğopyéden maħbuz_oldu. şu anda, şindi bilgisayára ğirdi her şey. doħuz yüz

(25) davarıñ _elimde goçanı va dèdi. è seniñ hep ne ğadar? biñ sèkiz yüz dèdi. düşünebilyoñ
(26) mu? şini bu adamdan.

(27) yáu saña annadicaḥ mèsele çoḥ da. şindi bu adamlarıñ nèreyé giderseñ git ormanda
(28) şöyle bi çèşmesi yóḥdu. çèşmesi, çèşmesi yóḥdu. è biñ sèkiz yüz davarı olan, hayvanı olan
(29) bi adamıñ parası da mı az yáu! dèyi mi? demeg_ isdediim esgiden bu ğada hayır hasenat
(30) düşkünü yóḥdu. sōra bi dönem bu çoḥ hızlandı. şindi bi daha ğeri dönüşü va bunuñ. ğeri
(31) dönüş_ oldu. şindi çoḥ ğişi hayırdan hoşlanmiyè yá. mèsela ben, siz de bılısüñüz ğerçi de,
(32) bizim köyden *ahçabuñar'dan* şiyè varıncayá ğadar sizin yúurtçu yúvasıña varınca
(33) birikimin_ önüñe varıncayá ğadar on sègiz yèrde çèşmem va benim. on (34) sègiz yèrde.
bunuñ çoğ yèrden borusuñu söküp_ aliyólla yáu. yá ben bunu hayrat_ üçün (35) yapmışım. ta-
mam sen de gelip suyúñu içecèñ, faydalanacāñ. ama niyè sókiyó múbarej? hā (36) demek ki
hayırdan dönüş_ olmuş ğerisiñ ğeriyè. yá çoḥuḥ çoçuh_ işde. mèsela diyébili, *recep* (37) bennen
arası iyi dijl yá. onuñ yapduu işi yıkıyım diyè yáu. olay bu. ha benim onu hayır (38) yapduumu
bilmiyè da. u sâdece benim yapduumu biliyó ve baña da kıasten unu sóküp_ aliyó (39) ordan. yāni
yapacīni baña yapıyó. yáu misal dèduḥ. bunuñ pek merhameti u (40) ğada zayıf dèjldü. dèvir
dünyá böyle.

(41) valła ben tēlevizyonda bāzı şeyleri izlerin. kıoyüñ birinde yaşlı bi adama sorduḥ.
(42) sıpiger soriyó ğārşısındakine, amca ne işle meşğuldun diyè yāni yaş ğaç? dohsan veyá
(43) dohsan bēş. hiçbi işle meşğul_ olmadım. işde bu kıoyde ğapandım, ğāldım. è ne yapıdın bu
(44) kıoyde diyè. ğörevim bu, muhtarídım diyè. otuz sene muhtarlıḥ_ ètdim. è saña diyi hiç adam
(45) yóḥ muydu diyi otuz sèkiz otuz iki sene muhtarlıḥ_ ètmişsiñ. vardı èmme ben gibi ahmaḥ
(46) yóḥmuş diyó. adam tōru, ben gibi ahmaḥ yóḥdu diyó. çoḥ hizmetlerim_ oldu, diyó. hepsi
(47) uşdu, ğāyboḥdu, gitdi. taḥdir_ èdeni, bileni de yóḥ diyó. dōru, adamıñ bi yèrde dèdiḥ.
(48) inşaallah temennimiz o amma. o şindi o şeyden o diyānetden çıhacaḥ onuñ_ emri. è u da pḥan
(49) preje isdiyó. hā işde uñu. o çévrülü. şey mi, bi de şeyiñizi soriyim, muhtarlıḥa tālip fiḥan mısıñ
(50) yóḥsa? bu şindi bu sèçime yáḥın bu şeyi, cāmiyi, bu odiyí nèrden çıḥardın? öyle mi? öyle
(51) yāni bence öyle. şindi tamam, ğündemiñizde bu oḥu da şindik bu. è tamam_ ora ğabul da
(52) şindi bu aḥıl, bu aḥıl şu ana ğada sende yóḥ mīdi? yāni başhasıñdan mı aldıñ bunu?
(53) dīnemem mi yá!

(54)şindi lafiñ bitdi mi? baħ şindi yıl biñ doħuz yüz yètmiş dört, benim ilk muħtarlıım.
(55)burda yüz_on hāne va, yüz_on hāne. *isdambu!da* bi hacı buryá bi bayramda misāfirlié
(56)geliyó. bu cāmi, ġórdúñúuz cāmi ahşap bina. taşınan, toprañnan yapılmış, viñan_olmuş. daş
(57)ġóçmuş möçmüş fiñan. yerinde. buryá bēş biñ nira para vèriim ben buñu bi
(58)tāmir_étdürüvèrem fiñan diyó birinen, biñāderinen. burda biñāderi va. unnar da yáu buñu
diyó (59)yēñisini yápsaħ. üç gişi bi arayá geliyó. yá muħdarı bi çağram diyól!a. beni çağardı!a,
(60)ğitdim ben. dēdile ki biz böyle fikir düşüniyóz. buñu ne yáparız, nasi yáparız? yáparuz
dēdim (61)ben. nasi yáparuz yáu? millete dókúm dókertüz. üç sınıfa ayıram. çoğ ġarib adamlara
yüz lira, (62)biraz şöyle ehli şeyi olannara, ortalarına yüz èlli, ben aayın diyénlere iki yüz_èlli.
dókelim, (63)baħalıım ne topliyóz. ve bu dókümü uyguladuħ, yápduħ biz.

(64)şindi bu ġariban olanna bu para!arı tıħır tıħır vèdile. şindi ben_aayım diyénner
(65)geldi sıra. bunna vèrmezle. bunna yóğ. alduumuzu alduğ mağbuz ġārşılıında. merhabā
(66)turhan_efendi. şindi bu rahmetli *hacı hasan'ın* bubası fayizinen para vèriyè sağ so!a. bu
adam (67)bu pariye, iki yüz_èlli liriye vèmez baña. yáu biraz da köyde hani ileri gelen dahımı.
birinci (68)uñu saymamız lāzım zenginnikde. illā ki. vèmedi. yólđa ġórdüm, dēdim gi yáu
ayıb_oliyó. (69)listede bi teg seniñ adın ġā!dı. gel, bu parayı öde. vèmiyóñ dēdi yá. eliñden ge-
leni yapacān (70)baña dēdi yá. sen muħdar vèmen dēdi. çoħ afèdersin bilmem neyi dēdi yáu. bağ
mı geldi (71)sıra? ben senden bu parayı alırun dēdim. a!amassem seni bu cāmiyé ġuymam
(72)ben. ben de bu cāmiyé girmen dēdi. hiç_ikilemedi ádam. canına minnetimiş cāmiyé
(73)gelmemek. aradan yáħlaşuħ bi hafda ġeçmeden biz cāminiñ inşaatına başladuħ. cāmiyi
(74)yıkdurdum ben kókden. şindi biz hayır hasenat topliyóz. bizim_ekip va, ekip ġurdum. bi
ġún (75)bi geldim bu cāminiñ önünde bi ġalaba!ıħ var. topladım, geldim şuryá. yá ne bu,
hayır_ola (76)feñan dēdim. *mēmed_aa'nın* dēdi cenāzesi. neyi öldü? torunu vardı *engara'da* u
ölmüş. bizim (77)dēdüim *mēmed_aa'nın*. he, *hasan subaşı'nın* biñāderi ufāymış yāni. bizim de
kótı bi şeyimiz (78)va, odamız şindi otduumuz yerde. u da vèrāne u da yíhı!ıcaħ zāten. ikinci
(79)olđu, namaza ġirdúk_émme şindi namaza durduħ, va!laha millet durdu. imam_al!ayekber
(80)diyè, ben *mēmed_aa'yá* diyécüm hesābıñı yápiyón. imam se!am vèdi. hēmen fātiha dēdi.
(81)mēmed_aa dēdim. buyúr muħdar dēdi. bu cāmiyé girmijcini vādétđiñ, söz vèdiñ. è niyè
(82)geldiñ, niyè girdiñ dēdim. cenāzem va dēdi. va!lāa hiç sorma dēdim ben. saña iki yüz_èlli
(83)lira dókúm dókđüm bu cāmiyé. iki yüz_èlliye vèrecēn, cenāzen kómeceñ. hoca namazını

(84)ğılamazsıñ, cenāze namazıñı. vaļļa eviñi yáharın gece dèdim. evini yáharım. hoca başladı
(85)ālamıyá, ğariban_adam. amıçalarıydı. şindi *mehmed_aa*'da da para yóğ. sen bılün fiļan diyè
(86)èmme ben yèmin_ètdim. iki yüz_èlliye vèrecèñ, cenāzeyi kómeceñ. niyáyèt parası yóh,
(87)birisiñi kéfil_ètdi. āzālarım, benim āzām, ikinci āzām geldi, dèdi ki bu para benden. saña
(88)pèrşembe ğúnüne ğada müddet müsāde. pèrşembe ğúnú bu parıye eyér vèmezseñ kómüşüñ
(89)tekini satarın cumā ğünü sabālin bu parıye cèbime ğorum ben. öķüzün tek ğaļur. buñu yap
(90)hem de yáparsıñ diyó. unu da ğabuļ_èdiyó. niyáyèt uzatmıyám, iyi hadi cenāzeyi kómelim
(91)dèdük. cenāzeyi kómdük, pèrşembe oldu. *mēmed_aa*'m benim, bizden_èvel (92)vamış paza-
ra. beni beklıyó esgi hèykéliñ_oldu yèrde. vardım, selām vèdim. elèykimselām (93)muħdarın.
beni hèmen ğucaħladı, hoş bès, hel hetır. bağ bi de çayımı ısmarladı, bi de getdi (94)*yèñice*
cığarası almış, unu da soħdu cèbime. şu iki yüz_èlli liriyeñ_alı dèdi. iki yüz_èlli. (95)şindi ille
çorba içem diyó. yáu adama kótdú ètdiñ, o içiyè adamıñ çorbasıñı. sen bılün. (96)neyáyèt işdük,
çorbayı de işdük. yáu işde iki yüz_èlli liriye vèseydi de baña. ha baña ne çay (97)ısmarlasañ ne
çorba ısmarlasañ, ne sığarıye cèbime ğosañ, kibarcadan kèndi ğalbiñi (98)ğırdumasañ_olmiyó
mu? ha dèmeğ_ısdedejım böyle otoriter bi (99)adam_olācaħ anca sen bu işi başarısıñ,
yáparsıñ. atmış bès biñ nirayá çıħdı bu cāmi hocam. (100)u zaman adam_atmış bès biñ.
düşünebiliyóñ mu? u iskèletini yápdı; tūlası, duvarı bizim (101)zamānımızda ğène. on bès biñ
nira bi para vèdiñiz onu da milletden ğèri aldıñız. onu da (102)milletden ğèri aldıñız. niyé on bès
biñ, on bès biñ. yáu bi para vèdiñiz, unu ğèri aldıñız. (103)sen_o zaman yönetimde yóğdun. işde
aldıñız yāni! yá bi para aldıñız yá ğèri. tamam, u (104)başħası canım. tamam, aldıñız yá. u
başħası. neyise. aleykümseļām, aleykümseļām hocam.

(105)şindi asgerlik kónusunda ne ğibi isdejñ va yāni ne ğibi? ben_avcılıħda bi kère bir
(106)diyince ben sayılmam ļāzım burda, bir diyince emma şindi yáš yètmış bès_oldu da. ğène
(107)dèpelere yóħarı fiļan ğidiyón, deyneksüz ğeziyón yāni aļļa şúkúr. sālīħ çoħ sıhatim
(108)çoħ_ıyi şu anda. benim_emsāllerim hepsi şindi beni beklıyólla óbür tarafda. hep
(109)dostlarımız_èrkén ğitdi. ben èlli aldıda asgere ğitdim, èlli sekizde ğèri döndüm. iki
seneyidi. (110)bizim_asğerlijimiz biraz şeydi, ot yátaħ_ıçindeydi. ot yátaħ_ıçinde yátduħ. urdan
ğāħduħ (111)ğeldük. pamuħ diyé bi sünger diyé bi şe ğórmedük hiç. on (112)sekiz_ay_asğellik
yápdım ben. altı ayıni izinde ğèçürdüm. işde aļavère daļavère uyduduk, (113)bi şeler_ètdük
veļāsılı. on_altı aylık_askèrikén_izmir'den edirni'yé sürgün (114)yóļladıla beni. bi hizmet_eri

isdedi yüzbaşı, gitmen dedim ben yáu. sen asgersiñ, nası ⁽¹¹⁵⁾gitmen yáu? çahdılar tohadı, gitmiyón dedim yáu. zornan eletdiler ğapiyá. hanımı çoh_ıyıdı, ⁽¹¹⁶⁾muhterem bi kişıdı. yáu pırasa ał dáyó, ben ıspanah_alıp geliyóm. bile bile. yáu abılasıñı ⁽¹¹⁷⁾diyó bah ben saña pırasa ał dedim, beni yānıñ annamışın, ıspanah_almışın yáu. bulğur_al ⁽¹¹⁸⁾diyó pirinc_alıyóz fılan. bi ğún seniñ_ışiñi didi ben yápiyin dedi yüzbaşı. ⁽¹¹⁹⁾seni de dedi bi izine ğóndereyim ben. iyi, saol dedim. hağğäten ğónderecek zannediýóm. bizi ⁽¹²⁰⁾edirni'yé sürgún_edecekmiş_adam. edirne'yé gitdük izmir'den. endük_aşşaya tirenden, ⁽¹²¹⁾tirennen gitdim sirkeci'yé ğada. sirkeci'de bi āşam ğāldım. urdan tekrar sāv_h_ētdile, edirni'yé ⁽¹²²⁾vadım. endük, bi subay geldi hēmen. selam vēdim. nēden geliyón lan dedi. izmir'den ⁽¹²³⁾geliyóm dedim. dosyá da ğoıtuumda. vē şu dosyáyı dedi, bahdı. ⁽¹²⁴⁾adam_ıyice bahiyē baña. la dedim beni taniyaca_h_heralde bu. nēriyi ariyó dun? ğarargáh ⁽¹²⁵⁾bölüñü dedim. bize iki dāne bi çahdı. şöle git, saa dön dedi. ğarargáh bölüñü buldu_h ⁽¹²⁶⁾biz_iki tohatnan. o bi sürgún şófór varmış. u esgiden cēmse arabaları vardı yá, bu şófórmuş. ⁽¹²⁷⁾şófóruñ yanında giderkēn bi yerde ēnmiş. bunuñ barmaynda da nişan yüzuu varmış. nişan ⁽¹²⁸⁾yüzuu, cēmseniñ_u şey ğapısında şöyle bi ši vadu, uryá dahilıyó. u şófór da ⁽¹²⁹⁾birden harekēd_ēdince yüzük burdan barmay ğoparıp alıyó. onuñ_üçün_adam sürgünnere ⁽¹³⁰⁾zıtımış. onuñ tūfanı bizi dutdu. oryá vadu_h urdan bizi salladıla ğırh_ıareli'ne. ğırh_ıareli'nde ⁽¹³¹⁾bizde dedile böyle boş yer yóh bu adama. bize lāzım déjl böyle adam. salladılar üçüncü ⁽¹³²⁾hudut taburu viziye. viziye vadu_h. unu dedile anca sınırdā nēbet ⁽¹³³⁾dutdura_lım. demir_ıóy diyı bi yūnan hudūdu va, uryá salladı_la. urda teskiriye aldük, geldük. ⁽¹³⁴⁾asgellij o ğada ğoılay yápdım yāni.

-31-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / İmanlar Köyü

Adı: Mehmet Küçükbara

Yaş: 58

Konu: Köy Yaşamı, Askerlik, Yerel Seçimler, Hatıralar

(1)şindi *érceb'im* biliyõn, eskiden_õkúznen çift sürerdúk di mi. bunnarı gonusacuz di
(2)mi? çifcilijimizde kár yõdu biliyõn_u zamannardan. şindi hâlihazırda şu gúnkú işimiz gâyet
(3)iyi. adım *mēmed küçükbara*. yaş, biñ dohuz yüz_ëlli bir doumluyn. gaç_oliyó? ëlli
(4)sékiz_oliyó. ëlli sékiz_oliyó. buranıñ_adı imanlar kóyü.

(5)kóyümüz_esgiden, bundan yirmi yirmi bēş sene èvel gırh bēş gırh sékiz hānīdi. şu (6)an
sékiz hāne gālđı. çoh hareketlīdi kóyümüz_esgiden, o zamannarda yāni. çoh hareketliydi
(7)ama şindi hiç hareket durdu. velāsılıkēlam gúnnerimiz iyiyē gidiyē gibi oliyó ama iyiyē de
(8)gitmiyó. işde tabi. şindi kóylerimizde kóylerde biliyósuñ hayvancılıh had safhadiydı, çoh
(9)yüksejdi. şindi hiçbi şe gālmadı. davardır, sұrdır efendim_arıdır, ne bilim_atdır, çoh
(10)afēdersiñ_ēşekdir bunnarıñ hepsi bitđi, yóh. he, gālmadı gibi bi şey. gālmadı. hātıralarımız
(11)böyle yāni. gēriyi gonusiyóm ben_işde.

(12)asgellik hātıram, ilk burdan_askēre gitdim. tabi ana baba yóh bizde. biz galender,
(13)garīban. anam sā da buba olmīnca ana olmuş ne olur, ne yazar. şimdi vardım askēre
(14)*kútahyi'yá. kútahyá'da* askēllik yāpiyõn acemi birlij. biz bi şey bilmiyöz. bu kóyden dışarı
(15)çılıhmamişüz hiç. vardıh_oryá, bi gālabalıh kitle. biz tabi gāybolduh milletiñ_arasında.
(16)gāybolduh. bi gún benim bi ziyāretçim gelmiş. gapiyá bir ziyāretçim gelmiş. goşdura
(17)goşdura gitdim. adamı bulmam múmkin dijl, yóh. gēri geldim iřtimāyá. yiñe anons_oldu.
(18)gine goşa goşa gitdim nizāmīyē, yine adam yóh. aļlah_āļlah! şindi gēri geldim. tabi
(19)ahşam_oldu. ahşam yátduh, zabah gahduh. gouş temizliyó bizim. gouş temüzlīj sıramız va.
(20)gouş temüzlīj yápduh. iřtimāyá çihacuz. ayáhlarımı bāliyõn potinnerimi. bi de birisi geldi,
(21)böle bi dohundu baña dēdi ki, burda dēdi *mēmet küçükbara* diyi biri varmış. nērde o dēdi?
(22)beni baña soriyó adam. beni baña soriyó. bi de dōruldum bağdım. bizim_emme bu cévardan
(23)bi çocuğ asgerde. *lūleburgaz'dīdi* da oryá şeyē gelmiş, onbaşı gursuña gelmiş. beñmediñ mi
(24)beni dēdim şöyle beni gōriyince gucahlaşduh tabi ālaşduh. ālamamah_elde (25)dijl.

velhāsılıkélam bóylelikle tanışduḥ. ordaḥı nizāmiyé ğapısıña gelen benim ziyāretçim ⁽²⁶⁾unuñ oıduunu farḥ_étdim.

⁽²⁷⁾bi anım daha va. asgerde ilk mektubum gelmiş, ilk mektubum. şindi mektup gelmiş. ⁽²⁸⁾aıdım ben mektubu tabi. aşdım, oḥiyámaḥ múmķin dijl. ğózlerim doıu doıu oliyó yáşdan. ⁽²⁹⁾oḥumanıñ múmkünātı yóḥ. velāsılıkélam bi arḥadaşım var, ğulaḥları çinnesin, *ġurşunnu ’nuñ* ⁽³⁰⁾budaḥbuña kıyú diyi bi kıyuden. İan *zafer* şı mektıbimi bi oḥuyivè dèdim. u oḥudu, ⁽³¹⁾ben_āladım tabi. o oḥudu, ben_āladım. ve mektubu ğoynuma ğodum. yāni bundan başḥa ⁽³²⁾dosdum, aḥrabam, hısmım yóḥ mektupdan başḥa. ğeçe çıḥariyóñ oḥıcin ğene oḥuyámiyón ⁽³³⁾hocam. oḥumaḥ múmķin dijl_arḥadaş. ğózlerim doıu oıdu. iki de çocuğum va ⁽³⁴⁾o zaman. tabi asgere gittijimde evlıdim u zaman. şindi u *zafer’e* oḥudiyóñ ğine ben. ⁽³⁵⁾*zafer_oḥiyivèriyó* baña. bi de bunuñ mektubu ğeldi. baña diyódu ki oıum_adam_ālar mı? ⁽³⁶⁾diyó, öyle diyó. oıum_adam_ālar mı? öyle diyó faḥat ben_āliyyón tabi. ālaniyó mecbūren. ⁽³⁷⁾ılder_ısdemez_āliyyóñ. onuñki ğeldi, o da āliyyó. uıa hāni êrkéğ_adam ālamazdı? niyé ⁽³⁸⁾āliyyóñ fılan dèdim. o da āliyyó. békár_o ama. işin ğarib tarafi bizim mangada on beş ⁽³⁹⁾ğişiyüz. çāuş da békár, hep békár, ben evliyin_arḥadaş. asgellik, acemi ⁽⁴⁰⁾billij tabi bitdi. *anķarı’yá, ğólbaşı’yá* daıtıma ğeldük, è *etimesğut’a*. orda *ğóvercinnik* diyi bi ⁽⁴¹⁾yèr var_etèmesğut’uñ_orada. topraḥ mahsulıleri oFisiniñ_orasında. oryá ğeldük. dabi ⁽⁴²⁾ğelükān ben firar_étdim. firara ğitdük, ğeldük kıyóyé. beş ğún ğāıdım burda. altıncı ğún ⁽⁴³⁾himen teslim_oıdım. elimde boıınan vardım ğouşuñ_önüñe. bi tāne başçouş, nère ğeliyóñ ⁽⁴⁴⁾İan, dèdi baña. kıyuden ğeliyóm dèdim ğomütanım, buñarek ramazan ğún, kıyuden ğeliyóñ ⁽⁴⁵⁾ğomütanım dèdim. tabi, nètdin kıyóde İan, dèdi. çoluıu çocuu mu ğoricijn ğeldi? ⁽⁴⁶⁾evet ğomutanım. oruç musuñ diyi sordu baña. orucun dèdim. İan sen müslümanıñız dèdi ⁽⁴⁷⁾ğene baña, müslüman mııñ? elhamdulillah müslümanıñ ğomutanım dèdim. ne zamandan? ⁽⁴⁸⁾ğālū beıa zamānından dèdim ben biliyóñ mu. u ne dèmek dèdi. imammış_adam da. ⁽⁴⁹⁾başçouş_imammış, imam diyóıa zātan. işde eıasdubirabbiküm kitābımıñ cevābı dèdim ben. ⁽⁵⁰⁾yázıcıyıa çāardı. şöyle diyó yázıcı. bi ğún firari yázcan buña dèderi. benim_altıncı ğún. ⁽⁵¹⁾bi ğún dèdi ıstıraat yázıcan. yázıcı da bizim_éreyliı. *ğaradeñiz éreyli’den*. şindi adam baña ⁽⁵²⁾bi ğún firar yázdı. nèrden torpiliñ seniñ? imamdan fılan diyé baña biliyóñ mu? ben imam ⁽⁵³⁾tanımıyóñ hoca tanımiyóñ, hiçbi şı bilmiyóñ ki ben. velhāsılıkélam êrtesi ğún iştimāyá ⁽⁵⁴⁾çııduḥ pazarêrtesi ğún. ğúnnerden pazartesiden çarşım_oıduıundan, isimleri oḥuduıar. bi ğún ⁽⁵⁵⁾fire yázanna. biz taḥ bi

selam, bi adım_ileri çihduh. iki gún firar_edenne. unna çihdıla. isim ⁽⁵⁶⁾de ohuniyè yāni. üç gún bès gún. mahkémeyé vérecüün sizi dèdi. bi dóüyó ⁽⁵⁷⁾amma şey bizi yüzbaşı. başladı böyle öbür tarafdā. benden tarafa dōru geliyó. sāde bi gún ⁽⁵⁸⁾benim varmış. bi gún ben yāzılmışım yāni. sıra baña geldi. ananı mı gōreciñ geldi, ğarını mı ⁽⁵⁹⁾gōreciñ geldi, kimi gōreciñ geldi diyi baña soriyó. ğomutanım ben de bubam yóh dèdim. ⁽⁶⁰⁾anam va dèdim. iki çocuñan bi āylem, unnara dèdim bahmıyá gitdim, geldim dèdim. hiç ⁽⁶¹⁾baña tohat vurmadı amma. velāsılıkēlam mahkémeyé védi milleti. mahkémede millet ⁽⁶²⁾birer_ay, yirmi altışar gún, yirmi birer gún fiñan gún_aldıla. benim_öyle bi ⁽⁶³⁾şiyim_olmadı. asgerlik māceramız böylelikle bitdi. dağ çoh da. yirmi ay. yóh, *anħara'yá* ⁽⁶⁴⁾geldim. *anħara'dīdim*.

⁽⁶⁶⁾yō. bu taraf_ékili. bu taraf_ékili diñl. olmaz *yáhyálar'da* fiñan_uñlarda ekmedile. şini ⁽⁶⁷⁾şöyle ekmedile. çúnkú talñaların sahipleri yóh. hep ğurbetde millet, dèdim yá. kōy yèdi hāne ⁽⁶⁸⁾ĝāldı. biz ğırñ sèkiz, bizim kōy şindi şu durumda yüz_èlli hāne ama *angara'da, isdanbul'da,* ⁽⁶⁹⁾*ĝarabúk'de, izmit'de, izmir'de.* çihar gibime geliyè emma biraS zor. kōtū ĩtibar ⁽⁷⁰⁾biraħmış mēmlekétde. şindi *erceb'im* ben, oñsun, isdemem diñl. benim dostum dūşmanım ⁽⁷¹⁾diñl. şindi bu uşah çocukñen, ben_inşaatçıyım biliyōñ, çocukñen bu uşah siñahınan ĝaçiyó. ⁽⁷²⁾ĝaçarħan bize geldi. biz_inşaatdiyūz. polis pèşinde. polisi pèşine dahmış. yanında da ⁽⁷³⁾*kémañ_oca* va. *kémañ ĝocadèpe.* tanırşıñ *kémañ ĝocadèpe'yi.* istasyonda òretmenlik yapıdı. o ⁽⁷⁴⁾da unuñ abıcasınıñ_ōlu. o da benim yanında çalışiyó. İa niyè ĝaçiyōñ òlum? abıca dabanca ⁽⁷⁵⁾va dèdi. saħla şu tūñaların_altıña dèdim. saħladı. hēmen *kémañ hoca'yá* dèdim ki ⁽⁷⁶⁾şu mañiyi añ. üzerine şōle bi harç serp felen. harç serp. şindi biliyōñ, bizim işimiz_o. bi de ⁽⁷⁷⁾polis geldi. bu çocu dèdi. ne diyōñ polis bey dèdim yá. bu uşahñ ĝormiyōñ_üsdünde ⁽⁷⁸⁾başındaħı harcı? bu bizim yanımızda iki ĝündür. sen kimi arıyōñ dèdim. bi çocu ĝāşdı dèdi. ⁽⁷⁹⁾ō, çoh_oldu ĝaçalı dèdim, böyle dèdim. polis tabi inandı, inanmaħ zorunda. çocuñ üsdü ⁽⁸⁰⁾başı hep harç. bu, ben dèdi *safranbolu'yá* gitmem lāzım_amca dèdi. *safranbolu'yá* gitdi bu ⁽⁸¹⁾yāvru, *safranbolu'yá.* tabi silah_urda ĝāldı bi on bès gún fiñan. bubasıña dèdim böyle böyle. ⁽⁸²⁾ōñun_emāneti var fiñan yērde, gel, añ diyi. bi de adam tabi gitdi, aldı onnarı. ⁽⁸³⁾bu biyüdü, adam_oldu. adam_oldu. bekçi olmuş yá *çangırı'yá. çangırı'dan esĝipazar'a* ⁽⁸⁴⁾gelmesi icāb_ètmiş. bubası dèdi ki, *mēmet* dèdi böyle böyle. bizim_uşah *esĝibazar'a* ⁽⁸⁵⁾gelécek. bubası topağ diyó dèdi. topağ, ĝerçekten bubası topağ. anası da iki defa ameñat_oldu. ⁽⁸⁶⁾dedesi de felşli. bunnarı böyle söyleyōñ sen ĝaraĝolda dèdi. oñuñ_amca söylerim dèdim. ⁽⁸⁷⁾ĝerçekten de u dōru yāni bu

dédúqleri. ve buñu *esgibazar'a* gótdúq biz. ⁽⁸⁸⁾bekçi ołarah geldi *esgibazar'a*. burda bekçilik yápiyó. ben bi otomatik sılah ałacđım. ⁽⁸⁹⁾otomatik sılah ałacin. ruhsat biliyóñ emniyetden geçiyó. şindi ruhsat_ałacım ben. bu uşah ⁽⁹⁰⁾baña seniñ sábiħan va diyi yápmiyé benim māmeleyi āhadaş. ıa ġānun bekçi, ołum bah ⁽⁹¹⁾benim sábiħam mābiħam yóħ. yalıñuz biz bi talıa súrdúq. urdan beni mahkémıyé vemişle. ⁽⁹²⁾urdan sábiħa almışım ben. u da altı sene ével yápmışın, ġahmah üzere sábiħam. oña da ⁽⁹³⁾dilekçe vėdim yāni ġahsıñ diyi. beş yılda ġālhiyó. dilekçe vėdim ġahsıñ diyi. şindi biz ⁽⁹⁴⁾dürüst_adamlarıyüz, biz ġörħaruz öyle pis işlede de. mahkėme ben mahkėme ġapısıñı ⁽⁹⁵⁾açmam daa hiç. évelsi ġún bi şajtlıé gitdim. sılahla ifāde vėdim yāni hākıme. ıa ne geliyó ne ⁽⁹⁶⁾işim_oliyó bu ġānunnan yá? şindi bu uşah seniñ sábiħan va dėdi. seniñ dėdi iki sábiħan va ⁽⁹⁷⁾dėdi. ben seniñ_işini yápmān dėdi. ıa ġānun bekçi ołum sábiħam fılan yóħ benim, böyle ⁽⁹⁸⁾böyle. biz talıadan dėdim biz mahkémıyé vėdile. burdan benim bi sábiħam varıdı, ġahmah ⁽⁹⁹⁾üzere dėdim. yápmiyó, yápmān diyó. şindi ġomsere dėdim ki ġomsere bey bi soruvé şeyden ⁽¹⁰⁰⁾dėdim yá, savcılığın ġaleminden. benim sábiħam va mıymış? varsa ġerçekten de almiyim ben ⁽¹⁰¹⁾bu sılahı. sordu sábiħiyi benim, ġaleme. ġalemdeki adam dėdi ki, ġomsere bey bu adam dėdi ⁽¹⁰²⁾talıa súrmüş merādan. altı sene ołmuş, ġahmah_üzere bunıñ şeyi dėdi. hetta dilekçe de ⁽¹⁰³⁾vemiş dėdi. ġahmış bunıñ şeyi dėdi. sábiħası fılan yóħ dėdi. yápmadı benim hiçbi işimi ⁽¹⁰⁴⁾bu uşah. dėdim ki ben orda ġomsere bey bu uşah dėdim bekçi diğil, bu ġapımıñ mandalılarına ⁽¹⁰⁵⁾yáhlaşamazdı émme aynen dėdijim gibi, size ġonuşuvėdijim gibi böyle böyle oıdu. bu ⁽¹⁰⁶⁾uşah benim_işimi bunıñ_üçün yápmiyé. iyilig_ėtdim_ben_uña dėdim. peki u sılahınan ⁽¹⁰⁷⁾yáhalañıdi ġenşlijinde, bekçi oıabilü miydi? yápuşabilü miđi mandalına ġarağolun? topal. ⁽¹⁰⁸⁾*érceb'im hārūn'uñ* beledyé başġanı oıması lāzımıdı. ama daa oıması lāzımıdı.

⁽¹⁰⁹⁾aħasyá yá. yóħ yá ne ıhlamuru, aħasyá. milli éyitim kėsdürü mü bize onnarı ġayri ⁽¹¹⁰⁾yá. yárar yáramaz_işde dikiyóıllar_oryá çoħca. öretmen, yėdi hāneyiz. beş tāne çoçuğ gidiyó ⁽¹¹¹⁾oķuıa. daşımaliyi? yá biz *bayındır'da* oħuduħ. ġār o zamannarı böyle yáardı, biliyóñ. bizim ⁽¹¹²⁾çoçuħlıuımızda böyle yáardı ġār. ġafamız ġózimiz sāde böyle çır yápiyódu esgiden. yól. ⁽¹¹³⁾şindi biz *bayındır'a* giderdúq. bāzı kėrede gidemezdúq. çoħ ġār yáarsa yüriyėmiyöz. atınan ⁽¹¹⁴⁾ğótürür ġetürüllerdi bizi. bayındırda beş sene oħudum ben ⁽¹¹⁵⁾*bayındır'da*. emma *bayındırııuıa* bi de bizi ġórellerdi. yó, dówemezlerdi bizi de. ⁽¹¹⁶⁾çoħlıu_olısuñ. biz biraz diriydúq. şindi *mecit*, *mecit* bi kėre dövdu beni *mecit*. *mecit* var yá ⁽¹¹⁷⁾bizim. *mecit_ince*. o da

birisi bunuñ abıcasınıñ_õlunu dõmüş, beni tārif_ètmiş_uşah. geldi ⁽¹¹⁸⁾baña iki tāne çahdı. niyé vuriyõñ baña dèdim. sen bizim_uşah dõmüştüñ dèdi. yõ, ⁽¹¹⁹⁾ben dõmedim siziñ_uşahıñızı. uşahda şöyle yánımda. İa ben mi dõdüm seni dèdim. bu ⁽¹²⁰⁾dõmedi ābi beni dèdi. *mecit* o ğún bu ğún, tabi *mecid'e* ben merhaba diyõñ_amma *mecid'e* ⁽¹²¹⁾sèrin merhaba diyõñ. dèdim ki *mecid'e* İa *mecid_qa* dèdim bi cemiyétde beni çocuuhan ⁽¹²²⁾dõdidiñ, hatırlıyõñ mu dèdim. mēmet_utaniyõñ faħat şimdi hatırlatdıñ, ⁽¹²³⁾heļāļlaşalım dèdi. heļāļ_olsun dèdim de ben saña iki toħad_atmam İlāzım dèdim. dört toħat ⁽¹²⁴⁾vur_allah_aşhına dèdi, ğāħ dèdi. yõħ dèdi, heļāļ_olsuñ dèdi. şindi èvel ben iki biñ_altıda ⁽¹²⁵⁾haşdīdim. umreyé gitdim. üç_ay, dörd_ayda geldim ben. o zaman geldi oryá yánıma. ⁽¹²⁶⁾yánıma geldi. yáu ben seni sevmezdim_amma sen iyi adamıñsıñ mēmed_ābi ⁽¹²⁷⁾dèdi. vaļla canıñ saolsun dèdim. herĝès herĝése iyi oļamaz. èh, ĝidīdik da bi çay içīdük ⁽¹²⁸⁾bundan iyīdi yāni. sizden de.

-32-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / İnceboğaz Köyü (Süferi)

Ad: Muharrem Adar

Yaş: 55

Konu: Arıcılık, Köyün Adının Tarihçesi, Tarım, Hayvancılık, Köyün Adının Hikayesi, Av-
cılık, Günlük Yaşam, Mantar

(1)on_āne var yá. va va hoca burda. évet. yá işde her_evde bi ğadun bi êrkék yāni.
(2)ğenşlig yóh bizde ğúvátli. tamamı gitmiş ğurbete yāni. tabi. burda çoĝ ğózel_arı arı oliyè
(3)bizde. çoĝ_arı oliyè da. şu anda yóh_ābi. bi ev vardı, sóuyúnce ĝālmadı. yá buryá řè bizim
(4)mévlüd'e, şey_arı doĝuniyè, soĝiyè, öldiriyè onuñ_içün. mévlüd'ü tanımiyén? bizim
(5)minübüscü énişde. şunu şunu yāni yázın uzah_olābilü belki. şu yána, bu yána. kıoyüñ řuryá
(6)şey ğoyduĝ aşıayá. su var. su esgiden déjl de şindi su bu sene boĝ olācaĝ inşallah. ĝār yādı,
(7)ĝār yādı. su da ğótdúk şeynen. su ğótúrdúk yāni. su ğótúrdúk yāni. yázın su yóhdu,
(8)yétmiyódu suyumuz yāni, yétmiyódu.

(9)süferi de inceboĝaz_oldu. esgi adı süferi tabi tā ĝuruļuş_adı. ĝuruļuş_ adı süferi.
(10)süferi, süferi biz bilmiyóz_işde. séferiyiz biz. asıl_adı séferimiş de. he, esas süferi. var,
(11)kósekóy va. burda asfatdan ĝidecēn. burdan çamurdur. burada ĝidiyè da. şeylerin oradan
(12)yóldan yeşiller'den dōru ĝeçiyóz_ordan. buriynan_iki işde. yeşiller cumaderesi'nde bi
(13)ĝarasu, şu. ĝarasu va, cumaderesi onuñ da üçü bi.

(14)benim_elli beş. yá duriyóz_işde. yá hā diş de ĝitdi. yāşlı maşlı bi tēne
(15)ĝālmış_évde. ĝaraāç mı. postā postānede o ĝarabúk'de. vaĝla bizim ĝeçim_işi zor yá. biz
(16)ireçberiz. yāni řè, iki süsü ékin ĝuyácān, iki maĝ_édecēn. yāni baĝ bizim vaziyéte baĝ,
(17)mesela seniñ vaziyéte baĝ. é biz böyle ĝeçiniyóz yāni. şindi seniñ ĝeçiminen bizim ĝeçimi
(18)ĝózún_önüñe bi ğótürüsen bizimki yüzde yüz zor yāni. yüzde yüz zor. yóh, vardur bēyúk
(19)baş hayvan var, davar yóh. ĝeçim zor_é tabi. burda şindi adam nè olācaĝ. boĝ yiyemez,
(20)boĝ_içemez, temiz ĝeyinemez yāni burda biz, biz maĝ masad_éderüz. çünkü
(21)maĝ_étdüümüz_üçün. yá bi péynir, süt yiyósuñ. şindi diĝer māzemeleri aĝamassıñ ki. yāni
(22)hani bi zebzeyi hepsiniñ az çoĝ_alusuñ da. hepsiniñ hesābını. icābında sen de bēlki bēş öünde
(23)bi kēre yērsin. biz bayramdam bayrama yēruz ĝayri çoĝu yāni. öyle, kıoy_işi zor ābi yāu.

(24)gëçimi, gëçimi zor kıoyũn yãni. olmaz burda sqũhda. hemen gıraı dũşer. dohuzuncu ayda
(25)Filen gıraı hepsiñi gavuru. hẽ, dohuzuncu ayá girmez. bazen sekizinci ayın yirmisi dedıñ
(26)mıdi bile gıraı dũşer. bũtũn zẽbzeyi mãfèder.

(27)gẽnşlig yoh abi, gẽnşlik hep çıKdı yau. gẽnşden kimse gãlmadı. var. benim bi olan
(28)var, *anħara dadur*. ohulda ohıyó, ünüverste bitüdü işde. şindi orda muşebeci. muşebecilik.
(29)orda bi şirkétde şirkétde çalışıyè. daa yãni seçim bitdi yèni. orda da (30)devãm_èdiyè. işde
baħalım mevlam nè vérürse. nessib yãni işde. iki yılı bitüdü de. iki yılda (31)dışarda ohuyıcun
diyi askérlij gèri goduħ. iki yılı dışardan bitüricün. yãni şey_èdiyè şindi. (32)kèndi başıma bi
iřyèri guramiyóñ diyè. dört sene bitürünce mãli müřãvir olunca diyè. (33)ben_işde
aħlım_èrmıyó o işe de diyè. hẽ, onu işde bitürecem diyó. ben de oħu dedim. hem (34)çalışıyin
hem ohuyin dedı dışardan. ne èdiyim dedı.

(35)çoh fazla. tãrij bilmiyóz. bura şindi biz şeynen fonda *ahmed_ãbi* va yá. ben buranıñ
(36)muħdariyın, muħdariyın_icãbında. èvet. şeyi çıħartduħ, tãrihi çıħartdı yãni
(37)*candarquılları'ndan çandıllar*, burası birmış yãni. *candarquılları'ndan* galma, *çandıllar* burası.
(38)*candarquılları* bi dene gavmımiş yãni. *osmanı impatorluu'nan* birleşmiş yãni birleşme
(39)olmuř. *candarquılları*, burada dede varmuř *emir hüseýin, hüseýin emirólu* diyi. o adam
(40)*osmanlı'da* şeymüşümüş yãni bi gavim_işde gomşu subay mı bilmiyórum. asger, orada
(41)burada sevk yaparmış dedem yãni. o adam o gadar_işde. zamanıñ_en az beş yüz, altı yüz
(42)senelig bi şeyi va, mevzusu va. tabi tãrihi va. o bellı. yoh, bizim pek burda olmaz (43)da
oranıñ yapısı ayrı. bilmem ki işde abi. bilmiyóz, her kişide bi aħsilik_oliyó demek. dedıñ
(44)gibi farħlı farħlı. yãni ne biliyim? şindi *batdalgil'de* bek olay çıħarmaz_unuñ gãbilesi yãni.
(45)orda üş dört gãbile var yãni olay çıħaran. unnar biraz_aħsidir. *batdalgil'iñ* gãbilesi biraz
(46)aħsi, bunnar olğundur biraz yãni. biraz olğundur yãni. yoh be, burda da yoh. dolaşmazla
(47)canım. muKğaK silahı oħu, herkèşin vadu.

(48)vardı, biraħdım_avcılıu yá. burda esgiden davşan_oludu yá. davşan_oludu, o da
(49)gãlmadı. gece vuriyãla biliyóñ mu? gece de assında yásağ_ama bãzıları işde toħuyup gèçiyè
(50)yãni. eñ fazla doñuz_olũ ormana gidersense. çoh doñuz var. yoharda var bizim
(51)*kósekóy'ũñ*_orda, yoharıda.

(52)cãmi, oda. var, va. daa gózi de yèni yãpdıla. iyi ètdiñiz_ãbi. yázın çıħaman. arıları
(53)bi yère goruz zãten. geçen sene şu biraz gum var yá unuñ_o talılyá şeyiñi göydıduħ. bi arıcı

(54)vardı. şu *isdambu!*'a gidivèdi. nīdi onuñ_adı yá? bi şè bi şè diyèllardı oña yá. yá *bobom*
(55)diyállar, o adamıñ_öyle bi dahma ismi vardı. dijil, dijil *esgibazarlı* dijil. öle fiñan gödutturduh
(56)yāni. orda çèşme var, yāni onuñ, onuñ yánında çèşme var_ābi. yá yázin_onu bi şè
(57)yáparuz_ābi onu öyle èlbette.

(58)dayı şindi āşamları biz oturmaya gidiyöz. vahıt geçiyó yá. āşam_olunca maļ masadı
(59)goyunca buryá mèseļa āşam, yássi namazıñı ğılarsuñ. undan sōra otumaya giderüz veyá
(60)on_ikiyè ğadar sohbet_èderüz, otururuz. yóh yá çoħ da öyle televizyóna baharuz bolca.
(61)başha bi şè yóh.

(62)yóh, öle bi şè yóh. yá olşa da bizde bi süresiz, süresiz_oliyè yāni süresiz.
(63)doħuzuncu ay girmeden nè aldıñ, aldıñ. doħuzuncu ay girdüü zaman ğıraļ yāhiyè. su
(64)var_amma. su var da. fasülyè Filen_oliyè. yiyöz ğene yāni ama öyle fazla mıkdarda déjil
(65)yāni şey. būday çoħ_oliyó, bizde buyday fazla olur. buyday çoħ_olur. arpa da oļu buyday
(66)da. yāni şindi bizim bu sırt boyúnda en fazla buyday vèrimi bizim buradadu ireşberde. yāni
(67)vèrimi de iyidi yāni ğurtartabülseñ. yāni ğurtartamiyöz. çoħ paļandı hocam. nèreyè
(68)ekécüüz yá? çoħ_iyīdi, şindi bu sene de yapamaduh. è şindi yüz dönüm_ekin_atdım ben.
(69)yüz dönüme èlli torba ğúPre aļacin. è beş milyár da para dutiyá. yüz ziriyá aļsañ dèyi mi?
(70)sèksen liriyá aļsañ dört milyár lira. zaten bi dört milyárlıħ ekin_aļsam baña tam_on sene
(71)yèter, iki kişi. yāni ireşbellij bile biraħduriyè. devlet saña biraħduriyè zorliyá, zorliyá.
(72)hayvan, maļ para ètmiyá. paran fiñan hiç, pariyi aļamiyósuñ. ğúpreyè vedüün pariyi
(73)çıħaramiyón hoca. zor yāni. beş sene önce bi dana bir milyárdı, şindi de bi milyár.
(74)hèساب_èt. ama beş sene önce aldıuñ şèkér bir liriydı, oldu şindi iki lira, üç lira mèseļa. è
(75)seniñ danan ğene aynı yerinde sayiyè. saman, ekin dört yüzü ğórdü. yó, bi tène vardı u da
(76)satmadım. var, var_èmekli oldum. yáu maļ va da fazla, ğullanuşsuz yāni. seniyè oļu belki
(77)inşallah. olur, oļu. seneyè oļu. seneyè olu. biz, bizde kúspe hiçbi şè yóh yá. bizim yèm de
(78)kèndimizden. bizde yèm_aļan da olmaz yāni. ben geçen sene *ğarabúk*'e bi ğurban vèdim.
(79)adam bu sene ğene geldi. eti o ğada lèzzetnen biz yèdük. burasıñ_arāzisi kèkúk_arazi
(80)yá. bu araziniñ şuraļa fiñan otdan ğaynar bura. hiç maļı, goyúvè, bi sağatda maļ doyar burda.
(81)yóh. bu ğórdúuñ daşlıħ va yá çoħ biyúkdür. bizde yóh. şu ğórdúuñ daşlıħ bize yètiyè bah.
(82)bunuñ bi yüzünden bi yüzüne varıncaya ğada āşam_olu. biñ yèdi yüz dönüm bu ğórdúuñ
(83)*amber daļ* böyle bura. nası? ğurt şeyi ğış soñu olu, şindi olmaz da. çoħ_ot va. o daşlıħ dōru

(84)kékik_otu bõle ğabariyá. şõle dört barmağ ğabarur bõle. çoh_oļu otu. ama işde yãmur

(85)yáivérse çok gózel, yãmadı zaman ğurur_orası.

(86)mantar da oļu. bize *ğoyneg'den* geldile bize. çoh lèzzetli unnar. daşlıhda. oļu, çoh

(87)şey çoh şey ğurtlu oļu u da. biz de ğóynek dèrüz_oña. ben_unu bilmiyóñ_işde ben_onu. bi

(88)duydum da heni hiş burda bitmedi daa. burda yóh. ābi ormanda topliyála. bizim burda

(89)daşlıhda olmaz_undan. ilerde tabi. şindi buranıñ_iki saat, üç saat süriyè ordan. bu arha, şu

(90)ğórdúñ *yéşiller, cumādèresi* va yá bizim_aşaa kıy mèsela. o arha ğompile orman.

(91)*demürcüler'den* başladıun zaman. *yénice kıy'den* başliyó orman, gidiyá. çöt dołanı bõle

(92)çamların_üsdüne ğada. bu arha *ğaratépe'den doqancılar'a* gider. çay may_içelim. iyi

(93)ğünner.

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Kabaarmut Köyü

Adı: Ahmet Aksu

Yaş: 75

Konu: Köy, Avcılık, Askerlik Hatıraları, II. Dünya Savaşı, Gençlerin Tembelliği, Davos Polemiği, Hatıralar, İnşaat Ustalığı, Siyaset, Dini Hikaye, Günlük Yaşam

(1) *ahmet ahsu*. siz? bu efendiye ürendük, siz? ahraba. kóy nère seniñ? ezzúruumlü hay
(2) maşşallah! yáşda bi şe yóh yáu. dün dünüdü, buun buun işde bi anca. bi górgede otmuş gibi
(3) geldi gèşdi. bi górgede otmuş gibi. heni bi açın górgesinde oturusuñ, onuñ gibi. kóy
(4) *gabaarmut*. *gabaarmut*, dè son kóy. *bölme* va, *adiller* va, son kóy. bu tarafda da çaydan şu
(5) gelen çaydan bu yánda da son kóy bizim kóy, *gabaarmut*. yáyliyá festivała geldiñiz mi?
(6) *gabaarmut*. ö! *gabarmut yáylası'nda* gúleş_oliyó, şenlig_oliyó fiñan çalıp çurriólla,
(7) oyniyóla, gúliyólla, çamlarıñ górgesinde oturiyólla. işde uryá gelmeñ lâzım yázin.
(8) şindig_ulla gār. daa gāh mamuşdu yáylaalarda, kóylerde yóhdu da. hā, *sofularlı*. geçen bunna
(9) gène aaca gitdile, geldile *yálağguz'a*. yólla iyi didi, gār yóh dèdi u zamannar.

(10) avcılığ yóh. avcılığ uryá soracāñ. bi tābi uzağ bi yèrde bi kóy odasıña ūramışla. işde
(11) urda nesiñiz, neliyi nesiñiz, neliyi nesiñiz? ben dèmiş avciyín. è nassı atañ, nassı vurañ?
(12) vallāha dèmiş, bi atdım dèmiş gèyiñ dèmiş arħa ayáynıñ dırnağndan girdi, gúlağnıñ dibinden
(13) çıhdı gürşun dèmiş. uğan nasıl oļu dèmiş, yáu oğum arħa ayáu nèrde, gúlağ nèrde? yá bu
olmaz (14) öyle şey, bu yánnış. arħadaşı tasdıgliyi yánında iki kişmiş. yá arħa ayáynan gúlağnı
(15) gāşiyódu dèmiş. tam u zaman_atdı dèmiş, dōru dèmiş. uğan şindik düzeltdiñiz_ışi dèmiş.
(16) ona gālasiyá bunna şindik atdımıdı, vurdumudu, dutdumudu, gítdimidi, geldimidi, è
(17) gonusuła. āniyón mu? işde her şeyin bi alışgannı va. işde ondan_öyle şey_emme
(18) avcılığ_ıyi mèslek diñil. çoğ şey_étdim bua emme tèsir_étmiyó, tèsir yóğ. biraħmaz. yáu
(19) biraħmaz. geşle de gider bu da gider. duramaz alışgannıg_oliyó. séyrediyó. séyrediyó diyi,
(20) fātura kime kèsiliyó? fātura kime kèsiliyó? fāturiyi kèsilen yèri gósder baña. āniyāñ mı?
(21) şindik gārdèşim saña şöyle diyim ben. şindik ben burda oturum mi ki? sen_urda iyi
(22) otumadın. şuryá gel_allahını severseñ. sen şuryá gel, sen şuryá gel. nère oturacūsun? yáu
(23) benim yánıma otur_emme şindik raat_édemiyón, misāfir. atdıñ, isābet hayvanıñ bacasını

(24)ğirdı veyá bi yèrini yáraladı, herhangi bi yèrini yáraladı. ama ölecek yère tèsädüf_étmedi. bu (25)hayvan yarıynan gitdi ğış ğúnüñde veyá yáz_oldu. yáza olsa ğurt düşer. ğış_olusa soquh (26)yápar, üşüdü. āniyāñ mı? sahat, kéndi yárağanmañı hesab_ét bi kére. è bu hayvan ğúnnerce, (27)yıllarca u ızdırābı, u çiliyi çekécek. bunuñ ğunahı, faturası kime késilecek? bir_oğga (28)et_alacağ durumu olmiyán_içün av mubah. av mubah, mubah dēnmiş_ava da (29)fahtat bir_oğga et_alıp da çoļuuna çocuuna nefsiñi kórledemiyécek bi durumdañı kişiyé. (30)āniyāñ mı? è git davşana da at, yárała, doñuza da at yárała. irast gelüse elig, ğeyiğ de at (31)yárała. è bu iyi dijl yāni. atduhlarını. u lafnan_u, u lafnan_u, u lafnan_o. vałā *israyil* (32)*araplar*'a atdı da çoļuñ çocuñ dēmedi, hepsiñi hasır gibi dókdü. ğurşun bu, ataş; yáhar. (33)āniyāñ mı?

(34)benim_asgelligde bi şè yóh yá. ásgellig mi yápduh yáu. yóh bē, ne bēş senesi yáu! (35)iki sene be. dört sene yápanna *aľman* harbındıdı. unna u zaman tabi tēliké vardı, gideni (36)ğoyúvemedile. *aľman* harbında unna dört sene yápdılar, u bizden biyúkle. biz_iki sene (37)yápduh. ben şurdıdım, anamın bızaı saıduu yérde. *isdambuľ'uñ tuzla'da, isdambuľ'un* bu (38)yánda. deniziñ bu yándıdım. dört búçuğ_ay *balıkésir'de* ğālduh. éyitim ğórdüm. éyitim_u (39)zaman_uzunudu, dörd_ay dört búçuğ_ay éyitim ğoriliyódu. şindig éyitim méyitim ne (40)olduu bēlli dijl. buun gidiyé, yárin geliyó. āñaşıldı mıdı? on bēş_ay, on_altı ay mı işde u (41)arada. asgellig ürenmeden döner, gelü adam.

(42)şindig_éfendi ğārdēşim İsanña yátıp da yēmiyē alışdı. çalışıp da yimiyē alışmadı. (43)bizim kóyümüzde canrı benim ğózlerimnen ğulağlarımıznan eşitduum üş tāne (44)múbārek_adam vardı. bunna sēferbellij yáşamışlar. birisi *eskişehir'in gediz'dēmiş*. urda (45)savaşmış kóti *yunnannan*. āniyóñ mu? dedem rahmetli, ağıma ğētüremedim bağ, birisi (46)*ingiliz'e* yēsir gitmiş. *émeriħa'nıñ* dinc_esgeri geldi, kāfir dērdi. aşııhdan ğımıldiyámaduh, (47)çēnbere aldı bizi, *ingiliz'e* teslim édivédi dērdi. amma dērdi u kāfir bizi doyúrdu, aç ğomadı (48)dērdi. ezā cefā yápmamış, bi tēl örgúyē doıdumuş alduhlarını. alduu esilleri, ğannımızı (49)doyúrdu dērdi. şu ékin yápraña bēnziyēn, dālarda yēlebúğ_ot biter. āniyóñ mu? (50)veyá İsanıñ_eline bile yápişu tersine şè étduun zaman. u otdan mādāsını yidúğ dērdi. (51)sivāriñ_atlarınıñ boħunu ğarışdudu, arpa ayırdu, arpa yidúğ dērdi. (52)boħuñ_içinden_ayırdu da arpayı yidúğ dērdi. aşııhdan öliyóz dērdi. ğımıldiyáamazduh (53)dērdi. çúngú dedem rahmetli çatardı u. āniyóñ mu? lān, ötēden kāfir gelü gelmez eliñizi (54)ğālduruñuz. siz mi alıvēdiñiz *mēmed_aa* dērdi. adam_iki mētreljidi. birinci bólükdēmiş.

(55)añaşıldı mı? aşlıhdan ğımıldiyamaduh dayı dèrdi uə. añaşıldı mı? dedemiñ_iki yèrinde
(56)ğurşun yarası vardı. bubam *alman* hárbinde ihtiyát asgerlijni, asgerlij ètdi, geldi, alman harbí
(57)patladı. gèrisin gèri ihtiyát asgerlijne isdedile. bubam hasdaıladı, bi hasdaııa yáhaıandı. iki
(58)sene yátıdı. adam dedem *angari'yá* hiyyéte gótdü, hiyyét esgerlié èlvèrişlü (59)dijüdü dèdi.
rahat bıraımadııa. geldile, gitdile, isdedile. bu *çèrkéş'dīdi* şübe. şübe fııan (60)dinnemedile.
hiyyéte gitdi de, hiyyét_esgerlié èlvèrişlü diyi ıapor yápdı. iki sene yátıdı (61)bubam, öldü. dört
yétim, dedem bèsledi bizi. èmme è ne biliyim ben dünyáda dèrim ki ben (62)pèygamberler gibi
sabır vardı rahmetli adamda. yáni dört yétime bi toıat vurmadañ büyütdü. (63)āniyóñ mu? góıay
dijü. bu yétim uşah şımarımış_olıyá. ana buba yóh yá. biraz da (64)sā soıa bi ciccilivèriyó.
añaşıldı mı? óyle bi adamıdı da o adamıa kimisi on_iki sene ğāıııış, (65)kimisi on sene ğāıııış,
kimisi sèkgiz sene ğāıııış, kimisi bès sene ğāıııış, kimisiniñ góıu (66)ğopmuş, kimisiniñ bacaı
ğopmuş sèferbèlligde. ne çileler?

(67)è şindig háni şuryá da ğètürecüüz ıafı. bizim_uşah dèdi yá tenbel şindiki ğeşlik dijü.
(68)her şey yátıp da yiyecek. git bunuñ ğāvesine, ūramuşsuñdu. āşama ğadar vur kárdı şahır
şahır, (69)şahır şahır u ğoıunuñ_ıçinde kimisi oturur, kimisi sıçar, kimisi ossurur, kimisi
tiysürür u (70)ğoıunuñ_ıçinde, aıııışmış, āşama ğaddèr_oturur. vasañ dèseñ ki ne arıadaş saña
otuz liran (71)yómiyé vèriyin. gel bi ğún benim bi işim va dèseñ, şóyle baıar yüzüne. yétmiş bès
lira vèrün (72)mü dèr, yüz lira vèrün mü dèr. āniyóñ mu? uıa işde urda ne aliyóñ? āşama (73)ğada
o ğoıunuñ_ıçinde şey èdiyón. gel şurda sègiz saat çalış da yirmi bès otuz lira aı. èlli (74)lira
isde. āniyóñ mu?

(75)hacı sèyfi va, bunuñ bóründe. cuuz doıuyivè dèmiş birisiñe ilerde bi sene. anniyóñ
(76)mu? è yüz lire mi isdemiş, yüz èlli lire mi isdemiş, adam sinillenmiş. uıan dèmiş git_aacı
(77)maacıñı kès, aı; yüz èlli liriyi vè baña dèmiş. anniyóñ mu? vè şu yüz èlli liriyi dèmiş yá. uıan
(78)bi cuuz doıuyicān, bu ne dèmiş yāhū. burda ne èdiyóñ? anniyāñ mı? oña dèdijim gibi
(79)ğārdèşim şindi ğenşlik çalışmıyó. sōra dèvlet, bilmiyóñ, nasıldı? bunnara tèsir_ètmez. bunna
(80)ters yóıda. ters yóıda bunna. bunnara tèsir_ètmez.

(81)dèvlet şindig duıa baııyó, yóıhsuza baııyó, hasdayá baııyó, hesdāneyé baııyá,
(82)hesdānelere doıdoıılara baıı diyé emir vèriyó. amma herkèsiñ başına da bi şey dikémez ki.
(83)dikémez. āniyóñ mu? poıis zāti hırsuz, oıımuş rüşvetçi. uıan bès seneyi ğiriznen ğèçirdüñüz.
(84)ğiriz aıııah ğiriz. üç_adam ğafa ğafiyá geldi, birisi de dèmedi ki ıan şurdañ şóyle èdem bu

(85) ğırız ğaḲsın dēmedi. ne yápdıñız, yápdıñuz iş ne yá? dün_āşam pōhūriyódu ğēne *tayyip*. é
(86) ğózleri vadu diyó, ğórmez diyó yáplanı diyó. ğulaḡları vadı diyó, ğonuşulanı eşitmez
(87) diyó. āniyóñ mu? git yá *eyib* 'e bi baḡ diyó. u hāli bi ğór diyó. ğórmediñ mi, ğeşmediñ mi
(88) diyó. onu eşitmiyēnnere söyliyón diyi bi de. ğāş tūnel diyē deniziñ_altından diyē ğeçiyē, ğāş
(89) tūnel diyē ğeçiyó? yápdıñ bi çiviyi, dikduñ bi aacı ğósder diyó. dikduñ bi aacı ğósder
(90) dēyó, dünyá izliyyó. baıriyó televisiyóndan. āniyóñ mu?

(91) oḡum her_adam çalışamaz. her adam çalışp işi başaramaz. çalışmağ_isder émme
(92) çalışmasını bilemez. āniyóñ mu? ouḡ buba, iki oḡu bi de, siz bilmezsiñiz, bu benim
(93) bōrümdeki *marangóz bekir* aşāşını *yáḡup_aa* 'yá fiḡan u satdı yá uraları. saña mı satdı? öyle
(94) mi? āñaşıldı mı? bi eviñ_orta yērine āşap bina, orta yērine çarmıḡ ğurmamışla. ev bōyle
(95) eyrildi, gidiyó. gidiyá ev. āniyóñ mu? é vamişla, unuñ_evi de unna yápdıḡa. bu *bēkir'iñ*
(96) bubası öteki ğārdaşı vardı, rahmetlig_oldu, *mevlüt*. unna yápdıḡa. dēmişle ki ne bunna evi
(97) uryá eyri yēre ğada, orta ğata sóḡ, üç ğat_ev. kiremidini éndir, sóḡ, bizi çāar, biz
(98) dōruḡduruz. uḡan mēsele. bi de diyó abıcası va, o evi eyrileniñ. ikisi de ğonuşiyóḡla urda. ben
(99) de şöyle yáḡım, ğapınıñ onuñdijn kōyde. yá bu kiremidi éndimek mēsele, sóḡmek mēsele
(100) fiḡan fiḡan şöyle. ben de vadım yānmarına, seḡam vēdim. elēykümuseḡam. niyē sóḡüyóñuz,
(101) niyē éndüriyóñuz dēdim. yá ev gidiyē, baḡsaña eyildi dēdile bōyle. ğunnacı (102) ğurbaa
ğāndım ben. é sóḡmeden oḡmaz mı? oḡmaz. oḡmaz diyēr_usda ğil dēdi. unuñ_adına (103) da *eli*
usda ğildi bizim kōyde. oḡmaz diyēcek eme aacı aaca eklerle ki bēlli oḡmaz. ha (104) ğōyünneri
oḡusa émme, ğōyünneri oḡusa iyi usda oḡudu.

(105) şindik ben dēdim ki ne ben bu evi dēdim yıġmadan bi kiremüdüñü düşürmeden,
(106) éndümeden bu evi ben çekērin dēdim. amma sen yárdım_édecēn dēdim. yáḡıñuz_olmaz
(107) dēdim. tamam dēdi. nası çekēcēn? yá nası çekēcin? çekēcin. eyēr ğırar yáarsam, bi yēriñi
(108) düşürüsem, yíḡarsam cezā benim. ğabuḡ_édiyóñ, ben yápduracın_ama ben çekēcēn. ğāş
lira (109) aḡun? yirmi lira aḡurun dēdim. bi adamın yōmiyēsi iki buçuḡ lira u zaman. yirmi lira
aḡurun (110) dēdim yāni bi ğünde iki saḡatde fiḡan çekmez umuzun diyin_emme māzeme lāzım
(111) çekmek_ıçün. on bēş aḡıvē dēdi ev sāhibi. ötegi adam da dēdi ki abıcası ḡan yirmi lirañı aḡ
(112) dēdi. u vēmezse ben vētürün. çek baḡam nası çekēcēn? çekēcin dēdim. bunuñ biḡāderi va
(113) *çangırı* 'da. uā dēdim ki ne hedi oḡum dēdim dēmürcü dükkānıñdan dēdim benim bacanaḡ va
(114) dēmürcü şurda. git dēdim pēlivan kirḡo vadu unda tāmire ğelmüş dē dēdim. bi kirḡo veyāut

(115) arabacılardan_alsın, daşcılardan_alsın, bi kırko al, gel. olanı yolladım kırkoyú aldı, geldi. u (116) zaman gayış mayış yóh da. zencirnen bāliyól̄la tomruu fiñan. uzun zencir var. zencirleri de al (117) da gel dedim. topliyevsiñ dedim, olan gótdü. İa bi düşündüm. daa zencir (118) güven_olmaz zencire. goca bina çekécüüz. zencir gopuvêrüse bina gider. sapsuz_u zaman (119) gider. bizim kıyde bi gemici hałatı gibi bi kéndir hałat va gomşunuñ birinde. marāh_étmiş, (120) almış_adam. hałat zencirden güvetli. git dedim *múzeffer_aa'yá* seşam (121) söyle, haladı vesin dedim. çıhmış, adam_ecúķ burhañanmış fiñan gırarsıñız, *bayram* (122) fiñan_işde. olanıñ_adı *bayram*. yáu gırarsa öder bubam, bilmiyóñ mu sen demiş. seşam (123) söyle haladı vesin dedi, demiş saña demiş. vañlāyi başgası ořsa vemen_emme demiş bu işe (124) dayanamıcim ben. hedi al da git, gırılıusa gırılısın demiş. nise aldı geldi. haladı da bāladuñ, (125) şiyi de bāladım. kırkonuñ ğafasına bāladım, gótünü dayadım kırkonuñ. burğala ölüm, (126) burğala, burğala geşdim de öle evin ğarşısıña. burğala ölüm, es daa burğala, es daa (127) burğala, es daa burğala ev yerine geldi. ev sayibi ğaşdı, gitdi. tóbbe olsun sen baña yermi (128) vemiýon. ev sāhibi ğarı demiş ki ne evi göçürür demiş, hüseyin vardı der demiş, ilgilenmez (129) demiş. hiç yánaşma ulşara demiş. *eli usda* gilden usda mı u demiş. evi çekdim. çarmuunu (130) vurdum, dayadım, yápdım hālā öyle duriyó benim şe étduumunen ev. evi çekdim. ğafa (131) çalışacañ ğafa, ğafa çalışacañ. bunna da üç maranĝoz o bu da evi yihmiyá ğarar vèdi. o evi (132) yihmañ, yápmañ on on beş güne bañar. yihmañ ne ki, güzel amma bi de (133) masrafı var. āniyāñ mı? yirmi liriye de zoşnan_aldım ha. iki biçúķ liriye yómiyè iki biçúķ (134) liriye. yá yá işde o araşlar. şindi bañ řuryá bu lafi řunuñ_üçün ĝonuşdum. bunnarıñ ğafası (135) çalışmaz. onna bilduu yāñılduuna yetmez ki zātı. bilduu, bildúķleri yāñılduñlarına yetivèse (136) ĝene elverişli oñu, ĝene iyi oñu, mahmız_oñu. emma bildúķleri yāñılduuna yetmez. şöyle (137) düşüncèn: iyiyè iyi diyécèn isderse dúşmanıñ_oñsun. iyi olmıyāñı da (138) tasdiĝ_èdip arħa sıra gitmiyécèn. āniyóñ mu?

(139) ilerisini ĝoremiyól̄la. ilerisini ĝoremiyól̄la, ilerisini ĝoremiyól̄la. bañ *halĝ* (140) *partisi'nde inönü'nüñ_ölu inöni'ynen ecevüt'ü* ben_ iyi biri derimiş diyi, teblik_èderim her (141) zaman. emma ikisi de rahmetlig_oñdu. çünķü *inönü'nüñ_ölu* bi devre başbañanlıñ yápdı. (142) bañdı hı işle cañĝır cuñĝur çekdi, gitdi. ismi cismi meydana gelmedi, bi yere ĝarışmadı. (143) *ecevüt* de *ecevüt* de hiçbi pislilj çıñmadı. yólsuzluĝ, hañsızluĝ yódu yāni. yódu, yódu. (144) oşsaydı çıñardı. anniyāñ mı? şindi bu adama ne iyi diyébílüsñ ne kıtu.

aļlah_ıyı ètsiñ ⁽¹⁴⁵⁾dèrsüñ, duǵa èdersiñ böyle adama. anniyáñ mı? amca èmma gel bunnariñ ⁽¹⁴⁶⁾pèşlerine gitduu adam yá óúnde bir kélimiıyı ğonuşamiyó. he! ı! ı! e! ben siñir_olıyóñ, hasda ⁽¹⁴⁷⁾olıyóñ yáhu. uļa múbāreǵ_ıadam unu ezberle zamānında, hiç olmassa “ı ĩ ĩ” ètme. ecúķ arada ⁽¹⁴⁸⁾bi unutduun varısa baħ ğene èmme u ğadar yápma canım. bunuñ bu ⁽¹⁴⁹⁾adamlarıñ_ıçinde ne adamļa vadu unuñ dibinde. va adamļa, vadu, yóħ dıjldü. ben yóħduǵ demiyóñ. iyi adamļa ⁽¹⁵⁰⁾vadu èmme ļa bunu nérde arħa sıra uçup gidıyóñuz. yá bi iyi adam çıħarın_oryá ⁽¹⁵¹⁾hic_olmazsa. canım bırah sen *túrķeş’e* ğurban_olaļım. cesāreti yóħ yá, cesāreti yóħ yá ⁽¹⁵²⁾adamiñ yá. cesāreti yóħ yá adamiñ yá. sōra eyér *ecevüt’ünen*, solunan ⁽¹⁵³⁾höķümeti ğursaydı *tayyip’in* ğada gelecıdi de belki iki üş dēvre höķümeti idāre èdebilecek bi ⁽¹⁵⁴⁾ğapasitiyē girecıdi. anniyóñ mu? è gitdi solnan höķümet ğurdu. ne oldu? işde sona èrdüdü işi. ⁽¹⁵⁵⁾taǵa çoalıcıdi. tek başına höķümet_olaçıdi, eyér solnan ğurmasayıdi. *erbaħan* gitdi solnan ⁽¹⁵⁶⁾höķümet ğurdu. zātı şımaruħ_ *erbaħan*. ğeşlik benim_ıarħa bahçem, ğadayıf ğızardı, yimesi ⁽¹⁵⁷⁾ğāldı, bilmem né ètdi. āniyóñ mu? cennetin enahdaru bendedür. ļa şu bi ⁽¹⁵⁸⁾başbaħan, bi lider bunu ğonuşu mu yáhu! anniyáñ mı? bunnar böyle serin, arħa sıra ⁽¹⁵⁹⁾gidilmicek. sā partiyiz diyóļļa, saǵa dēstek_olmiyóļļa. saǵa zıt gidıyóļļa. *túrķeşçile* olsun ⁽¹⁶⁰⁾*erbaħancıļa* olsun. nérde? nérde dēstekliyóļļa? yá başörtüsü üçün bi dēstek çıħdı. anam baña ⁽¹⁶¹⁾da sorğu çıħacaħ diyi pırrt daħdı, döndü ğeri. ğörħdu işde yá. ema insan ğörħmaz yá. *tayyip* ⁽¹⁶²⁾ne dēdi? ben kēfeni ğeydim de çıħdım dēdi. vatan_üçün, mēmekét_üçün ⁽¹⁶³⁾dēdi. ölüm benim_üçün her_ıan bēkliyóñ dēdi. başı yápduļa da şey gibi olusun diyi. ⁽¹⁶⁴⁾adamdaħı ğonuşma, kélimiyē baħ yá. gitmiş şeyde bi sēfer işde nası ğonuşdu. yirmi bēş ⁽¹⁶⁵⁾dağğa kēndin ğonuşıyóñ dēdi. baña da ļaf_atma dēdi. baña söz hağğı dūşürmiyóñ dēdi. ben ⁽¹⁶⁶⁾bilmiyón, çoaltdı mı? belki soļcuļarınan *ecevitle* biz şeyle *türkēşçile* biz çoaldiyóz dēlledi ⁽¹⁶⁷⁾esgiden. şey_ *ecevit*, şey *bayğal*_üç ğún sōra tasdıhladı, dōru diyi. yá dünyāyá, baħ ben saña ⁽¹⁶⁸⁾şöyle ğonuşıyım, dēdúķ kú hepimiz dēdúķ, bu dilim de dēdi benim. *çin’de* dēdi, ne işi vardı ⁽¹⁶⁹⁾*türk*_askériniñ dēdi. urda bi aļay çemberde ğāldı, bilebiliyóñ mu sen ⁽¹⁷⁰⁾oñu? burdan bi aļay gitdi. *türkiyé*, her şey *emeriki’yá* çatdı *çin*. u zamannariñ *çin* her ⁽¹⁷¹⁾dēvletden yárdım_ısdedi. *çin* ğalabalığ, ğúşlü. her dēvletden yárdım_ısdedi. *türkiyé’de* u ⁽¹⁷²⁾zaman bi başbaħanı vardı *emerıha’niñ*, rahmetli *menderes’inen* çoh iyıdi arası. müslüman ⁽¹⁷³⁾yánnısı bi adamıdı u zamanı adam. ānaşıldı mı? bi aļay ğónderdi burdan. *menderes* ⁽¹⁷⁴⁾ğónderdi. burdan bi aļay gitdi. başındaħı ķomutan gidıyó. *emerıha* arħasıñı kēsivériyó ⁽¹⁷⁵⁾*türk*_askériniñ cēphede. şeyle çēmbere aliyyó *türk*_aşkerini, *çin*_alıyó. *çin*_alıyó. ⁽¹⁷⁶⁾baħ_ıunu bi sor bi

yáshiyá veyá shiyé. ondan sōra çemberde ġaliyólla. ġaç ġún ġāldıarsa ⁽¹⁷⁷⁾múdāfa édiyólla, teslim_olmiyólla *türk*_aşkeri. urdan kıomtan diyó hı ⁽¹⁷⁸⁾evlatlar_ölen_ölecek, ġalan ġalacah diyó. teslim_olma yóh diyó. yáracuuz bu çemberi. ⁽¹⁷⁹⁾içerde bi ġarāra varyió orda *türk*_aşkeri. ölece ama iyi çembere almişla diyi. undan sōra bi ⁽¹⁸⁰⁾yerden vurduļa, yárdıļa, çıhdıļa. çıhar çıkmaz *ameriķa'niñ* askérine çuurun silahları dèdi, ⁽¹⁸¹⁾ateş_édiñ dèdi. ateş_emri vèrdi ġomutan. *ameriķa'niñ* biraz_askérini vurduļa ⁽¹⁸²⁾*türk*_asgerleri. u zaman *ameriķa* ayāa ġahdı. yá sen baña yárdıma mı ġeldiñ, bennen ⁽¹⁸³⁾savaşmiyá mı ġeldiñ, niyé késtiñ_arhamı dèdi. niyé késtiñ_arhamı, beni bu hāle niyé ⁽¹⁸⁴⁾düşürdüñ dèdi. ben ne ġada şèjt vèdim, bu yárip çıhana ġada dèdi. ateşin_içinde yarıļu, ⁽¹⁸⁵⁾çihıļu mu? āniyóñ mu? yárdı, çıhdı. ānaşıldı mı? undan sōra dünyá mahkemesine ⁽¹⁸⁶⁾mahkemiye vèdile. *türk* ġānunu ġótürün dèdile. *türk* ġānununu ġótdüle. *türk* ġānununda, ⁽¹⁸⁷⁾asgeriyé *türk* ġānununda ölmek va, dönmeķ yóġ. bunu oħuyuncaħın işi baraķat_ètdile. ⁽¹⁸⁸⁾anniyóñ mu? *menderes* dünyá tanımiyómuşumuş *türkiyi'yi* u zamannarı. bu çemberi yárip ⁽¹⁸⁹⁾da çıġıp da urdahı başariyí ġósderincekin dünyá tanıdı. ama adamı yáşatmadıļa. şindi gelem ⁽¹⁹⁰⁾*ķıPris'a. ġıPris'a ecevüt'ün* zamānında oldu. *ġıPris* hēmen yirmi dōrt saķat mi ⁽¹⁹¹⁾sürdü ne sürdü. dē bilmem ġaç senede alabülüse alşıñ dēmiş. adam mevzileri yerleşdümiş, ⁽¹⁹²⁾bilmem nē étmiş. yirmi dōrt saķatde *ġıPris'in* yárisını aldı. eyér kāfir_ *ameriķa* dur dēmeseydi ⁽¹⁹³⁾hepsini temüzlüciydi. āniyóñ mu? neyise durdurdu. benim silahımı ġullanma ⁽¹⁹⁴⁾dèdi *ameriķa* u zamannarı.

⁽¹⁹⁵⁾şindik gelem bu adama, ġeldi sıra ġonuşmanıñ sırası. bu adamda *atatürk* ġada ⁽¹⁹⁶⁾cēsāret va. alļah seni inandusun bu adamda, bu adamı hafif ġórmeñ, *atatürk* ġadar cēsāret va ⁽¹⁹⁷⁾bu adamda. ölümdeñ fiļan sıñmiyó. ġaç kēre suķkast yapıldı. ġörhmiyó, yilmiyó. anniyóñ ⁽¹⁹⁸⁾mu? ben_adadım mēmekēte kēndimi diyó, ölüm_olusa olsun diyó. hiç urda baārmaġ her ⁽¹⁹⁹⁾başbaġanıñ kārı dıjil_urda baārmaġ. urda baārdı çaārdı. şiyiñ ġūr imāniyetini bütün dünyā ⁽²⁰⁰⁾izledi bunu. āniyóñ mu? şiyé ne dèdi? *ģocanita*, u genelġurmay başġanıña, şiyé çıhartmiyá ⁽²⁰¹⁾müsāde étmiyóñ dèdi. āniyóñ mu? bu adam cēsāretli, bu adam iyi, bu adam aħıllı, bu adam ⁽²⁰²⁾hēyēcan yóh bu adamda.

⁽²⁰³⁾*samsun'dan atatürk'ün* çıġduu zamannarın *isdanbuļ'dan* bi paşa ġeliyó. pādişah ⁽²⁰⁴⁾zamānından ġoyá suķġast hazırıaniyemiş_unnarı öldümiyē, o şiyé pādişahı endüdüle yá ⁽²⁰⁵⁾tahtdan endüdükleri zaman. bi talebe ġeliyē ġeriden. diyólla pašam *isdanbuļ'da* saña suķġast ⁽²⁰⁶⁾hazıllıyólla. hazıllıa ġeşdile, böyle böyle diyó. *atatürk*_o zaman diyó hı, bu talebiyi asın

(207)diyó. talebîmiş u da. pašam bize iyi haber gótdü, neççün_asaşım bunu? bu tēz diyē, bundan (208)mēmlēkēde mēmur da oşmaz, hayır da gelmez diyē. bunda hēyécan va diyó. (209)bu bi yērde yāşiyáamaz. bunu gāybēdin. anniyóñ mu? şindi bu adamda u hēyécan da yóh. (210)aşşah selāmet vēsin. gonusiyó da sōra hēmen şuryá yúşkenivērelim, biz yēkbaşımıza (211)hōşümetiz. buriyi gırivērelim, yárivērelim dēmiyó. zamānı geldi mī gonusiyó. zamānıña (212)ğadar da saPrēdiyó yāni sabır var_ışde. zāten müslümanıñ da sabır sūlahı.

(213)adam *mısır'a* gitmiş de tahsil_étmiş. esgi zamānda, dīnī tahsil. hocası dēmiş ki (214)ōşum istedişin yērde vayız yáparsıñ, cāmilere çıhar kúrsilere istedişin yērde, istedişin şiyi (215)gonusabilüsūñ. hoca oşdun dēmiş, müsāde étmiş. dönmüş, gelüşkan bi çifçiniñ yánına ūramış. (216)sālāminēleyküm çifçi. aleykümseşām evlet dēmiş. ne o nērden geliyóñ? *mısır'dan* geliyón. nē (217)étidin? tahsil yápdım. ne gada gāşdın? on_iki sene gāşdım dēmiş. ilmiñ başı ne dēmiş çifçi. (218)dahışmış, gāşmış, cúvap vērememiş. biraz çifçinen gitmiş, gelmiş. yá çifçi baba dēmiş ben (219)hatışşiyámadım. sen diyivē de ben gidiyin dēmiş. ilmi, ūrenduşun ilmi (220)ūrenene gada gaç sene gāşdın dēmiş. on_iki sene gāşdım dēmiş. bi sene de benim yánımda (221)şal, ūren de öyle git. yáşu çifçi baba on_iki senedi çoluşum çocuşum, āyle durumum hasretlik. (222)dēyivērin de gidiyin de gidiyin. bilemen dēmiş. bi sene de baña hızmet_ēdecēn dēmiş. (223)bēklesseñ, bēklemesseñ git dēmiş. dūşünmüş_adam, řa ben on_iki sene gāşdım dēmiş yá, bi (224)sene de burda gāşiyim ben. bi sene de urda bēklemiş. evet, urda gāşmış, bēklemiş, bēklemiş. (225)niyse sene gelmiş, çifçi baba dēmiş baña dēmiş sene geldi. sennen bi (226)seniyē gavlimiz vardı. diyivē de ben gidiyin dēmiş. oşum ilmiñ başı sabır dēmiş. ē bunu ben (227)biliyódum dēmiş. ē biliyāñ da niyē dēmediñ dēmiş. niyē bi senedü baña (228)hızmet_étidiñ? ilmiñ başı sabır dēmiş, hadi git dēmiş. bi de geliyē ev yērden mi deyildi, (229)pēñçereden başiyó. gārınıñ goynuñda bi deliğanşı yátıyó. çatal_aliyó, bıçağ. öldürecek. daş (230)ben bi sene hızmet_étđim diyó, sabır_ēdiyó. hele bi du başam diyó. gāpiyá bi (231)doşaniyim, sesleniyim diyē, ne çıhacağ? gāpiyá doşaniyó tağ tağ tağ tağ vuriyó. gārı içerden, (232)kim_o, diyó. gādın ben ben ben geldim, benim diyó. işde *ahmed*, (233)*mehmed*_ismini sōyliyó. gārı gāpıda başmış, étmiş_unuñ gocası. yátaşda yátan kim diyó? (234)ōşum diyó. eyvāh! diyó, çifçiyē bēdava hızmat_étmemişim ben diyó. eve bi dēşer (235)ğazandım diyó. yá diyó sabrētmiyēyđim diyó, vuriyđim bunnarı diyó, hem_āyle hem çocuğ (236)gidecek. ne oşudu halim benim? anniyāñ mı? gārdēşim aşır_oşacān, sabırşı oşacān, tahamüllü (237)oşacān, dūşünceli oşacān. müslümanıñ sabır

oľursa o adam müslümannı ⁽²³⁸⁾süürdürür. müslümanlıııda eyér sabır_olmassa, taham-
mül_étmezse o adam zayıfdur. sabır, ⁽²³⁹⁾sabır sabır çoıı şey_édecek.

⁽²⁴⁰⁾*demirciler'iñ* mahałlesinde, řu sobiyá odun at, soba gāşdı. sen řuryá bi çay may
⁽²⁴¹⁾ğosañ. sene evlenmiyecēn. yá unuñ çayı başıadı. yóh canım. ufaıı_odun at, yánmaz_u. de
⁽²⁴²⁾éte yánda çuvalıda ufaıı_odun va, ufaıı_odun. kıyóé fııan gidemiyóz, bu biliyé işde. geçēn
⁽²⁴³⁾sene biyúğ_ōıan geldi *isdanbuı'daıı*. onu bilmezsiñ de u biraz bunna gibi tembel diııdı. u
⁽²⁴⁴⁾baña çekmiş. eyér bi gún şöyle ecúı yátarsa yóruıı, hasda oıı. u çalışusa dīneni. bizde öyle
⁽²⁴⁵⁾hasdaııı va bizde de. ānaşııdı mı? ben dēdi kıyóé gidiyin dēdi. git dēdúı. kıyóüñ_ıçinde
⁽²⁴⁶⁾eccúıı baı yér gelen şöle bi ufaıı bahçe va. uryá işde biraz zēPze mēPze dikdi. pēřinden biz
⁽²⁴⁷⁾de gitdúı. hanımı da aldı, gitdúı. iki üç_ay kıyóde gāııduı. ānaşııdı mı ⁽²⁴⁸⁾da? iki sene gi-
demedim. bu hanımın başından bóyle bēkledim. geçēn sene üçüncü sēniydi. u ⁽²⁴⁹⁾bitdi unuñ
sāyésinde kıyóé bi çıııduı. ānaşııdı mı da? gışın burdiyúz. yáızın gidip gelecek. ⁽²⁵⁰⁾kēmre mēmre
getüdü bahçiyé. zēPze édecek. aıııah nasīb_éder de hayııııııınan inşaııııah hayııııı ⁽²⁵¹⁾nasīb_éder.
gēne gētürü bizi de. bu hanım hasda, yátaıııı bu.

-34-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Kapaklı Köyü

Adı: İsmail Günaydın

Yaş: 57

Konu: Kapaklı Köyü, Askerlik Hatıraları

(1)İla dayı benim_ışım mişim va şindi. hē, soru sor. tamam buyúr, gel. *ismayıl*⁽²⁾*günaydın*. elli yēdi. ēvet, ēmekliyim, çifçilik yápiyóm. isteē bālı siġártadan, seseķa. isdeē⁽³⁾bālı. çalışdım, *ġarabúk*'de çalışdım dohuz sene, *bēşbiñevler*'de. inşaat_üzerine, demir çelijn⁽⁴⁾emānet ġismında.

(5)sen sor, ben söyljn. kıy on iki hāne. şu anda altı kişi oturiyē. imamnan berāber yēdi⁽⁶⁾kişi. öbür mahāllelerde va. mēseġa üç kişi u mahāllede va, üç kişi öbür mahāllede var. dört⁽⁷⁾parçadan mēydana geliyó. biri ġapandı gitdi. mahāllemiz vardı arġa tarafda şurda. (8)muġtarlıġ şu anda burda. burası zatten dīvanbařı, mērkēz, ġapahlı. çifçilik ařřaā yúġarı⁽⁹⁾aynıdır. çifçilik, hayvancılıġ, çifçilik_ışde. ařřaā yúġarı herķes_ireçbēllik yápiyó burda,⁽¹⁰⁾tarım. hayvancılıġnan_ireçbēllik var_ışde. biraz buyday ēkiyóz, biçiyóz. bařġa bi řē yóġ.⁽¹¹⁾unu da dēvlet baba destijnini kēydi bizden. vērmiyó. şindi burayá da nēyē tapu geldi burayá.⁽¹²⁾tapuġa parçalandı. o yüzden bi, bi eviñ tapusu bölündü ġırġ elli kiřiyē. herķes gitdi, ġurbetde,⁽¹³⁾o yüzden.

(14)var. üç_ōġan var, bi ġız var. dijil. ōġanıñ biri *isdanbul*'da biri. ġız *angara*'da, ikisi⁽¹⁵⁾*ġarabúk*'de küççükleri. özel sektörde çalıřıyáġla. *isdanbul*'dahı boş, işi yóġ_unuñ. işden⁽¹⁶⁾çıġardıġa. dún kıyóydı, burda. gezmeyē geldi. çocuġlar ġārne tātিলinde de.

(17)ē olmeyá, burası ġırsaġ kēsim. bařsaña yüksek, işde biz biraz_ēkiyáz amma.⁽¹⁸⁾ēkkiyáz sayılmaz_ışde ġóriyón. *cizre*'de. *mardin* *cizre*'de. yētmis_üç, yētmis dört. o zaman⁽¹⁹⁾ġaçahcı vardı, peġaha yódu. yáġaladuġumuz_oldu tābi. yá biz şeyde ġāġduġ, sabit şey⁽²⁰⁾candarmanıñ_alayda ġalıyóduġ. alayda ġēce tahviyeyē giderdük ġenellikle biz. ġaraġollarda⁽²¹⁾dijldim ben. biz řeyē giderdük_öylelik. sen sor, ben çeap vēriyin_ışde bildijn ġadarıġa⁽²²⁾söyliyin. ne dēdiñ? sen_o zaman yúġarġı maālleeyē gidecēn biraz sōra, *saġlar*'a gidecēn.⁽²³⁾biraz_o ġonuřdu, ben söyledim. siz *esġibazarlı* dējl misiniz yá? ben⁽²⁴⁾taniyám ben seni yá.

sen ne iş yápiyón *esgibazar'da*? seni taniyém, ben seni góriyóm ⁽²⁵⁾*esgibazar'da*. górmüşüm de çiharamadım seni.

⁽²⁶⁾işde böyle dayí bah_úraşiyóz, kıoylüyüz. tā pişe köy hağğında. mayís, ⁽²⁷⁾çamur_üsdümüz. iki senedi yóh, ĩsan yóh, olmadı için yapamadım daa. önce yápiyódum. ⁽²⁸⁾önce arabam vardı. gótúriyódum *zongu!da'a* fi!an_émme şindi hepsi bitdi. uşah!la gitdi. iş ⁽²⁹⁾bozuldu. *ismayil gúnaydın*. sen tēlevizyóndan mı vérecēn, televizyóna bunu? unna ⁽³⁰⁾*hamam!lı*. yóh, hiç unnanan_ala!hamız yóh, unna ayrı. yóh yóh, unnannan yóh. yá o da yáşlı ⁽³¹⁾Filen kimse yóh yáu. gālmadı. şindi burda ben_emsal bah_altı kişiyüz biz. aşşaa yóharı dört ⁽³²⁾tēne ĩsan. iki kişi bi évde. biri gitdi, értesi gápıyí kitle. biri gitdi, értesi gún ⁽³³⁾gápıyí kitle. u şekil yāni. vallā zor geliyór. zabāl!jn buzaı oldu, unnan_úraşdu! bi sürü. şindi ⁽³⁴⁾esgisi gibi olmiyó. yó, bi şe yóh.

-35-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Kapucular Köyü

Adı: İbrahim Kütle

Yaş: 75

Konu: Askerlik Hatıraları, Evlenme Hikayesi, Çalışma Hayatı, Ailenin Kökeni

(1)yátıyõñ yátağ argadaş ayájım_ısnmadan, otur, ayájım_ısnmadan su dóşesim (2)geliyó. gālhiyón bi gécede ānadiñ mı, afēdersin, bēş mi oldu, altı mı oldu baña yálan (3)sóyletme. vała bıhdım yátacin gālha. Sabağ gārşı purıgram déjšdi. gālhcın ānadiñ mı, vücüd (4)ğahmiyó. İā dēdim bi de bahdım_āzım sert gibi olmuş. undan sōra ğahdım bi şeker hapı (5)yútdum. gēne yátđım. sağat om bir búcuħda ğağđım yátaħdan. dōru geldim buryá. undan sōra (6)o hapı yútduħdan sōra accuħ āzım sulandı ğayrığ aniyón mu? şu aħlım başıma geldi.

(7)ē nassiñız, iyisiñız? aħlah dağ iyi ētsiñ, sağolun, var_olun. ābi ben *ğólçamlı'ına*, (8)*ğólçamlı'ına* belki bēş kēre çıħmamişındı, *ğólçamlı'ına*. inek yóódu, buzaı yóódu. (9)onuñ_üçün *ğapcılar'ın_ēdirāfından* soracağ_olusañ *ğapcılar'ın* her yērini bilürün. anadiñ (10)mı? buyúr. hanğı türbeyi? kóydeki türbeniñ nēsiñi annadım? türbe yá. urda mı? zamānında, (11)benim çocuħlıuım Samānından bēri yátıyó. ānadın? içeri girerüz, namaz ğııaruz, iki rekát (12)namaz ğııaruz. bi de uryá ēfendime söylim daş vardır, daşñ_úsdüñe bi bēş_on ğuruş bi (13)para ğonur, ğorduğ.

(14)yétmiş bēş. *ısparta'da* yápdım. şey *ısparta'da* piyādidım ben. *ısparta'da* ğırh bēş ğún (15)ğāldım. ğırh bēş ğún sōra *tékirda'ına* geldim. beni urda yāni bi zayıf kóti bi şeydim_emma (16)uryá ğayáññ_arhasına ev yapacım fiıan diyince ğırh doħuz kiıoynan Fiıan asgere gitdim. bi (17)*osman* vardı. bi ğışı dağ va míydı yóh muydu onu da iyice hatırlamıyón. ğayáññ_arhasında, (18)şurda arha tarafda bi evim vardı. oryá bi iki ğat ev yápdım. çoluı (19)çocuı içerisiñe soħdum. urdan gitdim_ısparti'yá. *ısparta'da* ğırh bēş ğún askérlıj yápduħdan (20)soñra daıtım biñbaşısı bólúk bólúk ayrı ikinci bólúk, üçüncü, dördüncü, bēşinci gidiyé yá (21)ācemi ēyitim yerinde. geldi daıtım biñbaşısı benim burdan dutdu. sen şuryá şuryá çıh dēdi (22)baña. çıhdım, ótegiñe çığ dēdi, bērikiñe çıh dēdi. her bólúkdēn bi iki ğişi çıhardı. biz üş ğişi (23)mü dört ğişi mü nē *tékirda'ına* geldúğ. *tékirda'ında* ikinci ğademe, üçüncü ğademe varımış (24)motor ğademesi. sifil çalışıyó orda. urada üç_ay doħuz ğún ğāldım ben, *tékirda'ında*. ama (25)mēsele ben nē yērsiñ,

né içersin? ordonatımış_ora. anadıñ mı? dört dörtlük yemekle. gózel ⁽²⁶⁾gózel dört gişi masada oturiyón, sürāhin, bardağ vesāire. é éyitim ⁽²⁷⁾yérini bilüsün. ondan sōra urdan daıtıma üç_ay dohuz gún gālınca urdan bi başçauş geliyódu ⁽²⁸⁾şey_almiyá bizim ordonata. *ibrajim* gúnúñü bitir yirmi gún tamam. asil birlijimiz *malhara'yá* ⁽²⁾gúnümüz bitince u başçauşınan ótemizi bérimizi topladuk, gitdük. bi de bi çayırılıa varduh éy ⁽³⁰⁾né baharsın? *ibrajim* u ordonatı ara da bul, *tékirda'jni*. õyle ganel ⁽³¹⁾gazmışla. ganeliñ_içüñe oturiyósuñ. né oliyó yá! şindi ganeliñ_üsdüne oturiyón. ⁽³²⁾ayāhların_aşāa geçiyó. şurda yemek yiyón çimende. yáz gúnüydü. né tívālet var ne bahacah ⁽³³⁾yér var né oturacak yér va? éyvāh dedük! éyvah! urda da urdan *tékirda'ndan* geldük yá, urda ⁽³⁴⁾da bi iş bilü gibi bizi de bi dahımcı yápdıla. ordonata orda om bir gişi çalışiyórdular_urda. ⁽³⁵⁾on bir gişinen_urda dahımcı ołarah urda asgerlij bitürdüm, geldim.

⁽³⁶⁾çoğ. yalıñuz *malhara* da iyi yiridi yāni. éyitim yériydi. aniyón mu? bizde ordonatda ⁽³⁷⁾éfendime söylim şófórla, işde gāri telefoncuła, éfendime söylim terzile bilmem néle ⁽³⁸⁾fılān_ayrı ayrı bölüm bölüm vardı. biz de gademiyé düşdük. gademede orda asgerlij ⁽³⁹⁾bitirdim. unutamadımız hiçbi şey_olmadı. u şekil déjl yāni. u doruhda *malhara'nıñ* doruhda ⁽⁴⁰⁾yüksek bi yerdidi. su su motoru vardı aşāada derede. yóharıyá depiyé su basardı. āniyón mu? ⁽⁴¹⁾su óyle her şeyde, saqtde bi çaluşu. yúharı depó vardı. depiyé, depoyá .depodan da ⁽⁴²⁾ałayıñ_içine su gelüdü. āniyón mu? ben_u şeyde, *malhara'da* hiçbi gún görmedim. bi ⁽⁴³⁾daın doruu, bi depeniñ doruundidi. urada asgerlij bitürdüm. *tekirdaj* áma iyidi, *tékirdaj* çoğ ⁽⁴⁴⁾gözeldi. *malhara'dan* endük, *malhari'nıñ*_içersine endim. çarşısunu fılān biliyón. ānadıñ mı? ⁽⁴⁵⁾asger déjl misin? kór kór gezersin. kór kór işini bitürrüsün, alırsun, haydi alasımaduğ, ⁽⁴⁶⁾gidersin_alayá yürüyerek. *malhari'yá*, *malhara* yāhın_işde bizim asgeriyeniñ şeyinden ⁽⁴⁷⁾yāhınıdı. é şindi nöldü? şindi dijšmüşdü her şeyler. gāş seneler_oldu? gırh sene ⁽⁴⁸⁾oldu.

⁽⁴⁹⁾şiyé mi? çocuğ, bu vardı. ben gene aşāa yóharı yirmi, yirmiyi gēşdidi. biraz da ufah ⁽⁵⁰⁾yázdumuşlarımımış biraz. biraz da geç gitdim. elden bi iki sene, iki sene, üç sene şey geç ⁽⁵¹⁾gitdim. ānadıñ mı? işde u şekilde bi hayatımız gēşdi. nerede! anamız bubamız_işde ⁽⁵²⁾filen gızı alıvèrem saña. filen şuñu şöyle édivèrem, böyle édivèrem. bi yüzünü görmeden bi ⁽⁵³⁾élünün kórü geldi. unnan vahıt, işde unnan vahıdı geçirdük_arhadaş. ānadıñ mı? ben hiç ⁽⁵⁴⁾görmedim, görmedim_işde bi bi tène bi şe aldııla geldile. seniñ mi seniñ, benim mi benim. ⁽⁵⁵⁾ānadıñ mı? u şekilde təcèllimize şey_étdük gayrı. né ołacah, mejbur. unna óyle bēyèndile,

(56) biz de öyle bēyēndúk. ānadiñ mı? unuñla işde biraz bi vañıt geçirdúk, dört dēne ğız çıhardı.
(57) bi tēne de oñan çıhardı. unnariñ da şevġatine bubamiñ zamānında ecúk bi ecúk bi şeler
(58) òrendimidi ayáġġabıcıılığda. esgi tāmır_étmeyi fiñan ıvır zıvır. bubam bi şékér hasdası oldu,
(59) ġitdi. anam da bi ġazayinan bi ġatır dēpdi. burdan bi ürkdü, ürkmüş ġitmiş şu tarafa dōru
(60) ġiderkéne. arhasından sēmer, pañan mı nē bi şe dahilimış urġana. öyle ġārşusuña (61) çıñınca
ġatır dōniyikēn ġapiyá şey_iniyó ġalan. anam da orda öldü. ġayániñ_arhasında ben
(62) çocuñlardan berāber ġāldım. şúkürler_olsun patron ūraşdım. benim_or da bi sēkiz dönüm
(63) Fiñan bi bahçem vardu. şurda, şu ġayániñ_arhasında. u eviñ_içine öyle u şekilde girdim,
(64) ġarġalar cāmisi gibi tamam mı. işde burdan bi başımız doñadı. burdan bi ev_aldıñ otuz
(65) liryá, otuz bēş liryá. başımız doñadı iyice ġayrı. ġayrı iyileşince lüzum yóġ. işde urdan bi
(66) kótü ev_aldım bētānarma. burdan, şurda bi şeyci va dönerci. u dükkānı aldım. dükkānımı
(67) düzeltdim, tēzgāhımı düzeltdim, işimi düzeltdim. oñuma işde burda aşāda *mermer'de* bi eve,
(68) ēfenime söylim, yāzdurduġ. unu düzeltdúk. dört dāne ġızımı iki (69) evlendüdüüm, çıñartdım.
onnarın bēyleri de işde kimisi mālİYēci kimisi ēfendim dēmīr-(70) çelikde çalışiyó. birisi
isdambul'da simitçi dükkānında çalışiyódu. birisi, ēfendime söylim, (71) şeyde *ēreyli'de* demir-
çelikdidi. undan sōra u da urda bi ev aldı üç ġat, dört ġat. ben_asıl (72) hepsiniñ de aşāa yóñarı
iyi diyēbilirim yāni. hepsiniñ de evi va. hepsi de şindi birer ġafasını (73) sohacañ ġada bi ev sahi-
bi olduñ. amma benim meşāġġatım çoñ_oldu. tabi unnarı, bunu (74) ēverecēñ, u ġızları
çıñaracāñ.

(75) u zamanñı zamanda işde mālüm nē sayārsañ say ġayrıñ. yóġsuzluġ diz boyú dijldi
(76) ēmme ben yóñsuzluġ ġórmedim. yóñsuzluġ diz boyúydu. bi yárim_ēkin iki búçuġ lirykēn,
(77) iki búçuġ lirykéne bi yárim_ēkin_unu ałamiyóruz da. *ibrañim ābi* baña on lira vē de
(78) ben_işde iki yárim_ēkin, dört yárim_ēkin_aliyin diyē geliyódu. yóñsuzluġ ġórmedim
(79) sanātımın sāyēsine. *isdambul'a* ġitdim, böyle hazır_aldım. soñ zamanna unnar çıñdı.
(80) ałamadıñmı vēremedüñmü baña bi añıl vēren_olmadı. *ibrañim* seniñ paran va. şu, şu dükkānı
(81) ał. şunu ał, şunu şöyle ét, şuryá şöyle ét diyē baña añıl vēreceġ_olmadı. (82) ġazāniñ_içini
bitiriyóduüm ben. baña on liryá geliyódu adam. vēriyóduġ, óbúrlerine (83) vēriyóduġ, óbúrüne
vēriyóduġ. işde oñlumun yánında sōliyān. *ayáġġabıcı ibrañim* fayizinen (84) para dañdiyē,
dēdüdiresiye ġada para, para vēdim millete ema āşamdan zabañ ġada iki (85) ġúnnúüne, üç
ġúnnúüne. ġēne de param geldi. vēdile ama dēdile ki para cēpde ēriyyē dēdile. (86) ġoduñum

dédim, nási ériyê, on lira on lira. on lira, on lira oĸu. meyémisem başlamış. ⁽⁸⁷⁾annadın, biz unnarı fiĸan ĸafama sarmadı. élli lirayın varsa gècede, gècede éfendi dèdile ĸırh ⁽⁸⁸⁾liriyá dūşiyó u zamanhı zamanda. öyle bi şeĸe oĸdu. ondan sóra da bizim para topuĸlu ⁽⁸⁹⁾ayáĸĸabıda ĸāldı. Ÿurası, Ÿuryá bi ĸapaĸ ĸomuŸla, ĸasteden ĸapaĸ. üsdine bi ĸapaĸ daa, üsdi ⁽⁹⁰⁾lásdig bi ayáĸĸabı. topuĸ tāta. ānadın di mi? Ÿu ĸoŸede, taban astarı ĸoŸede. ĸózel_ayáĸĸabı, ⁽⁹¹⁾iyi, satiyóz. ĸadun ayáĸĸabıları Ÿöyle Ÿu ĸada yüksek. satiyóz, iŸim_iyi. durarĸan durarĸana ⁽⁹²⁾bi model çıĸdı, bi bilmem né oĸdu Fiĸan dèrkén bizim_elümüzde iki yüz çift ĸadun ⁽⁹³⁾ayáĸĸabısı ĸāldı. bédāva vériyón. deri ayáĸĸabı, altı ĸósele ayáĸĸabı, ĸadun_ayáĸĸabısı. ⁽⁹⁴⁾hani tāze ayáĸĸabıla iyi de ama Ÿindise kimse ayāna ĸeymiyó. ölece ĸāldı elimde. ⁽⁹⁵⁾èrkég_ayáĸĸabıları ĸāldı. lásdig ĸāldı, naylon ĸāldı, bilmem né ĸāldı. ĸāldı, ĸāldı. biz de ⁽⁹⁶⁾afèdersiñ. yèter mi ĸayrı?

⁽⁹⁷⁾iŸde böyle. Ÿindi de saña geldi sıra. sen neniñ nésisiñ? ben meŸaĸĸadi çoĸ çekdim. ⁽⁹⁸⁾Ÿékér, ben de bubamın hèsābı Ÿékér sāhibi oĸdum. benim bi ĸózüm yá oĸum benim ĸózüm ⁽⁹⁹⁾bóyle bi Ÿey oliyó, bi Ÿey oliyó, bi Ÿey oliyó. buba iŸde yárim seni aĸuruz, birsü ĸun seni ⁽¹⁰⁰⁾aĸuruz, bilmem nédír derkéne. yá benim ĸózüm bi pir pir_èdiyè bi bóyle Filán. *ĸarabúk'e* ⁽¹⁰¹⁾gitdúk ĸóz doĸdoruna. Ÿuriyí oĸu baĸam dèdi. çengemize ĸoduĸ_uryá, çèñemize ĸoduĸ. bi ⁽¹⁰²⁾tarafını oĸuduĸ, bi darafını oĸumaduĸ. amca dèdi sen ĸózün birini yimiŸiñ dèdi. ĸa nasi ⁽¹⁰³⁾yidúk dèdim ben. öyle ĸózü ĸórerkéne hani ben hani ĸózümüñ ĸór_olduĸunuñ farĸuna ⁽¹⁰⁴⁾varamadum ben. pir pir_èdiyódu yá. ĸózümüñ birini de yimiŸin. ĸene de Ÿúĸúrler_oĸsuñ ⁽¹⁰⁵⁾mevlāyá. ĸózüm ĸanama yapmış Ÿékérden. Ÿindi Ÿöyle ètdüüm zaman, meŸela tēlevizyónu, ⁽¹⁰⁶⁾tēlevizyóna baĸarsañ, tēlevizyónuñ hiç resmini ĸórmiyó. ĸarariyè yāni u. Ÿu ⁽¹⁰⁷⁾aĸatdirik_iŸünü ĸóriyin. ama bunu ĸóriyince Ÿindi burdan_evime ĸada gidiyón hani. dōru ⁽¹⁰⁸⁾ecúk ĸórsı gibi oliyó èmme ĸene ĸóriyó bu ĸózüm. eviñ_içinde fiĸan meŸela ayáĸĸabıları ⁽¹⁰⁹⁾vesāirleri fiĸan Ÿimdi Ÿöyle ètdiñ mīdi ĸóriyān. urdan ĸapıdan dıŸarı çıĸ. va yá bizim ĸózde ⁽¹¹⁰⁾Ÿey va heralde yá.

⁽¹¹¹⁾seniñ_adın né, soyadıñ né? benim_adım_ibrājm, soyádım *ĸútle. ĸútle.* soyádım ⁽¹¹²⁾*ĸútle.* bubam, dedem *safranboĸu'dan* gelmiş. *ĸapçılar'dan_ev_almış.* ha, ⁽¹¹³⁾*ĸapçılar'dan_ev_almış.* ondan sora kēndi sēferberliĸe gitmiş. iki oĸan ĸālmışla. ⁽¹¹⁴⁾bubam_evlenmiş *ĸapçılar'dan.* ānadiñ mı? *ĸavuhlugil* dēller bize. *Ÿeref* vardı dayımıñ_ōĸu, ⁽¹¹⁵⁾*ĸémaĸ* vardı. bi sürü Ÿeyle vardı. unnarıñ ĸızĸardaŸlarını, haĸalarını almış. abıcamı da, bi

ğarı ⁽¹¹⁶⁾işde ğocası ölmüş, bi ğarı üsdine ğuyúvemişle. tamam mı? u da öyle ⁽¹¹⁷⁾olmuş. unuñ_ocağ bi ğarı ğāldı. unuñ_ocağ söndü. ğārdēşle ğoca kıoyde bi evine girip ⁽¹¹⁸⁾çılıhiyē, *bayındırluydu*. durum patron bundan_ıbareť. annatdım di mi? āmin.

⁽¹¹⁹⁾çoğ hağlısıñ. *pała* iyidür *pała*. tam bağ dört tēne fılan ğızı vardı. dört mü? ğóriyōñ ⁽¹²⁰⁾mu nası biliyóm bağ. dört dēne ğızı vardı. yánına alıdu cingene şeyi gibi unnarı. şeyde yólđa ⁽¹²¹⁾yá ğarayóllarında. aa, bunnarın ayáğğabısını ğór dērdi. undan sōna bunnarıñ ⁽¹²²⁾hepsiniñ_ayáğlarını ğórerdim. hadi alıahasımarla dērdi tamam mı. hadi ğüle ğüle dērdim. ⁽¹²³⁾sōra hanımı manımı da yávaş yávaş geldi. berāber geliyó, ğarı alışvėriş_ēdiyóla fılan. ⁽¹²⁴⁾dėrkén mürkén, sabah_oldu ěrkén. kim var dēdim. ğariynan kéndim ğāldım dēdi. dünkü ğún ⁽¹²⁵⁾mü ēvelki ğún mü ğēne geldi buryá *pała*. şey *pała*, *pała* dēduumuz_öldü. öteğine de *pała* ⁽¹²⁶⁾diyóm ben şeyē. ha uña da *pała* diyóm. u öleniñ ğızı bunda di mi? *pała'nıñ* ğızı va. ⁽¹²⁷⁾*pała'nıñ* ğızı va. *şaban_aa* geldi. tamam_ışde ha *şaban*. u *safranbołu'da*. u hālıā ēvelki ğún ⁽¹²⁸⁾ğēne geldi buryá, geldi buryá. hālen de gelü, hālen de gelü. bazı ğēne çołuā çočuā ayáğğabı ⁽¹²⁹⁾alıdı. çołuğ çočuğ, gelinne kimse ğālmadı dēdi. ānadiñ mı? ēvet çoğ, çoğ_ıyi ētdin. ⁽¹³⁰⁾tēşekkür_ēderim hoca. saól, alılah_ışini ras ğētüsüñ. nērdesiñ şindi sen?

-36-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Karahasanlar Köyü

Adı: Sabriye Özdemir ve eşi

Yaş: 65

Konu: Günlük İşler, Çocuklarının Düğünü, Askerlik

(1) *ğarahasannar, yóharı ğarahasannar. saPriyé özdémir. yáš_atmış bēş fılan dèyivè*
(2) *gètsiñ. ıspanah_ekérüz, fide ekérüz, işde bā bèllerüz_ōlum. tağ ne éderüz yā? evde iş*
(3) *tutaruz. iş tutaruz. odun_éderüz, tarhana éderüz. odun_éderüz. başha, tarhana yáparuz, hēr*
(4) *şey yáparuz. bazara gelürüz. iki ōlum, bi ğızım va, u ğada. iki üç üç_inijim var. inekçilik*
(5) *yáparuz bi de. bi dúvem var. iki bızım var. bi de bèyim var, başha yóg. saydım.*
(6) *inekleriñ_adını sorsaña bağ. ineklerimiñ_adı, sūlalesi sibel can. şey, néydi onuñ_adı yā?*
(7) *bilemiyón. ne ki adı? sibel can, adı. abdüş néydi bizim inekleriñ_adı yā? ben_ineyimiziñ*
(8) *söyü bi şe soyú da sibel can 'a yáhişiyó. öyle dèyim.*

(9) *bułlarda dúyn dāuıllu éden dāuıllu éder. dāuıllu étmeyèn şotad_éder. mēvlütlü éder.*
(10) *cumā ğününden başlar, pazartesi ğün biter, o ğada. başha yóg. o ğada. ben ne ğonuşım*
(11) *başha? dedeyneñ aniy_o dèdiyeneñ_évlenmeyi sorma! yóh, élli sene oldu évleneli. amin.*
(12) *dede de kóyüñ_içinden ben de, ğapı bir ğoñşuyúz. yāni işde evlendúk. birbirimize*
(13) *ğonuşduk, hemen_evlendúk. işde o ğadar. hiçbi şe yóh, ikimiz ğonuşduh. gelinim*
(14) *kóyüñ_içinden biri, biri burda. biri buralı, biri kóyüñ_içinden. işde bu ğada. bāzı hasda*
(15) *oliyóñ bāzı iyi oliyóñ. işde öyle. başha diyécim yóh. kóyde olay yóh. üç ğarı variyúz_işde.*
(16) *üç ğarı var, kóyde üç ğarı. işde hiç ğavğa étmeyüz. ğomşiyen iyi geçinürüz. bu (17)ciñgandu,*
bu cingañluh yápar bāzı, bāzı yápar. şindi yápmiyé, şindi yápmiyá.

(18) *ben_askéllik yápmadım_ābi. benim yápdım, altı ay ğomadayım. altı ay hasdānede*
(19) *yátdım, altı ay. askéllij bu yápdı. bah, bunu ğonuşdudu, bu da énişte benim. ğamyónculuğ*
(20) *yápiyódu, burdan ğırıldı. işde otobüs solladı, tır geldi, vurdu bize, yapıştırdı. ğonuşuvéseñe*
(21) *énişteyé ecúk. kóyü annativé esgileri.*

-37-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Karaören Köyü

Adı: Mehmet Ali Şen

Yaş: 54

Konu: Köy Hakkında Genel Bilgi, Askerlik Hatıraları

⁽¹⁾*esgibazar garaören kıoyü* muhtariyim. yaş_elli dört. yaş_elli dört. kıoyümüz on_altı ⁽²⁾biñ_altı yüz kırğ dönüm_olarag yüzölçümü var. ancağ burası iki muhtarlık ikâmet_ediye. ⁽³⁾bu *esgibazar çayı'ndan demirciler'in_arhasında yénicekıoy* var, *yénicekıoy'é* ğadar dayanır. ⁽⁴⁾*ğókbuvar'dan ğaradépe'niñ* zirvesine ğadar gider. bu alanda iki kıoylü, iki muhtarlıh_olarah ⁽⁵⁾yâşiyöz. yâlnız bi kıoy gibi yâşiyöz. yâni düünümüz, bayramımız, ⁽⁶⁾örf_âdetimiz, her şeyimiz bi yâşiyöz yâni. ormancılıknan ğeçiniyóruz. genelde demir çelik ⁽⁷⁾işde çevrede çalışiyó vatandaşlar. oKuyánlar il dışında.

⁽⁸⁾tarım var. arpa, būday, mısır, bahçe yapıyóruz_ışde. bunun dışında hayvancılığ ⁽⁹⁾yâni ğendi ihtiyâcına cevap verecek ğadar. öyle bi tâne vatandaş var biraz fazla ticâretini ⁽¹⁰⁾yâpan yâni ğasap dükkâni var_onuñ *ğarabúk'de*. onuñ dışında bu vaziyetde ğeçinmeyé ⁽¹¹⁾çalışiyöz yâni.

⁽¹²⁾asgerlij *sivas'da* yapıdım. acemi billijim *sivas'dı*. elli beşe üş tertib_olarak gittim. ⁽¹³⁾ordan cumhurbaşkanı muhâfiz_alayına geldim. orda bitirdim. ölüm da aynı yerde yapıdı. ⁽¹⁴⁾alay ğomutanı öle dèdi, yâ siziñ dèdi nedir dèdi öyle yüzüme dõru bağdı. nêrelisiñ sen dèdi. ⁽¹⁵⁾ben de dèdim *ğarabúklüyüm*. ziyâretine gitmişdim. alay ğomutanı da tesâdüf geldi. yâni ⁽¹⁶⁾ölümüñ_alay ğomutanı. siziñ sülâlenizden burda daha asgerlik yâpan var mı dèdi. ölüm ⁽¹⁷⁾yapdı dèdim. ölüm da burda şimdi işde ziyâretine geldim. ben de yapımışdım burda dèdim. ne ⁽¹⁸⁾zaman yapıdın dèdi, hêmen onu sordu. alay ğomutanı sordu. *hasan sâlam* dèdim. ⁽¹⁹⁾cumhurbaşkanıñ başyâverîdi. bize gelmişdi. *hasan sâlam, fâri ğorutürk* zamânında yapıdım ⁽²⁰⁾dèdim. döndü şöyle sêyircile. biyûk şey yâni ziyâretçiler var yâni. şöyle bi şanslı olan bi tâne ⁽²¹⁾tağ var mı içiñizde dèdi. bu arhadaş da geldi benim ziyâretime yâni orda bu da ğórdü. yâni ⁽²²⁾öylelik_orda yapıduğ_ışde.

(23) unutamadım hikâyem *hağgāri'niñ haskóy'ünden*, aḥşam da annatdım, oturmayá
(24) gitdidúk *cengizgil de. hağgāri'niñ haskóy'ünden sādullāh buldu* diyi bi argadaşım vardı.
(25) *türkçij* çoḥ_ az biliyódu. mektubuñu ben yázıp oḥiyódum_ onuñ. soy_ ismi *buldu* idi. bi tāne
(26) de *gonyalı* argadaşımız zabāljin tādāt mintıka temizlije çıkınca orda tüfekleri çatdıķ. tekrar
(27) siḻah başı yáplınca siḻahını ordan_ almadan gelmiş. bi arḥadaş alır dēmiş yāni. sanki
(28) angaryáyá gidiyó da benim kúrj birisi gótúrür dēr gibi fılan, almamış. onu da doḥuzuncu
(29) bölüñ_ asgerlerinden bir asger_ almış. odacınıñ, *ali osman'ın, ali osman* da o doḥuzuncu
(30) bólúkde. almış tüfj gótúrmüş. bi de öylen yēmej gelince heni tüfegler sayılıyē yá. tüfek yóğ,
(31) tüfek yóğ. muḡaāt gönderdiler hēmen. şindi bütün_ alayı çıkardııa, on sēkiz biñ_ asger var.
(32) çıkardılar, u şekli aliyósuñ. çavuş baḥiyó tüfek numaralarına ve isim-ķunyē taḥdimi
(33) yápiyósun. *mēmed_ ali ūen* yüz_ otuz biñ_ üç yüz_ altı dēdim, taḥdimimi yápdım.
sadullāh'a (34) geldi sıra. *sadullāh buldi* dēdi, ḡāldı. *türkçij* o ḡada ḡonuşabiliyó yāni adını o
(35) ḡada diyēbiliyó. dēyince buña bi girişdise çauş. āzına çatır çutur böyle dudaḡla paralandı
(36) yāni. yá şindi rōtbeliniñ_ işine ḡarışmaḡ yóḥ biliyósuñ. bu vaziyétde duriyóruz. ḡomutanım
(37) dēdim, ḡēne duramadım, āzı burnu ḡanadı çocuun. ḡomutanım_ argadaşın soyadı *buldu*,
(38) dēdim. *sadullāh buldu*. o da tüfj bulduñ da bizi bu ḡada aratdırıyósuñ, niyē haber
(39) vērmiyósuñ diyi çocuun_ āzını ḡırdı. onu unutmuyórum yāni. bu ḡada. bu yápma dijl, yāni
(40) bu ḡerçek, yáşadımız bi olay yāni. gel baḥalım ramazan. gel, gel, gel.

-38-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Karaören Köyü / Merkez Mahallesi

Adı: Ramazan Zeren

Yaş: 52

Konu: Askerlik

- (1)ismim *ramazan zèren. zèren. yaş_èlli iki. èlli yèdi dođmıuyún. ğaraóren mérkèz*
(2)*mağallesinde ğaliyóz. yá asgerlijim benim acemi birlijim ełazı'daydı. ełazı'da yapduđ.*
(3)*mèrkèzde déjldim, ğazāsındaydım. hozat'da. hozat'da yápdım. sōradan dōrd_ay_èyitimini*
(4)*ğōrdúđ. dōrd_ay sōra oradan ğura ilen, ğura çekdik_erzurum'a. erzurum'ũñ hınıs*
(5)*ğazāsında. erzurum, erzurum çoğ. altı ğún ğālduğ. tekrar_ordan bizi bi yüzbaşı yine dağtım*
(6)*yápdı. hınıs ğazāsı diyi bi ğazāyá gōtürdü. orda işde dōrd_ay cezaevi nēbeti yapmığım.*
(7)*cezāevinde durduğ bir_iki. undan sōra, dōrd_ay sōra mérkèzde, mérkèzde bitüdüm yāni*
(8)*esgerlij.*

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Karaören Köyü

Adı: Ramazan Şen

Yaş: 60

Konu: Köyün Tanıtımı, Askerlik Hatıraları, Hatıralar, Orman, Tarım, Nasreddin Hoca Fık-
rası

(1) *ğaraóren kıoyü'nden ömer_ölu ramazan şen*. biñ dohuz yüz kırt dohuz doımlı.
(2) kıoyümüz *ğaraóren* ve *dqancılar* sınırları birbirine girift, müşterek yaşiyán bi topluma āyidiz.
(3) işde yüz kırk fılan seçmeni var, şe nivusu var. elli beş_atmış civārında seçmen var. böyle.
(4) tağ başğa sor, ben söyliyim, cávap vèrijim. şu anda kırk hāne, otuz beş kırk hāne civārında.
(5) benim mi? yèdi. iki tānesi demir çelikde, bi tānesi sanāyide poşet fabriğasında çalışiyè, bi
(6) tānesi özürlü, evde. bi tānesi de *bałıkésir edremit'de* asger. on beş günü gāldı. iki tāne gızla
(7) da evli. gèndim de emekliyim seseka'dan. èvet. yóh, çalışdım, çalışdım. *vèrgili'de* çalışdım.
(8) orman_ışletmesinde çalışdım. yètdi, bitirdim yāni. orda altı biñ dohuz yüz dört günnen
(9) emekli oldum. dohsan beşde.

(10) asgerlij, acemi billij *izmir nalıdère*, usda billij *diyárbahır* yèdinci goıordu istikám
(11) taburu üçüncü bölük. araç çoşuydum hem de. èvet. hikāyé, hikāyé çoğ. hikāyé mi, bi olay
(12) mı yāni? bi tüfek gāyboıdu. istıham taburunıñ bitişjinde muabere taburu vardı. nizāmiyeden
(13) girmiş bi *isdambul'da* asgellig_eden bi terör diyélim. o zaman terör yódu, dev geç vardı
(14) bizim zamānımızda. dev geç va dèllerdi. gaçaııcı, sınır gaçaııcısı işde girmiş nizāmiyeden.
(15) nizāmiyede nêbetcisiniñ de yèni gelduunu de biliyè. dèyó hı tufij ve dèyó, (16) sen hádi yemej
yi dèyó. demek yāni deşdümeş geldim dèyó. tufij aliyó ordan. nêbetçi de (17) gidermiş_öyle.
yáıın bir de sınır, tel_örgü sınır. nêbetçi āmiri görüyó, ölüm nereyè gidiyán (18) sen dèyó.
tozluğla va yá, elinde yá. yemek. ölüm tağ yemek çıkmadı mutfaıdan dèyó. tufjin (19) nérde
seniñ dèyó. biri aldı dèyá. biri aldı diñce başliyè alárme hēmen. tabi (20) yèdinci goıordunuñ
yirmi biñ_asgeri var. çoğ bi gúşlü yāni. ikinci ordiyá bālıduğ. alarım (21) çaldı, bizim yemek de
dókúldü. alarım_olıduıdan sōra yemek yidiñ mi? tam tēsisat gúşatdıla
(22) *diyárbahır'ın* edirāfını gompile. ve bu asger_elbisesini deşdirükān otelde yáıalandı o. o
(23) asgeri hepsiñe de gósderdile. tufij de éyitim_alanından çıharamamış zāten. çamura soımuş.

(24)gēce bir biçuğda bizim bólúk ğomutanı buldu *ğıdemli üsteymen ayhan* (25)*āsarı*, o buldu tüfji. işde öyle bi anım yāni hic_unutamam_onu. gēce zabağ ğada yāni (26)bēkledik yólđa. onu ğayrı asgeriyé bılı, bize ğosderdile yüzünü, túkürün diyi gezdüdüle. işde (27)o ğadar.

(28)noıdu ıa? bedāva oıu mu canım! yá nē oliyē bu ānamadım hı yāni. bundan nē ūtiyān (29)sen hani. nē ōreniyān, di mi? kóyde yāşadım_oıay, bi haıszuıa mārız ğāıduğ. bi (30)kóylümüzüñ kómüşünüñ bacaj ğırıldııdı. kómüş, kómüş, manda. manda, bacaj ğırıldııdı. (31)onu bēkledük. onuñ da öte yanından bi yāngun çığmış. sēkiz dēfa haısz yēre mahkēmeyē (32)gıtdük. en soñunda ateş yāğduumuz yēriñ_ēdirāfını tespit_ēttirdīdim yüzbaşıyá ben. o (33)tesbite ğóre bizi bāraat_ētdük. yāni yāngun_o mevzide olduı için. acaba ızmarıt mı (34)atdııar? de allah, şey yapduı yāni ondan da. çünkü bizim_öyle bi yāngunu yāhacağ bi insan (35)olısağ_ēdirāfını ateşimizin muafaza ētmıyēcüz. her ğún ormanıñ_ıçindeyiz. (36)ormannan_ıç_ıçe yāşiyóz.

(37)tabi orman kóyü. baı hiçbir şey vērme, şurđan yóharıyá da hiçbir şey vērme (38)temiS havasını alıyóz, avantacı. odunuñdan istifāde ēderiz, yēmişinden istifāde ēderiz. odun (39)veriyó orman işletmesi. odun vėriyó her isdediın zaman diıl, orman işletmesiniñ yııda üç bēş (40)ğún, bi belirli müddet kėsim bölgesinden, istısaı bölgesinden odun vėrir. onu da (41)diregdórıan gótürür yáparız. yāni kirenini toplarsıñ, mantar_oıu, toılar, yėrsiñ. yāni iyi (42)tabi her baımdan. alııc_oıu, ahıat_oıu. yóh, üzüm yóğ. ahıat_oıu. dā ahıadını toılar, (43)yėrsiñ.

(44)ormancı olmaz mı? var tabi. de yēmişe fııan bi şe dēmezle yāni. esāsında ormanda (45)boş gezmek de yāsaı. tabi ğānūnen, boş gezmek de yāsaı, izinsiz_ormana girmek de. yóh (46)gıremezsiñ_öyle şeyé. pikniğ_oıayını yapamazsıñ. biz kóylüyüz meseıa sıır ğúderüz, daıar (47)ğúderüz. herkēş de ateşine, yāngun_üçün yāni, başğa tārıbat da vėremessiñ. yóh, tabi kı. sen (48)ğēne de ataşını sóndür. yóh, yóh_öyle bi şeyim hiç_olmadı yāni. yapmadımı da olmadı da. (49)yóh, orda da va, orda da arāzi. çoı_arāzi emme şu ormana bālı.

(50)bizim būday_ēkilir. ğorunğam var benim. ğorunğa ēkdik yāni. hayvan yēm bitkisi, (51)ğorunğa. aşıa yóharı sēkiz dönüm Fııan ğorunğam va benim şu yóharda, küçük bahçe yāni. (52)az_ēkdım. daı o bu sene biçecek, ğēçen sene ēkdi. benimki üç sene oldu. ğayrı seneyē

(53)taġġaniñ birini heralde şey_èderin, bozarın yāni. sèyrelidi, çoġ sıcaħda. drt sene, üş sene. biri
(54)iyi mèseġa. biri şey_iyi diġil. böylelik.

(55)seniñ_araşdırmañ nè? ben_ānamadım. yħ, olsun. ben ġonuşduġum szn her
(56)zaman_arħasında oġurum. oġmaduġum Şiyi de ġonuşmam zāten. yāni ġonuşduġum
(57)şiyiñ_arħasında oġurum. hićbi Őiyi de yālan sylemem. hikāyè, misaġ, masaġ mèseġa bunnar
(58)oġablen bi şeler.

(59)hemen ġısa annatıġım. *nasreddin hoca* ky_odasında ġonuşuħan kylle diy yā
(60)hocam bu fil bize çoħ geliyā. sen buñu git pādişā syle. sen aħıġlı adamsıñ. tamam dèy,
(61)ġidelim. hepiñiz_arħama gelmeyè gerek yħ. beş_āġtı ġişi gelsiñ, syleyèlim. beş āġtı ġişi
(62)ćıćiyāġa. eck giderkén eck giderkén pādişāın sarayın ġapisına varınca drt ġişi ġaliyā
(63)arħasında. tabi nasreddin_uca ćıćiyè pādişā, yānına varyiyè huzuruna. ne hoca, yāındaħıġlar
(64)nè oġdu dèy. yā onnar dışarda bèkliyè. cesāret_èdip giremedile dèyā. seniñ derdin nè, dèy.
(65)yā benim derdim nè oġacaħ, bizim kyè bi fil_az geliyā. iki taħ yġlasıñ dèdile dèy.
(66)dèmiylar mıydı? kyè gelmeden bi de filler kyè gelmiş. yā nè oġdu hoca? yā arħamdan
(67)dndñz, ben de böyle yāpdım dèyā.

-40-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Köyceğiz Köyü

Adı: Baki Eğriağaç

Yaş: 66

Konu: Seracılık, Tarım

(1)şindi biz bahardan_alı da tam sonbahara ğada şeftāli yiyóm ben. dışında canım. ābi
(2)şimdi şeftali bu dērsēñ ömri az vardu. şeftaliniñ_en_az on bēş sene ömrü va, tağ fazla.
(3)budama, budama önemli. işde bilmiyóduh_işde unu. biz diyóduh hāni şeftāliyi, ben dērim
(4)yēlli şeftaliyi yēlli şeftaliyi ğuzel bi buda. en_az on dōrt sene anısı va. bağ şini on seneyi
(5)ğēşdi hała tağ şeyini de ğāybētmiyē, yāni özēllijini. sen *esgibazar*'ı birağ. ğēçen seneleri
(6)şeftali atdım burayá bi altı ğasa. bizim_ōlana dēmişle. yá bubañ şefteli satiyó dēmişle. satın
(7)mı aldı dēmişle. kēndi şeftālim yá. iki biñ lireden adam hēmen ğapış_ētdi, iki biñ lireden
(8)yāni. şeftāli biñ liríkēn. yēlli şeftāli yá. sora iri, suļu. yāni dēmek isdeduım yāni oılmaz, her
(9)şey_oliyá. orda oılmıyán şey yóh, hiç.

(10)bağ mandalin dijil, yóh limon diyi almamış bizim_ōlan almış şey mandalina oldu.
(11)beyáá böyle mandalina oldu yāni. tabi ğışñ seraniñ_içine ğuyiyón, ğış bitince çihariyón.
(12)tabi, ğaba dikdim. biyúğ ğapda, biúğ ğapda. ğışñ_içeri aliyóz tabi. dijil, iki ğışı ğótüriyē
(13)canım. şeyi dışarı ğoyúvēriyóñ yāzın. kēnarından iki ğışı ğótüriyó onu. yāni oılmaz diyi bi şe
(14)yóh. tabi bizim şindi esgi iklim bundan daha iyiydi burda. şindi öyle dijil. iklim dağ bozuldu
(15)burda. esgiden daha iyīdi mēseła biz ilaç yapmazduğ dıřarda. dōrt ğaruğ yapduumuz zaman
(16)bizim mēseła şeylerine ğótürüdü. şindi dışarda bi haFda da bozuliyē (17)şey. içerde, içerde
daha iyi olur şindi serada. tabi sera va şindi. benimkini dēvlet ğurdu işde (18)örnek sera oğarağ,
yirmi tāne *esgibazar* ğazāsına. tabi sōrasu herkeş kēndisi yápdı. dēvlet de (19)ğurdu da. yāni bi-
raz tabi ziraatcıla hafdada bi gelüdü yāni benim buryá biliyóñ mu? benim (20)örnek_olduu
üçün. şu şeyde öretmen va *çauşlar kóyü'nde*, burda. televizyón şeylerini yápiyē (21)yá hani
yáşar_oca, o devamlı bu işle ilgiledüü üçün hēmen ben giderdim, bağardım. yá
(22)benimkinden şalatalığ dōrt barmağ fazla büyümüş. hoca sen buña ne yápdın? şöyle şe
(23)yápdım. hēmen ben uni yápardım. o bürinciyē gelüdü, ben ikinciyē gelüdüm. şindi
(24)ziraatçilerden bize şey ğótürdü. aşığ yóğarı bu altıncı sene. *antałyá'dan* hepsi dışardan

(25) gelmiş. bi ziraat toqumu vardı. hała o tohumu gullañıyán. elli tãne fide dikcen dèdi, elli toqum
(26) dikcèn yãni senede o toqumdan. baħ bès seneyi gèşdi. yãni domatisi baħ hem kèndim
(27) yiyóñ_o ğada nivusum ğalaabaııħ hem de iki ğasa domates ğótürıyódum çarşıyá. toptan
(28) vèriyódum yãni. dağ hała domatisim va şindi evde. şindi inanmassıñ baħim. yãni kèndi
(29) domatisimi yiyóz şindi, şu anda. tabi esgisi ğada olmaz da yãni yine de marıım va, şeyim
va, (30) hepsi va, soğan va. şu anda tabi mèseła şindi. tabi ıspanaħ fılan_ekmedim ben unu yãni. o
(31) oıusa her şey_olıyó yãni ğene içerde ğış_olarah yãni.

(32) işde múcãdele èderseñ bi şeyle oliyá. mèseła şindi orda ğórmúşşüñdü mèseła benim
(33) şindi otuz tãne fılan çamım vadu. ğeçen sene kèsdim bi tãnesini otuz_üç ğotura geldi. yãni
(34) biliyóñ mu çoħ fazla ğólĝe yápdı. o da oryá çam dikdile yá. kóse dikiyómuş, kótú mótü
(35) şeylere giderkèn u vıraşdan aldım da unnarı dikdimdi böyle bi sıriyá. tabi boşııa fılan. baħ
(36) şindi onnara baħ otuz_üç ğutura ołana baħ. ğalıñlıħ yãni. ğotur ğalıñlıħ dèmek de, yãni
aacıñ (37) ğalıñlıı. havuzum va orda benim mèseła. üzerinde kóşk va. cèryan vèrgüsüne fılan
(38) múrãcad_ètdim şeyé, zirãata. zirãaatdan da tèkden kèşfe geldile. devlet şey de döşedi bèri
(39) yána eıatdırik de ğótürıyá indirimli. mèseła orda su motoıum va, bölge suyú va yãni
(40) temüz su. hani böyle ğeçen bölge suyú. su, su va yãni oımiyán şey yóħ. su sorunu. yá benim
(41) kóyden, kóyden hat döşedim ben_oryá. o çèşmeden_aħan su va yá o eviñ_ónüñde. hem
(42) eviñ_ónüñe geliyá paraSız su, hem_ordan depoyá geliyá şeyé, dèriyé yãni. orda laabo
(43) maabo hepsi meseła benim tam tèsisli va orda. sen şindi ğórseñ, şöyle bi baħsañ haĝĝaten
(44) sen burdan hèçbi yère gitmen dèrsiñ. mèseła ben baħ dün gitdim, buın gitmedim. yárin ğene
(45) giderin. yãni gitmiñce duraman. mutlaħa oranıñ temüzlüñü yapmam lâzım. yátıliyè canım.
(46) her şey var yá. baħ bi tek televizyón eksik_urda. mezarıdı yãni orası. ğapatdım yãni ben
(47) zãten mezarı, açıdı da. işde daııdı yá. aslında şindi mèseła adam gider, gezer, haĝĝaten
(48) ğórmıyé deır dèr yãni gider baħar_adam. yãni şindi adam mèseła diyélim çètıóren kótı bi
(49) yèr diyé bilir. çètıóren'i bilürsün belki yãni. yãni adam çètıóren'den gelü uryá ũrar yãni.
(50) çúnkı niyé? oranıñ da bi şiyi var. suyúnan suyú soħ bi de şeyi çam, çam havası. yãni çama
(51) özel yèr yãni. böyle bi çevresi çamınan çevrülü. ğaç ğutura? ben saña diyóm otuz_üç
(52) ğuturaııħ mı ne çam vardı yãni.

(53) yá çoħ Fılan biyúk bi yèr diıl yãni. her şey ekiyán. ekmedüüm bi şey yóħ. işde bi
(54) dönüm Fılan bi yèr. mèseła ben bi sıra şe yaparım, domatis_èderim. o dèdiim domatisden

(55)yāni hani böyle hani televizyónnara vèriliyè yá. gèride gálanı, bu tarafı fide yáparım. fide
(56)dèrüz heni fide. onu gāldurur yèrine biber dikérin, yárisı dolma yárisını da sivri. unuñ vèrimi
(57)içerde daa oliyè benim. ben boyúnda fiñan_oliyè mèseła. yirmi dene patlıcan_alıırım,
(58)patlıcan videsi ziraatdan. batlıcan videsi gène benim bu yönden (59)yükseg_oļu. yāni sırf
patlıcan_onu. ama içeriyè tabi oļu. içerde vèrim daa Fazla vèriyè (60)heralde. yázın tabi canım.
orda atmış derece fiñan sıcahlıh_oļu. gèceleri hava deñşiyè hani (61)dèdúk yá hani şey yāni.
ğarabúk ğarabú'ún şeyi, ğarabú'ún sèbzesini biz şe yáparduh. şindi (62)tabi safranboļu fiñan bizi
gèşdi. hasdalıg da yódu yāni. ilaç da yódu.

(63)olmaz. benim mèseła şindi ğarpuz, ğaç kiło ğarpuz yápsam iyi? on_üç kiło geldi
(64)ğarpuz. o da daıda yāni yèrde déjl. daıda oliyè. ğaun da daıda oliyè. ğaun da éderin ben.
(65)yirmi tane fiñan ğaun, unna da bālı yāni şeyde ipde. biraz büyiyince tabi çekmiyè yá daļ,
(66)çekmedüü üçün dibine bi daa ipinen bāların_ikinci kèz yóharıyá. o zamanı geldi mi dókülü,
(67)mis gibi ğoħar. çoħ ğúzel de ğavun_oļu. her sene de oliyá. ğavuna para vèmen ben hiç.
(68)ğarpuz gelü gider ziraatcıla bahardı, yá arhadaş burda bu ğarpuz olsun diyi. görseñ bahçeyi
(69)görseñ. yāni o boyitde yāni. o da ne yápdı bizim bilāder aļmanyá'da şey yápdı ipden ğafes
(70)yápdı. çúnkü çekmiyè yá şeyi. on_iki kiloyú ip çekér mi? o file gibi. tağ o ğarpuzu da biz bu
(71)sene hèle en son yèdúk yāni. ğarpuz fiñan bitdidi yāni sèzon. sonbahara onuncu ayá ğadar
(72)devām_éder, on birinci ayá ğadar. hani bu ğıraļ düşesiyè ğadar yāni.

(73)nīsanda başlaruz biz, mart, nīsanda. nīsan birde fasulyè dikèrüz yāni içine, nīsan
(74)birde. fideleri tabi daa èvel dikèrüz de. işde benim arabıyı oļana ayırtım. ben şindi arabi
(75)mejbür da ayırdım şeyi èmme böyle bi gezmiyè. uzağ bi yèr dijl, şurası dört kiłomètre.
(76)sabah_oļan ayırtmış arabıyı saba işe giderkén. ayırdım yāni mādèm misāfir gelmiş. bu?
(77)dèmek ki bāzı yèrler şindi hani mèseła orda hağğaten benim_orası yāni ğalabülürdü yāni. şe
(78)yápıcaħ bi yèr mèseła. ben dün bāzı şeyleri çapayinan yáparım. ben zoru zoruna ũraşman
(79)yāni. hani böyle elnen fiñan dijl o iş. çaba makinem var. düniyin yárisını çapaladı, oļan
(80)çapaladı. yárisını da bilyési mi çıhdı ne yápdı, hafifden bozuldu. işde biraz temüzlüü fiñan
(81)yápdug, biraħduğ, geldúk. yāni öyle o tūr yèlle mèseła şindi hèmen yázın_oļsun mèseła
(82)şindi bile şe baħduun zaman bi ara hağğaten sen buryá dèrsiñ ki yāni zenginnikden mi? yó,
(83)zengin déjlin yá. kéndim_éderim. kóyè mèseła bu da bile görmedi, dört ğatlı bina yápdım.
(84)dört ğatlı, altı ğarac, üç dayre.

(85)ê kóyde benim ne işim va yāni? burda ne işim varıdı? gēçen senelerde ben buryá (86)gelmeyi düşünmedim. niyé düşünmedin? düşünmedim_ışde. kóyde her şeyim raat, iyıdı. (87)şindik kóyde de cemiyét gālmadı. şini biz meseła alışkınım meseła burda hāni cemiyétde. (88)*réceb*'i görmiyé vayát da bi başhasıñı görmiyé. kóyde de kimse gālmadı. canımız sıhıldı (89)hāliynen. gēçen sene filān dedim ki burdan bi dayre ałam dedúğ ğışlıh. on birinci ayda (90)gelirüm ben buryá, mardın sonuñda giderim. emme ara sıra kóyé gider gelirüm başha. yāni (91)malzeme olaşah değer de uryá ūramiyé yāni öyle uryá. yá duriyé ama şindi. yóh_ābi olmaz. (92)hiçbi faydası olmaz. cāmiyé gelmez, cemiyéte girmez. o biraz hasda. yátiyá. dışarı çıhamiyó, (93)namazlara gelemiyé yāni. ê şindi İsa va. u da hani u da małcı. małcı adam u da işde yāni öyle (94)filān. meseła dün gitdim ben, kimsiyi görmedim hiç. hiçkimsiyi görmeden (95)geldim. ê va gēne, sēkiz ān hāne yétiyé da. hocamız vardı, *doğancılar*'a gitdi. onuñ_ıçün (96)cāmimiz filān çoğ güzel. her şeyimiz tam yēlli yerince emma. işde biz cebir ğarısı olunca (97)canımız sıhıliyé bizim.

(98)bi muhtarlıh canım. son son kóy, bizim kóy. *konyálar* u şeyin *ğarta'ınan*, *yáyálar'ın*. (99)zāten *ğartah*'da kimse gālmadı, *gołan*'da iki kiři gāldı. iki ğişi. bizim de hiç kimse gālmadı. (100)*ğartah*'da kimse yóh.

(101)çoľuh çocuğ hepsi de çalıřiyé. bi tāne var bekár. o da liseyi bitürdü işde. (102)ünüversdeyé gidiyódu. şeyden *ısdanbu!*'dan bi ğız tebelleş_oldu. arhadaş ünüversdiyi yarıda (103)ırahdı. şeyidi düzdü heralde zanēdersem. düz miğdi? iyice bilemiyém yá ben. māsebe dijl. (104)sōradan muasebeyé gēşđidi. iki yıllıdı. iki yıllı dört yıla çıhardı. hālā şindi şey geliyá. hani (105)gel, ondan sōra. u da işde bi şeyé girdi ğalan. hünkár vardı yá bizim, onuñ şeyi o da. pordadif (106)ğullaniyé orda. fabriğada dāyimi. bekár. bekár_ışde, bir yıl sürdü. (107)askéllij bitürdü. yóh dijl. evli, o başha. *ramazan* u başha dükkán fałan aşdı yá buryá. (108)ğúççúüne ha, ğúççúünü bilmezsiñ sen. işde öylelik şindi u da yāni ekmiyini aldı sayılu. şindi (109)orası ūlkér biliyósun yāni iyi. öyle biyúğ bi firma. böyle hani ğırizimiş mırizimiş. gēçen (110)müdüş gelmiş. saħın dēmiş işçilere, böyle ğıriz mıriz diyip de aħlıñıza bi şe (111)gelmesin dēmiş yāni. bizde ğıriz_olmaz dēmiş. yāni adam şindi bütün her yerde şey_olmuş. (112)yálan yóh. yálauz_or da biz dürüstüz yāni diyó. yāni böyle üřkátçı İsanı bi dağga eylemez. (113)böyle namazını ğılan, bu cumā namazı ğılması lāzım, namazlarıñı ğılması lāzım. hep, ben (114)dedim yá gitdüüm fabriğalarda öyle diyóla yāni. yāni yétmiş biñ kişisi varmış *türkiyé*'de. (115)yirmi iki fabriğası

varmış. öle diyóla yāni. işde o da başımı gurtardı. o da şöyle bi şe bizim ⁽¹¹⁶⁾yāni uşahlar birbirini dutar yāni. biliyóñ mu? ó biyúķ_ōlan dēdi ki yá ⁽¹¹⁷⁾buba mādem bizim de evimiz fılan va, u da zāten bēkār, bu evi sen_ōña yāpduracān dēdi ⁽¹¹⁸⁾ğalan. bu evi de oña biyúķleri yāpdırdı. mēseła şini iki tānesiniñ tırı va. en biyúķleriniñ. ⁽¹¹⁹⁾tır_aldıla gēçen sene. işde bir biçúķ sene filen_oldu. biri *poļat'da* çalışıyódu işde u gēne ⁽¹²⁰⁾aynı bu şirkētdē. urdan çıhardıla en biyúķ. şindi araba ortaķ. ikisiniñ yāni ikisiniñ biyúķunen. ⁽¹²¹⁾bu işleri biliyón sen şindi. böyle ortaķ_olunca hāni biri, çalışan birisi ⁽¹²²⁾olmiyómuş. şindi u arabiyi üzerine aldı en biyúķ. araba ortaķ. öteğini şófór_olarah ⁽¹²³⁾ğullaniyá. mēseła eviniñ masrafını, ne biliyim her şiyini u góriyó, masrafını. sigortasını da ⁽¹²⁴⁾ödiyó. yāni onu işçi olarak çalışduriyá, araba ortaķ. hani herķēş bunu böyle yāpmaz yāni. ⁽¹²⁵⁾yāni birbirleriyle bālantılı yāni. ē şindi bunda da öle mēseła gidelle, hepsi birbirine yārdımcı ⁽¹²⁶⁾oļuļla yāni. dēmeğ_ısdedüüm_ışde suratsız dórd_ōlan varıdı. hepsi dengini aldı. hepsiniñ ⁽¹²⁷⁾bi ğuruļu düzeni va. velāsilikēlam işde böyle hoca.

⁽¹²⁸⁾yāşiyá. yērinde. işde biz de çalışmadan, çalışmadan bulduķ yāni bunu. bu sene de ⁽¹²⁹⁾ilerde mēseła kóyē gelüdüm, gēce üşde *ğarabúķ'e* giderdim. tabi o zaman motor varıdı. ⁽¹³⁰⁾hepsini satdım fılan. gēce tekrar gelüdüm. yāni aļļaha çoķ şúķúr. sebziden çoķ ğazaniyódu. ⁽¹³¹⁾tabi yá, kēndim yāpdım ben yá. evi yāpma şiyi dijil. sēde demürü döşetdim şiyē. unnarnan, ⁽¹³²⁾unnarnan demürü ğuyvēdim. yāni onuñ dışınıñ, bütün her baş şiyi kēndim yāpdım zāten ⁽¹³³⁾tūlasıydı, ğalıbyıdı, betonuydu. gitdim *ostim'den anğara'dan* şeş_aldım, ğazan_aldım. bi de ⁽¹³⁴⁾haļat_aldım. traķdórun şiyine daķdım şiyini, *rēceb_usda* bilir bu işi. yāni şeş yērine asansór ⁽¹³⁵⁾yērine heb_unu ğullandım yāni. rólantide yāni ha. önce yüklü bizi yóħariyá çıħariyó. orda ⁽¹³⁶⁾boşalıvėriyólla, o da ēniyó aşayá. yāni öyle çalışmayla şeş ētdim. ⁽¹³⁷⁾inşaatlarda çalışıdım, giderdim. adamıñ tabi hāliyle demürü artardı, tūlası artardı. ⁽¹³⁸⁾giderdim_ordan öyle şeş yāpdım. anam! sen nēreyē gitdin ļan? anām! hādi ğayboļun. souķ ⁽¹³⁹⁾hava, üşürsüñüz, hādi baħayım. ūramadım. ūramadım. ūramadım ben de birazdan_ūrčin ⁽¹⁴⁰⁾dēdim. iyi, hādi ğórúşmeg_üzere. isim *ħacı bāği. ħacı bāki*. hayır, hayır. şindi burda ⁽¹⁴¹⁾tanımazla. şindi ben bāki dēseñ kimse tanımaz beni. ha öyle. yāş, kırg_iki doıumļu. tağ ⁽¹⁴²⁾gencim canım. atmış_altı. iyi, hadi iyi ğünner. öyle oļusa bosdana ūrar, gider, ⁽¹⁴³⁾gezer, gelürüz hāni yāni ha.

-41-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Kulat Köyü

Adı: Mehmet Başkaya

Yaş: 52

Konu: Kösele Ustalığı, Askerlik, Eski Düğünler, Göç

⁽¹⁾*mehmet başkayá. başkayá. kulat köyü. yáş_elli ki, elli altı doıumlu. mevzú* ⁽²⁾*bildijimiz. kösele faıan yápiyóz da öyle ğayda deyér bi māzi geçmedi ki başımızdan. yóh* ⁽³⁾*canım, ormancı ormancınan fılan işimiz_olmazdı bizim. biléy taşı. tabi, bizim kıyden* ⁽⁴⁾*çıkar_u. hammad-desi bizim_ordandı. dedemiñ_usdalıını yápardık. biraıduı şindi de. taş* ⁽⁵⁾*çıkıyó da usdası ğālmadı. şindi her şey moderinleşdi. bilmem çarkıydı vesāire o iş ğālmadı* ⁽⁶⁾*yāni.*

⁽⁷⁾*çangayáda, anıara çangayá'da. muavız_alıayında. şehrin ğóbeinde. muafız.* ⁽⁸⁾*alıay_urası zatten. cumhurbaşkanıñın ğorumasıydım çangayá'da. asgellik sıkıydı bizim. bi* ⁽⁹⁾*hikāyesi yók. sıkıcıydı. ormancıdan fılan. hiç geçmedi. hiç öyle bi şemiz_olmadı da. kıy* ⁽¹⁰⁾*bizim ğazānıñ sınıır bölgesinde. ğarabúk-esgibazar sınıır bölgesinde. yāni ğazāya aşıa yóıarı* ⁽¹¹⁾*en yúkses köylerden birisi. bu arıadaş da bizim kıyün muıdarı. bunda hikāye çohıduı* ⁽¹²⁾*bundan. annaticün işde yóğ yāni ğayda deır bi olay yóğ bizim.*

⁽¹³⁾*yá dúınne esgiden daııllu dérnekliydi, şindi oldu mevlütlü. başlııı_olayı esgiden* ⁽¹⁴⁾*varıdı bizim çocuğııumuzda Faıan da. şu anda u da yóı. esgiden vardı. mēseıa kıyde* ⁽¹⁵⁾*dēllerdi faıankēsiñ ğızı iki milyón_ēder de bizimki niyé üç milyón_ētmesiñ. işde bu şegilde* ⁽¹⁶⁾*şēyle varıdı. faıat şindi u da yóğ. o da şindi ğenşle zāten kēndi arasında annaşıyē, ğúlúşiyē,* ⁽¹⁷⁾*tanışiyē. yóı, bizde yóı. da bizde ğorúcü usülü, ğórmezduı bile. Faıankēsin ğızını alacānız* ⁽¹⁸⁾*mi alıcaız mı, alııucız mı? ğórmedim. tabi tombala atar gibi. tabi şansuına ne çıkarsa. u* ⁽¹⁹⁾*zamannar ōlıdı, şindi şey deışdi. o zamandan bu zamana çoğ yól_alıındı. çoğ yól ğat_ētdile.* ⁽²⁰⁾*sōra evlendim gelince. sōra, geldijim sene.*

⁽²¹⁾*çocuk yók. bizim_ilk çocuk düşdü, bi taı da olmadı. çocuk yók. āmin, allah rāzı* ⁽²²⁾*olsun. yá bende yók, bende valıa yók. ben_öyle pek biraz zatten içime ğapaııyın. yāni öyle* ⁽²³⁾*uzun_uzadiyá şey ğuraman, iletişim. ğavğa faıan yóı bizde. yóı, yóı. ğavğa faıan yók.* ⁽²⁴⁾*ğavğa faıan_olmaz. esgiden_olıurdu mēseıa babamgilin zamānında. millet medenileşdi şindi*

(25)şey. yó, benim_evim, kóyüm va. tabi içgüveysi. gızın gız tarafı alırsa girinti oliyá. yá ev kóy
(26)alduh_orndan, yerleşdük. gazāyá yáhın, budahlar. gazanıñ_en yáhın kóylerinden. öylelik.
(27)hani bizde pek. ben emekliyim. seseğa'dan. dışardan. yá özel sektörde çalışduk. işde bigaç
(28)yerde şey deşdük tabi emekli olana gadar. şu anda yazın ormanda fermanda, gışın da mal
(29)masat, hayvancılık. gurbannık pek yapamıyóz. işde girdileri fazla, masrafları. (30)ihtiyácımız
gadar. yá şindi masrafları çoh_onuñ. imkánların geniş_olacağ. her şey_imkán (31)dāhilinde.
imkán dāhilinde.

(32)bi merhabalık. esgiden bēri öyle bi merhabalıımız va. kōperatif_üyēsi, aynı
(33)kōperatifñ_üyēsiyiz. aynı yöreniñ. tā esgiden bēri merhabalıımız va, babasınıñ sālunda, u
(34)zamandan bu zamana. öyle bi şiyimiz yóhdu yāni. elli iki. biz_işde dedüim gibi birez içime
(35)gapaıyındır. çoğ eliñ etlisine sütlisine garişmıyınca olayın_içinde de bulamıyóñ kēndiñi.
(36)yāni olayın_içine girmek_içün biraz her telden çalacān. bulaşanı bulmıyó mu? yá şu ana
(37)gada olmadı allaha şükür öyle bi şey. yāni gayda değer bi olay_olmadı şindiyē gadar. yō,
(38)bēfat_ētdi, yók. gayda değer bi olay yóğ. yāni işde dedüüm gibi gayda değer. utaniyē işde
(39)dedüüm gibi ben biraz içine gapanıyundu. şindi seniñ_aradıın çoğ.

(40)yóh be! ormancı işimiz olmaz kı bizim_öyle gaçağcılığ maçağcılığ yapmıınca. yóh
(41)be! adam zatten işdiydi, biz kóyde. yá kēndi hāliñe olunca pek_olayın_içine giremiyón kı.
(42)yóğ, öyle bi şey şindi. şindi gayda değer bi şemiz yóğ yāni. fazla oyalamıyım ben seni. yá *eli*
(43)*abıcałardan_unna. eli abıcałardan.* başğa da öyle bi şemiz yók yāni. işde elli altı olunca
(44)atmış_altı yemiş_altıda gitdük demek ki. yetmiş sekizde geldük, (45)yemiş_altı. tabi bāçe
māçe yapıyóz azcuğ. bāçe, mısır_işde fasulyē, sēzonluğ_ıspanağ, (46)şalğam vesāire. yō,
İtiyāç. yēdümiz gadar. şindi ben burdan yēri u *budahlar'dan_aldım.* (47)aslım *gułatlı.* bi
yēr_aldım yāni bāçe olarağ da yērim olmiyinca. anca ihtiyácımız (48)gadar_ornda bi yēr
yapabiliyóz. bizim kóyde va da gışın kimse durmiyá. yāni sēzonluğ (49)çıkıyóz. tabi yazın bāzi
çıkıyóz bāzi da çıkmıyóz yāni kēndi kóyümüze. benim_aırlık burda. (50)tabi bütün_ev,
teşkilātım, teşkilātım. taniyóm. buyúr *receb_ābi.* hocam didüklerimi. (51)*biyúkyáyalar'dan* mı
adam lāzımdı size? mēseła şētmince olmiyá. yóh şefim_işde. (52)çalışıyóñ_ornda. yá u yāni
bize biraz sapa geliyá. almiyóz_u yāndan. genelde bizim bu (53)tarafda aırlımız bu
yāndan_olduundan bu yāndan_alıyóz. şefim bizde pek. yóh, bi (54)annatacağ bi şe gayda değer.
paıavriyí fiıan da bilmen ki. *kułat'da* kimse (55)gālmıyınca ben de geldim. nērden çıkıyóñ? bi

sıgortan_ódenecek, bi hayát ⁽⁵⁶⁾ğúvenceñ_olacak. yóh be! *ğarabúk'den* Fiłan biz_en son yérleřdúk *budahlar'a*. tabi illa ki ⁽⁵⁷⁾herkès birer tarafa řè yápdı. muğdar_olacuz tağ. unuñ des-tejini alacān diyóñ ha. yá yóg bizim ⁽⁵⁸⁾ğayda değer bi řè. yálañuz qalıyóm ben. ābi. éderdi. nası hikāyeyi? haberim yóh, vałlağ yóh. ⁽⁵⁹⁾bilmiyóm_ābi. senden duyi-yóm ben, duymadım_ābi. işde yāni ben ⁽⁶⁰⁾biraz_ıçime ğapanıh_olduymdan. vałlağ hiç bilmiyón ben şindi. başımdan da öyle ğayda ⁽⁶¹⁾değer bi olay geçmedi. davarı asgere gidene ğadar ğútdúk. yıl mı saydım? du-yán_olmamışdu. ⁽⁶²⁾duyán_olmamışdu. sahapsız kópek_onna. *çolağ'ındı*. yá hepimizde vardı kóyde. bi sèkiz_on ⁽⁶³⁾da-varcı vardı u zaman, bizim çocuhluumuzda. yóh şindi. zāten daıdı millet. yá ğóç_ètdi ⁽⁶⁴⁾yāni sağ soła kırsal yèr_olduundan. yóh, řu anda kimse yóh. ⁽⁶⁵⁾yázın_oliyè, yázın çikiyálıa. *ğócevezle* çikiyá yázın. yóh, bizden yóh da işde *ğócevezle* ⁽⁶⁶⁾çikiyá işde genelde. *ismet* fałan, bi *necāti'niñ* ołan_uşahları va. ğışın durmiyólıa, ğışın ⁽⁶⁷⁾durmiyólıa tabi. başğa yèriñ_evini aldıla unna, *yıyálar'dan*. ğışın_uryá yèrleřiyólıa. yóg ⁽⁶⁸⁾yóg. *çolağ'da* fełan yóg. yöremizde yóg. *kémał* da gelmişdi. u bi mıtfağ yápdırdı, ⁽⁶⁹⁾da-var_aldı, bi řè ètdi. birağdı. para ğazanamiyince o da birağdı. ğazanamadı para yá. ⁽⁷⁰⁾zarārına vèrdi řeyi. şindi hayvancılıun masrafları yükseldi, fiyatları düşdü aşağ. bi litre süt bi ⁽⁷¹⁾bardağ çay parası. beř yüz süt, beř yüz çay. isder_unu iç, isder bunu iç. bi litre su, u da beř ⁽⁷²⁾yüz. süd_ıçeciine, su içeciine süt_ıçecesiñ.

-42-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Kuzören Köyü

Adı: Musa Sevme

Yaş: 48

Konu: Bursa Gezisi, Başbakanın Davos Çıkışı, Avcılık Hikayeleri, Askerlik Hatıraları

(1)benim *mūsa. sevme, sevme, sevme*. soyád biraz şey de. he, *sevme*. benim gırh sèkiz.
(2)*ķuzviran ķóyü*. *ķuz* şini şöyle yāni cāmi yapılışı biñ doħuz yüz_elli yēdi, *ķuzviran* diyi
(3)gēçiyó. şeyde *ķuzóren* diyi gēçiyó mēseļa ik̄isi de oliyó yāni. *ķuzviran* da gēçiyē, *ķuzóren* de
(4)gēçiyē. *ķóyē* gidelim yá, burda olmaz_öyle şeyler. hangı *ķóy* gāldı yá? şindi şöyle ben tek
(5)başıma sōpet yáratamam. çay vēr. yō, yō hoccam yálan_at yóg, atmam. atmam. avcılıħdan
(6)Fılan_ıyi sohbetler var da ama olmadı. hocamıñ_önünü kēsmiş_öldüm. yá baña sabahdan
(7)bi tēlefon_açsañ. o tēlefonu baña bi gırh dağga önce ēdeydi *ķóyden* (8)çıħmazdım. hocam gel,
hattım açıħ, gel, buyúr diyemedim ābi ben ordıdım. olmadı, olmadı, (9)olmadı. önünü kēsmiş
gibi öldüm. şu anda gālabalıħ dıjı. on doħuz hāne Fılan var; yázin (10)sēksen bēs, sēksen,
doħsan. *çolah_ölmedi, angara'da. çolah angara'da*. gārdaş gafañ deerli. (11)*esgibazar'dan*
çıħsıñ_ābi, hoşuma gider. nēreli?

(12)başbaħanı sēyrēdiñiz mi, *davos'da* sēyrēdiñiz mi? yá hoşuma gitdi bē! anō! vaļlahi
(13)diş göyüramiyó diş göyürsa şart_olsun bi de ĩrılıyıcağ. nēy, başbağaniñ? başbağani şini
(14)başbağani bizim başbaħan bence, herkeşin görüşü farħlı. çoğ_ahıllı adam. gonusmasıñı da
(15)biliyó babalığ da. ben saña nē dıjım *türkiyē'yē* yāħısr bi başbaħan. *barzāni* kim, *barzāni*
Fılan (16)hangı ülkēde, ne *barzāni'si* yáv? şu iki üç milyón insanı öldüren *amerikanciyá* da va mı
öyle (17)bi laf? ne dēdi, bu zabah_acansında nē dēdi? yāhūdile gārşısında beni bulur dēdi yá.
(18)*amariķa'yá* yānsiyó bunnar, ne diyōñ yá! yāhūdile bi şe ētdüü zaman gārşısında beni bulur,
(19)dēdi. anniyamadın mı? bilemedin. beni bulur dēdi yá. bunu ben yāñış mı ānadım? (20)özür
dilerim, dōru.

(21)ava gitdik. ava nēyle ava? şindi ava ben tavşan_avına şindi çoğ şu mēvsimde
(22)gitmiyóm. çünkü şey yāni hāmilelik şeyi var, saħat bu ay yāni. bu ay da saħat. üçüncü ay
(23)geliyó, bu anda şeyē girdi o. yáñıñuz domuz fılan dēdiñ mi hiç aħsatmiyóm yāni. domuz. ā
(24)olmaz mı! domuz dēmek bizim burda icad_öldü. bizim_ormandan. va bizde. yá hoccam

(25)elig var yá elig. ben geçēn_ay yēdi tēne górdūm. rēsmen_inmiş ēkin taļlasına. yáyúluhan
(26)górdūm ben. hem gózel gózel eligle bóyle górsen şaane. déjldi. aynı bóyle kıoyden boyn şeyē
(27)gidiyódum, kıoyē gidiyódum. resmen ēkin yēşilliē inmişle, yáyiliyólla yá.

(28)hocam siz direkman bi soru sormiunca cevap da şey_ēdemiyórum. bu sene *bursi'yá*
(29)gitdim. hā gitdim. gāybētmedim. yálıñuz *bursa* var yá otel ołaraħdan *antalyá'yi* dutmadı yāni.
(30)valla otel! belki de ēle bi şe, unuttum oteli de yāni şindi *antalyá'nın_otel*i unuttadım.
(31)gołden vik_otelidī de *Ķaracabēy_*ilçesinde yátđıħ. otel biraz, bi otelde yátđıħ. bi *ķazāy*ıdı, o
(32)ğada ahım şahım dijldi otel. yálıñuz saunası fałan yóħdu. yálıñuz *bursa* da iyi ha! *bursa*
(33)aşşaa yēr dij. *bursa türkiyé'niñ* yāni nē diyim saña, yēşil *bursa* diyólla yá yāni añdırıyó
(34)ğēndini yāni. o ğada şey dij yāni. *antalyá'dan* sōna *bursi'yi* da şe ētmemek lāzım yāni. fuarı
(35)gezdük, sütaş fabrıgasını gezdük. ondan sōna bahçeleri gezdük. bi şeftali (36)bahçesine gir-
dim inanmassıñ, aħlım duruvēdi. bizim buļları gózüm görmez_olđu oļlarda. (37)armut bahçesi
saña nē dijim yáu, oılla yēşil *bursa* yá. saña çoħ gózel bi yērle yá! *antalyá* (38)yálıñuz *antalyá* çoħ
hoşuma gitdi. *antalyá toroslar'ın_*ēteinde çoħ gózel bi şehir. pırıl pırıl (39)górdüñ_ışde. mēseła
şindi *antalyá'da* seraları góriyince ben, la nē diyim yá, ben *antalyá* (40)*türkiyé'niñ* bahçesi dērim
yá. vallahi *antalyá* çoħ dēelli bi yēr biraħ. *aħdeniz_*oılla turis (41)fiłan_eksig_olmiyó tabi. bi-
zim buļlarda anarşi yönüñden biz de avantaliyüz yāni. anarşi (42)yóħ. *batı ğaradeniz*.

(43)hocam geçēn sene, ğonuşabilü miyiz, geçēn sene davşan_avına gidiyóz diyi bi ava
(44)gıtdük harman sonu. doñuz_avladıg, ğārşımıza doñuz çığdı. iki dēne doñuz vurduħ. tabi
(45)doñuzu vurınca bi ateş ēdiyın illā ki bi hēyēcan sariyó avciyá yāni illā ki. taħ
(46)gezelim_ışde o doñuzları ğaçırduħ. başħa bi sürü bułacuuz diyi işde gezerkēn gezerkēn
(47)bahçeniñ birinde ayı görmez miyiz! üş dēne ayı. hiş doħda ayı górmüş dijlin hiç. inanmassıñ,
(48)vallah bi ğıl ğada yálanım yóħ. üş dēne ğodaħ_arħasında. aħ siyáh bi ayı (49)emma. hiş taħ
bu yáşa geleli doħda ayı görmedim. bēş ğişiýüz, bēşimizde otomatik var. (50)yánımızdaħı şófór
tabi bizden ecúk yaşlıdı. ben bilmiyódum_ışı. dēdi ki ayı yásaħ. atmañ la (51)atmañ. uıa atałım
atałım. atmañ atmañ. bize atdumadı. ayı üş tēne ğodaıynan bosdana girmiş (52)elma yiyó. son-
bahar tabi, elmaıa düşmüş yēre. bize atdumadı. ondan sōna biz_ayıyı (53)procektorınan
taħib_ēdiyóz. çıħamadı, çıħamadı, bahçeden çıħamadı, çıħamadı. en son (54)bahçeden çığdı. ayı
çığdı, ğodaħla çıħamıyivēdi, biliyóñ mu. şey_avııa, saña nē diyim, bi (55)çalııı avııa tamam mı.
çalıyı ezmiş, geçmiş. ayı çığdı, ğodaħları bēkliyó. ayıñın_úsdüñe (56)ğāħdı, ön ğoılarını saıliyó

bóyle. homurdiyó hā. ayí rèsmen bóyle adamdan_azma diyó!a yá ⁽⁵⁷⁾bunu esgi tābir_ābi. adam gibi ahlı va ayıda yá! gollarını sallıyó, homurdiyó, godaḥlarını ⁽⁵⁸⁾békliyó. nīse uzatmiyá!ım_ābi. ayiyá biz_atmiyóz, atmiyóz. yáḥın yá, daha ⁽⁵⁹⁾diyá faḥan gibi. bi de godaḥla çıḥdı. bi teki çıḥdı. bi tēnesi gēne çıḥamiyivēdi. ābi godaḥ ⁽⁶⁰⁾terk_ēdemiyó, yávrui. patanaḥ, u yávrusu o da. ondan sōna. bi de çıḥdı, homurdiyó. ⁽⁶¹⁾homurdiyó, bize óyle homurdiyó ḥu, biz atsaḥ tam döşden vurıyóz. vaḥlahi bóyle inanmassıñ. ⁽⁶²⁾bize homurdadı. içimizden bi tānesi dēdi ki lan goca oḻan, ayınıñ_esgi tābiri, goca oḻan git, ⁽⁶³⁾şindi seni vuracaḥla. git başımızdan dēdi bi iki sēfer. lafdan da anniyó ha ⁽⁶⁴⁾inanmassıñ. ön gollarını godu, bize bóyle acı acı baḥdı. ayı terk_ētdi. vaḥlahi bóyle, ⁽⁶⁵⁾inanmassıñ. arḥa sıra biraz gider gibi ētdúḳ. önden gaçmiyó. godaḥlarını önüñe gatdı. ⁽⁶⁶⁾godaḥlarını önüñe gatdı. bunnanana godaḥlanan hızlı gidiyim diyó. yāni yávrú şey_ētdúḳ de ⁽⁶⁷⁾gēçivēmeyá adamdan_azma yá. bizim bizim_arāzide, bizim *gúziren'de*. bóylelig_oldu. ⁽⁶⁸⁾velāsil_ayiyá atmaduḥ.

⁽⁶⁹⁾biz gēce avlanuḥan bizi *esgibazar'ın* candarma dēvriyēsi bóyle maḥasdan, gārşıdan ⁽⁷⁰⁾sēyrētmış. sēyrētmış, sēyrēdince precoktór işıñı gārşıdan gārşıyá góriyē. tabi bizim kóynen ⁽⁷¹⁾şey gārşu gārşuyá geliyē yá *süütçēşme*. tam tesādüf yá, tesādüf. tābi avlanma da yássaḥ. ⁽⁷²⁾candarma kút geldi tam bizim kóyüñ_oryá. bizim yóla mevzi almış, bize pusu gürmuş. la bi ⁽⁷³⁾de kóyē girerkēn candarma pat tırsmış bóyle. kút çıḥdı önümüze candarma arabası, ⁽⁷⁴⁾gaçamaduḥ. içimizde muḥtar da va, muḥtar benim yiēn tabi. dēdi ki bize siḥahları, ⁽⁷⁵⁾candarmanıñ_önce bi moturda şē aradı, av maḥali aradı yāni tavşan Fiḻan bi şē va mı diyi. ⁽⁷⁶⁾buḻamijnca siḥahları biraḥın dēdi. muḥdar da tabi bizi gurtarmaḥ_üçün, gomutanım dēdi ⁽⁷⁷⁾biz dēdi şeyden geliyóz, dayım dēdi maḥları gāybolmuş. maḥ_aramadan geliyóz fiḻan. tabi ⁽⁷⁸⁾candarma yúdar mı! o zamana gada siḥahları alđıdi. óyle diyince bi av maḥali de de ⁽⁷⁹⁾Fiḻan_olmijnca bizi biraḥdı yāni. muḥdar_olmasa. yōḥ, ruhsat fiḻan çounda yōḥ. ⁽⁸⁰⁾bóylelig_oldu. gēçeñ sene oldu.

⁽⁸¹⁾bu sene iki üş çeşit av maḥalimiz va. şey doñuznan, doñuz tabi vurıyóz yāni. doñuz ⁽⁸²⁾vurduymuz zaman, çoḥ vurduḥ bu sene. benim bıldır yēđi tēne Fiḻan. gēndimiz_işde. bāzi ⁽⁸³⁾ava giden tavşan avcıları bāzi doñuz_avcıları. yāni bi ileri gelen kişiler vardı. av hasdası ⁽⁸⁴⁾olanna gidiyē. var bizde. bizde şindi, adıñ, ismiñ? *güner_ābi* şu ormanlar var yá şu ormanlar, ⁽⁸⁵⁾bu ormanlarıñ_etijinden hēmen bizim kóy şurda zāten. yá kóyē gitmek nāsib_olmadı yá. ⁽⁸⁶⁾etijinden_iniyó, ormanlar yóun. iniyó tabi gēceleri bi de ékin ékdik ⁽⁸⁷⁾sonbaharda. yeşil yeşil

yetişdi. oña geliyó. bahçelere fiłan geliyó. şindi mèsela eligler var. ⁽⁸⁸⁾gêçen mèsela bóyle gi-
derkén bi aḥşam_ ezānı gèç gāldım. altı tene elig_ ābi êkinde ⁽⁸⁹⁾yáyılıuḥan górdüm yá. bi de
hèyécan sardı bóyle. la gózel gózel bóyle eligle. inanmassıñ ⁽⁹⁰⁾bóyle hèyécanlandıım bē! anō!
şöyle arabıyı durdurdım da şöyle arabıyı ğapısıñı aşdım da ⁽⁹¹⁾şöyle baḥiyódumudu. arabanıñ,
ğapınıñ çıtırtısından duyınca la bi ğaçiyólla. inanmassıñ ne ⁽⁹²⁾adım_ atiyó bē! ēy! baḥıḥlamıyá
gidiyó hı öyle górsen. ana gótleriñ_ üsdü beyáz beyáz. aynı ⁽⁹³⁾böle şey gibi. sarı, ğahverengiyé
baḥiyá aynı, dōru. sarı sarıyá baḥiyó dōru. ğarışuḥ, ⁽⁹⁴⁾ğarışuḥ.

⁽⁹⁵⁾doñuz, *güner_ ābi*, doñuz zarar vèriyè bē bize. zarar vèriyè. domuz zarar vèriyó.
⁽⁹⁶⁾doñuz şindi bi defa patatis düşmanı. bahçede patatisi hēmen yóḥ_ ediyó. isder ki fırsat
⁽⁹⁷⁾bulsuñ, bahçiyé bir girsıñ yāni. seniñ rızḥını yiyó. elmañı yiyó, ğañıriyó, daḥını ğañıriyó.
saña ⁽⁹⁸⁾ne diyim. yóḥ, zarar vèriyó, mısırıñı yiyó. elmanıñ daḥını ğañıriyó böyle. daḥa çıḥiyó,
elmiyá ⁽⁹⁹⁾çıḥiyó rèsmen. ğıriyó dèmek, ha ğıriyór. bu rèsmen dèdüü, istedüü mèyviyè çıḥiyó bu
yá. ⁽¹⁰⁰⁾isdedüü mèyviyè çıḥiyó bu yá. bambaşḥa, seniñ saña hasar vèriyó işde. ayı da vèriyó,
doñuz ⁽¹⁰¹⁾da vèriyó. ayı yássāımış. ayı doḡada mèsela ayı ğıt_ olduḡ için *türkiyé’de*. doñuz dıjıl,
ayı ⁽¹⁰²⁾ğañıriyó. doñuz çıḥamiyó doñuz, doñuz çıḥamiyó. doñuz çıḥamiyó. doñuz ⁽¹⁰³⁾çıḥamiyó
doñuz. doñuz, doñuz yéter ki bi burnnuñu soḥsun. nè ğada teliké olusa ossuñ; yāni ⁽¹⁰⁴⁾ufah bi
yèr de şè ètse o teli, heralda ğücü çoḥ, hēmman şey_ edip gèçiyó. boyúndan vücudu ⁽¹⁰⁵⁾gèçiyó
yāni, doñuz gèçiyó yāni. ā! doñuzda boynuñda bi ğúç va ābi bambaşḥa yá. deri bi
⁽¹⁰⁶⁾ğalın_ ābi. güner_ ābi. deri bi ğalın. el dabanı Fiłan buram gibi ğalınlıḥ va yá. üş dört
santım ⁽¹⁰⁷⁾ğalınlıḥ va yá. hē, deri deri doñuz. doñuzu şindi olur_ olmaz yáḥıcı şey
⁽¹⁰⁸⁾Fiłan_ olmiñca yátılmıyó. ben buña şajid_ oldım. doñuz ğoḡayınan öyle bi yáḥıcı silāḥ
⁽¹⁰⁹⁾namlusundan çıḥmiyinca ğurşun Fiłan_ öyle yátivèmiyó şahadan Fiłan. saçmiyinan Fiłan
hiç ⁽¹¹⁰⁾baña mısıñ dèmiyó. deri çoḥ ğalın. çoḥ yaşadım çōḥ.

⁽¹¹¹⁾gêçen bi doñuz öldüdüḡ. bi azı var inanmassıñ, yánnarda azı, o dişler cenābı aḷḷah
⁽¹¹²⁾oñu öyle yáratmış_ işde. la dèmek oñun ğoruması mı nèsise yāni bi bambaşḥa diş yá,
yándan ⁽¹¹³⁾yá! hayret_ edersıñ yá. o burnınan. burnuñdan_ ürkérimiş şey topraḥ. mèsela dāda,
ğırda ⁽¹¹⁴⁾Fiłan biz mèsela maḷ gúderkén Fiłan mèsela doñuz_ eşiyó ğırı mırı mèsela öyle şey
yèlleri. ⁽¹¹⁵⁾aynı sabannan sürmiş gibi. sen dèrsıñ ki bu nassı sürmiş yá! burunda çoḡ ğúç varmış
oñun ⁽¹¹⁶⁾da. tabi aḷḷahdan gelen oñu da biz bilmiyüz. doñuz bóyle.

(117)tavşannar. davşan ğarib hayvan, ğaçıyó tabi davşan. yázıh, herkeş vuriyó davşanı.
(118) davşan meseļa. vurmádım, vurmádım. bacanaħ. elij de, elij de ğıyámam. elij de ğıyámam.
(119) elij de ğıyámam. ayiyá mı? ayiyá, ayiyá on bēş sene ğúnú ğomuşlar ğörħudan. ğörħudan.
on (120) bēş milyár cēza. on bēş sene ğünü var dıjnce atamıyóz. he, o ğadarmış.
(121) atamıyóz_ ayiyá. ēn fazla sērbest sērbest doñuza atıyóz. tavşan da ben ğoļayınan ben
tavşana (122) şe ētmem yāni. ē başħa sor.

(123) dıjlıdım, dıjlıdım. ben_ uļaştırmıdım. acemi billijm *izmir*, usda bilijm şeydi,
(124) *isdambul'udu*, alemdaı. *ĝāziemir*. birinci tabur ikinci bölúk. birinci tabur, bizimki dāda
(125) dıjlıdi ēyitim pisti, aşşādıdı. sarı ğantini Filán tanır mıñıñ, mērkēz ğantiniñi? ā tamam. biñ
(126) doħuz yüz seksen yılında ordıduħ. çoħ ğeşdi, ğünner çabuħ ğeçmiş bē! hocam ğünneri ğeri
(127) şe ētsele varıymı verrün. ğünneri ğeri aļacaħla, sıfırlıcaħla yeniden. yirmi tam bu işde iyi,
(128) yirmi tam bóyle iyi. ha işde o araļar işde. tam iyi iyi şeyler onnar. faħat çabuħ ğeşdi
(129) ğünnerimiz, bıraħ. ben seksen bi nassı, atmışa biriyim ben yá. yetmiş doħuzda gitdim, sek-
sen (130) birde geldim. sennen ben_ asgerlig_ ētdim sekiz_ ay. ēlli doħuza bir misiñ sen? ā sen
sen (131) benden_ önce. ben sen gelmişdin.

(132) asgerde bi anı ğonuşivim mi sayın hocam? şindi asgerde usda billijnde usda
(133) billijnde bi mēzu oļdu. ben biñ doħuz yüz seksende asgerdıdım. *demirel* höķümeti,
(134) *kēnan_ evren*, höķümeti *demirel'iñ_ elinden_ aldı* sene ben_ on_ aylıħ_ asgerdim biñ
doħuz (135) yüz seksen yılında. on_ iki eylülde. şindi o zaman biz_ asgere giderkēn sācı solcu bi
şey (136) vardı. sācı solcuydu. anarşit Filán çoħ şey dıjlıdı, sā sol vardı. ondan sōna işde ihtilál
oļdu. (137) ihtiláldan sōna biúķ bi ğórev vėdile *isdambul'da* bize. şindi bi ğeçe ihtilál_ oļmuş.
bizi, (138) ihtilál oļduından Filán habarımız yóħ, ğazinoyá topladııla. bi sıħı disiplin o biçim. bi
(139) şeler, bi şeler_ en son iştıma miştıma. ğeçe o ğeçe ihtilál_ oļmuş tabi duyduĝ.
zabālijn_ oldu. (140) bizi revoļara fiļan ğoyduļar. bóyle *isdambul'uñ_ içine* ğórev
(141) taħsim_ ētdile. benim ğórev şeyé düşdü. dinniyōñ sayın hocam? iskēliyé düşdü. nēryé? va-
pur (142) iskēlesiñe. nēryé? *üsküdar* vapur_ iskēlesiñe, bu yāħa. *eminönü'ñe* çalışan vapur
üsküdar- (143) *eminönü* yápiyó, sēfer yápiyó. iskēlede biz ne yápiyóruz? kimlik ğontıroļu.
yanımda bi (144) *mardinni* va. ğapı bēyúķ, hēmen hēmen üç mētre şoyle ğenişlij. iki tarafli
(145) kimlik ğontıroļu yápiyóruz hocam. kimlik ğontıroļu yáparkēn tabı kimlijni ğósendermeden
biz, (146) iyi sıħı disiplin_ emme, biz şıpelendiimiz kişiyé dur çekiyóz tamam mı. bóyle baña

yáħın, ⁽¹⁴⁷⁾gārşımda bi *mardinni* var_asger benim tertib. ben de bu gārşıdın. sılahlıyız biz yalıñuz ⁽¹⁴⁸⁾mermi yóħ. biz biliyóruz. bizde g-üşler var, bi de benden tarafda baña yáħın, nizāmiyé ⁽¹⁴⁹⁾üş mètre Fiłan aşşâa genişlij.

⁽¹⁵⁰⁾baña yáħın bölgeden iki dene genç gidiyó böyle babayıjt, uzun boyłu, sifil. ondan ⁽¹⁵¹⁾sóna herkeş. sifil demek şey yāni asger dijil, yāni bizim_elbiseden, bizim_elbiseden. ⁽¹⁵²⁾hemşerim bi dağga dedim, kimlikleriñizi góremedim dedim. górmeseñ ne yazar dedi baña. ⁽¹⁵³⁾hemşerim kimlikleriñizi müsāde ediñ, górev_icābı yāni kimliñizi górmедim. ben ⁽¹⁵⁴⁾kimlikleriñizi bi góriyin. baña el harekēti yápdı bu asger_olduum hálde fiłan. yá hemşerim ⁽¹⁵⁵⁾aç, kimlij gósder yāni gósdermeden şe étme. gósdermesek ne yazar fiłan diyi ⁽¹⁵⁶⁾bana şey yápdı, horuzlandı. horuzlandı, gārşıdahı nöbetçi beni zāten góriyó. gārşı gārşıyúz ⁽¹⁵⁷⁾yá, yáħınız, üş mètre aramız va. şey éderkén Fiłan bu kótü kélime gułlandı. gułlanır ⁽¹⁵⁸⁾gułlanmaz yóħardan_aşşâa *mardinni*, yóħardan aşşâa benim *mardinni* dipçüü geçirdü. hā ⁽¹⁵⁹⁾dipçüü geçirünce ābi onna da bize. sifil_o, biz_asgeriyiz. tam_o sıhıda meseła asgeriyéyé ⁽¹⁶⁰⁾şey gułlaniyó, el_arekēti gułlaniyó. ałamadıñ véremediñ, biz gāpışduħ. iyi dīne hocam. vur ⁽¹⁶¹⁾patlasıñ, çal oynasıñ, bizde dipçikle gonusıyó; onnarda yúrmuħla gonusıyó Fiłan dērkén. ⁽¹⁶²⁾vuriyóħla, vuriyóħla hocam vuriyóħla. bahı lafiñ soñunu gelecek. şudur budur ⁽¹⁶³⁾dērkén bizim dūmeler Fiłan gopdu tabi bi iki. orda mücādele édiyóz fiłan dērkén ben_işde ⁽¹⁶⁴⁾yāndan şey_éderkén dipçij burnuma şe étđi. bunnım gānadı benim. şindi şey gonusmaħ ⁽¹⁶⁵⁾ıāzım, bi tēnesi yúrmuħ baña dek getürmüş. ben de iyi vuriyóñ dipçüü émme uşahıla bizden ⁽¹⁶⁶⁾babayıjt. u zamana gāda bizim dēvriyéle vardı, bizim bölúğden. dēvriyéle Fiłan geçerkén ⁽¹⁶⁷⁾gārışdı. bunu linç_étmek isdedile Fiłan. nīse uzatmiyālım, ortaııu sakinleşđidúğ. ⁽¹⁶⁹⁾araıadııla ⁽¹⁶⁸⁾başıha dēvriyéle. bunna araıandıħdan sōna kimlik gósderdile. bunna subayımış. ⁽¹⁷⁰⁾nēyimiş? assubayımış. *beyhoz'da* assubaylınız yimez. çünkü yir de sifil, sifil, sifil. orda ⁽¹⁷¹⁾ben subay_olduunu bilseydim ben bi de homutanım dij hitāb_éderdim, o kimlij görsem di ⁽¹⁷²⁾mi. biz tabi düşdüğ şeyé, asgeriyé şeyé, düşdüğ ifādelere bēyúğ rütbelileriñ şeyine. ileri geri ⁽¹⁷³⁾aynı baña böyle böyle ben gózelcene ifādemı vėdim. onnar da vėdi ama o ⁽¹⁷⁴⁾yáıan söyleği. asgeriñ dedi, baña kúfúr_étđi dedi. hāıbuħı kúfúr yóħ, direkman kúfúr yóħ. ⁽¹⁷⁵⁾kúfúr_étđi dedi benden_ötürü. ben dedim hāyır. ondan sōna böyle böyle gāba davrandı. el ⁽¹⁷⁶⁾harekēti yápdı, şudur budur tabi onnara inanmadı da asgeriyé şeyi. meseła bēyúğ yārbay mı ⁽¹⁷⁷⁾étđi, bizi bi şe étđi meseła ifāde aıdı. onnara inanmadı da bizim kélimelere çoh_inandı. biz ⁽¹⁷⁸⁾tabi ifādeden

gêşdüĸ. onlara cezā oĸarahdan_üç yıl rütbe cezāsı vèdile. üç yıl rütbe ⁽¹⁷⁹⁾aĸamiyó, donduma cezāsı. bize de iyi ĸórev yápdumuzdan onar ĸún mükāfat_izini vèdile. ⁽¹⁸⁰⁾ā ĸan yápdı yāni ĸana bire bir_oldu! bi öyle anım ĸeşdi.

⁽¹⁸¹⁾bi anım taĸ var. bi de onu ĸonuşım, eyér zamanıñız varsa. ne oliyó, ĸamarayá mı ⁽¹⁸²⁾ĸeçiyó tèleviziyóna? ĸaba ĸonuşmadım_ama. è dil bu dil. başĸa dil deşdirecek halim yóĸ. ⁽¹⁸³⁾aĸ dayım! dayım nèrelidi bi söyle. siziñ ĸóylü. asgerde bi anı şindi şóyle yāni şindi olmadı ⁽¹⁸⁴⁾yá, vaĸĸah_olmadı yá. ben sizi hèle hocamı, yá olmadı hocam be. daĸ ūraşma, daĸ aız ⁽¹⁸⁵⁾yápmiyóm, ben saña yá hocam yá. işden_āliyórum, vaĸĸa dıjil yá. o tèlefon baña bi ĸırĸ ⁽¹⁸⁶⁾daĸĸa önce olidi ben *mevlüd'e* mi giderdim be! ĸırĸ yıldı bi tèlefon_ètdin, ónuñ kèsmiş gibi ⁽¹⁸⁷⁾oĸdum. her zaman_için buyrun hocam. ābi zabahdan tèlefon_açsañ ⁽¹⁸⁸⁾ben_evden_ayrılı mīdim? bi anı taĸ şóyle oldu. asgerde ben *alemdaĸ'ndīdim* tabi. muarebe ⁽¹⁸⁹⁾destek bölüündīdim. *isdambuĸ. isdambuĸ*, bu *şile'yé* giderkén aĸay otuz_ikinci piyāde ⁽¹⁹⁰⁾aĸayīdı. u *şile'yé* giderkén hèmen *şile* yólunuñ kénárındadı. burdan şeyden çıĸdıñ mı ⁽¹⁹¹⁾*üsküdar, ümrāniyé, bālarbaşı, ümrāniyé, dudullu, sarıĸāzi* öyle *samandıra* öyle o şey ⁽¹⁹²⁾*ĸaradeniz* saĸline dūşeydüĸ be. orda birlik. yá şindi şóyle oldu o da, bölüü bit basmış. ⁽¹⁹³⁾taĸdaĸurusu dıjil. şindi biti de çóo bilmiyó. aĸseri benim bólügde diyárbaĸır, doĸ uşāı vardı. ⁽¹⁹⁴⁾méseĸa şindi *iç_anadoĸu'dan*_azıdı. meseĸa ben yüz ĸırĸ ĸişilik bölügde bi *ĸasdamonuĸu* ⁽¹⁹⁵⁾vardı, bi de ben varıdım. bit yāni bit ona dıjil, yāni çou canavar diyó yāni. bit canavar diyi ⁽¹⁹⁶⁾hitāb_èdiyó. böcü diyó. daĸ canavar diyó fıĸan cart curt. şindi banyóluĸ şeyiñ şeyi bölün ⁽¹⁹⁷⁾şeyi bozulmuş. nèvresim yīĸanan çamaşırĸanelerin makineleri bozulmuş. yapıĸasiyá fıĸan bi ⁽¹⁹⁸⁾hafda şey ĸeşdi, es ĸeşdi. yāni haftada yīĸanan nèvresimle, sèkiz ile on ⁽¹⁹⁹⁾bèş ĸünü buliyınca bölük bitlenmiş. bitleniñce bu tabi posta vardı, bizim tertip, *bursaĸı*, ⁽²⁰⁰⁾parĸaĸ. anniyóñ di mi? bi de yüzbaşiyá şikáyét_ètmiş. yüzbaşiyá şikáyét_èdince işde ⁽²⁰¹⁾ĸomutanım demiş bölüü bit basdı. ondan sōna ĸouş_çiñden kimseniñ habarı yóĸ. yüzbaşı ⁽²⁰²⁾da duyınca bizde cuma ĸünneri öyleden sōna şey baĸımı oĸu. sıĸah baĸımınan araç baĸımı ⁽²⁰³⁾oĸu her cuma ĸünü öyleden sōna. sizde nassīdi? aynı mı? bi de yüzbaşı tabi onu duyınca ⁽²⁰⁴⁾herkèş tabi şey meselesi bu. meseĸa bölük meseĸa ĸurur meselesi. adam ĸoşĸoca bölüü ⁽²⁰⁵⁾temsil_èdiyó. yüzbaşı bitli ĸezmesini isder mi? hèmen denetlemiyé şey_èdiyó. ondan sōna ⁽²⁰⁶⁾bi de yüzbaşı ĸalaşçīdı. bölük bi de yüzbaşı geliyó dèdile. iştima oĸduĸ. bi de yüzbaşı geldi, ⁽²⁰⁷⁾sıĸahlara Fıĸan baĸdı. işde ĸomut vèdüĸ biz. işde şu sıĸahĸa Fıĸan hepimiz, şu sıĸahĸa şu ⁽²⁰⁸⁾numaraĸı diyé

işde emir ve görüşleriñize hazırdır fañan. ondan sōna bizi ġaracıñ_ortasında ⁽²⁰⁹⁾iştıma ètdi yüzbaşı. sıra açıl marş vèdi. sıra açıl marşı asgellig_èdenner ⁽²¹⁰⁾bilür heralıda. şindi ön sıra bès_adım, ikinci sıra üç_adım, arha sıra şey, soñ sıra yerinde ⁽²¹¹⁾sayár. öyle sıra açılı bölük yāni bölük sèyrekleşiyó yāni. şindi bölük, yüzbaşı öyle bi ⁽²¹²⁾dènetleme yápdı hı ġendine çēüirdü bölüü. ondan sonra şey_ön sıra dèdi bot çihar, bot. arha ⁽²¹³⁾sıra dèdi kúnýe çihar. üçüncü sıra dèdi saç kèp çihar, saçlara bahacağ. dördüncü sıra da atlet ⁽²¹⁴⁾çihar dèdi, átlet. dört çeşit maddiyi bi şeyde çihariyó. baña kúnýe sırası dek geldi. ⁽²¹⁵⁾baña kúnýe sırası, boynumdı kúnýe de. biz yırtduh. şindi başladı dènetlemiyé. bize botu ⁽²¹⁶⁾esgi olannara dèpōcuyá çağriyó. bunıñ bot hağğı var mı diyó. o da diyó hı ġomutanım var ⁽²¹⁷⁾veyá yóh. bot hağğı ġāl mamış. yüzbaşı onu bi ġózel dövüyó. niye çabuñ esgitdiñ diyé. veyá ⁽²¹⁸⁾hağğı varisa dèpōcuyá diyó hı bunıñ botunu verıñ, yenilensiñ diyó. o sıra öyle gitdi ⁽²¹⁹⁾denetliyé denetliyé. ikinci sıra kúnýeyé geldi. kúnýe de işde boynuñda olan_adam yırtdı ⁽²²⁰⁾paçiyi. boynuñda olmiyána, seniñ nérde kúnýeñ, sen_asger dij misiñ? işde şeyid_olsan şu ⁽²²¹⁾bu. işde benim çantamda da cartıdı curtıdı. onnarı da ġózelce bi dersini vèdi. üçüncü sıra saça ⁽²²²⁾geldi. saç saçı çoh_olannarın arac_odasından maħası ġetürdüdü araç çauşuna. ġózelcene ⁽²²³⁾mecburi kèsdürececek dij saçlara bi çarpı atdı şuryá. şöleceñe bi ġırhdı başına. o mejbür ⁽²²⁴⁾ġırhacañ ġayrı. dördüncü sıra atlete geldi. atleti, bot çihar şey çihar, mont çihar. ⁽²²⁵⁾ondan sōna atleti tersine tersine sıyırtıdriyó çauşa, sıyırtıdriyó. boynuñdan çihmiyó şey. içi ⁽²²⁶⁾dışına ġeçiyó, dışı içi dışına ġeçiyó. böyle ters gibi ġerdiriyólla, ġózelcene bi ⁽²²⁷⁾ġontırol_èdiyólla şeyi, atleti Fiñan dèrkén ġózel sıyıra sıyıra iki kişiden sarı bit çıhdı. ⁽²²⁸⁾canavar çıhdı. yāni bölüñ bitlendiü aşğara meydana çıhdı, bèlli oldu. şindi o zamana ġada ⁽²²⁹⁾şeyé çağrdı ġouşciyá çağrdı. ġouşcu da tabi yāşlıydi. ondan sōna o bitli ⁽²³⁰⁾olan_uşahları dışarı önümüze cèphiyé çıhardı. ondan sōna bu bitleri ben size yidürecijn ⁽²³¹⁾dèdi uşahlara, *urfalılara*. ondan sōna yidürim mi dèdi. o ġózdaı vèdi, ġerçi yidümedi de. ⁽²³²⁾ġózdaı vèdi onnara yāni. ġouşciyi da dōdü, bit çihannarı da dōdü. ondan sōna öyle bi anı ⁽²³³⁾daa asgerde böyle oldu. *musa sevme. ġırh sèkiz. kuzóren*.

-43-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Ortaköy Köyü

Adı: Recep Algül

Yaş: 73

Konu: Askerlik Hatıraları, Ölen Eş, Hac İbadeti, Kız Kaçırma

(1) *ezúrúm* mu? ben *ezúrúm* 'da yápdım *asgerli* . tabi. *gāndilli* 'de. *ezúrúm gāndil* 'de.
(2) yirmi dörd *ay* . yōh be! soǵu ğuymazdı bize yá. dimeg *al* lahıñ bi taħdiri, ğoymazdı soǵu.
(3) etkilemiyó. ğuru bi ayázı oǵurdu. *recep algül* . yáş yetmiş *üç* . *ortakóy* . kóylerde kimse
(4) ğālmadı! öretmensiñ? é nérde? *erzincan* 'da. çoħ *iyi* , münāsip. ne söyliyim ben?

(5) asgellikde hikāyé. asgellikde *ezúrúm şey gāndilli* 'den *ġarsaġapi* 'yá teşkilete gitdim
(6) ben. şey bölüñ *ó* unde şeydim ben trenci. bölúġu arħada, ben *ö* nde böyle bize
(7) taħsim *ét* dile, böyle ğuruplara. bizi aynı böyle trevik polisi gibi böyle unnara yól
(8) ğósderdúġ, yárdım tēmsil bu yána giderse böyle dutarsıñ, bu yána giderse böyle dutarsıñ.
(9) öliği. *ġarsaġapi* 'da, bi aħşam yátduħ *ur* da. böyle çadırlara ġār yáđı. ġār yáđı. uyħu
(10) tuħumlarını ğeyérdúġ, ha buryá ğadar çekérdúġ. nérde üşiyyóñ, terlerdúġ. bi yüzbaşı va bi
(11) üsteymenim vardı. az ğúz dēđi seni ben şeyé yēmekhāniyé vėrim dēđi aħşamdan. beni
(12) yēmekhāneyé vėđi urda. işde árzaħ daħtiyé orda. bi ğaç çeşit. işde hėvle, zėytin, efendim
(13) reçel. urda zabālin öyleyé yáħın ğaħduħ, urdan tekraġ *gāndilli* 'yé geldük. *gāndilli* 'de aħşam
(14) ğayrı ıstıraat vėđile, bi ğúñ *ıstıraat vėđile* . öyleliġ *o* ldu asgellik de.

(15) beş. üç ğız, iki oġan. ben reçberin. çocuħla işde bu benim ğızımdır. iki de oġum va.
(16) birisi *ġarabúġ* 'de, birisi siķorte emekli. arabacıği *ġarabúġ* 'deki. emehli şindi. dāyresi va urda.
(17) kóydeki oġanıñ yánıda duriyóñ ben. kóydeki reçber. reçber, moturu va. reçbėllik yápiyé. tarla
(18) boġ. çoħ. ekiyóz, ekiyóz. arpa, buyday; başħa bi şe ekiyóz. şu şey (19) sūtleriñ *al* tıñda.
oġur. elma, armut hepisi va. ne yáparsañ *o* lu. yōh yōh, hepisi evde. birisi (20) *ısdanbuġ* 'da, birisi
burda, birisi *ġarabúġ* 'de.

(21) hanım *öldü* , sėkzen *üş* de öldü. evlendim *evlendim* , bu üçüncü. (22) hanım *afiyónnu* ,
afiyónnu . seniñ gibi bi arħadaş sėbeb *o* ldu işde alıa rāzı oġsun. ilk *evlilij* , (23) ğaçurdum ben
kóyüñ *iç* inden. aynı kóyden ğaçurdum. ikincisinen bi çoħ *ö* yle bi doħuz *ay* (24) fıġan *o* ldu.

bi öyle bi ruh, yaşlı, ruh hasdası varmış ğadunda. sonradan ⁽²⁵⁾bıraħduħ. gidiyá bazara, gelmez. bi de baħmıŝıñ gitmiş, kóyúne gitmiş seniñ ⁽²⁶⁾habarıñ_olmadan. öyle bi şeydi. bunu da, bu şiyi de ŝindikini de sözüñ_oña bi cingen vardı ⁽²⁷⁾burda, u yápdırdı bizim dāmādınan. yáu esgi hanımım nérde yáu? cennet mekānı oľsun. ⁽²⁸⁾cennet mekānı o nérde yáu? emekli, emekli. ğız mėslek lisesinden çalışdı. yáu benim ⁽²⁹⁾ġaderim, baħ u bıraħduħum ğadun da emeklđdi. u da emeklđdi. alľaha ŝükúr. bizde yálan ⁽³⁰⁾doľan yóĝ. kéndim de emekliyin. yirmi bėŝ sene dėvlet ĝapısında çalışdım. dėvlet ⁽³¹⁾demiryólunda. sėksen_üşde emekli oľdum. sėksen_üşde. sėksen_üşde. sėksen_üşde ⁽³²⁾emekli oľdum, hanımı ĝāybėtdim. hastđdı rahmetlik. ĝanser varmış ĝalıñ buarsıĝlarda işde. ⁽³³⁾adam benim mđdem_arıyė, mđdem_arıyė. mđdi doħdorı yóħ. savcı ĝariyí ĝótriyó, soriyá, ⁽³⁴⁾iyi oľdum diyó. böyle soriyá. cāhillik. aħŝamdan zabahlıñ ĝene benim mđdem arır. ⁽³⁵⁾la ĝadun bu mđde işi dđl dėdim la. bu mđde işi dđl. tekraľ *anĝarı'yá* ĝótdüm. *ĝarabúk'de* ⁽³⁶⁾emelyėt_ėtdudúk filan. ĝanserimiŝ. en sona da toħdor ĝanser dėdi. ismiñi başla. *ĝúner*. ⁽³⁷⁾soyadıñ? *dādelen*.

⁽³⁸⁾ben haca da gitdim ĝeen sene. yáħında. oħ oħ memnuñun oħ. oħ memnuñun ⁽³⁹⁾oħ. alľah size de nasđb_ėtsiñ. uañnan. ĝırK bėŝ ĝún ĝāldım. oħ, vaľlah ĝüzel_oldu. uryá, ⁽⁴⁰⁾unnarıñ yáŝantıları bi ĝórseñ yá. oħ_ıyiler, oħ_ıyiler, oħ. hėy, hep_ibādet! oranıñ mille-ti ⁽⁴¹⁾hep_elinde ĝurānı kėrim. bi ĝariŝ ocuñ_elinde ĝurānı kėrim, oħiyė. *arabistan'ın* halħi ⁽⁴²⁾bize ĝóre iyi *arapla*. iyi bilmiyóñ bize ĝóre hişbi sorını yóħ. nėryė varsañ ⁽⁴³⁾hórmət_ėdiyė *arapla*. böyle bize hiçbi ziyānı, böyle bi şeleri, çirkin bi şe yápmadıla arapla. ⁽⁴⁴⁾tavafda oľsun dėmsili ĝórüŝduħumuz yėrlerde oľsun oħ hórmət ĝórdúk. bi şey dėrsiñ, hėmen ⁽⁴⁵⁾tamam tamam dėr. öyle bi zolluħ yóħ hiç. hiç zolluħ ĝórmedúk biz hiç. eccúk bi tavāp ⁽⁴⁶⁾yáparħan sıħıŝuħ hani böyle yėr dar. *kābe'deyduħ* bi zolluħ çekiyóz. hāni o da zolluħ ⁽⁴⁷⁾ĝālabalıħ, sımsıħı. u saña böyle sürtünerek, sen uña böyle sırt sırtı. öyle geldúk. yā hoca bōle ⁽⁴⁸⁾işde. buyúr baħam.

⁽⁴⁹⁾bu torun benim, bu da benim, bu da benim. evlendi. beyi dükkāncı iŝde, öte bėri ⁽⁵⁰⁾satiyá dayısını. ayırd_ėdilmez, bėŝ barmañ bėŝi de bir. ne yápacāñ, kėsseñ_acır. hiç ⁽⁵¹⁾dėjŝmez. ana buba sā mı? iyi, alľah ĝabul_ėtsiñ. ĝaç ĝārdaŝıñ? hay maŝallah be, iyi! oħ iyi. ⁽⁵²⁾bu oħiyė, o da oħiyė ocuħ. bu da benim torun_iŝde. bu da *ĝarabúk'de* annesi. *ĝarabúk'deki* ⁽⁵³⁾ĝızın. ŝunu sormam hocam, özür dilerim. sen de bizim bulłarı iyi bulmuŝsuñ, burdan ⁽⁵⁴⁾evlenmek_iün. oħ münāsip, oħ münāsip. babañ_emekli mi? vah vah! ne diyóñ sen ⁽⁵⁵⁾canım! bizim hep_emeklödü hđp. bėŝikdeki ocuħdan eŝikdeki ŝeyė ĝada hep ⁽⁵⁶⁾emeklödü.

kóyde olaydım ben seni biraħmazdım çay fiłan içmiñce, ğārniñ fiłan ⁽⁵⁷⁾doyúrmıñca. ben_unutmam, ben_unutmam. yápar, yápar. bizim çevre éyidü, éyi. çevre ⁽⁵⁸⁾hórmetlidir. *tamişlar, tamişla. çandıllar.* yá belâlı olsa da esgisi gibi dijl. esgi gibi yóh. ⁽⁵⁹⁾*kéldépesi'nde*, élde neler va yáu! hımm, bekçi sanmışdu seni, ormancı.

⁽⁶⁰⁾esgilerden, çoħ faħırduħ biz faħır. üç dört ğārdéşiduh_emma faħırıdı bubam da ⁽⁶¹⁾faħırıdı. yéter yá, sesli ğonuşiyóm. iyi mi ses? şindi benim_övëy anañıħ vardı, anañım. ⁽⁶²⁾babam öldü de evlendi. déyzemiñ ğızını aldı. birez déyze uşayúh. bu bizim hanımı ben ⁽⁶³⁾ecúķ_isdiyódum da bubası vérmiyódu, bābası bāba tarafi. biz faħırız, unnar zēgin. ğız ⁽⁶⁴⁾tarafı bizi, hêç semi itibāra ałmiyë yá hiç. imkánımı var? hiç semi itibara ałmiyá. nıse ben ⁽⁶⁵⁾eccúķ bizim hanıma dołaniyón_emme. du, daha dönme yáu. sōra bizim_analıħ dëdi ki ⁽⁶⁶⁾ĝëne rehmetliĝ_ola. rehmetlik bizim_analıħ gelecem_o ğıza. yáu dëdi, bu aħşam dëdi ⁽⁶⁷⁾seniñ hanım çıñiverecek dëdi. aħşam namazı ğayrı çıñıdım ben_evden. bizim_işde iki yüz ⁽⁶⁸⁾kilémètre Fiłan şey iki yüz mètre Fiłan bi aramız va bizim, evleriñ_arası. bizim hanımıñ da ⁽⁶⁹⁾anası hesdānede. zātı bi oļu bi ğızı vardı bizim ğayınpëderiñ. bizim ğayniña hasdānedeydi. ⁽⁷⁰⁾bizim ğayınpëder va evde, gelini va. oļu da esgerdidi. undan sōra bi de vardım aħşam ⁽⁷¹⁾namazı, ğarardı. ecúķ bekledim heni şey *kāzim_aa'niñ* şeyi va yá eviniñ_ałtı. urda ⁽⁷²⁾behledim, bi de geldi. u zaman faħırıduħ. ayáuında bi işde, biz ğundura dërüz, bi ayáĝĝabı. ⁽⁷³⁾éyi ordan_ałdım_aħşam nāmazı. bizim *ören'de, ören* dërüz, bizim_aħraba bi de işde ⁽⁷⁴⁾yāssiyá yáħın vaduh_uryá ğayrı. *suutliçêşme'niñ* bëri yānı. bizim_esgi hısımlardan, bizim ⁽⁷⁵⁾dayı. kótü bi evi vardı. selāmalekim. vāy *érceb_aa*, ne o fiłan dëdi. ula dayı böyle böyle. ⁽⁷⁶⁾gel, gel, gel dëdi. undan sōra girdúķ_içeri. ben dayımıñ yanında ĝāldım. bizim hanımı ⁽⁷⁷⁾ayırdıla. ē! *érceb_aa* nëtdiñ sen? dayı böyle böyle oldu fiłan? la iyi étmişñ dëdi. iyi émişsiñ ⁽⁷⁸⁾dëdi. adam şu lafi bi. bizim ğarı evden çıñınca bizim rehmetlik, yeñgesi, kópek sözüüm_oa ⁽⁷⁹⁾kópiyé yál çaliyómuşumuş. undan sōra bizimki de dołanıvemiş. bubası sormuş, heni ğız ⁽⁸⁰⁾demiş, nërde demiş. lafi bi daa édiyóm. ğız nërdedi, bizim ğız nërde? valłāha ⁽⁸¹⁾demiş, buba demiş bilmiyóñ hı ğaynatasına gelin. yóh demiş yáu. undan sōra épiy ⁽⁸²⁾vaħıd_olmuş, hiç yóh, gelen yóh giden. ecúķ bëddıva étmiş. ecúķ étiyarıdı adam. işde şölidi, ⁽⁸³⁾bölidi ecúķ biraz tabi ałamış. velāsilı dayımıla çıñıduħ_işde. é dayı, yátduħ biz. bizim ⁽⁸⁴⁾hanım_öteki evde, ben bëriyé dayımıñ yanında yátiyóñ. zabālın ben seni dëdi bizim *eşóren* ⁽⁸⁵⁾dërüz uzaħ, de iki üç saat. urda da abılam va benim, ğızĝārdaşım. urdan sōra ben dëdi zabāli ⁽⁸⁶⁾ërkén seni ĝāldurrun.

yánıma da u *çalca'dan* öleniñ bi ahrabası va, bi oñan va, ⁽⁸⁷⁾onu gativédile. ışıhlandı, çıhduh_urdan. gún doarhan Fiñan diyı, u *yáyla* dèrüz, yáylañ ⁽⁸⁸⁾başına vadım ben. oñana dèdim ki sen dön gayrı dèdim, ben biliyõñ. abılamıñ kóyünü ⁽⁸⁹⁾bilmem mi be! sen dön dèduğ. biz de işde iyice gún dõdu. biz ablama girdúğ. ıa gārdaş ⁽⁹⁰⁾nètdiñ sen dèdi yá. böyle böyle abıla dèdim. èyi. urda sèkiz gún Fiñan gālduğ. undan sõra ⁽⁹¹⁾kóyden habar geldi işde. gelsinne dèmişle bubam. yõh, gızıñ bubası oñu mu! oñmadı, tabı ⁽⁹²⁾gõrmiyóz yüzünü. ondan sõra bi de ordan bizim ènişde *topal_aa*, bizim ènişde işde unnarım ⁽⁹³⁾gabilesi fazla, yèdi gārdaşla unna. bizim hanımı bi hayvana biñdürdü, sözüñ_oa hayvana. ⁽⁹⁴⁾gèce biz_urdan çıhdiysah, *dèynekciniñ_õlu* da muñdar. andan sõra dèpeniñ_ardındayúz ⁽⁹⁵⁾hani. uryá bizi èndüdüle. è *érceb_aa* sen git, kóyé habar vè. bubama gèdiyém gayrım. kóyé ⁽⁹⁶⁾habar vèrecuuz biz, geldim diyè hani. unna da bès_altà kişi. u yèdi gārdaş da işde eve ⁽⁹⁷⁾girdim. utancımından bubamıñ_evine girmedim. bizim_abıcanıñ evine gètdim rehmetlik. yá ⁽⁹⁸⁾abıca dèdim böyle. abıcanıñ_evi burda, bubamıñ_evi eccúğ uzağda. gapiyi tıhlatdım, ⁽⁹⁹⁾bizim_övèy gızgārdaş var. bubam bacanağ gibi anamıñ gızını abıcana almış. undan sõra ⁽¹⁰⁰⁾ben geldim dèdim yáu. bubama gidemedim ben. bubama bi habar_èt dèdim. bizim_abıca da ⁽¹⁰¹⁾habar_ètdi. undan sõra ben tekral_aşağ gitdim. muñdar da bizim_ıyi adamımızdı ⁽¹⁰²⁾muñdar. unda eve girdúğ. undan sõra bi de muñdar bize bi dõşek gètüdüm. başha bi ⁽¹⁰³⁾misāfir_eviñe. biz urda yátduh. zabālın anası geldi. eh yávrüm, goñuñ geliyó be, goñuñ ⁽¹⁰⁴⁾geliyó gızım! ètiyār gadun hani. muñdarıñ_evine gelmiş. duymuşla bizi. ondan sõra muñdar ⁽¹⁰⁵⁾gayrı gārağola bildimüş muñdar. cenderme geldi. yõ bē, yáşı Fiñan dutiyódu. ondan sõra ⁽¹⁰⁶⁾cendermeler geldi. bizi zātı muñdar da adamımız bizim. ben dèdi kélepçe Fiñan ⁽¹⁰⁷⁾vurdurmañ dèdi. *kúrt* bi başçauş vadı. adam *kúrt*. ondan sõra biz dahılduh gayrı. bizi gayrı ⁽¹⁰⁸⁾saat doñuz_on Fiñan_oñdu. gidiyólla. bizim_eviñ_önüñden geçiyè şindi. anası diyó hı ne ⁽¹⁰⁹⁾gızım sarayá dönivè, sarayá dön. bizim_esgi ev hani, kótü ev. tam yóluñ gıyısında urdan ⁽¹¹⁰⁾gèçiyóz, gayrı şeyé gidiyóz *esgibazar'a*, buryá geliyóz gārağola.

⁽¹¹¹⁾başçauş, candarma Fiñan_işde, bubası, anası, bizim gayınnar, bubam rehmetlik. ⁽¹¹²⁾sarayá dönivè, sarayá dönivè dèyó gızına. bizim hanım, góyá biz fahıriyız yá hani. nıse şu ⁽¹¹³⁾şèy *gadir'iñ élekci buñarı'na* geldúğ. teğ yóharı. şindi başçauşuñ_óunde geliyó. ben saña ⁽¹¹⁴⁾diyó òredürün diyó başçauş. ben saña òredürün diyá atıñ_usdünde. u da at hani esgiden ⁽¹¹⁵⁾gārağol atınan gelü hani. ben saña òredürün, ben saña òredürün diyó. *kúrt* bi başçauş vardı.

(116)eh_işde biz de gēşlik halbusa. gōrh̄iyóz_adamdan eccúķ hani u zaman. ondan sōra asgere
(117)Fiļan gitmedimidi sar yáu. asgere Fiļan gitmedim hiç_u zamanda, evlendúúmde. bi (118)de
bu *élekçi buñari'na* geldúķ. uļa gelüķan bubamınan ānaşmış bu. bubam dēmiş ki ne, bi
(119)çift_ókúzümüz va, feħırız. óķúzünü dēmiş, iyi bi óķúz vardı bizim, óķúzünü vērüsen_eyér
(120)*hağģı aa*, bubamıñ_adı *hağģı*, ben dēmiş sulh_oluruz dēmiş bubama. óķúzüne yársımış
(121)bubamıñ. ļa *nōri* ne, unuñ_adı *nūri*, bubamıñ_adı *hağģı*. ļa *nōri aa* (122)vērürün dēmiş
ókúzün tekini saña dēmiş. *duābuñari'nda* bizi biraħdıļa hanımınan. bubamgil (123)gitdi ğayrı
uryá, *esgibazar'a*. urda ğayrı işi yápmışļa, sulh_olmuşļa. ğeri döndüle, geldile. (124)ölelig_oldu
bizim_işde. dúún Fiļan yóħ. faħırıduķ zāti. dúún Fiļan (125)nérde édiyóñ! şindi cennet meķanı
olşuñ ğadun, tēy sēksen dönüm Fiļan_arāzisi va bende (126)şindi ğadunıñ. bi ōļu bi ğızı vadı.
adamıñ çoħ yeri vardı, adamıñ çoħ yeri vardı. *ortakóy*. (127)ōļıynan ğızı yári yáriyá bölivēdi yeri.

-44-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Ovaköy Köyü

Adı: Recep Ova, İfakat Ova, Ünzile Ekemen, Şerife Ekemen

Yaş: 55-53-60-75

Konu: Düğün ve Sonrası

(1)bağ éyi dinle, ondan sōra o zamandan geliyō bu. ŷimdi babam diyō ki (2)dúún_étmiyim diyō, iki bilezik dağ alıyım diyō. altın diyō, altın he.

(3)-altın diyō. bilezük hiç yōdu. hayır, ben bilezij çoh_isterdim. bağ dört tane lira (4)étmile altın. dört tenesinde vardı. ben bilezij çoh istiyōdum. kōyde bilezik_olmaz diyi (5)isdemediler. ben de bilezik_isdıyōm, çoh marahlıyın. bilezik dēmiş yāpiyim_ona, dört tane (6)dēmiş. dúún yāpsınna ŷunna dēmiş. ben de ābimgile dēdim ki, ābi düün_olmasıñ bağ (7)bilezik_olmuş. ben çoh_isdıyōm dēdim. ondan sōra ābimgil dēdi ki *baatdin_ābim* dērdi (8)rahmetli vēmedi ābim de. ŷimdi dēdi gızgārdēŷim, bi tağ dúún mi ēdecuuz dēdile.

(9)-dúúnsüz çıharmiyüz dēdile.

(10)-dúúnsuz_olmaz, kēsınlikle dēdile. bilezij aļabilise gēne aļsıñ geline dēdile, öyle (11)dēdile. hayır, bilezij isdemiyoļa. dúún_olmuş diyōļa. dúún_olmuş. o zaman benim bilezikleri (12)siz aļıñ dēdim, ben de gēŷdim gırırına. ē yāpdımiyoñuz dúún işini dēdim. o, gelinine aļsıñ (13)bilezijni gēne sōra dēdile. benim bilezig_iŷi gāļdı. dört bilezik yāpılicaļdı yōhsa (14)düün_olmasıydı.

(15)-o zaman işde beni işde beni de ŷey çoh severdi yāni dedem vardı rahmetli. eviñ tek (16)biyūk_érkéj. ŷimdi beni de çoh severdi. o zamanda biz de tam bi düün yāpaļım dēdik. tā (17)cumā gúnden davuļcuļar geldi, kōçekçiler. kēŷgek dōme diyē bi ādet vardı bizde u (18)zamannar.

(19)-dāvuļnan dōvellerdi.

(20)-hem davuļ çalar.

(21)-hem dāvuļ çalar hem kēŷgek. buyday dōverüz buyday.

(22)-yāni o şeyi biz kéndimiz yapabiliyóz aslında o kēşgekden ama şindi işde ordaki
(23)taşda, o ahlıma geldi. dibek, dibek dēriz o bi taş gördük yá orda. şimdi o dibekde dövülür
(24)cumā günden. şindi bu seniñ ğayınpēder o zaman bi ğamyóna çalışıyór gine. *ĝasdamonu* 'da
(25)bi yērde, dúüne zor yētişiyē adam. hani aħşam ğonuşudiyóduh yá *ender'in* mi kimiñ birisiniñ
(26)dúünüñe de öyle.

(27)-*ender'in* düünüydü, aynısı oldi yá.

(28)-u zamanda gitdi bi yēre gelmedi. zoran geldi, yāni zoran dērkén yētişemedi.

(29)-ender'in dúünüñde sanduh yapılacah, gelecek. ābim yóhdu yá, gelemedi yá.

(30)-u zaman da öyle ğene geldi. niyise gel baħam, gel baħam dērkén bi de geldi.

(31)-geldi ěmme ğenç ğızla ğene biz yapduh datlı mutluuları. durduh geldi yá
(32)*isdanbul* 'dan.

(33)-u şeyi dijil, bizim düünden bahsēdiyóm şindik. neyise dúün bizim başladı.
(34)cumartesi günü aħşam geliyá. ondan sōra cumartesi günü aħşam geldi. biz ğayrı içkili yá bu
(35)dúün. ondan sōra şey ğoyduh bi tepsiyē, rahı ğoyduh, bira ğoyduh_ışde mēze ğoyduh,
(36)elimize aldıĝ. şindi biyúk ğayınçē geliyē yá şeyden, *ĝasdamonu* 'dan nērden. biz *dibekyanı*
(37)dēriz, bizim köyüñ_altına o soħahdan_aşağ indim önüñe, tabi ĝarşılama yapıyóz. ordan_o
(38)olmadı, tā yúhardan doľanacāz diyó bu sēfer de, hani unnarıñ_evi va yá. yóldan biz ğamyón
(39)yóľundan doľadıh, neyise kóyē geldik. yāni şindi düşüniyóm da rezillikmiş_o be. baħ_iki
(40)sēpet dēdi domates, iki sēpet rahı aldıh biz rahı, bira. düşüñ.

(41)-iki sēpet irahı. *baatdin'in* dúünüñde ne ĝada aldıĝ?

(42)-bugún tānesi onuñ ĝāş sıra olduunu hēsapla işde. ĝāş sıra bi rahı, biyúk rahı? bugún
(43)ĝāş sıra? otuz lira, düşün. biyúk rahı, bira, küçük rahı neyise yāni. biz_o domates sēpetleri
(44)var yá, yá u zaman_araba nērde! ben_onu şeynen ğótürdüm eşşēinen, sēpetlennen va||a,
(45)böyle hem silme.

(46)-sonradan ğıyduh hep.

(47)-yáu şindi öyle ahlıma geliyó da yāni ğúlunç bi şe yá. üç ğün üç ğece düün_oldu
(48)ışde.

(49)-ĝāş dúün_ētdúk? *ifāgat* 'a ētdúk, *baatdin* 'e ētdúk, *iramazan* 'a ētdúk.

- (50)-yáú işde musāfirlere ikrām_èdiyósuñ yāni.
- (51)-tem cumā gúnden gelüdü *mehtelle* hep cumā gúnden geldi.
- (52)-dede de içiyómuş be.
- (53)-dede de iyi sarhoşudu.
- (54)-dèdiyé bilmeden içirmüşle.
- (55)-bilmeden. dede hayátda daa ben bu.
- (56)-benim dúúnde yá bu şindi dèmişle ters biri. buña bi su diyi içirem dèmişle.
- (57)-su diyé içürem diyi unu *bayram* 'a içürdün unu, irehmetli *bayram* 'a.
- (58)-una da ona da içirmüşle.
- (59)-u zaman hacı yóh içürmedi. haciyá *gocca deli'niñ* dúúnüñde içürdüle irehmetli
- (60)başkātibinen. başkātibinen şey *abduş*.
- (61)-abduş dèy mi?
- (62)-abduş. ıraḥıları saḥliyóz, gúyiyóz biz hambara. è ıraḥıydı. şişede ıraḥıydı. urdan
- (63)anahdarı goyiyé buryá cèbine irehmetli hacı. veriyé hambardan, aşdımiyé ğapıyı. ben gelini
- (64)ókúz yèrine mi ğoşacān, inek yèrine mi saacın? vaļļāhi de vèmen biļļāhi de işde böyle
- (65)bounki gibi.
- (66)-ènehderi vèmiyó.
- (67)-ğafıyı buldu diy mi?
- (68)-hem nası bulmuş. udan vadım.
- (69)-ama bilmeden vèmişle.
- (70)-bilmeden vèmişle ıraḥıyı. ben de vadım bunnarıñ kıyüñden_adam. *abduş_ābi*
- (71)ètdüñüz ne? dúún sājbine ıraḥı içirilü mü? niyé böyle ètdiñiz siz dèdim. bi de *topçular'dan*
- (72)vardı bi adam da. uā da dèdim aynısını. olsun_olsun dèdile. adam kéndini biliyó. vaļļāhi
- (73)vèmiyán_ènahdarı biļļāhi vèmiyán diyi. yèliñ burda, yèliñ cèbinde ènahdar duriyó.
- (74)hambarın ènahtarı, hambarın ènahtarı.
- (75)-hambara ğoymuşlar ıraḥıları da.

- (76)-irahı̄lar hambarda. vèmiyó, aşdımiyó, biliyó gēndini.
- (77)-şı̄şelere góymuşlar.
- (78)-şı̄şelere de gómuşla.
- (79)-ş̄indi bi sèrmayé u da. yā bi sèrmayé oldu o rahı̄. yāu işde dǖün bizim üç gün sürdü
- (80)işde. o cumartesi ahşamiydi. pazar gūnū gelin_almayā gidilir yāni genelde, öyledir. yāni
- (81)bizde de öyle oldu da.
- (82)-vardu, var. sanduun_usdüne oturu.
- (83)-gelin çiharkén bizim zamānımızda damādın gitmesi fīlan yó̄du hā.
- (84)-yó̄du, ben gitmedim.
- (85)-dāmat o zaman gelemezdi.
- (86)-o zaman yó̄du. dāmat geliniñ_evine gidemezdi yāni. sōradan sōrayā oldu.
- (87)-onu bizim burada bah_ burada alışana gadar da bayāı zorluh_ çekdik yāni.
- (88)-è *pała* gızdı. górmiyón mu *ender'e* nētdi?
- (89)-*ender'e* nētdi *ender'e*? her tarafını gara ètdi. *ender'i* dōdü. *ender'i* dōdü.
- (90)-gāpiyā gada çıgdın diyé şuryā gāpiyā gada çıgdın diyé.
- (91)-geldīne bi şè dēmedi gēne de işde yāu her şey bitmiş yāni sonuşda nişannanmış
- (92)mişannanmış_ama.
- (93)-*metin 'iñ*_ayāı aciyódu.
- (94)-işde alışılmadı yāni. yēni yēni alışıyóduh_ zāten_öyle bi şeyé.
- (95)-eñ birinci dāmādım_uyúdu.
- (96)-susiyó dē mi? diyó bunnarda susiyó millet, gonusımiyó.
- (97)-ş̄indi en birinci dāmādın_ *uyur* dīl de ondan. siz sōradan_ olduñuz.
- (98)-o biyúqbaş dāmāt canım gāyrı. o biyúqbaş dāmāt.
- (99)-yā siz sōradan_ olduñuz. siz de iyisiñiz fīlan dē yā.
- (100)-hałasını bizim zamannarımız sıhıntılıydı yāni.

- (101)-çoḥ darduḥ yāni ne biliyim. dar gelirli.
- (102)-bu ḡada bilgişlik yódu.
- (103)- bu ḡāldı. çoḡ ḡālmaduḥ. dışardīdi ãmme gelip gitdile. ābim_ışde olduundan.
- (104)-şerif ḡāldı bāzı benim yánımda. şerif ḡāldı benim yánımda fazlıca, *mēmed'inki*
- (105)*mēmed'in*. en ḡúççüü ḡāldı.
- (106)-ışde déjlidi biliyó musun?
- (107)-ışde déjlidi.
- (108)-ışde déjlidi, boşda olduu için.
- (109)-u ḡāldı, u ḡāldı yánımda. onu da soun dan evlendidim, ekmiyini aldı gitdi.
- (110)baḡacīsañız baña ḡırdan baḡın, siz de ḡidiñ dēdim.
- (111)-yá öyle köyde dursa yāni.
- (112)-unnarı ben yólladım *ḡarabúk'e*.
- (113)-bunnar_ışe ḡóndermiyóla. biz_evlendúk ḡałasımı. öyle bóyle neyise oldu, ḡeşdi.
- (114)evlendikden sōra bu işi yóḥ, *réceb'in*. unnar şindi ókúz faḡan bi şeyleri yóḥdu. ben gidince
- (115)ókúz_aldılar, yeñgem çift süriyóm diyi yá, ḡoyá ben gelince reşbellik_édiceklermiş. ókúz
- (116)mókúz_alıyóduḥ. yódu. damızlıḡdan ḡeri alınıdı.
- (117)-satdiydiḡ o zaman.
- (118)-yóḥdu, yóḥdu. benim vallāhi bi inek varıdı.
- (119)-ondan sōra, ben vadıḡdan sōra uşah_olunca.
- (120)-ebiynen oturmadıla.
- (121)-ben buna dēdim sen_ışe ḡir *récep*. ben durarın kóyde dēdim. undan sōra ebe dede
- (122)dērdi ki, hayīr durmaz. oḡan gidince öyle diyé emma gelin durmaz. işe kēsinnikne gitmesiñ.
- (123)sōra dede çift e gidiyó. ben ókúzün_ónün de yörüyyón, dede arḡadan.
- (124)-bizde de ḡaynatiyá söylemez gelin.
- (125)-bi de söylememe ādetimiz vadu.
- (126)-üş dört sene söylemezler.

(127)-ğonuşmiyóz ğaynatiyenen. yánında hiç ğonuşmiyóz.

(128)-o ğonuşmama bizde de vardı.

(129)-ben ğonuşmiyódum. evēt. şindi ğayınbaba dèrdi ki baā.

(130)-u yóhdu hałasını. ondan sōra dèrdi ki ben bahçiyé, ğaynınam dèrdi geliniyneñ git.
(131)bağ bennen ğonuşmiyán gelinnen ben bahçiyé gitmeñ. söylemiyó, ğórmiyó, ğonuşmiyó
(132)bennen. ahraz gelin. ben, bennen ğonuşmiyán gelinnen ben taļlayá gitmen. öyle dèrdi baā.
(133)bennen ğonuşmiyó. isdiyyó. ben ğonuşmiyán gelinnen ben tarļayá da gitmen bi yère de
(134)gitmen. bennen darğun, ğonuşmiyè bennen.

(135)-ona bi şe vèrülerdi o zaman_ışde bi zaman sōra. yá inek, işde şu, bu, bi şey. yāni
(136)veyá şu bahçiyi sana vèdim dèrdi. bi söyletmelik.

(137)-undan sōra öyreniyódu bağ bizden.

(138)-bi de dedemiz vardı.

(139)-o bir yıl sürerdi.

(140)-eñ_āzından. bi de misāfirimüz gelüdü. gelüdü oturudu buryá. ben hiç āzım kilit,
(141)ğonuşamiyón. müsāfirle giderdi, dede de giderdi öbir_odayá. işde müsāfirle vayáhan acúk
(142)gitseñ yá. ğene ben hiç misāfirlere de ğonuşamazdım. dede burda kóp gibi oturudu öyle.
(143)öylelik ğaynıtam işdiydi tabi. fabrihayá girdi. sabah gidiyódu, aħşam geliyódu. öyle böyle
(144)ben buña illa işe girecēn dèdim. ben bunuñ misal bi aħrabaļarı vardı. bize geldile gezmiyè,
(145)buļğurcugil. illa işe ğuyúñ réceb'i diyi ısrar_étim. bu gitdi. bi gitdise bu yóh gelmez. bi
(146)hafda mı oldu, ne yápdı? dede bi ğún sabah çifde gidecüz diyi ben ókúzlere zahra vèriyón.
(147)sabahdan ğālhiyón, gelirsiñ ğayrı. ıa ne oliyón? zahra, yèm yāni. ondan sōra bi de (148)buğún
dèdi çifde gitmiycúz dèdi, diynen dèdi baā. niyé? ğayrı buña baħmiyè gideciymiş (149)ğarabúk'é.
bu gelmedi yá.

(150)-bunu işe gètdi, işe ğoymıcağ.

(151)-undan sōra buļğurcugil'e gidince diyó ku iki elim_on barmıñm yáhanızda olu
(152)diyó. yāni bu oļanı diyó işe ğuyma. bu gelin kóyde durmaz_ışe girerse diyó. aħılı ğóriyóñ
(153)mu? aħılı ğóriyóñ mu? işe diyó, ğuymıcañız diyó. işe ğuyarsañız diyó size diyó hağgımı

(154)heļāļ_étmem, iki elim_on barmam yáhanızda oļu diyó. bu gelin kóyde durarın diyó émme
(155)durmaz diyó oļan işe girince.

(156)-işe girince tabi durmıcah.

(157)-ben durarın diyón, siz gıyúñ diyón. yáni ben kóyde durarın, gelü gider diyón yáni
(158)ben durarın kóyde diyón. ondan sóra öylelik bu gayrı dede gidip gelince iki gün sóra geldi.
(159)ne oldu vılan? oļmiyè dèdi. dede zātı işi sālamlıştırdı, gitdi, geldi. dede çiftde bene
(160)el_èdiyó, ben ógúzúñ_önüñde yöriyóñ gayrı. ókúz kéndi kéndine gitmiyó haļasını. biliyóñ
(161)dı mi? ógúzúñ_önüñde yöriyóm ben. bi de bayır, çift yápduumuz yérle. öylelik ben buna
(162)gayrı direndim. illa bi yère girecēn *irécep*. bi yère gidecek. fabrihanıñ gayrı yémekhāniyi
(163)yápan bi usda vardı. u usdınan biraz çalışdı maļışdı. u usda burada işini (164)bitirdi.

(165)-o zaman_iş çqódu yá.

(166)-ondan sóra bu *düzci'yé* gidiyó usda. biraz da bizim tatsuzluh var, geçim.
(167)düzensizlüü vardı. ondan sóra bizim çocuğ_olmadı başdan. çocuğ yóğ, gayınvaldeniñ de
biz (168)geldikden sóra bi doım yápdı, dúşúğ yápdı, gēne doım yápdı. górumce vılan ben
geldikden (169)kèri oldu. onuñ çocuı var, benim çocuğ yóğ. undan sóra è o bu da diyé çocuın
yóğ mu diyi (170)şè yápiyè yáni sorup duriyè. benim de canım sıhıliyè. ben dèdim buña illa bi
yère işe girecēn. (171)bunu da isdedim ben, *meliké'yi* de isdedim. *meliké'yi*, sen benim
(172)dāmād_olacıdin_aslında.

(173)-è oħudup da bu ğadar olacah mıydı?

(174)-ben oħududum, bah *dile'j* oħutdum. tabı, *meliki'yi* de isdedim ben.

(175)-unu da isdedin.

(176)-ikisini ben isdedim. *meliké'ynen haħdan'ı* çoħ isdedim ben. benim_oļannan benim
(177)ĝız dèrdim. öylelik bu artıh *düzci'yé* gidicek. gayınpèder dèmiş, gitmićek dèmiş,
ĝóndermen (178)dèmiş. è bunuñ amcasınıñ_oļu va, amca gitsiñ vılan *ismet_ābi*. yóħ dèmiş,
ĝóndermen, (179)gitmićek dèmiş. ben_onu dèmiş ĝóndermen kēsinniknen dèmiş.

(180)-gitmedi de uşahlar burda niyé onu atmadıñız dèmiş, górdü de.

(181)-öylelik bu *düzci'yé* gitmiyè ğālħdı haļasını. bize hiçbi şè vèrmedile. nası biz burayá
(182)gezmiyè geldük.

(183)-seniñ demin saydımız eşyalar vardı yá onnarı almıyóz yá.

(184)-hiçbi şe almadıh hałasını. aynı aynı böyle.

(185)-bi valiz aldıh_elimize. elbisemizi goyduh.

(186)-hiş böyle buryá buryá oturmıyá geldımız gibi gitdik. bi de usdanıñ *düzce*'yé
(187)vardıh. uryá varınca üç_odası var_onuñ şöyle sıra sıriyá. üç_odanıñ birisini bize açívèdi.
(188)içinde üç tãne oda, birini bize aşdı. undan sora bu gitmiş. gãveyé gitdikden sora iki gún sora
(189)mıydı *recep*? bi ufağ tüp, bi ufağ tüp undan sora iki ufağ_elemyón tencere, ufacuğ ufacuğ
(190)şöyle. ufacuğ bi de çaydanlıh, bir singer yátağ, bi de betdãninen bi yórgan. ay ben bi
(191)sevindim. biz sanki dolu eşyá almışuz. bi şey yóğ yá. bi şe yóğ yá. ben çoh
(192)sevindim_alıncá. ondan sora ev sahibiniñ de ben temizliğini, gapılarını, hır yerini,
(193)camlarını, bi odadiyin_emma hır yiri siliyódum, silip sipiriyódum. çoh sevdile beni yãni.
(194)ben gene de bi odadan kira alı mı, almaz mı benden diyódum. zãten unnarıñ_eşyãsında
(195)yátduh bigãş gún biz_alışıyá gadar. onu alıncá onuñkileri vérdik, öbür tarafa geçürdük.
(196)undan sora gayrı biz urda durıyóz. ben dantel yápiyóm dışariyá. dedim dantel. elişi yápiyóm
(197)parıyan. ev_işini tutiyóm. u hoca gadun_uryá buryá cenãziyé gidıyó, oğumiyá gidıyó. ora
(198)buryá gitdikçe ben_ev_işini yápiyóm, düzeltiyóm, oturiyóm, dantel_öriyón. è dantel
(199)örerkén_artıh bize bura dar_olmıyá başladı deduh. onnara da sıhıntı oliyó. bi yerden_ev
(200)buğalım dedik. sora bu ben dantel yápdım gaduna vadım. *müFide abla* (201)dérüz_urda biri-
si var. *müFide abla* bize bi ev buğ dedim. dedi şurda dedi bizim gómşu evi (202)var dedi. ona
gidelim dedi. onna da öyle dindar kişiler ki. gittik, bi de girdik gapıdan ev (203)yáyla gibi, çoh
biyúkmüş. üst gátında oturiyó, alt gátında ben_oturacam_oturusam. tãyze (204)dedim, gayrı
oturduh durduh, gaça dedim çıhdı kiracı dedim, gaça vériyóñuz evi dedim. üç (205)yüz zira dedi.
ben dedim üç yüz zıriyá oturamam buryá dedim. üç yüzü dedim sen dedim (206)yarıyá düşürüseñ
dedim anca ben burda öyle oturabilürün dedim.

(207)-ondan sora ben dedim üç yüzü dedim yüz_ëlliye düşerseñ_anca öyle otururun ben
(208)burda dedim. sora u ağşam da ben_eve bahmiyá gitdim. bu *recep bey* de ayáına çivi
(209)batarmuş, ağşama topağ topağ gelmiş.

(210)-elimde de bi dýynek.

(211)-elinde bi dýynek.

(212)-yóh yèni déjl, çalışiyódum_inşaatlarda.

(213)-ondan sōra bi de aḥşam geldi, dēdim ben böyle böyle bi eve baḥdım. è dēdi értesi
(214)ğún ğayrı, çalışmıyá gitmedi yá, eve tekrar yine geldúğ biz. tēyze dēdim amciynan ğonuşun.
(215)ben bu eve dēdim_üç yüz dērseñ oturamam. üç yüzü dēdim yüz_èllyé yāni yüz_èlli
(216)dēmedim yáriyá düşirivērüseñ anca öyle otururum dēdim. eşyām yóh benim dēdim. kirāyá
(217)vēsem_ēşyā aḥaman, eşyā aḥsam kirāyá yāni param ğālmiyè. biz dēdim yāni bi şemiz yóh
(218)dēdim. adamıñ çalışı mı? ğışın çalışmıyè, mevsimlik çalışiyó. u da amciyá,
(219)rehmetlik_oldu, hacı amciyá söylemiş. bi de *réceb'inen* de geldúğ. bunna adamcaḥ_ayrı
(220)durduḥa, biz de ğaduncaḥ_ayrı durduḥ. bu da aynı benim gibi dēmiş. eşyāmız yóh, babam
(221)dēmiş rāzı olmadı. bi şey ğótúrmedúğ. işde bi şemiz yóh bizim dēmiş. kirāyá vēsek dēmiş
(222)yāni benim dēdijim gibi eşyā aḥmayá durumumuz yóh. eşyā aḥsaḥ kirā yāni bi şe aḥamiyóz.
(223)bunuñ dēmiş hanımınıñ da dēmiş beyiniñ de konuşmaları aynı dēmiş. hatun bunnardan
dēmiş (224)ben kirā aḥmış da oḥmiyin, aḥmamış da oḥmiyin yüz yirmi bēş şira bi para vēsinler
(225)bağ dēmiş.

(226)-otuz sene, otuz bēş sene oliyè.

(227)-undan sōra yüz yirmi bēş şira dēmiş para. yāni saḥat baḥım parası oliyómuş. yāni hiç
(228)aḥmiyóm dēse u da ters_olacaḥ. bi bēş yüz nérde yüz yirmi bēş. ben yáriyá düşer dēyēdim.
(229)yüz_èlli oḥacıdı benim_aḥlımınan. ondan sōra ēylelik_oturmiyá biz_u zamanda
(230)burdan_ *esgibazar'dan* iki arḥadaşın. biz şöyle ben_örtü aldım da örtü dantel yápdımıdı.
(231)serdim dīvaniñ_üsdüne de. bi de onnarı da yíhadımıdı ben. bunuñ da (232)arhadaşımış. şöyle
camiñ kénarında *esgibazarlı* dēdi *récep* dēdi.

(233)-şeyde duruyó, orda *düzce'de* imam hatipde oḥuyó çucuḥlar.

(234)-*esgibazarlı* dēdi *récep* dēdi oturiyómuş bu mahallede dēdi. nérde oturiyó? burası
(235)dēdim. ne zaman gelü *récep* dēdi. aḥşam gelü, bēşden kéri geliñ dēdim. ay ben bulḥlara ğaste
(236)serdim divanıñ_éteklerine. yāni bi yeriñ_odanıñ içindiyyin yá. şöyle ğaste serdim (237)yāni
şöyle.

(238)-örtü yérine ğaḥan.

(239)-örtü yérine. üsdündekileri yíhadım, öyle ğaste dutdudum. bi de aḥşama da onna
(240)çihmişlar. ben de yémek_ışde iki tēncirem vardı yá. işde azar azar bi şeyler yápiyódum. bi

(241)de aḥşam bêşden keri gelmişler. şey diyólla, biz ev deşdürecijz yá, siz diyólla eşyá taşırhan
(242)diyólla biz de gelem diyólla. ben de içimden diyóm hu eşyá yóh ku diyóm (243)taşiycaḥ
diyóm. içimden diyón, yüzümden hiçbi şe demiyón. yúh ki eşyá diyón. gayri örtü (244)gurudu.
ben unnar gelesiyé ğadar _örtüyü taḥdım. è bu da haberi var. tэлеfon fiḷan yóh_u (245)zaman.
aḥşam nıse geldile. oturduḥ yemek, çay nıse gitdiler. tabi başḥa odamız var mı yóh (246)mu unna
bilmiyólla. bi odanıñ _içindeyüz biz _artuḥ _urda. biz evi deşdiriyóz gayrı. ev (247)sāyibi evi
vèrdi. biz bi at arabası ğótdúḥ. gayri u dıvanı, ufaḥ tüpü, at arabasına ğoyduḥ (248)biz.
ğeşdik _öbür tarafa. ev sāyibi sèkiz _ay.

(249)-paytun bile vardı binmek _için. taḥsi yèrine.

(250)-sekiz _ay durduḥ biz sekiz _ay. u bi odadan bize hałasını hişbi ğuruş para almadıla.
(251)hiç anañdan emduñ süt gibi heḷāl _oḷsuñ ğızım dèdi. ben para fiḷan _isdemem dèdi. hiçbi
(252)ğuruş para almadı. bi de biz üsdelik unnarın eşyāsınıñ _içine oturduḥ ilk ğünnerde.
(253)ben _onnarıñ temizliḷni, hır şeyini yápiyódum _emme.

(254)-adam çoḥ dindardı.

(255)-her temizlük ne işi varsa.

(256)-radyó çaldırmaz o zaman. tэлеvizyón.

(257)-tэлеvizyón yódu.

(258)-unu baştan söyledi zāten. tэлеvizyón da isdemedi. radyó faḷan da isdemediler.

(259)-tэлеvizyón binde bir. bu kirācıyá ğada dèmiş, tuvalet camlarını silen dèmiş, baḥan
(260)hiçbi kirācı oḷmadı dèmiş. túvalet camlarını dahi dèmiş _u ğadar diĝĝatlı sildi dèmiş
(261)gellinerine, kèndi gellinerine. çoḥ dèmiş, hani bi şeyi yóh ama temizlié çoḥ düşhún.
(262)camdan, aḷt ğatda oturiyódum. camdan dōru baḥ hiç başlarını çıharmadan baḥ. ben sürekli
(263)dantel _öriyódum hałasını. şini bi iş yápmiyón _emma dışarıyá. kimiñ bahçede bi işi va
(264)gidivèriyódun. kimiñ bahçede bi iş yápacaḥ çapa şeyi hèmen beni yápiyé diyi gelip
(265)geziyóllardı. sürekli gidiyódum ben. öylelik yāni ne biliyim çoḥ sıhıntılı findıḥ ayıĝlamiyá.
(266)sabah aḷtıda biniyóduḥ arabiyá, aḥşam aḷtıda geliyóduḥ. ev sāyibi ğalan benim çalışduumu
(267)biliyódu, kim _ısan ararsa söyliyódu. çalışmiyá gidiyó bizim gelin dèyi. (268)gidiyé

çalıřmıyá gidıye diyódu. yãni ben sũrekli bazı. askéllıjıni yápmıř miydi. biz ⁽²⁶⁹⁾gelmesıdúk
kêřké *dũzce'den* diyó.

⁽²⁷⁰⁾-ķóyũnũ söyle, ķóyũñũ. ovaķóy dẽ.

⁽²⁷¹⁾-oakóy, ovaķóyũ. ovaķóyũ, elli altı doymılyın, adım *ifãgat_ova*.

-45-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Ozanköy Köyü

Adı: Kamil Cihan

Yaş: 58

Konu: İncili Çavuş Fıkraları, Bekçi Hatıraları, Askerlik Hatıraları, İşe Arama Hikayeleri

(1)yóh canım_ışım_olmaz_avınan fiñan benim. yá işde kópek vadu undandur gayri.
(2)yóhsa av hasdalı yóhdu bende fahat kóyde bi ğalabalımız yóh. işde kópek kédi iyi bi kópek
(3)bésleyén bañanım_olmaz. onu éyidiceg_adam yóh. iki kóti kópek bañ yéter_ışde
(4)yánımızda. *kāmil cihan*. benim torun da bunna işde misāfirdi. oñulda işde ğúççúğler
(5)duramiyè yāni. *lütfi* yá raat_édin, bu yána geliñ yá. beyler bu yána gelin, gelin. vañla iyi
(6)dijlim, böyle gelin yá. şuryá yásłañ. ða ğārdaşım bende fazla o ğadar tahsil, kúltür yóğ.
(7)ben_ilkohuñu bile, para devamlı oñuñla gitdim. pērşembe ğúnneri ben oñuñla gitmezdim.
(8)ırahmetli òretmenim. *mehmet mitinòlu* şeyli, *çerkéşli*. benim dedem. kim? atmış yaşına az bi
(9)şè ğāñdı işde. bi iki ğúñ ğāñdı. şindi hocanıñ soruna cevap vé diyince ben her soruyá ceap
(10)vèrürün.

(11)evet, onu duyduñ. ða seni bile dúvecek dur bañam. hocca ufañdan ufañdan gelü,
(12)cevap vèremezsem bi dinniyém bañam, *incili çāuş* bu kóylü dèller. pādişah pādişahın veziri
(13)muñallit bi adammiş, pādişahın veziri. kéndiñ gibi ahıñlı, muñallit bi adam buñ dèmiş. atına
(14)biñ, *türkiyi'yi* gez dèmiş. ğóndermiş pādişah vezirñe. vezir de atnan gelmiş bizim
(15)kóyüñ_ıçine. tabi burayá sormuşla. yá seniñ gibi muñallit bi adam böyle ahıñlı bi adam
(16)*ozan'da* va dèmişle. gelmiş köyüñ_ıçine. at bu yá, ğaşlarını ğózü at ileri ğeri gider. biraz
(17)da havañı yá pādişahıñ veziri. hava atiyè fiñan. tabi çağırıñla bunu, *incili çāuş'u*. gidiyó. hoş
(18)geldiñiz diyó tabi adama, pādişahın vezirñe. bizim kóyüñ_uşahları da başına çoñlaşmışla
(19)böyle atın_edirāfında. edirāfında geziyó yāne. ğalabalıñ, çocuhlar gelmiş. u zaman en_az
(20)ğène èlli atmış hāne vamiş, belki de fazla. atıñ atıñ_úzerinden dōru dèmiş ki şeyé, incili'yé:
(21)bu boh böcekleri ne ariyè burda dèmiş, bizim kóyüñ çocuhlarına. u da dèmiş ki
(22)siz_efendimiñ ğohusuna gelmişle dèmiş. yāni boh sizsiñiz dèmek yerine ğótmüş hani. böyle
(23)bi başlangıcı var. yá bāzıları da işde. yá şindi devāmı!

(24) yá şindi tağ ānat dĕrkĕn ne bilim ben. seni dĕmiş, buna seni dĕmiş, pādişā isdiyĕ
(25) dĕmiş. seni ben *ısdanbuĭ*'a gótürecin dĕmiş. niyĕ? isdedi. kĕndiñ gibi böyle muğallid, bi
(26) ahlıllı adam buĭ. tamam dĕmiş, gidelim dĕmiş. *ısdanbuĭ*'a, yāni ne bilĕn ben, şindi ben
(27) duyduymu söyliyin hoca. kitabını viĭan oĭumadım. yāni biraz bunuñ_ içinde yālan yāniş,
(28) daĭavereli hikāyéler de var şindik. *ısdanbuĭ*'a varuĭhan tabi mināreleri viĭan góriyĕ yā şindik.
(29) incili diyó vezir bunna nedir yāhu goca uzun_ uzun şeyle? bunna diyó *ısdanbuĭ*'un (30) şeiyi
diyó. biliyóñ mu? ĕ buña góre şeý va mı sizde diyó o da. şeýiniz va mı diyó. gĕne bi şe
(31) dĕmiyó. sarayıñ_ óñüne varyıñ şindik. merdımana pādişāñ eşini soracağ yā. örtülü işde,
(32) āniyóñ. sōna şindi hani pādişāñ_ iniyĕ öüne. pādişāh şindi önden çihiyĕ. *incili*'yi gārşilamış,
(33) gótüdün diyi. pādişāh şindi adım adım, adım adım gidiyĕ böyle yúĭarı. padişāa şöyle bi
(34) daĭiyĕ arĭadan_ *incil*'i. ayt! ayt! diyĕ, ne oldu diyó, pādişāh şindi bizim buralı şeiyĕ, çāuşa.
(35) efendim diyĕ, sizi diyĕ hanım sultān zannĕtdim diyĕ.

(36) yā fazla uzun zāti bilemem ben_ işde. va bi şĕler_ işde hoca. āna şindi biraz sōna
(37) ānatırım. pādişāhın veziri gālĭhiyĕ atı bāladı yā. *incili*'niñ_ iki tāne goşu kómüşü va yā.
(38) kómüşlerin dudayı kĕsiyó, alt dudāĭlarını. dişleri böyle sırdiyó. *incil*'i bunu hani bi damar
(39) daĭiyó. bunuñ dudā kĕsilmiş. bu da atıñ guyrıuunu kĕsiyó. gótüne diĭhiyó. zabālin gāvaltıda
(40) *incil*'i diyó pādişāh veziri, āşam bi şe atı bālarĭhan diyĕ bi şe diĭĭatımı çekdi diyĕ. seniñ
(41) kómüşle bi sırdiyódu diyó, gúlyódu diyó. benim kómüşle niyĕ gúlsüñ, gúlmez. gülerse
(42) seniñ_ ata güler diyó. tā guyrıuhsuz atınan gitmiş *ısdanbuĭ*'a. bi de bir de şeiyĕ varyó ĭı ata
(43) dama giriyór zabāliñ. eyvah! pādişāhın veziriniñ_ atını kĕsmiş çāuş. öyle bi şeý var. yāu
(44) işde. yālan, gĕrçek, doĭan çōĭ.

(45) tamam. içerüz, çay gomuşlardu. yā şindi hoca yāni hayátım boyú goşmaĭĭla gĕşdi
(46) benim zamanım. böyle bĕnim burda çalışuĭhan da şeýden altı kişi geldi. burda cezāevinde bi
(47) şi varmış. mahkumĭlarımış, unna hep ĭırsız arsĭz, vurguncu. *tahtağale* mi ney hikāyéleri.
(48) adamĭla böyle geziyóĭla tamam mı böyle. siziñ gibi gālĭn biraz da. baña *zonguĭdaĭ*
fiĭan_ uriyi (49) buriyi soriyó adam. *zonguĭdaĭ* ben bilmiyón dĕdim. adama baĭiyā. biz_ ufāĭ
mĕmuruz yā. (50) adam buralı diyó, *zonguĭdaĭ* bilmiyĕ diyó. ne diyóñ sen dĕdim yā! ben buralı
oĭmaĭĭla dĕdim (51) her yĕri bilmek zorunda miyim dĕdim yā. ben_ işimi bilürĕn_ işimi dĕdim.
baña iş mi vĕdiñ? (52) undan zōna adam tıĭ tıĭi kĕsdi vaĭa. tabi canım. onna da zaten gārağóĭla

(53)da ši góndermedi ki. cezāevindeki savcıdan şey_alaçaḥla, káıd_alaçaḥla. öyle ziyāret
(54)èdecekle.

(55)ben bekçidim yá. çalıřduḥ_unnan. uçan bekçi dërle. budahlaḥlaḥla dursun iki tāne. yá
(56)bu dursun yeñi geldi aşında, bu bēledyē başhanı oĻan. u sōra geldidi, budahlaḥlaḥla. ha işde iki
(57)tāne dursun. otur lan! yáḥařla yáḥmuřudu, yáḥmuřudu. ğızım_urda otur, urda oturun hadi.
(58)iki üş tāne. vaḻla atmış yářımda yóum da. tabi canım. tabi tabi, bilmez miyin yá! tağ
(59)dün_unna. tabi canım. hoca ben yá ēlli bir doymliyim ben, ana doymu faḥad nivusda ēlli
(60)aḻtliyim.

(61)benim dedem on dōrt sene asgerlik yápmıř. tamam mı? çoĝ ğaçaḥ gezmiş. ĩdamlı
(62)çihmiş. benim dedeme teplek dēllerdi, şeydi. çōḥ ğaçmış, on dōrt seneyi aşmış. dedem de
(63)halĝ parti'de. oda da şindi halĝ parti'de dedem tek yá. bi ğişi tağ mı ne? bu kōy ēlli hāne.
(64)öteĝile hep edaletci, demohratci. ben siyāset_işim_olmaz. dedem_ōlmüř, dedemden baña
(65)ne? faḥad ğuran_ohiyōz řōle ufaḥ hocalara yá. seniñ diyōḻla, dedeñ diyōḻla, halĝ parti
(66)diyōḻla vatan ḥajni diyōḻla. vatan ḥajniñ ne olduunu ben bilmiyōn yá. ğonuřiyō unna ēmme.
(67)seniñ dedeñ diyōḻla, esgerden ĝāřdı diyōḻla. vatani seven_asgreden ĝaçmaz diyōḻla. inōnü
(68)diyōḻla millet asgeriñ yiyēcini deñize atdı. dedeñ ḥāḻā oryá oy vēriyō diyōḻla biliyōñ (69)mu?
ben ne olduunu da anĻamiyōrum zāten. dedeme geldim, dēdim. ĝafama yer_ētdi. dedem (70)de
bahçede ĝaliyē yúḥarda, geldi. dede dēdim, saña dēdim vatan ḥajni diyōḻla dēdim. vatani
(71)seven_asgreden ĝaçmazmıř dēdim. sen dēdim_asgreden ĝaçmıřsıñ. inōnü dēdim, asgeriñ
(72)iyiyēcini deñize atmış. sen de oryá oy vēriyōmuřsuñ dēdim fiĻan. kim diyē dēdi. o ēhtiyār
(73)adamla öyle diyō odada dēdim. oĻum, sen onnarıñ lafına baḥma dēdi. ben (74)dēdi, on dōrt
sene asgerlik yápdım dēdi. ĝaçabilse hepsi ĝaçacaḥ_amma ĝaçamiyanlar (75)ĝaliyē orda dēdi.
adam öyle dēdi yá.

(76)çoĝ ĝaçmıř yāni ĝece dedemiñ bubası rahmetlig dūrüst bi adammiř. dedem iki
(77)evlīmiř. iřde zamānında dařar, sūr, kōpek de çoḥ. kōpeklerin saḻıřından, řurda esgi evimiz
(78)vardı urda. urdahı evde kōpeklerin saḻıřından u dedemiñ bubası bubası, vay avradını hani o
(79)ĝēne geldi dērmiř. ört ĝanepeniñ_üzerini dērmiř, yōrganı da atarmış, yátarmıř.
(80)dedem_ōküzleri mōküzleri nalĻarımıř ĝece damda, tamam mı. ĝēne çiharımış. candarmaĻar
(81)gelmiş, dedemi şey_ēdiyē. dedemiñ bubası yēmin_ēderimiř, ben ĝórmedim diyē. yüzünü

(82)ğórmeden_u dedem gène giderimiş yá. dedemiñ yüzünü górmezmiş bubası yāni. gattiyén
(83)yálan söyliyémezmiş ona.

(84)İa bi kère şubeden bize dédile, ölüm sen zengin_öldün. ne oldu? size çoh para
(85)geldi. tam_üç dāne tırahdór parası gelmiş şeyé, dedemiñ_üzerine. İan bi de *ğasdamonu'dan*
(86)İdamlıu çılmış mı saā? bi ğuruş vemedile. on sèkiz milyarıñ on sèkiz (87)binine de para
geldidi buryá. işde ğāzi parasıymış. bilmem ne diyi saña şey diyó. bi de (88)İdamlıu sèksen
dèyniñen af_olmuş. kúnyésı yazılmış. *ğasdamonu'dan* ğāydını çıhardım. (89)*nādir_āa* fiġan
çoh ūraşdı. on sèkiz biñi aġacın diyi. aġamadı da. vemedi. bizim *hacı nādir* (90)vardı yá.
yáġınımız. vemedile u zaman. zāten_İdamı da burdan çoh dómúşle rahmetliyi yá. (91)alġah sizi
inandırsıñ ayáġlarını fiġan ġanatmışla böyle, hiç nalġamış hiç. çoh dómúşle.

(92)ğavaġ çalmış, ġavaġ. trende ġavaġ çalmış, o askériñ hoşuna gitmiş. oryá bölüü, bu bi
(93)ğavaġ çaliyó demişle. biraġın bunu demiş yá. dedem ġavaġ çalmış. *mazzap* buña çalmış dèrle.
(94)bilmiyón_unu da öyle duydum. *māzap* diyi duydum. ben daā ilersini bilmiyón da. işde öyle
(95)dedem de ġavaġ çalarmışmış yāni. sāde bi tene déġil, dünyā İdamlıġ adam (96)varmışdu. ġaçan
da çoçumuş zamānında. burda? illā ki ġaçah varmışdu, biz bilemeyüz ki. (97)olmaz mı, vardı.
yóġ, öyle bi şe yóġ. biġaç ġişi var. asger ġaçay bah *ğasdamonu'dan* vār, u (98)*hamzaġa* tarafından
vār, bizim kóyden var. askér ġaçay vardı yāni. varmış vèriyó da haġ (99)vère. sen şindi çoġun
çocuun burda yáġaguzsun. iki üş dāne ġarı, uşah, maġ masat, ġitliġ bi (100)yāndan. on dört
asgerlik canım adam_iki sene üş senedü ġāşmış. benim abıcamıñ bir (101)dedemiñ ġārdèşi
ġālmış_u. unuñ bi çoçu ġālmış. dōru. tabi canım. daā ne ġonuşacam! (102)alġah rāzı olsun.

(103)bekçilikden de diġil, ben zāten bekçilié fiġan_öyle çoh bildüümden fiġan girmedim.
(104)ben demüryóluna girdim. bēyle daş_ocaında çalişiyóz. şūbe şefi geldi, undan sōna çāuş
fiġan (105)va işde. unnan çalişmadım yā. ġaçda, yètmiş bēşde çalişdım ben. bi de yètmiş sèkizde
de (106)çalişdım. urdan da burayá girdim. otuz kişi çalişiyóz. beni çāardı şūbe şefi. gel buryá
dèdi, (107)gitdim. yá kórpe adamız yá. sen ġaç yaşındasıñ dèdi. ben assında èlli bir veyá èlli iki
benim (108)doçum da niFusda da èlli aġtılıım ben. dedem_işde çok asgerlik yapmış yá iyice
ġatılısıñ, (109)ġitsiñ diyi nivusa ġuymamışla. yeñice cuvarasımı bēle cèbinden (110)çıġardı, yazdı.
tamam git dèdi, gitdim. baña demiş *ğarabúk esgibazar*_arasındaġı yüz_èlli (111)iççiniñ_içinde
benim bu çoçu ġózüm dutdu, bundan yól çāuşu olu demiş. yá iyi. bi de (112)sorduġ böyle böyle.
è perşembe ġünü zabāliġn gel, dédile. iyi. gitdük *çangırı'yá* ordan. *çangırı* (113)*zoñġuldaġ* bi yèr

bilmen yá. işde yálañuzun yálañuzun yá. goş şuryá, goş buryá. ⁽¹¹⁴⁾yánıma bi gişi tağ gatiıldı esgi işçilerden. şübe şefi beni górdü yá şeyde, *esgibazar'da*. ⁽¹¹⁵⁾*çangiri'yá* varduh. işde trennen gitdük. şübe şefiniñ yánına girdük iki gişi. yánımdaħına ⁽¹¹⁶⁾dèdi sen gaç yaşındasıñ dèdi. otuz_iki yaşındiyim dèdi. biz dèdi otuz yaşından yóħarsını ⁽¹¹⁷⁾aħmiyóz dèdi. arħa tarafda oda var dèdi. urda çay da va dèdi. sen_urdan bi bardaħ çay_ıç, ⁽¹¹⁸⁾*esgibazar'ı* dut dèdi. ema bu argadaşını gidecek dèdi. bunu gónderecüz dèdi. baña da dèdi ⁽¹¹⁹⁾tağ burdan giden seniñ yánında arħadaşların va dèdi. ordan dèdi, gidersiñ beräber dèdi. *ğadir* ⁽¹²⁰⁾*bey* varmışdu gısım şefi *ğarabúk'de*. *angara'yá* gitmiş. baña dèdiler ki, *esgibazar'dan* ⁽¹²¹⁾gelen_işçi beniñ de seniñ_işin tamam dèdi. sen imtañan fiñan gazanamazdım. o fiñan *çahır'ın* ⁽¹²²⁾aħlı dèdile. seni gafadan_alıyóla dèdile baña. la ben_ *angara'yı* bilmiyón hı. ⁽¹²³⁾*ğonyá* oteli diyi gitdük, bi yèrde yátduğ. arħadaş zabäljin_ oldu. millet yátılı oħuñ gibi yèr. ⁽¹²⁴⁾*ğäyseri* dèdi bi kère millet oldu bi guyruħ, *sivaslı* bi guyruħ, *zoñğuldaħ* bi guyruħ. elimize bi ⁽¹²⁵⁾ğurşunğalem, bi kájt, bi dèfter. burda dèdim ben *ğadir beyi* ariyán dèrkén dèdim, imtañanı ⁽¹²⁶⁾ğäybèderin dèdim. *ğadir* dèdim birağ. yánımdaħı biliyódu *ğadir beyi*. u gitseydi benim_işim ⁽¹²⁷⁾hèmen tamamıdı. girdim_imtañana. üş gişi yán yána oturdu. zäten sorduħları ⁽¹²⁸⁾on täne soru. hepsi *atätürk'den* bi de şeyden. yèdi tènesini yápdım. üş tènesini hiç ⁽¹²⁹⁾yápamadım. bi de geldük buryá. arası çoħ geçmedi bu emniyetiñ_işi çıħdı. işde ben aslında ⁽¹³⁰⁾biraz da illä ki çoħ. benim dışardan yáni bu oñan çoğ çalışhan. temiz, arsız hırsuz oħmaz, ⁽¹³¹⁾ğüşlü gúvetli. tam_üzerimüzü de daşır. tam bu sizlik dèdile. öyle gülme. aħ, bi oħu baħ. ⁽¹³²⁾*zekái'nan* fiñan ben bir miyim meseļa ki başkätip vardı. *zekäyi'yi* fiñan yèdiyè ⁽¹³³⁾bıraħdıla, imtañanı ben gızandım. az çoħ gızandım. hèle komisyón va yá, baña asgellik ⁽¹³⁴⁾yápdın mı dèdi gäymáğam. yápdım dèdim. nèrde dèdi. *erzurum'da* dèdim. neresinde dèdi. ⁽¹³⁵⁾fiñan yèrde dèdim. gäymaħam da *erzurumlimiş*. saña bi soru dèdi. sen bekçisiñ dèdi. şindi şu ⁽¹³⁶⁾bina dèdi yandı, dutuşiyè dèdi. çabuħ ne yapacaħsañ yap dèdi baña. yáñgın dèyinçe ⁽¹³⁷⁾benim_aħlıma ilk séfer etfajyé gelir dèdim. u da bëledyéde bulunduğuna göre dèdim, ⁽¹³⁸⁾hèmen bëledyéyi ararın dèdim. etfäyé gelir dèdim. yáñgun va diyè bairırım dèdim. çalışuruz ⁽¹³⁹⁾dèdim yáñgunu söndürürüz dèdim. haħbuħı emniyetçi bi adamın çalışma şeyi yómuş. ⁽¹⁴⁰⁾sen_esäyişi sãlicimışsını. çalışuruz yáñgını söndürürüz dèdim. çıħ dışarı dèdi. la bu cocuħ ⁽¹⁴¹⁾buryá münasip dèmiş bağ. è ne bilin yá. bizim_aslında çalışmamız yómuş da. işde ⁽¹⁴²⁾yáñgunuñ. yá şindi yá bilecën, bildüñ gonusácän yá da biraz mantıħlı gonusácän. biz ⁽¹⁴³⁾dèdim yá iş yáñgunu söndüreçen yá. ben ne biljin sáde burdaħı górevli

esāyişi ⁽¹⁴⁴⁾ğontrol_èdecek, di mi? bizim_işimiz uyumuş. işde ben yâñgun diyi bairırın, düdük çalarım, ⁽¹⁴⁵⁾bèledyeyi ararım, etfâyé gelü, çalışuruz, yâñgunu söndürü dedim.

⁽¹⁴⁶⁾yá bekçilik çoñ zordu yá. bekçilik zorudu. yá bekçilik gèri hizmet. şindi yâni ⁽¹⁴⁷⁾polisniñ_aynı yètkisi sende de va fañat polisniñ senden_üstünnüü var. polis seniñ âmirin ⁽¹⁴⁸⁾sayıliyó ama górev aynı. maaş aynı dñl. tabi canım az. işde ben_o demiryóllarında bu ⁽¹⁴⁹⁾emniyete girdim yá burayá girdim. u şübe şefi baña, o çocuñ ne oldu demiş. *esgibazar'a* ⁽¹⁵⁰⁾buryá sormuşla. o demişle emniyete girdi. yá benim o çocuñ gózüm dutdīdu demiş. yá niyé, ⁽¹⁵¹⁾sen niyé? *gadir beyi* górmemiş o *angara'da* demişle. *gadir beyi* górsīdi, tamamıdı. siz_oña ⁽¹⁵²⁾gidiñ söyleyin demiş, ben onu bi dıñ ğadroda çalışduracin, ğene ałacin demiş. bi dıñ ğadro ⁽¹⁵³⁾*çerkéş'de, çangırı'da, angara'da* beni iki ay çalışduracañ, buryá atıjcañ. ⁽¹⁵⁴⁾ben_onu gèri alicım demiş yá. böyle lácivet pantuñlu, böyle yáñşuñlu kèlli fèlli iki tene ⁽¹⁵⁵⁾adam geldi. biri bi biyáa yáñşuñlu. aşam biz dèdi biz bi ğonuşalım, otturalım fiñan bi yèrde ⁽¹⁵⁶⁾işden çıñduñ. ğóreve çıñduñ tabi. bizi tarif_étmişle. dèdi *kāmil* sen misiñ? benim. sen dèdile ⁽¹⁵⁷⁾bi imtahana girdin mi şeyé *angara'da?* girdim. bizi şübe şefi ğónderdi. seni dèdi şübe şefi ⁽¹⁵⁸⁾ğene ałacañ. seni gózü dutmuş dèdi. yá saolsun şefim dèdim. bu iş iyi dèdim ben. ⁽¹⁵⁹⁾biliyóñ mu? niyé dèdi, şübe şefi dèdi seniñ dèdi hısımnıñ dñl, ahrabañ dñl dèdi. oñum dèdi, ⁽¹⁶⁰⁾bañ dèdi seni isdenmişkén dèdi bu işden dèdi bu iş daha iyi dèdi. gel, sen buriyi birañ dèdi. ⁽¹⁶¹⁾seni şübe şefi bi ğadroda çalışduracañ, ğene ałacañ dèdi. birisi ğene israr_ètdi. yá şefim ⁽¹⁶²⁾saolsun diyóm ben ğene. gitmen dèdim. adamıñ biri ğene israr_ètdi. yóñ. la adam baña bi ⁽¹⁶³⁾ğaz vèrdi èmme. la oñum dèdi sen bu dabancıyi fiñan bi boñ saniyósañ bu dabanca bi boñ ⁽¹⁶⁴⁾dñldir dèdi bañ. sen dèdi bu dabancıyi bi boñ saniyósañ ben bu dabanca bi boñ dñl dèdi. bu ⁽¹⁶⁵⁾iş, bu işden dağ iyi dèdi. birañ sen dèdi. sen bardañları şuryá birañ ben buryá ğoyacam. bi ⁽¹⁶⁶⁾tene bardañ al, gel bardañ. su va burda. öyle bi hikâyemiz_oñdu velāsilikélam hoca. yá ⁽¹⁶⁷⁾benim de şindi uryá girmemdeki ğāyém, aħşam_urda çalışurun ğece, aşam_işime giderim. ⁽¹⁶⁸⁾zabā erkén çıñarun, kıyde işime bañarın diyé. unuñ_için ben_uryá ⁽¹⁶⁹⁾marāñ_ètdim. la bardañları ğıracañsıñız! birañamadım. ğórev bu yá, yalıñuz yá.

⁽¹⁷⁰⁾hayātımda uyñunan işim_oñmaz benim uyñinan. üç saat uyúdum mu tamamdu. tabi ⁽¹⁷¹⁾yá. öyle işde. işde yáñauzduñ yá sorumluluñ va bi kere. yâni iki üç saat uyurun dèdim meseļa ⁽¹⁷²⁾ki zabāliñ ona ğada, öliyé ğada yátsam. içen va mı *lütfi*, hocam? öyle düşündük. iyiydi ⁽¹⁷³⁾zāten_aşam doñuzda gidiyóduñ. zabāliñ bēşde, altıda çıñiyóduñ. beyāa boş

zamanıñ_oļu. ⁽¹⁷⁴⁾burdan yáħ yá, burdan iç yá. işde iş ossun diyè. imam diyóñuz, musğa yázıvemiş yá işde. ⁽¹⁷⁵⁾vaļa bize de biraz zor.

⁽¹⁷⁶⁾işde gèçen, évelki dönemde hasdaıandım. doħdora gitdúķ. işde filim milim ⁽¹⁷⁷⁾çekdidim. sıgara içiyóñ mu? içiyón dèdim. hoca dèdim durum kıótise içmiyin dèdim. içiyóñ ⁽¹⁷⁸⁾mu diyé sorunca ben dèdi ğörħdum yāni acaba bi şe mi va. baña sorarsañ ben dèdi içme ⁽¹⁷⁹⁾dèrim dèdi. durum kıótise içmiyin dèdim. ema durum iyīse ben biraz taħ içicīn dèdim. dèmek ⁽¹⁸⁰⁾gendi de içiyè doħdor. o da ğúldü, bi şe diyèmedi. şu an bi şey ğórinmiyè amma dèdi. iyi o ⁽¹⁸¹⁾zaman dèdim. ne bilim ben? mīdem mi aırdı, ne oldu? o zaman bi ši ètmedim belki. ⁽¹⁸²⁾doħuniyè ğalan baħ. yá biraħaman. yā! u ğāyét tabi. öyle ben de biraħdım bi iki yıl. böyle ⁽¹⁸³⁾ĝrip mırıp olduun zaman, öyle bi soħdan çoħ hasda olunca sıgara adama nası doħuniyè. ⁽¹⁸⁴⁾sıgaradan nefret_èdiyón. az bi kéndime gelü gelmez hēmen cuvara iç. sıgarıyi ⁽¹⁸⁵⁾biraħ dèr canım. bence de dèr. bazı çoĝ_öyle cuvarayı fılan ne ğada nasıat, biraĝ dèsez de şu ⁽¹⁸⁶⁾anda öyle bi niyétim yóħ. biraħırım da şu anda az daħ içecīn gibi. èrkén déjl_aşında ğèç ⁽¹⁸⁷⁾bile ğāıduħ da. yáħar diyince de vaļa ne yáħar. vaļa ben bi kılómétriyi bèle dört ⁽¹⁸⁸⁾doıaniyódum. şindik yárisımı gidemiyóñ.

⁽¹⁸⁹⁾ iki, dört, bès ğişi. *āşıħ*, *veli*, ben, *cāfer* dört; *zēyna!* beş. *çıtır* va altı. *āşıħ* kıoy_ası. ⁽¹⁹⁰⁾ĝırııcaħ. *musdafa* adı da. vaļa ben herkeşin keyfine ğóre çayları ğuydum açıĝ. önceden ⁽¹⁹¹⁾dīcedin hē! hocanıñ_accıħ açıħ_oldu. yá sen ğene benim lafuma baħma, sen bennen ⁽¹⁹²⁾ĝonuşdun da. vaļa ciddiyè alma yāni. kimse ğo dèmedi baña. niyè zehir_oldu la? camı ⁽¹⁹³⁾açıyım mi cıĝ ğada? işde onuñ_üçün zāten cuvarayı biraħmiyón ben. bacıj ben yıħmadım. ⁽¹⁹⁴⁾bacıj uşahıla yıħmışla ben yóħhan. çoħ soħ_oliyè diyè. şu da baca o da o ⁽¹⁹⁵⁾boru. aşāda hoca va. şekérci ğārşıdaki cāmi, aħraba, hısım. şindi çit bacası aşadan yá onuñ bu ⁽¹⁹⁶⁾da baca. tabi baca bunuñ dışında, obır tarafda. bâca öbür tarafda. esgiden böyle işde yā! hoca ⁽¹⁹⁷⁾şekér ğoyduñ mu? işde bubamıñ_öldüünde, la ğèt. kıoyüñ_altına oynamiyè ⁽¹⁹⁸⁾gidiyódum_ışde. tabi fazıadu, fazıadu. yápdı.

-46-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Ozanköy Köyü / Saraycık Mahallesi

Adı: Muammer Aydın, Fahri Göktaş ve eşi

Yaş: 54-55

Konu: Avcılık, Yerel Seçimler

(1)benim_adım muammer_aydın, *dursun_ölu muammer_aydın*. biñ dohuz yüz èlli (2)bèş duumlijm ben. *sādeyāha'niñ saraycılı köyü'nden*. baña imamiñ_ölu dèlle. bubam_aha (3)bölelik. asgerlimizi yapduh. acemı billij *samsun'dıdı*, usda billij *balıkésir* biñ_on_iki ana (4)tamir fabrihasında. ondan sōna geldúk, *béşbiñevler'e* girdúk. *ğarabúk'un. béşbiñevler* (5)paydis_öldü. yidi sene vılan çalışdım ben. bu sèFer de sıhortamı ben dışardan_ödedim. (6)on_on bir sene oliyá emekli olaalı damam mı. öleligle kıoyde emekliyiz. çoluğ çocuh dört (7)tāne ölan var *ısdanbul'da*. iki de ğız var. herkèş kèndi bildüüne. başa yóg. ğardaşları ayrı. (8)benim bildüüm böyle.

(9)şindilik biz burda reçbellijen_ürasıyöz. arpa, bұday, fı. bi de işde yaparsah (10)alışveriş yapıyöz. hayvan_olursa ğurbannarda yāni u da devamlı dèjl. başha bi şeyimiz yóh (11)bizim. gelür yóh. gelürimiz aylıg, reçbellik. buun da bu *fahri* arhadaşa yardım_èdivüz. yóh (12)bu ğayınçısı *fahri'niñ*. hetta *fahri* selam söyledidi hoca dèdi. perşembe ğünü ğormüşsün (13)*fahri'yi* de mi. oca diyince ben biliyōñ dèdim. vaıla saña ne diyin? başımdan hèş benim bi şe, (14)hikāyé ben bilmen. başımdan benim bi şey geçmedi.

(15)oliyór, ğavġa da oliyór. yō, öle sınır ğavġamız Fılan yóh. sınır ğavġası Fılan yóh (16)esgisi gibi. duunner de bile yapmaduh yá hoca be. duun_işi zāten biz şindi var yá bizim (17)yètişenne dúññü bilmiyó hı. bubamiñ zamanıñdıdı dúñne. yóh_ābi yóh, on kişi (18)gidellerdi. şeyde dúñ_èdellerdi. bi kıoçekçi parası da vèremezlerdi, on ğişi para toplallardı. (19)yóh yá bizde de u olmadı yá oca be. ben_iki tāne ğız satdım. yóh_ābi. (20)*yazıġavañ'dan* biz ğız da vèmedúğ ğız da almaduğ. ben_iki ğız satdım *anKarı'yá*, elbise bile (21)ġórdümedim ben tèmşilan. ne gerekén neyise dèdim yap dèdúk şindi biz.

(22)esgi dèviri biz bilmiyüz esgileri. o öyle. yá bizim zamānımız_iyi. şimdiki ğenşle (23)hèle benim bi torun var şindi *ısdanbul'da* çalışacıñ diyé ürasıyó. esgi tārhi adamla olşa

(24)şurdan şu öldidi, burdan bu öldidi. bu unu ğonuşamaz_ābi yá. *rāsım_ąa* oļacađ seniñ öyle
(25)ğonuşmiyá, bizim dayı. *ĝóhmen'in* há. u da *angara'da. burhan* şeyde *dōlacuđ'da*. yāni
(26)aļabılürüz de *burhan'ı* urdan. tēlefon_ēderüz. ābicijm burasınıñ_adamı belli oļur sātan. ō
(27)şimdi *ēşióren* bi çeşit ğonuşu, *ĝúziren* bi çeşit ğonuşu. farhlıdır. u *pilod'un* kóyını diyó. vadu
(28)tabi yá *buļduđ'da. dēresoplan, dērekóyü* işde her yeriñ bi ğonuşması var. biz çok gezsek yāni
(29)tārihi işlerden bilsek ğonuşuruz. *mutaplağlı mutaplağlı* şey vardı, şu ne dēllerdi (30)oña. *dur-*
muş'uñ bubası vardı, ne dēllerdi ĩa. öylele oļsa ğonuşu. *zayım'in_ōlu zayım'in_ōlu* (31)tēmsili
esgi adamla. yá ğonuşuruz da ben tārihi işlerini bilmen. dēduum işde *fahri* baña (32)bađiyó, ben
fahri'yé yárdım_ēdiyóm, bu işdecúk.

(33)talıiyá dóküyöz. abi buļlarda şimdi yássađ. çevre düzenlemesi var. candarma geldi.
(34)yól kēnarlarında kēmre atmağ yásađ. unuñ_üçün de bu adam işdecúk *fāri*. nērden yúklıyim
(35)ben? ābi nērden yúklıyim ben? kēpçe mi aļacıñ şimdi saña! yóĝ benim kēpçe. bu arada
(36)baturusun yazun buryá. ābi arabiyá yúklenmez bu. yá ābi sen arabañı kēpçeñi ğótú, gel, aļ.
(37)arabiyi ğótürecēn. araba, bu arabayá kēpçe atamiyó. hoca şimdi bu adamıñ kēpçesi arabiyá
(38)ērişmiyó. tabi tabi, onuñ_üçün yāni. vaļļa biz bedāva vérecuuz, gelü aļusan. sen gel,
(39)bedāva aļ. ne kúsbesi? yóđ_ābi. kúsbe yóĝ bizde. *hamamlı'da* oļsa oļu. biz yidúk, biz
(40)yidúk. çay_ıçiyóduđ_ışdecúk.

(41)-ablam nērde ābi, nası? hayırdur? iyiyiz_ābi. maļ masat da bitdi sayılığ şu anda,
(42)azaļdı.

(43)-nēreli bu bēyēfendi? ē ne bilem ben, cahağım. iyi bağalım, hayıllısı oļsuñ.
(44)bēyēfendi niyé yēmiyē? biz_ābi ne orağım hayvan oļmijnca bazarda. ĝārşumdađı adam
(45)bađıcaĝ. şindúk sen çerkeş bazarına geleceksiñ. böyle şe yápmah, bilgi aļmah_üçün. öle mi?
(46)vardı. oliyó.

(47)-ēlli bēş yáşındıyım.

(48)-aļup satiyó, aļup satiyó bu adam.

(49)-oļurşa, oļurşa, dek gelürde aliyóz biz. *toni'yi* mi? sen *toni'yé* git direk. *toni'yé*
(50)gitdiñ mi? hēle! vaļļa biz nāpađım biz ĝārdēş yāni şey böyle. başha ne diyém? bu, bunuñ
(51)hanımı, *fahri'niñ* hanımı. sen ĝānnıñı doyúr. *fahri* gel hēle fahri, iki de seniñ sesiñi aļsıñ bu
(52)arhadaş.

(53)-ğanniñi doyúr_usda, ilkin yēmēni yi de.

(54)-bu önemli diyó.

(55)-ben bilmiyóm ben de bi şey. dē, şunu şöle dē.

(56)-niyé ġāldırıyón? kēmrij niyé ġāldırıyón? cezā mı yázduļa? onu ġonuşsuñ diyó (57)hoca.

(58)-kēmre vardı yá işde baħ. işde kēmri. benim isim *fahri ġóктаş*. yáş, ėlli dört (59)doımlıım. ana yáşı ėlli altı. yáşlı mı? diıl be! öldúk, gitdúk. inşaat_işi yápiyóduġ. işde (60)ēhdiyálladuk, yávāş yávaş biraħduħ. bu adam iyi tanır. berāber_iş yápdug.

(61)-bu *esgibazar'da* çoħ çalışdı. bunda bilgi çoħduř.

(62)-evet unnarda *ādiller, şevkiler, dēmcüler, biyúķ yáyálar* u tarafların kıoylerinde hep (63)iş yápduumuz yerler eıadu. evet işde böyle. bu arħadaşınnan da iş yápduh.

(64)-kiminen?

(65)-taniyóñ mu bunu?

(66)-ben tanımiyóm.

(67)-bu mütāyitlik yápar.

(68)-bunuñ bi şeyi *muammer_usdi'yá* beñziyó.

(69)-bu *esed'in_öluna* mı *yemişlélli?* beñziyó. öle mi?

(70)-burda işde on_iki āne Fiılan_oliyó şindi ġarı. yázın ecük geliyóļa.

(71)-döndü. nērden taniyóñ_oñu. sen de mi gitdin? şu an şeyde *halil* (72)*hoca'nıñ_atölyéde*. şey *şaban_ābi* baħiyódu urda. ben_urdan hetda ġavaħ tahtası (73)Fiılan_aldım. aynen ġēne bu tārihde de sordum.

(74)-bizim burda arpa, būday işde fig. başħa bi şe ėkdüümüz yóħ. vardı, (75)suyún_ulaşmaduıundan biraħduħ_urda. unu yápmiyóz ġalan. şindi ābey *dōlacuħ çayı'ndan* (76)gelen sudan şey ėdiyóz biz. ordan da su yéterli gelmiıince biraħduħ.

(77)-yéterli gelmiyó.

(78)-çoġ ġavaħ kēsdim ben ġēçen sene yá. ġurudu dibinden yá. şeyé mi? çamlıı mı?

(79)-yóħ, *topaı ahmetgilin_uryá*.

- (80)-unu ben bilmiyórum.
- (81)-ābi ben bilmiyón da ben duydum. ben_u tarihlerde asgerdīdim.
- (82)-bendiñ başında déjl mi la?
- (83)-bendin başında, evet. bi de selvi ğavaḡ var burda, biyúq.
- (84)-ğavaḡ biliyóz.
- (85)-şindi onna ğadar Filan yapmiyóruz biz yá. fasılyé yapduumuz yóh.
- (86)-türbe şurda, *şihlar*'ın yanında. sen_uryá git, urda şeyleri va. bi çavuşun geçmişleri
(87)va. dādan şöyle nérden gelmiş, ne yapmış tēk tek_urda şeyleri va, ohiyábílüsün. dārihi
(88)bilgileri. biz_onu bilmiyüz ābi.
- (89)-yá bilü de yálan yānişliḡ oḡabilü. tam_urdaḡı tam_adam de şeyden gelmiş_adam
(90)*anġara*'dan.
- (91)-ben ġuy, benim bardaḡ gitdi yá.
- (92)- daha iyi biliyó.
- (93)-fahri bilurdur, *fahri* bi ānatıversin saña.
- (94)-ben bilemen. ben nérden biliyin?
- (95)-ābi ben başḡa ne ğonuşım. şimi türbeden bilgi almaḡ_üçün sen *şihlar*'ın hociyi
(96)aḡacān yánına. oñu ğonuşduracān.
- (97)-*şihlar*'a ūradıñız mı? öle şini. *fikri*'yi tanır musuñ?
- (98)-diḡil, diḡil, u diḡil. *mısdafa ābi* diḡil de *nihat*'ı diyó nihati.
- (99)-beyéfendi buyúr. ābi dolmiyá yúurt ğataḡım mı sarmisaḡlı? *ali osman_ābi*, ben
(100)ġarışman_ābi. ğatam dērseñiz burda sermisaḡlı yúurt va. yá dayı buḡlarda kim ne
(101)ānar_undan? buḡlarda adam böyle yiyó. o ğoḡudan né hēç şē yapmaz. diḡil mi? saña şimdi
(102)bar bar böyle eve girip bi adamıñ boḡ boḡ annatmaḡı tārihlerden. ah *rāsım_āa* oliydi! yálan
(103)yāñış_ānaturdu. öyle adam_ariyé bu adam. yálanı da dōru gibi ğonuşudu. ben dayı ben
dōru (104)adamıyınn şindi eyri lafi dōru mu ğonuşım ben? yóh_ābi avcılıḡ yóh.

(105)-a işde u dedüumuz adamda her şey vardı işde. gülme, hağgatten şaha demiyán.
(106)ben_unuñ gúnnúk dört bês davşanıñan gelduunu biliyóm. efendim? yá işde oña diyóm ben.
(107)bizim buñlarda u adam yãni alınca eline şey bi iş vururdu. u, sen bilün, *laz mühtü* vardı.
(108)bunnan Fiñan gidellerdi uñlara ava. unu buñuñlardı muhağgağ *ğarabúk'den* gelenner
(109)fiñan_olıdu. *ğarabúk'den_ava* gelenneren unu buñurdu. iyi de atardı, iyi de vurardı yãni.
(110)tüfiyi de iyidi. çelik perpuble, *ispanyol*. belki yêtmiş model fiñan tüfek de.

(111)-hemen şurda, aşşada.

(112)-iki kiñométredi iki kiño.

(113)-iki kiñomètre gelmez bile yá. varıdı işde. *ali osman_ãbi* unu diyá işde.

(114)-nõlsun, biz u sudan yárarlanabiliyóz mu çaydan? çihmiyó hı.

(115)-*dõlacuñ çayırı'ndan* gelen su vardı. şindi tam yêtelli gelmedüü uçun. aşaa varusa
(116)da késiliyó. ulaşmiyó. *ãbi buranıñ_adamı sırt_adamına hañ* vërmez *ãbi*. öyle şeyi
(117)düşünemezle. yá! *bañ* şindik şurda *bañ* górdıun *ekrem_ahbaş* va. biyúk bi limanda
yápdudu. (118)gördün mu? bi limanda yápdudu *bañ*. elin gitdi orta alanıñı gótdüdü, buñları hep
(119)bərbád_étididi. ha *ğum_ocañ* aşdıdu. elin, ortanıñ_adamını, adamları hoñding oldu. kéndi
de (120)urda burda işde *bañ*. bi tene şef vardı *aydın, aydın bey* diyé. adam yálvardı. gelin buriyi
bi (121)ben bura *ğavañlıñ* yapıñ diyi. buranıñ dıñı késilduu annarda. adam da hağgatten böyle iyi
bi (122)adamıdı. adam soñ *ğórúşlıdı, itihadı yúdu* emme emme adam böyle *çalışhan* bi
(123)adamıdı. kóylüyü düşünen bi kişidi. yó yóh, hayır, ben temsil *ğonuşdum*. işde *ãbi*
(124)annadabiliyó mu? ben ne dedim, sırt boyunuñ_adamınıñ *añlı* va mı? şey vardı buranıñ bi-
zim (125)şey vardı. *şih* vardı, *topal bayram*. u *añlı* vèdimidi u yønnendiriyódu. *ğadir_aa* vadı,
(126)*ismetpaşalı* u yønnendiriyódu. bi tarafda *ekrem_agbaş* va, u yønnendirürdü. *bağ_ışde*
(127)*ekrem_agbaş ekrem_agbaş* da işde böyle yápdudu. şindi her *gün esgibazar'da* bi adam
(128)duviyó. *ğarşılında, ğarşılıñ* vèrcem amma *bèledyé başhanı* da *yapın_adamı*. vañña ben
(129)bilmiyón dayı. dayı sen yimedim?

(130)-hoca seniñ kóy, seniñ *çalışduun* kóy diñ mi?

(131)-*bañ* bu adamlar *misafir sayılmaz*. sen *sayılısun*. tã *erzurum* gibi yèrden (132)gelmişsiñ.

(133)-yá *zayıfdan*, uzun bi *õlu* vardı yá. ne zaman öldü? öle mi?

- (134)-*ahmet diktépi'yi* taniyóñ mu?
- (135)-dèmek ġazādan öldü o oļan da.
- (136)-öldü.
- (137)-*ahmet diktépe*. u benim düñür_aa. āfiyét_oļsun. sırtda, *mermer'i* ġeşdiñ mi.
- (138)beyéfendi. āfiyét_oļsun. efendim?
- (139)-muhdar şu anda bi aday var ġāliba.
- (140)-iki aday va.
- (141)-dayí belli dijl ġāliba yá. dört maalle.
- (142)-bura dört maalle. yóh.
- (143)-bu maallede yóh, *sādeyáha*.
- (144)-unnarı sen tanıman.
- (145)-*saraycuħ*, şu *budaħbaş'in* ġardışiniñ_ölu çıhiyómuş. çıhmiyè yāni. (146)çıhiyómúşdür de.
- (147)-*ekrem_ahbaş'in* de. unu tağ iyi tanır bu adamla. ġardaşınıñ_ölu. aday yóğ ku.
- (148)-iki aday.
- (149)-şindilik bi aday, bi aday. oturmiyómuş yá, eski muhtar oturmiyómuş.
- (150)-hani oturiyómuş dedun sen.
- (151)-bu oturmiyó diyó de *mürúvet* ġız dağ *sézwi'niñ*_anası.
- (152)-ābi *burhan* da oturuvèrü, ġonuşan biri oļusa. ġoydun mu? dóveller dayí. ah! ġonuş
- (153)dayí. ġāldurabilü miyim? niyé? iyi dijl mi diyè yāni. *ikrām_agbaş'i* mı diyón? bizim_içün
- (154)var yá bèledyé edayí da oļmasa bi efelik yápiyè *esgibazar'da* yá. mühim dijl. yalıñuz önüñe
- (155)geleni dōsuñ.
- (156)-öyle dème oļum, ayíb_ölu. oña insanlıħ.
- (157)-è ne yápaļım? aqabèy! nāpaļım?

(158)-ābey, şindi *ali osman_ābi* a şindi bullarda dıhınıyólła. yāni unuñ_urda yápdıu
(159)harekėti bullarda ayıp bi şe. Tır Tır étđi. yá. öyle şey mi oļu? her şey efendilinen yá.

(160)-en_azından vallahi bizim bu yólđa var yá şindi tanısañ da tanımassañ da hanķı
(161)nereyé giderseñ git buyrun_édeller baħ. *aslanlar'dan* yóħarısı sırt. yāni *aslanlar'dan*
(162)yóħarısına sırt dèlle bizde. biz de dèrüz sırt da bizden_olğun kóyle de va yóħarda.

(163)-şindi ābi şey *budaħlaħlı kél dursun* vardı. iyi bilürün. bunuñ bubasınıñ
(164)Fiłan_ehbābīdi. bu yól u dèvillerde bu yól iyi dıjlıdi. āniyōñ di mi? yól kótīdi. yól kótü
oľdu (165)mīdi şindi pèrşembe gūnü gidiyólła, araba yóğ. kóyúñ başından diyó hı bizi gótürüvè
(166)arħadaş. adam diyó hı, yá ben gótürürüm. ułlarda batar gāıurum. *hamamli'yá* ğada
gótüriyim (167)diyó. tamam, gótü. *hamamli'yá* ğada gótürivèriyé şindi ābey. *hamamli'dan*
yóħarı diyó (168)bizim kóyé ğada gótürivèrcek bunuñ bubası. bunuñ bubasınıñ da aħbābı yá.
tamam diyè (169)adam. iyi oļu. adamıñ lağabını deışdüremen yá. undan sōra ābi buryá geliyó.
(170)bu yúħarda *ğarasu* fiłan diyi kóyle va. tabi. benim ğayınbülāderin_aħrabası orda, *hağğı dayı*
(171)diyè biri. iki üş tène. annadım da oľmuşu ğonuşiyóm ben. u bundan kèri bu adamı harmana
(172)geliyóıla. adam harmanda döniyó, şurda yúħarda. millet de kóyde ikindi namazından yiñi
(173)çıħmışla. adamla diyó hı: hey! biz sırtlıyız, adamı bilmen ne yáparız. bizi yóħarı ğada gótür
(174)yá. aħla, adam yáıvariyó. bağ ben *hamamli'yá* ğadar didim. buryá ğada gótüdüm. para da
(175)isdemedi. arabamdan_ēniñ. ben şurdan dönim. yōğ. müsdehcen, (176)kúfürsüz. tabi bizim
kóy milleti ikindiden, ikindinden şey étmişle yá. undan kèri bi de bizim (177)şey vardı, amıca
vardı. dèdi ki sen bilüsüñ. undan kèri ābey ne o diyóıla. böyle böyle. vurun (178)ıan. rahmetli bi
tène *durmuş aħ* vardı. mefe tıraħdóru vardı, iyi tanıñ. vurun ıan bilmem ne (179)étđüklerimi!
adam ne diyó ıan. hata mı étđi? vurun baħam. bi şapırtı. undan kèri bi tekini (180)vuriyóıla bizim.
amıcanıñ_ōlunuñ buryá şey_étmişle. işde daş vurmuşla (181)undan kèri bi iki tānesini u tarafa
bi iki tānesini bu tarafa, adamla gidiyóıla hēmen (182)*ismetpaşa'yá*. urda bizim bullarıñ şeyi va yá
ğıraıı *ğadir_aħ*. uryá varyıólła. urdan (183)candarmayı aliyóıla. ğarağoluñ_ardıñdan şeyde
yáħalaşla, *bölügören'iñ_uryá* dōru. (184)hēmen döndüm ben. gótür ğarağola, vur baħam. vur
baħam, bi dóúvemişle, bi dóúvemişle. (185)benim ğayınbiāderin_aħrabası oliyó o *hağğı dayı*.
dayınıñ_öldüdüler diyó be. öldük de. (186)kótü dóvmüşle. burda şindi *ismetpaşa'da* ne ğada
yiyóıla. undan kèri *esgibazar'a*, bi de urda. (187)yā! değ mi? dinle, hata mı yápdı? tabi, hata mı
yápdı adam?

(188)-şindi bizim kóy ben *saraycuqluyúm* dèr. undan gèri baña arabānan şuryá gótü. para
(189)da dèmiyódu adam. ğamyónnan ğótüriyódu.

(190)-ābi u zaman şey mèy yúudu yá, araba yúudu.

(191)-mótèr vardı yá.

(192)-motur da yúudu, öylīdi.

(193)-benim bıldüüm bu ğadar. *fahri ğóқтаş*.

-47-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Sallar Köyü

Adı: Mehmet Başdemir

Yaş: 49

Konu: Askerlik Hatıraları, Tarım, Hayvancılık, Nüfus, Çevre Köyler

(1)ādet, geleneklerimizde. *mēmet başdemir. sallār kıyü* muhtarı. biñ doḥuz yüz_atmış
(2)doḥmıuyún. *esgibazar* doḥmıuyúm. evli ve üç çocuḥ babasiyim. çocuḥların hepsi de bi tānesi
(3)ḡız ikisi êrkék, èverdim. yá araba benim boḥ_olu ayáymdan yá.

(4)ondan sōra sêksende askére gitdim. askérlijim, acamı birlijim *edirne uzunķóprü'de*.
(5)şeyde, iyi ḡünner, batı ḡışladıydım. tanḥsavar taburunda. sınıfım piyāde. ordan_ *edirne*
(6)*uzunķóprü'yé, meriç nehri'niñ* kénarındaḥı *séllim kıyú* ġaraḡolunda tamamladım_askérlij.
(7)yirmi ay yápdım. bize yálmız bir_ay êrkén terhis vurdu. on doḥuz_ay yápdım. asgerde
(8)çaycılıḥ ḡórevi yápdım. dayáḥ faḷan tabi bi askérlijin kıraḷları, tisiplin, nizāmi şeylerinde bi
(9)hatāmız_olmuşsa tabi ben çayciydım. bóluḡ ḡomutanı denetlerdi çay ocaını fiḷan. bi anda, bi
(10)demlikleri, bi ayḡaz bitdiydi de. sobada yápiyódum çaydanlıḥ çayları. o zaman şe yápdı. is
(11)olmuş. ḡulaımdan dutdu, nè bu bōle diyi. bēyle yāni. başḥa nè bilim. burdan_asgere ilk
(12)gıtdijim zaman aḥşam çoḥ iyidi bōle. hava ḡeçe doḷmuş, her taraf ġar. tam *suıtlüçeşmi'yé*
(13)ḡada yürüyerek gitdim. he şey va yá suıt, orayá ḡadar yürüyerek gitdim. ordan_işde öyle
(14)bōyle *manisa'yá* gitdim. her taraf bahar, ḡúllúḡ ḡúlistanlık.

(15)burda ben hocam hayvancılıḡ yápiyórum. kéndi südümü *ķarabük'é* getiriyórum
(16)haftada bir ḡün. yazın_iki ḡün götüriyórum. *ġarabúk'de* belli yéllerim va. oraḷarda satarım.
(17)kéndim satıyórum, kéndim satıyórum parakénde. apartmannar, benim sürekli, devamlı
(18)benden_aḷan müşterilerim var. aḷḷah bèrekét vèrsin_işde, ḡārnımız doyyıó. hayvanım
(19)hocam, èlliniñ_üzerinde hayvanım var. ineg, işde dana, buzaḡ hepsi kéndi hayvanımın
(20)damuzluḡu yāni.

(21)tarḷa da êkip biçiyóz tabi. bizim buraḷarda genelde arpa, būday, işde fiy, ḡaba bitḡi
(22)hayvannar_için yém. ḡaba yém, unu êkiyóz. fazla da çoḥ bizde vèrim_olmeyá yāni. bāzı
(23)yèrden mèseḷa ki êkduumuz tohumu zor_aḷuruz. bāzı yèrden bire sêkiz, bire on, çoḡ nādir

(24) bire on bēşe vεrecek bi ğaç tałlamız yāni. yōĝ, ğıraç, hep ğıraç. εvet iŝde yāzın ğúPre
(25) saçıyōz. εkérkén daban ğúPresi atiyōz u şekillerde bōyle.

(26) méyvecilik burda fazla yōh. olaabiliyε da bāzan mevsim_ıcābı işde bu εrkén ğıraç
(27) mıraç düŝme iŝleri, unnar ŝey yāpiyā. bizim burałarda bize bu alıŝĝannıh_εdinmemiŝ yāni.
(28) aslında da úzerinde durulsa, ózen ĝósdεrúlse oliyā. fevgāłāde zεbze oliyā. her túrlú
(29) şey_oliyā. ĝεçen sene ben bi benim yerim va. bayāú çoh bíber, fasúlyε, domatēs satdım.
(30) kéndim yetiŝdirdim de yāni. o sút vεrdiým müŝderilere. bi de çoh bεyéndile. burası ĝaliteli
(31) hayvan ğúPresīnen ŝε yāpdım ben adamlara. yāni nεrdīse kéndümüz yiyεmedúķ müşderiyi
(32) ĝıramaduđumuz_úçün. ε şurda inŝaıllah, şurda ĝuyúm var. bi de aŝāda var. şey de proje de
(33) yāpdurduķ. şindi bu yüzde εlli indirimli vεriliyε yā bu tarım şeyleri. onu yāpdırdım inŝaıllah
(34) bu sene taha geliŝtirecem. sııajlıh misir ekmiyi de düŝünüyórum. oliyór, daha önce ben bēŝ
(35) sene önce fełan bi yāpdım. çoh büyüķ vεrim_aldım. yāni sútçúlüĝ yāpan_ıçin çoh faydalı.
(36) çoh ĝatĝılı yāni. εvet, hayır ineklere yāni. yāni rahatlıĝla en_az meseıa ki onu vεrmeseñ üç
(37) kiıo, verirseñ, onu vεrürseñ_alıtı kiıo alırsıñ yāni. yarı yarıyā farh. mısır (38) sııajınıñ çoĝ şiyi
var.

(39) bu çevredeki kıoyleriñ_ıçinde en ĝalaabalıh benim bu kıoy. ĝene de on sėkiz yirmi
(40) hāneniñ_úzerinde kıoy var, insan va burda. yālnız tabi ĝenelligle ĝenŝlik nesil_az. yāŝılııa
(41) işde bōyle bi ĝarı, bi ĝoca emekli tipindekiler, bi de çoĝ_ışi ĝücü şey_εdemeyén işde burda.
(42) yāni úŝ bēŝ tāne işde o ĝórdüñüz_u ĝenŝle var. baña çağaranna.

(43) aday var. dört bēŝ tāne aday varmış. nifúsu bizim doĝsan, sėksen_alıtı sėçmen var.
(44) kıoyde. kıoyde, bi ĝāŝ tānesi de işde bayramda gitdi. iki ay sōra gelir. daha önce de sėçmen
(45) listelerinde, ŝeyinde yāni nifus sayımında kıoyde bulunduĝlarından ŝε yāpmıŝ. o şekilde bi úŝ
(46) bēŝ hāne var. diyérleri kıoyde. meseıa şu ĝārŝı kıoyde üç hāne ĝāıdı. şurda altı hāne var. şu
(47) *daııcuıar*, biraz urası ĝalaabalıh. burası *sōbüçimen*. şurası *yéni mahalle*, *sōbüçimen'in*.
(48) mérkız mahallesı burası. üç mahalleñiñ_arası. bilmiyóñ. bizim de baķ şu ĝórdüñ bu
(49) mahalle de baña bālı, *yénice mahalle*. daha orda bi εvle ĝórúniyā. orası da bize bālı.

(50) buyúr hocam. hanKi dā hocam. şura. o şey yāni şu *ĝızııcabuñar'in* şeyi va yā dik
(51) ŝurdaıı. ĝārılı yerler, ābi orııar *gerede* ŝeyiñ_ora. tabi, *ĝurugól'úñ* o şeyler. bu rákıım zāti
(52) *geredí'nen* bizim_aynı sayılır. *ovacıķ* otuz kiıomètre ilerde. bu yóı şu ilerde *ovacıķ*
(53) yóluynan birleŝiyā şurda. *ismetpaşa* tarafından ĝelen yólnan_orada burası birleŝiyā.

- (54)burdan_ābi sêkiz kilòmètre gelür heralde, altı veyá sêkiz. aynı böyle, yámalı. *garabúk* şindi
- (55)bu tarafda ğaliyó hocam. èvet, *kéltépe* Fiłan şurda. şurda, *kéldépe* şurda. *hodulcij* bilmiyóñ
- (56)ben ismini de. *gólat* tarafını diyóñ sen. ābi *gułat* tarafı fełan bu tarafa düşıyá. şöle tabi. şindi
- (57)burası *tandır*, *mehteller* işde *garabúk'un garaşér*, o kıyleri. bu yánda *sündeg*. è hadi bi
- (58)çay_ıçelim. niyé hocam bu televizyónda Fiłan mı çıhacağ yóhısa? ama bağ benim_üsdüm
- (59)başım berbatdı. nérde geçecek bu hocam? bize de gelü mü o kitabdan? èy hadi bağalım.
- (60)ğolay gelsiñ hocam. hadi iyi ğúnner.

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Sofular Köyü

Adı: Arif Kocakaplan

Yaş: 76

Konu: Bakkallık, Atatürk'ün Açtırdığı Okulun Hikayesi, Eğitim, Köyün Tarihçesi, Aile, Köy Halkının Kökeni, Kurtuluş Savaşı Hikayeleri

(1)yaş yetmiş beş bitdi. yá dayısını işde ben de āniyamadım haçca gitdúk, geldúk, (2)bırhacúuz dédúk bırahamaduğ. bırahamaduğ. çünkú artuğ bu iş çekilmez oldu bu. işle esgisi (3)gibi diğl. millet ğredi ğartıña çalışiyé, bilmen neyé çalışiyé. geliyé saña sap_olıyó. aldúunu (4)vemiyó. ałamiyóñ_adamdan. esgiden bi ormandan para gelüdü, bilmem nérden. o gelince (5)ałuduğ. şindi ğöperıdıfden aliyó aliyó adam. her şeyini ordan aliyó, uryá borşlanıyó. saña (6)para yóğ. yáu yóğ ki yetüremiyé. adam dè açmış zamānında. ğöperıdıfde unuñ zātan elinde (7)para. késiye pariyi. unuñ_ıçün dadı ğāğmadı şiyin ğayrı.

(8)yá burası, burası üç muhtarlık geliyé burá da. biri *hasannar*, biri *dañaz'dan* gelü (9)misağ. işde iyi amma yárisı ğurbete gidiyé yázin. ben sofular, şu mērkēz köy, mērkēz köyden. (10)ta iki biçúğ kilómētre var. şu arabiynan geliyóm_ışde. takdir yáziyó işde. yá yáşanacağ yēr, (11)iyi yēr de faħat sīhat_önemli. zaman durmadan geçiyó. biz mēseğa (12)namazlarımızı ğığlar, abdes ałasıyá ğada dè adam sejde yápiyá. undan vaħıt buliyóñ bāzı. evet (13)ğıliyón da işde ğēç ğıliyóñ veyáut da bi şeğe, bi şeğe. yāni bizim_ışimiz, bu ticāret_ışleri (14)bizim burda hem kār hem zarar yāni. ābi çekémezsiñ ki. adam şu çahmağdan (15)iki yüz_ēlli liriyé aliyán diyó. emma hangı çahmağ? geliyé, ğafa buliyó sennen. çekilmiyé (16)yāni. ben beş yüze aldım, altı yüze aldım diyóñ. yóğ diyó ben iki yüz_ēlliyé alırım diyó, (17)aldım diyó. şu diyó, bu diyó. çekilmiyé artığ. ēlli bir sene oldu ben bu, bu mesliğ başliyálı. (18)yá çamlarıñ_arasında işde unu da ğēne de masraflı. burdan mağı mağ_ałacān. benim (19)kēndim_ūraşiyóñ. gidecēn tē ğarabúğ'e, bilmem *boğudān*, bilmem nérden mağ bulacān. (20)adam_esgiden sēyyār geliyódu. u gelmiyó. ha sen bulacān. öyle, öyle yóğ. ğārda gidicēn, (21)ğışda gidicēn, buzda gidicēn. tēliké hazır. bu da buz dutdu mudu yāni çoğ fena ğār yáar.

(22)sen ne iş yápiyósuñ? ha, çoğ_iyi. tanımaz_olu muyúm, sen ne diyóñ! tanırım ben. (23)nérde òretmensiñ? *erzincan'da* òretmen. hā, çoğ ğúzel. çoğ_iyi ètdiñ. yá u tam_u

(24)tarafıardan gelme ölüm zāten bu millet. biz_aynı milletiz biz yāni. aynı millet aynı. şindi
(25)biraz bize beñzer. o şindi şarg şiyini biraz_atduğ biz. ānadiñ mı? yāni şarkın dilini meseıa
(26)āzeri şilve atduğ biz biraz. batılııaşduğ yāni. ordan dıjšıyó. meseıa bi ğúneydquda, gelseñe
(27)*recep*, bi *ğúneydquluñ* ğonuşmasınan bi *erzincannı* ğonuşması birbirini bek dutmaz. dağ
(28)bèrideki *sivas*'ı da dutmaz, *iç anadoıu*'yá gel, tağ bèri geldıy zaman ğene dutmaz. neden?
(29)buryá oıul_èrkén geldi buryá. biñ doğuz_otuz_ikide. bi aşçı vardı bizden. ğāzi èyitimde
(30)bizden bi aşçı vardı *atatürk* zamānında *hüdāyét* diyi. u zaman biñ doç_otuz_ikide yirmi
(31)doğuz zatan yirmi doğuz otuzda başıladı şey yeni yázi, ottur sen, yeni yázi urda başıladı.
(32)oss_ikide oıulu buryá bi eve şurda bi eve yápdılar, ben dñnyáyá gelmiden bi sene èvel. yáu
(33)u aşcınıñ, u aşcınıñ şiyine zāten. kıylü kèndi yápdı canım. evden eve sınıf üçüdü. (34)üçüncü
sınıfa ğada èyitmennik vardı. èyitmenner de èyitdirecek yāni o arada iki sene içinde (35)fiıan.
onnar_öyle yeni yerine alışdııa işde. o öyle öyle otuz_ikide oıul geldi buryá. ben (36)meseıa
ilkokul bèşden çııdım. benden iki devre èvel de üçden çııdı.

(37)*atatürk* buryá gelmeden biliyóruz yāni öldüünü müldüünü. *atatürk*, *ğāzi ğāzi*'yi fiıan
(38)biliyóz. *ğāzi*'yi gördük. yóğ, burayá gelme yóğ, burayá gelme yóh. ahçı, (39)unuñ_oıulun
ğāzi èyitimin yāni ğāzi èyitim *atatürk*'ün_aşdı oıul. orada (40)aşçıbaşıymış_adam. sorıyó.
ilerden *gerède'niñ* dāların_arıhasında bi kıy diyó aşçı. (41)arıhasında bi kıy diyó. şı ne ğada şı va
şè değ kene tamam diyá, emir veriyó. u zaman (42)*çanhırı*'yá bālı bura. ānadiñ mı? u şekilde emir
veriyó. *esgibazar'ınan* berāber *esgibazar'a* da (43)yapılısıñ bu kıyé de yapılısıñ diyó. öyle oıul
yāni. ānadiñ mı? bi efsānedir burası ama.

(44)tamam. yá bizim baı bi kere bizim, *kémah'dan* gelme derle bizim sülāliyè. e tamam
(45)işde. yá *isdanbul'a* gidıyóıa. *isdanbul'da* u şey biñ dört èlli üçden èvel *fātih sultan memed*
(46)*boıu*'yá ğaıannarı dāvet_èdiyó, bu tarafa. biñ dört yüz_èlli üç, *fātih'in isdanbul'u* alış
(47)dāvāsına insan toplıyè yāni çoalıyè işi. bu ğoıaynan_olmadı bu. biñ dört yüz_üçden èveli
(48)geliyó bizimki. biñ dört yüz_èllide geliyè, biñ dört yüz_otuzda mı geliyè, ğırıhda mı geliyè.
(49)tabi tağ èvel gelen başıa milletler, başıa *türkler* de var da bizimkiler biraz ğeş geliyè
(50)ānaşılıyá. *isdanbul'dan* bunnarı sürüyóııa. bu boşumuş. *bizans'in* bāzi yerleri boşalunca boş
(51)ğāldi yá. oraıara daıtıyóıa milleti. öyle gelme bizimki. doı. yá bu burda son (52)zamannar
bayraıdar işde şu *alemdaróıu* bilmen ne şu bu isimle var yāni. *pirvelióıu* bilmen ne (53)isimle
va. ama araşdırdıymızda bizim *kémah'dan*, *esgibazar'da* da var o *kémah'dan* gelen. yá (54)icinde

oturiyó, dışında oturiyó. ānadiñ mı? ordan gelme dەرler bize. bi kıyóe geliyólla şurda ⁽⁵⁵⁾aşada. o uğ ğardaş oliyólla. ordan biri *esgibazar*'a geliyé, ikisi burda ğaliyá ⁽⁵⁶⁾u bizim sülāle. ğúzel yérde ğālmıř emma u zaman_ıçün_odunu bođ, suyú bođ, otu bođ. ama ⁽⁵⁷⁾orman sırtlar sōra sōra o ova da ğıymetlendi. dā başı on par_étmedi burası, bu yāni. evet ⁽⁵⁸⁾ğúzel ama ōle yāni. hayvacılıa önem vemiş. é hayvancılıh da öldü meseļa u da gitdi. çifcilik ⁽⁵⁹⁾yāpiyó. ğórdüñüz tarlaļa hep é tarlımış. biraħdı gitdi, kénarlarını da orman basdı. çoğ_öyle ⁽⁶⁰⁾yér va bizde. yá işde tapusuz, tapu yóğ. tapu ğadastro geldi. tapi yóğ.

⁽⁶¹⁾ben *kütāyá* bi de *yóźġat*. ben *kémāliyé'yé* vardım_iki defa. *abduđġādi* ⁽⁶²⁾*duru'nuñ*_orda řiyi var, otelleri Fiļan va. u şeydir. sen gitdiñ mi oryá? *kémāliyé* gidicēn. ⁽⁶³⁾*abduğ'un* yéri, oteli va şeyde o tam souh suların yanında. *özden*, *özden'dir*. yá u fikire, ⁽⁶⁴⁾*duru'nuñ* fikrine çalıřiyé benim çocuħlarım néyse öyle. seksen doħuzda *abduđġādir*_öliyó. ⁽⁶⁵⁾*aħçaabat* kıyılı kéndi zātan. u hēmen u şiyin yanında otelin éte yanında. o *duru'nuñ* şeyleri ⁽⁶⁶⁾var. iki defa gitduċ_oryá biz. duru seksen doħuzda öliyó. kéndi şeyde *topġapı'da*. *abduđġādir* ⁽⁶⁷⁾*duru* duyduñ mu yāzar veyá düşünür? duyduñ mu hiç *abduđġādir duru?* bi tēne kitabı vardı ⁽⁶⁸⁾ēemme u diġil heralde.

⁽⁶⁹⁾bēř_ōļan var. *ġēbze'de*. élli élli bēř doğumlu, undan sōra en son_atmış_alı doğumlu ⁽⁷⁰⁾bēřde. *ġēbze'de* işyerleri var_unnarın. gelmez_olur mu yá! orayá yerleşdi unna. *ġēbze* va ⁽⁷¹⁾yá *izmit ġēbze'de*. unna kēndilerini ğurtardıļa. ben burda işde unnara hālen daġ bāzi ⁽⁷²⁾hususlarda yārdımcı oliyóz_ışde. ben benim emeklilijim var şeyden, bāġurdan. ğaztesi vardı ⁽⁷³⁾onuñ, *özden* ğaztesi ama nēre ğoyduħ bilmiyóñ yāni. vardır, olmaz_olu mu! ⁽⁷⁴⁾dinnesen emma şindi. *özden* ğaztesi vardı saña ğósderecekdım de. *özden*. ağ, seniñ şeyden *erzincan'dan*, ⁽⁷⁵⁾*kémāliyé'den*. bu şey kéndi çalışmalarını yāpmıř_adam. adam_atmış, élli bēř_atmışda ⁽⁷⁶⁾başlamış. ānadiñ mı? seksen doħuzdikēn kéndi mēfāt_étmiř. u eserleri ⁽⁷⁷⁾var_ışde. *aħçaabat* kıyılı, *kémāliyé'de*. ölüm getirdiydi ğeçende.

⁽⁷⁸⁾yá siziñ ğada biz māni bilmiyüz da. ğamera şey_ėdiyá. tārihi. çoħ_iyi. tamam, ⁽⁷⁹⁾aynen meseļa şindi bu fikire çalışan, uyguliyán yāni kişilijni, ĩsan kişilijni ğeliştirme ⁽⁸⁰⁾dérnekleri vardı bunuñ. bu kişilik dērneyi aşında urda da vardır şeyde *kémāliyé*, ⁽⁸¹⁾*duru'nuñ*_otelinde. yāni şiy dērnek vardır_urda. *kémāliyé'niñ* çoğ bunuñ řeyé uymuşdur ⁽⁸²⁾yāni. tarihāt dējidir. insan kişilijni ğeliştirme dērnekleri vardır. ĩsan_özüne hitāb_ėder. ⁽⁸³⁾ānadiñ mı? bu bunuñ meseļa şindi yālan söyleyēn_adam bu bu fikirde duramaz. yāļancı

(84)ğāyboļu ordan. devamlı böyledir yāni. biz buña çalışma yāpiyóruz_ama tam_uyğulama
(85)yāpamiyóruz yāni. çüngú burda buña uyán_az_īsan var. yāni bizim fikrimize, sohbet
(86)hafdada bi defa sohbet yāpar. gadunnar cumā gūnū yāpar,  rk kler ç r senbe gūn , y g,
(87)p r senbe gūn  gadinna, cumā gūn   ey yāpar. *gebze'de* var_i de bizim. yā kitabını
(88)ohuyosuñ. baħ burda bile  eyleri var_ lum. bu  zet_ zetleri var_ zden g ztesiniñ.
(89)bağ_aynen fikirlerin_ z n  y zar. m sela  urda bi   y zar m sela burda baħ. bağ ki iyi
(90)d v  tatmin  der mi? ki iyi d v  tatmin  der. baħ d v  tatmin_ der y ni  z  bu.
(91)d  uncede g lan g rar, g rar d jil hay l_olur.  nadiñ mı? m sela  zetleri var bunuñ,  eyi var
(92)saħıdan g lan g nneri. bağ burda  oğ  aane y zar y ni burda. devamlı hafdalıħ d j ir bunuñ
(93) eyi. bunda  ey y gdur, ba a dedigodu,  u bu. devamlı dı  politiħa, i  politiħiyi y zar.
(94)isdersen g t rebil rs n g steyi. ha sen_urdasıñ. aslen k ndin_ *erzincannısıñ?* (95) *erzurumľu*.
d j mez y .

(96)babam benim biñ_ ç y z_on doymľu. doğus sene asgellik y pmı . *ğars, arpaçay,*
(97) *ardahan, g mr , tiflis.* evet *erzincan, erzincan'da, k mah boğazi'nda  rmeni* sava ında
(98) eylennen * rmeniler* bi oliy . undan s ra bizim *t rklerin* ge ecej asgerin ge i  yerini
(99)g sdermiy lla. me eli  saħlaniy   ey, * rmeninen_unna* i de. orda orda biraz g riy lla
(100)babamgili.  piy g rmi la y ni. samanlıħları doğduriy llar. c mileri doğduriy la, * rmenile*
(101)y hiy . babam_ yle g nu urdu. biñ_ ç y z_on doymľu babam. biñ_ ç y z_on, biñ_ ç
(102)y z yirmi altı mı hicri, r mi? biñ doħuz y z, ha biñ doħuz y z biñ dohuz y z_on be de
(103)asgerd mi  babam biñ doħuz y z_on be de. aynı d rdi bizim bu m mlek de beñzer
(104)g nu ması d rdi. oranıñ haĺı d rdi *erzincan, erzurum* d rdi. ar zi durumu m sela *ğars'da*
(105) ey ormanı aynı bizim ormana beñzer. *ğars sarıgami .* doħuz sene urlarda do a mı  babam.
(106) lmemi _i de. geliy   iy , batıy . u * rmeni-rus* sava ından s ra g lan bi bi  eyden
(107)goľordudan bi tabur g almı . goľordu d rt t ne taburdan meydana gel .  nadiñ mı? d rt be 
(108)t ne taburdan. bi tabur g almı . bu taburnan ber ber * azım ġarabekir*  hiy  ordan. g çman
(109)g rda larım, g çman g rda larım, g çman g rda larım. birazı tabi daħliy  milletiñ. undan
(110)s ra i de u * rmeniler'i* biraz_urda savağığdan s ra *afyongarahisar'a, y nan*  zerine
(111)sağduriy lla *ğarabekir'nen* ber ber. *alisan pa a* varmı . *ingiliz'e* esir d  m  . bizimgile be 
(112)be _ayda gelmi le *afyongarahisar'a*  eyden, d rd nc  goľordu goľu *ğarabekir* majy tinde.
(113)bi t pur. undan s ra *y nan'a* diy lla hı bi ye il_ordu geliy  doğdan  yle g  l  b yle g  l .

(114)halbusı paļavra. gözdaı vèriyólla. öyle geliyólla undan sōra. birerli gola geçmişle. cèpheniñ
(115)birinde *gocatépe'niñ* ġārşısında *yúnan* duriyómuş. bi tēpede de yāni yán yána bizim
(116)*turg_ asgeri* duriyómuş. birerli ġoļda boyne dönerdúġ dèrdi. çoġ ġórünmek_ için (117)dèrdi.
aynı adamla. aynı dōne dōne bunna çoġ dèmişle. unnarıñ ġózine öyle ġórünmüş. *alisan* (118)*paşa*
diyó hı geliyó. *ingilizler'e* esir düşiyó. babamıñ_ annatdihlarını annatıyórum. undan (119)sōra
esir düşiyó. *ingiliz'den* esirden ġurtuliyè, geliyó. bi bahiyó hı bunna şiyé taarruza
(120)ġālħacaħla. olmaz diyó. durumumuz zayıf diyó. bi sene taħ bèkle diyólla tamam mı. bir sene
(121)sōra o zaman hadi bah tamam iş diyi. bir sene asger èyitim ġoriyó. bitden, (122)pireden
arınıyó; ġāni duyiyo, èyitiliyo, silahlanıyo. undan sōra işde u yirmi altı austos gècesi (123)zabaha
ġārşı olan, biñ doħuz üz yirmi iki oliyo heralde u. undan sōra *izmir'e* o zaman (124)dóġiyóla işde
şiyi. ānadiñ mı? yāni bōle *alisan paşa* olmasa ġene hālimiz (125)dumanımışımış. yāni *atatürk* de
var_o zaman_ amma şindi bi senede fiļan diyó, olmaz diyó (126)bu. dōru, silah yóġ diyó *alisan*
paşa. bu bu diyó olmaz, bu taħ tecrübèlimiş. *ġarabekir* de var, (127)hepsi var yāni. *ārif*
ġocaġaplan, hacı ārif ġocaġaplan. yāş biñ doħuz yüz oss_üş (128)doumlu, yètmış_ altı.

-49-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Söbüçimen Köyü

Adı: Hüseyin Mutlu

Yaş: 66

Konu: Evlilik, İlkokul Yılları, Tarım, Yokluk, Hatıralar, Taş Kömürünün Çıkarılışı

(1)bi kişi gāldı. o da bizim mahalle. onuñ_üçün hayvan_az şindi yāni. bi kişiniñ bi (2)yirmi ğada bi hayvanı va burda. öbirinuñ, bi kişiniñ yēdi sēkiz va. yēdi sēkiz de bizim şu esgi (3)muhtarın var. şey bilü *nütfü* bilü o. *şaban'ın*. iki maļ da benim var zātı. biz baḥamayóz. iki üş (4)bi şe işde. az yāni, yóh demicek ğada. onu, onu da şey_alamiyóz. ğara pancar. elma açım o (5)yānda da va. şu tarafda bahçe, una dōru benim o yāni. *hüséyin*. benim (6)yaş_atmış_altı.

(7)ben yirmi sene mādende çalışdım. sen, maļ boyne var. bizi ğonuşduğ, nası olşa (8)ğonuşmiyá gelmişsiñ. yerin altında. sēksen_ikide emekli oldum. kóyé geldim, hiç kóyü (9)ıraḥmadım yāni. çalışuhan da ıraḥmadım. rāmetlik babam sākan boyne geldim. işde o (10)yardımd_ētdim feļan_ışde ölelik. hāle de burda duruyórum. yāni çoļuḥ çocuḥ altı tāne oļum (11)var. iki tāne ğızım var. bēş tāne işde āñayívér yá. o ğada olacaḥ yaşlı insan. dört tānesi evli, (12)bi tānesi bekár. ğızu da evli. var, o da *anķara'da* çalışiyó, başkēnt hastānesinde. işde öyle.

(13)askérlij *ķútahyá, eskişehir*. hava hava askérīdim. gitmedim. işde *ķútāyá'dan* (14)*esgişehir'e* geldim, yáḥım yāni unnar şindi. ben hava asgerīdim. evlīdim. ellī doḥuzda (15)evlendim, on bēş yaşımda. bizim, babam da yáluñuzudu, kimse yóódu. mejbür, bize baḥacaḥ (16)insan ilāzım diyi bizi éverdile. yóğ, şey ğórücü üsulü, ğórücü üsulü. satı (17)ahrabamızıymış_ilkinden bunuñ bābası fiļan. dé onnar ğurmuşlar pļanu annem bābam. benim (18)bunuñ da habarı yóh, benim de habarım yóh yāni. ğúççúuduḥ tabi yá. on bēş yaşında nē (19)olacaḥ! işde ölıdı. bizim işde buļla böyle.

(20)zātı şindi bizim burda bu oḥuļ vardı. baḥ şu ğārşuda, esgidi. tā u *ğapahlı'nın* çocuḥ, (21)bu tarafda *ğızılcaóren, kóçekler*_o tarafıñ çocuḥ, aşāá yóḥarı iki yüz, üç yüz çocuḥ geliyódu (22)burayá. başğa oḥuļ yóódu buļlarda hiç. bura mērkēz gibi, burayá geliyállardı. ilkin, taḥ (23)ondan_önce éyitmen vardı burda. üç sene oḥudiyódu. ben_üç sene oḥudum. oḥuļun yapılış (24)tārīj ellī sēkiz fiļan heralde yá. iyice de bilemiyóñ_emme heralde öyle olması ilāzım. ellī

(25)sékiz feļan olması ĩlāzım. yāni ben ilkoĥu!_üç_üçe ġada oĥudum. ēyitmen vardı bizim (26)şurda şeyi vardı kóy mektebi diyi bi yer va. onuñ_unuñ_üst ġatında (27)oĥudiyódu. yúudu, yúudu. ondan sōra buriyi yápdıļa. undan sōra bēşe ġada oĥuduļa. sōra (28)sōra tabi ġayrıĥ bura da öldü. her taraf daĥdı, ġitdi. ben_alđım şeyden, istosyánda şeyé (29)girdim. emekli olıncaya ġada sınava girdim. o müdür taġ sā. adını bilemiyóm, o istosyánda. (30)belki de adını bilemen, istosyánda müdür. heraļda o belki de. oraniñ müdürüydü o zaman (31)benim alđuğmda şeyi istosyón_oĥuļunuñ. yıļını bilemeyóm yá, unuttum ben yıļları. belki (32)sen de va mıydın bilmiyórum da. sēksen_ikide emekli olđum ben. belki de oraļarda (33)olabilir. yāni iyi de bilemeyóñ da. o hōca taġ şeyde ġörüyóm_unu ben, orda. taġ emekli (34)olmuş daġ, şey müdür. işde ġayrıĥ onu da bilemēcim ben. işde böyle bizim işler.

(35)taļļa ekiyóruz. yāni azaļtduĥ_ekmiyi, çoĥ_ekiyóduĥ yāni. dēy_atmiş yētmiş (36)yárim_ēkin ekiyóduĥ. ē şindi çocuĥļa dōru gelemeyáļļa, çalışiyáļļa oļļarda. ben yáļuzum. (37)işde buryá sēkiz_on ġún geliyáļļa. ġēne de ēkdim yirmi bēş_otuz yárim_ēkin. traġtórumuz (38)var, her bi şeyimiz var. sātı bu kóylerde traġtóru olmayan yóĥ. hiç, aşaġa yóĥarı yóĥ gibi bi (39)şey. herkēsiñ va gibi bi şey yāni. būday, arpa, fiy, işde onnarı ekiyóz. esgiden ġaplıca diyi bi (40)şē vardı. belki unu çoĥļarı bilmez_unu. unu ekiyóduĥ. şindi unnarı ekmeyáļļa. u ġabuĥļu (41)oliyór_aynı buydayın ġabuĥļusu mēseļa ki de o iyīdi. hayvana fiļan (42)yēm yápmah_üçün. şindi ekmeyáļļa, yóg. işde öyle. yá yıļaf da başġa. burda (43)yıļaf_ekmezle. yóg, u benim dēduğm ġaplıca aynı ēkinnen biçiyóruz. o şey yıļafı belki (44)ērken biçebilüle. bullarda yıļaf_ekmeyáļļa. yidim. yidim tabi. çoġ yidúĥ. dēlice de vardı (45)esgiden. o būdayda oliyódu o dēlice. yá būdayıñ_içinde būdaya bēnzer bi şey var. işde u (46)ordan yetişiyo ot gibi. yāni būdayın vāşisi. o da ġaliyē onuñ_içinde hāliyle tabi. onnar (47)harman yápdıyıdı. ēfendim. farĥı var işde dēyivēem saña. onuñ vāşisi oldu içün o da (48)onuñ_içerisinde ġaliyē. o zaman böyle dēyimen yóĥ. su dēyimeniñe ġidiyóruz, (49)ayıĥlanmeyó, ayrılmeyó o ġadar. az yıĥeyóñ ayrıliyo, bilmem nē ēdiyē emma o ġada (50)ayrılmeyó. bu evde nē oliyór? dēlice, yēdim mīdi sen_oñu, sıcaĥ_ekmiyi de yēdim mīdi (51)ġaharġan hēmen bayıliyóñ. ġāniñ acıĥasiyá ġada. tam ne zaman acuhusañ o zaman ġózlerin (52)açılıyá. öyle bi şidi yāni. ġāļburu vardı, ayırıyáļļar. işde dēdim yá saña. bōle ayrılmeyódu. (53)ufaĥları fiļan ġidiyódu içine. böyle dēymen mi va? sātı o zaman_adamļar faĥır. hani (54)esgiden çoġ_olsun ġibilerden de yápiyáļļa mıydı, nē

édiyállardı. nēdi, çqunuñ da yóğ gibi bi ⁽⁵⁵⁾şēdi. adamlar_émeklilig yõh, şey yóh_o zamannar. şindikī gibi déjl ki nē. işde öyle u işle ⁽⁵⁶⁾vardı.

⁽⁵⁷⁾bi de bizim buranıñ yüssek, burayá sırt dērle. è biz tam *ğarabú'ún* ğarayólunuñ ⁽⁵⁸⁾yánına deirmene giderdúk. burdan dört saatde giderdik. u deirmenne şindi ğāhıdı o su ⁽⁵⁹⁾deirmenleri. tam orda şeyde, şeyiñ ğārşusunda. u yúhardan kıyó èndi yá şeyé. lazlara hem ⁽⁶⁰⁾lazlardan_aşāda da vardı, lazlardan yóharda, az yóharda. acıöz èndi yá onuñ unuñ hēmen ⁽⁶¹⁾ğārşusunda şeydeydi o deirmen. belki de tabi öyle, öyle oıabilü u. tabi büyüğ tallanıñ, tā ⁽⁶²⁾böyüğ tallayı da aşā geçiyóduğ. bi de bu tarafına *hankıy'é* dōru geliyóduğ. bi de beñzinnik ⁽⁶³⁾var yá şindi şeyde *hankıy'ün* ğarşusuñda, bi de unuñ yánıbaşında vardı bi ⁽⁶⁴⁾deirmen. dört saat işde burdan gidiyõñ. eşşek veyá at nīse, nēyiñ varīsa. ğatırnan. yóğ, şurdan ⁽⁶⁵⁾késmen dādan aşşā *sünde'e* ènüvèrirdük hēmen. *hamamlı* da dört saatden fazla ⁽⁶⁶⁾yörüyon. bi de şu *ahbaş* diyi bi yēr var çayın şeyde. orada öyle. ama oraıarinen *hamamlı* ⁽⁶⁷⁾bizim_ekinleri uıtmeydi. ğaplıcá bizim, ora ğaplıcayı iyi uıdiyá. bura uıtmeyá. yá şindi ⁽⁶⁸⁾adam_öyle bi şey ğurmuş ğēndisi o zaman. deirmen, dişemesi va bi şeyi va, onuñ da bi ⁽⁶⁹⁾usdaıı var. buranıñ deirmencileri çoğ_ıyıdı usdaıarı. bütün_orayá gidellerdi millet. işde ⁽⁷⁰⁾onuñ_üçün, işde bölıdı esgiden. áma şindik moturu, zātı ben şindik uıtmeyón bile. uşahlar ⁽⁷¹⁾tahsinen Fılan geliyè, iki çuval uıdiyõñ. onu yiyéne ğada bi taha túkeniyó, bi taha geliyállar. ⁽⁷²⁾şindi öyle. gidiyóruz_orayá faPıka, vèriyóz būdayı. bize nē vèrüse ordan alıp ⁽⁷³⁾geliyóz. sen_az vèdiñ, çoğ vèdiñ diyécek hālin de yóğ. işde öyle bizim işle bullarda.

⁽⁷⁴⁾*ovacú'unan* sıñur, *çérkés'inen* sıñur. şindi *çérkés*, *daşannar* bağ benim_èvlendim ⁽⁷⁵⁾kóy *daşannar*. şindi *çérkés'nen* biz sıñırıyúz. *ğızııcaören'nen* yán yána. *ğızııcaören* ⁽⁷⁶⁾*esgibazar'in*, *daşannar çérkés'in*. aralarında bi dere va şöyle. *çölmeğçiler*, tamam_ışde ⁽⁷⁷⁾*ğızııcaören* dedüüm yere aıt. o bu tarafda. *daşannar* dedüim yēr *çérkés'e* aıt o yānda. az dağ ⁽⁷⁸⁾ileri ğēşdiñ mi bazı *ovacú'un* kıyóleri va. *kócekler*, *çérkés'iñ* kıyóyú, *ğulat kıyóyú*, *ovacú'un* ⁽⁷⁹⁾kıyóyú yóluñ_alındaıı.

⁽⁸⁰⁾şindi burda bēş ğişi Fılan ğāıduğ biz yá, bitdúk. yazın gelülle èmme. burda ğışın ⁽⁸¹⁾hiçbi iş yápmeyóz. işde iki hayvanımız varsa uña baııyóz. odınımı Fılan yazdan gótürüyóz. ⁽⁸²⁾kómürümüzü aliyóz. ormana fılan bizi ğuymeyèlla. aslında biz şindi hepsi ğaçah, ordan çalıp ⁽⁸³⁾geliyóz alabilüsen. *şaban_aa ğarabúk'e* gitdi. az_önce gitdi. az_önce ⁽⁸⁴⁾gitdi. seni ğuyáruz, bullarda yēr çoğ yá. saolun, alla rāzı olsun. yá *nütfü'nün*_arıları ğuyduğ ⁽⁸⁵⁾da işde orda, orayá

geldile. şey geldi, *dursun_aa* geldi. unuñ_ölu da geldi orayá. seniñ şey ⁽⁸⁶⁾darıldı gitdi. işde bāzıları darılıyá. ğirtlañdan ğonuşan. halbuki hiçbi şe diyén ⁽⁸⁷⁾yóh. kéndi kéndine darıldı yá. valła biz, hele bizden hiş bi şe dèyén_olmadı. *dursun_ābé* ⁽⁸⁸⁾yèmin_èdiyè, bi şe dèmedim dèyè yá. yá o şey *doġa'in* lafına baħdı. bizim *çankáyá* va yá, ⁽⁸⁹⁾eccúk heralde ondan o ğaynahlandı gibi geliyè baa bu iş. başha kim? ama şindi *çankáyá* ⁽⁹⁰⁾dèmiş ki ne, bi de o başıma belā geldi dèyè dèmiş *dursun_aa* dèmiş heralde. öyle dèyálła. o ⁽⁹¹⁾da uña ğızmış. halbuse *dursun_aa* hiçbi şe dèmedi yá. valła ğa bilmiyóñ ğayrıh. işde ⁽⁹²⁾ölelig_oldu.

⁽⁹³⁾yá şindi bizim dúúne ğada nassı? biz burdan_adam bir bir biriniñ bir ğomşunuñ ⁽⁹⁴⁾veyá aħrıbanıñ kiminse, her kiminse bi ğızı bèyèñü. baħ_a şurda fılan yèrde bi ğız va dèyöz. ⁽⁹⁵⁾ölu da vardu. gider_orayá olusa hani bi duñur gider. vèrürlerse dúúne başlar. esgiden burda ⁽⁹⁶⁾başlıh parası varımışımış. şindi yóğ. ānadın mı? dayı her masrafını ğór dayı diyè, al diyè ⁽⁹⁷⁾dúúnuñü èt diyè adam şindi. o zaman da öyle déjl. o zaman para ⁽⁹⁸⁾aġıyómuşumuş. aşaa yúharı dúún ğada dúún_èdecijn ğada para, o zamanıñ parasınan. şindi ⁽⁹⁹⁾yóh o işle. cuma ğún kóçehçi ğótürüllerdi burayá esgiden. şindi o da ğāhđı gibi bi şey. cumā, ⁽¹⁰⁰⁾cumaertesı, bazar ğünü de gelin_almayá gidellerdi. o iş biterdi, o ğada. şindik_onu ⁽¹⁰¹⁾da getürmeyóla. mēlúd_ohudan mēlúd_ohudiyó. ohutmáyán işde eş dostu geliyè. bi yemek ⁽¹⁰²⁾vèriyó. şindi de öyle. öyle bi şe. şindi taħ taħ ileri şiy şindiye baharsañ olan ğendi bèyènecek, ⁽¹⁰³⁾ġız ğendi bèyènecek. işde benim_olan èvlenmeyá, békár. ğızı bułacaħ da. yirmi doħuz ⁽¹⁰⁴⁾yášında, yášı geldi yá. èvlenmeyá. èvlenmeyá, bilmeyóm nè olaçaħ. bu da ⁽¹⁰⁵⁾şey_èdiyá. biz_ölmeden_èvlen_ölüm dèyá. dèmene taħ iki üş senem va benim dèyá. ⁽¹⁰⁶⁾ben_ıyice ekmeiyimi ałacān da öyle èvlenecijn dèyá adam.

⁽¹⁰⁷⁾o bizim ora şey, hesdāne heralde özel hesdāne. tabi başkènt hesdānesı. mēmur. ⁽¹⁰⁸⁾hesdāne iyi èmma şindik_o asgári ücretnen çalışduriyálła adamları heb_orða. ğórevi orða ⁽¹⁰⁹⁾arşifde duriyómuş. dosyá, dosyá elleyá başga bi şeyi yóğ. èmma orða yirmi yirmi bès ğişi ⁽¹¹⁰⁾varmış_aynı arşifde. askéri ücret, sekiz yüz zira Fılan para aliyè herhalde işde. asgári ⁽¹¹¹⁾ücretin_écúk üzerinde tāsilli olduu için Fılan. zātı orða şey şey Fılan yóğ. hep_ünüverste ⁽¹¹²⁾mēzunu olaçağ. çocuh_iki yıllıh şeyi ohudu, māsèbe büro şeflijni ohudu. orıyı bitirdi, undan ⁽¹¹³⁾sōra bu, èvde ačıhōretim_ohudu dört yıllıh. onu da aynı şeyi bitirmiş heralde. ⁽¹¹⁴⁾açıhōretimden bitirdi. asgerlijni de yápdı. ünüverste mēzunu. şindi orayá da u dört yıl ⁽¹¹⁵⁾bitürüncek_una biraz zam vèrdile orða. iki yılłuқан vèmeyálardı. işde öyle bizim_ışle.

(116)başha da bi ne bilim bi şe diyeciñ bi şe yög. sen sor bi şe, ne yapiyõnuz diyi. ben de
(117)bilüsem deyivëyim. başha nè deyim yâni. he, işde öyle.

(118)ben asgerlij şeyde *ķútahyá'da* yápdım. dörd_ay. undan sõna *esgişehir'e* geldim. bi
(119)ohda bitidim, burayá geldim. *yūnis_aa* geldi. oldu tabi. emekli olduñ senelerde fiñan
(120)geldiñiz heralda. öyle canım. biz burda, sen tencere satmayá geldiñiz bilāderinen. o zaman
(121)tanışduñ sennen. hocamınan da unnan fiñan kâid_oynarñan tanışduñ. arhadaş da sâti gāveyé
(122)geliyõllardı tanışiyóz. *yēşiller, sādih mı? hasan yõh yēşiller'in* muhtarı yá. o *yēşiller*, kim-
miş (123)o *hasan? yēşiller'de hasan yõh yá! hasan* va da. va, *hasan* va da o şey yá. (124)bubası çoñ
şeydi unuñ. adam fayiz payınan durardı devamlı bubası. elünde ļaylonda (125)gezdürüdü parayı,
banĶadan fayizini aludu da. vaļļaha. öldü, rahmetlig_oldu adam. o *hasan* (126)onuñ_õludu bel-
ki. doç_arabası fiñan va yá. doç_arabası var. *hasan* deyince ānadım, oduñ. o (127)muhtar dijil de,
u şey *cumāderesi'nde* muhtar *sādih*.

(128)benim şindi iki iniyim va hocam. iki de bızaısı va birer yáşlı. iki de gāniñda va
(129)şindik. bi de afēdersiñ merkép va. işde uña bañabiliyóz anca. yá işde hanım bañiyé, ben
(130)gēndim bañmeyán yá. yā ben_işde burda duramiyõn_ēvde. iki üç gün dañtiyõdum. arıları
(131)şuryá godum_ēmmе bilimiyõn nè oldu, bañmadım daha, duriyõdu. qa baharda bañarız. ben
(132)mādenden. şindi hocam adam dē *almanyá'da* çalışiyé, geliyé emeklilij burda duriyá. onuñ
nē (133)farñı var şindi. tabi ben_emekli, emekliden sõra geldim tabi. ama benüm bura
(134)devām_ēdiyõdu. ben bunu çoñ_ekmezdim_oráyá. babam da sāıdı, anam da sāıdı.
bilāderle (135)de vardu, ufāıdı bilāderin biri dijildi de, biri ufāıdı. o da vardı. burayı idāre
(136)oliyõdu. burayı hiç gāybētmedim. yá ben ğapatmadım burayı. zātı hēmen_emekli oldum.
(137)hiçbir gün durmadım_orda. sēkzen_ikiniñ altıncı ayında emekli oldum. hiçbir gün
(138)durmadım. õļana dúún_ētdim. ayın_on bēşinde dúuniñi ētdim, on_altıısında
(139)hēmen_ayrıldım_orda. geldim, burdan o gelini ēve ğuydum. gitdim, dilekçiyi vēdim,
(140)ayrıldım, geldim. öyle oldu yāni. unu da onuñ_içün.

(141)yēr_altı yirmi sene. işde yirmi sene yá. iki sene asgerlik va. yá iyi de şindi
(142)ben_orada, hiş burda yāni her sene benim_üç ayım geçerdı. yāni burda üç_ayım geçerdı
(143)yázın. yög, bizde yüh_o. o *zongulda'in* kõylülerinde. ben *çanĝırılıyın*. o haĶ bize yög, bize
(144)devamlı çalışmañ va. onnarın şindik şöyle bi şe onna da. yāni bu yēr_altında çalışmañ zor.
(145)adamlar kómür ğaziyá. biz_o kómürü ğazamiyóz. şuraniñ_altını ğazacān. (146)bu ğada dağ,

alçaḡ yèri bu ġada yüsseḡ yèrde ġazacān. òle yèr de de damar da geliyè oña ⁽¹⁴⁷⁾böyle yèrde de geliyá. sōra şindik bizim benim çalışduum yèr bōlīdi kómür çıḡan yèr, yüzde ⁽¹⁴⁸⁾doḡsan dig_idi. hani ben_anayólđa gidiyódum emma ben orayá gezmeyé giderdim ben. ⁽¹⁴⁹⁾hani canım sıḡıldıynda. ġóriyin, nè öriyóla. beni orayá yóllasañ sā gitmen, gidemen ⁽¹⁵⁰⁾de. ġōrḡarın. çatır çatır dèpe de ġóçer. dèpeñe daş da düşer. o adamla ġorḡmayóduřlar. baḠ ⁽¹⁵¹⁾belki farġındasıñız bu yáza üç yüz kişi fişan aldıla. onuñ_üç yüz ġiřiniñ iki yüz ġiřisi sālām ⁽¹⁵²⁾ordan ġeri gelmişdür. çalışamaz. yèni yètmele hiç çalışamaz yá. o kómür ġazmaḡ çoḡ zor-du. ⁽¹⁵³⁾adam teller, kómür her tarafı simsiyáh, dudahlar aarusa onu da yálayó kómürü ⁽¹⁵⁴⁾mejmur. sōra şindik iyimiş. o zaman o oña vèdükleri işi o ġazmaciyá bi amele, bi usdayá ⁽¹⁵⁵⁾sèkiz saġtde bitüremez. on saġtde mi on iki saġtde mi hı? ne zaman bitürüse o zaman çıḡacaḡ ⁽¹⁵⁶⁾ucaḡdan. baca āzından ġeri çevürüllerdi.

⁽¹⁵⁷⁾ben mahsur ġālmadum. ben anayólđiyin. hani bildüün bi tünel. orda yüzde bi kère ⁽¹⁵⁸⁾ġriza patlırsa işde olu. bizde bizim_ucaḡ şeyde dā delüunde bizim şeyle, bacała. ⁽¹⁵⁹⁾bizim_ucaḡda ciġara bile içiyálardı yāni. ġirıza yúudu bizim_ucaḡda. olsa da onu ⁽¹⁶⁰⁾emniyetçile o yāḡın yèrde onu hellèdellerdi. onuñ ġórevlisü va. o ġrizā patlayán yèr ⁽¹⁶¹⁾ġozlu'da. mèsela *zonguđdaġ ġozlu*. altı yüz yèdi yüz mètre yá altda. o adamlar da şey, hep ⁽¹⁶²⁾ġafesinen gidiyálla. bizim_altımızda asma diyi bi yèr vardı. benim çalışduum yèriñ. ora da ⁽¹⁶³⁾ġafesnen. ben hiç ġafese bile binmedim. benim düz giderdim hep böyle. gitmedim. ellı ⁽¹⁶⁵⁾santime ġada düşiyè işde saġ. ordan geçerkén. şindi arḡanda lamba va mèsela belinde bālı, ⁽¹⁶⁶⁾ġayışında. lamba şöyle yápdım. geçerkén dahıladı da burasına ġótürüdü lambayı adam, ⁽¹⁶⁷⁾geçmek_üçün. o ġada yèrden de geçecēn. büyüdemessiñ ki nè. yá şini o mèsela ki burdan ⁽¹⁶⁸⁾diyélím ġapı ġada. u ġada bi yèr. orda da kómür de yóḡ. o sırf dař_o. ordan ótesi de ⁽¹⁶⁹⁾kómüre geçiyè bāzen. kómür bāzen yüsseliyè üç mètre, dört mètre. onu da ġazmaḡ zor. ⁽¹⁷⁰⁾eyleyémeyóñ bāzı üsdünü. biraz gidiyósuñ bu elde düşiyè. *nütfü'nüñ* dedüü gibi ellı santim ⁽¹⁷¹⁾kómür, damar. yāni çoḡ bi zor işdi yāni. yāni onuñ_üçün o adamla bi ay çalıřiyá. öbürleri ⁽¹⁷²⁾geliyá, bir ay çalıřiyó. unna gidiyè bi ay çalıřiyó. onna òlīdi. unnar_ilkin hafta ⁽¹⁷³⁾tādili yúudu unnarın. sōra hafta tādili vèrdile. bir_ay devamlı çalıřcaḡ. hafda tādili fişan ⁽¹⁷⁴⁾yúudu ilkin. sōra vèdile şiyi. bizim devamlı çalıřıduġ. biz anayóllarda çalıřıduġ. laımda ⁽¹⁷⁵⁾çalışıdu daımi çalışan_adam. ücret ilkin iyi dèıldı. sōradan sōrayá iyileşdīdi tabi. idāre ⁽¹⁷⁶⁾èdiyódu yāni. ikrāmiyèni vèriyódu, şunu vèriyódu, bunu vèriyódu. yiīcīni vèriyá. sabunuñu ⁽¹⁷⁷⁾vèriyá.

elbise vèriyó. yāni hele şu şey húkúmeti zamānında, *ecevit'in* húkúmeti ⁽¹⁷⁸⁾bi geldi. yāni ayda
 üç dört kere para vèrürdü. nè biliyim? nèreyé sıhıldıydı o paraşar bizim. ⁽¹⁷⁹⁾ilkın húkúmetlerde
 elbise, sabun. he, boyne vèrürdü. öyle bizim_işle, òlidi. o adamla öyle ⁽¹⁸⁰⁾çalışıdu. biz_öyle
 çalışıduğ. ora ğapandı mıydı èlli santimlik yèr orda ğāldın_arhada. ⁽¹⁸¹⁾gurtarmağ va. o
 dışardan gelüle. orda hava varısa eyer_içerde, o ğālduğları yèrde hiç ⁽¹⁸²⁾adamlara bi şe
 olmazla. oturur, oturur orda. ama orda hava yúusa o adamla gitdi veyá da ⁽¹⁸³⁾dèpesine adamın
 ğóçerdi. tabi posta altında ğālusa o mejbür_öliyá. öyle çoğ_oldu cānım. ⁽¹⁸⁴⁾adam öldü. hālı da
 oliyá o ocahda yağın. yóharısı bi yürür. yá seniñ bildüün gibi bu düz, az ⁽¹⁸⁵⁾bi şe déjl ki nè.
 dünyá dèpesiñde her taraf dā daş. è dèyóm saña altı yüz mètre aşādasıñ. bi ⁽¹⁸⁶⁾ğóçmeyé başladı
 mı yóharısı ğúrú! ğúrú! ğúrú! boyne geliyá, èyleyemiyósuñ. nè olácağ ⁽¹⁸⁷⁾o zaman?
 adam_altda ğaliyá. ama tabi tedbilli yápiyálla. direk mirek ğuriyálla. şindi bu ⁽¹⁸⁸⁾ķómürü aldın
 mıydı şindik yüz_atmış santim ilerleme va bu ķómürde. fazla gidemez. ⁽¹⁸⁹⁾yüz_atmış santim
 ileller. sèkiz santim, sèkiz mètre açacağ. bi amele bi usda u ķómürü ⁽¹⁹⁰⁾ğazacağ. o direkleri
 ğózel dabana, daşa deyicek. yóharısı daşı delicek. arası daş sātı üsdü, ⁽¹⁹¹⁾altdı. arada ķómür. u işi
 yapacağ. arhadan bu hálde ķómür temizlemeden ecúğ ğalayóllarda ⁽¹⁹²⁾şeyé gelecek, orayı
 tāmir ètmeyé gelecek vardiyá óteki vardiyá. o da orayı sālamlaşdurur, ⁽¹⁹³⁾tāmir eder, o ķómürü
 atar_ordan. ora ölü. ondan sōna bu tarafa ğeşdimidi buriyí ğóçürülle ⁽¹⁹⁴⁾bu hálde tekrar. buriyí
 ğóçürmezseñ çalışamazla. devamlı arha ğóçecek. yá doğduracağla ⁽¹⁹⁵⁾yá da ğóçecek. öyle.
 māzeme çoğ, heddinden fazla. direk, zoba gibi direk, boru gibi ⁽¹⁹⁶⁾direk, isdedüün ğada.
 direk çoğ. işde òlidi mādeniñ_işi. zabaın bacalardan bi girdin mīdi ⁽¹⁹⁷⁾éyvağlah. nèreyé
 gitduun belli déjl, tamam. allah seniñ seşametini vèsiñ. ğāyrıĶ o belli ⁽¹⁹⁸⁾déjl. zabaın bacalar-
 dan girdin mīdin arhada ğapı şap diyé örtülü. nèreyé gidersen git. ⁽¹⁹⁹⁾òlidi. ama bizim_üçün
 iyidi. anayóllarda meseşa lamba sèkiz saşatlik yānar, doğuz saşat yānar. ⁽²⁰⁰⁾bāzısı da kırk bès
 saşat yānar, söner. o adam orda ğāldı. yāniña bi arhadaş gelicek de unnan ⁽²⁰¹⁾gelecek dışarı.
 oturacağ_orayá, başga çareñ yóh hiç. öyle. ecúğ bi yüz yüz_èlli ⁽²⁰²⁾mètre ğada bi ışığ vardu
 bacalardan girdin mīdi. lamba dahmışladı. önemli bi yèrle vardu ⁽²⁰³⁾içerlerde. ollara bi lamba
 dahmışlardu. yāni önemli, oturuşan, çalışıcağ yèllerde. yèmeg_işi ⁽²⁰⁴⁾giderkén evden paşede
 ğoyacāñ, öyle gidecēñ. yāni böyle ğabı ğaşın olup da oturup yèmek ⁽²⁰⁵⁾yiyemezsiñ. işde öyle.
 eliñi yiharsuñ. su çoğ_emme ğene de ellerin şey olu ⁽²⁰⁶⁾yāni. sabunnan yihamış gibi olmaz.
 dışarı çıhdın banyóyá, hēmen banyó yápiyósuñ. dışarda ⁽²⁰⁷⁾hamam va. öyle. içerdesiñ. içerde
 su va da işde dedüüm su. ķómürüñ_arasından gelü bi ⁽²⁰⁸⁾yèrden. yèriñ_altında ğaynağ su çoğ.

içilmez. kúkúrtlü su, nêreyé içiyóñ yá! góynüñ_almaz, ⁽²⁰⁹⁾içemessiñ sâti. kóylüm bizimkinen bunüñ_arasında farh, bu kómúr tész ⁽²¹⁰⁾yániyá. hêmen çıra gibi yániyá bu kómúr. u kómúr öyle yánmaz. o kómürü bi vurarsñ, ecúq ⁽²¹¹⁾yandı mı daş_olu zobada. bêyle toprağ_olu, ğaynağ. onu ğıracaksñ süngúynen, öyle yánar. ⁽²¹²⁾yáni dayántısı tağ fazla. u bi de şey va tabi şindik öyle déjl. esgiden bizim zamānımızda lāvar ⁽²¹³⁾vardı. kómúr yihaniyódu, daşı ayrıliyódu, toprağ ayrıliyódu, her şeyi ⁽²¹⁴⁾ayrıliyódu. o kómúr tağ iyi, en ğaliteli kómúr. şindik öyle déjl. hep_özel çihariyálar. ⁽²¹⁵⁾ğaçah_ocağ çihariyálar. daşı, toprağ nê varsa gótürü. yánmeyó. benim va ⁽²¹⁶⁾kómúr_ondan_aldım. yániyédi. işde bu şindiki zobaniñ_çindeki o kómürden. da yeni ⁽²¹⁷⁾yánmayá başladı, ğızışdı, ğızışdı da. işde öyle. u *zonguğa'ınkı* çoğ heralde yá. ben_onu ⁽²¹⁸⁾bilemen şindi. onu orayá ğada ğafam çalışmaz. yápsala yapağla. demek yapameyóla, bizim ⁽²¹⁹⁾kóy şeyden kók kómürü yapıyóğlar meseğla ki işde. onu yapıyáğla. bi de şey yapıyáğla. ceviz ⁽²²⁰⁾kómürü yapıyáğla böyle yúmruğ gibi tabi. o da bizim kómürden tozundan yapıyáğla. ama o ⁽²²¹⁾ĝene yáni şey ayni oliyó heralde onuñ. ben_o kómürü yáğmadım. ayni böyle yúmurta gibi ⁽²²²⁾yapıyáğla. faPrıkası vardı orda êmma o faPrıka fiğan ğóçüřdüle şindi *zonguğağ'da*. o fiğan ⁽²²³⁾yapmiyá, onu fiğan yapmiyáğla şindi. demek ki dèyóm ben. yápsala öyle yapağla. bunnariñ ⁽²²⁴⁾kómürünüñ çihışı da öyle. āsında yemek de yiyécidúğ yá. ezān çeyrek ğala fiğan oğunacağ ⁽²²⁵⁾heralde yá. hoca gitdi mi, burda mı ben_onu bilmijcin yá. dün burdıydı êmma.

-50-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Şevkiler Köyü

Adı: Naile Don, Hasan Don (Kılıç)

Yaş: 76-81

Konu: Sebze Yetiştiriciliği, Yaşlılık ve Yalnızlık, Sağlık Sorunları, Aile

(1)-öyle mi? *neyle, neyle, neyle. incillerden, ğuruğavaħ'dañız yòħarda. ğuruğavaħ'dan*
(2)na. *ğuruğavaħ* dèyille.

(3)-yá èpeyden bèri ğètmedúğ. şuña bi baħiyim baħam dèdim. ıramazanda ğitdúğ
(4)baħduħ. ānèy!

(5)-va||āyi ğaç ğúndur baħmiyè. ne ğada ğabaħ varsa hepsi çürümüş.

(6)-a||aha şúķúrler_olsuñ, bundan_iyi ğúñ_olmaz. ğulaħlarımız duymiyó, biraz da
(7)hasda|ıħ var_emma. kèndiñi zorlamıjcān, ğalp sıhısuħluu var bende. āmin. sèksen bir. ğène
(8)maşallah_alduħ. hep maşallahınan yaşıyyóz zātan. ne èdecēn yèyén?

(9)-ne ètdiñiz, ne èdiyósuñuz? hiç ūramiyósuñuz siz ne biçimsiñiz !a! ğayrı kıy
(10)túķenmez, ğayrı kıyúñuz.

(11)-ò|an dutmuş|a !a. pıtıraħlı tèl mi çekdiñ, tèl çekmek mi? bıtıraħlı tèl. ne yápacān?

(12)-nèreyé çekdiñiz, bosdana mı çekdiñiz? è taħ ğitmessiñ. taħ bize ğidememiş kı
(13)uşaħları ço|uħ çocuu ğoyúp da. sen ğitdin. urda ğār.

(14)-seniñ_ò|un mu bu? hā, öyle mi? nèrde òretmen bu? yápma yáu!

(15)-bizim_ò|an douda askér, torun.

(16)-*hağğāri'de* torunuñ_askéllij.

(17)-amān, çoħ_ıraħ yèrlerde yáu. ò|an_esger_işde.

(18)-asger_orda.

(19)-ne yápduunu ne bilem? ğarağo|da ğarağo|da ne iş yápduunu bilmiyón.

(20)-ğarağo|dáyımış.

(21)-sözde.

(22)-birisi de nêrde gız? *balıkésir* tarafında birisi de. êkisi de birden gitdi asgere, góççúú (23)de büyüü. büyüü oħuyódu, góççúú de terzilikde çalıřıyódu. onuñ yáşı da ona doğdu. o da (24)oħıyódu, êkisi birden gétidle. gèçen sene ben hesdānedeykēne gétidle.

(25)-bubaşarı yóħdu.

(26)-ben mi? şurda anamıñ bızaj gútdıu yêrde, *ayás'da* sekiz_ay. ondan keri de (27)*gocaéli'yé* gétdim. *gocaéli* nêre biliyóñ mu? otuz dörd_ay gırh gún_ esgellik yápdım. yá çoh (28)yápdıg. u zaman *aľman* harbı vardı. *aľman* harbı vardı u zaman. bizim terhis çıħdı çıħdı, gèri (29)bıraħdıla bizi. yóödu yóħ, asgerden gelince geldi. esgerden gelince geldi yéyén. yóg. (38)gölaħlarım döymiyó. vaľla eñ zor řey bunuñ. yáš baħımından diyó doħdor, yáš baħımından (31)diyó gölaħlarıñ duymasını. çoğ da êrkén başladı yáu doħsan sêksen (32)doħsan_ikide başladı heralda. on_alıtı sene ođdu yáu. êrkén gulaħlarım duymaz_ođdu.

(33)-gulaħÇa gullañaniyó.

(34)-gulaħÇa gullañaniyóm, cıaz. işde gocağarı. è gār yóħ, dıřaľlar_ıyi. bizim (35)*mémmed_aa'yá, řeyé. kémaľ* deyi mi?

(36)-*gabaarmut'dan_ehmed_aa'yá*. řevkigiliñ.

(37)-aľla rāzı oľsuñ. řúkúrler_oľsuñ_ışde gúnümüz. ben mi? vaľlayı yéyénim ben (38)ahçıydım. loħantaľarda gúnümü doğdurdım. yérmi doħuz_ay başlanguç yérmi doħuz sene (39)başlangucu çıħdı sıgortamıñ. doħuz yüz_elli senesinden sekiz gún_ısgortam çıħdı bi (40)furundan, êkmekçi furunuñdan. ilk acamıľıymdı ilk vardım zamannarı. ordan_ışde orda (41)çalışdıh, burda nêriyé vardıysam éveľa ısgārtamı gonusdım maaşdan_éveli böyle. çoh (42)řúkúr. oľmaz_oľu mu? maaş_oľmasa da nêrde, yášayábıľü müyüz böyle burľarda fıľan? çoh (43)řúkúr, askéri ücret yétiyó. altı yüz beř lira alđım on nira alđım, bu ay. on beř lira zam (44)vemişle, aľlah rāzı oľsuñ.

(45)-ev kira gārdařım.

(46)-yüz zira ev kirāsı vèriyóz. *durgut* soriyó dún_āřam gāř şıra ev kirāsı vèriyón diyi. (47)yüz zira vèriyón oľum dèdim. iki oľum vardı, birisi öldü işde biliyón. āmin. bi tānesi de tā (48)cèhennemiñ bitdıu yêrde taħ feľan. şeyde *emeriKa'niñ ganada, ganada'da* dèy mīdi,

(49) *ġanada'da emerihā'niñ*. vaļļāhi ġuċċuġ yaşından bēri, ben dīşarı gidecēn, dīşarı gidecin,
(50) dīşarı gidecin. üş sene gitdi *arabısdan'da* ċalışdı aşcılıhda. edres vėrdim. ahmet fıļan
(51) yėrdīmış, yól kėnarındıymış benim_ōļan dėdim. undan kėri şunu bi ġorıym ben dėdi gelip
(52) giderkėne. gelúkėne de giderkėne de farh_ėtmış ċalışduy yeri. araba dėdi ėylenmedi dėdi.
on (53) daġġa, bėş daġġa ėylendin mi dėdim, ėylendi dėdim. sōra bi buranıñ mühtisi ļoħantiyá
(54) ġirmış yėmiyė. işde *ċanġırılı* yóh mu fıļan diyė sorıyó. *mujtdin*, ben varyıyn *esgibazar'dan*
(55) diyó, *ċanġırı'niñ* ġazāsındaniyın diyó. o da *mujtdin'e* ċoħ şey hōrmet ġósdermiş. *mujtdin* de
(56) baā habar ġónderiyė yóħarı *sėyid'iñ* evinde oturiyómuşumuş. biliyóñ mu? urdan dėdi
mėsele (57) böyle böyle hōcam. yáu dėdi aļļah rāzı oļsuñ dėdi evlet yėtişdimüşsüñ, biraħ dėdi.
vaļļahi (58) böyle böyle oļdu dėdi. ondan mektup mektup ġóndermiş_urdan. şindikde *eme-*
riha'niñ (59) *ġanada'da*, ċoļuy ċocuġinen orda. urda sefāretde ċalışıyódu. uranıñ safāreti,
(60) *türkiyė'niñ* mi bilmiyón. yėyén şey de yėyén torun da yėtişdi. bi ļoħantıda ċalışıyómuşumuş.
(61) *türk'muş* ļoħanta, *anġarlı mıymış, isdanbuļlu mu?* iki tene ļoħanta varımış. birisini satıļa
(62) ċıħariyó. ve baā diyó bizim şey, torun. yáu aļ diyó. gidiyó bubasına sōyliyyó. urdan böyle
(63) böyle, işi biraħiyósa ļoħantiyi gidiyi aliyó. ġėçen sene ėmme ċoħ_ūraşdı. ļoħantayı yıhđı
(64) mıhđı, bi tarafını satın_aldı, bi şeler. şindik ġene de müşderi aļmiyė diyó. yėtmiş sandalyėsi
(65) varımışmış ġene de müşderiyi aļmiyė diyó. orda ċoħ ġózel_işim va diyó. aħ (66) aļļah rāzı
oļsuñ, bi ihtiyācım_oļdu mu hėmen yėtişü. ġónderü, ġónderü. ġómürü mömürü (67) aļıvėdim bu
yıl ġena. oļunu everdi. bi ġızını everdi, bi oļu ġāldı evlenecek. üş ġatlı bi ev (68) yapduriyó.

(69) *-İsdanbuļ'dan_everdúk*. nėreli diyėdi? *İsdanbuļ'dan_everdúk_ōļanı*. oļanı nėrden
(70) everdiñ diyó.

(71) *-ġúmúşhāneli*.

(72) *-ġúmúşhāne* diyė baħ benim aħlım_alımiyė. *İsdanbuļ'dan_everdúk*.

(73) *-ġóçcúunuñkú* da *yóžgat'dan*. askėrdekinıñ birisini nişannadı. o *yóžgatlı*. o da.
(74) ġeldile bu sene buryá yánıma fıļan ġeldile, hep_evcek ġeldile. orda benim_ōļan öldü. işde
(75) evlenecek_ōļan. bizim ġelinnen Fıļan toplaşmışla, ġeldile. ġırh dōrt yaşındıydı. āmin. atmış
(76) atmış doymlıydı. āmin. atmış doymlıydı. āmin. ne yapacān?

(77) *-birdenbire birdenbire*. āşam_işden ġeldi. ġarayóļlarında ċalışıyódu, ċoħ para
(78) aliyódu. para dutmiyódu ėmme içküçidi ėmme oñhura ġazaniyódu, oñhura yiyódu. hiş de

(79) parasuz gāl mazdı hiş de boş gāl mazdı. āşam işden geliyè. zabbālīn baā bi şè oldu diyó.

(80) gāl hıyó işe gidecek. içkü mi gıyacak_oliyólla eline eyáana.

(81)-gét di. gálp gırızından_āniden gitmiş_evde. gelin, hesdāneyé fiñan gāldıraım.

(82) gitmen dēmiş. benim_ēcelim geldi. iki tāne dohdor geliyó. yirmi bēş dağga ūraşiyólla,

(83) gurtaramamışlar gálp gırızından.

(84)-gidecēn tabi. gēç gāliyó. gidecin_o zaman.

(85)-va llāha gidelim. va llāa bi güneşli gün Fiñan gidelim yáu. gidelim. yáu armutlarıñ

(86) kókúnden_üç ayáñnan bile sókerüz yáu şöyle.

(87)-bēdāva mı gidicēn?

(88)-ē yataruz diyó.

(89)-çay şeker fiñan mı? çay şeker gótdüñ mü, duriyó mu gı?

(90)-va da baā giderüz gēne canım. vadu ēmme.

(91)-bu seneden_orde yátañ var fiñan yērde ōlum diyó.

(92)-çay mı goyúyólla? gāpiyí bacayí gırdıla mı, nè ētdile, kim bilü? hēr sene gāpiyí

(93) baciyí gıriyólla. evde ne varısa alıp gidiyólla.

(94)-yá yēyēnim_işde böyle.

(95)-kim gidiyè, kim geliyè? ilimine ēremedük.

(96)-sizinki de yarıyıl tātili deyi mi? yá hocam çocuğlar fiñan da gótürülle yáu. kim (97)va?

(98)-hiç bunuñ misāfiri túkenmiyó. bu varıhana geliyólla bahmiyá yáu. ben de gaç

(99) gúndu gidemedim.

(100)-ezanı diynediñ mi? oñundu mu?

(101)-gāñ, ēti yānda gıl hádi. sen çabuñ gılarsıñ. neyise benim gāldı gayrı. ōlum ne diyón

(102) bahiyin? biz hepimiz de dōruyúz, birimiz Filen dñl. ben de ēşitmiyón. benim bu gada

(103) dñl_ēmme. benim bi gıñam_anadan dōymiyè zāten. bu gıñam duiyè acuk_işde. acuk

(104) yíñatduñ mıñatduñ, aşıñ biraz. idāre ēdiyóz. yāşımız doñdu yāvrum, çoñ doñdu çoğ. va llāyi

(105) buña bile şükrediyóz. va llāhi zor geçiniyóz zōr. ēyiñ_ēmme gēne de hiç benim dērmanım

(106)yóh. hasda oluvériyyón. duzlu yémicēn. duzlu yédikce bu gārnım. bitmiyè diyè. şimden keri
(107)bizim düzenimiz biter mi? yáš yétmiş bilmem kaç_oldu. elli altmış yáš. fazla (108)benim
fazla. unuñ benden bësh yáš biyúk, u biyúk benden. benim fazla. unuduvériyón ben. (109)fazla. öfl
geldi, anam! ney_èdek, bilmiyón kim bahacağ bize? gelen giden yóg. bi de gızım (110)va. o da
anğara'dan dāyre aldı, borşlandılar. gız da çalışiyó, oñan da dāmat da çalışiyó. iki (111)gızı va,
onna da okuyólla. yáz yáz geliyóllardı. baā biraz baKıyóllardı kóyde. bi uşaa baKiyó.
(112)gelemiyó uşaa, çoğ borşlandıla. goļay mı? dāyre aldıla (113)şeyden_ *etemesut'den*. kirālara
gúc mü yetiyè yāvrum. bağmayın şu gada yere. dōru (114)gullanişı yóg, bi şeyi yóg. bi de
çıKaracaın dèdi. bu sèfer yüz vèdi, gayrı ne yapıcān. sen_u (115)vériyón şu. ev vériyöz şuña.
birbirlerinden góruñler. unuñ_evi èdiyá da benim_evim niyè (116)étmiyè diyè millet. ne èdecēn,
nere gidecēn çıgıp da satan. sonra da iki (117)sene bile taā durañım da. öldük, gitdük_ışde.
anğara'da dāyre yapıliyè emme bilmiyón (118)başlandı mı? yapılısa giderüz miderüz diyip
yátiyó. evlerimizi yíhdıla da *anğara'da* bizim. (119)yèr vèdile bu *etimesgut* tarafında. da şindik
mitāyide vèdük. tāpusunu ters köşesini vèdük (120)hepsini. tam bıdır yazın vèdük. yapmamış,
başlamamış taā. vallāyi demiş dāyireler satılmiyè (121)diyómuş, param yóh diyómuş, başliyicah
diyómuş. bi yèrde başha işi varımış. (122)ora tükensiñ de demiş bizim biyúk gāynımıñ_ōļuna.
ēmed demiş, başliyicın gayrı demiş. è (123)dāyrele satılı mı satiliyè, dar mı? sen şindi şu evi
yíhiyólla yèrine. yèrine yapıyó. iki dāyre (124)vériyó. adam_evinñ yèrine oturuyó, sa-
tın_almiyó kú temsili. è bizim de öyli işde. ne (125)biliyim başladı mı vallāha bilmiyón. iki
dāyre üzerine yapacağ. biri.

(126)_evin_arhasını èdiyón_abıla evin_arhasını. evin_arhasında bi taļlamız vardı,
(127)şöyle pırağ. oryá tēl_örgü, pıtırāh tēli çekdük. pıtırāh tēli dutmadı, direk le gırıldı. bu sèFer
(128)de örgülü tēl çekdük. böyle tam damıñ gótünden böyle doļandığ. tēl çekdük. uranıñ bi
(129)tarafına eccúk patatis_èdiyón şöyle iki üç gālbur, iki üç gıyú gabağ_èdiyón, iki gariğ
(130)domatis_èdiyón, ecúk béber_èdiyón, yárim kiļo sovan dikiyyón. baā yetip artiyè de, yetip
(131)artiyè iki kişiyè. ne oļacağ? zāttán_otduum yèrden gāziyóm. bēlim_āriyó, gāzamiyón. işde
(132)ēylence, can sıhıntısından. zāttán yazın yemiş dikdim_ora. cıúzele cıúze (133)durdu, erúkle
erúe durdu, bitdi. öyle işde. *çardağliyúz* yá. buvarda lēbed_èdiyón. isde öyle (134)öyle. bağsaña
hağ pağ. goyúm_emme o şekersiz yimez. yarı yarıyá datlı oļacağ. ecúk_unu (135)da dōradım.
vérüdün mü? vallāha vallāa ābi boyna dōradıla. bunnar da galles diyè. (136)sen_atma, yerim ben

diyó. şékér guy diyó. burasını da galle étdüdü bağ. ben_unnarı hep ⁽¹³⁷⁾dōradımıdı. ineklere vérecidin. va||la *ādem'īñ*_élti geliyé. ecúk galle étdim da||dı. zabah ⁽¹³⁸⁾bişürümlük_ışde. şékéri çoğ guyarım ben. datlı éderiñ, datsız yimen. iyi dijlimiş. ⁽¹³⁹⁾iki gabağ gāldı bağ. a||laha şúkúr, mevlām lēilāheinna||lah. a||laha şúkúr. şúkúr dōru ⁽¹⁴⁰⁾gítduğ_émme öldüm_öldüm_éhmet, yüriyémiyón. İan yávrum benim bēlimde kémúğ ⁽¹⁴¹⁾gāymesı varmış, biliyón mu? o *ganada'dağı* o||lan tam_ısdanbu||'da da muayéne étdidüle, ⁽¹⁴²⁾angara'da da étdidü, *garabúğ'de* de étdile. hepsi birbirine habar vemiş san||ı. hepsi bi dēdi. ⁽¹⁴³⁾kémúğ gāymesı va bēlinde. imkānı yóğ, çāresi yóğ. éyilmīcēn, çoğ_ış dutmīcan. şu ⁽¹⁴⁴⁾evi süpüresiyé gada. zabağ da gırgırınan çekdim. va||lāhi diyeniyón. hiç burdan_aşağası ⁽¹⁴⁵⁾gōpiyé be bacah||larım. işde idāre édiyón_émme zorunan yāni zoran. onuñ_üçün benim ço|| ⁽¹⁴⁶⁾şúkúr_öyle şeyden vilen bēlim fidığ mıdığ bi şe yóğ_émme sā tarafımda undan ⁽¹⁴⁷⁾çoğ_āriyyó. hiç dikilmiyé, gidilmiyé, gelmiyyó. git gide ço||liyó. va||lāha ne édiyin? kim ⁽¹⁴⁸⁾ba||acağ bize? ben_āniyamadım. a||lah gayıra gaytımızı. a||lah kimseniñ_eliñe gomasıñ yā ⁽¹⁴⁹⁾rabbīm. gızım ba||ar_émme onuñ da gāynanası va. ba||ar, benim gızım ba||ar da unuñ da ⁽¹⁵⁰⁾gaynıñası gaynatası va. dört tāne o||lu va. benim gıza gada dōru bi ev mev ba||an yó||. ⁽¹⁵¹⁾ğarıdan_ayrı||dıydı. *ısdanbu||'da*, ğarı *angara'da*, bi şeyler. boşanamadı||a da. biri dē *tosyá'da* ⁽¹⁵²⁾o||lunuñ, birisi *ısdanbu||'da* işde. iki senedú ğışın gidiyó||la, gidiyó||la ğarısı da gocası da ⁽¹⁵³⁾uşa||larınıñ yánına. kīm? *ğurbantépe'yi* satdu|| tabi, borca védi. satdu||, satdu|| ⁽¹⁵⁴⁾*ğurbantépe'yi*. yirmi milyára vedúğ. bi de dam varıdı, dēponuñ_üsdü. içi dolıydı öte ⁽¹⁵⁵⁾bērinen. satdı|| da işde nērde? pangayá yáturdu, borca védi. pangadan çekdi parayı. ⁽¹⁵⁶⁾mitāyitden_al||dı.

⁽¹⁵⁷⁾-otur, otur. şey_edivé, ipru|| a|| da gel. ora yāniyó, ebdēs_al||dım yēr. sen namaz ğı||. ⁽¹⁵⁸⁾yı||hadım, durdum. otur şuryá. şúkúrler_o||suñ, böyle o||suñ ba||am. ne yapa||ım, ne édicēn? ⁽¹⁵⁹⁾öyle dij|| mi yéyén? nēyle biraz şurdan findı|| fı||an guyúvè, findı||_içi Fı||an. do||unma, ⁽¹⁶⁰⁾elleme! sekiz tāne torunumuz va sekiz. torun||arıñ torunu o||du. on tāne oldu unnarnan. hiç ⁽¹⁶¹⁾yānıma Fı||an_ūramiyón, ğaçıyyán. oryá gōyúvè.

⁽¹⁶²⁾-bu sanki buña o||miyé, girmiyé bu ||a. findı||_içini ço|| severdim ben. va||lāyi ⁽¹⁶³⁾sırım gibi.

⁽¹⁶⁴⁾-hoşuma gētmedi ||a. hiç hoşuma gētmedi. gōyúvè oryá, gōyúvè. yē hedi yē, ⁽¹⁶⁵⁾gōcunma, yē. ğaraş||arda çalışıyóm şu esgi ğaracında, esgi ğaraş||arda *angara'da*. yāş||ı bi

(166)adam geliyè iramazanda. hafdada bi ġún ũriyó böyle. iki kère, bi kère ũriyó böyle. gitdu
(167)yèrden ġeri geliyó, ġene geliyó loħantiyá böyle. adama sordum_orða sobaniñ kénarında
(168)ısnıyóz. tabi yèmek yèduġ biz şey beklıyyóz. nèresi hacı amca dèdim. saħallı adam, èpey
(169)yášlı. undan kèri emma çıvı gibi. ben dèdi *aħçaġocalıyın* dèdi. *ġócenni, ġócenni,*
(170)*aħçaġocalıyın* dèdi. ni yána gidip ne yána geliyóñ sen? ũriyyóñ mı? yáhu dèdi biraz lazcalı
(1717)çaliyó. siziñ dèdi yèmekleriñiz, çorbalariñız çoġ ġózel_oliyè dèdi, hoşuma gidiyè dèrdi. è
(172)āfiyèt_oısuñ dèdim, hoşuna giderse dèdim_o zaman. dön ġeri. è ni yánda gidiyón, nèyé
(173)geliyón? hafdada bi kère gelip gidiyón, ũriyón böyle. ben dèdi findıh_èkmiyé gidiyóm bi
(174)yère findıh dèdi. yazıāneniñ_óunde de bi findıh baıyaları va ġārdaşım, böyle bālamışla.
nası (175)bāladılar zar. kóġünden sóġmüşle sóġmüşle de. bi de kèri dèdim, diyivèdīdi adam.
(176)gidecēn diyè oryá dikivèrecēn bu findıhları diyó, gelecēn diyó. bi esger arħadaşım vardı
diyè (177)böyle èdiyó. beni de böyle dāvet_èdiyó. la baħdım diyó adam faħır diyó, böyle faħır
diyó (178)adam diyó. şöyle èdiyá, baħiyó yánıbaşına faħır. yáhu dèdim diyó seniñ şöyle
hiç_ārāzın fılan (179)yóh mu dèdim diyó. va dèdi diyó. şu arāzıları baħ bi ġósderseñe dèdim
diyó. ġósder, yóh. (180)ıan biłāder diyó böyle lazçalı çaliyá biraz. ułan biłāder diyó arāzi
(181)múkémmele, şöyle ġúney ġúneşli yèrde diyó. ułan ha poħ yiyén dèdim yá buryá işde
(182)findıh_ekém dèdim diyó. yápduriyé, soriyé böyle. ġetmiş bilmen ġāş tāne findıh
(183)dikivèmiş_urda. adam baħ dāvā ètmiyé başladı diyó. findıhla findıa doıdu diyó böyle
èdiyó. (184)adam bu ġada baħ dāva èdiyè diyó böyle. undan kèri seniñ dèdi yóġ mu dèdi böyle
findıhlıh? (185)vaılla dèdim, amca dèdim benim_ārāzim va dèdim, çoħ böyle bahçeler Fılan va
(186)dèdim. edırafı dèdim, böyle bütün dèdim yábāni findıh dèdim, fevgālıade yèlli findı gibi
(187)dèdim. ha poħ yiyén_uşay dèdi öyle dıñce. urayá dèdi findıh dikilü mü dèdi öyle yèllere
(188)dèdi. vaıllāha yá. findıh dikéydúġ şindiyé ġazanı vèrürdü. findıh dikili mi adam öyle yèllere
(189)dèdi. haġgatten de öyle coıuz_aacı gibīdi edırafılarında findıġ. yā, oıur da yá. vaılla amanıñ
(190)kim yápar ha ġārdaş, kim yápar? doıuda çoħ mu irahdasıñ? nèrdendiñ sen? ũ, èpi (191)arası
va! èpi arası. zabālıjn_alıtıda binecēn, āşam_alıtıda ènecēn. iyi yāni oranıñ vāziFesini
(192)ġógersiñ, bi taħ gitmezsiñ_orayá. ne ġadar oıdu gideli?

-51-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Tamışlar Köyü / Emiroğlu Mahallesi

Adı: Şakir (gabağcının damadı)

Yaşı: 56

Konu: Arıcılık, Günlük Yaşam, Köyün Şehre Uzaklığı

(1)assında zaten *emirölu* şeyi aşadan başliya. *şakir*. valła şindik baña gālşa bende hiçbi
(2)sañınca olmaz. burda meseła ki nè gomsuła va. arıcılar va şurda. aha burdan görüniye
(3)meseła şurda bi gomsu va. işde dirahdórnan çift süriya. zaten *ikimiz* galioz bizde de gışın.
(4)bi de şu aşada va. o da, o da arıcı. ben nè diyén, ben şurda meseła. yerden önemli kóyüñ
(5)müsade étmesi. ben hani şindük vatandaşın görüşünü gārşu gārşu gelip gonusmıyıcıhına. u
(6)yüzden benim. zaten késilio. hepten késilio. arı içecek gapısı bułu ābi arı. sıcağ *o*lusa
(7)bizim *o*hula bu su geldi hani vatandaşa da oluğ yápdı, varil goydu urya.

(8)evet, şindi şurdan yúharda su oliya bahçaların *o*rda. onu da öyliyen sonuña gada gelü.
(9)öleden sora su kendlüünden gërisiñ geri çekilip böle gider, yóharda bi yer va. orda işi biter.
(10)ertesı gün sabah saat dohuz buçuğ *o*n gibi yürür gelü. burda bi tene de çay va. késilio.
(11)gurağlıhdan. yóğ yóğ, hiç su yóğ gurağ geçerse. burda gāş senedü yāni oliya. esgiden burda
(12)nerye. esgiden. tanımam mı tabi tanırım ben ya. öle mi? taniyam (13)ben *o*nnarı. unnan ben
bi şe yapardum yāni. gitdi. *garabúk*'de. hasda. kendisi iyi, garısı (14)hasda, şey. *bodurlar*, tā
aşada. goccā bi ciüz vardı orda zamanında. *şakir*.

(15)gışın yāni. yóğ minübüs, drahdór var. onnan giderüz. şu *tamışlar*'da arabała va yāni.
(16)oraya gada giderüz. unnan *o*yle giderüz. yóğ, yóğ hemen *o*çağla. yeter kı hani habarı oşuñ.
(17)hani meseła ki ne bi gār yáar, bi ābi cénāzen *o*lu, vesāiren *o*lu, vatandaşa duyúr sádece
(18)gelü hemen yāni. ya ayáhdá burda gālduğ.

(19)çoğluğ çocuğ vār. yo *garabúk*'de. biri istasyonda, biri *garabúk*'de öyle. buyruñ bi içeri
(20)gidelim. ben şindi arhadan gapısını örtürün. buyúr. e burda işde o adam bugün geldi.
(21)sabāliyin geldi. u da bu kóylü, *ahmed'in* ābisi. trağdórnan şu süriye ya unuñ *o*ābisi.
(22)*hüséyin*, *almanyalı*. *kāmil'in*nen amca oļu. *kāmil'in* de. onuñki burda dijil. onuñ şeynen
(23)*necāti*'nen getümüşdi hani. urdan *o*alışveriş yapar *o*. ben veriyin, ben veriyin, dur.

(24)ğündüzden sıhılmıyê. can ne zaman sıhıliyê biliyôñ mu? aħşam oldu mu. yáta!!a, taha
(25)seniñ hêsap bi yáñıñ uyúşur bi yánına dönecên. ama aħşam biz mese!a aynı nêbetçi gidiyóz.
(26)bi aħşam burda, bi aħşam_urda. bi aħşam burda, bi aħşam_orða. õle yánnızlıK zor bê. şindi
(27)ma! çoK dijl. çoódu, drağdór alduK, iki dúún_êtdúk, iki ğız çıhartduK. iki õlan éverdúk
(28)fi!an dêrkéne. õle õle ma! zaten_unnar_içün. ma!ına ğóre édiyê yáni. bu sene olmadı. bu
(29)sene bi tene vardı. geçen sene altı tâne vardı. birisi ğazāyá ũradı. ğurbana érmedi. bêş tene
(30)satduK. yáñından iki aħur şey vardı. bizim kéñdi évimiz yúharda, üst başda. şindi biz
(31)ğalabalúğ. õle mi? ben sadece. çay hem de ğörh. yêter ki, yêter ki (32)habarım_olsun.

(33)zaten yinen içilen yere cenāb_allah vèriyá. bizim burda bahçe, ben bile şindik, ben
(34)bile şindik duyıyán. arıcılığ yápan kişiyê de bu kélimiye söylesen sen. acaba dêr, yá
(35)duymadısa benim gibi yóhsa sômıricek mi ki háni. ābi ben, ben duymadım. arıcılığ
(36)yápmiyán. arıcılığ yápmiyán. hiç_olmadı émme bõle va!!āhi. he va!!a ğapınıñ_ónüñde yáu.
(37)ğúle ğúle, hayı!!ı yólcu!úğ. ben de ben de memnuñ_öldüm. endişe yóg, bāzı kere işi
(38)yúvarliyá. ğúle ğúle, hayı!!ı yólcu!úğ. saol.

-52-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Topçalı Köyü

Adı: Recep Aslan

Yaş: 73

Konu: Askerlik Hatıraları, Evlilik

(1) *evet topçalı. réceb_aslan. aslan. yètmiş_üç yâş. şindi askéllijimi isdanbul'da yápduh.*
(2) *otuz bês doumluyúz. isdanbul'da yápduh_ışde. isdanbul'dan geldúk, bullarda esgibazar'da*
(3) *muāvinlik fiñan yápduq, bilmem bi şeler yápduq. arabacılık yápduq. bilmen çok şeyle*
(4) *yápduq. ondan sōra kōyé geldúk. ondan sōra ışde kōynen. igi tāne de çocuh var. burda*
(5) *déjiler, isdanbul'dağar. evet, çalışiyólla, evet. evet duriyó. hanım duriyá. hanım da hasdacağ*
(6) *yátiyé şindi yá. saolun. her şe hasdağı vardu. iki bërşembe de gútiyóz şiyé esgibazar'da*
(7) *muayéne ètdúk, fiñan_ètdük. ceap vèrdile. bilmem bi şeler_ètdiler. āmin.*

(8) *ondan sōra ışde mañinan masatnan_ūraşıp yátiyóz boyne. var. üş tāne inéyim var.*
(9) *tarğaların bu sene yápdım başha yápmiyódum. yèni başladım. yápiyóduh da önceler,*
(10) *bırağdımdı. èkin ekiyóm, buyday, buyday, arpa. bosdan mosdan yóh. yá hocam sātān kimse*
(11) *yóh_efendi. başha kimse yóh. è genş var mı? herkeş_ışinde. motorum yók, taħsin yóh*
(12) *dediñ gibi ışde bi vesajit fiñan yóğ. èlñen, èle èkdiriyóz, bişdiriyóz, yápiyóz, çatiyóz_ışde.*
(13) *bu hayvanna içün yápiyóz zātá unu da çoñnu da. başha bi şe yápduumuz yóh_ışde.*
(14) *yápduumuz o hoca, efendi.*

(15) *şindik şöyle, şindik şindik şöyle bi şe oldu efendi. benim_iki tāne çocuh. bi*
(16) *tānesiniñ_annesini, benim_ābim vardı. ābim öldü, unuñ hanımı ben_ağdım. durumu hiç*
(17) *yóhdu tamam mı. böyle bi iş oldu ışde. severek fiñan déjl. ev burdan gitmesniñ, çocuñ boynu*
(18) *búğúğ_olmasniñ diyi, bubasız mubasız gāğmasuñ dedúk, ābimiñ hanımını aldım ben. oldu*
(19) *mu? öyle ışde. başha bi şemiz yóh.*

(20) *isdanbul'diydi asgerlik. tanğcı oğarah yápdım. tanğcı oğarah yápdım. başha bi şe*
(21) *annadicēn bi şe mēsele yóh. asgerlig_ışde áskerlié gitdúk, geldúk. ışde áskerliş yápduq,*
(22) *geldúk buryá. başha bi şemiz yóh_ışde. hepsi, oğān biten bu.*

(23)şindik bunnarı sormah_ayıb_olmasıñ da bunu niçin aliyóñuz bunda bêyle?
(24)melmekét nère? ezurumlusuñ. işde valła efendi işde bu. başha bi şeyimiz yóh_ışde. olanı
(25)biteni hepsi bu. çıhsam da işde nirde, kıoyde olduundan çoh kıoyé şe yapmiyón, ūramiyón da.
(26)ışde ehtiyár bi ben varın, bi de şu enişte var ğarı bizim. başha yóh. adam_õlu olan on kişi
(27)var. háтта doħuz kişi var. hatta. başha adam Filan_arama. on on tãneydik bi tãnesi
(28)mefāt_ètdi. yázin_ışde hayvannarı ğüdüyöz. yóh, şimdi artmiyá, artmiyá. artmiyá, aynı
(29)devām_èdiyá. gelen buun geliyá yãrın yãut da iki ğún sōra üş ğún sōra gidiyólla. dışarda
(30)çalıřiyólla, dışarda hep dıřardała. orda pastacılıh yápiyá. pasta. gelüle, arada sırada
(31)bayramda işde aralarda gelüle. bi iş olduu zaman, bi hasta olduu zaman, bi cenāze olduu
(32)zaman_o durumlarda geliyelle işde. yóh bi tanesi bekár bi tanesi evli. biri atmış dört
(33)doumlu, biri yétmiş iki doumlu. var, iki tane de torun var. āmin, saol. tēšekgürler. é bu
ğadar. (34)başha bi şeyimiz yóh. eniştemi ğayri çağrim mi, gelsiñ mi? şu ehtiyár va bi tãne.

-53-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Topçalı Köyü

Adı: İhsan Kargınçam

Yaş: 70

Konu: Evlilik, Askerlik

(1) *İsan gârgınçam. gârgınçam. yêtmiş. âmin. iyi, hayıllı olısuñ. severek_alıyóz tâbi ki*
(2) *muğğah. ne bu dúnúr gitdúk. dúnúrde işde aļlah nasib_êtdiyse aļduğ, nişanlandığ. undan*
(3) *kêri êvlendi, êvlendúk.*

(4) *ardahan'da. helê! ardahan'ın_ içinde. içinde. êr_olarah_ yâpdım. süvariydúk. atlı (5)vardı*
yâ atlı, at. bizim gúnümüzde atlı vardı. atlıydı, atnan yâpdıduh. yidúk, çoh_ yidúk. (6)şindi
yimedúk disek yâlan. ecúk acıtmasa da tabi oļiyó o ğada, asgellik_ işi. iki sene. iki (7)seneydi
bizim gúnümüzde, yirmi dörd_ay. bindúk tirene, tirennen. êndi, êndi, aħdarma
(8) *oļduh_ urdan_ uryá, urdan_ uryá. urdan_ uryá hani araba giden_ işlemiyódu u zaman şindi.*
(9) *tirenle işlemiyódu, şimdi işliyóyá o tarafa. urdan bi tirene a şu ğada, ezzurum'a ğada gitdúk.*
(10) *ezzurum'den arabâyá bindúk. tirennen yóódu u zaman. hiç_ alışamadım. vaļļayı hâsta*
(11) *oļduh_ çoh. çog_ iyiydi. İraatımızın pekisi süvâri işi, ne ğadar_ olısa zor_ oļiyá. atlıyúz bi de.*
(12) *yárim saat bi yándan tımar_ êderdik yárim saat bi yánda. süvâriydım.*

(13) *köyde mi? va, işde bunna va. bi de hağğı diyé biri va diyá o aşáda. sâdığ va. diyá o*
(14) *sâdığ va bi de. ğafası açuh_ oļan. va, benim_ iki dâne oļan, üş tene oļan va. bi ğız va, dört.*
(15) *êvli hepsi de çoļuğlı çocuğlı. dèy biri angára'da hoca imam. yá emeklilij geldi. biri de urda*
(16) *mermer'de dükkâni aşdı a burada. hepsi fayâş mı ne iş mi, işi unna. biri de ğarabúk'de.*
(17) *fabrıgáda. ben de burda êbiyenen_ işde idâre êdiyóz burda. temiz havası va zâtan. torun çoh,*
(18) *mâşallah. va bêş altı yêdi sekiz tene. sevilmiz_ olú mu bê!*

(19) *esgisini çoh_ olmuş vaļļa. bilemiyán, şimdi yâlan söylemiyán. aa vardı. esgi aala*
(20) *Fıļan_ öyle esgi şeylerden vardı. çou öldü, gitti. kimse ğâlmadı, gitti çö. çoh_ ocahla hep*
(21) *söndü baħsaña şunna. kóylerde kimse ğâlmadı. azaļdı hep. şurda üç dört ğişi ğâldı.*
(22) *toprah_ aşası bê, İreşbèllik. çıharan da oļiyódu, çıharmiyán da oliyódu tabi. iyisi de oļiyá*

(23)  tisi de. iyidi va l ha bu oy bizim_ c n. hocam b , bize m s de  tse . biz d j ne
(24) gideci z, tamam mı.

-54-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Yazıboy Köyü

Adı: Cevat Hızarcıoğlu

Yaş: 67

Konu: Akrabalık İlişkileri, Eski Bayramlar, Yokluk, Askerlik, Hatıralar, Gençlik, Yol Hikayeleri

(1)çoh gitdim. ben_İran'a gitdim. oturalım. ben_İran'a gitdim. *erzincan'dan* geçdim. (2)*erzincan'ı* çoh_ iyi bilirim. *erzincan'ın* içinde hetta *erzincan'da* u el yapımlar vardır, (3)semāverler vardır yá onnardan_aldım. bahır_aldım, duriyá evde. esgi (4)vilāyétlerden_ *erzurum*, *erzincan*_ulları da çoh severim. *irah'a* ben şey *İran'a* demir daşdım (5)devamlı, nakliyécidim. hē, ğamyónculuğ yapdım. *ġarabúk'den* demir şe yapdım. hocam, (6)şimdi benim ben *esgibazar yazıboyú kıoyü* muhtarıyım. buryá altı kilemètre kıoyüm. *yazıboyú* (7)*kıoyü*, üç mahalle, orman kıoyüdür. bir muhdallıġ. bi tarafı *yúrecúk* bi tarafı (8)*hamzaalar*, *bēlen* hüduťları içersinde. kıoyümüz_ esgiden neyise esgi ġorenekle hālā (9)devām_eder. şindi şöyle bir ataľardan gelen bi şiyimiz vardır. bayram çıhartırız.

(10)*recep!* ha, *recep mi?* şimdi şey var *receb'in* ġayınbilāderi vardı bahatdin_öldü. (11)biliyóñ mu? küçüü. o *fatma hanım* benim hanımıñ dayısınıñ ġızı. *fatma hanım*, hanımın can (12)dayısınıñ ġızı can. dayısınıñ ġızı. urdan dōru aġrabāľımız. aġrabaľımız o. şurayá oturam yá (13)burda ġalabaľıh_olmasıñ.

(14)şimdi hocam kıoy bayramlarına gelince bizim kıoyde biz_ēvelden silsiľamızdan (15)gelen *biyúkyáyalar'ın* bi mahallesı vardır, *durmuşlar mahallesı* diyi. u mahalleynen (16)bayramlarımız bi sıradan gelmişdir. öyle devām_ederiz. meseľa birinci bayram ġún unna (17)gelir bize. biz de ikinci bayram ġún gideriz_uryá. evlerde kēsilen ġurbannardan vesāire (18)ikrām_édilir, sofrılar ġuruľur, kıofte yúvalanır, çörekle yapıľır fırınnara esgi üsül. ölelik (19)biyúķleriñ_ elini öpelle. küçúķlennen bayramlaşılır. hocam bi sayġı sayġı ortada ortada gider (20)yāni. şimdi esgiden hēle hēle bu senelerde yóh_amma bundan bēş_on sene ēveli, (21)ben yirmi senedi muhdarlıh yapıyón, atmış_altı yaşımığın. muharem_aylarında aşure (22)yáparlardı bizim_ esgi annelerimiz. ikram_ederle ġomşularına. efendim_işde oruş tutaľlar. (23)yāni bilāder hetta yáyľalarımız vardı bizim, yáyľayá giderdúk. var var. bizde yáyľalarımız (24)vardı.

yáylaalara gitdijimiz zaman rāmed_olası insannar baħaħlar; şafah, saat yóğ; şafaa ⁽²⁵⁾baħaħla, şafah sókmedi dēr. sókmemiş. belki gece saat birde ġālħiyóħla, belki ikide ⁽²⁶⁾ġālħiyóħla, şavaħ sókmedi, şavaħ sókmedi. ġārnińda işde yávan yáşanur. dōru dūrüst böyle ⁽²⁷⁾bu ġadar bolħuğ yóğ.

⁽²⁹⁾burda şimdi ben bazara şehre baħiyón da bi buçuħ milyón nrıyá saħataħı. biz ⁽²⁹⁾dohuzuncu, onuńcu aylarda soan taħaħlarımız varıdı, biz ekérdúk. bahçeleri vardı babamgilin. ⁽³⁰⁾uħlara damatis_ataħlardı araħara. urdan damatisi aħır. bi damatis orda ġórúlırdü. yóğdu ⁽³¹⁾hocam böyle. ġālħıp da işde bu yıl her şey aħħa bińler kere şúkúr. burda da fazla da ⁽³²⁾şey_étmeyé gerek yóğ. bizim zamānımızda, ben altı kilémètre *hamzaħar* diyé bi kóyé ⁽³³⁾giderdim élli birde. kóyé giderdim. rahmet_olası amcam vardı, berāberdi babamnan. buryá ⁽³⁴⁾bazara ġamyónnarnan *ġasdamonu'dan* elma gelüdü. iki üç kiħo bi elma alu. her ġün ⁽³⁵⁾benim ekmijmiń ġatına bir teg_elma vérüdü ebem. bir tek portahaħ verüdü. u portahaħları ⁽³⁶⁾hocam portahaħın ġabuġlarını ġorduħ şapġamızıń_ıçersine. öylen yemek de yiyémezdúk. ⁽³⁷⁾seve seve, seve seve aġşam_eve gelirkén yérdim bi tek portahaħı. şindiki gibi Fiħan öyle ⁽³⁸⁾biyúħ portahaħ da yóğ. mandalin şeklinde ufaġ ufaġ şeylennen. *ġarabúk'ún* ⁽³⁹⁾kóylerinden bāzi kóylerinden merképlernen üzüm gelüdü. yāş_üzüm yāni bāħardan. ⁽⁴⁰⁾sepetleriń_ıçersinde sepetleriń_ıçersinde gelüdü. babam rahmet_olası burdan_arpa aħudu, ⁽⁴¹⁾būday_aħudu. ġatırħar vardı bizim. böyle üş dört ġişilerdi. *mengen'e* saħı ġún gidellerdi. ⁽⁴²⁾çarşamba ġúndur_uraniń *mengen'in* pazarı, *boħu'nuń*. u pazaħlarda ġablıcıyi sataħlardı. bil ⁽⁴³⁾lirayá iki lira ne ġazaniyóħlarsa, unnan şey_éder. hetta hetta ben_ilkohuħda oħurħan orda ⁽⁴⁴⁾ben ġōperatif diħ, öyle bi ġōperatif olaħ bi şe ġurduħ. ben_onuń ⁽⁴⁵⁾başġanıyım. beş ġuruş bi çihuħata, beş ġuruş. fakiridi o kóyün çocuġları. yúmurta ⁽⁴⁶⁾ġótürürlerdi. hoca aħırdı, beş ġuruş vérüdü unnara, beş ġuruş. ben vaħlayı çoġ_ıyi hatırlıyón ⁽⁴⁷⁾on ġuruşa, yirmi beş ġuruşa belki şey dēmiyim de yirmi beş ġuruşa bi ġocuń satıħdını, ⁽⁴⁸⁾ġoyunuń satıħdını biliyórum hocam. ānadiń?

⁽⁴⁹⁾ben kırġ bir doımlıyın. nifusa ġeç yazıħmış, beni yazdırmışħa. ġırħ_aħtı doımlıyım ⁽⁵⁰⁾asħında da. ben_ilkohuħda oħiyórdum. dōrdüncü sınıfdıydım. babam beni. aħtı saat çekér. ⁽⁵¹⁾kése yóħ vardır bizim kóyümüzden. *mengen* dāħardan gider. dāħardan u ⁽⁵²⁾merkébinen, ġatırınan ġaplıca dērdik_ışde, ġit dērdi *mengen'e* fiħan kóyé. sorardım yóħda ⁽⁵³⁾bēride işde fiħan kóyé nēreden gider? uryá gider, ġaplıca yıħarduħ. aħşam da evime döner ⁽⁵⁴⁾gelüdü. daħ

évvelinde babamgil rahmetli kóyde kóy_odaalarında çaydannıhları ğurardıh. ⁽⁵⁵⁾çaydannıhlarında unnara çay_ikram_édellerdi. *devri'é, zoñġuđda'in devri'é* gidellerimiş ⁽⁵⁶⁾ġatıllannan. *devrek, zoñġuđda'in ġazāsı* ura. *devrek* on sèkiz saat yürürlerimiş dādan, kése ⁽⁵⁷⁾yóldan. ullara tavşan derisi bullardan topłar. tavşan derileri, sañsar vesāire gibi deri topłar, ⁽⁵⁸⁾buydaynan gider_ullarda satałlarımışmı. kár_éder, ölelik ölelikle geçindim. yāni ben ⁽⁵⁹⁾çekirdeksiz_üzümün bès ġuruş_olđunu, bès ġuruş olđunu çoġ iyi hatırlıyón. çünkü ⁽⁶⁰⁾*hamzałar'da* bi baġġal vardı. babam baña yirmi bès ġuruş vèrüdü. here hafda onu bès ġuruş ⁽⁶¹⁾bès ġuruş siyá üzümü dođdururdum. şindi üzüm_alıyóm hocam. yiyóm, esgi dat yóġ. bu ⁽⁶²⁾üzüm de ġoġu da yóġ. diyóm ki ne étđi bu adamłar şey bu üzüme yā! bu bāları ne édiyóla? ⁽⁶³⁾portahā evde soyduym zaman óbür tarafdan ġoġusu burnumuza mis gibi gelüdü. şindi ⁽⁶⁴⁾portahā soyıyón meseła, afèdersiñ, sofrada ġoġusu gelmeyá. yāni hocam esgi şeyler yóġ. ⁽⁶⁵⁾bunnar neden? bunu ġúPrele mi déjširdi, ilaçlar mı déjširdi, iklim mi déjširdi? velhāsı ⁽⁶⁶⁾bilemiyórum hocam. bayramlarda hālā ġene ādetle örflē ādetle burda devām_édiyó. ⁽⁶⁷⁾yāşlılarıñ, ġayınpédelleriñ, bābałarıñ, anneleriñ_elini, çocuġları öpmiyé gelir, ġomşulardan ⁽⁶⁸⁾birbirimizi yāni hālā burda ziyāret_éderiz.

⁽⁶⁹⁾ben_asgelliġ *ġonyá'da* yāpdım_ikinci ordu ġarargāhında. è ikinci ordu ⁽⁷⁰⁾ġarargāhında ben bi nēferidim, eridim. èveli nēfer dèrlerdi ere. nēfer dèrlerdi hocam. orda ⁽⁷¹⁾ikinci ordu ġarargāhında *ġonyá'dadāđđım*. ehliyėti de urdan_alđım. sivil_ehliyėti de ⁽⁷²⁾urdan_alđım. girdim işde yālvardıh yāġarduġ fiłan. asgeriyéde ben meraklıydım şófórııa. ⁽⁷³⁾velāsı!_accık da urda *ġonyá'da* ehliyėti alđım.

⁽⁷⁴⁾geldim buryá bi ġamyón_alđım, enter ġamyón yüz yirmi dōrt liryá acenta araba ⁽⁷⁵⁾*devrek'den*. yüz yirmi dōrt lira hocam. çoġ para. üç biñ bès yüz lira taġsitlerini ⁽⁷⁶⁾zolłanurduġ. şófór dutiyóñ. yāni bès biñ liryi çaharamazduġ hocam yāu. ben ġamyónu ⁽⁷⁷⁾alđım zaman otuz dōrt ġuruşudu mazot.

⁽⁷⁸⁾hocam burdan yālaġġuzlı bir arġadaşım var. onuñ da esgi arabałardan om diyi bi ⁽⁷⁹⁾arabası var. u yirmi ton ben_on iki ton yúġ sarduġ *ułuda'a, bursa'niñ*. bize *uludā* şaġa ⁽⁸⁰⁾geliyó. biz *ułuda'a* tırmanduġ. dırmanduġ_işde bi gitdúk_on kilemètre. zātı heralde Kırg ⁽⁸¹⁾kilemètre fiłan var, otuz bès kilemètre. *ułuda'a* yúġarı tırmanduġ, gidiyóruz. giderkén bi ⁽⁸²⁾ġamyón kişi, ġamyón_açıġ. ġamyónuñ_üzerinde durmuşla, bizi durdurduła. dèdile ki ġāş ⁽⁸³⁾tān yúġ va arabada. ben on_iki ton dèdim, o adam da yirmi ton dèdi. neyise alġış tutduła.

(84) idda étmişle. yāni bu ġamyón buryá şu ġadar tonnan çıhamaz diyè. çıhduh_ *uļuda*’a. *uļuda*’a
(85) çıhduhdan sōra dohuzuncu ayın bēşi, dördü, hiç_ unutmam. yétmiş yıllarında Fılan heralde
(86) yétmişinen sēksen arası. è u ġadardır belki de dijil. ben_ atmış dohuzda çıhdım (87) biyásayá.
dédile ki, çıhduġ hocam, git dēdim. on kilemètre daha gidecēñ. hē! ļan biz (88) ġókyüzüne
çıhduh. ġış, nēreyé gidecin_ arhadaş? şu eletirikleriñ çıhan krom mādeni (89) fabrihası var.
burdan_ oña gideceksiñiz dēdi. bi de varduh_ ābi. bi dañ doruunda, daş yūni (90) içerisi.
aļlahdan bir sinek dahi giremiyó fabrihayá. her tarafı ġapaļı. ġapiyá vurdum. ābi biz (91) buryá
demir ġótürdük. è ġótürdüñüzse çekin şuryá, yıhalm dēdile. ġangal demir, u zaman (92) çubuh
ġangal var. yıhduh. yáu ġārnımız_ aç. aşçı dēdi ki bizi dēdi *bursa*’yá ġótürürseñ. yá
(93) ġótürürüm tabi sırtımmam mı ġótürecin! bizi urda doyúrdu adam, aşçı.

(94) bizi arabıyı aļduġ, *bursa*’yá geldük. *bursa*’da hamama, şiyé banyöyá gitdim. otelde
(95) yıhandıh mıhandıh, dinnendik. zabāļijn *ġaracabey*’é ġarpuza ġidiyóñ. *ġaracabey*’é ġarpuza
(96) giderkén bir mazot_ aļiyim dēdim. bi beñzinnié, normal beñzinnié girdim. iki ġamyón da
(97) urda parh_ étmiş. içinde kim_ olduunu bilmiyórum. benim yánımda bi māvin var. māvin
(98) diyè ki beñzin ġuy_ arabiyá diyó ġamyóna. bi de geldim. işde benzin saatiyinen èveli mazot
(99) yán yána oļur. yáu nērden_ aļıma geldi hocam, bilmiyórum. yá benzin fılan mı ġuyduñuz
(100) yóhısa arabiyá fılan. evēt. nē! ļan sen dēdim ġafiyi mi bozdun ļañ_ adama. deli oļdum.
(101) depoyú doļdumuş beñzinnen ġārdaşım. ordan_ üş dört teneké ġótdüm. aşdım fılan sōna da
(102) saļıvėdim depoyú. doļdu baħam şimdi. doļduduġ. yáħamdan sarıldı adam, parayı vėrecēn
(103) dēdi. ļañ_ arhadaşım bu seniñ hatañ. bu arada ġúrultümúze iki ġamyóncu èndile aşaa. ne
(104) oļdu yáu? böyle böyle arhadaş dēdile. ļañ dayı dēdi ġamyóncu seni aļusam bi hayrını
(105) biraħmam_ ötegi adama. sen bu yáşa gelmişsiñ. bu ġamyón, buña beñzin ġuymuşsuñ
adamıñ (106) depōsuna. sen de ġidiyóñ şindi idda èdiyóñ. nıse adam bizi ġurtarıvėrdi urdan. para
(107) vėmedúk. hālā ġānnım yānar. haġġı mı ġaldı, bilemiyórum. gitdük *ġaracabey*’é yėdi
(108) kilemètre. bi adam böyle. dēdim ki iş geldi bize. hāni aļlah bize bu zabāļijn_ iş vėrdi. geldi,
(109) benim piļaħa atmış yėdi. başladı adam_ arabiyı öpmiyé. camdan dēdim ki, hayroļa (110) ābi
ne? dēdi ki atmış yėdi piļaħa dēdi. *ecevit’iñ* çocuħlarısıñız. ġōsüm ġabardı dēdi. yāni
(111) içersinden geldi. hocam *ġaracabey*’é ġirdük ġarpuz sarmiyá. gitdik bi talliyá. işçi buluñ, işçi
(112) buluñ. on_ iki yáşında iki tāne ġız ġótturiyó. èkizimiş ġızļa. biriniñ_ adı *leyļa* biriniñ_ adı
(113) *nejļa*. hayátımda unutmam, ļa bunna mı doļduracaħļa? dēdi oļum bunna bu (114) doļduracaħ.

ābi u iki ğız on_iki ton ğarpuzu atdıla. ğoçmen ğızları. ğoçmen ğızları, baħ ⁽¹¹⁵⁾hocam buña şahidim. benim bi ğızım_oldu. adını *nejla* vèrdim. biġāderin ğızı oldu *léyla* ⁽¹¹⁶⁾vèrdim. unnarıñ çocuhlarınıñ_adını vèrdim. evliyim, iki tène çocuum var benim ta u ⁽¹¹⁷⁾zaman. tam ğalasınan çihiyi çiharhan eccúk çuvałdan dutuvèriyóñ. sâol_ābi diyólġa. ⁽¹¹⁸⁾dóküyóla. on_iki ton ğarpuz_atdı ğoçmen ğızı.

⁽¹¹⁹⁾bizim örf ve ādetlerimiz şudur: şapha ğèyme, *atatürk'ün* şiyi bize èvelden. işde ⁽¹²⁰⁾ġadunna oy ğulġanmiyá ğitmez. bunna *atatürk'un* şiyidir. *atatürk* bize böyle şey vèrdi. bunna ⁽¹²¹⁾bāzi hocaġa, yóbaz hocaġa, esgi yóbaz hocaġa böyle dèrlerdi. hocam ben o ğunnere esgi ⁽¹²²⁾ġunnere vaġġāhi özliyón. üzlüyóm hocam.

⁽¹²³⁾şimdiki deliġanlıġa da çoħ kibarsıñız, temiz, terbiyéli. baħiyóm bizden sabırġu. bāzi ⁽¹²⁴⁾yèrde baħiyón_anneler bi ġúzel evġāt yètişdirmiş. ġúzel_evġāt yètişdiren_unnara da ⁽¹²⁵⁾ġurban_olduum, unnara da hayran_oliyóm. bu insannara teşekkür_ediýorum. diyóm ki ⁽¹²⁶⁾hocam ben kóy muħdariyim. şuryá hasdāne, buryá ev yápdım. gelirkén seniñ gibi deliġanlı ⁽¹²⁷⁾eyleniyó. baħiyóm adam yábancı. deliġannı zahmet_ètdin diyóm. yá oġur mu diyó ābi. aġġah ⁽¹²⁸⁾bize bunu vèrdi. niyé yürütiyim seni amca yáı biñ. baħiyórum_unna annesi buña baba ġózel ⁽¹²⁹⁾süt vèrmiş. daha bi nezākét_örenmiş. benim de iki tāne oġum var. hepten ⁽¹³⁰⁾diyélim ki oġum çocuhlarıñıza sāhib_olıñ. çocuhlarıñıza ġúzel sāhib_olıñ. terbiyéli ⁽¹³¹⁾yètişdiriñ. oġum kimseniñ bèdduasını aġman. kimsiyé haram bi şe yimeyin. meseġa ⁽¹³²⁾benim_asgeriyéde ġórevli oġum var. ānadiñ mı? oġum kimseniñ canıñı yáħma. ānadiñ mı? ⁽¹³³⁾olum şöyle ol, oġum böyle ol. hetta şunu dèr, oġum sıġara içme. içerseñ haġġımı heġāġ_étmen ⁽¹³⁴⁾dèdim. asger_olan_olan hāġā içmiyó, içmem de bundan sōra diyó. yāni dèmek isdediim, ⁽¹³⁵⁾ismiñiz neydi hocam? *ġúner* bey saña çay, ġahve ikrām_èdeyim.

⁽¹³⁶⁾oġsun, çoħ ācil de bir işim vardı hocam ama işde ben gelmişsiñ buryá. çoġ ġurbet ⁽¹³⁷⁾gezdim. *īran'a*, *ırah'a* sèkiz sene gitdim. *erzurum'ardan* ġèşdim. u derelerde, u *kémāliyé* ⁽¹³⁸⁾derelerinde efendim nèrede oġusa oġsuñ bi aġġah ġulundan bi kótülük ġórmedim hocam. ⁽¹³⁹⁾hep_iyilik ġórdüm. şeyde, *erzincan'da* bi ġulistan_oteli vardı. bilmem devam. hocam, şimdi ⁽¹⁴⁰⁾hocam_orde ġalırdım, ġalöriferlidi. üşürdü. enter ġamyónu gelüdü. ⁽¹⁴¹⁾tèlefon_èderdim yólda bulabülürsem. cèp mip yóodu bizde. è işde bize baña bi yèr_ayır ⁽¹⁴²⁾fiġan. yāni diyécüim bir ġún şeyden geliyóm. *erzurum'a* gitdim. *erzurum'dan angara'ya* ⁽¹⁴³⁾gelecin. yánımnda da iki üç arħadaş var. hocam *erzurum'dan* çihduġ. u siziñ *erzincan'ıñ*

(144)derelere dōru gelmeden daha on altı kilemètrede araba dondu, otobüs. ğaradeniz pılaħalı.
(145)dēdim ki ğārdēşim bu araba gitmez. bu araba *anħara* 'yi bulmaz. gel, dön. biz bu derede
(146)ğalıruz. dere isimden hatırlıyóm da unuttum. *kémāliyé'niñ, erzurum'uñ. avni şeyé*
erzincan'a (147)giderkén, *kémāliyé'den* çıhiyince bi ğazāyá giriýoduħ. niydi oranıñ_adı yá?
erzurum'a (148)giderkén, *erzincan'ı* geçiyóz, *kémāliyé'den* geçiyóz. niydi o ğazāniñ_adı?
(149)dērede depeden_aşşā inince. *tercan tercan* dijl, *tercan* bēride. *aşgale. refāhiyé mīdi* ki yá?
(150)*refāhiyé* burda ta ābi. *erzincan'ı* geçiyóz, *erzurum'a* giderkén. burda arhadaşım benim.
(151)berāber biz yēdi sēkiz sene o derelere gitdük. ołlarda çayın kénarlarında hēmen
(152)arabadan_inerdük. çamaşılılarımızı, ayúmızıñ çoraplarını vesāire urda bi yíharduħ hocam.
(153)*alpu'yá* vamadan ta. yóħ, yóħ, yóħ *erzurum'ınan erzincan'ıñ* arasında. *kémāliyé*, tūnel var-
dı. (154)tūnelden viłan ğēşdikden sōra rampadan iniñce ğazā yá. *kémāliyé mīdi* adı ne? undan
sōra (155)hocam_işde. vełasıı ołlara gitdük geldük yēdi sēkiz sene de orałara. çoğ (156)dołaşduğ.
şindi u iş bitdi *erzurum* fiłan da. bu bey bi şeler sordu, *erzincanı*. bu deliğanı bağ (157)bi şeler
sormaħ icāb_ētdi de. onu ğonuşuvēdim *āvni efēndi* ğārdēşim. *cevat hızarciōlu, cevat*
(158)*hızarciōlu. yázıboyú*. atmış_altı atmış yēdi yáš. senden de aıılah rāzı (159)olsun hocam.

-55-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Yazıkavak Köyü / Keçeler Mahallesi,

Adı: Durali Çalıova

Yaş: 55

Konu: Askerlik Hatıraları, Trafik Kazası, Günlük Yaşam, Evlenme, Taksicilik, Kurtuluş Savaşı

(1)benim *durali çalıova. yızıgavaḥ kıoyü* ihtiyâr ğuruļu üyesinden birinci āza. vaļlaha (2)ġārdaş bizim kıoyümüzde biz kıoylı gibi ğonuşiyóz. zatan bi déjšiklijimiz_olmaz. kıoyde (3)çifçilik, hayvancılıĝ bunnar_önemli. efendim genelde traḥdór mıraḥdór, dóver biçer gibi (4)şeyler var. unnan_ūraşiyóruz. daĝ ne diyim?

(5)asgellikden dōru geliyim. asgellijimi acemi billijim *izmir menemen*'de piyāde olaĝ. (6)üç_ay_urda ğörev yapıdıḥ. undan sōra *tragýá lüleburgaz*'da asgellijimi yapıdım. orada iki yüz (7)Kırḥ birinci piyāde aļayı üçüncü tabur sekizinci bölükden piyāde er_olaraḥ bir_ay ğörev (8)yapdım. ondan sōra atmış beşinci tümen mērkēz Ğomutannında (9)hizmet_olaraḥ ğörevimi yapıdım. *kıPris savaşında* askerdeydim. *kıPris savaşında* savaşı (10)yaşadım. *ĝıPris*'a gitmedik yalnız. biz genelde noḥdaļarda nēbetci olaĝ bulunduḥ, trafik (11)nēbetci olaĝ. inzibat olduḥumuz_ için. birüncü ordu olduĝu gibi *edirni*'yé taşındı o zaman. (12)*yūnan*'ın da *isdanbul*'a vurma imkannarı vardı. o arada işde bir hafda ĝadar ĝece ğündüz hiç (13)yátmadan nēbet dutdum. bacajmda bi şişlik oluşdu nēbetden doļayı. o bacajmdaki şişlik (14)tekrar tümen ğomutanıñ ĝapısınıñ_önüñde nēbet dutarkēn ordueviniñ başçouşu geldi. ben (15)yátiyórum nizāmiyēniñ_ içinde upuzun. başçouş dedi ki ne yátiyósuñ? ğomutanım bacah (16)şişdi, pantuļ bacajma iyi gelmiyó. ayāĝgabiyi Satan giymiyórum. geldi, baḥdı, nēbetçileri (17)çaardı. beni urdan ğótürdü. orduevinde, subayların yátdu yerde doḥdor yóĝ. bi hemşire (18)hanım mēlhem çalmaĝla bacajmı iyi ēdeceğini söyledi. ĝanĝıran_ olduḥunu söyledi. kēseller bu (19)bacaj dedile. faḥad bi hafda yátıdım hiçbi şey_almadım, netice aļamadım. ondan sōra (20)bacajma ben kēndim, askeri ğouşa geldim, baļ sardım. üç ğún ayajmdan tam (21)kasıĝa ĝadar baļ sardım. ve neticede üç ğún sōra bacajm bi deri bi kémük ĝāļmış. hetta yāni şu (22)ĝada iyileşdi. ondan sōra ĝaḥdım, tekrar ĝene nēbete gitdim. asgellik böylece (23)bitirmiş_ olduḥ. asgellik bitdi. ben aļlaha şúkūr öyle bi teļāšem, dayāḥ mayāḥla herangi (24)şeyimiz_olmadı. zorluĝu inzibatdıĝ, biz

çoh raatdıg. bi başçauşumuz vardı. artıh ne diyim_u ⁽²⁵⁾ğadar sert bi adamdı. sert bi adamdı. aram çoh_iyīdi benim_unna. hem mērkēz Kōmutanı ⁽²⁶⁾postalını yāpiyódum hem çarşı dēvriyēsinde inzibatlık gōrevini yāpiyóduđ. on dohuz gún bi ⁽²⁷⁾izin gullandım. orda aır vāsıta ehliyēti aldım başçouşların sāyēsinde *gırhlarēli'nden*. ⁽²⁸⁾asgellijimi böyle bitirdim.

⁽²⁹⁾askērden sōra köyē geldijimde işde tahsi aldım. tahsi şófórıu yāpdım_on bēş sene. ⁽³⁰⁾ticāri tahsıcılık yāpdık. kōyde yāpdım, şey çarşıda, *esgibazar* gāzāsında. ondan sōra işi, ⁽³¹⁾tahsıcilij biraħdım. reşbelliē başladım. şu anda emekliyim. biñ doğuz yüz yētmiş altıda ⁽³²⁾tahsiyle bi gāzā yāpdım, ticāri tahsiyle. arabada *gırşunnu'dan* bi vatandaş trene biniyó. ⁽³³⁾*esgibazar*_istosyónuñda iniyó. ben gēç gāliyórum tren aır gidiyó diyē. u gún aħşama ğadar ⁽³⁴⁾hiçbi yēre yólçīnan gitmiyórum kēndim. aħşam_artıh uyhu açılıyó benden. *ğarabúk'e* ⁽³⁵⁾gitmek gerekiyó, *ğarabúk'e* gidecem. *esgibazar* istāsyón sapaında *gırşunnu'dan* gelen_adam ⁽³⁶⁾trenden_ēniyó. gēç gāliyóm ben, tren_aır gidiyó diyē. onu almadan biraz gēşdükdēn sōra ⁽³⁷⁾rahmetlik babam gōlumdan tutaraħ, ołum bu adamı al arabiyá dēdi. gēri geldim. gērisiñ ⁽³⁸⁾gērisiyē geldim. adamı aldıh. *mermer'de* adama in dēdim. adam_uyúmuş, uyúmuş. amca in, ⁽³⁹⁾uyardıh. nēreyē gidiyóñuz? ben *ğarabúk'e*. ben de *ğarabúk'e* gidiyórum. ⁽⁴⁰⁾*ğarabúk'e* gitdik. *sündek* duraıandan bi yólçu daha aldım. *ğarabúk kēmał_oyman* mevkijinde ⁽⁴¹⁾gāzā geçirdim. benim hiçbir hayırım yóğ. araba sığdırmış, ölü diyē savcı rapor yāpmış. ⁽⁴²⁾asfaltda beni sürüklemişle. arħamdaki u kişide yāra bēre hiçbi şe yóğ, adam_öliyó. ⁽⁴³⁾adam_ölmüş. babam veyāt öbir_adam, yánındaki adam da yāralı. bizi hasdāneyē ⁽⁴⁴⁾gótüriyólla. urda sığorta hasdānesinde *erdōan bey* diyē bir başhekim var. u muayēne ēdiyó, ⁽⁴⁵⁾bunda bi şe yóh diyó, Satan_ölmüş. nasıl can vēriyó diyi sēyrēdiyóla. babamıñ yátdu yerden ⁽⁴⁶⁾çıharaħ_onnara sağdırmasıyla beni ameleshāneyē aliyó, dikiş atiyó, bilmem bi şēler ēdiyó. ⁽⁴⁷⁾aba ğārşı istifār_ētmişim ben serumları yiyince. içersindeki pelteleşen ğanna ⁽⁴⁸⁾çıhiyó. unnar çığduğdan sōra bir hafda kōmada yátđım. bir hafda sōra ben bundan bi şe ⁽⁴⁹⁾annamadım dēdi, taburcu ētdi beni. faħad ayāa ğālħamiyórum. *anħara nümüne hasdānesinde* ⁽⁵⁰⁾ācilden girdik. filim çekdiler. bacamıñ çıhdını, ğalçadan dōmelikden çıhmış. ondan sōra u ⁽⁵¹⁾bacamı işde beni bayāraħdan yērine gētirdi, alçiyá aldılar. otuz üç gún alçıda yátđım. ⁽⁵²⁾bacaħ_iyileşdi faħad kireşleme yāpdıu için normal de yürüyēmiyórum şindi. ⁽⁵³⁾bacaħda kireşleme var. böylelik. işde ondan sōra da tahsıcilij biraħdıh Satan. kōyde ⁽⁵⁴⁾reşbelliē başladım.

(55)şindi rêçbêllik yâpiyórum. emekli oldum. dışardan sığorta ödedim. emekliyim.
(56)bêş_áltı iniyim var. bi hanım var. kóyde raqatım_ıyi. çoluğ çocuğ_iki gızım, bi òlum var.
(57)gızlarıñ_ikisini de oğutdum. biri hemşire, bi tãnesi de muasebeci. biyúú çalışmiyó, küçúú
(58)çalışiyó. òlan da altıncı sınıfa gidiyó. bi tek_òlum var. o da altıya gidiyó ufağ. *esgibazar'da*
(59)ev kirâlig. kóyde de oturiyórum. *esgibazar'da* çocuğlar_oturiyó. öyle idãre ediyöz_onnan.
(60)ben kéndim kóydeyim. çocuğlarım burda ohiyó yãni. durum böyle. kóy, kóyümüz.

(61)evliliğim çoğ feļãkét bi hál_aldı. evliliğim *esgibazar'ın sündek mahaļlesi*
(62)*guzyãha'dan. sündek, doancılar. guzyãha'dan* evlendim yirmi sêkiz yãşında. gaza
(63)gêçirdiğim_ıçin her gitdiğim yêrden gızı vêrmedile. yirmi sêkiz yãşında evlendim. oryã da
(64)düür gitdik, tamam dèdiler fağat. ben yeñgeyi hiç görmeden düür gitdik. artığ benim canıma
(65)tağ dèmişdi de. ben dèdim ki nası olursa olsun yêter ki imannı birisi olsun. gitdik fağat
(66)nasīb_oldu. sôra arâyã birisi girdi. benim_arabiyã iki kişi bindirdiklerini, iki bacayından
(67)sağat oğduğlarımı oğduğumu sôyliyóla. bunnar vazgêşdile. tekrar_orde bi haļamıñ ğaynatası
(68)benim ğayınçolara diyó ki olmaz, gidip *esgibazar'da* ğoreceksiñiz, bağın. (69)*esgibazar'a*
geliyóla ben_abdes_ağırkén. namaza girdim. abdes_ağırkén beni ğozledile. (70)namazda
tãhib_ètdile. ondan sôra dèdiler ki biz, tamam, ğızğãrdêşimizi saña vèrdik. ve iş (71)dúzeldi.
düünümüz sêksen biriñ_on birinci ayında oldu. hava ğâyét güzel. başlığ parası yóğ,
(72)yóğ_idi. efendim gelin_ağmiyã giderkén ben dèdim ki efendim gelin_ağmiyã kéndi
(73)arabamnan ben kéndim gelürün. ben gelini kéndim gètüricem dèdim. efendim kéndim
(74)gètüricem dèdim. tamam dèdile. fağat gelin_ağma ğünü gitdiğimizde herkèsi bi yêre
(75)misãfir_ètdile. beni de ayrı bi eve misãfir_ètdile. òndan sôra kırğ biñ nira başlığ parası
(76)isdedile. ve köyden beni ğovduğla. ben *çaykóy'é* ğadar geldim. *çaykóy'é* ğada geldim.
(77)ahşam saat bêş_úzerinde ğeri dönüş yãpdıla. ordan_aldığ, geldik_işde. öyle aramızda bi
(78)mevzú ğeşdi. şindi kayınçılarım ve ğayınpèderimden, aylemden hepsinden memnünüm.
(79)aramız_eyi. bir bacanağım va. üş tãne ğayınçum var. ğayınpèderim trafik ğazãsından
(80)rahmetliğ_oldu ğayınçimle berãber. şu anda iyiyiz yãni. geldi. onnar trağdôrle ğazã
(81)gêçirdüle. dúünner, ben mevlütlü yãpdım düünümü. unnar dãvuğ zurna isdemişlerdi emme
(82)ben_onnarı isdemedim. içki miçki hiçbi şe yóğdu. kéndim bãzen ramazannarda
(83)kôy_imamlığ yãpdım_ıçin bunnarı tercih_ètmedim. çok yerlerde köy_imamlığ
(84)ıramazandan ıramazana imamlığ yãpdım. durum böyle.

(85)ne gibi? düşüniyin. köyde şu anda ahlımda bi şe yóh. ne düşüniyin? taħsicilik (86)yáparkén gazámızda üş taħsi, bilemedin dört taħsi vardı. durumlar çoh_iyyidi. taħsicilik (87)ıyyidi. kıylere şeylik giderdiğ_işde yólcu gétirdiğimiz zaman hep vèresi. dèfter üsüli, yazma (88)üsüli giderdik. efendim bunnardan dołayı on beş sene taħsicilik yápdım_amma hálá vèresi (89)dèfteri duriyó. ałamadıım kişiler çoğ, çoh. çoh zaman müşteri fazlaıı, müşteri fazlaıııdan (90)arabıyi saħlar da öylen yemeğini öyle yèrdim. benim müşteriim çohdu yáni. o (91)dèfteri yáhdım Satan da faħat bāzıları duriyó gene şeyde, büfede. ne diyim yétmiş beşden bu (92)tarafa. öyle ałacaħ dèfterlerim var. bāzılarını yáhdım tabi. ne diyim ki müşteriimiz çoğ fazla (93)ıdi, iyyidi. ama şimdi *esgibazar'da* yirmi beş_otuz taħsi va. çekilmez ğahri. yapıłacaħ dert de (94)déjil. yapıłacaħ dert de déjil. é şimdiki hál raat, iyyiz. daha ne diyim? bu saña yéter (95)bu ğadar.

(96)benim_ismim *durali çalıova. yazığavağ köyü kèçeler maħllesi'nden*. yaş_èlli beş. (97)kéndim dincim daha. devamlı ğış yaz böyle gezerin. vücütüm hemen terler. fazla ğeyinirsem (98)terler. ben ğış yaz böyle. yazın da aynı şegilde ğeyinirim. yazın sāde ceğet (99)ğiymem. faħad ğışın devamlı böyle gezerim. ben sıhatım_iyi. ğazā yápdım zaman (100)doħdolılar da şaşurdu. bendeki u sıhhate doħdolılar da şaşurdu. benden_aħan ğan (101)heddinden fazlaıydı. sıgara ğullanman, içki hiç ğullanman. bal, arı çoh. on_on beş tāne (102)arım var. efendim beş_ałtı ineyim var. süt, yúurt, tereyáı hepsi efendim mevcut. kıydeyim. (103)bütün nımetlerinden yararlanıyóm kıyde yáni. kıyümüzde ğomşularımız da öyle. genelde (104)herkəsiñ_az çoh bi şeleri buluniyó. asfałta yáħın. ğāyét yáħın. yeñge duriyó, (105)sā.

(106)rahmetlik dedem yüz yaşında öldü. rahmetlik dedem yüz yaşındaydı. babam yétmiş (107)yétmiş beş yaşında vefāt_ètdi. annem seksen beş yaşında vefāt_ètdi. bir hafda önce annemi (108)ğāybètdik. ne bilim ki bizim sülālemiz böyle. dedem bi kèz_evlenmiş. (109)on_üç sene savaşda ğālmış. on_üç sene. *atatürkle, ismet_inönüyle* sılah_arħadaşlıı çoğ (110)yápmış. ğāzıdi. üzerinde üş dene ğurşun vardı dedemde. ğösünüñ_üzerinde üş dene ğurşun (111)yarası vardı. babam_asgerde çauşluğ yápmış. inzibatlığ yápmış. efendim sōra ğalfaıığ (112)yápardı, inşaat usdası. kıók dedeme ğadu dèllemişimiş. ğadıymış. varmış. ğadıymış_u. (113)esgiden hākim yerine, ğāymaħam yerine ğadıılar varmış. ğadıymışımış dedem. *déli* (114)*ğadir*_amcam diyi bi amcam varmış. *mısır'da* esir ğālmış. asgerde (115)subaymışımış. *atatürk'é* tèlğraf çekmiş burdan. paşam, biz nāmus ve haysiyétimiz ve (116)topraħ_için vatanımızı ğorumaħ_için

savaşıyoruz. esgiden firar_aylelerini sürgün ⁽¹¹⁷⁾yapağarımış *ğasdamoni'yá. ğasdamoni'yá.* fahad bu sürgünden dolayı ebemi de getirmişle. ⁽¹¹⁸⁾dedemi sürgün, firar vermişle dedemiñ şeyine. halbusı dedem savaşıyómuş. mektupları ⁽¹¹⁹⁾geliyómuşumuş yāni u şeyde. *déli ğadir amcama* haber saliyóla. geliyó buryá. nāhiyé ⁽¹²⁰⁾müdürüne, burası nāhiyelikmiş_u zaman. nāhiyé müdürüne diyó ki *atatürk'ê* tēlgraf çek. o ⁽¹²¹⁾olmaz diyó fağan. eñ son hemen bi kâıt çihariyó. *déli ğadir amcam* imzāliyó. diyó ki ben ⁽¹²²⁾tēlgrafi çekécem. tēlgraf_ēdiyó *atatürk'ê.* bu şey sözleri ğonuşduğdan sōra *atatürk_*emir ⁽¹²³⁾veriyó, firāri ayleneñ geri birağılması diyé. *déli ğadir'i* halğ burda omuzuna ⁽¹²⁴⁾aliyó, *ğadir_efendi* çoğ yāşa diyé sohağlarda dolaşdriyóla. amcam_asgerde subaylığ ⁽¹²⁵⁾yápmış. gendi çoğ biyúğ *arabiyát* hocasıymış. *arabiyát'a* fevgālade mānā veren, arapcayá ⁽¹²⁶⁾mānā verebilirmiş yāni.

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Yeşiller Köyü

Adı: Hasan Yeşiloğlu

Yaş: 50

Konu: Tarım, Göç, İçme Suyu Sorunu, Ormancı Hikayeleri, Günlük Yaşam, Arıcılık, Köyün Coğrafyası, Yerel Seçimler

⁽¹⁾hasan yeşiller. cumādèresi. ğarasu. üç maalle. u inceboqaz, u şeyé bālı tétikler'e bālı.
⁽²⁾tétikler mahalle, inceboqaz mérékéz. inceboqaz mérékéz. bizim de bu yeşiller mérékéz. ğarasu,
⁽³⁾cumādèresi şey mahalle. siz nè yándan geliyónuz_ābi? hanhı muhtarlıh? orda muhtarlıh
⁽⁴⁾cumādèresi'nde. arı! eme şu anda arı mévsimi déjl ki dayı. dijil yá arı mévsimi déjl. arı
⁽⁵⁾mévsimi olsa dedijn_olu şindi de. acaba bi mütalılıh seçim meçimi mi va yónsa mı ne?
⁽⁶⁾encümen_āzāsı fılandır_arhadaş. bëlli olu mu? üyesi, bëledyé réisi, üyesi fılandı. mèsela
⁽⁷⁾şöyle olabülü işde. define olabülü mèsela. bah bu görüyén bu daşın_ıçı
⁽⁸⁾doıuymuşumuş_alıtunnan. tabi almışla, oráyá devirmüşle. yóg, yóg biz de defineci yóh da
⁽⁹⁾şindi o daşı görince tabi muğgağā ābi oráyı nè etmiş herif_öyle onu rumla? alıtunnan
⁽¹⁰⁾doıdumuş şeyde, urumlu'da. adam_unu almış, boşatmış_ıçini, burayá götmüş, goymuş. işde
⁽¹¹⁾kóyden götümüşle. şey yá buñarın daşı yā. buñarın daşı, buñarın. burda esgiden buñar vardı
⁽¹²⁾da böyle. çeşme yāni. çeşme şöyle hanı maıları su içtüü yálağ, yálah vardı. bu su da mèsela
⁽¹³⁾yóhardan geliye. bah şurdan yálaa, bunuñ_ıçine giriyé. bunuñ_ıçı de doliya. bunuñ_ıçı
⁽¹⁴⁾doıduhdan soñra bu yálaa ahiye yāni. öyle bi şe, şey dijil, define daşı fılan dijil de. eyér_öyle
⁽¹⁵⁾bi şe varsa bi yer de bi daş va da onu gósderivin dedimidi ben. bi yerde daş va da. şindi hani
⁽¹⁶⁾daşda adam resmi va, ölüm táhlikési yaziyé. acaba alıtında nè va, onu ⁽¹⁷⁾marāh_ediýóm
ben. yazmiye yāni şindik, şindi elátirik dijil. şindi ölüm tēlikési olan ⁽¹⁸⁾direklerde fılan şeyle va
yá bóyle hani rábot şey resmi bëyin, ğafa resmi va yá. ha ğuru ğafa ⁽¹⁹⁾unuñ da gózlerinde ğuru
ğafa böyle gózle, burun, aız çıgmış daşda. acaba alıtında nè va yá ⁽²⁰⁾rabbim? onu gózel yapmış
adam murcınan, özene özene böyle. hiş tas gibi yapmış bu ⁽²¹⁾gözünü, ğuyruunu. nérde? yóh
canım yá! hiç bahmadılar, öyle duriyó. bahacaş şey yóg, ālet ⁽²²⁾yóh, ālet bizde. hiç, hiç
ālet_olacaş da alıtına girecēn.

(23)tevātir zayıf hem. yarı, yarı. tevātir dèmek yarı dèmeg_ābi. yāni biraz
(24)şey_èdiyöz_ābi, *fransızca* ğonuşduh, sen_āniyamadın. saña *türkçesini* dèyim_ābi. tabi bah
(25)şey tevātir dèmek ne dèmek? kótü mü dèmek, iyi mi dèmek? tevātir kótü dèmek, kótü, kótü.
(26)kótü, kótü. şindi *pêlçüe* fiñan baharah *pêlçük*'de bire yedi, sèkiz, on en dúşúk yedi verü.
(27)bizde de bire üç vèriyé bu ğórdúún_arazıda. ğúPre atduumuz zaman bire altı, bire yedi. bah
(28)*pêlçü'ün* başláyışı bizimkiniñ soñu oñu. *pêlçü'ün* başláyışı bizimkiniñ soñu oñu. onuñ_üçün
(29)bah bu sene de ğúPre yètmiş bès milyóna çihınca erāzi hepten ğāldı elimizde. (30)ekémedúk.
gèçim burda hiç gèçim ğayrı şeyé şehire gidecèn. şehire göçmİnen_oliyé, çoluun (31)çocuun
yánına. uşahlarıñ nası olsa gitmiş, kóyde kimse ğālmamış. ölüm, ben ireçbellij (32)èdemez hāle
düşdüm. geliyóm, dığğat_èt_işde. bize de bi oda, bi kèfen, bi tabah bir şey (33)baña da ayālla
çatal ğaşuh? nèdecèn he dèmiñce?

(34)mazotu, mázotu ałamayán, ğúPreyi ałamayán. hayvancılıh_ètseñ múhağğah
(35)saman_olacağ. saman_olmıñca hayvancılıh_olmeyā. boş, boş, boş. boş çünğú bizim
(36)kóyde ābi üç ğişi varuz biz. biz, bi de bunna iki, üç. bi de şurda va. üç_ev, dört
(37)ğişiyiz_èmme o da hiç birbirimizi ğórmeyöz yāni. ałlahdan ğórmeyöz. irtibat hiç yóh hem.
(38)öyle bi yóh ki, tevātir kèsik_irtibat. şini biri sorsa bilmeyóñ. soriyó bāzi baña muhtar,
(39)tèlefon_èdiyó, fiñankés kóyde mi? ābi bilmeyón ben, ğórmeyón hı. nère ora, nè, kim_o?
(40)unuñ_üçün gitdi, herkès gitdi. biz de işde seneyé, óbür seneyé feñan giderüz belki. tamamen
(41)giderüz. bulłar ğalur.

(42)va, hep va. suyumuz yóh. ispanah. yá su işde şu sudan_oliyó. o da az meseła ije
(43)azaliyá azaliyá. suyú da ğótúremedúk biz yá suyú. o ğada bah. yóh. hóğümetimiz baāriyé
(44)şeyden, yóh, kúrsiden baāriyé ābi baāriyá: susuz kóy ğālmıñcaħ diyi. bizim kóyé ğada da
(45)ğālmadı. iki sèfer sonta vurduduħ, çihmadı. ğārşıdan bi su ğótdüg_ābi sèkiz yüz mètre.
(46)bizim su gitdi bès yüz mètre ğeriyé. biz sèkiz yüz mètireden hani kóyé yáħın ğótúremedúk.
(47)su tam bès yüz mètreyé gitdi. şindi ordan motorınan, eşeklerden fiñan ğótúriyöz suyú. şurda,
(48)yólun kénarında, şu kóyé giderkéne. şindik_işde onu bize ğótúrivè diyöz. o da (49)yetersüz,
yüzde sıfır sıfır noħda seksen çihiyómuş. bu sene bahdıla, sıfır sıfır noħda atmış (50)çihmiş fiñan.
yúkleniyöz hani ğótúrivè bu suyú olsun. evlere dört bès ğişi ahıdam. biz burdan (51)daşımıyán
soħdan diyi. motor basmadı diñil da, masraf çoh_oliyá. bu sèfer muhtara (52)yúklendúk. o da
şeyi yóllamış èlettirikçiyi. siziñ hèsap böyle bi arabınan èlettirikçi geldi. (53)èlettirik_iki di-

rek_isdeyó orayá. o dépó vardı, dépó yápdıla. depoyá èlettirik gidiyó oroyá ⁽⁵⁴⁾ğada iki direk. èlettirikçi tam trafodan_alışım dèyó. trafodan böyle bu direkden sókeciymiş ⁽⁵⁵⁾bunnarı. demür direk dikécıymiş su gelürse dimiş. hèsab hèsab_on dohuz buçuğ milyár ⁽⁵⁶⁾sàde èlettirij dutiyó. è on dohuz buçuğ milyár dutunca èlettirij. suda da dèvlet diyó hı mèsela ⁽⁵⁷⁾yüz, sıfır sıfır nohda yüz veyaat da yüz yirmi bès olmayán bir suyá bu harcamayı, bu tèsisatı ⁽⁵⁸⁾yápmañ dèyó. adam yapameyá. ben diyóm hı o zaman mèsela kıy_ışleriniñ suyúnu, ābi ⁽⁵⁹⁾bunu böyle étme, sen bılıssün. bu direkler nè ğada? baña da diyó hı tek vemez. tek niyé ⁽⁶⁰⁾vemesiñ yá bi kıyüñ gelürü üçün tek_oran iki direj? nè èdiyè, mütāyit_almiyè bu halda. ⁽⁶¹⁾şini iki direg_üçün mütāyid ehāleyé girip de para yáturup da iki dirijñ_arasına tèl çekip de ⁽⁶²⁾saat goyacañ ğada bir masrafa girmeyá. o yüzden suyúmuz yóh. işde böyle ⁽⁶³⁾yāşiyóz biz_ābi. su orda, aşada. az su, şindi çoñ da, yazın_azaliyá. şindi beyāñ ahiyè da. ⁽⁶⁴⁾hayát da suynan devām_èdiyá. gıyúlarımız va. işde unnan idāre èdiyó. herkəsiñ_evi ⁽⁶⁵⁾önüñde gıyú va. ğazmānan ğazılımış geniş gıyú. unnara motor_atiyóz. motoran da şey va, ⁽⁶⁶⁾bidon va bidon taħra hani. unnara çekiyóz, unnanan_idāre èdiyóz. çihiyá. dört mètreden ⁽⁶⁷⁾çihiyá su. şini dört mètreden çihiyá. bi, iki, üç, dört, bès, altı, yèdi, sèkiz fılan gıyú va kıyde. ⁽⁶⁸⁾dohuz háтта herkəsiñ gıyúsu va yāni herkès gıyú ğazdı. gıyúlar da su var yāni de kimisi ⁽⁶⁹⁾içiliyè kimisi içilmiyè. öyle bi duzsuz gibi çihiyè. niyé çihiyè, bilmeyóm ben. o ğada ⁽⁷⁰⁾ben_arāziyè çihiyóm mèsela arāziniñ her ğórdüüm yerden su içiyón, bi şe yóğ. geliyón, ⁽⁷¹⁾burda bizim iki gıyú va şurda su içilmeyó. niyé duzsuz_o su bilmeyón. nèyè oña duz ⁽⁷²⁾ğatmış? hiç, hiçbi şe yóh. yá temiz de işde nèyè öyle daşlı gibi oliyó daşlı gibi?

⁽⁷³⁾burda biz ğışın hiçbi şe yapmeyóz_ābi. eve giriyóz, zobıyı de yāhiyóz, televizyonu ⁽⁷⁴⁾açiyóz_ışde allah nè vèdiyse. başbañan şurda şöyle étmiş, yemij böyle yapmış. he, şu ğarın ⁽⁷⁵⁾öyle işde. o çoñ boyámiş saçıñı, şu ğısa gèyiyè, şu uzun gèymiş. bu, bunuñ ⁽⁷⁶⁾dengi dijl.

⁽⁷⁷⁾ābi odun ğótúremeyóz, kıómúr_aliyóz biz de. odun yāssañ, ğótútdürmeyóllar. ⁽⁷⁸⁾ormandan ğótútdüriyóla ama odunu ormancıla yāssañ. esgisi gibi bi şe, bi yárim arpayá yāhit ⁽⁷⁹⁾da ecúk bi şe fılan vèrivèdin mīdi fılan bi şe olmeyá. esgiden baltañı aliyódu, ormancı ⁽⁸⁰⁾geliyóduydu. uña eccúk bi şe vèrivèdiñ, sèkiz ğún odun ğótúriyódu. ha hēy! benim ⁽⁸¹⁾yāşaduüm hikāyeyi hayátta kimse. ama bu soñda burda dijl. benim yāşaduümü hayátta ⁽⁸²⁾kimse yāşamamışdu. ormancıla tabi meşhur. ormancılarda yāşaduüm benim tam bès kère ⁽⁸³⁾mākémem va benim_ormanda. ğaçañdan böyle. onuñ_üçün gidemeyóz, kıómúr yāhiyóz

(84)biz de. ağduğ biraz kómúr. ormancıla ğúç yétüremedi de candarmele başladıydı bize.
(85)candarma burayá suyá sébeb geliye arabayinan fılan şeyden ğaçiyón. damın_úzerinden
(86)ğaçivér lan ğaçivér. ğaraĝol ğomutani tađ bułamiye beni. beni ğaraĝola isdedi.
(87)sełamınalekúm, geldim ben. sen_orda néye ğaçiyóduñ? é ğaçarın_orda. néye yáħalanıñim
(88)ben? ormancınıñ yáħalayamadıñunu sen mi yáħalıcāñ? é dabanca vardı úzerimde, ğāřdım.
(89)néye ğaçmıñ? é bi yere atıve ĩa. é atulu mu? dabanca kúflenü, çamura gider, bi şe oлу. ābi
(90)öle işde.

(91)*yéřiller_ābi*. éyice soriyóñ. haĝgat néy_ābi? bi durum yāni ne bi gezme mi yóñsa
(92)ben_āniyamadım gitdi böyle. *hatıplar'da*. řu ařada *hatıplar'da*. ařađ dūřiyé. řuráyá dūřiyé,
(93)řuráyá. řuráyá dūřiyé tam. bu arħadař? nérde öretmen_arħadař? kóy nère, kóy nère? bu
(94)arħadař *erzurumlu*. burılar, *esgipazar'da* mı öretmensiñ? *erzincan'da*. on beş ĝārne tātiline
(95)girdiñ. bura gezmiye geldiñ. edebiyat_öretmeni. gezeciiz de muĝĝaĶ bir řey_ołdu yá.
(96)seniñ kóy nère? *haslısıñ*. dayımda mı *haslı*? ben bilmiyón, hiş denk gitmedin ben. *receb_aa*.
(97)biliyón_orayi. va mı, arı va mı ĝene? az_o zāman yá! en ařađ séksen_arı ołacađ řu anda
(98)gezdüññüze ĝöre. meseıa arı için gezseñ. acaba arıyı biz bu sene ĝótürsek (99)nereye
ĝoyábilürüz? nérde su va? bu arı nérden_émeklenebülü? undan sōra nérde bi çiçek, (100)bi
kékúk? nérde bol_ołu? unu soracāñ. sen bořvérin ormanı o zaman.

(101)řini bađ, bizim ĝördüññ bu arħa ołdu gibi kékúktu. bu bu kóyüñ_arħası ołdu gibi
(102)kékúk. arħada ta yáyıa, çam, ĝúrgāñ, ĝóķçāaāç da vada. suyú da işde bilmiyón (103)bułlarda
idāre édebilecek mi? yóñsa varılñen, tanħıman ĝótürivérüsüñ su. su yóĝ. su (104)bułamazla
uılarda. ābi şindi sır supa da ĝıra gidiye işde. ĝırlardan bułabılüse buliyá. sır sıpa (105)ĝāımadı
yá. dörd_ineg benim va, bařha yóħ yá. otuz ĝovan_en_ařađ geliye bizim (106)bułlara. meseıa
çaykóy_únküle geldi bu sene. şu arħayá ĝoduıa. de séksen fılan. ben hiç (107)bilmiyón_aldı mı,
aıamadı mı. gidemedim_o anda yānnarına. *hasan, hasan*. benim_ev (108)şurda işde, şu
eviñ_arħasında. ābi ĝoduıa. bizim bi sene geldi meseıa *ali çauş* dellerdı, (109)*yáıaĶĝuzlu* birisi.
bi de şey de öretmen vardı, *üçevler'de*. *samiyıl'in sarpınlı* hoca, hoca. hacı (110)oıdu şindi. bi
zaman ĝótdüle, buráyá ĝoduıa. şu duvara, ĝārřuyá ĝoduıa. *musdafa, musdafa* (111)*hoca*. émme
şindi yóħ heralde be. o zaman çoğdu diyóm_u zaman. u zaman çoğdu da şindi (112)yóħ. o va-
tandaş da arıciydı. bağ_arısı va arħada. yirmi fılan_arı vardı. arı için yápdı evi (113)orayá. bu
kóylü. evi Fılan yúdu, geldi. başha éliñ kóylerine gidiyódu böyle arıynan. (114)gitmeden_önce

gèndi kóyüme ben evimi yápijn, harmanıma, orayá ariyí góyún. ariyí gödu, ⁽¹¹⁵⁾dörd_arı gāldı. söyündü, dörd_arı oldu. ev de boşuna gitmiş. dört milyár ⁽¹¹⁶⁾réceb'e gidecīdi u da gāldı. réceb'e gidecīdi u da gāldı. hałam, hałam. hałam, *fëyim* ⁽¹¹⁷⁾*fëyim_éniştem*. hałamıdı benim. dedemiñ, dedemiñ gızgārdaşıdı. dedemiñ gızgārdaşıdı. o ⁽¹¹⁸⁾oĥulu biliyõñ. çam fılan va edırafında. sennen biz bi ara bi sōpet taĥ étdúk_émme nêrde ⁽¹¹⁹⁾etdúk bilmeyõn ben. o çamları, oĥulu, dikilişinden Fılan bi sōpet_etdúk sennen biz. ben ⁽¹²⁰⁾yétüşdürdüm fılan dēdiñ_émme nēriđi acaba nēre? sōbet_étdúk_o oĥul_üçün, u çam_üçün. ⁽¹²¹⁾edırafında şindi çamla fılan nē biçim? göca göca olmuş. biz_ismetpaşa'ya ⁽¹²²⁾gidip gelúkana góriyóz da.

⁽¹²³⁾hanĥı yól? bu *ovacu'a* gidiyé ābi. bu yól *ovacu'a* gidiyá. nēreyé gitmeg_ıçin? ⁽¹²⁴⁾*çankayá'niñ* kóyüne aynı ordan gidiyé émme u kóy *salllar* va, *salllar'dan*_ileri gēşdin mi ⁽¹²⁵⁾gelen yóla şurdaĥı dēredeki kóyé dōnecēñiz. ij déjl. o da, *çölmekler* de ilerde. *çömləkçiler* de ⁽¹²⁶⁾ilerde. oldu, hadi iyi günner, iyi günner. İşallah. arı içün, define içün. *hasan. erzincan'da*, ⁽¹²⁷⁾*erzincan'da* va mı ünüversde? va mı *erzincan'da*? mēseła. éferim! mēseła ⁽¹²⁸⁾demindenki kélime nēyidi? *yēşilõlu*. yáş_elli. ābi baĥ sen baña diyán_ormandan_ānatiyõn. ⁽¹²⁹⁾belki elindeki makine çekiyé mēseła veyáıt da sesi ⁽¹³⁰⁾gayıt_ēdiyá. orman hiç_anladıcaĥ bi şē dijł ki ābi. dēyi mi? yā suçu ānatdırıyõñ baña. ⁽¹³¹⁾mēseła tam candarma iki kēre geldi baña buráyá. gāşdı, araba böyle dēlúk dēlüg_oldu.

⁽¹³²⁾górmüşümdü *esgibazar'a* gitdüüm zaman, görmüşüm de. kitap yazacisen şindi işde ⁽¹³³⁾ābi hāni. mērkéz mērkéz. *yēşiller*. bulunu yá gēne de bulunu, bulunmaz_olu mu? bizim ⁽¹³⁴⁾*türkçe* aynı *türkçe*. bizim *türkçede* déjšen bi şē yóĥ ku. mēseła biz gētü, gótü dēruz. ⁽¹³⁵⁾ordan_alı, burayá gētürü. gótü dēdüün zaman hāni. şindi ben dērin ki şē adam gótü. sen gótü ⁽¹³⁶⁾diyince ēyle burdan_aliyé, beşhe yēre gótüriyé. la nēreyé gótüriyán? nēreyé gótüdün? onu ⁽¹³⁷⁾ğarışdıriyór. getir canım, getir, *türkçede* gétir dēmek. gétir dēmek, bi şij ordan al, buryá gétir ⁽¹³⁸⁾dēmek. gótür dēmek de yāni şu şij al da burdan fılan yēre gótür. émme bizde öyle dijł. bizde ⁽¹³⁹⁾gótür, gótür yāni gótür. onu al da burayá gótür yāni. adam da burda gızıyē. ⁽¹⁴⁰⁾lan nēreyé gótüriyé oĥum, buráyá gótür. gótür işde gótür. gétir_ordan burayá gétir. ⁽¹⁴¹⁾ters_oldu. ters_işde. her şeyiñ tersi oldu. e git başĥa, ēri git başĥa canım. e git başĥa.

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Yürecik Köyü

Adı: Muzaffer Sorgun

Yaş: 70

Konu: Geçim Zorluğu, Hac, Bağ Evi, Hatıralar

(1)hocam_āfiyét_olsun. hoş geldiñiz. gidemiyóm be, bitdim be! vaļļa. elimiz
(2)deymiyó, dünyá ne bilijm ben ne oldu. ben hafdadan hafdayá *kéldépe'yé* yóħarı gidiyódum.
(3)şu adamı bi gónderiyim ben. hocam_esgiden gidiliyómuş. şindi ne oldu dünyá, bilmiyóm.
(4)heni *özál* dedi yá bi çā atladuħ diyi bi lafı vardı *özál'in*. çā atladuħ mu, gāldıħ gèride mi
(5)vaļļa bilmem, ben de annamadım. gidilmiyó. esgiden gidiliyódu, her şey_oliyódu. gāş
(6)tène geyik vurdum ben? geyik gorumaları evde, esgiden doļap muļap yóħ, cèyran yódu.
(7)gorduħ hambaļlara yósuñ bālardı, yiyén_olmazdı. üç yüz kilo geliyè, iki yüz kilo geliyè bi
(8)geyik vurduğun zaman. hèle u davşannarı yiyén_olmazdı gışın. dèrisi çoħ para édiyódu da eti
(9)eti para étmiyó. herkèşiñ_evinde maļ doļu. davşanıñ_etini fiļan_aļan yóħ, derisi (10)baaļıydı.

(11)boş duramam ben sāten hocam. hiç boş durumumuz durum da olmiyè yāni baħ. va
(12)biğāş tène. aļlah nasīb_ederse kóyü cannandıracin kóyü, *yürecü'ü*. su yódu benim
(13)maļlede. bu sene yázin su gótdüm. *souħbuñar'da* su çoħ. orayı gózel bi
(14)tāmir_édecin_evi. bu sene çaļışam da gelecek sene kèrim biraħacım bu işleri gayrı. yóħ yá
(15)hocam. olsun hocam yétđi, yáş yétmiş gayrı be! ne éllisi hocam, yétmişi yóħarı çıħalı gāş
(16)sene! bubam_öleli yirmi bèş sene oldu. ne zaman oldu, ne zaman geldi bu dünyá? ben şindi
(17)yétmiş yáşıma girdim_inanmiyón. inan ki ne zaman geldi, gitdi bu dünyá be? dī mi hocam?
(18)yā ne adamıa vardı neler!

(19)aħşam_olduy vahiť loħanta içkilđi, gālduramazdım milleti. güm güm doļu böyle
(20)çaħ çefinen doļu. yáu hocam bi de ben şuña hayret_édiyón, oturudu on bèş gişi sekiz_on
(21)gişi bi masiyá doļardı. u dèrdi ben vèrecèn, u dèrdi ben vèrecèn hesābı. seniñ *ahmet çauş*
(22)vadı gūlaħları çınadırsañ. u bi galdı sāten benim müşderilerden. her_aħşam bi ğasa tékél
(23)biresi. başğa bire yóğ. gøyúvèrúduķ sıcaħ_içerdi, yánına da yèdi sekiz gişi, bèş_aļtı gişi.
(24)her_aħşam hesābı vèrüdü, bi ğasa biriyi içerdi. yirmi dört lira mı yirmi bèş lira mı şindi,
(25)bilmiyón şindi. öyle bi şey. bi ğasa biri içecek, yánındaħılara da ısmarlıycāğ. bu para nası

(26)yèttiyódu hocam? deyi mi? yáú ben_óna şey_èdiyón yáú. şindi adam bi gāveyé geliyó, on
(27)milyón çay parası vèriyó. çoḥ dōru. her günde on lire vèrüseñ_ayda üç yüz milyon yápar.
(28)sātan bizin gibi kōti bi emekliniñ_alaçay bēş_yüz, altı yüz milyon lira. geçim telāşesi yúdu
(29)esgiden. şindi milletde hani? laFı nère gótúriyóz? ava. her gún her hafda cumā gúnü aḥşam,
(30)cumartesi gún ava giderdúḡ, *kéldépé'yé*. muabbet gırılı giderdi, aḷḷā! annadı çeürdüler. vaḷḷa
(31)hocam bilmem gitden gene de kōtiyé sariyó. çıḥar hocam, daḡ yeni şe (32)yápmayınan. hocam
şindi şöyle bi durum va. esgiden burda et gencimiş, inīmiş veyát (33)ókúzümüş böyle hiçbi dava
yódu. u ḡadar lezzetli oliyódu. è şindi hep bēsiāne oliyó, bēsi (34)oliyó. è dönerleriñ de dadı
duzu olmiyó, etleriñ de öyle. hep bēsi oliyó veyáut da u zaman (35)inīnen_ókúz çoḡ
ḡıymatlıymış, kēsilmiyódu. şindi git ḡasaplar ḡoca inek. hiçbi geş böyle (36)dana, buzaḡ gırıḡ elli
kiḷo bi et buḷamaz. esgiden öyle bi şe yódu. ama bundan sōra gelecek (37)násil çoḡ kōtü. bi de
yáš dāvāsı yápdıḷa. ben_on bēş sene bāḡur çalışđım. beni emekli (38)ètdile zornan. u da zornan,
mahkēmīnen fiḷan. girmedúḡ, bāḡur fiḷan yóḡ. üç_ayda yüz_elli (39)altı lıra yáturacān. yüz_elli
altı lıra aḡşam bi çay parası vèriyóz burda. diy mi hocam u (40)zamān? yō hocam, kim biliyódu
bunu böyle. emeklilik bilen yóḡ, umudum da yóḡ sātan (41)olacını da. yétmiş dōrtde mecbur
dutduḷa, mecbur dutduḷa da ḡoyduḷa bizi. dünyá ḡada (42)mahkémeyé vèrdile burda
esgibazar'da, girmiyón sen dèyi esnafları.

(43)nèrelisiñ sen? bilmem mi? hā, mēlmekét? tamam hocam gel, gel bi işin_olduḡu
(44)zamannarı, parasız Fiḷan ḡalusañ gel. baḡ loḡanta burda, yázaruz hesābıñ. gelüsüñ, şurda
(45)aylıḡ aḷamassın, harşlıḡın vıḷan_olmazsa gel, yárdım_èderüz. loḡanta da yé, otelde yátarsıñ.
(46)baḡ_otel de var ḡaléfèlli. geldij zaman, belki oḷu canım. gidemedüü haḷ_olú, bi şe oḷu.
(47)yèmeḡ de gel. dèmek *ezzúrumḷusun*, *ezzúrum'dan* geldin, békársıñ. bizim *ramazanıñ*
dāmādı. (48)nèrden buḷduñ sen_unnarı, öle nası dèk geldin? öle mi? tamam, oldu, şindi oldu.
(49)*ramazan'ıñ*_annesi de benim kóylüm. aḡaḡa yóḡarı aḡraba sayılıruz. tabi tabi (50)bizim kóylü.
cāhit, fehmi işde o. tabi tabi unna. úvey yāni, ben_işde öyle dek gelmiş (5)fiḷan_işde
fiḷan_öyle. illaḷḷah, yá resuḷaḷḷah. hocam.

(52)hocam bi daḡ gitmek isdiyóz_emma vaḷḷa bilmiyón ne èdecüjüz. hey_aḷḷah bi daḡ
(53)nasīb_èderse. hacı da oḷdum. gezmeyé de gidince ramazanda gitmek_istiyóm ben esesinde
(54)de. eñ_iyisi ramazanda hocam_urda namazı, orucu urda dutiyóñ yá u çoḡ_iyi oliyó urda.
(55)farz, bi sēfer git_emme. o yóḡsam bi daḡ ḡórem. şindi biz_uryá gitdik, bizim ḡāfile başḡanı

(56) bizi gezdümedi, şey_étmedi émme şindi ben gitsem, ben gāfile başgani (57) Fılan ne édiyim? her tarafı òrendim. tam_òreniyósuñ hadi éyva!la. è İsan zo!luh çekiyó (58) hālile gālabalıhda. oteli bu!amiyósuñ. araba nérde gālhiyé, nère gitduunu bilemiyósuñ. bi (59) zo!luh_oliyó hālīnen. ben dört sene Fılan_oldu gideli. èh_işde iyi o!acān tabi, genc_o!acān (60) ecúk de. satan bizim türk hacılarına gada çoğ yáşlı yóğ. bu şeylile va hocam endonezyalıla (61) va. yáu bi górecēn ço!uh çocu_h_o gada da gózel o gada temiz hocam bi (62) górecēn. ço!h genç be! onnarda öyle bi şe yó!h hocam. yóh, öyle bi şey yó!h. şindi onnarı ben (63) górdüm, aynı bizim bu o!uldan, ilko!uldan çıhan talebe gibi unnarıñ talebeleri çıhiyó, hep (64) guran. esgi yázi, hep böyle. bizim de burda hep yēni yázi. o talebele bi da!iyé böyle. unnarın (65) da aynı esgi yázi, gurandan çıkıyó onna da. bēş yüz biñ tēne birden çıkıyē aynı bizim buranıñ (66) şeyle gibi. hepSi de hāfız çıkıyē tabi bunnar. unnarın biz gadar da masrafi yó!h. bi fisdan (67) gēyin, ayá!larına da bi tēllik, hedi éyva!lah.

(68) hocam gēne soriyóñ peki bizim gızımız da geldi mi, teyini çıgdı mı buryá? ha sen (69) misāfirliē geldiñ. è gel, bizim mēmlegede gel. seniñ mēlmekétiden bura dağ iyúdu. bi (70) a!uşursañ gidemessiñ. gidemez. şindi bah ço!ları vadu bu mēmlegide bi mēmur gelü. tımtıhır (71) gelü. inan ki böyle. giderkēn de bi gamyón, eşyāsını gótürmez. hem de ayle o!arağ gider (72) bizim mēmlekétiden. birez_öyle dēr. inan gitmessiñ bah. ço!dur burda mēse!a (73) polisleriñ_içinde gidip gelmek_isdiyēne. çúnkú para harci!cağ yēr yóğ bizim (74) mēmlekétimizde. para birikdiriyó, eşyá aliyó adam. dēdim yá gupguru gelü, giderkēn bi (75) araba gótúmez giderkēn eşyāsını. di!l. milletde şindi bi dikgafa!ıg, bi şımaru!luğ ne bilim (76) ben bōle hiç se!am sabah yóğ. esgiden bi tabi seniñ dēdi!in gibi sıcağ!ıg vardı. ne zaman (77) vėrecin, ne édecek, sorulmazdı. yáu varıdı fa!at şindi hatıra bi şe gelmesiñ hocam bi şe böyle (78) o!du!u zaman ne geliyē ne ũriyē hocam. o da zor gēçiniyē dēmek. o zaman varıdı, iyıdı. (79) ihtiyēç yúudu émme gara parayıdı u zamannar. dağ dün geldi elettrik. telefonuñ yó!du, cēp (80) telefonun yó!du. nérde yīcēñ u parayı de? doru, yimiyóduñ. et bedāva, iki buçu_h_üç lira (81) ki!osu. ki!oluğ_ekmekle otuz guruşudu. sōra ben burayı aşdu!dan sora èlli guruş_oldu (82) ekmek. şindi biyü!g_ekmekle va yá şindi unna bi buçu!g milyón lira furun ekmekle gālība. (83) atmış dörtde. burda da vardı, a!ayıñ_urda vardı. !an_èlli guruş vėrdükden (84) sōra ekmiyinen reçel raat gārınıñı doyúriyóduñ yāni. burdıdu!h. yó!h, atmış dörtde başladım (85) ben_işe. burda, işde bura. bura vardı. yandı bura, mālİYē vadı bunuñ_usdünde. biz mālİYēyi (86) çı!hardu!h, otel

yápduh buráyi. undan sōra bi yándı memlekét, temüzlendi. ben ⁽⁸⁷⁾bunuñ_üsdünü ben ğapatdım, öyle duriyè işde bunuñ_üsdü. aynı duriyó. yáu hocam yüz biñ ⁽⁸⁸⁾niriyá ał dédile de ałamaduh_u zaman yáu. biñ lira çoĥ parayídı hocam_u zaman, para ⁽⁸⁹⁾birikmiyó. iş çoĥ_amma. vamadım. yá hocam öyle ołacını kimse bilmiyó. şeire özenen ⁽⁹⁰⁾yóĥ yáu. kim_özenecek? kıyóyè özeneyólla. taıla var, ołacaĥ, ókıúz ołacaĥ, ineg_ołacaĥ. ⁽⁹¹⁾vaılaahi öyle. dī midi?

⁽⁹²⁾burda, řu sālĥ_ocaı va. aldım hocam. aıduĥ da hénúz_elimize bi káıt gelmedi. ⁽⁹³⁾ben_orayi kèpçe ğoyácın, düzeldecèn_orayi da. yá hocam ben_oryá bi arıĥ yapacam, dam ⁽⁹⁴⁾gibi bi řey. bi terefını da bahçe yápdım satan. bā, her řey va. ıspanaından aĥına ne gelise ⁽⁹⁵⁾hepisi va. méyva dikdim: elma, armut, findıĥ, cèviz. çilejne varasiyá ğada ura yètiyè baña. ⁽⁹⁶⁾ałtı yüz_èlli dört mètre ğara. evde hèmen yáĥın, yüz mètre hortum_aldım, urıyi her tarafı ⁽⁹⁷⁾suliyó. yá işde ğónúl_eyliyóz_urda. ğoannar_iyi durumda. *isdambul'a* gitdim. yá ⁽⁹⁸⁾hocam_üş seneden bèri ũrařiyóm ben buryá. başardım.

-58-

Yer: Karabük / Eskipazar İlçesi / Kıranköy Mahallesi

Adı: Adnan Demir

Yaş: 60

Konu: Askerlik Hatıraları, Askerlik Sonrası, Aile, Eski Düğünler, Başlık Parası, Tarımda Makineleşme, Harman İşleri, Gençliğin Sorunları

(1)ben şu *ğırankóy mahallesi'ndenim. ğırankóy. çarşımıñ mahallesi. kóy yãni urası da*
(2)*kóy. isim_ adnan demir. yaş_ atmış. ğúdersiñ. ğışın_ undan keri hazır yidürürsüñ. ğurbanda*
(3)*unu da şey satar pariyi de birden cebiñe ğuyársiñ. ğurbansa óteki ondan keri yènidèn,*
(4)*sıfırdan başlar, bi tağ alusuñ. işde tekrar_ isderse öyle öyle ğünümüzü böylece kóyde raat*
(5)*raat geç. kóyümüz_ iyi her yöniyèn. sulah_ arazi dörtte üçü. meyvası, yemişi bol.*
(6)*kazamızdan her yöniyèn, kóyümüzden, çevremizden memnunuz.*

(7)asgelliğ, acemi billiğ *manisa*, usda billiğ *isdanbul'da* yápdım. vağla asgellikden
(8)peğ_ öyle bi hikâyemiz_ olmadı da bi asger ğaçamız varıdı asgerlikde. asger ğaçamı bize
(9)teslim_ ètdiler. biz unu *izmit'e* teslim_ ètdük. *izmit'e* teslim_ èttükten keri başımda
(10)benim_ onbaşı varıdı. ben_ u zaman_ eridim. dedük kú ğonuşduğ yá hani biz dedük hani ne
(11)zaman ğeri dönem. o da dedi ki hafdiyá pazartesi ğün, bir hafda sora ğeri dönem. pazartesi
(12)ğünü dedi yát yóğlamasına burda ğouşda bulun. biz_ ayrıldığ_ unnan. ben *ğarabúk'e*
(13)geldim. o *adabazarı'nda* ğaldı. sonuşda bi hafda sora vardığ, asgeri billiğimize teslim_ olduğ.
(14)benim yánımdağı arğadaşım benden besh ğün_ èveli teslim_ olmuş. şimdi (15)tabi ki bunda
bizimki bi nevi heni ğoreve de suisdimäle de ğaçiyá. fağad başımızda onbaşı (16)olsun
asgellikde emir-ğomuta rütbeyé ğore gider. urda dedile ki yá işde bölúk ğomutanı
(17)üsteymen_ u zamannarı, dediler seni dóver. hani bi nevi sen dedi ğoreve suisdimäl_ ètdiñ. o
(18)gece raatsız_ olduğ, uyuyamaduğ tabi ki insan suçsuz olduğundan. bölúk ğomutanımız
(19)sağolsuñ, var_ olsuñ, kişileri iyi dñerdi. hağlı hağsuzu iyi ayurt_ ederdi. sabahliyin çığardı
(20)bizi, dedi iki saatlik yólu asger ğaçayı tesbit_ edip de sekiz ğün dedi şu ğeri
(21)dönmiyèn_ *adnan demir'i* bi ğorem bağam dedi. üç_ adım_ ileri çığduğ biz. *adnan demir*
(22)söyle bağam_ asger ğaçamı aldıñız. birinde de teslim_ ètdiñiz. teslim kãdıñız tamam, iyi.
(23)fağat dedi bu sekiz ğün durmanıñ_ adı ne, şindi bu nası olu? hadi bunuñ bi ğün gidiş, bi ğün

(24) geliş iki, bi de undan keri diyelim ki gezdiñ tozduñ üç. bunuñ geri yarı ne yapacağz dedi. (25) dedim gomutanım biz bunu teslim_ëtdik. evde dedim_annem bábamı, çoļuumu çocuumu (26) da özledim. u zaman_evliğim. dedim_arhadaşınan biz mütābaqat yapıdıh. bir hafda sōra (27) pazartesi gūnū gouşda bulunmağ_üzere ayrıdıh. ben bi hafda sōra (28) gonusduumuz_üzere aynı gūn ve saatde sözümde durdum. bölükde bulundum. fahat dedim (29) yarımdağı arhadaşım arhamdan vurdu beni dedim, galleşlig_ëtdi. deseydi ki beş gūnde (30) yazıyó beş gūnde, üç gūnde yazıyó üç gūnde. ben dedim_oña göre kéndimi ayállardım. ben (31) dedim burda arhadaşımıñ ğurbanı oldum. cezāma rāzıyım dedim. bölük gomutanım saolsun (32) düşündü. yarımdağı arhadaşı çaardı. dedi ki durum böyle mi? evet_efendim dedi. (33) āzīnen kéndisi tekrar_ëtdi. durum böyle. ben dedi varıp_eve varınca düşündüm ki dedi bu (34) sēkiz gūnuñ çoğ_olduunu, ondan keri vijdānım_el vemedi dedi. kéndim üç gūn sōra geri (35) döndüm fahat dedi arhadaşıma da habar vemedim. böyle mi dedi. böyle dedi. sen nesiñ dedi. (36) ben onbaşıyın dedi. bu kim dedi. bu er dedi. o zaman dedi beni dóveceksiñ. bölük gomutanı (37) arhadaşımı galleşlik yapıdı için fenā dödü. unuñ_o öyle oluşundan dedi ben de (38) üzöldüm_ama arhadaşın bu şiyi şöyle vijdānen düşündüm zamannar_arhadaşlarımnan (39) vilān toplanup gonusduumuzda benim hağlı olduumu, unuñ hağsız olduuna ve bu dayı (40) hağ_ëtdiğini, seniñ_undan müsterih ol, seniñ_unda herhangi bi suçun yóğ dediğini (41) duydum. ben de arhadaşlar arasında bu işde hāni ğülüşdüğ şahalaşdıh. memnuñ ğāldım ama (42) hema arhadaşıma bizzaten böyle bi şe için üzöldüm.

(43) undan sōra bāzı şeyler tabi ki insanda söz müteberlij, arhadaş müteberlij böyle bi (44) şey geçelli. herkésiñ_undan keri her sözüne ğanmamağ lāzım. her şeyi hağlı hağsız olduunu, (45) kéndiñi dartıp düşünmek, bunuñ hesābını yapmañ lāzım. hağlara rāzı olmağ lāzım. işde (46) böylelik asgellik_anıımızdan sōra tarım hayātına başladıh. direkdór_aldık. aļlah nasīb_ëtdi, (47) çalışduğ, borcumuzu ödedik. şu anda da herkese tavsiyē ederim. tarım ve hayvancılığ_ıyi bi (48) şey. āyle billij yāpsınna. āyle içinde uyum sālāsınna. ve çoğ ğózel geçim sālāsınna. (49) berāber_olan iki el, āylesīnen berāber_olan bi el undan keri hiçbir (50) zaman_ için ğuç ğāybētmıyā. bunuñ netīcesinde ilerde herhangi bir undan yúrt yúva sāyibi (51) olduğ, çoğ çocuğ sayibi olduğ. anKara'dan dāyre aldık. kóyē iki üç ğatlı ev yapıduğ. (52) devletimiziñ sāyēsinde moderin, teşvik pirimli bēsiāne yapıduğ. devletime ve arhadaşıma, (53) çevreme çoğ_undan memnunum. aļlahdan sālık, nice nice gūnner dilerim. aļlah hayırlı.

(54)çoluḡ çocuḡ var dayısını. üç_ōlan, bi ġızım var. tahsilleri, çocuḡlarım
(55)sanaat_okuḡu mēzunu üçü de. sanat_ohuḡunuñ_u zaman_iş bulma avantajı biraz taḡ fazla
(56)idi. bi tānesi iş makineleri mēzunu, iki tānesi sıhı tēsizat bölümü mēzunu. bi tānesi demir-
(57)çelikde şindi iş makinelerinde usdabaşı. diyér_iki tānesi *anḡara'da* bi şirkétde, doḡalġazda
(58)tesizatçı. ġızımızı evlendirdik yáḡın_aġrabalarımızdan. unuñ da geçimleri ve maddi
(59)durumları çoḡ çoḡ_iyi. undan kēri unna da iki üç ġārdēş. şirkét hālinde, birbirlerini
(60)çalışdırır. söz bi yērden çıḡıyá. ehlaġları çoġ düzgün. āyle fertlerinde hiç şimdiyē ġadar
(61)ġārdēşlerimiz, çocuḡlarımız, aḡrabalarımızda en_ufah bi ġırġınuġ, darġınuġ_undan
(62)kēri kúşkınnúġ böyle bi şe olmamışduḡ. bizde hāni şeyē göre terbiyē oḡarahdan biyúuñ sözü
(63)gēçellidir. āyleler her lafa ġatılmaz, adam_arasında oḡan lafa āyleler_arasında her şeyē
(64)ġatılmaz. biyúklereñ vérdiġ ġarar uygundur. haḡlı da haḡsız da oḡsa haḡlı da oḡsa haḡsız_oḡsa
(65)biyúuñ ġararı uyġulanır. biyúġ ne dērse o. ve biz de bu ġararı vérmemizde herhangi bi
(66)yánılıġıyá düşmedúġ. sālımız sıhatimiz, çoluġ çocuḡumuzuñ durumu, āyle (67)terbiyēleri un-
dan kēri çoḡ mükémmel.

(68)evlenmede biyúklereñ sözü tabi ki gēçelli de. şindi yóluñuz isdenmiyēn bi şeyde
(69)gēçerli olmaz. çünkü bu isdiyinen oḡan bi şey. yāni hāni isdek_olmıjıncaḡın hāni onnarı da
(70)kişisel ġorúşlerine biraḡmaḡ laḡım. ama ayıḡdırmaḡ da laḡım. yāni hāni bunuñ gēçmişi şu,
(71)hāni ilersi bu, oḡum bu sorumluluġ, ben bunu da ġabul_ētmem. baḡ benim dedúumu
(72)yápmiyósuñ. sen kēndin_için_alıyósañ_aḡ gibilerden ilk_önce evlenen kişilereñ fikrine
(73)uymaḡ laḡım ana babadan_önce. hatā gelürse de kēndi hatāsını kēndisi telāfi ētmesi laḡım.
(74)çünkü başġasınıñ yüzünden anası bubası oḡsa başġasınıñ hatā yapması iyi bi şey diḡil. çünkü
(75)insan hatāsını kēndi ġórmeli. düşdüü yēri farḡ_ētmeli. hatāsınıñ nērde yápdıyı, unu bilinşli
(76)olmalı, daha ilerde hayāta baḡısaçısı hatālaḡariyanan berāber daha düzgüñ_olmalı diyi
(77)düşüniyón.

(78)esgiden_ana baba bēyēnidi ēmme tabi sen de ġórerdiñ. İtiraz_ētme haġġın varıdı.
(79)ben bunu isdemiyón hani ben bunu beḡenmedim. ama önce ana buba unu ġórerdi. dērdi ki
(80)fiḡan yērde bi ġız bulduḡ, saña mināsip ġórdúġ, bi de sen baḡarsıñ. māḡul_oḡursa,
bēyēnirseñ (81)biz seni bunnan, hāni u zaman baş ġóz_ētme dēllerdi uña,
(82)evlendirmeg_isderdi. sen bunu baḡar_uña ġóre hāni harekét_ēdersiñ veyát İtirazlarını
(83)bildirüsün. hiçbi şeyde zollama olmaması laḡım. tabi ki hāni ben zollama da, hāni

(84)kóyümüzde de olmaz, ben böyle bi şey ben sana zornan veriyón, aliyón, veriyón veyáut
(85)başlıh parası, böyle bi şe fiñan yóg. u bēnīnen_olan bi şey ama sen bildiñ varsa
(86)ayıhdırussuñ. ayıhusa ayıhu, ayúhmassa hāni dēdijini almah zorundasıñ yāni. goşullar_onu
(87)illā ki ben bunu almiyóm olmaz veyáut ben bunu buryá vermiyóm olmaz yāni. ū görüshe heni
(88)kóy_olarahdan çumuz da gārşiyız. işde böyle şeylerde kóy odasında toplanır, mutābahata
(89)bālanır. böyle olsa nasıl olur? hāni alınması, verilmesi, herhangi bi şeylerde undan şey fazla
(90)bi istekde bulunması, gārşı tarafı yípratacah bi şeyde aşırı bi şekilde altun yapılmaması. diyelim
(91)ki kóyde aynı gómşulardan bi tānesi beş tāne bilesúk yapmış. öbürü ben (92)on beş yapdım
diyemez. sōra yapacaşıñ. çünkü; nīçin sōra yapacaşıñ? sen başha birisiniñ (93)devamlı
şeylerini boziyón, pirenslilerini boziyósuñ. uña göre, heni bunuñ dışına çıhamazsıñ. (94)çiharsıñ
da gelini aldıhdan sōra kēndin özel_olarahdan yapacān. aynı şartlarda bunuñ
(95)başhasınıñ_örnej yóh. bah fiñankés de şu gada yapmış dēr, öbürü de yapamiyá. yapamiyána
(96)sen ne yapmış oliyósuñ, gómşuña ne yapmış_oliyósuñ? sen (97)kótülük_ētmis_oliyósuñ bi
nevi. şimdi buña önayáh_olmuşun. yá fiñankés böyle. yá (98)fiñankés yapar. yapar emá
yapamiyán daha fazla oldu için edirafıca gómşularınnan berāber (99)bu berābellij düşünmek,
onların bu hañlarını görumağ lāzım. şini gorumicān, u zamannarı (100)yapduuna göre, neresini
yápiyó? hayvannarını, óküzünü, iniyini, direk dórünü satiyé, yápiyé (101)dēr. é sōra bi ocah
sōniyé burda. ben geline öte bēri édiyóm, eşyá édiyóm, bi sürü (102)altun_aliyóm dērkén bu
boynuñdahı altın varıp tallada çift sürmez. boynuñdahı (103)altın undan kēri varıp seniñ iniyini
sāmaz. onuñ_üçün çalışarahdan nohsannarını tamamla. (104)şindi bunu zorla yápdırarahdan hāni
dúñ sahibine ben gızımı veriyóm senden şunnarı (105)şunnarı isderim. çoñ yāniş bi şey. hāni
böyle bi şeyé devamlı biz köy hēyētindiyim devamlı (106)hāni yíllarca āzāliah yápiyóz, ondan
kēri öndēllik yápiyóz, başhannih yápiyóz. böyle bi şe (107)devamlı hāni ben tüm topluluñlarda
dile getirdim ben.

(108)esgilerden başlıh yóhdu. esgilerden_iki taraf da yóhsul_oldu için başlıg
(109)dēmezlerdi de uñ harş parası dēllerdi. harç parası. yāni dúñ_édiyé yá hāni. bi masraf para-
sı (110)dēllerdi. hani başlıh_olarahdan burda çoñ da ben beni bildim bileli u ayıp görüöldü biz-
de (111)yāni başlıh parası. başlıh parası olah hāni dēnmez. oñ harç parası, masraf parası olah
(112)dēnilirdi. yóh bi öküz, bi çift_óküz parası gadar fiñan. bugün hāni oranıñ gelen giden
(113)misāfirleriniñ araba parañlarını, yemek masraflarını undan kēri hāni bāzi şeyleri. bi aırılama

(114)faslı böyle, yāni bu aşırı alınmazdı böyle bi şey. sōra da bu para alma işi aşāā yóharı gāhđı.
(115)herkēs gızınıñ masrafını gız tarafı, ōlaniñ masrafını ōlan tarafı çékér. böylelik hāni iyi de
(116)uyúm_ıçersinđe bu iş sālaniyē yāni.

(117)yáu şimdi esgiden güzèllik heni daha bi billik berābèllik_olđu. hāni birbirine daha
(118)yardımlaşma olđu. şindi bu teknołoji ilerledükçe herkēs başlı başına döndü. teknołoji
(119)insannarı biraz da şe yapdı, devamlı raatı sundu. şindi çalışmıñce insannar hasda olđu, dağ
(120)fazla hasda olđu. dağ fazla, dağ fazla. çünkü sipor yapmadı. esgiden_ekin turpannan, şindi
(121)biçerle biçiliyē. oturiyósuñ vāsıtaniñ_üsdine, biçernen biçiyón. biçernen biçiyón, sen bunu
(122)şey_olarahđan sipor yapmiyósuñ. yāni sipor yapmıcahın beden_ar. esgiden mēseła
(123)diyēlim ki zabahın_altısıñda gālhluludu. buğün kóyde dohuzda onda gālhlılıyē. ürün dağ
fazla (124)makininen yapıliya. undan keri tarım makininen yapıliyē. onuñ_ıçin hāni (125)insannar
hāni bi nevi sipor yapmadı için hem tēmbel hem de tēmbèllijn getirdij yóhsulluh da (126)baş
gósdermeyē başladı.

(127)tabi tabi. önce önce iki çift_óküz vardı benim. şini óküznen_érkén gālhar, ū güneş
(128)vurmadan_eyce, hayvan_ısnmadan, yorułmadan_unu zabah sérininde çiftini sürmek
(129)zorundasıñ. o öylen sıcaında o gün çalışılmaz, çalışılmazdı. ahşam sérininde bi de
(130)saat_undan keri altı yēdi gibi ahşam sérininde. bi iki saat dağ ahşam sérininde çalışıldı.
(131)şindi günüz hayvan_uña u sıcaında tahammül_étmez. ē bu şekilde tabi hayvanımızı góruma
(132)hayvan seniñ seniñ çatınıñ_altında. kim ne olursa osun kedin, kópijn, hayvaniñ, hir şey
(133)bundan sen sorumlusun, āyle fertleriñden hayvaniñdan. yāni u çatınıñ_altına giren her
(134)kişiden sen sorumlusun. onuñ_ıçın hayvaniñızı górumah zorundasıñ. ē böylelik yāni
(135)şindī dīcem şu kú kóy_eñ_ıyi sālıglı sıhatlı şey kóy, eñ_ıyi güzèllik_āyle billij, en güzel
(136)şey birbirine saygınnık, en güzel şey birbirine gúven.

(137)onuñ_ışı. belki geri dönüş de başlıcah. şindi şeire varyıósuñ, şeire varyıósuñ. şeire
(138)varmaniñ_asas sēbebi hāni umūmiyétle kóydeki gelinner, işsizlik dijil, bah işsizlik
(139)dēmiyórum. gelin diyó ki ben raat_ēderim. daha önce şu vardı, kóylerde mēseła adamıñ ān
(140)bēş yirmi baş malı va. yüz_èlli iki yüz dönüm arāzi ekiya. buña gız bulması, davarı va, baş
(141)hayvanı va, bunuñ gız bulması biraz çoh zorudu. niçin zorudu? işi çoh dēniliyódu. véren
kişi (142)diyódu ki gızımı, ben gızımı vérmeg_ısdemiyórum. bunnarın_ışı çoh. ben, gızım
raat_ētsiñ (143)diyórum. şehirdeki birisine vériyódu. şehirdeki birisine vérdij zamannarı şehirde

ğızı ⁽¹⁴⁴⁾hanımliḥ_èdiyódu. beyi çalıřıyódu òmme u zamannar raatdı. bundan_on_on ⁽¹⁴⁵⁾bēř sene önce. rahmetli *turgut óza!*'ın bi lafi vardı. dèrdi ki bi zamannarı, ben bu ⁽¹⁴⁶⁾televizyonda çoh_izledim, bir kiřiniñ ğazancı zaman gelicek bir kişiyi bēřliyicek. oña ğóre ⁽¹⁴⁷⁾kendiñizi hazırlayın, uña ğóre geleceğ uyumlu olun dèrdi. una herkēs aldirış_ètmedi. bunu ⁽¹⁴⁸⁾řahiyè zannètdi. ve şindi aynısı. bir kiři çalışduu zamannar_asğari ücretnen ev kirası dört ⁽¹⁴⁹⁾yüz biñ nira, yól parası yüz biñ nira, ğaliyè yüz biñ. hadi geçin baḥam. āylen ⁽¹⁵⁰⁾çalıřmiyá. sen_u zaman topraḡnı da ètdiñ, unu bēřenmedin çünkü. topraḡn buġún bire on ⁽¹⁵¹⁾vèriyè, bire yirmi vèriyá. bi çekirdek dikiyósuñ, baḥ bi ğabaḡ hesáb_èt, bi çekirdekden, bi ⁽¹⁵²⁾ġramdan ne geliyó biliyó musuñ? kırġ kiḷō geliyá. bi lahana dikiyósuñ. bi tāne den. onuñ on ⁽¹⁵³⁾tānesi bi ġram gelmez. ne geliyá? on bēřer kiḷōdan undan kèri on tānesi yüz_èlli kiḷō ⁽¹⁵⁴⁾geliyá. bi elma aacından onu iłařliyósuñ, ĩneliyósuñ, baḡiyósuñ, üç yüz bēř yüz kiḷō, ⁽¹⁵⁵⁾zamanna daha büyütücek bi tona yāḥın elma geliyá. sen kıydeki değellerine önem ⁽¹⁵⁶⁾vèrmiyósuñ, yāřantım ğózel_olşun, ō raatım_iyi olşun, geçip gidiyósuñ, şejre ⁽¹⁵⁷⁾ġóç_èdiyósuñ. undan sōra anām ben nètdim? şindi çoh piřmanliḥ yiyón. taę sōra ġeri dönüş ⁽¹⁵⁸⁾yāpamiyósuñ. unu āylesiniñ hatırına çekiyá. yá bu, iřde amaç sırf tembèllię bālı. suḷaġ yerde ⁽¹⁵⁹⁾erāzin varsa sōüt, ğavaḡ mēsela dikiyósuñ, o dikmedij şey. ucunu yóniyósuñ, şöyle ğoyvèseñ ⁽¹⁶⁰⁾u rutübetden kèndisi dutar. mēyilli arāzini ġuḷlanamiyósañ findıġ ⁽¹⁶¹⁾dikiyósuñ. dibine taras yāpiyósuñ, su istiḥametine vèriyósuñ ve bundan faydaḷan. sen dört ⁽¹⁶²⁾mevsim sataciñ řiyi kèndin yètiřdireceksiñ kıyde, kèndiyi biliřlendürecèñ. ġıřın ne satarım ⁽¹⁶³⁾ben? lahana satarım. baharda ne satarım? kiraz satarım. ġasımda ne satarım? elma satarım. ⁽¹⁶⁴⁾ilkbaarda ne satarım? çilek satarım. niyè yāpmiyósuñ? niyè yāpmiyósuñ? hā çünkü çalıřmaḡ ⁽¹⁶⁵⁾zor geliyá. ġocam_aylı ałıñ, ben de raatça yiyim. bizim *türk* ġeñřleriniñ ⁽¹⁶⁶⁾şöyle bi huyú va: āylem ġāyèt ğózel_olşun, iřim ġāyèt ġolay_olşun, parası da ġāyèt ⁽¹⁶⁷⁾bol_olşun, araba da mēředes_olşun, ev de villa tipi olşun, biz raat_èdem diyó. şaolşunna ⁽¹⁶⁸⁾faḡat dèdüklerini buḷamiyálla. onuñ_üçün bunuñ hepsi çalışmadan geçèr, çalışmadan geçèr, ⁽¹⁶⁹⁾çalışmadan geçèr, elbilliñden geçèr, dürüstlükden geçèr, itibardan geçèr, sayġınnıñdan ⁽¹⁷¹⁾geçèr. bunnara diġġat_ètmek lâzım. ġıranköy. āzāyım ben. *adnan* ⁽¹⁷²⁾*demir*. yāř_atmiş.

VI. BİBLİYOGRAFYA

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) Sonuçları, Türkiye İstatistik Kurumu, 2010, s. 48.

Anadolu Uygarlıkları, Görsel Anadolu Tarihi Ansiklopedisi, C.II, İstanbul 1982, s. 336.

AKSOY, Ömer Asım; Gaziantep Ağzı, C.I, TDK Yay., İst., 1945.

ALİMOVA, Cıldız; *Kırgız Türkçesinde Asli Ünlü Uzunlukları*, **Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic**, Osman Nedim Tuna Armağanı, (Ed. Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN-Dr. Mehmet Dursun ERDEM), Volume 2/2, Spring 2007, p. 28-40.

ALKAYA, Ercan 2008; “*Sibirya Tatar Türkleri ve Dilleri*”, **Turkish Studies**, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Fall 2008 Volume 3/7, p. 1-16.

ALKAYA, Ercan 2008a; **Sibirya Tatar Türkçesi**, Turkish Studies Yay., Ankara.

ALKAYA, Ercan 2008b; “Sibirya Tatar Türkçesindeki Uzun Ünlüler Üzerine Bir Değerlendirme”, **Turkish Studies**, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume 3/4, Summer 2008, p. 19-42.

ARATAN, Ekrem Ural 1965; **Kaşgar Ağzından Derlemeler**, TKAE Yay., Ankara.

ATALAY, İ.; Türkiye Vejetasyon Coğrafyası, Ege Üniv. Basımevi, İzmir 1994.

AYDIN, Mehmet; **Aybastı Ağzı** (İnceleme-Metin-Sözlük), TDK Yay., Ankara 2002.

BANGUOĞLU, Tahsin (1959); **Türk Grameri, Ses Bilgisi**, TDK Yay., Ankara.

BAŞDAŞ, Cahit; *Türkiye Türkçesinde Asli Uzunluk Belirtileri*, **Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic**, Osman Nedim Tuna Armağanı, (Ed. Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN-Dr. Mehmet Dursun ERDEM), Volume 2/2, Spring 2007, p. 89-101.

BOESCHOTEN, Hendrik; “Avrupa Türkçesinde Anadolu Ağzlarının Yansımaları”, **Türkçenin Ağzları Çalıştay Bilidirileri**, Hz. A: Sumru ÖZSOY-Eser E. TAYLAN, Boğaziçi Yay., İst. 2000, s.96.

BOEV, Emil; *"Bulgaristan-Türk Ağzlarında îçses Konson Benzeşmesi"*, Bilimsel Bildiriler 1972, TDK Yay., Ank. 1972, s. 216.

BOZKURT, Mehmet Fuat; *"Kâbil Avşar Ağzı"*, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1977, TDK Yay., Ank. 1978, s. 206-207.

BOZKURT, Mehmet Fuat; *"Afganistan'da Bir Türkmen Ağzı"*, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1978-1979, TDK Yay., Ank. 1981, s. 39-79.

BOZKURT, Mehmet Fuat; *"Kâbil Avşar Ağzı"*, *TDAY-Belleten 1997*, Ankara 1978. s. 211.

BRENDEMOEN, Bernt; *"Trabzon Ağzlarındaki Zaman Kipleri Üzerine Bir Not"*, *Beşinci Milletler Arası Türkoloji Kongresi*, C. II, İstanbul 1987, s. 33.

BRENDEMOEN, Bernt; *"Doğu Karadeniz Ağzlarındaki -miş'li Geçmiş Zaman Üzerine Bir Not"*, *3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996*, TDK Yay., Ankara 1999, s. 200.

BRENDEMOEN, Bernt; *Pronominal syntax in den türkischen Schwarzmeerdialekten: Syntaktische Innovation oder Archaismus?*, *Sprach und Kulturkontakte der türkischen Völker Materialien der zweiten Deutschen Turkologen Konferenz*, Raischholzhausen, 13.-16. Juli 1990, Wiesbaden 1993.

BRENDEMOEN, Bernt; *Osmanlı ve Çağatay Şiirinde İmâle ve Aslı Uzun Ünlüler*, *Uluslararası Türk Dili Kongresi 1992*, TDK Yay., Ank. 1996.

BULUÇ, Sadettin; *"Mendeli (Irak) Ağzının Özellikleri"*, *Bilimsel Bildiriler 1972*, TDK Yay., Ank. 1972, s. 181-183.

BURAN, Ahmet; *"Çağdaş Türk Yazı Dillerinde ve Türkiye Türkçesi Ağzlarında İkincil Uzun Ünlüler"*, *II. Kayseri Ve Yöresi Kültür, Sanat Ve Edebiyat Bilgi Şöleni*, Erciyes Üniversitesi, 10-12 Nisan 2006, Kayseri, *Prof. Dr. Ahmet Buran Makaleler*, Turkish Studies, 2008, Ankara.

BURAN, Ahmet; *Anadolu Ağzlarında İsim Çekim (Hâl) Ekleri*, TDK Yay., Ankara 1996.

BURAN, Ahmet; *Keban, Baskil ve Ağın Yöresi Ağzları*, TDK Yay., Ankara 1997.

BURAN, Ahmet; Türkçede Kelimelerin Ekleşmesi ve Eklerin Kökeni, 3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996, TDK Yay., Ankara 1999, s. 209.

CAFEROĞLU, Ahmet; “*Anadolu ve Rumeli Ağızlarında Ünlü Değişmeleri*”, *TDAY-Belleten*, TDK Yay., Ank. 1964, s.12.

CAFEROĞLU, Ahmet; “*Anadolu Ağızlarında Konson Değişmeleri*”, *TDAY-Belleten 1963*, Ank. 1964, s. 21.

CAFEROĞLU, Ahmet; “*Anadolu Ağızlarında İçses Ünsüz Benzeşmeleri*”, *TDAY-Belleten 1958*, Ankara 1958, s. 1-11.

CAFEROĞLU, Ahmet; “*Anadolu Ağızlarındaki Metathese Gelişmesi*”, *TDAY-Belleten 1955*, *TDK Yay.*, Ankara 1988, s. 1.

CUMAKUNOVA, Güلزura; “*Kırgız Dilinde i- Fiilinin Gelişmesi*”, *3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996*, TDK Yay., Ankara 1999, s. 235.

ÇAĞATAY, Saadet; “*Türkçede ñ~ğ Değişmesine Dair*”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1954*, TDK Yay., Ank. 1988, s. 20.

DALLI, Hüseyin; *Kuzeydoğu Bulgaristan Türk Ağızları Üzerine Araştırmalar*, TDK Yay., Ankara 1991.

DOERFER, Gerhard; “*İran’daki Türk Dilleri*”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1969*, TDK Yay., Ank.1989, s. 5.

DEMİRCAN, Ömer; “*Birleşik Sözcük ve Birleşik Sözcüklerde Vurgu*”, *TDAY-Belleten 1977*, TDK Yay., Ankara 1978, s. 275. C. I, s. 263.

EMET, Erkin; *Doğu Türkistan Uygur Ağızları*, Ankara 2008.

ERDEM, Mehmet Dursun – GÜL, Münteha (2006); “*Kapalı e (è) Sesi Bağlamında Eski Anadolu Türkçesi-Anadolu Ağızları İlişkisi*”, *Karadeniz Araştırmaları*, Balkan, Kafkas, Doğu Avrupa ve Anadolu İncelemeleri Dergisi, S. 11, Güz, Karam Yayınları, Çorum, s. 111-148.

ERDEM, Mehmet Dursun - KİRİK, Esra - ÜST, Sibel - DAĞDELEN, Güner (2009); “*Türkoğlu Ağzı (Kahramanmaraş Ağızları-1)*”, *Turkish Studies*, Volume 4/8 Fall, s. 2522-2565.

ERDEM, Mehmet Dursun; “Anadolu Ağızlarında Görülen Birincil Ünlü Uzunlukları”, *Journal of Turkish Studies*, Volume 27/II, (Ed. Sinasi TEKİN-Gönül Alpay TEKİN), Published at the Department of Near Eastern Languages and Literatures –Harvard University 2003, p. 79-110.

ERDEM, Mehmet Dursun; Asarcık Ağızı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Samsun 2001.

ERDEM, Mehmet Dursun, BÖLÜK Ramazan (2011); “Kaş (Antalya) Ağızı Ses Özellikleri Üzerine” **Turkish Studies** - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/1 Winter 2011, p. 406-447.

ERCİLASUN, Ahmet B.; **Kars İli Ağızları**, GÜ Yay., Ank. 1983.

EREN, Hasan; “Türk Dillerinde Metathése”, **TDAY-Bellekten 1953**, Ankara 1953, s. 161.

ERGİN, Muharrem; **Türk Dil Bilgisi**, Bayrak Basım-Yayım-Tanıtım, İstanbul 2003.

ERGİN, Muharrem; **Türkçe Dilbilgisi**, Boğaziçi Yay., İstanbul 1981.

ERSOY, Hüseyin Lütfi; Hicri 937 Yılı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defterinde Viranşehir Kazası ve Köyleri, (Basılmamış Yakın Çevre Araştırmaları).

ERSOYLU, Hâلیل; “Türkçenin Bazı Yabancı Kökenli Kelimelerindeki Damaksı Genizleşme”, **İlmi Araştırmalar**, İlim Yayma Cemiyeti Yay., İst., 2000, s.97.

ERTEN, Münir; **Diyarbakır Ağızı**, TDK Yay., Ank. 1994.

Eskipazar Maddesi, Yurt Ansiklopedisi, C. 3, Anadolu Yay., İstanbul 1982-1983, s. 1959.

GEMALMAZ, Efrasiyap; **Erzurum İli Ağızları**, C.I, Atatürk Ü Yay., Erzurum 1978.

GEMALMAZ, Efrasiyap; “Türkçenin Morfo-Sentaktik Yapısının Fonolojisine Etkileri”, **TDAY-Bellekten 1992**, TDK Yay., Ankara 1995, s. 172.

GÜLENSOY, Tuncer; “Rumeli Ağızlarının Ses Bilgisi Üzerine Bir Deneme”, **TDAY-Bellekten 1984**, TDK Yay., Ankara 1987, s. 130. ; Banguoğlu, Sesbilgisi, s. 177.

GÜLENSOY, Tuncer; **Kütahya ve Yöresi Ağızları**, Ank. 1988.

GÜLENSOY, Tuncer; “Anadolu Ağızlarındaki Şimdiki Zaman Eki”, **Türk Kültürü Araştırmaları İbrahim Kafesoğlu'nun Hatırasına Armağan**, Ankara 1985, s. 281-295.

GÜLENSOY, Tuncer; ALKAYA Ercan; **Türkiye Türkçesi Ağızları Bibliyografyası**, Akçağ Yay., Ankara 2003.

GÜLENSOY, Tuncer; “Rumeli Ağızlarının Sesbilgisi Üzerine Bir Deneme”, *TDAY-Belleten*, 1984, TDK Yay., Ank. 1987, s.99.

GÜLENSOY, Tuncer; BURAN, Ahmet; **Tunceli Yöresi Ağızlarından Derlemeler**, Boğaziçi Yay., İst. 1992.

GÜLSEREN, Cemil; **Malatya İli Ağızları**, TDK Yay, Ank. 2000.

GÜNAY, Turgut; **Rize İli Ağızları**, Kültür Bakanlığı Yay, Ank. 1978.

GÜNŞEN, Ahmet; **Kırşehir ve Yöresi Ağızları**, TDK Yay, Ank. 2000.

İNCE, Halide Gamze 2006; *Asli Uzun Ünlülerin Kelime Sonundaki Ünsüzlerin Tonlaşmasına Etkisi*, **Büyük Türk Kurultayı Bildirileri**, Bilkent Üniversitesi Yayınları, Ankara, s. 608-619; Bir Not”, 3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996, TDK Yay., Ankara 1999, s. 200.

İŞİK, Ş.; Eskipazar-Viranşehir-Hadrianapolis, Basılmamış Yakın Çevre İncelemeleri, Eskipazar, 1980.

İslam Ansiklopedisi, C. 6, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., İstanbul, 1992, s. 19.

Karabük İli 2008 Yılı Sanayi ve Ticaret Durum Raporu, 2009.

Karabük İl Yıllığı 1999.

KALAY, Emin; **Edirne İli Ağızları**, TDK Yay., Ank. 1998.

KARAL, Enver Ziya; Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831, T.C. Başbakanlık Devlet İstatistikleri Enstitüsü, Ankara, 1997.

KORKMAZ, Zeynep; Ağızların Tarihi Devirlerle Bağlantısı Üzerine, **Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni**, TDK Yay., Ankara 1999, s. 64.

KORKMAZ, Zeynep; “Anadolu Ağızları Üzerindeki Araştırmaların Bugünkü Durumu ve Karşılaştığı Sorunlar”, **TDAY-Belleten 1975-1976**, Ankara 1976, s. 113.

KORKMAZ, Zeynep; Anadolu Ağız Araştırmalarına Toplu Bir Bakış”, Beşinci Milletler Arası Türkoloji Kongresi, I. Türk Dili, 23-28 Eylül 1985, İstanbul Üniv. Yay., İst. 1987, s. 89.

KORKMAZ, Zeynep; *Anatolian Dialect*”, **Türk Dili Üzerine Araştırmalar**, C. II, TDK Yay., Ank. 1995, s. 249.

KORKMAZ, Zeynep (1953); “Batı Anadolu Ağızlarında Asli Vokal Uzunlukları Hakkında”, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten**, s. 197-203.

KORKMAZ, 1995a: KORKMAZ, Zeynep; *Batı Anadolu Ağızlarında Aslı Ünlü Uzunlukları Hakkında*, **Türk Dili Üzerine Araştırmalar**, c. II, TDK Yay., Ank. 1995.

KORKMAZ, 1995c: KORKMAZ, Zeynep; *Eski Anadolu Türkçesinde Aslı Ünlü (Vokal) Uzunlukları*, **Türk Dili Üzerine Araştırmalar**, c. I, TDK Yay., Ank. 1995, s. 443-458.

KORKMAZ, Zeynep; (1994a); **Güney-Batı Anadolu Ağızları Ses Bilgisi(Fonetik)**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

KORKMAZ, Zeynep; **Nevşehir ve Yöresi Ağızları**, TDK Yay., Ank. 1994, s.73.

KORKMAZ, Zeynep;“Ağızların Tarihi Devirlerle Bağlantısı Üzerine”, **Ağız Araştırmaları Bilgi Şöleni**, TDK Yay., Ank., 1999, s.63.

KORKMAZ, Zeynep; **Grammer Terimleri Sözlüğü**, TDK Yay., Ank. 1992, s. 168.

LİGETİ, Lajos; Türkçede Uzun Vokaller, **Türkiyat Mecmuası**, C. 7-8, Ankara 1942, s. 608-619.

MANSUROĞLU, Mecdut; “Türkiye Türkçesinde Ses Uyumu”, **TDAY-Belleten 1959**, TDK Yay., Ank., 1988, s.89.

MENZ, Astrid; “*On Some Features Of Rumelian Turkish Dialects*”, **Türkçenin Ağızları Çalıştay Bildirileri**, Boğaziçi Yay., İst. 2000, s. 102.

KARAHAN, Leylâ; **Anadolu Ağızlarının Sınıflandırılması**, TDK Yay., Ankara 1996, Harita 21.

KARAHAN, Leylâ; “Yükleme ve İlgi Hâl Ekleri Üzerine Bazı Düşünceler”, **3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996**, TDK Yay., Ankara 1999, s. 608.

OLCAY, Selâhattin; **Erzurum Ağzı**, TDK Yay., Ank. 1995.

ÖZDEMİR, Ünal; Sosyal ve Ekonomik Yönden Az Gelişmiş Bir İlçe Eskipazar, Erzurum, 2006.

- ÖZKAN, Fatma; **Osmaniye Tatar Ağzı**, TDK Yay., Ank. 1997.
- SAĞIR, Mukim; “Anadolu Ağızlarında Ünlüler”, **TDAY-Belleten 1995**, TDK Yay., Ankara 1997, s. 386.
- SAĞIR, Mukim; “Anadolu Ağızlarında Ünlüler Ünsüzler”, **3. Uluslar Arası Türk Dil Kurultayı 1996**, TDK Yay., Ank., 1999, s.995.
- SAĞIR, Mukim; “Anadolu Ağızlarında Ünsüzler”, **TDAY-Belleten 1995**, TDK Yay., Ank., 1997, s. 394-395.
- SAĞIR, Mukim; **Erzincan ve Yöresi Ağzıları**, TDK Yay., Ank. 1995.
- SELEN, Nevin; **Entonasyon Analizleri**, Ankara 1973.
- SEVORTYAN, Yervand V.; “Türk Dillerinde Kelime Başındaki Ünsüzlerin Düşmesi”, **Bilimsel Bildiriler 1972**, Ankara 1972, s. 43.
- ŞANLI, Cevdet; *"Kırklareli Ağızlarında Ses Olayları"*, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1994**, TDK Yay, Ank 1996, s 119.
- ŞÇERBAK, A. M.; *"Tarihî Bakımdan Türkçe Kelimelerin Şekil Yapısı"*, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1994**, TDK Yay., Ank. 1996, s. 123.
- TABAKLAR, Özcan; *"Türkmen Türkçesi'nde Ünlülerin Uzun Okunmasını Gerektiren Durumlar ve Eklerdeki Uzun Ünlüler"*, **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1994**, TDK Yay., Ank. 1996, s. 145-155.
- TANSU, Muzaffer; **Durgun Genel Ses Bilgisi ve Türkçe**, TDK Yay., Ank. 1963.
- TEKİN, Talât; **Ana Türkçede Aslı Uzun Ünlüler**, Ankara 1975.
- T.TEKİN, 1995a: TEKİN, Talat; **Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler**, Simurg Yay., Ank. 1995.
- TİMURTAŞ, Faruk K.; **Eski Türkiye Türkçesi**, İstanbul Üniv. Yay., İstanbul 1977, s. 46.
- TİMURTAŞ, Faruk K.; “Şeyhî ve Çağdaşlarının Eserleri Üzerine Gramer Araştırmaları I Ses Bilgisi”, **TDAY-Belleten 1960**, Ankara 1960, s. 95-144.

TUNA, 1988: TUNA, Osman Nedim; *Göktürk Yazılı Belgelerde ve Uygurcada Uzun Vokaller*, TDAY-B 1960, TDK Yay., 213-282.

TURAN, Zikri; 1993. **Teshil'in İmlâ Tezahürleri Işığında Eski Anadolu Türkçesi'nde Ünlü Uzunlukları**, Açıksöz Yayınları, Malatya 1993.

YAMAN, Talat; **Mümtaz Kastamonu Tarihi**, Ahmet İhsan Matbaası, İstanbul 1935.

YAZICIOĞLU, Hulusi; **Küçük Osmanlı'nın Öyküsü: Safranbolu'nun Tarihi**, Şa-To Yay., İstanbul 2001.

YÜCEL, Yaşar; **XIII. ve XV. Yüzyılda Kuzeybatı Anadolu Tarihi**, Türk Tarih Kurumu Yay., Ankara 1988.

ZÜLFİKAR, Hamza (1996); ZÜLFİKAR, Hamza, *Yabancı Kökenli Kelimelerde Uzun Ünlü Aşınması*, *Prof. Dr. Zeynep Korkmaz'a Armağan (Türk Kültürünü Araştırmaları Dergisi, XXXII/1-2)*, Ank. 1996, s. 393-402; Mehmet Dursun ERDEM, "Birincil Ünlü Uzunlukları ve İmâle", *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 3/6 Fall 2008 s. 251-276*.